

Erol Mütercimiler KOMPLO TEORİLERİ

Aynanın Arkasında Kalan Gerçekler

10.
BASKI

ALFA

KOMPLO TEORİLERİ Aynanın Ardında Kalan Gerçekler Erol Mütercimler

EROL MÜTERCİMLER, 1954 yılında Kars'ta doğdu, tüm öğrenim yaşamı İstanbul'da geçti. İ. Ü. Fen Fakültesi Fizik Bölümü'nden mezun oldu. Deniz Kuvvetleri'nde bir süre Fizik öğretim üyeliği, Beşiktaş Deniz Müzesi Müdürlüğü yaptı ve bunun ardından Avustralya'ya gitti. SBS devlet radyosunda programcılık yaptı, "Çokkültürlülük" konusundaki doktora alan çalışmasını Avustralya'da yapıp, akademik çalışmasını İ.Ü. Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. Deniz tarihi çalışmalarıyla tanınan Mütercimler, Türkiye'ye dönüşünde çeşitli gazete ve dergilerde köşe yazarlığı yaptı. TRT Radyosu ve çeşitli TV kanallarında programcı ve yönetici olarak çalıştı. Belgeseller hazırladı. Halen üç ayrı üniversitede (Yeditepe, İstanbul Ticaret, Doğuş) Strateji ve Devrim Tarihi dersleri vermektedir. Şu anda Habertürk kanalında *Aynanın Arkası* ve *Komplo Teorileri* adlı haber programı yapmaktadır. Bugüne kadar kısa radyo oyunları, çeşitli dergilerde yazılan ve belgesel senaryolarının yanı sıra on kitaba imza atmıştır: *Destanlaşan Gemiler; Milli Mücadelenin Kahraman Gemisi Alemdar; Bilinmeyen Yönleriyle Kıbrıs Barış Harekâtı; Kurtuluş Savaşı'na Denizden Gelen Destek - Sovyet Yardımları* (3. Baskı, Alfa Yayınları); *Gaspedilen Gemi Sultan Osman; 21. Yüzyılın Başımıyla Türkiye - Türk Cumhuriyetleri İlişkiler Modeli* (Milliyet Sosyal Bilimler Araştırma Ödülü); *21 Yüzyılın Eşiğinde Türkiye-Japonya İlişkisi - Ertuğrul Faciası; 21. Yüzyıl ve Türkiye - "Yüksek Strateji"; İmparatorluğun Çöküşüne Denizden Bakış; Kadınlar Gemiler Otomobiller; Düşler ve Entrikalar* (Alfa Yayınları, 2004); *Gelibolu 1975* (Alfa Yayınları, 2005).

KOMPLO TEORİLERİ Aynanın Ardında Kalan Gerçekler Erol Mütercimler

Alfa Yayınları 1575 Siyaset — Sosyoloji 69 KOMPLO TEORİLERİ Aynanın Ardında Kalan Gerçekler Erol Mütercimler

7. Basım: Ocak 2006 1. Basım: Nisan 2005 ISBN: 975-297605-0

SUNUŞ VE ÖN GİRİŞ

Sürekli şikâyet ettiğimiz konuların başında kavramların yerli yerinde kullanılmayışı gelir. Bunlardan birisi de "komplo teorisidir.

Komplo teorileri, Türkiye'de bilen bilmeyen herkes tarafından sıkça kullanılan, dile persenk edilmiş

kavramlardan birisidir. Hatta denilebilir ki, önüne gelen herkes tarafından her amaç için kullanılıp genellikle de olumsuz, küçültücü vurgularla ifade edilir. "Komplo teorisi" ifadesini olumsuzluk olarak değerlendirip, birilerini suçlamak ya da küçümsemek amacıyla söylemekte ya da yazmaktayız. Gerçekte ise durum nedir?

Hemen hepimiz "komplo" sözcüğünü şu ya da bu nedenle, yerli yersiz kullanıyoruz. Genellikle de neden kullandığımızı da biliyoruz.

Sözlüklere göre komplo şöyle tanımlanmaktadır: Tertip ya da fesat olarak da bilinir ki, iki ya da daha çok sayıda kişi arasında, hukuka aykırı bir eylemde bulunmak ya da hukuk dışı araçlar kullanarak hukuka uygun bir sonuç elde etmek için yapılan anlaşmadır.

Brittanica'ya göre "komplo suçunun" oluşması için anlaşmanın belirli bir biçimde yapılması gerekmez. Günümüzde birçok yasada suç işlemeye yönelik bir anlaşmanın varlığının kanıtlanması için belirli bir eyleme girişilmiş olması yer almaktaysa da, komplo suçunun olduğu kanısına daha çok dolaylı delillerden varılır. Bu bakımdan tek tek komplocuların varlıkları ya da kimlikleri konusunda bilgi sahibi olması gerekmez. İki kişinin yalnızca bir üçüncü kişiyle ayrı ayrı anlaşmalar yapmış olması bile, birlikte komplo hazırladıkları anlamına gelebilir.

2002 yılında *M5 Savunma ve Strateji Dergisi'ni* çıkarırken bir gün, derginin sahibi Vahit Çelikbaş'a "*komplo teorileri*" adıyla bir ek dergi hazırlayalım, dedim. O da, her zamanki heyecanıyla, "Hemen yapalım," dedi. Türkiye'de ilk kez bu adla bir dergi çıkaracaktım. Sanıyorum dünyada da o güne kadar "komplo teorileri" adıyla bağımsız bir dergi çıkarılmamıştı. Çeşitli kitaplar vardı, Mel Gibson bu adla bir film çevirmişti ama dergi yoktu. Son on yılda Türkiye'de "komplo teorileri" ürettiği söylenen ilk kişi Aytunç Altındal'dı (gerçi sonraları bu konuda çıraklaşmaya çabalayanların sayısı çok arttı, bunların başında da muhafazakâr kanattan Fehmi Kuru gelmektedir), ben de ona gittim. Dergi projesinden söz ettim ve "komplo teorilerinin" öncelikle doğru ve sağlam bir tanımını yapmalıyız, dedim. İlk sayısına yetişmedi ama ikinci sayıda "Komplo Teorileri Gerçek midir?" başlığıyla Altındal kaynaklı bir derleme yazı yayımladım.

Buna göre, birçok sözcük gibi "komplo" da sözlüğümüze Fransızca'dan geçmiştir. İngilizcesi "plot", yani "tuzaktır". "Complot" olunca İngiliz mantığında mutlaka iki ya da daha fazla kişi tarafından kurulmuş "tuzak" kastedilir, tek kişilik "complot" olmaz.

"Complot" kavramı en çok "conspiracy" kavramı ile karıştırılır. Oysa ikisi birlikte anılmalarına rağmen birbirlerinden çok farklıdırlar ve de bazen birbirlerine karşı kullanılırlar. Bu durum daha çok tekniğe dayalı istihbarat alanlarında böyledir, gündelik dilde ve hayatta de ğil. "Conspiracy" kavramının Türkçesi "fesat" tır. Tek kişi "plot" kurabilir ama bir "conspiracy= fesat" için en az bir örgüte gereksinme vardır. Hiç kimse tek başına bir "conspiracy" yapamaz. Bu eşyanın doğasına aykırıdır. Örneğin Sezar'ın oğlu Brütüs tarafından öldürülmesi, siyasi literatürde, "conspiracy"dir. "Komplo" değildir. Bizim kültürümüzde daha çok "suskunluk fesadı" vardır. Nedir bu? Başkalarına ait olan fikirleri çalarak, kendisine aitmiş gibi pazarlamak. "Suskunluk fesadı" yapan ve yayan kişilere Araplar "fassal" derler. Günlük konuşma dilimizde buna "dümen" de denir.

Komplo teorisi ya da teorilerinden söz edebilmek için ortada "komplo"nun varlığı gerekir. Yine sözlüklere göre komploya dönersek: "Bir kimseye karşı toplu olarak alınan gizli karar" olarak tanımlanırken, "komplo teorisi" ise, iç politika, uluslararası ilişkiler, ekonomi, kısacası siyasal ve sosyal sorun ya da olayları gerçekte olduğundan farklı/uydurma parametrelerle değil, açık ya da özel kaynakların yayınlarında ortaya konan argümanları kullanarak bir matematik mantık çerçevesinde de değerlendirmedir.

Örneğin; Türkiye'nin hep dış güçler adıyla vurgulanan düşmanları vardır. Bir başka örnek, Türkiye sürekli parçalanma ve parçalatılma tehdidi altındadır. Bir başkası; Atatürkçüler sürekli Sevr paranoyası içindedir!

Bu yakıştırmalarla karalanan kesimler "*komplo teorileri*" üretmekle suçlanırlar. Aslında "dayanaksız" suçlamalara maruz kalanlar mı yoksa bunları uyduranlar mı suçlanmalıdır?

Bunları ya da tersini söyleyebilirsiniz. Ancak, kullandığınız parametreler, argümanlar ve yaptığınız araştırmalar, akademik çalışmalar, konunun ana konseptini içermiyorsa ortaya çıkan değerlendirme yalnızca komplo olur. Hatta *paranoya* halini alır.

"Komplo teorileri" aslında senaryo yazmaktır. Her olay ya da sorun çözümlemesiyle ilgili dört senaryo yazılması tercih edilir. Ama işin uzmanı olmayınca hiç kuşkusuz bunu yazmak çok güçtür. Falcılık değil öngörü yeteneği gerektirir. Dünyadaki hemen tüm istihbarat örgütleri ya "komplo" kurar ya da "*komplo teorisi*" yazarlar.

Ülkemizde komplo teorisi yazmayı önemsiyorum çünkü bu, beyni boşaltmak, kuşku ve endişeleri paylaşmaktır. Yazılacak senaryolar politik aktörler ile karar vericilere yol gösterici olursa - olmalıdır- bundan tüm toplum kazançlı çıkacaktır.

"Komplo" hile midir? Hileyi hile yapan nedir?

Dar tanım hileyi, onun yardımıyla, normal yoldan ulaşılmayacak bir amaca başkalarını aldatarak ulaşmakta başvurulmuş araç olarak gösterir. Hilenin bu betimi Alman dil alanına, hatta tüm Batı'ya uygun düşen geniş hile anlayışını verir. Buna karşılık hilenin uzak, geniş tanımı yaygın bir şekilde bilinmez. Bu geniş tanıma göre hile, kendisine başvurulmuş suretiyle normal yolla hiç ulaşılmayacak olan bir amaca ulaşmanın aracıdır. İkinci tanımda demek ki aldatma ögesi ortadan kalkmıştır. Hilenin geniş tanımı kurnaz sözcüğü ile tamamlanabilir. Buna göre hile, kendisine başvurulmuş suretiyle normal yolla ulaşılmayacak olan bir amaca ulaşmakta kullanılan bir kurnazlık aracıdır. Böyle bir hile tanımı, Batı ülkelerinde Çinlilere özgü hile anlayışına bir geçiş sağlayabilecek köprüyü oluşturur. Çünkü her ne kadar hileye Çinliler gibi özü itibarıyla olumlu bakılmamış olsa da, bu tanımın nötr katkısı, hileyi hiç de aldatma ve yalan dolana indirgememiş olmasında ortaya çıkar.

Türkiye'de ilk kez "Komplo Teorileri" adıyla yayınladığımız derginin editörüydim, pek çok yazıyı da imzalı ya da imzasız kendim yazıyordum. Zamanla bazı arkadaşlar da aramıza katıldılar, güçlendik. Dergi ilk çıktığında büyük ilgiyle karşılandı. Destekleyenler, internet adresi verenler, elektronik postayla yazı gönderenler bizi yüreklendirdiler. O zaman, 'Bu kadar çok ilgi neden, diye

uzun uzun düşünmüştüm

Siyasal, sosyal, ekonomik alanlarda, hatta güvenlik alanında yaşanan olaylar açıklanan nedenleri dışında pek çok olguyu içinde barındırmaktaydı. Sonuçları, belki toplumu doğrudan ilgilendirmemiş olsa, bedeli ağır faturalar ödetmese bu denli yoğun ilgilenilmeyecekti. Fakat insanlık tarihi, yaşadığımız her olayın, bize yansıtılan kısmının gerçek olmadığını, arkasında başka boyutlar ve aktörler olduğunu kanıtlamıştır. Bu nedenle toplum kendisine kurulan komploların izini sürmektedir.

Yirminci yüzyılın ortalarından itibaren radyo ve televizyon yayınlarının yaygınlaşması, yüzyılın sonuna doğru da bilişim teknolojisindeki devrim, olayları ve sırları hızla yaydı. 1960 lı yıllarda bilgisayarlar dev hesap makineleri gibi tasarlanmıştı ve yaratıcılarının en büyük düşü de bu aygıtları bir gün gelişmiş iletişim araçları olarak kullanabilmektir. Önce ulusal güvenlik alanında bilginin denetlenmesi düşüncesiyle başlayan proje, bugün bilginin payla şılmasına dönüştü. Henüz uluslararası ya da uluslararası sansür mekanizması otomatik olarak devreye giremediği için her tür bilgi ışık hızında yayılmaktadır. Bu olanaklar varken artık olaylar ne kadar "sır" olarak kalabilir?

"Komplo Teorileri" dergisini 9 sayı çıkardım, sonra Uzanların *Star Haber* 24'ünde Ardan Zentürk'le birlikte çalışmaya başladım. Bu dergiyi ekrana taşımayı çok istemiştim ama olmadı. *Star* grubundan ayrıldıktan sonra Orhan Can, Ufuk Güldemir adına Habertürk'e davet etti; *Star'da* yaptığım "Aynanın Arkası"nı buraya taşıdım ama "Komplo Teorileri"ni ekleyerek. Tıpkı dergi gibi, yine Türkiye'de ilk kez "*Komplo Teorileri*" adıyla özgün bir program üretilmişti. Bu program daha ilk andan itibaren çok ilgi gördü, çok desteklendi ve her geçen gün de bu ilgi artmaktadır. Ben de, özgür ve bağımsız bir haber kanalında, büyük keyifle bunu yapmayı sürdürüyorum. Yaklaşık on dakikalık bu program, benim arka bahçeme açılan özgürlük penceresi.

Okuyacağınız bu kitaptaki bazı bölümler, hem yukarıda sözünü ettiğim dergide hem de Habertürk'teki programımda izleyicilerle paylaştığım "*komplo teorilerinden*" derlemedir. Bazı konularda kendilerine çok güvendiğim arkadaşlarımla "senaryoları" da var. Onlar da bana katkıda bulundular. Okuyacağınız bazı "komplo teorileri" Aynanın Arkası'ndaki internet adresime gönderilmiştir. Aralarından seçtiğim birkaç tanesini de sizinle paylaşıyorum. Ancak bu "*senaryoların*" kaynaklarıyla ilgili olarak bir problem oluştu. Çoğu birkaç yerden gönderildiği için, bunların gerçek sahiplerinin kim olduğunu ayıklamaya çalıştım ama doğrusu pek anlayamadım. Bu nedenle gerçek "derleyicilerden" özür diliyorum. Eğer bu kitap yeni baskılar yaparsa ve alıntı yaptığım "*teorilerin*" sahipleri de kendilerini tanıtırlarsa, böylece "fassal" durumuna düşmekten kurtulurum, gerçek imza sahiplerini okuyucularla paylaşıyorum.

Birinci Bölüm'de okuyacağınız "Tarih" ana başlığı altındaki "denemeler" Türkiye'de bir ilktir.

Aldatma stratejisi üzerine kurulan iktidarlar, aldatılanı, savunma refleksi geliştirmek zorunda bırakmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin hayatındaki en önemli kurumun IMF olduğunu artık bilmeyen yok. Başkanı, başkan yardımcısı, masa sorumluları akrabalarımızdan biri haline gelmiş durumda ama bu kurumun, ülkelere aynanın önünde verdiklerinin ötesinde, aynanın ardında ne planladığını internet sayfalarında okuduğumuzda dehşet içinde kalıyoruz. IMF'nin komplolarını açığa çıkarma konusunda en yetkin kişi olan Stiglitz'in kaleminden çıkmış onlarca yazıyı okuduk.

Yalnız günlük yaşadıklarımız değil "tarih" de masaya yatırılmaktadır. Şimdilik Türkiye tarihindeki olayların ardına düşüyoruz. Sizlerle paylaştığımız, yaşandığı dönemde fırtınalar yaratmış fakat "devlet güvenliği" ya da "padişah fermanı korkusu" kılıfıyla, tarih kitaplarına farklı kaydedilmiş olaylar bu gün sorgulanmaktadır. Türk tarihi bana göre, "komplo teorileri" için olağanüstü zenginliktedir.

21. yüzyıl küresel düşlerin kurulacağı, kurulması gereken bir yüzyıldır. Gelecek yeniden planlanmak zorundadır; politika, uluslararası ilişkiler, iş yönetimi, rekabet, kontrol, liderlik, pazarlama ve savaş stratejisi... İnternet ağı ile artık bireyler birer takım haline geldi. Fakat hızlı bilgisayarlar, hem düşünmeyi hem de "düşünme ürünlerini" yaratmayı hızlandırmıştır ancak bu yeterli değildir. Bugün yonga teknolojisinin ulaştığı düzey nedeniyle düşünme hızı endüstri çağı insanların tahminleri üzerindedir. Çünkü yonga teknolojisindeki gelişmede, bir mikroçipe on milyonun üzerinde transistör sığdıracak düzeye gelinmiştir. Kısacası her şey yoğunlaşarak küçülmektedir. 21. yüzyılda dünya daha da küçülecek. Ancak ekonomik alandaki küreselleşme sosyal alandaki küreselleşmenin hızla önüne geçmiştir. Bu durum gelecekteki olası büyük tehlikelerin de habercisidir.

"Temiz bir toplum, demokrasi, insan hakları istiyorsak" komploları açığa çıkarmak zorundayız. Komplolardan uzak durun ama "komplo teorisi" yazacak bilgiye, donanımına hep sahip olun.

Kitap dört ana bölüm olarak tasarlandı: Tarih - Uluslar arası İlişkiler ve Ekonomi - Medya ve Provokasyonlar- Yeraltı Kaynakları ve Enerji. Toplam 73 komplo teorisi okuyacaksınız.

Komplo Teorileri dergisini çıkartırken çok yetenekli bir asistanım vardı: Ömer İşçimenler. Henüz on beş yaşındaydı, Robert Kolej öğrencisiydi, lise yaşamı devam ediyor, umarım ileride iyi bir "komplo teorisi" yazarı olacak. Bu kitabı hazırlarken de yetenekli bir asistanım oldu, Yeditepe Üniversitesinden öğrencim Yaşınay Yakalı, her ikisine de çok teşekkür ediyorum. Habertürk'teki "Komplo Teorileri"nin asistanlığını Bilgi Üniversitesi'nde öğrenci Esra'dan yine aynı üniversiteden öğrencim olan Merve devraldı; canla başla yardımcı oluyor. Habertürk'ün genç kadrosunun teşviki görülmeye değer; Ali, Cenk, Özgür, tüm teknik problemleri çözen Cahit ve hepsi, o çocuklar sayesinde ekranda çok keyifli oluyorum.

Bu kitabın ilk desteği her zamanki gibi Vedat Bayrak'tan geldi.

O, beni hiç zorlamadığını söyler ama hep "zorlar". Ben de her seferinde, "artık yazmayacağım" derim; fakat kendimi bilgisayarın karşısında bulurum! Anlayacağımız hep "komplo"ya kurban gidiyorum!

Erol Mütercimler

20 Ocak 2005

Göztepe - İstanbul

BİRİNCİ BÖLÜM TARİH

KOMPLOYU DOĞRU OKUMAK

20. yüzyıl Soğuk Savaş dönemine tanıklık etti ve toplumları kirleten olaylar, ideolojik savaşın doğal sonucuymuş gibi sunuldu; bizler de gıkımız çıkmadan kabul ettik.

21. yüzyılın sunuluşunda ise temiz toplum argümanı yükselen değer olarak karşımıza çıktı. Yirminci yüzyıl iletişim araçları açısından radyo ile televizyon yayınlarının yaygınlaştığı, ideolojik amaçlı propaganda araçları olarak kullanıldığı bir dönem oldu. Öte yandan 1960'lı yılların ortalarında geliştirilen dev bilgisayarlar yetkin hesap makineleri olarak tasarlanmıştı. Fakat teknolojideki gelişmeler, bilim felsefesinin farklı bir yerde durması ve ABD Savunma Bakanlığı'nın sağladığı fonlar ile kısa bir süre sonra bilgisayar ağı kurma çalışmaları başladı. Bu, internetin ilk adımıydı. Soğuk Savaş'ın bitmesine karar verildiğinde bilişim teknolojisindeki gelişmeler yeni çağa damgasını vuruyordu. Artık yeni yüzyıl bilgi çağı ya da enformasyon yüzyılı olarak adlandırılacaktı. Sunuluşa göre bilgi "her şeydi". Yerleşik tüm değerler altüst edilecekti. Bazılarına göre 19. yüzyıldan kalan ulus-devletin bile modası geçmişti ve e-devletin mimari yapısı bürokrasinin çehresini değiştirecekti.

Küreselleşme formülüyle kurgulanan yeni yapılanmada ekonomiden sosyal yaşama kadar yeni bir dünya öngörülüyordu. Fakat geçmişin siyasi yapılanmasında yaratılan terörist devletler, terörist gruplar ve teröristler ile Soğuk Savaş'ta çok amaçlı olarak kullanılan Müslüman kimlikli bazı devletler ve yoksul ülkelerdeki bazı gruplar, hiçbir şey olmamış gibi kenara atılmayı kolayca içlerine sindiremediler. Olanı biteni kabullenemeyen Batılılar da vardı ve onlar da "alternatif Davoslar" yaratıyordu ve yaratmaya da devam edecekleri görülmektedir. Küreselleşme olgusu bir gerçektir ve yadsınamaz. Karşıt gösteriler ve toplantılar bile küresel olarak yapılmaktadır. Fakat yoksulun daha yoksul, varlıklarının daha varlıklı hale getirileceği inancının yaygın olduğu günümüzde, küreselleşme felsefe olarak yadsınamaz ise de hayata geçirilmemesi için yoğun çaba harcanacağı da ortadadır.

Günümüz dünyasının ekonomik ve siyasal yaşamına egemen olan iktidarların güç eksenli komplo dayatmasına karşı toplumlar da meşru müdafaa haklarını kullanmaktadırlar.

Bunun yanı sıra gerek Türkiye'de gerek dünyada yaşanan olaylar, özellikle de ekonomik sorunlarda karar alıcıların ortaya koyduğu tablo ya da senaryolar "komplo teorisi" yazarlarına da meşruiyet kazandırmaktadır.

Bir örneği de IMF konusunda verebiliriz. Türkiye gibi ülkelerin yakın akraba olduğu IMF'nin hiç de hayırlı bir kurum olmadığı, borç verme mantığının *komplo kurmak* üzerine kurulu olduğu çok yaygın kabul gören bir yargıdır. Çeşitli dergilerde okuduğumuz Gregory Palast imzalı yazılarda Joseph Stiglitz'in anlattıklarının ne denli taraftar bulduğuna önemli bir örnektir.

İnsanlık tarihi boyunca ülkelerin tarihlerindeki iktidar mücadeleleri genellikle zengin komplo örnekleriyle doludur. Döneminde fırtınalar estiren olaylar, o günün koşullarında ya devlet güvenliği adına ya da hükümdarların hükümlerlerinin korku ve dehşeti nedeniyle, sorgulanamamış ve hatta yazılamamış bile olabilir. Halbuki toplumsal bellek ve ortak arşiv hemen hemen tüm olayları taşıyarak günümüze getirmiştir. Matematik akıl günümüzde tarihi yargılamaktadır.

'Tarih yargılanır mı?' sorusu sorulabilir ve ilk bakışta pek çok kimseye yargılamak ifadesi itici gelebilir. Belki doğrusu tarihin olayları yargılamasıdır. Fakat burada karşımıza önemli bir soru çıkıyor: Olaylar yazıldığı ya da yazdırıldığı gibi mi kabul edilecek? Sorgulayan eğitim sistemi tüm sosyal bilimlerde ve olaylarda neden-sonuç ilişkisi kurdurarak analiz yoluna gidiyor. Bu, akademik yöntemidir.

Ve "komplo teorisi" genel konsepti çerçevesinde değerlendirme yaparken de bu, gözden ırak tutulmamaktadır. Bu nedenle "komplo teorisi" yazmak ciddi bir iştir. Tüm ülkelerin tarihlerinde komploya dönük olaylar çoktur ve bizim tarihimizin zenginliği de yabana atılamaz; bu nedenle tarihimizdeki olayları "komplo teorisi" mantığı içinde sunmaya devam edeceğim.

27 MAYIS DARBESİ NE ADNAN MENDERES' İN MOSKOVA'YA GİTMEK İSTEMESİ YOL AÇTI...

27 Mayıs'ın ilk işinin, "ittifaklara ve taahhütlerimize sadığız" mesajı göndermek oluşu, dikkatlerden kaçmadı. Eğer 27 Mayıs 1960'da askeri darbe yapılmamış olsaydı, Adnan Menderes 2 Temmuz 1960 tarihinde Moskova'da olacaktı.

Günün emredici stratejik koşulları doğrultusunda bir değerlendirme yaptığımızda, 1950-1960 dönemi, Türk dış politikasının olay, süreç ve krizler itibarıyla aşırı yoğunluğun yaşandığı yıllar olduğu söylenebilir. Aynen bugünkü gibi... Yeni bir dünyanın kuruluş heyecanına bakış, farklı ideolojik boyutlarda da olsa ister Doğu'da, ister Batı'da bu on yıl bir transformasyon sürecidir. Ve bu yıllar içerisinde DP, açıkça vurgulayalım, dönemin hâkim iklimi olan, Soğuk Savaş zihniyet ve kültüründen hayli etkilenmiştir. Bu nedenle DP'nin tüm politikalarında ABD'nin değil, ABD'nin de bir parçası olduğu Soğuk Savaş'ın güdümü altında olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye DP iktidarı sırasında aktif bir Soğuk Savaş oyuncusudur. Başka bir deyişle, şahin... Hem dışta, hem içte...

Söz konusu Soğuk Savaş kerpeteninin onları nasıl kısıp aldığını, dış siyaset değişim günlerinde Menderes grupta yaptığı düşündürücü konuşmasında şöyle ifade eder: *"Bu memleketin 14 senedir asabını yorduk, yıprattık. Hiçbir memleket, bu kadar kesin bir siyasi faaliyete muhatap olmamıştır, zemin teşkil etmemiştir. Vatandaşları ikiye ayırdık. Kahvehanelerini ayırdılar, ailelerini, kartlarını ayırdılar. İki hasım karargâh halinde, yani NATO ile Sovyet bloku halinde mevki ettik."* Türkiye aynen velinimet ve ekip başı ABD'nin aynı dönemlerde yaşadığı fobi, kompleks veya sendromlardan da iç siyasal kültüründe muaf değildir. Bağışıklığı yoktur. Aksine McCarthy'cilik -karşıtıyla birlikte- bulaşıcıdır. DP de aynen ABD'li karar vericiler gibi, o oranda olmasa da McCarthy'cilikten etkilenmiştir. Ancak ABD'den farklı olarak Soğuk Savaş Türkiye için yakın realiteydi. Yani Sovyet tehdidi, ABD'nin de içinde bulunduğu tehdit unsurlarına göre çok daha belirgindi.

Büyükelçi Zeki Kuneralp'in anılarında şöyle bir soru ve yanıtı var: Amerikan uydusu mu idik? *"Hayır, onunla ilişkimiz uyduluk değildi, uyuşma idi."* Bugünkü literatürde, bunun adına karşılıklı bağımlılık diyorlar. Velinimet/himaye gören sendromunu da bu çerçeve içinde ele almak gerekmektedir. Bu arada DP hükümetinden daha çok Türkiye-Rusya ilişkilerinin düzeltilmesi

hususunda Fatin Rüştü Zorlu'nun yoğun çabası olduğunu BüyükelçiERCÜMENT YAVUZALP'in anılarından öğreniyoruz. *"DP iktidarının son yıllarında bir ihtiyaç olarak beliren bu düzenlemenin yapılmamış olmasından dolayı DP iktidarına yöneltilebilecek eleştiriyi iyi düşünmek gerekir."* Yavuzalp, yukarıdaki düzenlemeyi yapamadılar demektir. Yapamadılar mı, yaptırılmadı mı? Bir diğer büyükelçi, Menderes'in Moskova ziyaretini anılarında şöyle aktarır: *"CIA'in derhal harekete geçtiği, ziyareti önlemeye çalıştığı intibai alındı. Aslında Washington, Moskova ziyaretinden hiç mi hiç hoşlanmamıştı. 1947'den beri Amerika'nın dümen suyuna girmiş olan bir ülkenin hükümeti ilk kez kendi başına bir harekete tevessül ediyordu. Ayrıca Soğuk Savaş'ın henüz hızını kaybetmediği bir dönemde, NATO üyesi bir müttefikin Amerika'dan izin almadan Moskova ile diyalog kurmaya çalışması, NATO içinde ve hür dünyada siyasi dalgalanmalara yol açacak nitelikte bir olaydı. Amerikalılar, Rıza Şah Pehlevi'yi uyardılar. Türkiye nereye gidiyordu? CENTO'nun sonu mu yaklaşıyordu?"* (Semih Günver, *"Fatin Rüştü Zorlu"*, s. 133)

Dönemin gazetecilerinden Kemal Bağlum, anılarında Amerika'nın neredeyse uydusu durumuna düşmekten kurtulmayı, Zorlu'nun Menderes'e sık sık tekrarladığını aktarmaktadır. Başbakan'ın yanıtı ise Bağlum'un naklettiği kadarıyla şöyle olmuştur: "Dur bakalım, zaman gösterecek." Ne var ki Zorlu kararlıdır. Sovyetler ve tarafsızlarla ilişkiler kurularak tek yanlı diplomasi çeşitlendirilecektir. Bağlum da aynen Günver'in aktardığı gibi, Zorlu'nun konuyu Menderes'in Moskova ziyaretine şu sözlerle getirdiğini kaydeder: "Bu girişimlerin özellikle Amerika'yı rahatsız ettiğini de biliyorum."

27 Mayıs'ın önemli aktörlerinden Orhan Erkanlı anılarında, "Hiçbir askeri hareketin arkasında yabancı parmağı yoktur!" yargısına vararak diyor ki: "Bazı dış ve iç çevreler her askeri hareketin arkasında, bir yabancı parmağı aramayı âdet haline getirmişlerdir. Maksatları suyu bulandırmak, orduyu halk nazarında dış güçlerle işbirliği yapan bir kuruluş haline getirerek itibarını ve gücünü yıpratmaktır." Buradaki ifadede önemli bir yanlış var. Müdahaleyi yapanların duruş yerini aramak ve sorgulamak orduyu yıpratmak değil, tersine, bunu yapmamak orduyu güvenilmez, kuşkuyla bakılan bir kurum yapar. Aynı şekilde Bedri Baykam'ın 27 Mayıs İlk Aşkım'dı adlı derlemesinde, müdahalede rol alanlar, 34 yıl sonra bile, "Amerika ile hiç temasımız olmadı," demektedirler.

Ne var ki, 27 Mayıs olgusuna dönük müdahaleyi yapan kadro ile MBK'nın terfi ettirdiği subaylara baktığımızda ilginç sonuçlar görüyoruz. Örneğin *Hürriyet* gazetesi 27 Mayıs 1960'ta "Milli Birlikçilerden Kim Amerikancıydı?" başlığı altında ABD Dışişleri Bakanlığı'nın hazırladığı bir raporu yayınladı. Bu rapora göre Cemal Gürsel, Fahri Özdilek, Cemal Madanoğlu, Mucip Ataklı, Osman Koksall, Sami Küçük, Suphi Karaman, Ahmet Yıldız ve Suphi Gürsoytrak'ın Amerikan yanlısı olduğu belirtilmektedir. Öte yandan, 12 Mart ve 12 Eylül müdahalelerini yapan kadroların generalleri, raporda adları geçen 27 Mayısçı subaylar tarafından ordudan tasfiye edilmeyip terfi ettirilen subaylardır. Bu tercihte, Amerikan yanlısı olmaları ne kadar etkin olmuştur bilinemez ama ne abartıp imalarda bulunmak ne de kuşkuları tamamen zihinlerden çıkarmak mümkündür. İçinde 1970'te devrin Genelkurmayın ın, her subayın başucu kitabı olarak takdim ve tavsiye ettiği Doğan Avcıoğlu'nun 'Türkiye'nin Düzeni' de olmak üzere bazı kaynaklar, CIA'nın 27 Mayıs hazırlıklarından haberdar olduğu halde bu darbe teşebbüsünü Menderes hükümetine bildirmediğini kaydetmektedirler: "Darbe kaçınılmazdır. Menderes'in günleri sayılıdır." (Doğan Avcıoğlu, *Türkiye'nin Düzeni II*, 774-5) Eğer bu kayıtlar doğru ise o zaman Eisenhower yönetimi ile DP'nin içten dostluğuna ne olmuştur? Bırakınız duygusal beklentileri, Ecevit'in CHP adına eleştirdiği "dolaylı sızmalara" karşı pakt içinde

ve ikili anlaşmalarda öngörülen hukuki destek nerededir? Açıkçası, 1957-58'de Menderes'in korktuğu ve ABD'nin tavrı açısından kuşkulandığı, başına gelmiştir. Washington, saygın müttefikini yalnız bırakmıştır. Eisenhower'ın doktrini bir yana, tepkisi ya da 27 Mayıs'a reaksiyonu ne olmuştur? Bu konuda tam bir sessizlik egemen. ABD'deki belgeler, sanki Türkiye'de hiçbir şey olmamış gibi herhangi bir kayıt geçmemiştir.

Öte yandan 27 Mayıs ihtilalini yürüten kadro, darbe ânında

ABD'nin Menderes'e yardıma gelebileceğinden de çekinmiştir. İhtilalcilerden Orhan Kabibay, ihtilale karar vermek için toplandıkları

18 Mayıs 1960'ta, subay arkada şlarına şu uyarıyı önemle yapmak gereğini duymuştu: *"Nehru'nun ziyaretinden sonra Menderes ayın 26'sında Atina'ya gidecek. İhtilali, behemahal Menderes burada iken yapmalıyız. Zira o Atina'da iken bir teşebbüste bulunursak, Amerika'ya başvurup ikili anlaşmayı harekete geçirebilir ve Amerika müdahalede bulunmayı kabul ederse, üçüncü cihan harbine bile sebep olabiliriz. Bu nedenle ihtilalin 20 ile 27'si arası yapılması şarttır."*

27 Mayıs'tan sonra ilk iş olarak Selim Sarper'i çağırıp ABD'nin bu olayı bir dolaylı komünist saldırısı sayarak Menderes'i kurtarmak için Türkiye'ye karşı harekete geçmesinden duydukları endişeyi açıklayacaklardır. Doğrudan 27 Mayıs darbesinin patlak vermesi demesek bile, DP'nin iktidardan uzaklaşt ırılması, Washington'un işine gelmiş midir? Sorgulayalım: Sovyetlerle ilişkilerin düzeltilmesi tehir olmuştur. Ancak Ankara-Moskova yumuşaması, "detant" sürecine girecek Washington için ne kadar tedirginlik vericiydi; ne abartmak ne de küçümsemek gerekir! Bu bir. İkincisi, Menderes ve Zorlu'nun Washington'un kolunu bükerek yardım alma teşebbüsleri de, bu darbeyle kesilmiştir. ABD, kendisine jeopolitiğini pahalıya satmak, hatta onu şantaj olarak kullanan bir Türkiye yönetiminden kurtulmakla, iç siyasi ve iktisadi zorluklan nedeniyle nefes alm ıştır. (Çetin Yetkin, *"Türkiye'de Askeri Darbeler ve Amerika"*, 92)

Kısa bir süre sonra Gürsel, 13 Temmuz 1960'ta ABD büyükelçisini çağırmış, Türkeş ve Sarper'in de katıldığı bir toplantıda, orduyu gençleştirmek için geniş çaplı bir emeklilik harekâtına girişeceklerini, bunun için de ABD'den yüz milyon lira istediklerini söylemişti. Yani ABD Türkiye'den kurtulamadı. 25 Temmuz'da aynı kadroyla yapılan toplantıda Büyükelçi Warren eğer ihtilal Türkiye'nin eski yöneticilerini asarsa, bunun Batı kamuoyunda olumsuz bir hava yaratacağını ve o ortamda ABD yardımının musluklarının açılmayacağını söyleyecekti. Anlaşılan Gürsel'in istediği bu para verilmemişti. İlginç olan, 1960 sonrasındaki askeri denetim altındaki sivil yönetimlerin de, ABD'den aynen DP'nin argümanlarını kullanarak, iktisadi ve askeri yardım talep etmeleridir. Bir başka ilginç nokta da 27 Mayıs'ın ilk işinin, "ittifaklara ve taahhütlerimize sadığız" mesajı göndermek olmasıdır. Kaldı ki, İsmet İnönü de, daha bir yıl önceden bu sinyalleri vermişti. Eğer 27 Mayıs 1960'ta askeri darbe yapılmamış olsaydı, Adnan Menderes 2 Temmuz 1960 tarihinde Moskova'da olacaktı.

6-7 EYLÜL OLAYLARI

Yassıada'da olayın üzerine köpek ve bebek davaları kadar gidilmemiş olması, acaba bazı müttefik dış güçleri gücendirmeme çabasının bir sonucu mudur?

"6-7Eylül olayları" tam bir provokasyondur...

Türk tarihine 6-7 Eylül olayları olarak geçmiş olan, demokrasimizin utanç günleri diye adlandırmada hiçbir sakınca görmediğim olaylar 6-7 Eylül 1955 tarihinde olmuştur. Bu olayların nedeni nedir? Başlatan kimdir? Bu olaylardan kim kazançlı çıkmıştır?

6-7 Eylül olayları, gerçek anlamda bir provokasyondur, yani kışkırtmadır. Toplumda fesat yaratmanın en canlı örneğidir. 27 Mayıs 1960'taki askeri müdahalenin ardından Yassıada'da yargılanan politikacılar, bu utanç verici olaylar nedeniyle de hüküm giymişlerdir. O halde öncelikle bu mahkemenin tutanaklarına bir göz gezdirelim. Yassıada duruşmalarının 21 Eylül 1960 toplantısındaki celsede 6-7 Eylül olaylarıyla ilgili sanıkların adları ve görevleri şöyle sıralanıyordu: Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, İçişleri Bakanı Namık Gedik, Devlet Bakanı Fuat Köprülü, İstanbul Valisi Fahrettin Kerim Gökay, İzmir Valisi Kemal Hadımlı, Selanik Türk Başkonsolosu Mehmet Ali Yalın, Başkonsolos Muavini Mehmet Ali Tekinalp, Başkonsolos Kavası Hasan Uçar, Öğrenci Oktay Engin. İki gün süren olaylarda üç kişi öldü, otuz kişi yaralandı, bir havra, sekiz ayazma, iki manastır ve 3.884'ü Rumlara ait olmak üzere 8.538 taşınmaz mal harap ve yağma edilerek yakılıp yıkıldı.

Yassıada'daki gizli oturumlu mahkeme duruşmalarında ve "son tahkikat kararında" bomba olayının ortaya çıkışı şöyle olmuş: Selanik'te Atatürk'ün doğduğu eve bomba atılmasının düşünülp patlayıcı maddelerin Başkonsolos Yardımcısı Mehmet Ali Tekinalp ile gönderilmesi ve patlama tarihi ve talimatının izinle Türkiye'de bulunan Başkonsolos Mehmet Ali Yalın tarafından Selanik Konsolosluğu'na ulaştırılması, sonra da Hasan Uçar ve Oktay Engin tarafından bombanın 5-6 Eylül gecesi atılması planlanmıştır.

Selanik'te Atatürk'ün evine bomba atıldığı haberi, DP'ye yakınlığı ile bilinen Mithat Perin'in sahibi olduğu *İstanbul Ekspres* gazetesinde yıldırım baskıyla halka duyurulmuş, bunun sonucunda da halk galeyana gelmiştir. Aynı anda İstanbul, Ankara ve İzmir'de sokaklara dökülen halk, işyerlerini yağmalamış, yakıp yıkmış, insanları öldürmüştür. Yassıada mahkeme tutanaklarına göre, mantıklı olarak açıklanamayan olgulardan birisi de yan yana duran Rum, Ermeni, Türk işyerlerinden yalnızca Rumlara ait olanların tahrip edilmiş olmasıdır.

27 Mayıs sonrası, mahkemede Başkan Salim Başol, devrik Başbakan'a açıklamalı bir soru yöneltmiştir: "4 Eylül'de gençlik, Taksim'de aleyhimizdeki Yunan gazetelerini yakmışlar. 5 Eylül'ü 6 Eylül'e bağlayan gece de Selanik'te Atatürk'ün evinde bomba patlıyor. 6 Eylül'ü 7 Eylül'e bağlayan gece de İstanbul'da, 6-7 Eylül hadiseleri diye adlandırılan hadise vuku buluyor. Demek ki, 4 Eylül, 5 Eylül, 6-7 Eylül gibi tarihler birbiri arkasına sıralanıyor. Bunun bir tesadüf eseri olmaması icap eder. Bunu bir talebe, bir gençlik, hariçteki vaziyeti, dahildeki vaziyeti bu şekilde sıralayamaz. 4 Eylül, 5 Eylül, 6-7 Eylül, yani bu birbirini takip eden hadiseler, yani hadiselerin böyle birbirine devretmek suretiyle yapılmış, olması bunu bir derneğin, gençlik teşekkülünün yapmasından ziyade kadir bir kuvvetin yapmış olduğu intibai uyandırır."

(Başbakan'ın yanıtı): "Eğer buyurduğunuz şekilde gayet geniş teşkilata ihtiyaç gösterecek ve memleketin muhtelif taraflarında yüz binleri harekete geçirecek bir teşkilat tarafından yapılmış

olsaydı, huzurunuzda 11 tane sanık bulunmazdı. Bu nasıl olmuş da, nasıl olabilir de? İma buyurmak istediğiniz hükümet tarafından yapılmıştır, keyfiyetinin... "

Tanıkların çoğunluğu, 6-7 Eylül'ün başını Menderes'in çektiği, hükümetin haberdar olduğunu ifade ederken, dinleyicisiz yapılan gizli celsede konuşan Cumhurbaşkanı Yaveri ve sonra İstanbul Valisi Refik Tulga, Celal Bayar'ı suçlamıştır. "Sakıt devlet başkanı Kıbrıs hadiselerini bir izzetinefis meselesi telakki ediyor ve bunu bir iç politika sorunu sanıyordu. Buradaki mağlubiyeti iç politikada da mağlubiyet sanıyordu. Birçok defalar yapmış olduğumuz konuşmalarda, İstanbul Rumları üzerinde İstanbul'da oturan, mal mülk sahibi olan ve sayıları otuz bini bulan Yunan tebaası Rum ya da Yunanlılar üzerinde ve nihayet Patrikhane'nin üzerinde tazyik yapmanın gereğini şiddetle savunuyordu. Hatta Napoli'ye hareket etmezden evvel kendilerine veda etmek için gittiğim zaman Amerikalı kumandana şöyle dedi: Biz çok şiddetli tedbirler almak kararındayız. Biz onları bu memleketten kapı dışarı edeceğiz ve üzerlerinde şiddetli tedbirler alacağız... "

Dönemin DP hükümeti tarafından 6-7 Eylül 1955 gecesi İstiklal Caddesi yakılıp mağazalar talan edildikten, eylem kontrolden çıktıktan sonra, sorumlu ve suçlu aranıp bulunmuştu. "Kıbrıs Türktür Cemiyeti"nin bazı üyeleriyle "Komünist Fişli" 45 kişi tutuklandı.

DP'ye göre bu bir komünist ayaklanmaydı. Tulga, ifadesine göre, Cumhurbaşkanı'nın bu talimatını daha yuvarlak sözcükler ve üslupla yerine getirmişti. Aynı gizli celsede Bayar verdiği yanıtta, yaveri Tulga'ya böyle bir emir verdiğini anımsamadığını söylemiştir. Eğer veriyse bile bunun 6-7 Eylül'le ilgisi olmadığını, genel Kıbrıs politikasının bir milli dava olarak algılandığını vurgulamak istediğini kaydetmiştir.

Mahkeme, toplam 76 sanığın dinlendiği 6-7 Eylül olayları davasında kararı 5 Mayıs 1961 tarihinde açıklayacaktı. Bu davanın on sanığından yedisine beraat ve zamanaşımı nedeniyle davanın ortadan kalkması karan verilirken Menderes'e ve Zorlu'ya altı yıl, İzmir Valisi Kemal Hadımlı'ya da dört buçuk ay hapis cezası verilmiştir.

Şimdi sorulacak soru şu olmalıdır: Londra Konferansı'nın sona erdirilmesine neden olan 6-7 Eylül olaylarının yarattığı kaos kimin işine yaradı? Dış politikada Türkiye'yi zor durumda bıraktı. Eğer bu olayların başlangıcı, Zorlu'nun isteğiyle, halkın tahrik edilip gösteri yapılması ile olmuşsa, bunun sonuç alamadığı Mahmut Dikerdem'in anılarında (Ortadoğu'da Devrim Yılları) da ortaya konmuştur. Örneğin,

Zorlu, 8 Eylül'de dönüş yolunda şunu söylüyordu: "Bütün çalışmalarımız, Londra'da elde ettiğimiz başarı bir gecede heba olup gitti." İçeride ise Batı'dan gelen tepkileri karşılamak ve kendi iç güvenliği yönünden de gerekli önlemleri alarak kontrolden çıkma eğilimi gösteren kışkırtıcı girişimlerin önüne derhal geçmek için Türk hükümeti, bir yandan sıkıyönetimin uygulanmasını üç büyük kentte altı ay uzatırken, öte yandan, Yunan hükümeti ve İstanbul'daki Rum toplumu ile kurumlarına karşı yumuşatıcı, gönül alıcı ve zararlarını karşılayıcı bir dizi girişimde bulundu.

Olaylarda tahrip edilen, zarara uğratılan işyerleri saptandı ve zararlar karşılandı. 23 Kasım 1955 tarihine kadar 2763 kişi ile üç kuruluşun zararları ödendi. Olaylarda ihmalleri görülen üç general

görevden alındı. İçişleri Bakanı Namık Gedik istifa etti, Başbakanlık Müsteşarı Ahmet Salih Korur, 15 Eylül'de Rum Ortodoks Patriği Atinagoras'ı ziyaret ederek geçmiş olsun dileğinde bulundu ve Başbakan Menderes'in içten üzüntülerini bildirdi.

6-7 Eylül'ün de etkisiyle somut herhangi bir sonucun çıkmadığı Londra Konferansı'ndan en kazançlı çıkan taraf herhalde İngiltere oldu. İngiltere'nin Kıbrıs'ın aslında bir koloni sorunu olmadığını, tersine uluslararası boyutları olduğunu, en başta kendi kamuoyuna kabul ettirmesi böylece mümkün olabilmıştır. Türkiye ve Yunanistan'ın Londra'da ortaya çıkan keskin tutumları karşısında, şimdi İngiltere'ye uzlaştırıcı bir rol üstlenme fırsatı doğmaktaydı. Bunun yanında, Türkiye'yi yanına almaya başlayan İngiltere'nin, bundan sonra ABD'nin sürekli desteğini sağlaması da kolay olacaktı. ABD, Türkiye'yi bölgesel stratejik çıkarları açısından vazgeçilmez bulduğu sürece... Üstelik şimdi Kıbrıs'taki iki toplum arasında su yüzüne çıkmaya başlayan karşıtlığa göre, adadaki İngiliz varlığının kaçınılmazlığı da kanıtlanmış olmuyor muydu? Oluyordu. Bu da bize, 6-7 Eylül çapında değilse bile belirgin bir Türkiye kamuoyu tepkisi için gereken şartlara destek verdiğini, hatta o geceye yeşil ışık yaktığını da düşündürüyor.

Aslında İngiliz yetkilileri, Londra'nın Ankara'yı Kıbrıs sorununa bulaştırmak için Türkiye'nin öfkesine ihtiyaç duyduğunu çok net biçimde açıklamışlardır. Bu hem anılarda, hem belgelerde ortadadır. Bu nedenle 6-7 Eylül'ün en başta (ve belki de sadece) İngiltere'nin işine yaradığını söylemek yanlış olmayacaktır. İç ve dış boyutları tartışılmaya devam etse de, bu "kışkırtmadan" (eğer varsa)

Londra'nın önceden haberli olup olmadığı, hatta Londra Konferansı'nda Türk ve İngiliz yetkilileri arasında düğmeye basılıp basılmaması konusunda herhangi bir tartışmanın geçip geçmediği, yalnızca İngiltere arşivlerinin incelenmesiyle ortaya çıkacağından, gerçeği öğrenmek mümkün olmayacaktır.

Yassıada'da olayın üzerine köpek ve bebek davaları kadar gidilmemiş olması, acaba bazı müttefik dış güçleri gücendirmeme çabasının bir sonucu mudur?

Seçilmiş Kaynakça:

Erol Mütercimler - Mim Kemal Öke; *"Düşler ve Entrikalar"*, Alfa Yayınevi, İstanbul 2004

Cüneyt Akalın; *"Askerler ve Dış Güçler: Amerikan Belgeleriyle 27 Mayıs olayı"*, İstanbul 2000

Hikmet Bil; *"Kıbrıs Olayı ve İçyüzü"*, İstanbul 1976

Mehmet Arif Demirer; *Yassıada 6/7 Eylül Davası*, İstanbul

1995

Hulusi Dosdoğru; *"6/7 Eylül Olayları"*, İstanbul 1999

ORGENERAL EŞREF BİTLİS CİNAYETİ

16 Eylül 2002 Pazartesi tarihli Sabah gazetesinde yayınlanan röportaja göre Amerikan jetleri, Orgeneral Eşref Bitlis'in helikopterini düşürecekti.

Askeri uçak Orgeneral Eşref Bitlis ve beraberindeki dört subayı Ankara'dan Diyarbakır'a götürürken düştü. İlk anda yapılan resmi açıklama, uçağın buzlanma nedeniyle düştüğü idi. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Savcılığı, "Kovuşturmaya gerek yoktur," diyerek, kısa sürede dosyayı kapattı.

Ancak dosyanın kapanmasına gönlü razı olmayanlar da vardı. Çünkü Orgeneral Bitlis, Kürt sorununa çok fazla kafa yormuş, olayı her yönüyle analiz etmiş ve strateji uygulanacak sonuca varmıştı. İşte burada bazı güçler devreye girdi ve olanlar oldu. "Bazı güçlerin" karşısındaki grupta yer alan "güçsüzlere" göre olay kesinlikle sabotajdı.

Uçak firması Beechraft Corporation müfettişleri ile Türk askeri yetkililerinin incelemesi, buzlanma olmadığını, uçağın bazı parçalarının tahrip edildiğini ortaya koydu. Ama bu, ciddiye alınmadı. Kazadan hemen sonra askerlerden oluşan heyetin tuttuğu raporda, uçağın motor ve pervanesindeki buzlanma için, "muhtemelen" deniyordu. Uçak firması, mahkemeye verdiği bilirkişi raporunda, uçağın arızadan dolayı düşmediğini açıkladı.

Uçağın bulunduğu bölgedeki nöbetçi asker, kazadan bir gün önce, hiç tanımadığı bir kişinin, parola vererek bölgeye girdiğini bildirdi. Bu meçhul kişi hiç araştırılmadı.

Kara Havacılık Okulu Anket Heyeti, kaza nedeni için, "yüzde 40 pilotaj, yüzde 60 aşırı buzlanma" dedi. Müşterek kanaat raporunu düzenleyen heyet ise, tam aksi görüş bildirdi. Askeri Savcılık, uçuştan üç saat önceki hava raporunu temel alarak "buzlanma" sonucuna vardı. Ancak uçuş saatindeki hava raporu karın erimeye başladığını gösteriyordu. RP Lideri Necmettin Erbakan, 1993 Aralık ayında, uçağı Çekiç Güç'ün düşürdüğünü iddia etti.

Uçağın düşmesine ilişkin İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi tarafından hazırlanan raporda, uçağın buzlanma nedeniyle düşmediği iddia edildi. Faili meçhul cinayetler konusunu araştıran CHP heyeti üyesi Mahmut Işık, Bitlis'i Kahraman Bilgiç'in öldürdüğünü öne sürdü.

Uçağın pilotlarından Yüzbaşı Tuğrul Sezginlerin ablası Saime Sezginler, dosyanın sümenaltı edilmek istendiğini ileri sürdü. Abla Sezginler'e göre, davaya bakan Yargıç Üzeyir Termeli bazı tanıkların yanında "karanlık güçlerin bask ısı altında kaldığını" itiraf etmişti. Bu nedenle yargıcın reddi talep edildi.

Kaza Özeti

17 Şubat 1993'te yerel saatle 12.30 civarında Türk Kara Kuvvetleri'nin KK 10011 no'lu Beechraft B-200 S/M BB 1412, aletli meteorolojik ve buzlu uçuş şartlarında, Türkiye, Ankara Esenboğa Havaalanı için aletli iniş sistemi lokalizörünü bulmak için manevra yaparken düştü. Uçuş mürettebatı kaza öncesi motor titreşimleri bildirdi. İki mürettebat ve üç yolcu öldü. Uçak parçalandı. Türk Kara

Kuvvetleri için düzenlenen resmi raporda olay böyle özetlenmişti.

Olayın mahkeme safhasında İTÜ'den üç kişilik bilirkişi heyeti (Prof. A. Nuri Yüksel, Prof. Oğuz Borat, Doç. Dr. Zahit Mecitoğlu) tayin edilmiştir. Bu heyetin hazırladığı raporun yedinci sayfasındaki sonuç bölümünde şu görüşlere yer verilmiştir:

1. Motor arızası ve sonuç olarak uçağın düşmesinde buzlanmanın etkili olduğunu gösteren yeterli ve tatminkâr delil yoktur.
2. Motor arızası ve düşme olayında pilotaj ve bakım hata ve kusuru bulunduğu dair deliller mevcut değildir. Dolayısıyla davacılar murisi 2. Pilot Tuğrul Sezginler ile Kaptan Pilot Yaşar Erian'ın kusurları yoktur.
3. Uçağın düşmesine yol açan motor arızasında davalı firmanın dizayn ve yapım hatası bulunduğu dair delil mevcut değildir.
4. Kaza günü öncesindeki gece, hangar civarındaki -bir nöbetçi tarafından bildirilen- kimliği bilinmeyen kişi ile yukarıda isimleri zikredilen motor iç aksamının enkaz mahallinde bulunamaması ve sağlam ve mukavim olan motor zarfının parçalanmamış ve hatta fazla deforme olmamış görüntüsü karşısında sabotaj ihtimali gözden ırak tutulmamalıdır.

Evet, bilirkişi raporu kazadan çok, sabotaj olasılığını işaret ediyordu ama askeri makamlar bunu hiç dikkate almadılar. Acaba neden? Korunması gereken kimseler mi vardı? Yoksa bazılarının iddia ettiği gibi bu olay, ABD'nin planladığı bir sabotajmıydı?

Sabotaj tanığı nöbetçi askerin ifadesi çok dikkat çekicidir.

K.K.K. As. Savcılık hazırlık dosyasında dizi 70'te ifadesi bulunan olay tanığı Tahir Metin'in askeri savcıya verdiği 18.02.1993 tarihli ifadesinde; "16 Şubat günü saat 19.00-21.00 arasında 5 no'lu kulübe nöbetçisi idim. Saat 19.30 civarında dahili kışlık kıyafetli, pilot bereli, astsubay olduğunu tahmin ettiğim resmi bir şahıs havacılık okuluna doğru geçiyordu. Dur ihtar ettim. Durdu, parolayı ve işaretini sordum, bildi. Parolayı bildiği için ve üniformalı olduğu için içimde şüphe uyanmadı. Ben dört aydır bu birlikte görevliyim, sık sık aynı yerde nöbet tutuyorum. Daha önce nöbet yerimizden yürüyerek geçen birini görmedim... Şahsın kolunda nöbetçi koluğu yoktu," denilmektedir. Askeri savcılık hazırlık dosyasında, bu önemli tanık beyanı doğrultusunda bir soruşturma veya araştırma olmadığını görüyoruz. Bu ifade alınmış ve öylece kalmış.

Amerikan Jetleri, Bitlis'in Helikopterini Düşürecek

Ankara'da uçağının düşmesi sonucu şehit olan, ancak bunun kaza mı yoksa sabotaj mı olduğu hâlâ tartışılan Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in en yakın çalışma arkadaşı emekli Orgeneral Necati Özgen, *Sabah'a* bir dönemin perde arkasına ışık tutacak önemli açıklamalarda bulundu. PKK terörünün en yoğun yaşandığı dönemde güneydoğuda Jandarma Asayiş Komutanı olarak görev yapan Özgen; Amerikan savaş uçaklarının, gizli bir görüşme için Kuzey Irak'a giden dönemin Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in bulunduğu Sikorsky helikopteri iki kez düşürmeye teşebbüs

ettiklerini açıkladı.

16 Eylül 2002 Pazartesi tarihli *Sabah* gazetesinde yayınlanan, Orgeneral Necati Özgen'le yapılan röportaja göre Amerikan jetleri, Bitlis'in helikopterini düşürecekti.

"1992'de Orgeneral Eşref Bitlis'le birlikte Barzani'nin karargâhına gidiyorduk. Zaho'yu geçtik... Birdenbire 1.500 metre yüksekte iki Amerikan F 15'i belirdi. Biri aşağıdan, diğeri de yukarıdan helikopterimizi yalayarak geçti. Motorlarımız durmak üzereydi ki aynı sahne ikinci kez yaşandı.

Kuzey Irak'ta 1992 yılında gerçekleştirilen ve "Kazıma Operasyonu" adı verilen harekâtı Eşref Bitlis komutasında yöneten Özgen, iki aylık sürede 1.500'ü Zeli kampında olmak üzere toplam 4 bin 500 PKK'lı teröristin öldürüldüğünü de sözlerine ekledi. Özgen bu harekât sonrasında bölgenin kontrolü için yapılan planlar kapsamında Eşref Bitlis ile birlikte Kürt liderlerle görüşmek üzere Selahattin kentine gittiklerini söyledi. Özgen, şehit komutanını anarken gözleri doluyordu, geçmişte yaşadıkları olayları hatırladıkça da sinirlerine hâkim olamıyordu.

İşte Özgen'in anlattıkları...

"91-93 dönemi terörün en yoğun olduğu yıllardı. Hemen hemen 10 vilayet OHAL Valiliği'ne bağlıydı. Ve bu 10 vilayetin asayişini benim sorumluluğum altındaydı. Özellikle Körfez Krizi bölgeyi çok etkiledi; çok yoğun peşmerge akını oldu. Diyarbakır Silopi'de büyük kamplar kuruldu. PKK da silah, cephane ve malzeme bakımından bu durumdan çok istifade etti. Kuzey Irak'ta çok yoğun PKK faaliyeti vardı ve bütün kamplar neredeyse dolmuştu. Bu nedenle 1992'de Kuzey Irak'a büyük bir harekât yaptık. Altın Talabani ve Barzani, kuzeyden güvenlik kuvvetlerimiz olmak üzere... Operasyon 5 Ekim'de başladı, Kasım sonunda bitti. İki ayda Kuzey Irak'ı teröristlerden temizledik. 92'de yapılan bu operasyonun bir özelliği vardı. PKK kaçmıyordu. Bu nedenle orada çok büyük bir çatışma yaşandı. Ve karşı taraftan toplam 4 bin 500 kişi öldürüldü. Sıra bölgenin kontrolüne gelmişti. Bunun için bir plan yapıldı. Bu planı Barzani ve Talabani'ye anlatmak üzere rahmetli Orgeneral Eşref Bitlis ile benim Barzani'nin karargâhı olan Selahattin kentine gitmemiz gerekiyordu. 17 Aralık 1992'de Şırnak'tan bir Sikorsky helikopteriyle hareket ettik. Beraberimizde küçük bir karargâhımız da vardı. Hatta Orgeneral Eşref Bitlis bir ara bana dönerek, *"Irak'a giden ilk Türk generalleriyiz,"* demişti. Ben de, *"Vatan için komutanım,"* karşılığını vermiştim.

Orgeneral Necati Özgen anlatmaya devam ediyor:

"Yerden 1.500 metre falan yüksekte uçuyorduk. Zaho'yu geçtikten sonra birden iki tane Amerikan F 15'i, biri alttan yukarı, diğeri yukardan aşağı doğru neredeyse helikopterimizi yalayarak geçti. Kaptan pilot Jandarma Yarbay Öner Yaktuğ'a ne olduğunu sorduğumuzda, 'Komutanım, jetlerin egzoz gazı helikopterin motorlarını dolduruyor. Bu yüzden motorlar oksijensiz kalıyor ve güç kaybediyoruz. Neredeyse durma noktasına geldik,' dedi. Epeyce alçaldık. Neredeyse yalama uçuşu halinde uçmaya başladık. Bu arada durumu Beytüşşebap yukarılarında hava trafik kontrol görevi yapan Awacs'a bildirdik. Hezil'i biraz geçtik. Selahattin kentine yaklaşmaya 20-25 dakika kala, aynı uçaklar aynı şekilde bir daha alttan ve üstten dalmaya başladılar."

Eşref Bitlis'in ölümü hâlâ sırlarla dolu... 1990 yılında Jandarmanın Genel Komutanlığı'na atanan Eşref Bitlis'in, bölgedeki Çekiç Güç'ün faaliyetleriyle ilgili bir rapor hazırladığı, bu raporda ABD'nin faaliyetlerinin Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti oluşmasına neden olacağı tespitini yaptığı ileri sürüldü. Bu nedenle Bitlis'in ABD Büyükelçiliği tarafından hükümete şikâyet edildiği iddia edildi. Bitlis, 17 Ocak 1993'te Ankara'da uçağının düşmesi sonucu şehit oldu.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş tarafından uçağın buzlanma nedeniyle düştüğü açıklandıysa da Bitlis'in oğlu işin peşini bırakmayarak sabotaj iddiasıyla olayla ilgili dava açtı.

Necati Özgen açıklık bekleyen sorular 1 şöyle yanıtlıyor:

* *Havada yaşadığınız "gözdağı" olayı olağan mıydı?*

Hayır, hayır. Zaten Kuzey Irak'ta havayla ilgili böyle bir hareket yapılacağı zaman bunu önce Diyarbakır'daki Hava Harekât Merkezi'ne bildiriyoruz.

* *Başkalarının hareketleri de size mi bildiriliyor?*

Evet, bütün hava hareketleri bize bildiriliyor.

* *Bu uçakların hareketlerinin daha önceden size bildirilmiş olması mı gerekiyordu?*

Evet, bu yüzden garibime gitti birden.

* *Jetlerin orada olacağı size bildirilmiş miydi?*

Hayır, hayır bildirilmedi.

* *Bu olayla ilgili sonradan bir şey yapıldı mı?*

Sonradan Diyarbakır'a gidildiğinde çok büyük tepki verildi. Derhal gereği yapıldı. Ama ne talihsizliktir ki 1994 yılında içinde subay, astsubaylarımızın bulunduğu yine bir Sikorsky helikopteri, o bölgede düşürüldü. Bunun bir kaza olduğu söylendi. Ama bu konuda detaylı bilgiye sahip değilim.

* *Sonradan Amerikalıların Orgeneral Bitlis'in bölgeyle ilgili hazırladığı raporu beğenmediği ve Bitlis Paşa'nın uçağının suikast sonucu düştüğü vurgulandı. Bu olay da bununla bağlantılı mı?*

Şimdi düşünün ki hiç haberleri olmasa bile, orada bir Sikorsky helikopteri var. Kime ait, kimin var Sikorsky helikopteri? Barzani'nin yok, Talabani'nin yok...

* *Paşa'ya bir gözdağı mı söz konusuydu?*

Bitlis Paşa'ya bir gözdağı değil de "Biz buradayız işte, buranın sorumluluğu bize ait" gibi bir imaj vermek istediler. Eşref Paşa'nın kazasıyla ilgili olarak şunu söyleyebilirim: Ben o zaman Diyarbakır'da olduğum için oradaki durumu net olarak bilmiyorum ama o zamanki Genelkurmay Başkanımız Sayın Doğan Güreş bunun bir kaza olduğunu televizyonda açıkladılar.

BRÜKSEL ASKER İSTEMİYOR!

"Para kimdeyse efendi odur, dolayısıyla en büyük efendi Amerika'nın uygun gördüğü yoldan sapmamak gerekir," görüşü halka kabul ettirilmeye çalışıldı. Ama, heyhat! Türkiye'de bu direktiflerin doğrultusunda davranmayı kabul etmeyen bir güç vardı...

19 Şubat 2001 tarihinde Çankaya Köşkü'ndeki MGK toplantısında, yolsuzlukla mücadele konusunda hükümetin yetersiz kaldığı tartışması sırasında, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Başbakan Bülent Ecevit'in kafasına Anayasa'yı fırlattığı haberinin hemen ardından Türkiye, Cumhuriyet tarihinin en gürültülü ekonomik krizi içine girdi. Bir ülkenin Cumhurbaşkanı ile Başbakanı arasındaki böyle uygunsuz bir durumun siyasi bir krize yol açması anlaşılabilir; ama bu çeşit yoğun bir ekonomik kargaşa herhalde tarihte pek rastlanmayan bir olaydır. Gerçeği söylemek gerekirse Türkiye'de yaşanan ekonomik krizler içinde böyle bir başlangıcın bir benzeri yoktur. O zaman farklı olan bu durumun üstünde dikkatle düşünülmesi gerekir.

19 Şubat günü Çankaya olayı ile başlayan mali kargaşa aslında bir ekonomik krizin değil, siyasi bir krizin tezahürüdür. Hedeflenen, yaratılan kargaşa sonucunda Türkiye'de devlet yapısının değiştirilmesidir. Daha açıkçası, devletin içinde Silahlı Kuvvetler'in koruyucu ve kollayıcı işlevini sınırlayarak, büyük iş çevrelerini ülkenin kaderinde son sözü söyleyen güç haline getirme girişimidir. Bu durumu daha iyi anlayabilmek için 19 Şubat 2000'e gelinen şartları yeniden düşünmek gerekir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Stalin dönemi Sovyetler Birliği'nin Batı dünyasına saldırdığı komünizm korkusu yüzünden, NATO ittifakı içinde özellikle Yunanistan ve Mezopotamya petrollerinin Sovyetler'e karşı savunulması amacıyla, Batı tarafından güçlendirilmişti. 1953'te Stalin ölür ölmez Kore'de ateşkes sağlanmış, Türkiye bu savaşta Amerika'ya desteğinin bedeli olarak istediği sanayileşme kredilerini alamadığı gibi, Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesine de seyirci kalmak durumuyla karşılaşmıştı. Kore'ye Amerika yanında asker gönderen, Türkiye'yi 1952'de NATO ittifakı içine sokan Demokrat Parti yetkilileri, Kıbrıs'tan bütünüyle vazgeçmeyip, sanayileşmek için krediyi gerekirse Sovyetlerden bile almayı düşündüklerinde, NATO askeri darbesi ile siyasetten tasfiye edildiler. Karşı gelmenin bedelini Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan idam edilerek canlarıyla ödediler.

Kendi belirlediği istikamette yürümeyenlerin başına neler gelebileceğini gösteren Batı'nın bu ikazına rağmen, Türkiye ne sanayileşmekten ne de Kıbrıs'tan vazgeçti. Silahlı Kuvvetler'de kumandanlar, hükümetlerde başbakanlar değişti. Ama Başkan Johnson'un tehdit mektupları bir işe yaramadı. 1974 harekâtı ile Türkiye Kıbrıs meselesini kendi açısından halletti.

Buna ceza olarak Batı, nedense 60 yıl sonra akla gelen "Ermeni Soykırımı" bahaneleriyle, ASALA terör örgütünü sahneye sürüp Türk diplomatlarının katledilmesi yolunu açtı; *Midnight Express* (Geceyarısı Ekspresi) gibi filmler ortalığa çıktı; bir taraftan Amerika silah ambargosu uygularken, öbür taraftan "Kürt Meselesi" tezgâha konuldu. Yetmedi. Türkiye 1 Mayıs 1977'den itibaren dışardan bakıldığında sağ-sol kavgası gibi görünen bir iç çatışmanın tuzağına düşürülmek istendi.

Başına açılan bütün gailelere rağmen, Türkiye kendisinden beklenen itaati göstermemekte

direnmekteyken, hiç hesapta olmayan bir şey oldu. Ayetullah Humeyni'nin meydana saldığı kara çarşafı kadınlar ile, çarşafa bürünmüş bıyığı kulağında İran komünistleri Şah'ı iktidardan devirmeyi ve yurtdışına kaçırmayı başardılar. Amerika'yı "büyük şeytan" ilan eden bir molla rejimi İran'da iktidara gelmişken ve üstüne saldırtılan Saddam Hüseyin Irak' ı ile çetin bir savaşa girmişken, bir iç kargaşalığın Türkiye'yi hangi istikamete sürükleyeceği belli olmazdı. Onun için 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile, Türkiye'deki anarşi ve terör bir haftada sona erdirildi. Komşuları birbiriyle amansız bir boğuşma içindeyken Türkiye bir huzur ve istikrar ülkesi haline geldi.

Özellikle petrol üreticisi Arap ülkelerinden (tabii Amerika'nın onayıyla) Cumhuriyet tarihinde rastlanmamış bir para akışı başladı. Basra Körfezi'ndeki deniz taşımacılığını birbirlerine kapatan İran ve Irak için dünyaya açılan yegâne kapılar İskenderun ve Mersin limanları oldu.

Bu limanlardan İran ve Irak sınır kapılarına birbiri peşine dizilmiş uzayan ticari konvoylar meydana geldi. Güneydoğu canlandı. Dahası Türkiye GAP için de o güne kadar mali destek sağlayamadığı Atatürk Barajı'nın yapımına kendi finans imkanları ile girişebilir hale geldi. Zaten ambargodan sonra savunma sanayiinin temellerini atmaya girişmişti.

Bunlara ek olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu destekledi.

Bunlar Batı'nın kolaylıkla kabullenebileceğı cinsten gelişmeler değildi ama, İran endişesi ağır basmaktaydı. Henüz gücünden bir şey kaybetmemiş görünen Sovyetlerin de TUDEH vasıtası ile İran'a dolaylı destek vermesi korkuyu büsbütün artırmaktaydı. 1983'te Atatürk Barajı'nın temelleri atıldıktan bir yıl sonra 1984'te PKK Eruh ve Şemdinli baskınları ile sahneye çıktı.. Türkiye'ye bir mesaj veriliyordu: "Bu yatırımlara girişiyorsunuz ama buraları size kalacak mı acaba?" El altından bu mesaj verilirken zamanın Başbakan'ı Turgut Özal'a açıktan yapılan tavsiye, "Aman bu başıbozuk çeteci takımının üstüne sakın şiddetle gitme; zaten onların amacı da meseleyi büyütüp kendilerinden bahsettirmek," ti. O tarihlerde bir ekonomik mucize yarattığına kendisi de inanan Turgut Özal, karagünde işbirliği yaptığı dostlarının kötü bir maksatları olabileceğini aklından geçirmedi.

1984-1988 yılları arasında Türkiye, Cumhuriyet tarihinin ekonomik olarak en parlak dönemini yaşadı. Özal' ı Atatürk ile kıyaslayanlar etrafı sardı. Daha "küreselleşme" lafı ortaya çıkmamışken Türkiye bir erken "liberal ekonomi" mucizesi yaşamaya başladı. Derken...

1988'de Humeyni pes etti. Dolayısıyla İran Basra Körfezi petrollerini denetimi altına alma iddiasını kaybetti. Aynı sıralarda Sovyetler de Afganistan'dan bozgun halinde çekilmek zorunda kaldılar. Bir yıl sonra 1989'da Berlin Duvarı yıkıldı. Batı ve Doğu Almanya birleşti. Doğu Avrupa'nın sosyalist rejimleri birbiri peşine devrildi. Soğuk Savaş sona ermekteydi. Batı'nın bu zaferini Türkiye de coşku ile kutlamaktaydı. Ne de olsa bu zaferde onun da katkısı vardı. Herhalde nimetlerinden o da yararlanacaktı. Acaba?

İran ile savaştan muzaffer çıkan Irak önce Türkiye ile kapıştırılmak istendi. Maksat, ikisi birbirine düştüğünde araya girecek Batılı hakemlerin bu vesile ile ikisi arasında bir uydu "Kürt Devleti" kurmak tasavvuru idi. Amerikalıların ajanı Saddam'ın gözü bunu yemedi. O zaman ona daha kolay bir lokma olan Kuveyt'i ikram ettiler. Bütün ajanlar gibi nerede yüzüstü bırakılacağını tahmin edemeyen

Saddam bu zokayı yuttu. Böylece 1990 "Körfez Krizi" ortaya çıktı. Saddam'ın yola getirilmesinde tabii ki en stratejik konumda olan ülke Türkiye idi. Böylece Lozan'da "Misakı Milli" sınırların ın kabul edilmesinde yapılan tarihi bir hatanın düzeltilmesi, yani petrol bölgesi Musul ve Kerkük'ün Türkiye'ye katılması imkânı da ortaya çıkıyordu. Böylece bir başka "Özal mucizesi" daha gerçekleşebilecekti. Ama olmadı. Kuveyt'in kurtarılması harekâtında Amerika'ya verdiği bütün desteğe rağmen, Türkiye sonuçta Musul ve Kerkük'ü almak bir yana, Yumurtalık petrol boru hattıyla birlikte, Almanya'dan sonra ikinci büyük ticaret ortağı olan Irak'ı kaybetti. Ve Kuzey Irak'tan sınırları geçen 500.000'i aşkın bir göç hareketi ile, dünyada pazarlanan "Kürt Meselesi"nin ana hedefi haline geldi. Menderes ve arkadaşların ın başına gelenlerden gerekli dersi almadığı için, dostlarından böyle bir ihanet beklemeyen Özal, mucizenin ardındaki gerçeği idrak ettiğinde iş işten geçmişti. Onun gibi Batılılar'a inanan bir başka gafil, Gorbaçov da 1991 'de devrildikten, Yeltsin iktidara geldikten sonra, Rusların Sovyet sistemini tasfiye etmeleri ile Batı için artık komünizm tehdidi de ortadan kalkmış oluyordu. 1992'ye gelindiğinde artık dünyaya yön verecek tek süper güç Amerika sayılmaktaydı. Onun bu zaferinde katkısı olan Türkiye'nin payına ne düşecekti?

Önce 1992 Nevruz şenlikleri vesilesiyle Şırnak'ta PKK tarafından tezgâhlanmak istenen Kürt ayaklanması, sonra Ege'de NATO tatbikatında *Saratoga* uçak gemisinden *Muavenet* muhribine atılan füzelerle yeni düşmanın kim olduğunun veciz bir şekilde ilanı... Kalbi kırık Özal mesajı almıştı. 1993 yılı başlarında Batı'dan umudu kesip Doğu'ya açılma düşüncesiyle Orta Asya ve Kafkasya Türk Cumhuriyetleri'ne bir ziyaretten kısa bir süre sonra öldü. Kabul edilen resmi teşhis kalp yetmezliği idi. Ama yakınları arasında Özal'ın öldürülmüş olma ihtimalini daha kuvvetli gördüklerini ifade edenler çıktı.

Sovyetler'e karşı Amerika'nın yanında yer almış liderler, faturaların tahsil zamanı geldiğinde bir bir ortadan yok olmaktaydılar. Sovyetler'in Afganistan bozgununda en önemli desteği sağlamış olan Pakistan Cumhurbaşkanı Ziya-ül Hak'ın esrarengiz bir şekilde düşen uçağında can verdiğini hatırlayan kim vardı Türkiye'de? Hadi Ziya-ül Hak'ı hatırlamayalım; peki düşen bir başka uçakta, PKK'ya karşı askeri harekâtın kumandanı Orgeneral Eşref Bitlis'in ölümüyle, Özal'ın ölümü arasında bağ kuracak bir komplo teorisi düşünülemez mi?

NATO içinde Batı'nın müttefiki olarak, Soğuk Savaş'ın zaferle sonuçlanmasının nimetlerinden yararlanmayı bekleyen, bu sebeple Avrupa Birliği üyeliğinin kendisi için doğal bir hak olduğu hayalindeki Türkiye, Avrupa ile birleşip büyümek yerine PKK ile parçalanıp küçülme tezgâhı ile karşı karşıya kaldı. Rusların komünizmi tasfiye etmesi, Batılılarca ideolojik çatışmaların sonu olarak de ğerlendirildi. İdeolojilerle birlikte inançlar, manevi değerler de güçlerini kaybetmiş oluyordu. Artık tek güç para idi.

1995 yılı paranın mutlak değer olarak kabul edildiği, "küreselleşme" iddiasının dünyada da ülkemizde de bir dönüm noktasıydı.

Dünyada dönüm noktasıydı, çünkü uluslararası dış ticaret ve gümrük işlemlerini düzenleyen GATT anlaşmasının yerini merkezi Cenevre'de olan Dünya Ticaret Örgütü (WTO) almıştı. Türkiye'de ise İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) kurulmuş ve Türkiye-Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasına girmişti. Bu tarihten itibaren Türkiye kamuoyu sürekli olarak borsa, tahvil, döviz, faiz

haberleri ile meşgul edilmeye başlandı.

Gazeteler ve televizyonlar öncelikle parayı en önemli konu haline getirme çabası içine girdiler. "Para kimdeyse efendi odur, dolayısıyla en büyük efendi Amerika'nın uygun gördüğü yoldan sapmamak gerekir," görüşü halka kabul ettirilmeye çalışıldı.

Ama, heyhat! Türkiye'de bu direktiflerin doğrultusunda davranmayı kabul etmeyen bir güç vardı. Para efendisi Batılılarca "Kıbrıs'ı bırak", "Dicle ile Fırat bölgesi üzerinde Ankara'nın egemenliği olmasın", "Boğazlar uluslararası kuruluşlarca denetlensin", "Fener Patrikhanesi Vatikan gibi bağımsız bir din devleti sayılsın", "Ağrı'dan Trabzon'a kadar Ermenistan nüfuz bölgesi olsun" diye tekrar tekrar direktifler veriliyordu ama birilerine söz geçirmek mümkün olmuyordu.

Türkiye 1998 yılında bir mucize gerçekleştirdi. NATO içindeki bütün müttefikleri PKK'yı desteklemelerine, istisnasız bütün komşuları bu terör örgütüne yataklık etmelerine rağmen, Türkiye bu mücadeleden zaferle çıktı. Apo önce karargâh kurduğu Suriye'den, sonra sığındığı Rusya ve İtalya'dan çıkarıldı. Türkiye'nin Kürt asıllı vatandaşlarının bütün telkin ve kışkırtmalara rağmen TC vatandaşlığından vazgeçmeme iradesi ve PKK'ya karşı Türk Silahlı Kuvvetleri'ni desteklemesi bu zaferin en güçlü kaynağı oldu. Ayrıca bütçesinin çok büyük bir bölümünün savunma harcamalarına ayrıldığı böyle bir dönemde, 1998 yılında, Türkiye'de adam başına düşen milli gelir 3200 dolar gibi rekor bir seviyeye ulaştı.

Hatta kayıt dışı ekonominin de hesaba katılmasıyla bu rakamın 6000 doları aşacağı görüşleri ileri sürüldü. 1999 yılında Apo Afrika'da yakalanıp Türkiye'ye getirildiğinde, Türkiye'nin önünde artık hiçbir ciddi pürüz kalmamış gibi görünüyordu. Olağanüstü bir zafer kazanılmıştı. Artık "Batılı dostlar ile "efendiler arası" bir müzakereye girilebilirdi. Bu hava içinde Türkiye'nin Başbakanı ve Dışişleri Bakanı adeta yaka paça, özel uçaklarla Avrupa Birliği'nin Helsinki Zirvesi'ne götürüldü. "Tamam, hayallerin gerçekleşme yolu açıldı. Sizi birliğe aday kabul ediyoruz," dendi. Gümrük Birliği'ne girişten sonra, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girebilmesinde varılan bu aşama da şenliklerle kutlandı. Yeni Cumhurbaşkanı seçimlerinde, beş yıl önce ağzından "Batı Sevr'i istiyor" diye bir laf kaçırın Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanlığını uzatmak yerine, Avrupa Birliği'ne girişte gerekli Anayasa değişikliklerini kolaylaştırması beklenen, Anayasa Mahkemesi Başkanı Ahmet Necdet Sezer Meclis dışından Çankaya'ya getirildi. Buna rağmen Avrupa Birliği'ne katılma hayalinin umulduğu kadar kolay olmayacağı anlaşılmaya başlandı.

AB, Türkiye'deki azgın heveslileri gördükçe, onu üyeliğe almadan ülkeyi Brüksel'den yönetme hesaplarına girişti. Talimatlar birbirini kovalamaktaydı. "Kıbrıs'tan çık", "Kürtlere kültürel özerklik ver", "Apo'yu idam etme"... Parayı temel değer kabul edip, ilahlaştıranlar, bu talimatlara tereddütsüz uymak eğilimindeydiler ama, bir güç, TSK (Türk Silahlı Kuvvetleri) buna direnmekteydi.

Bu durumda, TSK'nın devredışı bırakılması, toplumun kaderinin parayı temel değer kabul edenlerce tayin edilmesi gerekiyordu.

Bazı üyelerinin muhalefetine rağmen TÜSİAD ülke kaderinde TSK'nın alternatifi haline getirilmeye çalışıldı. Bu değişimi halka kabul ettirebilmek için bir şok uygulama gerekiyordu. Siyasetin acemisi

olan Cumhurbaşkanı'nın böyle bir komploya alet olması şaşırtıcı değilse de, 'siyaseten çok olgun olan Başbakan'ın da bu oyunu açığa vurmamasını, sağlık sebeplerinin dışında, anlayabilmek çok zordur.

19 Şubat 2001 Çankaya dalaşmasından sonra ortaya çıkan şok ekonomik kargaşada, halka telkin edilmek istenen görüşler şunlardır: "Ankara'daki devlet yapısı çürümüştür", "Cumhurbaşkanı ile Başbakan anlaşamaz hale gelmişlerdir", "Bu bakımdan Türkiye'nin Ankara yerine Brüksel'den yönetilmesi daha hayrınadır". "Ama TSK buna engel olmaktadır", "Aslında artık ciddi bir düşmanı kalmamış olan Türkiye'nin böyle büyük ve pahalı bir silahlı güce ihtiyacı da yoktur", "Savunma giderleri ekonomiye kaydırılsa Türkiye'de büyük bir maddi ferahlık meydana gelebilir", "Onun için Meclis bu yönde girişimde bulunmalı, TSK küçültülüp, etkisiz hale getirilmeli, paraya yön veren, ülkeyi de yönetmelidir", "Avrupa Birliği'ne katılmanın yolu budur"...

Bütün tahriklere ve zorlama ekonomik bunalıma rağmen, Türk halkının büyük çoğunluğunun, yani paraya tapanlar azınlığının dışında kalanlarının, Silahlı Kuvvetlerce güveninin sarsılmadığı görülmektedir. İMKB yoluyla yurtdışına çıkarılan paranın, buna paralel olarak durdurulan yatırımların, frenlenen üretimin ortaya çıkardığı kriz, halkta beklenen isyana yol açmamıştır. Buna karşılık TSK, AB hakkında daha açık bir tavır takınmaya başlamıştır. 7 Mart 2002 günü Harp Akademileri'ndeki toplantı bunun dönüm noktasıydı.

Aslında ekonomik olarak Türkiye Cumhuriyet tarihinin en parlak dönemine girmiştir. Bugün Türkiye sanayi ürünleri ihraç edip tarım ürünleri ithal eden bir sanayi ülkesi durumundadır. Dış ticaretinde ihracatı ithalatının önüne geçmiştir. Turizm gelirleri her yıl yeni bir rekor elde etmektedir. Bankalarında döviz ihtiyacı yoktur. IMF ve Dünya Bankası ile ilişkilere her an son verilebilir. Malezya ve Rusya örneklerinde de olduğu gibi, bir an önce son verilmesinde büyük yarar vardır. Türkiye gelişen Avrasya ülkelerine, Rusya'ya, Çin'e, İran'a daha fazla ağırlık vererek Batı ekonomisine tek yönlü bağımlı olmaktan kurtulabilir.

Ama bunun için siyasi irade gerekmektedir. Bugünkü meclis bu iradeye sahip olmaktan uzak görülmektedir. İç siyaset düğümlerinin çözümü için yeniden İskender'in kılıcına ihtiyaç kalmadan yeni bir meclis yapısı içinde 'ulusal egemenlik' ilkelerine sahip çıkılması Türkiye için en hayırlısı olacaktır.

Kaynak:

1. Halit Refiğ, *Komple Teorileri 2002/05* ile HaberTürk TV, "Aynanın Arkası" programı 19 Mayıs 2004.

ÇERKEZ ETEM ATATÜRK' Ü ÖLDÜREBİLSEYDİ CUMHURİYET KURULAMAZDI

Çeşitli derlemelerde anlatılan fakat tarihi belli olmayan Çerkez Etem'in bir suikast girişimi vardır. Eğer bu, başarıya ulaşıyorsa "Kurtuluş Savaşı'nın" liderliğini kim alırdı ve savaş kazanılabilir miydi?

Niyazi Ahmet Banoğlu'nun *Nükte ve Fıkralarla Atatürk* kitabında olayın kısaca ayrıntıları şöyle

anlatılıyor:

Çerkez Etem, asiliğini açığa vurmadan önce, Mustafa Kemal'i kendi icraatına engel kabul ediyor, bilhassa, kendisini bir "baş"a bağlamak hususundaki direnmesini hazmedemiyordu. Bu sınırsız ihtiras dolayısıyla Mustafa Kemal'i ortadan kaldırmak için zaman zaman planlar tertip etmiştir. Bu cümleden olmak üzere bir gün, hasta olan Mustafa Kemal'in istasyondaki evinin etrafını fedaileri ile sardırıyor ve merdiven başlarını tutturuyordu. Kendisi de güya Mustafa Kemal'i ziyaret perdesi altında doğruca Mustafa Kemal'in odasına giriyor.

Randevu almadan yapılan bu tepeden inme ziyaretten Paşa derhal kuşkuluyor ve 'Etem'e sezdirmeden yastığı altında bulunan tabancasına elini uzatıyor; aynı zamanda gözlerini Etem'in gözlerine diyor.

Bu sırada Mustafa Kemal'in aşağıda bulunan adamları da, binanın çevrilmiş ve merdiven başlarının tutulmuş olmasından şüphelenerek gereken tedbirleri alıyorlar.

Etem, Atatürk'ün yüzündeki fütursuz ifadeden ve sofadaki ayak seslerinden kuşkuluyor ve bazı havadan sudan sözlerden sonra hemen uzaklaşıyor.

Lord Kinross (Atatürk, İstanbul 1980) olayın devamını aktarmaktadır:

"Arkadan, yaverlerinin olayı tartışmasını dinleyen Mustafa Kemal, içinden acı acı güldü. Etem'le aralarında bir kurşunluk mesafe kalmıştı. Kendisinin de özel muhafızları olması gerektiğini anlayarak hemen İsmail Hakkı Bey'i çağırttı ve bir muhafız birliği kurmasını söyledi. Muhafızlar Giresun'dan, Karadeniz dağlarının savaşçı Lazlarından seçildi..."

Tarih tam olarak belirtilmemekle birlikte Etem'in öldürme planı düzenli ordu kurma girişim sürecine denk gelmektedir.

Etem, İsmet Bey'in görevinden alınmasını istiyordu. Mustafa Kemal bunu kabul etmediğini belirttiğinde öldürülseydi "Kurtuluş Savaşı" verilmeye devam edilir miydi? Bu soruya yanıt vermeye çalışmak hiç kuşkusuz falcılık olur ama, biz, savaşın verileceği varsayımından hareketle "lider" kim olurdu ve savaş bu liderlik altında kazanılabilir miydi, bunun analizini yapabiliriz.

Mücadelenin daha ilk başlangıcında subay kadrosu beş kişiden oluşmaktadır: Mustafa Kemal, Kâzım Karabekir, Rauf Orbay (Bahriyeli Albay), Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele.

Savaşın yapılabilmesi için planlama aşamasında gereksinme duyulan kurmay heyeti ise şu kişilerden oluşuyordu: İsmet Bey (Anadolu'ya daha sonra geçmiştir), Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir Paşa ve Refet Bey, Mustafa Kemal'in kendilerine güvenilebileceğini düşündüğü komutanlardı. Dönemin önemli komutanlarından birisi olan Fevzi (Çakmak) Paşa'nın tutumu ise netlik kazanmamış, kimden yana olduğu pek belli değildi.

Durum böyleyken ve hiç beklenilmediği halde bir gün Fevzi Paşa, Ali Fuat Paşa'nın karargâhına çıkageldi. Yolculuğu gizli ve zor olmuştu. Ali Fuat'a: "Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur,"

dedi. Oturduktan sonra, açıkladı, "Biz de kavuştuk ama, sanırım biraz geç oldu," diye ekledi.

Ali Fuat Paşa, Fevzi Paşa'nın geldiğini, Mustafa Kemal'e telgrafla bildirdi. Fakat aldığı yanıt şu oldu: "Fevzi Paşa'yı geldiği yere geri gönderin." Bununla birlikte birkaç karşılıklı telgraftan sonra, Mustafa Kemal, "Fevzi Paşa'yı hemen trenle Ankara'ya yollayın. Kendisine sezdirmeden peşine muhafız takınız," diye telledi.

Aslında Mustafa Kemal, Fevzi Paşa çapındaki bir adamın değerini çok iyi anlıyordu. Eski usul bir subay olan Fevzi Paşa, Balkan Savaşları'nda ve arkadan da Birinci Dünya Savaşı'nda kendine sağlam bir ün yapmış; sonradan da, Harbiye Nezareti'ndeki çeşitli görevleri ona siyasi bir itibar kazandırmıştı. Sağlam, ağır ve çalışkan karakteri, düzgün yaşayışı, orta halli bir insan gibi davranışı halkta kendisine karşı saygı uyandırmıştı. Her şeyden önce dinine sımsıkı bağlı, koyu bir Müslüman'dı. Ağzına içki koymaz, savaşın orta yerinde askerlerine Kur'an okurdu.

Ankara'ya gelişi büyük gürültü koparan Fevzi Paşa, Büyük Millet Meclisi'nde heyecanlı bir konuşma yaptı. Milli Müdafaa Vekili ve daha sonra İcra Vekilleri Heyeti Reisi, yani Başbakan oldu. Onun ağırlığı, Mustafa Kemal'in birbirlerine rakip komutanlar arasında dengeyi kurmasına yardım etti. Mustafa Kemal, İsmet Bey'i Genelkurmay Başkanı yapmıştı. Baştan aşağı yeni kurulacak bir ordunun planlanmasını, örgütlenmesini gerektiren bir dönemde, ustasının çalışma usullerine alışmış, çekirdekten yetişme bir subay olan İsmet Bey'in bu göreve seçilmesi doğaldı. Ancak yaradılışları ondan çok farklı olan Ali Fuat Paşa ile Refet Bey'in İsmet Bey'le araları açıktı. Kendileri baştan beri Mustafa Kemal'in yanı sıra Anadolu'ya geçtikleri halde, bu göreve onun atanmasına, aralarına sonradan katılmış olduğunu ileri sürerek, şiddetle karşı koydular. Ancak Mustafa Kemal bu atamada ısrar etti ve onlar da, bu zor anlarda becerikli birer eylem adamı olarak daha yararlı olabilecekleri kıta hizmetinde kaldılar. Ali Fuat Paşa, yine de İsmet Bey'i bir türlü hazmedemiyordu.

Refet Bey, özellikle Konya isyanındaki başarısıyla ve sivillere karşı soğukkanlı tavırlarıyla biliniyordu. Ancak, daha önceki askerlik yaşamıyla kamuoyunda tanınmış bir komutan değildi.

Rauf Orbay, Hamidiye kahramanı olarak biliniyor ve tanınıyordu; aynı zamanda Çerkez olması da ilk örgütlenme döneminde çok işe yaramıştır. Ama "Bahriyeli" olması zaten harekete liderlik ve orduya komutanlık etmesini olanaksız hale getirmekteydi.

Liderlik kavram ve niteliğini analiz etmeden önce komutan ve komutanlık olgusu üzerinde durmalıyız.

Komutanlık, bulunulan makamın vermiş olduğu yetkileri kullanmaktan ibaret bir işlev değildir. Kısacası, yetki kullanılacak makama atanan herkes komutan olamaz. Zira komutanlık bir atama işi değildir. Atamayla gelen ve verilen yetkileri kullananlar çoğu kez komutan değil, "üst" ya da "amir"dir. Onlar için de komutan kavramı kullanılır ama her üstün, her amirin komutan olamayacağı da açıktır.

O halde komutan şöyle tanımlanabilir: *"En küçük birlikten en büyüğüne kadar, çeşitli düzeydeki birliklere komuta eden, komuta ettikleri birliklerin her türlü sorumluluğunu üzerine alan, kanun*

ve yönetmeliklerle kendisine verilen yetkileri hiçbir etki altında kalmadan gereken yer ve zamanda kullanabilen subaylara denir."

Her ne kadar kimilerine göre komutanlık doğuştan sahip olunan bir nitelikse de, eğitim ve deneyim ile mükemmelliğe ulaşılabilir. Kâzım Karabekir ve İsmet İnönü bu değerlendirme çerçevesinde ele alındığında komutan olarak nitelikleri tartışılmazken, Kurtuluş Savaşı'na önderlik edebilecekleri tartışmaya açıktır. Aşağıda daha geniş olarak analiz etmeye çalışacağım.

Strateji ustası Sun Tzu'nun savaş sanatına göre muharebede başarının merkezi ögesi olan hız ve eşgüdüm, yalnızca stratejik hazırlıktan değil, önderliğin bağlı olduğu psikolojik tutarlılıktan da kaynaklanmaktadır. Zhuge şöyle yazıyor: General bir komutan, ulus için yararlı bir araçtır. Öncelikle stratejiyi belirleyip sonra da onu yürürlüğe koymakla, komutası sanki bir kasırga önünde sürüklenir gibidir; fetihleri avını kollayan bir şahini andırır. Durgun olduğunda gerilmiş bir yay, harekete geçmeye hazır bir aygıt gibi, döndüğü her yeri deler geçer; en güçlü düşmanlar bile karşısında dağılır. General eğer öngöründen, askerler de itimden yoksunsa, iradelerin birliğinden yoksun strateji, milyonluk birliğin bile olsa, düşmanda korku uyandırmaya yetmez.

Zhuce ulusal savunma kuvvetinin gücünü açıklarken şunları yazar: (Sun Tzu, *Savaş Sanatı*, Anahtar Kitaplar, 1992)

Bu da askeri önderliği üstlenen komutanlara bağlıdır. Sevilmeyen bir komutan ne ulus için yararlı ne de orduya önder olabilir.

Yukarıda alıntı yaptığımız günümüzden iki bin yıl önce yazılmış kitaplarda tanımlanan komutan-önder kişilik ilişkisi bugün için de geçerlidir.

Mustafa Kemal 13 Ekim 1918 tarihinde, Adana treninden inip de Haydarpaşa Rıhtımı'na ayak basınca karşılaştığı manzara şudur: 55 düşman gemisi, zafer bayraklarını açarak İstanbul Limanı'na girmektedirler. Bu manzara karşısında kararlılıkla, "Geldikleri gibi giderler!" diyebilmiştir...

İstiklal Harbimiz adlı yapıtından öğrendiğimize göre, "Reşit Paşa" vapuruyla 28 Kasım 1918 tarihinde Karadeniz'den İstanbul Boğazı'ndan kente giren Karabekir, dürbünüyle çevreyi incelerken, Boğaz'ın iki yanındaki tabyalarda İstanbul'u işgal eden İngiliz ve Fransız birliklerinin bayraklarını görür. Bir yerde Türk bayrağının indirilerek yerine İngiliz bayrağının çekilme töreniyle karşılaşınca, törende bulunan bir Türk subayının ıstırap içinde kıvrandığını görerek ömrünün belki de en büyük acısını duyduğunu belirtir. Karabekir İstanbul'a bu manzara ve bu duygularla girerken aslında yapılacak işe kararını vermiş gibidir. Şöyle der: "Tek dağ başı mezar oluncaya kadar uğraşmalı."

Karabekir, eski oturduğu semt olan Zeyrek'te kardeşinde bir gün dinlenir ve ertesi gün de o zaman Genelkurmay Başkanlığı Müsteşarı olan arkadaşı Albay İsmet İnönü ile ülke sorunlarını tartışır.

29 Kasım'da Zeyrek'te misafir olduğum biraderimin bahçesinde, Çamlıcalara kadar uzanan geniş manzara içinde, İtilaf Devletleri'nin bir yığın tekneleriyle istihza eden muazzam Süleymaniye Camii, karşıımızda Türklüğün bir heykel vekarı gibi mağrur duruyordu. Pek eski ve pek samimi arkadaşım İsmet Bey bedbindi:

"Gördün mü Kâzım? Her şey mahvoldu. Vaktiyle gördüğün gibi sürüklediler ve bitirdiler. Derdin ki batıracaklar ve hayatımızla biz didișeceğiz. Fakat benim hiçbir ümidim kalmadı. Ben kararımı sana söyleyeyim mi Kâzım? Köylü olmak! Köylü olalım."

Şevket Süreyya Aydemir, bu konuşmayı şöyle yorumlar:

Bu konuşmalar bir yârenlik konuşmasıdır. İsmet Bey'in henüz Harbiye Nezareti müsteşarlığında bulunduğu günlere rastlar. Konuşmalar, bir devrin sonunu ve yeni bir yolun belirebileceğİ çölün başlangıcını anlatmak bakımından ilginçtir. Asıl olan da budur. Gerçi bu konuşmalarda, toprak alıp çiftlik kuralım diyen İsmet Bey'in ancak

20 lirası olduğu anlaşılır. Kâzım Karabekir'in de 50 lirası vardır. Ama bu çiftlik hikâyesinin de, zaten ancak o kadar değeri var. Bunlar, depresyon anlarının ruhi buhranlarıdır. Napolyon'un bile bir aralık önünde, Desiree'nin babasının kumaş mağazasında tezgâhtarlık yolları belirmemiş miydi?.. Hülasa bu iki adam da, ne köy kahvelerine, ne Beyazıt'taki emekli kıraathanelerine düşecek insanlar değillerdi. Elbette ki bir yol bulup, bir yerlere çıkacaklardı. Bir çıkış yolu elbette ki vardı. Hatta belki de yol bir tane bile değil. Evet, yollar çok!.. (İkinci Adam, C.1, 124)

Bu örnekler Kurtuluş Savaşı'nda komutanlık yapacak üç subayın hemen savaş ertesi psikolojilerini yansıtmak bakımından aslında değerlendirme ölçütüdür.

Tüm Kurtuluş Savaşı kadrosu, sağlam ve sistemli bir askeri eğitimden sonra muharebe ve savaş deneyimleri ve başarıları ile mesleklerinde en üst noktaya gelmişlerdir. Bunun yanı sıra bu kadro, dünyanın paylaşıldığı, medeniyetlerin çatıştığı bir dönemde yetişmiştir. Kurtuluş Savaşı ve sonrasının önderini ötekilerden ayıracak düşünce niteliğİ, barışa ve çözüme ulaşılacak yol haritasında hedefi doğru koyabilmektir.

Şimdi de önder ve önderlik tanımı üzerinde duralım. Birçok tanım yapılmakla birlikte; belirli bir görevin ya da bir işlevin yerine getirilmesi, bir amaca ulaşılması için görevlilerin, alt kuruluşların, gerektiğinde bütün bir toplumun yönlendirilmesi ve yönetilmesi işine önderlik diyebiliriz. Önder, bu eylemi gerçekleştiren kişidir.

Tarihte, çok değişik önderlik türleri ile karşılaşılır: otoriter önderlik, paylaşıcı ve danışıcı önderlik, özendirici önderlik, yönlendirici ve yetki verici önderlik.. Birden çok önderlik niteliğİ taşıyan önder sayısı azdır. Öte yandan, önderlik niteliklerini dört ana başlık altında toplamak olasıdır: nitelikler ve yetenekler; bilgi ve beceriler; uygulama gücü ve çalışma disiplini.

Aranan nitelikler: akıl, zekâ, cesaret, enerji, hırs, sevgi, duyarlılık, dürüstlük, kararlılık, irade, dayanıklılık, etkili dış görünüş, tevazu, dikkat, kavrayış, karizmatik bir kişilik.

Yetenekler: hesaplılık, zamanlama, güzel ve açık konuşma, güven, algılama, gerçeğİ görme, takipçilik, denetleyici, çevre ile ilişki ve iletişim kurabilme, esneklik, stres altında soğukkanlılık, inisiyatif, adalet, nezaket, yaratıcılık, kendisini yenileme ve kendisini aşma, gerçekçilik, ana amaç ve ana ilkelere ödün vermeme.

Aranan bilgi ve beceriler: genel bilgi, mesleki bilgi, evrensel kültürü ve milli kültürü yansıtmaya ve bu kültürlerin unsurlarını tanıma, kendini, milletini, insanlığı tanıma, toplumun değer hükümlerini etkileyerek geliştirme ve bunlarla bütünleşme.

Düşünce ve çalışma disiplini: düşünce ve çalışma düzen ve sırasına alışkanlık, iç disiplin, sosyal disiplin, sorumluluk üstlenilmesi, kişilere ve alt birimlere yetkileri ile ilgili sorumluluk verilmesi, bütün davranışların birbirleriyle ve çevre ile uyumunun sağlanması.

Sayılan önderlik özelliklerinin geçerliliği ya da başka bir anlatımla işe yararlılığı önderin kendisine bağlı kişilere, kadrosuna ve muhatap aldığı topluma ulaşma şekil ve yeterliliği ile değerlendirilebilir. Önder elindeki olanakları verimli olarak kullanabilmelidir. Bunlar; kurmay kadrosu, alt kuruluşlar, ekonomik güçtür.

Söylev'de Atatürk önderin öncü olma kimliğini şöyle vurguluyor: *Efendiler, tarih çürütülmez bir kesinlikle gösteriyor ki, büyük girişimlerde tek bir önderin bulunması, başarının zorunlu koşuludur. Birçokluk yönetimi başarıya giden yolu asla bulamaz.*

Atatürk'ü öteki potansiyel liderlerden ayıran en önemli unsur, askerliği, devlet kuruculuğu ve devrimciliği gibi üç niteliğe sahip olmasıdır ve bu üç konudaki uygulamalara da aynı anda başlamıştır.

Sözü edilen tüm komutanların askerî liderlikleriyle yönetici liderliklerini birlikte değerlendirmek gerekiyor. Örneğin, Falih Rıfkı Atay *Çankaya'da Kütahya-Eskişehir bozgunu* ortamını anlatıyor:

Bu bozgununda ordu hemen hemen yok olmuş gibi idi. Rahmetli Cevdet Kerim'den dinlemiştim. Sakarya yolunda bir köy odası. İsmet Paşa uykuda. Kapının önünde Tevfik (Bıyıklı). Bizim tümenden de bir şey kalmamış ama, karargâh yerinin neresi olacağını anlamaya gelmiştim. Tevfik, "Her şey bitti. Ne umut kalmıştır, ne bir şey... Bak ben sakal bıraktım. Niyetim birkaç koyunluk bir sürü ile Suriye'ye geçmek. Sen de başının çaresine bak," der.

Mustafa Kemal Ankara'da bozgun haberini aldığı vakit pek öfkeli idi. Fakat soğukkanlılığını takınarak cepheye geldi. İsmet Paşa, Mustafa Kemal'e selam durur:

"Yapamıyorum," der.

Mustafa Kemal daha Önce Garp Cephesi Komutanlığı'na Fevzi Paşa'yı getirmeyi düşünmüş, Fevzi Paşa yanında kalmak isteyerek özür dilemişti.

Mustafa Kemal İsmet Paşa'ya, "Yaparsın, yapacaksın," der.

Fakat, Tevfik Bıyıklı'nın söylediğine göre, ondan sonra da hem cephe komutanlığında, hem sivil hizmetlerinde, sonuna kadar, İsmet Paşa'yı kendi başına bırakmıştır.

Sakarya Savaşı'nın en tehlikeli anlarından birisidir, hatlarımızda gedik açılmış, genişlemektedir. Mustafa Kemal, Fevzi (Çakmak) Paşa'yı aratmaktadır. Yine Falih Rıfkı Atay anlatıyor:

Kuran okuyor, efendim, dediler.

Çağırın!

Geldiğinde dedi ki;

Efendim bir komutan ihtiyatlarıyla harbeder. Bir tek nefer ihtiyatım yok. İhtiyatımız senin itibarından ibaret. Onun korunması için Kur'an okumaktan başka ne yapabilirim?

Aralarında başka konuşma olup olmadığını bilemiyoruz, çünkü F.R. Atay bundan sonrasını yazmamıştır.

Mustafa Kemal bu olay üzerine değil fakat ünlü, *"Vatanı korumakta hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır. Bu satıh baştanbaşa vatanın bütün yüzüdür. Vatan sathı en son kayasına kadar düşmanla boğuşularak müdafaa edilecektir,"* emrini bu savaşta vermiştir. Karar alabilme ve emir verebilme liderliğin en önemli niteliğidir.

Yunus Nadi'den aktarılan bir anı Mustafa Kemal'in komutan olarak ötekilerden farkını ortaya koymaktadır.

"Bir gün Mustafa Kemal Paşa ile görüşüyorduk.

— Paşam, dedim, bu kumandanlardan hangisini daha güçlü buluyorsunuz? Kemalettin Sami Paşa mı, Halit Paşa mı, yoksa Arif Bey mi; hangisi?

Yanıtı şu oldu:

— Bu arkadaşların hepsi kıymetlidir. Fakat bunların hiçbiri, sizin anlamak istediğiniz anlamda, kıt'alara harita üzerinde kumanda edebilecek bir ehliyete haiz değildir. Onlar kıt'alarını ancak gözlerinin önünde dövüştürebilirler!"

Emre Kongar'ın *Atatürk* adlı yapıtından alıntı yaparak sürdürelim: "Her toplumsal eylemde en önemli öğelerden biri de liderliktir. Liderini bulamamış bir eylemin etkinliğini sürdürmesi olanaksızdır. Öte yandan, kimi zaman yetenekli bir lider, umutsuz gibi görülen bir eylemi hedefine ulaştırabilir.

Devrim açısından da durum bütünüyle böyledir. Lidersiz bir devrim düşünülemez. Lider ile devrim, bir insan ile bir toplumsal eylemin iç içeliğini, tam anlamıyla bir bütünleşmeyi simgeler. Lider ve eylem, devrim süreci içinde birbirlerini tamamlayan, birbirlerinin kimliklerine kendi özelliklerinin damgalarını vuran iki öğedir. Öte yandan toplum ve lider, birbirlerini etkiler ve tarihi birlikte biçimlendirirler. Hiç kuşkusuz bu etkileşimin altında, tarihin yadsınmaz belirleyiciliği vardır. Fakat liderler de gerek doğru teşhisleriyle, gerekse güçlü kişilikleriyle bu oluşumları kendi görüşleri çerçevesinde etkilerler.

Liderler ve toplumsal koşullar arasındaki etkileşimi, Türkiye tarihinin somutunda da, genel tarih

yaklaşımı içinde de belirler: Liderler ile toplumsal koşullar arasındaki ilişki, bir etkileşimdir. Koşulların yarattığı liderler, döner, kendilerini yaratan koşulları yeniden biçimlendirirler.

Liderin devrimciliği de tam bu noktada yatar: Devrimci lider, kendini yaratan koşulları doğru değerlendirebilen ve onları yeniden biçimlendirebilen kişidir. Liderliği, kendini yaratan koşulları doğru değerlendirebilmesinde; devrimciliği ise, onları yeniden biçimlendirebilmesinde yatar. Bir başka deyişle, koşulları doğru değerlendirmek, liderlik için yeterli, devrimci için yetersizdir. Yeniden biçimlendirme işlemi için gerekli olan doğru değerlendirme liderliği belirleyebilir ama, devrimciliğin ancak önkoşuludur. Lider, ancak doğru değerlendirdiği koşulları, yeniden biçimlendirebildiği ölçüde devrimcilik niteliği kazanır.

Genelde bir liderin hem başarılı bir lider, hem de başarılı bir devrimci olması, örgüt ve ideoloji olarak, iki temel öge dışında, doğru teşhise, doğru zamanlamaya, işlevsel ittifaklara ve hedeften ödün vermemeye bağlıdır.

Kurtuluş Savaşı'na liderlik etme konusunda güçlü bir isim Kâzım Karabekir'dir. Bu nedenle, kendisinin düşüncesine bakmalıyız. O'na göre ne yapılabilirse ancak "doğu"da yapılabilirdi. Türlü kuruluşları orada birleştirmeli, hazırlanmalı, olayların gelişmesini beklemeli idi. Ülkenin öteki bölgeleri milli hareket için elverişli değildi."

Mustafa Kemal, Anadolu'ya giden Ali Fuat (Cebesoy) gibi onunla da görüştü. Mustafa Kemal'e göre de Anadolu'da hazırlanmak, fırsat gözetmek, eğer barış şartları ağır olursa girişilecek milli hareketin şartlarını sağlamak lazımdı. Ama o memleketi doğu ve batı diye ikiye ayırmayı doğru bulmuyordu. Vatan bir bütün olarak ele alınmalıydı ve kurtuluş için milletçe yurt ölçüsünde önlemler ve çareler aranıp bulunmalıydı.

Falih Rıfki Çankaya'da anlatır;

"Karabekir daima kendi üstünde gördüğü Mustafa Kemal'e söz verdi ama, komutan o, kuvvet onda idi. Mustafa Kemal'in kendinden başka dayanağı olmadığı, Erzurum Kongresi'ne gelecek olanların da ancak kendisine bağlı kalacakları fikrine saplanmıştı. Mustafa Kemal ise askerlikten çekildikten sonra milletin başına geçmiş olmak durumunda ve davranışı da bu yolda idi.

Karabekir, Ben şahısların milleti kurtaracaklarına ve kurtuluşun şahısları sivriltilmekte olduğuna inanmam, diyordu.

Sebebi, bir toplantıda:

— *Milli harekete bir lider lazımdır. Hareketin başına Mustafa Kemal geçmeli, arkadaşlar ona yardımcı olmalıdır, diye karar verilmiş olması ve bu fikir etrafında propaganda yapılması idi. Karabekir liderliğe "şahısçılık" damgası vurduğu vakit düşündüğü Mustafa Kemal'i başa geçirmemek ve kendi, açıkça meydanda görünmeksizin, başta bulunmak olduğuna şüphe yoktu. Erzurum'a gelen delegelerden bazıları ile Erzurumlulara verdiği bir çadır yemeğinde:*

— *Bu size birinci yemeğim. İkincisini inşallah İstanbul'da Yuşa Tepesi'nde yiyerek şükran*

namazını da Eyüp Camiinde kılacağız demişti. "

Erzurum Kongresi sırasında Kâzım Karabekir'in de Rauf Orbay'ın da kongre başkanlığı için tavrı net olarak ortaya çıkar. Her ikisi de Mustafa Kemal'in başkan olmasını istemez. Fakat öteki delegelerden bazılarının çabasıyla başkanlığa Mustafa Kemal seçilir. Sivas Kongresi'nde de Rauf Orbay, Mustafa Kemal'i başkanlığa seçtirmek istemez. Daha Ulusal Kongreler döneminde bile Mustafa Kemal'e karşı şiddetli bir muhalefet olmuştur.

Savaş sonrası siyasal ve toplumsal devrimler sürecinde de muhalefet devam etmiştir. Anılar ve olaylar gösteriyor ki, Mustafa Kemal'in dışındakiler Batılı devrimlere taraftar değillerdir.

Emre Kongar'ın doğru bulduğum analiziyle tezi sonlamak istiyorum. 1918-1923 arası Anadolu'da bir Mustafa Kemal Paşa olmasaydı Türkiye Cumhuriyeti kurulabilir miydi? Bu sorunun yanıtı "hayır"dır. Özellikle Mustafa Kemal Atatürk'ün 29 Ekim 1923'e dek gerek kendi grubu içinde gerekse tüm toplumsal ve siyasal yapı içinde karşılaştığı düşmanlık ve muhalefet düşünülürse, bu "hayır" yanıtı daha da anlam kazanır. Bırakınız Halife-Sultanı ve onun yandaşlarını; bırakınız dış güçleri ve Anadolu toprağını işgal etmiş olan yabancı düşmanı, Kurtuluş Savaşı'nın sivil ve asker kadrosu bile Cumhuriyet konusunda Mustafa Kemal ile aynı düşünmüyordu. Sivil kadroyu bir yana itsek bile, zafer kazanmış ordu komutanlarının ve Atatürk'ün en yakın silah arkadaşlarının tutumu açıkça, Cumhuriyete karşıdır. Üstelik bu muhalefet, Mustafa Kemal Paşa'nın varlığına, başarısına ve yadsınmaz liderlik yeteneklerine rağmen böylesine şiddetli ve etkilidir. Bütün bu tarihsel koşullar düşünüldüğünde, Mustafa Kemal Atatürk'süz bir Türkiye Cumhuriyeti'nin düşünülemeyeceği açığa çıkar.

Sonuç olarak eğer, Çerkez Etem, o gün cesaret gösterip Mustafa Kemal'i öldürmüş olsaydı, komutan yetenek ve birikimini anlatmaya çalıştığımız kadronun "ulusal bir mücadeleyi" örgütleyip, Kurtuluş Savaşı muharebelerini utkuyla sonuçlandırmaları olanaksız derecede güç görünmektedir. Diyelim ki, dar alanda belirlenmiş savaş stratejisine göre (örneğin; yalnızca Doğu Anadolu'da) utku kazanıldı. Bunun sonucunda Mustafa Kemal dışındakilerde "laik Cumhuriyet" kurma, hele Batılı devrimleri yapma düşüncesi hiç yoktu.

Okuyucuya Not:

Bu yazı ilk olarak, "Aykırı Yayıncılık'tan" 2000 yılında yayınlanan Seyfi Öngider'in derlediği "Başka Bir Tarih Başka Bir Türkiye" adlı çalışmada imzamlı yayınlanmış olup, bu kitap için geliştirilmiştir.

31 MART OLAYI LİBERALLERİN ESERİDİR

Prens Sabahattin, 1902 yılındaki Jön Türk Kongresi'nde, yabancı bir devletin müdahalesini sağlamak tezini savunan Ahrar Fırkası 'nın perde gerisindeki lideridir. Kendisine liberal ve neoliberal diyen, Turgut Özal da dahil, pek çok kişinin önderi olduğunu söylersek, konu anlaşılır herhalde...

Türkiye tarihinde, nedeni ve sonucu bilindiği halde tartışılan, ucu açık bırakılan onlarca olay var. Her ülkenin tarihi de hiç kuşkusuz bu denli zengindir ama bizdeki kadar çarpıtılanı, farklı anlam ve içerik yükletileni az bulunur herhalde.

Resmi tarih, resmi olmayan tarih tezinin ardına sığınmak pek hoş'a gider, nedense... Tarih, resmi-gayri resmi diye değil, ciddi tarihçi-gayri ciddi tarihçilerin ürettikleriyle yargılanır.

Tüm insanlık tarihi "provokasyonların" da tarihidir.

Bir tarihi olay tartışıldığında "o daha açıklanamaz"; "açıklarsam yer yerinden oynar"; "konuşursam Türkiye karışır" vurgulamalarıyla, tüm olaylar daha karmaşık, daha gizemli hale getirilir.

Tüm belgeler ortadadır, eksik-fazla anılar yayımlanmıştır. Tezler, kitaplar yazılmıştır. Ama, nedense açıklanmış kısmı açıklanmamış kısmından çok azdır!

Bizim tarihimizden bir önemli çarpıtma örneği 31 Mart Olayı'dır.

Bu olayın önemi nedir?

II. Abdülhamit tahttan indirilmiş, yakın dönem Türk tarihinde dönüm noktası olarak adlandırılabilen siyasi, tarihi pek çok olay ortaya çıkmıştır.

Yeni Anayasa'nın padişahça kabulü sonrası ortaya çıkan, bugün bile üzerinde çok tartışılan "31 Mart Olayı", 13 Nisan 1909 tarihinde İstanbul'da Pazartesi gecesi Taşkışla'daki avcı taburlarından erlerin ayaklanarak subaylarını tutuklamalarıyla başladı.

İsyancıların istekleri nelerdi? Hükümetin çekilmesi, bazı milletvekillerinin parlamentodan uzaklaştırılması, alaylı subayların görevlerine dönmesi, şeriat hükümlerinin uygulanması isteklerinin başlıcalarıydı. Kontrolsüz kalabalığın lideri İslami İttihat Cemiyeti'nin kurucusu Hafız Derviş Vahdeti'ydi.

İstanbul'daki askeri birliklerin tümü kısa zamanda isyancılara katıldı. Bu arada isyancılar "okullu" bazı subayları da öldürüyorlardı. Meclis-i Mebusan Reisi Ahmed Rıza Bey sanılarak Adliye Nazırı Nazım Paşa ve Hüseyin Cahid Bey sanılarak da Lazkiye Mebusu Şekip Arslan Bey de öldürülenler arasındaydı.

Harbiye Nezareti kuşatıldı, bazı muhalif gazeteler tahrip edildi. Olaydan tedirgin olan II. Abdülhamit askerleri yatıştırmak için yayımladığı tebliğde kimsenin sorumlu tutulmayacağını ve şeriata

uyulacağını bildirdi.

İsyan sürüyor, İstanbul'dan bastırılamıyordu. Rumeli'deki birlikler olayı duymuş, İstanbul'a doğru trenlerle harekete geçmişti. Hüseyin Hüsnü Paşa komutasındaki birlikler 20 Nisan'da Hadımköyü'ne ulaşırken Mahmut Şevket Paşa da iki gün sonra Yeşilköy'e geldi. Bu arada Meclis-i Mebusan ve Ayan üyeleri ise Yeşilköy'de Said Halim Paşa'nın başkanlığında toplandılar. Hareket Ordusu ise 22/23 Nisan gecesi İstanbul'a girmeye başladı. Ayaklanmacılar birkaç yerde karşı koydularsa da kısa bir süre sonra Hareket Ordusu İstanbul'a tamamen hâkim oldu. Ardından sıkıyönetim ilan edilerek, Divan-ı Harb kuruldu. Olay bitmişti. Ancak sonuçları üzerine tartışmalar bitmedi, yazılan senaryolar günümüze kadar geldi, daha kaç yıl sürecek belli değil. Bu olayın senaryolarına gelelim...

1. Bu isyanı padişah II.Abdülhamit düzenlemiştir.
2. Kendi taraftarlarını iktidara getirmek için Siyonistlerin ve masonların komplosudur.
3. İngilizler tezgâhlamıştır.
4. Prens Sabahattin planlamıştır.
5. Volkan gazetesi sahibi Derviş Vahdeti organize etmiştir.
6. Tamamen İttihatçı marifetidir.

Hemen peşinen şunu söyleyelim, bu isyan ne II.Abülhamit ne de İttihatçılar tarafından düzenlenmiştir. Ancak her iki taraf da bundan yararlanmak için ne gerekirse yapmışlardır. Bundan sonrası "senaryolar" savaşıdır. İkinci sırada belirttiğimiz senaryonun üzerinde durmuyoruz bile...

31 Mart irtica ayaklanmasının sonucunda İttihat Terakki Partisi ve sempatizanı oldukları Almanya durumlarını güçlendirmiştir. Bu nedenle bazı çevreler, bu isyanın İttihatçıların planı olduğunu söylerler. Bu teoriyi öne atanları güçlendiren, Almanların güven duyduğu Mahmut Şevket Paşa ve Enver Paşa gibi bazı subayların parlamasıdır. O günkü açıklamalara, diplomatik yazışmalara baktığımızda Almanlar' ın, bu irtica hareketinin sonucundan ne denli mutlu olduklarını çok çıplak biçimde görebiliriz. Mutluluk gösterisinin ötesinde, isyan sonrası ortamdaki kendi çıkarları için yararlanmışlardır.

Bu olay Osmanlı platformu üzerinde oynanan uluslararası satrancın oyuncularını da ortaya koyması bakımından ilginçtir. Rus Çarlığı başta olmak üzere Batılı devletler bu irtica eksenli isyanın Hareket Ordusu'na bastırılışını ve sonuçlarını, İngiltere'nin yenilgisi, Almanya'nın zaferi olarak yorumlamışlardır.

Asıl "komplo teorileri" burada üretilmiş, kendi "güç oyunlarında" bir *yenik aktör* yaratma mücadelesi sergilemişlerdir.

Orduda mekteplilerle alaylılar arasındaki husumet, aşırı muhafazakârlara subaylar içinde sonuna kadar istismar ettikleri bir tutunma noktası sağladı. Ordu liderleri için "31 Mart Olayı"nda kabul

edilemez olan şey, alt rütbelilerin yüksek komutaya karşı bir isyanı olmasıydı. Salt disiplin nedenleriyle, ideolojik yönelimi ne olursa olsun isyan bastırılmak zorundaydı. Ordu siyasi rolünden kurtulmanın olanaksızlığını anlamış olsa da, ne pahasına olursa olsun isyanı bastırmalıydı ve yinelenmesine izin vermemeliydi.

Prens Sabahattin Faktörü

Tartışmalarda üzerinde durulmayan bir aktör Prens Sabahattin'dir.

II.Abdülhamit'ten sonra tahta ge çen Sultan Reşat'ın, General Galip Pasiner'e Üsküp'te anlattıkları önemlidir. Abdülhamit henüz tahttadır. Prens Sabahattin, Reşat'a şunları söyler:

"İttihad ve Terakki Cemiyeti gayet mahirane ve esrarengiz birtakım oyunlar oynuyor. Belki bir ihtilal çıkaracak ve birçok kan dökecekler. Ve bu ihtilal sonucunda Abdülhamit'i hal ederek, sizin hakkınızda yapacakları muameleyi henüz bilmesem de, behemahal Yusuf İzzettin Efendi'yi tahta geçirecekler. Bunun için arkadaşlarımla inceden inceye müzakere ettim, nihayet sizi tahta çıkarmak için çareler düşündük. Henüz daha uygun vakit vardır. İhtilal 10-15 günden önce olmaz. İhtilalin önlenmesine çare bulmak mümkün değilse de sizin hayatınızı ve hukukunuzu muhafaza etmek çaresini bulduk. Bu kabil olacaktır. Fakat biraz paraya ihtiyaç vardır. Lüzumlu olan parayı çabuk tedarik edebilirsek, işimizi becerebileceğiz. Bunu müracaat ve müzakereye geldim."

Sultan Reşat anlatmaya devam ediyor:

"Ben Sabahattin'in ahlâkını, durumunu bildiğimden maksadını tamamiyle açıklamak için kendisine mülayim ve muvafık görünme yolunu tuttum. Ve 'Peki, gerçi böyle bir halin vukuuna inanamazsam da, farz edelim dediğiniz çıkacak ve benim hakkımdaki tasavvur ve tertiplerinizi icra için para sarfı gerekecek, şu halde ne kadar paraya ihtiyaç olacaktır ve benim param olmadığını pekâlâ bilirsiniz,' dedim."

Sabahattin Bey: *"Sizi temin ederim ki yakında kanlı olaylara ve ihtilallere İstanbul şahit olacaktır. Ve İttihat ve Terakki Cemiyetinin maksadı benim dediğim gibidir. Buna karşılık hayat ve hukukunuzu korumayı kendim için vazgeçilmez görev bilirim. Size karşı beslediğim sevginin derecesini bilirsiniz. Bu yolda en büyük fedakârlıklara girişeceğim. Ancak paraya ihtiyaç vardır, bu gibi önemli meselelerde parasız hiçbir iş görülemez. Lazım olacak paranın miktarı da pek az olamaz. Şimdilik 100 bin lira ile işe girişebiliriz. Ve ümit ederim ki daha çok ziyade paraya lüzum kalmaz."*

Reşat: *"Oğlum ne diyorsun? Ben yüz bin lirayı nereden bulurum? Bilirsiniz ki benim beş param yoktur. Yalnız toplanmış maaşlarımdan 30 bin lira kadar hazineden alacağım vardır. Başka bir servetim de yoktur. Fakat ben ilahi kadere razıyım. Böyle büyük külfetlere pek de lüzum göremezsem de sizin farz ettiğiniz tehlikeyi doğru olarak kabul edersek, o tehlikeden kurtulmak da Allahın emri icabından bulunduğuna göre, haydi mümkün olan tedbirlere müracaat ve teşebbüs edelim. Fakat mümkün olmayan bir şey nasıl yapılır? Eğer benim alacağım olan 30 bin liranın ödenmesi kabil ise alalım ve bu uğurda sarf edelim."*

Prens Sabahattin pazarlığa girişir ve masrafları 50 bin liraya düşürür. Sultan Reşat bu parayı vermeye razı görünür. Ama bu paranın denkleştirilmesi güç görünmektedir. Sabahattin çözümü bulur: *"Efendim 30 bin lira matlubunuzun şimdilik tahsili güçse de sizin için, bahusus iki hafta sonra padişah olacağınıza göre 50 bin liranın tedariki o kadar müşkül değildir. Siz müsaade ediniz, yarın 50 bin lira borç alabiliriz."*

Sultan Reşat: *"Kimseyi tanımam, kimden alacağım ve ne vasıta ile?"*

Sabahattin: *"Efendim benim bildiğim bankerlerden bir İngiliz banker vardır. Ondan istediğimiz kadar alabiliriz. Kendisiyle muamelem Kardır. Yalnız borç sizin namınıza olacağı için kendisini bizzat takdim etmekliğim ve şartları burada birlikte kararlaştırmamız lazımdır."*

Reşat: *"Şu halde o bankeri getir, görüşelim, mümkün olanı yaparız."*

Sabahattin bankeri yarın getiririm der ve gider. Sultan Reşat anılarında sonrasını şöyle aktarıyor:

"Ertesi günü öğleden evvel Sabahattin Bey'in bir ecnebi ile geldiğini haber verdiler. Ecnebiyi tetkik ettim; bu adamda hiç de İngiliz tavır ve kıyafeti yoktu. Bir İngiliz'den ziyade bizim Rum ahalimize benziyordu. Benim maksadım işin sonuna ermek idi. Nitekim borçlanma şartlarına hiç önem vermeksizin müzakerenin sonucunu bekliyordum. Nihayet yapma İngiliz banker ile pek uygun birtakım şartlar ile borç aktini kararlaştırdık. İmza edeceğim bir mukavele ve bir senetle Sabahattin Bey 50 bin lirayı alacak ve beni ve hukukumu koruyacak, 15 güne kadar patlaması muhakkak olan ihtilalin üzerine benim tahta geçmemi sağlayacaktı. Ben Sabahattin Bey'in entrikalarını anlamazlıktan gelerek vicdanen müteessir ve mustarip bir halde sabır ve sükûneti muhafazaya çalışıyordum. Nihayet iş bitti. Sabahattin Bey ile düzme Frenk yahut İngiliz çıktılar."

Konuklarını uğurladıktan sonra Sabahattin'i yeniden çağırır ve konuşmaya devam eder...

"Ey oğlum, istikraz işi bitti değil mi? Şimdi beni dinle... Bu parayı aldım sarf ettim. Sonra nasıl ödeyeceğiz? Sana demiş idim ki benim param yoktur. Ve ben de bir insanım, bahusus oldukça ihtiyarım. İhtimal ki yarın bir emrihak vaki olur, sonra bu parayı nasıl ve kim tasfiye edecek? Sağ da kalsam tahsisatım yetmeyecektir."

Sabahattin: *"Milletin hazinesi tasfiye eder."*

Reşat: *"Millet bunu tanımaz. Bu şahsi bir borçtur. Dolayısıyla devlet hazinesinden sarf ve tasfiyesine müsaade edilmez."*

Sabahattin: *"Ya ben ne için bir ecnebi ve özellikle bir İngiliz bankeri intihab ettim, bunlar devletin boğazına basınca paraları çatır çatır alırlar. Hiç bırakırlar mı? Siz bu ciheti düşünmeyiniz. Merak etmeyiniz, orası kolaydır."*

Aktarılan anılarında Sultan Reşat diyor ki:

"Artık bunun üzerine sabrım sükûtum tükendi. Demek ki sen şimdiden beni devlet millet aleyhine

hiyanete sevk ediyorsun öyle mi? Teessüf ederim. Benim sükûtum, senin bu meselede oynamak istediğin oyunu anlamak içindi. Yoksa ben Cenabı Hakkın takdirine kani ve razı olduğumu sana söylemiştim. Allahın emri ne ise o olur. Böyle hain teşebbüs ile ikbalperest değilim, eğer benim tahta geçmem mukadder ise, senin teklif ettiğin gibi gayrimeşru vasıtalara müracaata hiç lüzum yoktu. Buna kesinlikle muhalifim. Senin muhafaza ve müzaharetine asla ihtiyacım yoktur. Ben şan ve saltanat peşinde değilim. Hiçbir vakit de böyle şeylere müracaata tenezzül etmem. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin benim hakkımda beyan etmek istediği kötü niyet tasavvurlara kesinlikle ihtimal vermem. Ve hatta bir ihtilal çıkaracağına da inanmam... Her ne olursa olsun, ben şu tekliflerini tamamiyle reddediyorum. Bir daha bana bu yolda müracaat ve teklifte bulunmamalısın. Sonra fena halde sana gücenirim."

Ve Sultan Reşat devam ediyor:

"İşte Sabahattin Bey'in hali... Birkaç gün sonra 31 Mart olayı patladı. İhbar olunan ihtilal başgösterdi. Bu olay bir-iki gün için beni düşündürdü. Fakat meselenin rengi anlaşıldı. Daha ilk günü ihtilalin İttihat ve Terakki tarafından değil, Sabahattin'in taraftarları tarafından tertiplenip yapıldığını öğrenmiştim. Demek oluyordu ki, Sabahattin Bey, benden çarpacağı 50 bin lirayı ihtimal ki, kısmen bu ihtilal için sar edecekti. Ya da aksi neticeler çıktığı takdirde kendisinin istikbalini temin eyleyecek idi."

Şehzade Reşat bu olaydan 15 gün sonra tahta çıkar ve Sultan Reşat olur.

Böylece, 31 Mart Olayı ile ilgili roman yazacaklara yeni bir açılım sağladım sayıyorum kendimi. Aşk öyküsünü eklemek de yazarın yeteneğine kalmış...

Prens Sabahattin kimdir diye merak edenler için bir küçük not düşelim. 1902 yılındaki Jön Türk Kongresi'nde, yabancı bir devletin müdahalesini sağlamak tezini savunan Ahrar Fırkası'nın perde gerisindeki lideridir. Kendisine liberal ve neoliberal diyen, Turgut Özal da dahil, pek çok kişinin önderi olduğunu söylersek, konu anlaşılır herhalde...

ATATÜRK CHP'NİN SEÇİM MALZEMESİ OLUR MU?

Gazi Mustafa Kemal CHP üst yönetimi tarafından toplum belleğinden siliniyor.

3 Kasım 2002 ve 28 Mart 2004 "Genel ve Yerel Seçimleri", sosyal demokratlar ve solcular için başarısızlıkla sonuçlandı.

Sol'u bir yana bırakıp; sosyal demokratlığı ideoloji olarak benimsediğini öne süren CHP'yi mercek altına aldığımızda ne görüyoruz?

CHP, sosyal demokratlığının yanı sıra "Atatürkçü" olduğunu ve buna sıkı sıkıya bağlı olduğunu da savunur.

Anımsanacaktır; Recep Tayyip Erdoğan, yerel seçim propagandasında "CHP'nin kökü bereketsiz,"

ifadesini kullanınca, sokaklar Atatürk'ün yakasındaki CHP bayraklı rozeti taşıyan fotoğraflı afişlerle dolduruldu.

Bu doğru muydu? CHP'li yöneticilerin buna hakkı var mıydı? "Kesinlikle hayır..."

Nedeni açıkça ortada. AKP ve öteki partiler, seçim sonucuna göre, seçimi yalnızca CHP'nin değil Atatürk'ün de artık kamuoyunda "oy kaybettiğini" söyleseler, propaganda malzemesi yapsalar CHP kurmayları buna karşı ne yapacaklardı? Ne yapabilirlerdi?

CHP kimi çevrelerin iddialarının tam tersine devrimci bir partiydi. Osmanlı'nın statükocu, çağdışı kalmış, çağa karşı direnen sistem ve düzenine karşı çıkış yapan devrimci bir ideolojinin, eylemin temsilciydi. Bu nedenle bugünkü CHP'nin statükoculukla, değişimin önünü tıkamakla suçlanması yanlışlığın ötesinde haksızlıktır. Ancak, günümüz CHP'sinin yönetici kadrosunun "politbüro" zihniyetiyle hareket ettiği de bir gerçektir. İkinci husus da, CHP üst yönetiminin gençleşemediğidir. Hem biyolojik hem de düşünsel anlamda yaşlı oluşları, gereken hız ve reflekse sahip olmalarını engellemektedir. CHP'nin lider kadrosunun yaş ortalaması neredeyse Çin Komünist Partisi yöneticileriyle eşittir!

CHP'yi değişimin, dönüşümün önündeki engel diye görenler, partinin kuruluşunu ve eylemlerini göz ardı ediyorlar. Gazi Mustafa Kemal bir komutan, devlet adamı ve üzerinde tartışma yapılamayacak bir devrimciydi. Gazi, insanlık tarihinin kaydettiği en önemli strateji dehalarından da birisiydi. Bu niteliği ile İskender, Sezar, Napolyon Bonapart ile karşılaştırılabilir.

"Egemenliği Tanrısallıktan çıkarıp bireye vermiş, kuldan vatandaş, ümmetten millet yaratmıştır ve bunu da laik sistemin kaidesi üzerine oturtmuştur. Tanrısallığın temsilcisi olan monarşi yerine halkın egemenliğine dayanan ulus-devleti kurmuştur."

Bu devlet, öteki ulus-devletler gibi asimilasyonu bir devlet "yüksek stratejisi" olarak mı benimsemiştir? Hayır. Mustafa Kemal'in devrimciliği burada da kendisini göstermiş, *asimilasyoncu* değil *entegrasyoncu* bir eyleme dönüşmüştür.

"*Ne mutlu Türküm diyene!*" Cumhuriyetin kuruluş stratejisi arasında yer alır ve üç temel sütundan birisidir; tam da entegrasyonun özlü ifadesidir. Tüm alt-kimliklerin, Türk üst-kimliği alt ında yaşatılmasını işaret eder. Türk üst-kimliği, Türkiye Cumhuriyeti ulus-devletinin vatandaşı olmaktan duyulan onurun, gururun simgesidir. İşte Mustafa Kemal CHP'si bunun hayata geçirilmesinin savaşçısıdır. Daha doğrusu "savaşçısıydı".

Mustafa Kemal'in CHP'si "halkçılığı" öne çıkaran ve uygulayan bir partiyken, bugün "halkı" yok sayan bir parti olmuştur. Mart 2004 yerel seçimi hem dinin hem de laikliğin son kez istismar edildiği bir seçimdir. Artık CHP laikliği ve Atatürk'ü istismar edemeyecektir. Bu parametreleri bir daha kullanamayacak...

Tony Blair, sosyal demokrat uygulamaları "Üçüncü Yol" ile formüle ederken, CHP'nin gerçekleştiremediği Blair benzeri dönüşüme AKP'nin sahip çıktığını görüyorum.

Bu durumda Şu soruyu sormak gerekiyor: Hangi Atatürk ve Atatürkçölük?

CHP'nin ideolojik yönü, Atatürkçölük adı verilen altı ok ile betimlenmiştir. CHP'nin parti simgesi - amblemi altı okunun "Kemalist ideoloji" ile ilgisi yoktur.

Mustafa Kemal'in CHP'si devrimciyken, İnönü ve sonrasının CHP'si devrimci olmayı bırakın, karşı devrimci eylemleri bile kesmekte başarısız olmuş, statükoculuğu tercih etmiş, buna sarılmış ve halktan koparak elitist bir parti olmu Őtur.

Mustafa Kemal'in "...gerçek üretici olan ve bu nedenle de milletin efendisi olduğunu" üstüne basa basa işaret ettiği köylü, CHP'de itilen kakılan kesim olmuştur.

Gazi Kurtuluş Savaşının ardından yeni devleti Meclis'te kurmuşken, İsmet İnönü liderliği ile halkından kopan CHP, 1960 sonrası sorunları TBMM'de çözmek yerine Anayasa Mahkemesi'nin kapısında nöbet tutar hale gelmi Őtir. Bu yüksek mahkeme cumhuriyetin ve demokrasinin teminatıdır ve buraya bir siyasi partinin başvurması doğaldır ancak CHP'nin ne dediği ne istediği belli değildir. (Türker Alkan, Radikal'deki yorumundan)

Eğer Mustafa Kemal'i bugünkü yöneticiler gibi 1920-30 arasına sıkıştırır, buna da Atatürkçölük dersenez, en büyük kötölüğu, haksızlığu Önderimiz dediğiniz Atatürk'e karşı yapmış olursunuz.

Cumhuriyetin stratejisi -aynı zamanda vizyonu- "Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmaktır." Bugün bu vizyona AKP sahip çıkarken, CHP daha İsmet İnönü döneminden itibaren bu vizyonu yitirmiştir. Ve ne yazık ki Kemalist cumhuriyete sahip çıkanlar, CHP ve adı 'Atatürkçü' ve 'Atatürkçölük' ile başlayan derneklerin yanlışları yüzünden, "Sevr sendromu" içinde olmakla suçlanır olmuştur. Aslında ölkemi seviyorum ve burada ölme kararındayım diyen tüm TC vatandaşları Sevr sendromu içinde olmalıdır.

Bugün CHP'nin (üst yönetimi sayesinde) tükenmişliği nedeniyle korunması, üzerine titrenmesi gereken "laik cumhuriyete" sahip çıkmak, utanılacak bir eylem olmuştur.

CHP ile AKP'nin aslında ortak bir yanı var; her ikisi de sermayeye ve sermaye gruplarına dayanmaktaydı ve dayanmaktadır. Ama AKP, CHP'nin yapamadığını yaptı; hem dini hem sermayeyi hem de Batı vizyonunu birleştirdi. Kimileri buna takiiye yapıyor diyebilir. Bu doğrudur da. Öte yandan Türkiye'de hiçbir parti, ideoloji partisi değildir. Neden? Partilerin sınıfsal tabanı yok da ondan.

Osmanlı Devleti toprak düzeni nedeniyle hem burjuva sınıfının oluşumunu engelledi hem de endüstri devrimi yapılamadı. Dolay ısıyla Osmanlı'nın devamı olan cumhuriyette burjuva sınıfı ve işçi sınıfı ortaya çıkamadı.

Propaganda, yoksulluk, inanç engeli ve inanç kimliği üzerine kuruldu. Öte yandan hep karşı devrimci olarak bilinen tanımlanan kitleler AKP Őemsiyesi altında toplandı ve 2004 yılında "devrimci" oldular; CHP ise muhafazakâr bile değil, çağı kavrayamamakla, AB gibi vizyonu bile olmamakla suçlanır oldu.

Sizce CHP'nin savunduğu hangi Atatürkçülük?

1946 sonrası Kemalizm'in en önemli savunucusu olan laiklikten ödün verdiler. Köy Enstitüleri - Halkevleri - İmam-Hatip okulları gibi, birçok eylemde, karşı devrimcilerle aynı safta durdular. 1960 sonrası da MSP koalisyonunda yaptıkları gibi kaç kez aykırı partilerle koalisyon kurmakta sakınca görmediler. 1970 sonrası ortanın solu dediler. Ortanın solunun CHP'nin savunduğu Atatürkçülükle bile bir ilgisi var mı?

Son iki soru: 1. CHP, 1946 sonrası hiç yüzde 50 oy aldı mı? 2. CHP'nin kimliğini tanımlayabilir misiniz?

Komplo teorilerinin akıl oyunları çerçevesi içinde sorumuzu soralım: CHP'nin lider ve dar çevre kadrosunun uygulamaları sonucu kim kazandı, kim kaybetti?

Sayelerinde karşı devrimciler ve doğru ya da yanlış ama bu şemsiyenin tanımı olan AKP kazandı.

Kim kaybetti? Ortada görünenin tanımını yapmaya gerek var mı?

GAZİ MUSTAFA KEMAL'İ ÖRNEK ALMAK UTANILACAK HÂL ALDI!

İki İngiliz'in Andrew Mango ve Kinross'un yazdığı Atatürk biyografilerini dönün okuyun, şunu göreceksiniz: Gazi Mustafa Kemal hem bir strateji dehası hem de siyasi öngörülerini tam isabetli bir devlet adamı. Ama şanssızlığı Türk olması... Eğer o herhangi bir Avrupa ulusuna ait olsaydı, bugün Türkiye'de ona söylenmedik laf bırakmayanlar ile onu görmezden gelenler, hakkında düzmedik methiye bırakmayacaklardı, onun yarattığı modeli Türkiye'ye uygulamak için vakıflar kuracaklar, enstitüler açacaklardı.

Türkiye'de her çocuk ana rahmine düştüğü andan itibaren Atatürk adını duyar. Sonra tüm ömrü *laiklik* ve *Atatürk* sözcüklerini duymakla geçer. Ama bir süre sonra neredeyse çoğunluk Atatürk, laik cumhuriyet ve Türk sözcüğünü kullanmaktan utanır hale gelir. Son yıllarda zaten bu sözcükleri ifade etmek ilkellik, çağdışılık, küreselleşmeyi anlamamak, AB'ye karşı olmak gibi olgularla özdeşleştirilmeye başlandı.

Genç bir politikacı söze şöyle başlıyor: "Ben bundan sonra Özal'ın bıraktığı yerden devam edeceğim..."

Düşünüyorum; neden Gazi Mustafa Kemal'in bıraktığı yerden devam edeceğiz demezler de, bir zamanlar Adnan Menderes şimdilerde de Turgut Özal'ın misyonunu yükleneceklerini ilan eder dururlar.

Mustafa Kemal'in ideolojisinin ana eksenini neydi?

Birincisi: *Antiemperyalist* olmak... İkincisi de: *Tam bağımsızlıkçı* olmaktı...

Askeri alanda savaş kazanıldı, ardından siyasi ve sosyal yaşama alanında da savaşa sıra geldi.

İlkine kurtuluş, ikincisine bağımsızlık savaşı diyoruz.

Bağımsızlık savaşı süreci aynı zamanda devrimler sürecidir. Önce padişahlığı, yani monarşiyi ve halifeliliği kaldırdı; ardından egemenliğin kayıtsız şartsız halka ait olduğu laik cumhuriyeti kurdu. Bunlar birer devrimdi, tıpkı Batı'da görüp methiyeler düzdüğümüz burjuva devrimleri gibi... Üstelik bu ülkenin burjuva sınıfı olmadığı halde yaptı tüm bunları... Gazi Mustafa Kemal laik düşünce sisteminin korunması, kavranılması için iki alanda devrim yaptı. Bunlardan birisi eğitim, ötekisi de hukuk alanlarıdır... Eğer bu alanlarda laiklik egemen değilse siyasi alandaki rejimin laik olarak ifade edilmesi anlamsızdır. Çünkü adı cumhuriyet olan rejimin laik ya da seküler olması gerekmiyor. İran örneğinde olduğu gibi... Ama demokrasiden söz ediyorsak, bu sistem için laiklik ya da sekülerlik olmazsa olmaz koşuldur. Yani kutsallığın ve dini kuralların egemen olduğu siyasi rejimlerde "demokrasi" olmaz...

1923 yılında cumhuriyeti kurduk ama aradan 82 yıl geçti, hâlâ demokrasi adı verilen sistemi oturtamadık, sancılarımız çok büyük oluyor.

Bu başarısızlığı getirip Gazi'ye yüklüyorlar. Ne ilgisi var?

Bu cumhuriyet kurulduğunda Gazi Mustafa Kemal üç stratejik sütun tayin etmiştir. Birisi "*yurtta barış dünyada barıştır*". İkincisi: "*Ne mutlu Türküm diyene*", Üçüncüsü ise: "*Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak*"... Bu hedeflere ulaşılamadıysa bunun suçu Gazi Mustafa Kemal'de midir? Yoksa bunu gerçekeştirmemek için olmadık çabayı gösteren onun takipçisi olduğunu iddia eden zevatta mıdır? Bu kişilere İsmet İnönü de dahildir!

Atatürkçülük adı verilen ideoloji acaba "*CHP'nin parti rozetinde şekillenmiş olan altı ok mudur?*" Hayır bu değildir. Eğer Gazi'yi CHP'yle sınırlıyorsanız söyleyecek hiçbir sözüm yok! Eğer CHP ile bir lider ifade etmek istiyorsanız o kişi İsmet İnönü'dür. İkinci sorum da şu: Lütfen düşünür müsünüz, Mustafa Kemal "Atatürk" sıfatıyla kaç yıl yaşadı? Bu soruyu niçin sorduğumu siz düşünün.

Yeniden baştaki soruya geri dönüyorum. Neden genç bir politikacı, "*Atatürk'ün bıraktığı yerden devam edeceğim*" demiyor?

Utanılacak bir konudur ama bugüne kadar hiçbir Türk yazar doğru düzgün bir Atatürk biyografisi yazmadı. şevket Süreyya Aydemir ve Vamık Volkan'ı bir kenara bırakıyorum. Lütfen iki İngiliz'in Andrew Mango ve Kinross'un yazdığı Atatürk biyografilerini dönün okuyun, şunu göreceksiniz: Gazi Mustafa Kemal hem bir strateji dehası hem de siyasi öngöröleri tam isabetli bir devlet adamı. Ama şanssızlığı Türk olması... Eğer o herhangi bir Avrupa ulusuna ait olsaydı, bugün Türkiye'de ona söylenmedik laf bırakmayanlar ile onu görmezden gelenler, hakkında düzmedik methiye bırakmayacaklardı, onun yarattığı modeli Türkiye'ye uygulamak için vakıflar kuracaklar, enstitüler açacaklardı. Belki de daha iyi olurdu. Neden?

Diyeceksiniz ki, adı Atatürk ve Atatürkçülükle başlayan bunca dernek, vakıf ve sözüm ona enstitüler var da ne oluyor?

İşin zaten püf noktası burada? Ben de dahil olmak üzere toplumun büyük kesimi bu derneklere, vakıflara saygı duymuyoruz ki. Lütfen "Atatürkçü Düşünce Derneği"nin ne yaptığına, pardon neler yapmadığına bakınız. Başkanlık seçimini nasıl yaptığına bakınız! Para kaynaklarına ve onları nereye nasıl harcadığına dair en ufaklık bir ipucu bulunup bulunamayacağını bir araştırınız, bakın bakalım neyle karşılaşacaksınız?

Suç ya da eksiklik Gazi Mustafa Kemal'de değil. Problem adı Atatürkçü olan bir yığın dernek ya da vakıf yöneticisinde. Suç İsmet İnönü de dahil olmak üzere CHP'nin yönetimlerinde.

Yakasında Atatürk rozeti taşıyan kişilerin büyük çoğunluğu ne yazık ki yalnızca bu işin ticaretini yapıyor. Örneğin, ADD'yi aklınca CHP'den milletvekili olabileceği yer olarak görüyor.

Son sözüm de üniversitelere. 12 Eylül'den sonra Atatürkçülüğü korumak iddiasıyla gelen askerlerin yarattığı uyduruk ders adlarından birisi de "Atatürkçülük ve İnkılâp" tarihidir, hiçbir öğrenci bunu telaffuz bile edemiyor. Çocuklarınıza sorun: En az devam ettikleri ders budur... En az ciddiye aldıkları ders budur... Peki neden?

Neden bu dersin adı "Türkiye Cumhuriyeti Tarihi" ya da "Türk Devrim" tarihi değil. Ya da neden bunun adı "Kemalist düşünce sistemi" değil. Ey Atatürk rozetiyle para kazananlar! Eğer "Kemalizm" ideoloji değil diyorsan ız, o zaman sizlerin 'Atatürkçüyüm' diyerek ortalıkta dolaşmanızın anlamı nedir? Kemalist olmanızdan vazgeçtim, Atatürkçü olmayı bile başaramadınız.

Her çocuk ana rahmine Atatürk ve laiklik sözcüklerini duyarak düşer. Peki neden, Atatürk düşmanı, peki neden laik cumhuriyet karşıtı, peki neden ülkesinden bu kadar nefret eden insanlar topluluğu yaratılıyor? Gerçekten nerede hata yapılıyor?

Bulması size kalmış!

KÖY ENSTİTÜLERİNİ KİM KAPATTI?

İmam-Hatip okulları Köy Enstitüleri'ne bir tepkidir.

"Türk Kurtuluş Savaşı" ardından başlayan "bağımsızlık savaşının" en önemli adımlarından birisi, yapılan devrimlerdir. Kalıcı ve öncü devrimler olan padişahlığın kaldırılması, cumhuriyetin ilanı ve halifeliğin kaldırılması ardından, adım adım gerçekleştirilen gelişen devrimlerin bir parametresi olan eğitim alanındaki laik devrimlerin topluma anlatılması gerekiyordu. Buradan hareketle cumhuriyetin eğitim ordusu için Köy Enstitüleri kuruldu, çağdaş laik kültürün yaygınlaştırılması, toplumsal dayanışmanın sağlamlaştırılması için de Halkevleri açıldı.

Köy Enstitüleri'nin ilk adımı 1934-1935 yıllarında daha Gazi Mustafa Kemal sağken atılmıştır. Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan'ın, İsmail Hakkı Tonguç'u ilköğretim genel müdürlüğüne getirmesiyle başlayan bir süreçtir. 17 Nisan 1940 tarihi Köy Enstitüleri'nin öğretmen okulu adı değiştirilerek yasayla kuruluş tarihidir. Köy Enstitüleri kurulduğu dönemde tüm dünyanın dikkatini çekmiş, araştırmalara konu olmuştur.

Köy Enstitüleri, bir ülkeyi ve halkını bütünüyle kucaklayan bir eğitim sisteminin adıdır; geçmişte ve çağımızda, hiçbir ülkenin eğitim tarihinde görülemeyen büyüklükte, ulusçu eğitim yolunda çağdaş, demokratik, üretime dönük ve halkçı bir eğitim hareketidir; Mustafa Kemal Türk iyesi'nde feodal kalınlara karşı, Kemalist devrimin cumhuriyetçi, halkçı, devletçi ve laiklik ilkeleri üstüne kurulmuş bir bütünlüğün eğitim kurumlarıdır.

Köy Enstitüleri, halkının yüzde 80'i köylü olan geri kalmış bir ülkede, eğitim, ekonomi ve kültürel savaşımlar yolunda, temel eğitimle birlikte, halkını ekonomik kalkınmanın aracı durumuna getirmeyi amaçlayan eğitim kurumlarıydı.

Bu denli yararlıysa ve yirminci yüzyılda dünya halklarının gelişmiş devletlerin verdikleri eğitim mücadelesinin Türkiye'de somutlaşmış, gerçeğe dönüştürülmüş bir modeli, uygulamasıysa neden kapatıldılar? Ve kimler kapattı?

İlk akla gelen tabii ki Atatürk devrimleri ve laiklik karşıtı güçler oluyor...

Bu enstitüler kurulup sayılan arttıkça ve mezunları da yeniden köylerine dönerek halkı aydınlattıkça toprak ağaları, şeyhler, din baronları, devrimlerin karşıtları bu genç öğretmenlere ve onların yetiştiği okullara karşı akıl almaz bir kampanya başlattılar. Üretimci ve halkçı ve laik yapılanma yüzlerce yıllık geleneği sarsmaya başlayınca muhalefet de başladı.

O dönemde Türkiye'nin cumhurbaşkanı Kemalist devrimcilerin koruyuculuk ve savunuculuğunu yapması beklenen İsmet İnönü ve iktidardaki parti de Atatürk'ün kurduğu CHP idi. Zaten devir tek parti devriydi. Fakat buna karşın Mustafa Kemal'in mirasının korunmadığı, sahip çıkılmayacağı anlaşılmaya başlandı.

Bu sistem, *"Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir,"* diyen Atatürk'ün, "Milli eğitim politikamızın temeli, önce bilmezliği yok etmektir. Kız ve erkek çocuklarımızın aynı şekilde, bütün öğrenim derecelerindeki eğitim ve öğrenimlerinin yaparak, yaşayarak olması gereklidir. Ülke çocukları her öğrenim derecesinde, ekonomik hayatın içinde etkili ve başarılı olacak şekilde hazırlanmalı ve yetiştirilmelidir," görüşleri ile milli eğitim tarihimizin önemli eğitimcilerinden İ. Hakkı Tonguç'un, "Köy meselesi, başkalarının zannettikleri gibi mihaniki bir surette köyün kalkınması değil, manalı ve şuurlu bir şekilde köyün içinden canlandırılmasıdır. Köy insanı öyle canlandırılmalı ve öyle şuurlandırılmalıdır ki, onu, hiçbir kudret kendi hesabına ve insafsızca istismar etmesin. Köy insanlarına köle ve uşak muamelesi yapılmasın. Köylüler şuuruz ve bedava çalışan bir iş hayvanı haline gelmesinler. Köy meselesi, köyde eğitim problemleri de içinde olmak üzere bu demektir," görüşlerinde açıkça ifade edilmiştir.

Enstitüler mezunlarını verip bu öğretmenlerin eğittiği öğrencilerin ve köylülerin uyanışı siyasi iktidarın da işine gelmemeye başladı. Bu eğitim kurumları hakkında olmadık dedikodular üretilmeye başlandı. Bunlar genel olarak:

1. Buraları komünist yuvalarıdır,
2. Kız erkek birlikte okuyorlar, buraları fuhuş yuvası oldu,

3. Kızlar hamile kalıyor,
4. 1999 yılında da *[Turkish Daily News]* bu enstitülerin, Nazi benzeri eğitim sistemi uygulayarak ırkçı, faşist öğretmenler yetiştirdiği suçlamaları getirilmiştir. Daha farklı muhalif görüş ileri sürenlerin suçlamaları da dört grupta toplanabilir:

Birinci grup: 1. Köy Enstitüleri fesadı gizlemek için kuş uçmaz, kervan geçmez, susuz dağ başlarına kurulmuştur. Enstitü duvarlar içine alınıp körpe Türk çocukları kültürden yoksun bırakılarak, dünya ile irtibatları kesilmiştir. 2. Enstitülere ilkokul öğretmenleri atanarak, öğretmen kadroları zayıflatılmıştır. Enstitü binaları öğrenci ve öğretmenler tarafından değil, 200 milyon harcanarak müteahhitler eliyle yaptırılmıştır. 3. Köy Enstitüsü müdürlerine geniş yetkiler verilmiş, devlet içinde devlet olmuşlardır. [Bu düşünceleri ileri sürenler: Fethi İsfendiyaroğlu, Prof. Ziya Fahri Fındıkoğlu, Emin Soysal, Prof. Mümtaz Tarhan, Ali Uygur, Tefvik İleri]

İkinci Grup: 1. Sistem demokratik değildir. Bu sistem öğretmenler arasında ikilik yaratmıştır. Öğretmenlik tarım ve işlik çalışmasıyla birlikte yürütülemez. 2. Köy Enstitüsü çıkışlı öğretmenlere başöğretmenlik verilmesi sakıncalıdır. 3. Köy Enstitülerine yalnız köy çocuklarının alınması, köy, şehir ayrılığı ve sınıf ayrılığı bilinci yaratmıştır. [Bu görüşleri ileri sürenler: Necdet Sancar, Cahit Okurer, Ali Uygur, Prof. Z. Fahri Fındıkoğlu]

Üçüncü Grup: 1. Köy Enstitüleri yıllarca plansız, programsız çalışmışlardır. Programlan bilimsel değildir. Öğrenciler amele görüldü. 2. Enstitülerde iş ön plana alınmıştır. Öğrenciler, genel bilgi ve meslek bilgisi yönünden zayıf yetiştirilmiştir. Kalem, kâğıt yerine, çapa, kürek, orak, örs kullanılarak bilgi düşmanlığı yapılmıştır. 3. Milli ahlâka az yer verilmiştir. [Bu görüşleri ileri sürenler: Fethi İsfendiyaroğlu, Necdet Sancar, Ali Uygur, Bedri Alagan, Şükrü Selçukoğlu, Emin Soysal, Cahit Okurer]

Dördüncü Grup: 1. Kız, erkek çocukların birlikte eğitim görmeleri solculuk metodudur. Karışık eğitim zararlı olmuştur. Köydeki namus anlayışı yıkılmış, kız öğrencilerin namusu ayaklar altına alınmıştır. 2. Köy Enstitüleri sistemi, Sovyet Rusya eğitim sisteminin bir kopyasıdır. Bunun için yönetici ve öğretmenleri bu kurumlardan atılmıştır. Bu okullarda, vatan, millet, aile düşmanlığı yapılmıştır. Bu okullar, Güney Amerika, Meksika köycülük hareketlerinin benzeridir.

3. Köy Enstitüleri kitaplıkları, millet, askerlik aleyhine komünistlik aşıl原因 kitaplarla doldurulmuştur. Köy Enstitüleri dergisi zararlı yazıların kaynağı olmuştur. [Bu görüşleri ileri sürenler: Fethi İsfendiyaroğlu, Ali Uygur, Necdet Sancar, Kadircan Kalfi, Prof. Z. Fahri Fındıkoğlu, Prof. Osman Turan, Aclan Say ılgan, Cahit Deniz, Dr. Fethi Tevetoğlu, A. Okçuoğlu, İlhan Darendelioğlu, Şükrü Selçukoğlu, Süleyman Kadıoğlu, Mustafa Demir, Fedai Coşkun, Osman Seval, Fahri Alpaslan]

Köy Enstitüleri sistemi hakkındaki olumlu yorumları, Türk bilim adamlarından, milletvekillerinden değil o dönem Türkiye'ye gelip bu sistemi inceleyen yabancı araştırmacıların görüşlerinden aktarıyorum.

"Aradığımızı, istediğimizi burada bulduk. Köy Enstitüleri yüzyılın gerekleri ve çevrenin koşulları içinde eğitim vermesini beceren, bizim bünyemize uygun düşen bir eğitim kuruluşuna da sahip olduğu için, çok beğendik. Buralarını bitiren öğretmenlerin köylerdeki çalışmaları da verimli olmaktadır. Diğer öğretmenlerin köylerde başaramadıklarını bu genç öğretmenler başaracaktır." *[Tayland Öğretmen Okulları Genel müdürü]*

"Son yıllarda, hayalimdeki okullar Türkiye'de kurulmaktadır. O da Köy Enstitüleri'dir." *[Prof. John Dewey]*

"Köy ile şehir arasında uçurum açmışsın ız. Birkaç Köy Enstitüsünü ziyaret ettikten sonra anladım ki, bu uçurum Köy Enstitüleri ile düzeltilebilir. Türkiye'de köylü ile şehirli, halk ile aydınlar arasındaki uçurumu doldurmak için bulunmuş pek maharetli bir çare." *[Arnold Toynbee, İngiliz tarihçisi, 1948]*

"Kanaatim odur ki, bütün dünyada eşine hemen hemen hiç rastlanmayan çok orijinal ve cidden cesaretli bir teşebbüs. Burada yetişen köylü gençleri tekrar köylerine yollamak ve oradaki çocukları yetiştirmek üzere vazifelendirmek fevkalade bir buluş." *[Manuel L.Rodrigues, Portekizli gazeteci]*

"Siz demokrasiye ulaşmanın gerçek yolunu bulmuşsunuz. Bu enstitüler tamamıyla mütecanis, muvazeneli ve ahenkli bir toplum tipinin birinci garantisidir. Enstitülerinizde memleketinizin kendi bünyesinden fıskıran kuvvetli, sıhhatli bir gençlik buldum." *[Jeannette Rakin, Amerikan Kongresi'nde kadın milletvekili]*

Bu liste uzayıp gitmektedir.

Köy Enstitüleri Mustafa Kemal Türkiye'si'nde, halkımız ve ülkemiz için yaşamsal değeri olan çağdaş eğitim kurumlarıydı. Buna rağmen bu eğitim kurumları niçin ve kim ya da kimler tarafından kapatıldı?..

Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'in ayrılmasından sonra sırasıyla milli eğitim bakanı olan CHP'li Reşat Şemsettin Sirer, Tahsin Banguoğlu ve yine CHP saflarında yetişmiş olup da DP döneminde bakan olan Tevfik İleri ile İ. Hakkı Tonguç'tan sonra İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne getirilen Yunus Kâzım Koni, Ferruh Sanır, Köy Enstitüleri'ni kapatarak, eğitim tarihimiz açısından büyük bir darbe vurmuşlardır.

Bugün Atatürkçülerin, Kemalistlerin, ilericilerin, sosyal demokratların, adına ne dersiniz deyin ya da bu gruplar kendilerini nasıl adlandırıyorlar bilemiyorum, hepsinin ortak paydasının bugünkü iktidardan ve onları iktidara taşıyan güçlerden karşı devrimci, anti-Atatürkçü diye bahsetmeleridir. En çok tartışılan bakanlardan birisi de Milli Eğitim Bakanı (2005) Hüseyin Çelik'tir. Ancak ne AKP ne de onun bakanı, İnönü dönemindeki CHP kadar devrimleri parçalamayı başaramaz. Hüseyin Çelik, CHP'nin 1946 sonrası milli eğitim bakanları yanında Karl Marx gibi kalır! Yalnızca bir eğitim seferberliği olmayıp toprak reformunun da uygulanabilmesinin vazgeçilmez koşulu olan Köy Enstitüleri'nin kapatılma sürecinde İsmet İnönü samimi, yeminli bir Kemalist olmadığını, CHP de devrimin partisi olmadığını göstermiştir. İşte devrimin laik eğitim kurumlarıyla bu devrimin koruyucusu kollayıcısı olacak olan öğretmenlerin, öğrencilerin ve köylünün eğitildiği,

bilinçlendirildiği Köy Enstitüleri'nin kapatılmasında en önemli rolü İsmet İnönü ve onun son dönem gerici, o günkü tanımlamayla "yobaz" milli eğitim bakanları oynamıştır. Bundan cesaret alan DP de enstitüleri ortadan kaldıran yasayı çıkarmış ve yine devrimin önemli kurumlarından birisi olan "halkevlerini" kapatma cesaretini bulmuştur.

İsmet İnönü Köy Enstitüleri'nin kapatılışına, yerine imam-hatip okullarının kuruluşuna neden göz yumduğunu şöyle açıklıyor:

"...ben Köy Enstitüsü fikrine inanmışımdır. İnanmış bir insan, sonuna kadar yürütür; idealizmde, felsefede bu böyledir; ama ben politikacıyım, uygulayıcıyım. Ben, gücüme göre gücümün var olduğu yerde, gücümü gösterebilirim... Benim gücüm o zaman nereden geliyordu? Partiden, parti meclis grubundan, gücümü ben buradan alıyordum. Bu konuda, bütün bu organlarda gücümü kaybetmiştim... Artık Köy Enstitüleri'ni eski gücüyle, eski ruhuyla devam ettirmek olanakları benim elimden çıktı." [Çetin Yetkin- *Karşı Devrim*, 252-253]

1946 seçimleri sonrası İsmet İnönü liderliğindeki CHP, büyüklü küçüklü sermaye gruplarına, ağa, şeyh, eşraf, aşiret ve bey takımlarına teslim olmuştur. Çünkü bu hileli seçimin sonucu artık CHP'nin halkından koptuğunu, tek parti dönemi oligarşik yönetiminin halkı yıldırıldığı, en önemlisi de Kemalist devrimlere sahip çıkılamadığının kanıtları ortaya çıkmıştır. CHP içinde Kemalist kadroların ve devrimcilerin yerini "milliyetçiler" aldı. Seçim sonuçlarını aldıktan sonra CHP kadroları kendilerini halk yerine yukarıda saydığım gruplara yamamak gereği duydular. Böylece köylünün uyanmasından korkanlar, uyanmasını istemeyenler, oy peşinde koşanlar, türlü nedenlerle Köy Enstitülerinden uzaklaştırılanlar, kin ve garezleri doğrultusunda hareket edenler, kısacası kurulu düzenden yana olan tüm çıkarıcı, tutucu ve gerici çevreler, Köy Enstitüleri karşısında büyük bir cephe oluşturdular. Bu nedenle önce, iktidarda bulunan CHP hükümetlerinin Milli Eğitim Bakanı olan Reşat Şemsettin Sirer ve Tahsin Banguoğlu'nun ekipleriyle Köy Enstitüleri üzerinde operasyonlar yapıldı. DP de Tevfik İleri ile 1954 yılında çıkardıkları yasayla Köy Enstitüleri'ni tamamen kapattı.

Konuya gerçekçi ve bilimsel olarak yakla şanların ortak görüşünü yansıtan Yakup Kepenek'in özetlemesi şöyle:

"Enstitülerin neden yıkıldığı çok açık. Halkın uyanışını, kendi sömürü süreçlerini sarsacak birer tehdit ya da tehlike olarak gören çevrelerin, enstitülere hoşgörü ile bakması elbette beklenemezdi. Köylü uyanırsa sömürülemezdi, kendisini sömürenlere karşı çıkardı; üreterek ekonomik güç kazanıp çiftçi olunca, asırlardır kendisini uyutarak ezen ve sömürenlerin kölesi olmaktan kurtulacaktı. Bu gelişmelerden kimlerin zarar göreceği açıktır..." [Çetin Yetkin, *Karşı Devrim*, 253]

Enstitüler kapatılınca ne oldu? Onlarca madde alt alta konup sıralanabilir ama yalnızca ikisini öne çıkarmak istiyorum. İlköğretim seferberliği değil, ilköğretim davası diye bir şey kalmadı. Eğitim öğretim alanında en az 50 yıl kaybettik, bugün "kendi okulunu kendin yap" diye kıvranıp duruyoruz. İnönü dönemi CHP'nin son dönemindeki milli eğitim bakanları gibi sahte Atatürkçüler nedeniyle asıl kaybeden laik cumhuriyet oldu. Köy Enstitüleri neden kurulduysa yine o nedenle kapatılmıştır.

Kaynaklar:

1. Bekir Semerci, Türkiye'de İleri Atılımlar ve Köy Enstitüleri (1989).
2. Recep Bulut, 50.yılında Köy Enstitüleri (1990)
3. S. Edip Balkır - Arifiye Köy Enstitüsü (1974).
4. Mustafa Demir- Köy Enstitüleri ve Solculuk (1959).
5. Mustafa Demir- Köy Enstitüleri ve Koç Federasyonu (1966).
6. Çetin Yetkin - Karşı Devrim (2002).

YAVUZ-HAVUZ DAVASI... "ÖYLE İCAP ETTİ!"

Yücedivan kararını verdi. Bakan suçlu bulunmuştu ama maddi menfaat sağladığı söylenmemişti. Bahriye eski Bakanı alınacak malzemenin fiyatına fesat karıştırmaktan suçlu bulunmuştu...

1927 yılı Eylül ayının son günlerinde İsmet Paşa Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal'e özel bir ziyaret yaptı ve O'na önemli bir olaydan, hükümet bünyesi içinde bir suiistimal olayından söz etti. Başbakan, "Hükümet bünyesi içinde bir suiistimal, irtikâp ve irtişa vardır," dedi ve bu olayın kahramanı olarak da Bahriye Bakanı İhsan'ın adını verdi. Başbakan kabinesinin bir bakanını en ağır ithamla suçluyordu.

Başbakan, Denizcilik Bakanı'nın *Yavuz* savaş gemisinin tamiri ve satın alınması sırasında ilgili firmalardan rüşvet aldığı, irtikâpta bulunduğunu iddia ediyordu.

Suçlanan Bakan İhsan (Eryavuz) Cumhuriyet'in ilk ve son Denizcilik Bakanı'dır.

Bu olaydan üç yıl öncesine gidelim. 22 Kasım 1924 tarihinde Başbakan İsmet (İnönü) istifa ediyor, aynı gün Ali Fethi (Okyar) yeni hükümeti kuruyordu. Başbakan Milli Savunma'yı da üstlenmişti. Yeni bir bakanlık kurulmuştu: Bahriye (Denizcilik Bakanlığı)... Bu yeni bakanlığa da Cebelibereket milletvekili, eski ittihatçı Topçu (Binbaşı) İhsan (Eryavuz) tayin edilmişti.

Bu tarihe kadar on bir bakanlı olan kabinede Bahriye Bakanlığıyla birlikte sayı on iki oluyordu. Fakat muhalefette olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (Partisi) milletvekilleri, başta eski bir deniz subayı Hüseyin Rauf (Orbay) olmak üzere bu bakanlığı gereksiz buluyorlardı. İzmir suikastı nedeniyle asılacak olan Eski şehir Milletvekili Ayıcı Arif şöyle diyordu:

"Biz yeni bir vekâlet değil, yeni bir kapı çuhadarlığı kuruyoruz. Buna ne lüzum var?"

Başbakan Fethi ve hükümet arkadaşları ise üç yanı denizlerle çevrili olan Türkiye'de denizcilik işlerinin bir bakanlık bünyesinde toplanmasını zorunlu görüyorlardı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nde ilk ve son Denizcilik Bakanlığı'nın kuruluş tarihi 30 Aralık 1924'tür.

1924-1927 arası ülkede pek çok olay oldu. Şeyh Sait ayaklandı; birçok önemli devrim gerçekleştirildi, Terakkiperver Cumhuriyet Partisi kapatıldı.

Gazi, Başbakan İsmet'e şimdiye kadar bu olayın nasıl olup da gizli kaldığını sordu, buna açık bir yanıt alamadı. Başbakan, *"Bana müsaade buyurursanız İhsan Bey hakkında meclis soruşturması isteyeceğim," dedi.*

Bu arada yeni seçimler yapılmış ve İhsan (Eryavuz) BMM'nin üçüncü döneminde de bir kez daha Cebelibereket milletvekili olarak yerini almıştı. Fakat 2 Kasım 1927 tarihinde kurulan dördüncü İsmet (İnönü) kabinesinde ne Bahriye Bakanı İhsan vardı ne de Bahriye Bakanlığı.

Başbakan sorunu seçim sonrası Meclis'e taşındı. Önerenin altında yalnızca Malatya Milletvekili İsmet imzası bulunuyordu. Önerge metninde şunlar yazılıydı:

"Eski Denizcilik Bakanı ve Cebelibereket Mebusu İhsan Bey'in, bakanlığının son günlerinde (savaş gemisi) *Yavuz'un* onarımı sözleşmesinin değiştirilmesi meselesinde güveni bozacak şekilde, Bakanlar Kurulu'nun kararına aykırı olarak ve kanuni yetkisinin dışında hareket ettiği, hazinenin menfaatlerine dikkat etmediği anlaşılmıştır. Bakanlığı sırasında ve bakanlık görevinden doğan bu hareketin sorumluluğunu alması ve Divan-ı Âli'ye (Yücedivan) gönderilmesi gerekmektedir. İçtüzüğü'nün 169. maddesi gereğince hakkında Meclis Soruşturması yapılması ın ı teklif ederim."

Önerge Konusu Olan "Yavuz - Havuz" Olayı Nedir?

Cumhuriyet tarihimizin ilk Yücedivan konusu olan ve Bahriye Bakanı'nın hapse atılmasıyla sonuçlanan dava serüveni şöyle başladı:

Ünlü *Yavuz* zırhlısı Birinci Dünya Savaşı'nda ağır yaralar almıştı. Bu havuzun maliyeti 3 milyon lira civarındaydı. *Yavuz'un* onarımı için 1924 bütçesine iki milyon lira ödenek konulmuştu. Bu işi yapan şirketlerden teklifler alınıp incelendi.

Sözünü ettiğim dönemde kurulan tüm şirketler bünyelerine ortak olarak mutlaka bir milletvekili alıyorlardı. *Yavuz'un* onarımı için teklif veren şirketlerden birisinin ortağı da İhsan Bey'di. Fakat iş bu şirkete değil de Türkiye temsilcisi Babanzade Fuat'ın olduğu Alman Flender şirketine verildi. Ancak 1926 yılının Temmuz ayına kadar işe başlanılmadı. Bunun üzerine Fransız Saint Nazaire firmasının da ucuz teklif verdiği belirtilerek Başbakan'a sunuldu. Başbakan beş milyon sterlin şartı koydu. Havuz bulunmuştu. *Yavuz'un* şirkete teslim edilmesi gerekiyordu ama beklenmedik bir kaza oldu ve bunu fırsat sayan Fransız şirketi sigorta bedelinin düşürülmesini istedi. Şirket lehine bir milyon lira kazanç söz konusuydu.

Araya komisyoncular sokuldu, hatta Başbakan'ın kardeşi Rıza'ya bile aracılık teklif ettiler. İsmet Bey (İnönü) bu girişimleri "nüfuz arıyorlar" diye yorumladı. Şirketin sigorta süresini dört aya indirme teklifini Fen Kurulu onayladı. Ek teklife bir de uzman konmuştu.

Yukarıda belirttiğim gibi yeni kabinede artık Denizcilik Bakanlığı yoktu. Ama "*Yavuz - Havuz meselesi*" yeni hükümetin gündemindeki ilk maddeydi.

Eski Bakan İhsan Eryavuz giderayak "ek maddeli" bir metin hazırlamıştı. Örneğin ödeme iki yılda taksitlerle yapılacakken, iş yapıldıkça ödeme maddesi eklenmişti...

Başbakan'ın eski bakana kızmasının temel nedeni yapılan değişiklikler konusunda hükümete bilgi vermeyişi idi.

Sonunda 33 kişilik bir komisyon kuruldu. Karma komisyon araştırmasını 23 Ocak 1928'de imzaladı. Raporun özeti şuydu:

Denizcilik eski Bakanı İhsan Bey'le milletvekili Dr. Fikret Bey *Yavuz'un* havuzlanması ve onarımı

meselesinde sorumlu idiler. Kendileriyle beraber başka sorumlular da vardı. 27 Ocak günü Meclis toplandı. Sekiz yıldır ilk kez bir "Bakan" ya Yüce-divan'a gönderilecek ya da aklanacaktı.

Suçlanan eski bakan şunları söylüyordu:

"Flender'e şartlarınız öteki firma ile eşittir diye yalan söyleyerek yüzde üç tenzilat yaptırdım. Bu meşru bir yalandı. Flender'den rüşvet almış olan bir adam onun aleyhine darbe indirir mi? Flender'le Saint Nazaire anlaşarak gelmişlerdi. Onları birbirinden ben ayırdım.

1.300.000 lırayı hazineye kazandıran İhsan'dır."

Yücedivan 5 Nisan'da kararını verdi. Bakan suçlu bulunmuştu ama maddi menfaat sağladığı söylenmemiştir. Bahriye eski Bakanı alınacak malzemenin fiyatına fesat karıştırmaktan suçlu bulunmuştu. İki yıl ağır hapis ile cezalandırılmasına ve iki yıl rütbe ve memuriyetten mahrum bırakılmasına oybirliğiyle karar veriliyordu.

Komisyon aldıkları sabit olan İttihat ve Terakki'nin önemli isimlerinden Sapançalı Hakkı bir yıl hapis ve bir yıl rütbe ve memurluktan mahrumiyetle cezalandırılıyordu.

Nazım ve Dr. Fikret'in cezaları ise dörder ay hapis ve yüzer lira para cezasından ibaretti.

Bu olayın seyrine baktığımızda bir rüşvet - iltimas davası gibi değerlendirebiliriz. Ancak aynanın arkasından baktığımızda farklı bir sonuç çıkmaktadır.

Bazı kaynaklarda ortaya atılan iddiaya göre *II. İnönü muharebesi* sırasında Yunanlıların taarruzları karşısında cephede bazı krizler ortaya çıkınca sınırları bozulan Miralay İsmet birliklere kademeli olarak geri çekilmeleri emrini verir.

Geri çekilmeyi korumak için bırakılan artçı birlik komutanı aynı anda Yunanlıların da geri çekilmeye başladıklarını fark edince bizinkiler geri dönüp terk ettikleri siperlere yerleşirler. Bunun adı da

II. İnönü Zaferi olur.

O günlerde Gazi de (şifreli değil) açık metin ile İnönü'ye o meşhur, "*Orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz,*" telyazısını çekmiştir.

Gece Çankaya'da Binbaşı İhsan (Eryavuz) Gazi'ye, "*Paşam İsmet'in burada ne yaptığını hepimiz biliyoruz, neden böyle pohpohlayıcı bir telgrafa lüzum gördünüz?*" diye sorar. Gazi Paşa da cevaben, "*Bugünlerde mecliste ve cephede pek çok kişi nizami ordu kurulmasını istemiyor, milis kuvvetleri ve Ethem'inki gibi, Kuvayi Seyyare olarak durumu kurtaracağımızı savunuyorlar. Nizami birliklerin de artık savaşacak ve muzaffer olacak bir duruma geldiğini belirtip moralleri yükseltmek için o telgrafi açık olarak gönderdim,*" der.

Yemekte bulunan Kerküklü eski bir jandarma subayı olan Ali Saip, yemeden içmeden hemen İnönü'ye koşup, "Miralayım, İhsan sizin hakkınızda Gazi'ye şöyle şöyle dedi," diye haber verir (Aynı

Ali Saip, bakanın yargılandığı Yücedivan'da hiç ilgili olmadığı halde ifade vermiştir ve söyledikleri kanıtlanamamıştır).

İsmet İnönü ile İhsan Eryavuz arasındaki ikinci sürtüşme Sakarya Muharebesi'nden sonra, büyük taarruz hazırlıkları sırasında meydana geldi.

Birinci Dünya Savaşı'nda kolordu komutanlığı ve 5. Ordu komutanlığı yapmış olan Ali İhsan Paşa 1. Ordu Komutanı olmuştu. Miralaylıktan tuğgeneralliğe terfi eden İsmet (İnönü) Batı Cephesi komutanı olunca kıdem ve deneyim bakımından kendisinden kat kat üstün olan ordu komutanlarına emirler yağdırmaya başladı ve aralarında bir sürtüşme doğdu. İnönü, emirlerini dinlemiyor, orduyu itaatsizliğe yöneltiyor suçlaması ile Ali İhsan Paşa'yı başkomutanlığa şikâyet ederek, kendisinin isyana teşvik suçundan İstiklâl Mahkemesi'ne verilmesini ister.

Dosya Ankara İstiklâl Mahkemesi reisi sıfatı ile başkan İhsan'ın önüne gelir. O da dosyayı inceledikten sonra, "Cephe komutanının iddia ettiği gibi bir isyana teşvik suçu yoktur, olsa olsa iki kumandan arasındaki bir mesleki sürtüşmedir. Bunun çözüm yeri mahkememiz değil, Başkumandanlık makamıdır," der ve dosyayı iade eder. Buna rağmen Ali İhsan Paşa emekli edilir ve 1. Ordu komutanlığına da Sakallı Nurettin Paşa getirilir.

Üçüncü sürtüşme de, yine Topçu İhsan'ın başkanlık ettiği mahkemeye intikal eden bir davadır. Hüseyin Cahit (Yalçın) vatana ihanet suçlaması ile İnönü tarafından mahkemeye verilir ama suçsuz bulunur.

Bu üç olayın kini ile İnönü, *Yavuz* gemisi onarım işini bahane ederek Bahriye Bakanı'nı mahkûm ettirir. Bu bir komplodur.

"Öyle icap etmişti!"

ATATÜRK' Ü SAMSUN'A GÖTÜREN BANDIRMA VAPURU GERÇEĞİ...

General Mustafa Kemal'i Samsun'a çıkaran gemi aslında yepyeni bir transatlantiktir!

Gerçekten biz Dedem Korkut'un sözünü ettiği Altay'dan gelen yiğitler miyiz?

Birinci Dünya Savaşı Osmanlılar'ın da içinde bulunduğu ittifakın yenilgisiyle sonuçlanınca, ülkenin işgali başladı. Bunun ilk adımı olarak 54 parça gemiden oluşan bir donanma İstanbul Boğazı'na demirledi. 30 Ekim 1918'de Mustafa Kemal Güney Cephesi'nden İstanbul'a dönerken Bağlaşık filo gemileri de boğazdadır ve "geldikleri gibi giderler" öngörüsünde bulunmuştur. Bunun ardından Pera Palas'a yerleşir, arkadaşlarıyla birlikte Anadolu'ya geçiş ve bir örgütlü hareket planlan yapmaya başlar.

Mustafa Kemal'in Sultan Vahdettin'le Son Görüşmesi

14 Mayıs 1919 tarihinde, Padişah Vahdettin, Mustafa Kemal Paşa'yı Yıldız Sarayı'nın küçük bir odasında kabul etti. Salonun penceresinden Boğaziçi görünüyordu. Düşman zırhlıları, toplarını saraya çevirmişlerdi. Bu ikili görüşmeyi Mustafa Kemal şöyle aktarmıştır: "14 Mayıs 1919 Cuma akşamı saat yedi buçukta, Yıldız Sarayı'na gittim. Beni küçük bir odaya aldılar. Biraz sonra Padişah Vahdettin geldi. Ayağa kalktım. Beni yanına oturttu. O kadar yakın ki adeta diz dize idik. Padişah'ın sağında hemen dirseğini uzatarak dayandığı küçük bir masanın üstünde bir kitap vardı. Odada bir sessizlik hüküm sürüyordu. Anlaşılıyordu ki sarayda hiç neşe yok. Padişah geleceğini düşünüyor...

Odanın Boğaziçi'ne açılan görünümü şöyleydi:

Bağlaşık Devletler'in donanmaları sıra ile dizilmişler, topları Saray'a doğru çevrilmiş... Bu tehdit edici, korkunç bir görünümdü. Bu odada oturup da bu durumu görmemek olanaksızdı. Mehmet Vahdettin dedi ki:

'Paşa paşa, sen şimdiye kadar devletimize çok hizmet ettin. Bunların hepsi artık bu kitaba geçti. Bu bir tarih kitabıdır," diye dirseğinin altındaki kitabı gösterdi ve sözlerine devam etti: Tarihe geçti bunları unutunuz, bundan sonra edeceğiniz hizmetler şimdiye kadar yaptığınızdan çok büyük olacaktır. Dikkat ve sadakatle çalışırsanız, devleti düştüğü bu felaketten kurtarabilirsiniz. Birçok komutanları Anadolu'ya gönderdim. Sizin göreviniz bunları denetlemek olacaktır.'

'Bu hususta elimden geleni yapacağım, buna emniyet buyurunuz efendim.'

Vahdettin ayağa kalktı, elimi sıktı, sonra, 'Muvaffak olunuz...' dedi. Huzurundan çıktığım zaman, benim öğretmenim olan Başyaver Naci Paşa hemen yanıma geldi. Elinde ufak bir korumalık içinde bir şey tutuyordu, bana, 'Zat-i Şahane'nin ufak bir hatırası,' dedi. Kapağının üzerinde Sultan Vahdettin markası işlenmişti."

Vahdettin'in yanından ayrılan Mustafa Kemal konuşmanın içeriğini çözmeye çalışıyordu. Kendi amacıyla Padişah'ın sözlerindeki amaç farklıydı.

Vahdettin ile Mustafa Kemal ilişkisi, Almanya gezisi ile başlamıştır. Bu gezi 15 Aralık 1917'de başlamış ve 4 Ocak 1918'de sona ermiştir. Mustafa Kemal'in fahri yaverliği ise 22 Eylül 1918'de verilecektir. Yalnız fahri yaverliği yaverlik ile karıştırmamak gerekir, fahri yaver padişah adına sadece resmi törenlere katılır.

İzmir'in İşgali ve Hükümet

Padişah ile Mustafa Kemal görüşmesinden bir gün sonra İzmir'e Yunan askerleri çıkar ve hızla Ege bölgesi işgal edilir. Özellikle tecavüz ve öldürmelere karşı yöre halkının tepkisini İstanbul hükümeti "isyan" olarak niteler. Bir örnek verelim: İçişleri Bakanı Ali Kemal, Redd-i İlhak ve Müdafaa-yı Hukuk gibi yeni kurulan milli örgütlerin telgraflarının çekilmesini yasaklar ve Yunanlılarla çatışmaya başlamış olan milli kuvvetlerin bastırılıp dağıtılması için genelge yayınlar (18 Haziran 1919).

Hükümet işgalin protesto edileceği İstanbul mitinglerini yasaklar. İzmir ve çevresinde vahşet havası esmeye başladığı sırada, İstanbul'da Tuğgeneral Mustafa Kemal "kurtuluşun başlangıcına" Galata

Rıhtımı'na hareket etmektedir. (16 Mayıs 1919)

Teori 1: Mustafa Kemal'i Samsun'a Vahdettin gönderdi

Doğru. Çünkü bir Osmanlı Generali olan Mustafa Kemal'in görevde olduğu sırada, bir başka resmi göreve padişah fermanı dışında bir görev emriyle gitmesi olanaksızdı. Başbakan Damat Ferit uygun gördü, Genelkurmay Başkanı önerdi, Padişah da onayladı.

Mustafa Kemal'in Anadolu'ya Gönderilmesi

İstanbul Hükümeti'nden umudunu kesen devrimci kadro, çözümü Anadolu'da arama kararı aldı. Mustafa Kemal çözüm yolunu şöyle çiziyordu: "Uygun bir zaman ve ortamda, İstanbul'dan kaybolmak, basit bir düşünceyle Anadolu içine girmek, bir süre adsız çalıştıktan sonra, bütün Türk ulusuna felaketi duyurmak..."

Cumhuriyete ve bağımsızlığa doğru gidişte atılan ilk adım olan Samsun yolculuğu pek çok kitapta işlenmesine karşın yine de karmaşıklığını sürdürmektedir. Mustafa Kemal'in Anadolu'ya gidiş ya da gönderilişi dört ayrı düşüncede odaklanmaktadır.

Bunlar:

1. Padişahın bilgisi ve teşvikiyle,
2. İngilizlerin bilgi ve onayıyla,
3. Padişah ve İstanbul Hükümeti'nin bilgisi ama İngilizlerden gizli olarak,
4. Kendi çabaları ve devrimci kadronun yardımıyla.

Resmi belgeler Mustafa Kemal'in, Anadolu'ya dokuzuncu ordu müfettişi olarak resmi bir görevle geçtiğini yazmaktadır. Bu görevin ayrıntısına geçmeden önce Mustafa Kemal'in bu göreve seçilişi üzerinde duralım.

Mustafa Kemal ve Sadrazam Damat Ferit daha önce tanışmamışlardır ve öncelikle ikisinin buluşması gerekmektedir. Kurtuluş Savaşı'nın önemli adlarından biri olan Ali Fuat Cebesoy'un kardeşi dönemin İçişleri Bakanı Mehmet Ali Paşa'nın kızıyla evlidir. Mustafa Kemal de Ali Fuat'ın babası İsmail Fazıl Paşa'nın aracılığıyla bakan ile tanışır. Bakan da Mustafa Kemal'e inanır ve güvenir; Damat Ferit ile bir araya gelmelerini sağlar. Birkaç gün sonra yemekte buluşan Sadrazam, Mustafa Kemal ve Cevat (Çobanlı) Paşa (daha sonra Harbiye Nazırlığı'na atandı) arasında yapılan konuşmalarda Ferit'in de güvenini kazanır.

Damat Ferit ile Mustafa Kemal'in buluştukları tarihin 13 Mayıs 1919 olduğu sanılıyor. Ferit'in Nişantaşı'ndaki konağında akşam yemeğinde bir araya gelirler ve Ordu Müfettişliği görevi konuşulur. Mustafa Kemal'in Padişah'la konuşması gerektiğini söyleyen Sadrazam'dır. Bu da ona verilen görevin önemini göstermektedir. Sadrazam Mustafa Kemal'e, "Her arzunuzu doğrudan bana yazabilirsiniz,

derhal yapılacağından emin olunuz," der. Samsun dolaylarındaki nazik ve tehlikeli durumun önlem almayı gerektirmesi ve bu işin Harbiye Nazırı Şakir Paşa'ya havale edilmesi Mustafa Kemal'in işini kolaylaştırmıştır. Başbakan, Mondros hükümlerini uygulamak için bir koordinatör generali Anadolu'ya göndermek zorundadır. Bu subayın Almancı, hele hele Enver Paşa'cı olmaması gerekmektedir. Kadro gözden geçirilince Çanakkale'den de çok tanınmış bir general olan Mustafa Kemal adını Damat Ferit onaylamakta tereddüt etmez.

Yetki yönergesini kaleme alan Genelkurmay İkinci Başkanı Kâzım (İnanç) Paşa, Mustafa Kemal'in tasarılarından bilgi sahibiydi. Bu nedenle, görev ve yetki yönergesi Mustafa Kemal'in istekleri doğrultusunda hazırlandı.

Teori 2: Mustafa Kemal Samsun'a İngiliz Mührü ve Pasaportu ile Gitti

İşgal İstanbul'undan Karadeniz'e ya da Anadolu'ya geçmek için İngiltere işgal kuvvetleri komutanlığının izin belgesi gerekiyordu. Kâzım Karabekir de ötekiler de İngiliz pasaportu ve mührüyle çıkış yapmışlardır.

Mustafa Kemal Niçin Bu Göreve Seçildi?

Mustafa Kemal'in Anadolu'ya nasıl gönderildiğinin yanı sıra niçin gönderildiği de karmaşıklığını sürdüren bir sorudur. Kimilerine göre İstanbul'dan uzaklaştırılmak için gönderildi. Kimilerine göre de tam tersi. Bazıları da bu göreve özellikle seçildiğini, İngilizlerce yolda rahatça öldürmek için seçildiğini, iddia ediyor!.. Bir ilginç yorum da şöyle: "Padişah, İttihatçıların arta kalanlarını da etkisiz kılmaya kararlıydı. Daha o tarihte hayli isim yapmış olan Mustafa Kemal, İstanbul'da Müttefikler aleyhine bir direniş hareketi örgütlediğinden, Padişah'a hayli zorluk çıkartmaktaydı. Vahdettin, onu Dokuzuncu Ordu Müfettişi olarak ve Osmanlı ordusunun kalanını dağıtmak emriyle Samsun'a gönderdi." (Peter Masfield, *Osmanlı Sonrası Türkiye ve Arap Dünyası*, s. 85)

Sina Akşin ise bu soruya oldukça geniş bir yorum getirmiştir: "Böyle bir göreve birisi atanacaktı, yoksa bu, Mustafa Kemal'in kendisi için uydurulmuş bir görev değildi. Bunun için, Mustafa Kemal'in uygun görülüş olmasının olumlu bir yanı vardır. Padişah ve hükümet kendisine güvendikleri için onu atamışlardır. Jaeschke, Vahdettin'in Paşa'ya olan güveninin çeşitli olaylarla nasıl beslendiğini pek güzel özetlemiştir. Hükümet ve Hürriyet İtilaf çevrelerine gelince, bunlar arasında Mustafa Kemal'in de anlattığı üzere, iki düşünce vardı. Kimileri Mustafa Kemal'i çok tutuyor, kimileri de pek o denli tutmuyordu. Az da olsa, bu çevrelerce genel olarak tutulmasını gerektiren bazı nitelikleri vardı. Bunlardan en baştaki, Enver Paşa, dolayısıyla ön saf İttihat Terakkilileri ve Alman komutanlarıyla olan zıtlaşmasıydı. Sarayın onu tutması da temelde bu nedene dayanıyordu. Hükümet çevrelerinde onu destekleyenlerin başında İçişleri Bakanı M. Ali Bey geliyordu. M. Ali'nin, Mustafa Kemal'in İT'li (İttihat ve Terakki) olduğu kuşkusu giderildikten sonra, Ali Fuat'ın (Cebesoy) babası İsmail Fazıl Paşa'nın evindeki bir yemekte dost oldular. M. Ali bir-iki kez Mustafa Kemal'i Şişli'de evinde ziyarete gelir. Bir kez de M. Ali, Bahriye Naz ır ı Avni Paşa'yı getirir. Sonra bu ikisi bir gün de Mustafa Kemal'i Cercle d'Orient'e yeme ğe çağırırlar. Avni Paşa, otomobilini göndererek Mustafa Kemal'i bakanlığa yemeğe çağırır. Harbiye Nazırı Şakir Paşa ise Avni Paşa'nın damadı idi.

İşte bu temaslar sayesinde ki, Mustafa Kemal Anadolu'ya gönderildi."

Fakat Mustafa Kemal'in Anadolu'da görevlendirilmesi, kendi açısından bir nefy-ü teb'id, "herçibadabat benim İstanbul'dan uzaklaşmamı arzu edenlerin icadettikleri" bir sebepti (Nutuk). Atatürk'ün anılarında bu şöyle anlatılıyor: "Vahdettin kabinelerinde benim için iki zıt fikir olduğunu yukarda söylemiştim. Biri beni lehlerinde kazanmaya çalışanlar, diğeri hiçbir suretle itimad edilmemek lazım olduğunu iddia edenler! Ayrıca münakaşalardan sonra hangi fikir hak kazanmış, bilir misiniz: Mustafa Kemal'e emniyet edilemez! Mustafa Kemal İstanbul'da birtakım menfi telkinler, belki hazırlıklar yapıyor. Bu adamı İstanbul'dan uzaklaştırmak lazımdır. Mustafa Kemal'i Anadolu dağlarına atmalı ve orada çürütmeli! Nihayet bu karar üzerine mutabık kalmışlar... Beni İstanbul'dan çıkarmakla ağır bir yükten kurtulacaklarını zannedenler, makul bir sebep aramakla meşgul idiler."

İlk bakışta hükümet ve Hİ (Hürriyet İtilâf) çevrelerinin, hiç olmazsa bir bölümünün Mustafa Kemal'e önemli bir görev verecek denli güvenmeleriyle Mustafa Kemal'in bu değerlendirmeleri çelişiyor gibi görünüyorsa da, şöyle bir açıklamayla bunlar bağdaştırılabilir: Bu çevreler Mustafa Kemal'e böyle bir görevi verecek ya da buna itiraz etmeyecek denli güvenebiliyorlardı, fakat yine bu çevrelerin en azından bir bölümü, Mustafa Kemal'in İstanbul'da kalmasından kuşkulanıyordu, onun girmesiyle daha çok rahat edeceklerine inanıyorlardı. Şunu da unutmamak gerekir ki, arkada şlarıyla iktidara gelmek kararında bulunan Mustafa Kemal için, yetkileri ne denli geniş olursa olsun, bir askeri müfettişlik hiç de tatmin edici olmazdı ve onun bu müfettişlik işinden yararlanarak siyasal çalışmalarını Anadolu'da sürdürmek niyeti olmasaydı, bu görevi kabul etmezdi herhalde. Müfettişlik önerisi ve bunun Mustafa Kemal tarafından kabulü, Mustafa Kemal'in bırakışmanın ardından İstanbul'a geldiğinden beri sürdürdüğü iktidar kavgasının iflasını belgeliyordu. Kestirmeden, yani İstanbul'da kalıp Vahdettin tarafından görevlendirilerek iktidara gelme yolu artık kapanmış bulunuyordu. İstanbul'da kalarak iktidara gelme yolunun iyice kapandığı, bir süredir birçok işaretlerle belli olmuştu. Damat Ferit'in yaptırdığı tutuklamaların ön saf İT'lileri ya da yolsuzluk sanıklarıyla yetinmeyip, İT'de sorumlu mevkilerde olmayanları ve düpedüz ulusçu olanları da kapsamına alması, bunu gösteriyordu. Mustafa Kemal'in en yakın arkadaşı Fethi'nin (Okyar) ve kendi gruplarından birçoklarının tutuklanması Mustafa Kemal'in -iktidara gelebilmek ne kelime- özgürlüğünün bile tehdit altında olduğunu gösteriyordu. Nitekim, 8 Mart'ta Fethi'nin tutuklanması ından sonra, 14 Mart'ta *Yeni Gazete*, Mustafa Kemal'in de tutuklandığını asılsız olarak bildirdi. 24 Mart günü de *Hukuk-u Beşer* gazetesinde çıkan bir yazıda savaşta "...ordu kumandanı denilen adi sefillere, daha doğrusu haydut basılara..." teslim olunan milyonlarca altın ve gümüş akçeden söz ediliyordu. Gerçi bunun altında kalmak istemeyen Mustafa Kemal derhal Harbiye Nezareti'ne hitaben bir dilekçe kaleme aldı ve yazıyı "büyük ahlâksızlık ve sefil vicdansızlık", yazarını "sefil müfteri" diye niteleyerek iddiaları reddetti ve nezaretin gereken kanuni işlemi yapmasını istedi. Dilekçenin bir yerinde, "Osmanlı ordularını ve onların namuslu kumandanlarını bu suretle teşhir edebilme kabiliyeti ancak vatan ve milletin mahv ve izmihlalini arzu eden bir alçakta bulunabilir" deniyordu. Pek muhtemelen Mustafa Kemal'in isteği üzerine (çünkü dilekçe, yazıldığıının ertesi günü yayınlandı) *Alemdarda* yayınlanan dilekçe, bir karşı taarruz niteliğindeydi. Fakat esen hava öyleydi ki, gazete sahibi "hem suçlu hem de güçlü" bir tavır takınarak Mustafa Kemal aleyhine hakaret davası açtı. Kendisini hapse attırmak için bir komplo karşısında bulunduğundan kuşkulanan Mustafa Kemal, bunun üzerine telaşa kapılarak, Anadolu'ya gidinceye kadar muhakemeyi kazanmak için değil, bunun sonuçlanmaması için tedbirlere başvurdu.

Herhalde nisan ba şlarında geçen bu olay, onun Anadolu'ya geçme eğilimini pekiştirmiş, dolayısıyla önerilen görevi kabul etmesini kolaylaştırmış olmalıdır.

Berc Keresteciyan'ın İhbarı

İstanbul'dan ayrılma hazırlığı yapan Mustafa Kemal, 15 Mayıs 1919'da Hükümet üyelerine veda ziyareti yapar. İçişleri Bakanı Mehmet Ali'den İzmir'in işgal edildiğini öğrenir. "Allah Allah! Ne küstahlık... Protesto edeceğiz" diyen İçişleri Bakanı'na "Belki de daha kesin tedbirler düşünülebilir," diye karşılık verir. Mustafa Kemal Bekirağa Bölüğü'nde tutuklu bulunan arkadaşı, eski İçişleri Bakanı Fethi Bey'i ziyaretinde "Hükümet ve Saray benim hakkımda derin bir gaflet içinde bulunuyorlar. Meseleden henüz İngilizlerin haberi yok," dedi. Aynı gün Osmanlı Bankası Müdürü Berc Keresteciyan, Mustafa Kemal'i götürecek *Bandırma* vapurunun İngilizler tarafından batırılacağını Mustafa Kemal'in avukatı Sadettin Ferit'e, o da Mustafa Kemal'e bildirdi. 16 Mayıs 1919 sabahı, Mustafa Kemal Paşa'yı Galata Rıhtımı'na götürecek otomobil Şişli'deki evin kapısı önünde bekliyordu. Yakın arkadaşları uğurlamaya gelmişti. Tam hareket edecekken Bahriye Nazırı Albay Rauf, Mustafa Kemal'in yanına yaklaştı; kendisiyle görüşmek istediğini söyledi. İki arkadaş çalışma odasına girdiler. Rauf: "Öğrendiğime göre senin bineceğin vapur izlenecektir. Ya, vapurun İstanbul'dan hareketine izin verilmeyecek; ya da Karadeniz'de batırılacakmış." Aynı haberi, daha önce de birkaç yerden duyan Mustafa Kemal; "Gidersem tutuklayacaklar ya da batıracaklar; gitmezsem ne olacak? Gene tutuklayacaklar; kimbilir neler yapacaklar. Fakat yurt ve ulus ne olacak... Ben gideceğim. Senin de başın sıkışırsa hemen bana katıl... " Mustafa Kemal kendisini bekleyen otomobile binerek Galata Rıhtımı'na hareket etti. Boğaziçi'nde çalışan iç hat vapurlarının büyüklüğünde, yıpranmış, eski fakat yine de oldukça bakımlı bir tekne olan *Bandırma* vapuru, Sirkeci'den demir alarak Galata Rıhtımı açığında demirlemiş, bekliyordu.

Teori 3: Bandırma Vapuru'nun Paraketesi de Pusulası da Vardı.

Gemilerin pusulası cepte taşınan izci pusulası gibi değildir ki kaybedilsin! Dümen dolabında sabit pusulanın ötesinde geminin çeşitli bölmelerinde de pusulalar vardır. Paraketeye gelince; hızölçer olarak kullanılan bu aygıtın, kıçtan kopup gitmesi neredeyse olanaksızdır. Atatürk'ün Samsun yolculuğuna destansı bir hava vermeye çalışan, tıpkı bugün olduğu gibi o tarihlerde de devlet büyüklerine yaranmaya çalışan gazeteciler tarafından uydurulmuş bir masaldır.

İşin ilginç yanı 2002 yılında yayınlanan kitaplarda bile aynı yanlışlıklar sürdürülmektedir.. Örneğin; Atatürkçü olarak bilinen Celal Erikan'ın *Komutan Atatürk* (İş Bankası Yayınları) adlı kitabında Kaptan'ın adı bile yanlış yazılmıştır; *Bandırma* vapuruyla ilgili bilgiler eksik ve yanlıştır!

İlkokuldan itibaren *Bandırma* vapuru dendiğinde aklımıza gelen paraketesi olmayan, pusulası bozuk eski bakımsız bir gemidir. Üstelik kaptanı da Karadeniz'e hiç çıkmamıştır. Ama tüm bu olumsuzluklara karşın bu gemi, Kurtuluş Savaşı kadrosunu Samsun'a ulaştırmayı başarmıştır.

İlk bakışta hiç kuşkusuz çok cazip bir öykü kurmacası. Üstelik bu öykü Atatürk'ün sağlığında yazılmıştır; yazarı da Falih Rıfkı Atay'dır! Ancak gerçeğin ne olduğunu aşağıda okuyacağız.

Yıl 1998. Melih Gökçek Ankara Belediye Başkanı olarak duvarları bir afişle doldurur. Bir transatlantik süsler kent duvarlarını. Abdurrahman Dilipak da fırsatı kaçırmadan kendi öyküsünü kurar. Atatürk'ü Samsun'a çıkaran gemi aslında yepyeni bir transatlantiktir. Onlara göre resmi tarih yalan yanlış bilgilerle doludur. Üstelik Padişah Atatürk'e savaşı örgütlesin diye 40.000 altın vermiştir!

Hasan Pulur köşesinde basit ama esaslı bir yanıt verdi. Dedi ki; bir altın 8 gram olsa 40.000 altın 320 kilogram eder, bunu nasıl taşıdılar acaba? Atatürk ve laik cumhuriyetin koyu muhalifleri hemen ağız değiştirerek altını kâğıt paraya çevirdiler.

Kısacık aralıkta özetlediğim tüm bu olup bitenler bile "fesat" yaratmaya ne denli yatkın bir yapımız olduğunu ortaya koymaktadır. Para konusunun doğrusu şudur: Gemide bulunan subay ve erler yasanın kendilerine tanıdığı hak doğrultusunda yalnız harcırah almıştır. O günün koşullarına göre bile az olan bu para kısa sürede tükenecek, Erzurum'da borç para aranmaya başlanacaktır.

1919 yılında bir transatlantiği Samsun Limanı'na demirletenler, hayatları boyunca deniz taşıma araçlarının neye benzediğini, nasıl sınıflandırıldığını bilmediklerini, kısacası, bu konudaki cahilliklerini ortaya koymuşlardır. Hem Falih R. Atay gibi bazı Atatürkçü yazarların; hem de radikal İslamcı yazarların teorileri çok tutarsızdır.

Gelelim Bandırma Vapuru Gerçeğine

Bandırma, 1878 yılında İskoçya'nın Paisley kentindeki H. Mc Intyre tezgâhlarında yapılmıştır. Yapım numarası 12'dir, kardeş gemisi yoktur. Demir uskurlu ve buharlı bir gemidir.

Boyu 47.97 metre, eni 8,5 metre, derinliği de 8,5 metredir. *Trocadero* adı ile denize indirilen geminin ilk sahipleri Dansey ve Robinson Şirketi'ydi. 1880-1885 yılları arasındaki sahibi Londra'daki W.H. Sollas olmuştu. Gemi daha sonra 1886 yılında Atinalı H. Psica'ya satıldı ve adı da Kymi olarak değiştirildi. 1890 yılında yine el değiştirerek E. Arvanti'ye satıldı. 1891 yılında "İdare-i Mahsusa" gemiyi satın alarak adını Panderma olarak değiştirdi. İdare-i Mahsusa 1910 yılında Osmanlı Seyr-i Sefain adını alınca Panderma adı da Bandırma oldu. 28 Ekim 1909'da Seyr-i Sefain, *Bandırma'yı* posta vapuru olarak kullanmaya başladı.

1923 sonuna kadar Seyr-i Sefain'de posta vapuru olarak çalışmaya devam etti. 1924'te Seyr-i Sefain idaresi Umum Müdürlüğü emrinde Tekirdağ-Mürefte arası posta vapurluğu yaptı. 1925 yılında arızalandı. Uzun süre arızası giderilemedi. Haliç Feneri'nde gemi bozmacısı İlhami Söker'e satıldı. Hemen sökümüne başlandı ve dört ayda sökümü bitirildi. 1926 yılında, müdür Sadullah Bey tarafından alman 900 tonluk bir Bandırma vapuru olmakla birlikte, Atatürk'ü Samsun'a çıkaran vapur değildir. Daha sonra bunun adı Ülgen olarak değiştirilmiştir. Kaptan Karadeniz'de defalarca seyir yapmıştı.

Bandırma'nın mürettebatı toplam 22 kişidir. Kaptan İsmail Hakkı (soyadı Durusu) oldu. 1922 yılında emekliye ayrıldı ve 22 Aralık 1940'ta öldü yine Falih Rıfkı Atay'a göre daha önce hiç Karadeniz'e çıkmamıştır! Bu sav doğru değil. Bu geminin kaptanlığına yeni atandığı doğrudur; 1

Mayıs 1919 tarihinde atanmıştır. O tarihteki aylığı da 1850 kuruştur. Kaptan'ın 1938 yılında ünlü tarihçi Enver Behnan Şapolyo'ya (*Kemal Atatürk ve Milli Mücadele Tarihi*, s.: 294295) anlattıklarını okuduğumuzda görüyoruz ki Kaptan, Atatürk ile Harbiye'deki dairesinde oturmuş, seyir rotasını birlikte saptamışlar. Halbuki genel kabul ilk kez gemide karşılaştıkları yönündedir.

Kaynak:

1. Sina Aksin; İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele, İstanbul 1983.
2. Erol Mütercimler; Kurtuluş Savaşına Denizden Gelen Destek, Alfa Yayınları, İstanbul 2004

VER KURTUL: TERSANE KONFERANSI VE 93 HARBİ

Ver kurtul bir strateji olabilir ancak verip kurtulamayışın strateji mi yoksa taktik mi olduğuna birisi karar verse hayrımıza olacak. Bizim tarihimiz, bugünkü Kıbrıs sorununda olduğu gibi "ver kurtul!" ya da

"..... planını kayıtsız koşulsuz kabul et!" örnekleriyle

doludur. Neden bu komployu bir türlü açığa çıkaramayız?

Kırım Savaşı 1853-1856 yılları arasında üç yıl sürdü. Bu süreçte Osmanlı bazı Avrupa devletlerinin dostluğunu kazanmıştı. 1856 Paris Antlaşması'yla da Avrupa devletleri arasına katılmıştı. Böylece, görünüşte de olsa, dış politika alan ında oldukça güçlü duruma gelmişti. Islahat Fermanı'nın ilanı ve uygulamaya başlanması ile de, içeride bazı olumlu gelişmelere sahne olmuştu. Ancak, bu dönemde 1870 yılında yapılan Sedan Savaşı Avrupa güçleri arasında değişimlere yol açmıştı. Bu durum Osmanlı İmparatorluğu'nun iç ve dış politikasında önemli değişimler ve sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bunlardan en önemlisi Karadeniz'in tarafsızlığının kaldırılmasının istenmesiydi.

1871 yılında Londra'da Rusya'n ın istekleri doğrultusunda Karadeniz'in yeni statüsünü belirleyen bir anlaşma imzalandı. Böylece Avrupa'nın büyük devletleriyle Rusya arasında savaş olasılığı ortadan kaldırılmıştı. Tabii ki düşüncede...

Bu anlaşma ile Osmanlı İngiltere ve Fransa'ya karşı olan güvenini kaybetti ve Rusya'ya yakınlaşmaya başladı. Bu dönemde Sultan Aziz tahttaydı ve Sadrazam Âli Paşa 1871'de ölmüş, yerine "Nedimof" lakaplı Mahmut Nedim Paşa getirilmişti. Üç yıl içerisinde altı sadrazam değiştirildi ancak 1875 yılında yine "Nedimof" sadrazamdı. Rusya'ya büyük güven duyan Mahmut Nedim Paşa'nın döneminde Hersek'te, bütün Balkanlar'ı ayaklandıracak bir isyan başladı. Bu isyanla başlayan Balkan bunalımı, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın nedeni olacaktı.

Hersek isyanı nedeniyle Rusya, Almanya ve Avusturya'nın içişlerine karışacaklarını anlayan Osmanlı yeni ıslahat fermanı çıkarttıysa da bir işe yaramadı. Bu arada 1876 yılında Bulgar isyanı çıktı. Kırım Savaşı sırasında alman dış borcun beş yıl süreyle ödenemeyeceği de açıklanınca Avrupa, ile olan tüm bağlar koptu. İçeride ise 30 Mayıs 1876'da Mithat Paşa ve arkadaşları Sultan Aziz'i tahttan

indirip yerine V. Murat'ı geçirdiler. Yeni padişahın akıl hastası olduğu anlaşılınca tahta Sultan II. Abdülhamit geçirildi. Kısa sürede sekiz sadrazam üç padişah değişmişti.

Bu sancılı dönemde 1876 yılında Osmanlı-Sırbistan, Karadağ Savaşı patlak verdi. Batılıların tahminlerinin tersine Osmanlı bu savaşı kazandı. İngiltere Balkan sorununda Rusya'nın tek başına etken olmasını istemeyince, İstanbul'da bir konferans toplanmasına Avrupalı öteki güçleri de razı etmiştir.

Osmanlı Devleti böyle bir konferansın toplanmasına; devletlerarası hukuka, kendi bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne aykırı olacağını ileri sürerek; karşı çıkmak istedi. Bunun üzerine İngiltere'nin İstanbul elçisi; Babıâli'ye, bu toplantıda Osmanlı Devleti'nin şan ve şerefine incitecek bir davranışta bulunulmayacağını, yani bununla içişlerine karışılmış olunmayacağını belirttikten sonra, Mahmud Celâleddin Paşa Mir'ât-i Hakikat adlı eserinde belirttiğine göre, "Konferansın toplanması kesin olarak kararlaştırılmıştır. Her devletin atadığı temsilci bu günlerde ülkelerinden hareket edecektir. Osmanlı Devleti kabul etmese bile toplantı yapılacaktır," demiştir. İngiltere'nin bu baskısı karşısında, Osmanlı Devleti, konferansın İstanbul'da toplanmasına razı olmak zorunda kaldı.

Padişah açısından ortada anlaşılması güç bir durum vardı. Osmanlı orduları Rusya'nın kışkırttığı Sırp ve Karadağ ordularını yenmişti. Ancak ateşkes masasına zorla davet ediliyordu.

Çar II.Aleksandr İngiltere'nin sorularına verdiği yanıtta, *"Türkiye'yi işgal gibi bir niyetimiz yok. İstanbul'u almak, İngiltere'nin Hindistan yolunu kesmek istediğimize dair dedikodular asılsız. Osmanlı'nın Balkanlarda yaşayan halklara güvenlik garantisi vermesini teminat altına almaktan öte bir şey istemiyoruz,"* diyordu. Ama bunda samimi değildi. Rifat Uçarol Siyasi Tarih'te (s. 331) şunları yazıyor: *"Rusya bundan sonra, Balkan bunalımını sadece Sırbistan-Karadağ sorunu halinden çıkartarak, genel bir Doğu Sorunu haline getirmiş ve bunun çözümlenmesini istemeye başlamıştır."*

Nitekim bu konuda Rusya'nın kararlı olduğunu Çar II. Aleksandr 2 Kasım 1876'da İngiliz elçisine şöyle dile getirmiştir: "... Eğer Avrupa cesaret ile hareket etmeye hazır değilse, Rusya tek başına hareket etmek zorunda kalacaktır. Doğu çıkarlarının tehlikeye düştüğünü gören Londra, 9 Kasım 1876'da, Osmanlı Devleti'nin bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün devam etmesinden yana olduğunu, gerekirse bu amaçla savaşı bile göze aldığını açıkladı."

İngiltere Osmanlı'nın toprak bütünlüğünün korunacağına dair güvence veren bir anlaşma taslağını İstanbul'a gönderdi. Padişah ordunun güçsüzlüğünü biliyor ve bir savaşı gerçekçi bulmuyordu ama Mithat Paşa aynı düşüncede değildi, gerekirse savaşılabilirdi.

Bu koşullar altında Tersane Konferansı İstanbul Kasımpaşa'da 23 Aralık 1876 tarihinde toplandı. Başta İngiltere olmak üzere Fransa ve Rusya'nın Osmanlı delegasyonu karşısına getirdikleri ortak metin kabul edilebilir gibi değildi. Savaşı kaybetmiş olan Sırbistan ve Karadağ'da savaştan önceki duruma dönülecek, küçük İzvornik Cumhuriyeti'nin Sırbistan'a, Hersek ve Arnavutluk'tan bir miktar toprak Karadağ'a bırakılıyordu. Rusların önerisiyle de Bulgaristan'ın Tuna Vilayeti adıyla çok daha geniş topraklara yayılması gündeme getirildi. Sanki savaşı kaybeden Osmanlı ordusuydu. Avrupalı

hiçbir devlet Osmanlı'dan yana değildi.

Osmanlı heyetine başkanlık eden Dışışleri Bakanı Safvet Paşa gidişatın Osmanlı aleyhine olduğunu görünce, daha önce yaptıkları plan uyarınca yürürlükten kaldırılan meşrutiyet girişiminin yeniden hayata geçirilmesi talimatını verdi. Birden top sesleri duyulmaya başladı. Safvet Paşa olayı açıklayan konuşmasını yaptı:

"İşittiğiniz top sesleri ülkemizde anayasanın yeniden yürürlüğe girdiğini müjdeliyor. Bu andan itibaren Türkiye tıpkı sizin ülkeleriniz gibi meşruti yönetimle idare edilen bir devlettir. Bu ilanla inanç farklılıklarına bakılmaksızın imparatorluk vatandaşı olan herkes hukukun teminatı altına alınmıştır. Dolayısıyla burada toplanmamızın gerekçesi ortadan kalkmıştır."

Bu durum konferansa katılan ülkelerin temsilcilerini yalnızca şaşırttı ama onları hiç etkilemedi. Hatta Rusya temsilcisi İgnatyev hiç sözünü esirgmeden, *"Çocuk mu kandırıyorsunuz?"* dedi. Mithat Paşa'nın çok güvendiği kendisine her olayda bel bağladığı İngiltere'nin temsilcisi Lord Salisbury, *"...Biz barış antlaşması için toplandık, anayasadan bize ne?"* dedi.

Dokuz ayrı oturum yapılan Tersane Konferansı'nda Osmanlı devletine yapılan dayatmalar İstanbul tarafından reddedildi; böylece konferans 20 Ocak 1877 tarihinde da ğıldı.

Sultan II.Abdülhamit savaşa gidileceği endişesiyle koşulların tartışılması için meclisin toplanmasını sağladı ancak Mithat Paşa'nın başını çektiği ret cephesinin taraftarları ağır bastı ve Batı'nın önerdiği plan ya da başka bir deyimle anlaşma taslağı geri çevrildi. Ama, Rusya aynı yılın nisan ayında Osmanlı devletine karşı savaş ilan etti. Rus Orduları Yeşilköy'e kadar geldiler. Osmanlı tarihinin en ağır koşullarını içeren barış antlaşması önerisine çaresizlik içinde 3 Mart 1878'de imza attı.

Osmanlı açısından Batı'nın istediği her şeyi verseler de vermeseler de kurtuluşun olmadığı ortaya çıkmıştı...

ÇANDARLI HALİL PAŞA'NIN ÖLÜMÜ

Sultan II Mehmet, vezir-i azam Çandarlı Halil'i devletin siyasi yönetiminde Türkmenler'in ve "çarşının" egemenliğine son vermek için öldürttü.

Tarihimizin tartışmalı olaylarından birisi de Fatih Sultan Mehmet döneminin güçlü veziri Çandarlı Halil Paşa'nın idamıdır.

İstanbul'un fethinden kısa bir süre sonra Sultan II. Mehmed vezir-i azam Çandarlı Halil Paşa'yı idam ettirmiştir. 1453 yılından bugüne tarihçiler bu olay hakkında ortak bir yorum yapmamış, olayın analizinde aynı değerlendirmeye varmamışlardır ya da varamamışlardır.

Bu konuda üç senaryo bulunmaktadır. Birincisi Çandarlı Halil'in Bizans'tan rüşvet aldığı; ikincisi ise Fatih'in iki kez tahttan indirilmesi nedeniyle içinde büyüttüğü kin ve nefretin sonucu olarak bahane ileri sürüp vezirini boğdurduğudur. Üçüncü senaryo ise Osmanlı'yla Çandarlı ailesi arasında gizli bir rekabetin varlığıdır. "Akıl Oyunları" üçüncü senaryonun doğru olduğunu değerlendirmektedir. Öteki iki senaryoda ileri sürülenler Fatih tarafından gücünden ürküttüğü vezirini öldürtebilmek için kullanılmış bahane argümanlarıdır.

Osmanlı'nın kuruluşundan sonra 100 yıla yakın hükümet yönetimini elinde tutan Çandarlı ailesi kimdir? Genç Padişah'ı ürküten Çandarlı Halil'in gücü nereden kaynaklanmaktadır? Kısaca tarihsel bir akış görelim.

Halil Hayreddin Paşa'nın (Kara Halil) vezir oluşu 1364 ya da 1365 yılıdır. Askeri ve maliye teşkilatı onun döneminde kurulmuştur. Halil Paşa ölünce yerine oğlu Ali Paşa getirilmiştir. Osmanlı'nın Batı'ya doğru büyümesinde etkili olmuş, Bulgaristan'ı işgal etmiştir. Yıldırım Beyazıd zamanında da sadrazamlığı devam etmiştir. Beyazıd'ın, Timur'a yenilerek esir düşmesiyle parçalanmaya yüz tutmuş Osmanlı'yı ayakta tutmak için çaba harcamış, 1406 yılında da ölmüştür. Çocuğu olmadığı için, yerine Çandarlı Halil Paşa'nın küçük oğlu, Ali Paşa'nın kardeşi İbrahim Paşa vezir oldu.

Çelebi Sultan Mehmed'in saltanatı süresince Amasyalı Beyazıd Paşa vezir-i azam, Çandarlı İbrahim Paşa ikinci vezir olarak görev yapmışlardır. Amasyalı Beyazıd öldürülünce, II. Murad İbrahim Paşa'yı vezir-i azam yaptı. II. Murad'ın İstanbul kuşatmasında sadrazamlığını yapan Çandarlı İbrahim 1429 yılında öldü.

Çandarlı ailesinin babadan oğula geçen sadrazamlık makamına İbrahim Paşa'nın büyük oğlu Kazasker Halil Paşa getirildi. Kazaskerlikten sadrazamlığa getirilen Halil Paşa, Çandarlı ailesinin nüfuzunu ve gücünü açıkça ortaya koymaktadır. II. Murad'ın sonsuz güvenini sağlayan Halil Paşa, II. Mehmed'in çocuk padişah olarak tahta oturmasını da iki kez engelleyerek gücünü ispat etmiştir. 1453 yılında idam edilinceye kadar da Fatih Sultan Mehmed'in sadrazamı olarak hükümeti yönetmiştir.

"Fatih Sultan Mehmet" biyografisi yazarı Andre Clot şunları söylüyor:

Genç padişah Çandarlı'ya karşı uzun süredir kırgındı ve bunda da haksız değildi. Köklü bir Türk

ailesinden gelen dengeli ve deneyimli bu insanın vasiliği ondaki coşkuyu, hırsı frenliyor, uzun süreden beridir de kızdırıyordu. Üstelik, 1446'daki Varna Savaşı sırasında II. Murat'ı çağırarak Mehmed'in birinci dönem padişahlığına o son vermişti. Bu nedenle ona karşı büyük bir hınç duyuyordu. Hatırlanacağı üzere, Murad'ın ölümünden sonra, ayağına dolanan sadrazamdan kurtulmayı denemişti. Ama Halil Paşa her konuda deneyimliydi. Gerek halk arasında gerekse Yeniçeri Ocağı'nın içinde tutulan, sevilen birisiydi. Bu nedenle Sultan Mehmed buna cesaret edemedi. İstanbul'un fethi gibi çok önemli, çok büyük bir girişim sırasında bir bunalım çıkarmak ise büyük hata olurdu. Çandarlı Halil Paşa, Sultan II. Mehmet'in savaş tasarılarına üst üste karşı çıkarak, tüm görevlerinin canla başla üstesinden geldi.

İsmail Hakkı Uzunçarşılı *Çandarlı Vezir Ailesi* adlı kitabında şunları yazar:

"Padişah fetihten iki gün sonra, önce Ayasofya kilisesine ve daha sonra İmparatorun sarayına gitti.

İmparator'dan sonra Bizans'ın en güçlü adamı olan Grandük Notaras'ı davet ederek kendisine İstanbul'u teslim etmedikleri için böyle bir felakete nasıl sebep olduklarını sordu. Notaras yanıtında, *'Efendim sana şehri vermek için o kadar yetkimiz yoktu; hatta imparatorun bile böyle bir yetkisi yoktu; bundan başka senin adamlarından bazıları sözle ve mektup ile imparatora haber göndererek, korkmayın padişah size tahakküm edemeyecektir, diyorlardı,'* karşılığını verdi. Padişah bu söylenen sözleri Halil Paşa'ya attı, zaten buna, yani Halil Paşa'ya husumet besliyordu."

Osmanlı tarihi araştırmacıları içinde uzmanlığı tartışmasız kabul gören Halil İnalcık'ın yorumu önemlidir. Buna göre; "Çandarlı, son ana kadar daima İstanbul'un fethi teşebbüsüne muhalif kalacaktır. Girişim başarılı olursa kendisinin, ya da hiç değilse otoritesinin kaybı, başarılı olamazsa devletin tehlikeye düşmesi kaçınılmaz görünüyordu. Hatta o, şehir fetholunsa bile korkunç bir haclı seferleri silsilesini tahrik edeceğini ve Osmanlı Devleti'nin mahvına sebep olabileceğini ileri sürecektir. Sultan Mehmed, fetih için hiç kuşkusuz en büyük engel olarak ulu vezirin bu muhalefeti karşısında bulmaktaydı. İstanbul'u O'na verecek olan Çandarlı idi. Tecrübeli ve kudretli vezirin kuşatma fikrine bu muhalefeti, teşebbüsü daha başından başarısızlığa mahkûm edebilirdi. Osmanlı safında bu fikir ayrılığı sonuç üzerinde meş'um bir etki yapabilirdi. Genç ve tecrübesiz Sultan'a karşı devleti bu kadar yıldır idare etmiş ve bu duruma erişirmiş bir devlet adamı sıfatıyla onun fikir ve oyu hâlâ büyük bir önem taşımaktaydı. Artık savaşın kaçınılmaz bir hal aldığı 1452 kışında genç Sultan, koca Çandarlı'yı kendi fikrine getirmek için büyük bir gayret sarfetmiş görünmektedir. Bazen masal unsurlarıyla karışmış bulunan Türk rivayetleriyle Yunan müverrihlerinin kayıtları karşılaştırılınca bu açık bir hal almaktadır. Ducas'ın Sultan Mehmed'in Çandarlı'yı bir gece ansızın davet ettiği, vaid ve tehditlerle teşebbüsü destekleyeceğine dair ondan söz aldığı hakkındaki hikâye, durumu manidar şekilde aksettirmektedir."

Önemli tarihçimiz Halil İnalcık'a göre Sultan Mehmed çok gerekli gördüğü düşünce birliğini sağlamak için olağanüstü bir toplantıda sorunu ortaya koydu. "Mehmed demiştir ki: 1- Atalarımız gibi bizim de esas görevimiz gaza (fetih) yapmaktır, 2-Memleketimiz ortasında bulunan İstanbul düşmanlarımızı korumakta ya da tahrik etmektedir, 3- Devletimizin geleceği ve güvenliği için bu şehrin zabtı elzemdir, 4- Her birinizin düşünce ve kararınızı öğrenmek istiyorum. Oylamada savaş karşıtlarıyla kuşatma taraftarları düşüncelerini ortaya koymuştur. Bu toplantıda Çandarlı, genç Sultan

ve onu teşvik eden başını Zağanos'un çektiği savaş taraftarlarının çoğunluğu karşısında ister istemez gerilemiştir."

II. Mehmed dönemin teknolojisine göre döktürdüğü toplarıyla İstanbul surları önüne gelmiş ve 6 Nisan-29 Mayıs arasında 54 gün süren muhasarayı başlatmıştır. 20 Nisan'da buğday yüklü bir Bizans gemisiyle üç Ceneviz gemisinin Türk donanmasının ara ından Haliç'e girmesi Türk tarafında çalkantıya yol açmıştır. Sultan bir divan toplayıp durumu değerlendirmek zorunda kalmıştır. Çandarlı yine kuşatmadan vazgeçilmesini önermiş, Sultan'ı içine düştüğü zor durumdan Zağanos kurtarmıştır. Hadım Sahabettin Paşa ve koca Turahan Bey ile Akşemseddin'in ve padişahın hocası Ahmed Gürani'nin yardımlarıyla muhalefet aşılmış, asker cesaretlendirilmiştir.

26 Mayıs'ta (ya da 27 Mayıs) son ve kesin karar için savaş meclisi toplandı. Çandarlı Halil kuşatmanın bir an önce kaldırılması gerektiğine yönelik aynı savları yineledi. Özellikle Batı Hıristiyan hükümdarlarının ittifak ederek Türkler'i Balkanlar'dan atmak üzere harekete geçeceklerini, daha büyük bir felakete fırsat vermemek için ricat etmek gerektiğini söyledi. Zağanos Paşa bu düşünceye itirazla, bu Hıristiyan hükümdarların aralarındaki rekabet nedeniyle devamlı bir ittifak yapmalarının olanaksızlığını, bir donanma toplusalar bile getirecekleri askerin Osmanlı kuvvetinden birkaç misli zayıf olacağını ileri sürdü, ve korkmadan kuşatmaya devam etmek gerektiğini savundu.

Vezirler arasındaki iktidar mücadelesi burada çok etkili olmuştur. İki grup ortaya çıktığı anlaşılmaktadır ve genç Padişah'ın da güçlü desteği ile Çandarlı grubu kaybetmiştir. Bu psikolojik gerilim ortamında kentin fethedilmesi halinde yağmaya izin verildiği ilan edilmiştir. Bu son toplantıdan üç gün sonra İstanbul düşürüldü.

Fetihle birlikte Çandarlı tüm otoritesini yitirmiştir. Ona karşı olan grubun da kıskırtmasından güç alan Fatih Mehmed, 30 Mayıs 1453'te kendisini tevki etti, tüm mallarına el kondu. Çandarlı Edirne'ye gönderildi. Enez'in fethinden yaklaşık 40 gün sonra da idam edildi.

Osmanlı İmparatorluğu'nda "kapıkulu yaratma" işlemi daha I. Murad zamanında başlamıştı. Ancak kapıkulunun gelişmesi ve iktidara tek başına hâkim olması, II. Mehmed (Fatih) zamanında mümkün olmuş ve İstanbul'un fethedilmesinden sonra yönetimde Türkmen ve Ahilerin son temsilcisi Sadrazam Çandarlı Halil'in asılmasıyla Osmanlı İmparatorluğu'nda dört yüz yıl sürecek olan, "kapıkulunun mutlak egemenliği" başlamıştır.

Aslında kapıkulu ile Türkmenlerin en önemli çatışması, Yıldırım Beyazıd'ın amcasının oğlu Mustafa Çelebi ile II. Murad'ın yapmış olduğu Ulubat Savaşı'dır. Bu savaş aslında dışarıdan görüldüğü gibi, şehzadeler arasında bir taht kavgası değil; Mustafa Çelebi ordusunda yer almış bulunan "kurucu unsurla, yani Türkmenler ve Ahilerle", II. Murad ordusunu oluşturan kapıkulu arasındaki, "varlık-yokluk kavgasıdır". Savaşı kazanan taraf kesin bir hâkimiyet elde etmiş olacaktı ki; bu savaşı II. Murad'ın ordusu, yani kapıkulu kazanmıştır.

Osmanlı ailesi kadar eski ve devlet yönetiminde söz sahibi olan ve en az onlar kadar varlığı bulunan Çandarlı ailesinden bir sadrazamın Bizanslılar'dan rüşvet alacağı ya da aldığı çok tutarlı değil. Bu senaryo çok zorlamaya dayanıyor ve akılcı görünmüyor.

SULTAN OSMAN GEMİSİNİN GASP EDİLİŞİNİN ÖYKÜSÜ

Birinci Dünya Savaşı öncesi Osmanlı, İngiltere'ye iki savaş gemisi sipariş etti. Üstelik parasını da peşin ödedi. Ancak, Deniz Bakan ı W. Churchill savaş bahanesiyle bu gemilere el koydu. Halktan toplanan paralar ve Sultan II. Abdülhamit'in mücevherleriyle yaptırılan gemilere İngilizler'in el koymasıyla Sultan Osman ve Sultan Reşat gemilerinin içimizde yara olan öyküsü de böyle başladı.

Abdülaziz, 1861 yılında tahta geçti. Osmanlı tarihinde deniz tutkunu ve deniz gücüne en çok önem veren padişah olarak tanındı.

Aziz, İngiltere ve Fransa'ya borçlanarak gemiler satın aldı, Nitelik açısından değil ama sayı olarak İngiltere ve Fransa'dan sonra üçüncü büyük donanmayı kurdu.'Her ne kadar kimi uzmanlar Aziz dönemi donanmasına "müze donanma" diyorlarsa da, yine de güçlü bir donanma kurulma çabasının yoğunluğunda birleşiyorlar.

Sömürgeciliğin doruk noktasına ulaştığı bu dönemde, Rusya da Boğazlar'ı almak istiyordu. Bu arada Osmanlı'nın toprak kayıpları da artıyordu. Bulgaristan ve Yunanistan bağımsız birer devlet olarak "yaratılmıştı". Politik alanda bunlar yaşanırken, gemi teknolojisinde de önemli değişimler oluyordu. Batı sac tekneye geçmişti, gemiler zırh ile kaplanıyordu; buhar makineleri tamamen yaygınlaşmıştı. Dretnot da bu dönemde yapıldı. İngilizler'in gasp ettiği Sultan Osman ve Sultan Reşat gemileri de birer dretnottur. İngiltere'nin yanı sıra Fransa ve Almanya da dretnot inşa ederken, Osmanlı'da dretnot yoktu.

Abdülaziz tahttan indirildiğinde Osmanlı donanmasının otuzu zırhlı, yetmiş altısı ahşap olmak üzere 106 savaş gemisi vardı. Ne gariptir ki, Abdülaziz'in tahttan indirilme karan, satın alınması için her türlü özveride bulunduğu Donanma Komutanlık gemisi *Mesudiye* zırhlısında 29 Mayıs 1875 tarihinde alındı.

Tahta geçirilen V. Murat hastalığı bahane edilerek kırk beş gün sonra padişahlığa Sultan İkinci Abdülhamit oturtuluyordu. (31 Mayıs 1876)

Padişah'ın ilk işi donanmayı Haliç'te çürümeye terk etmek oldu. Avrupa'nın çalkantılı olduğu yıllardı. Siyasi olaylar ve dengeler hızla değişiyordu. 1908'de İkinci Meşrutiyet ilan edildi. İkinci Meşrutiyetin yeniliklerinden birisi de 14 Temmuz 1909'da bir "*Donanmayı Hümayun Muaveneti Milliye Cemiyeti'nin*" kurulmasıydı. Donanma yaptırma derneği hızla gelişti, ülkenin her yanında şubeler açtı.

Cemiyet her fırsatta halktan para topluyordu. Herkes ama herkes; yoksul, zengin bu kampanyaya katıldı, varını yoğunu veriyordu.

Ünlü edebiyatçı Ahmet Rasim şöyle yazar:

"Mutlakiyet döneminde zorla iane alınırdı, imdadiyei seferiye, imdadiyei hazariye, ianeyi cihadiye...

Sonra kürekçi bedeli, tersane bedeliyesi, kalyoncu bedeliyesi, bedeli asakiri bahriye, kürekciyan avanzı... Oysa ianede şevk gerek. Alicenaplığı ayağa kaldırmalı, seve seve vermelidir... "

Donanma Muavenet Cemiyetleri kahvehanelerde çalınan gramofon dinleme bedeli olarak ahaliden artırmayla para topladı, yardım sağladı, bakkallar bir okka şekerini müşterilerine arttırmayla satarak yeni yardım usulleri buldular.

Cemiyet oldukça büyük miktarda para topladı. Cemiyetin gerçek amacı Yunan donanmasında bulunan *Averoff* zırhlısı ayarında bir dretnot satın almaktı ancak bu gemiye eşdeğer gemi bulunamadı.

Bunun üzerine öncelikle Almanya'dan iki eski zırhlı satın alındı. Adları "*Barbaros Hayreddin*" ve "*Turgut Reis*" olarak değiştirildi. Sonra dört tane daha alındı.

Bir ülkenin savaş sanayisini ayakta tutmanın yolu, ürettiklerini başka ülkelere satmaktan geçer. Bu da dünyanın her köşesinde birbiriyle çatışan ülkeler yaratmakla gerçekleştirilebilir. İngiltere için de en iyi müşteri Osmanlı ve Yunanistan olabilirdi.

İngilizler, Çarlık Rusya'sının sıcak denizlere çıkma politikasından ne dereceye kadar rahatsız oluyorsa; Akdeniz'deki büyük Osmanlı donanmasından aynı derecede rahatsızlık duyuyordu. Onlara göre Osmanlı Devleti, Çarlık Rusyası'na karşı güçlü ve kalabalık bir kara kuvveti yapmalı, deniz savunmasında ise İngiltere'ye bağımlı yaşamalıydı.

İngiltere deniz politikasının bir gereği de Akdeniz devletleri arasına nifak sokup bu devlet donanmalarının İngiltere aleyhine birleşmelerini önlemektir. Bir Yunanistan yaratmak; bu Yunanistan'ı Osmanlı Devletiyle kavgalı tutmak, elbette, İngiliz çıkarlarına hizmet etmek demektir. Belki de bunun için Lord Byron Yunanistan'a gönderilmiş; eline de çok kabarık bir propaganda programı verilmişti. Lord Byron, eski Bizans'la hiçbir ilişkisi olmayan Grekleri Bizans uygarlığının kalıtçısı haline sokmuş ve bütün dünyayı buna inandırmıştı.

Özgürlük kazanan Yunanistan, Osmanlı Devleti'ne oranla bir küçük parçaydı ama, bu Osmanlı Devleti'ni besleyen ana deniz yolunun tam da üzerindeydi. Artık Yunanistan coğrafi olarak Osmanlı ekonomisine egemendi. Kuvvetli bir donanma yaparak bu coğrafyayı değerlendirirse Osmanlı Devletini ada ablukasına altına alabilir, bu devleti çökmeye mahkûm edebilirdi.

Belki de bu durumu yaratan Osmanlı Devleti'nin geçmişte Yunanistan kıyılarını sürekli şekilde kontrol altında tutacak bir donanma ve deniz üssü şebekesi kudreti meydana getiremeyişi ve federal bir devlet kuramayışı olmuştu. Osmanlı Devleti'nin donanmasız bir deniz imparatorluğu halinde oluşu, Yunanistan'ın özgürlüğünü kazanışının birinci nedeniydi. Osmanlı ile Yunanistan arasındaki silah ve gemi alımı hızlandırıldıkça hızlandırıldı.

İngiltere'ye kırka yakın irili ufaklı savaş gemisi sipariş edilmişti. Başlangıç için o zamanın parasıyla dört milyon sterline iki dretnot ısmarlanmıştı. *Reşadiye'nin* yapımına 1911 yılında başlanmış, ancak Balkan Savaşı'nın patlak vermesiyle, İngilizler gemi yapımını durdurmuşlardı.

Hazır fırsat varken biz de burada duralım. *Sultan Osman* ve *Reşadiye'nin* yapım öykülerine dönüp

geriye doğru bir seyahat yapalım.

Balkanlar'da olduğu gibi Güney Amerika'da da silahlanma yarışı hızlandırılmıştı. Özellikle Arjantin ve Brezilya arasında amansız bir deniz gücü kurma çekişmesi vardı. Brezilya'nın ilk dretnotu 1910 yılında teslim edilmişti, adı *Mina Graes* idi. Onu aynı yıl yine İngiltere'deki Armstrong tezgâhlarındaki *Sao Paolo* izledi. Arjantin bu gelişmelerden rahatsız olmuş, Almanya'dan siparişle güç dengesini yeniden yaratma yoluna gitmişti. Bu kavşakta Brezilya bir yeni dretnot sipariş etti. İnşasına bile başlanmadan adı konmuştu: *Rio de Janerio*.

İngiltere ile Almanya arasındaki silahlanma rekabeti nedeniyle

1913 yılında teslimi planlanan geminin inşa süresi uzuyordu. Bu arada Arjantin ile Brezilya barıştı ve ekonomik sıkıntıdaki Brezilya gemiyi istemedi. Rio açık artırma ile satışa çıkarılacaktı.

Osmanlı Devleti 1913 yılında Balkan Savaşlarından yenik çıkmıştır. Acaba Osmanlı Rio'ya müşteri olmaz mıydı?

Böylece Türkler ile Yunanlılar Rio'nun açık artırmasında bir araya geldiler. Doğrusunu söylemek gerekirse, o dönemde bu geminin başka da alıcısı yoktu.

Geminin alınabilmesi için banka kredisine gereksinim vardı. Fransız Perrier Bankası İstanbul'a yüzde 12,5 faizle 4 milyon sterlin kredi açmayı kabul etti. Geminin değeri ise 2.275.000 İngiliz lirasıdır.

28 Aralık 1912 tarihinde Armstrong'larla yapılan anlaşma tamamlanmıştı. *Rio de Janerio*, bundan böyle *Sultan Osman I* adıyla anılacaktı. Süvarisinin kimliği bile saptanmıştı; Hamidiye'nin efsânevi kahramanı Rauf Bey!..

Hükümet Elswick'teki Vickers Ltd. şirketine ilk dretnotu sipariş etti. Geminin adı Padişah Sultan Reşat'ın adıydı. Ama kısaca *Reşadiye* deniyordu.

İnşaatı kontrol için bir komisyon seçildi ve komisyon başkanlığına Binbaşı Vasıf Ahmet atandı. Komisyon 1912'de İngiltere'ye giderek *Reşadiye'nin* inşaatını gözlemeye başladı.

Reşadiye 23.000 ton olacak, 21 mil hız yapacaktı. 10 adet 32'lik, 16 adet 15'lik topu ve 3 adet torpidosu olacaktı. Bedeli 2.304.702 Osmanlı lirasıydı.

Gemi bedeli taksitler halinde ödenmeye başlandı. Ancak geminin inşaatı pek hızlı gitmiyordu. Bu sırada Trablus ve Balkan harpleri oluyordu. Vasıf Bey 1912 yılı sonlarında Türkiye'ye döndü ve *Reşadiye* Komutanlığı'na tayin edilerek 23 Nisan 1913'te yeniden İngiltere'ye gitti. *Reşadiye'nin* yapımı oldukça ilerlemişti. Aynı tersanede Brezilya hükümeti için de bir zırhlı inşa edilmekteydi. Bu zırhlının da yukarıda anlattığım gelişmeler sonucu alınmasına karar verildi. Ve adı *Sultan Osman-ı Evvel (I.Osman)* konuldu. Bu gemi 27500 tonluktu. Hızı 23 mil, 14 adet 30,5'luk, 20 adet 15'lik topu ve 3 adet torpili vardı. Çok güçlü bir dretnottu ama oldukça pahalıydı.

Her iki gemi de 1914 yılı ortalarında tamamlanmış olacak ve teslim edilecekti.

Reşadiye ve *Sultan Osman* dretnotları ın ın 1914 yılında hizmete girme olasılığına karşı, Yunanlılar da ABD'den iki savaş gemisi aldı.

Sultan Osman dretnotunun almışıyla ilgili olarak dönemin İçişleri Bakanı Halil Menteşe'nin anılarında hoş bir bölüm var:

"...Brezilya hükümeti İngiltere'de in şaası biten zırhlısını satmak için teklifte bulunmuştu. Averoffu Yunanlılar'a kaptırmamızın acısı yüreğimizdeydi. O günkü şeraite göre para bulmak da çok müşguldü.

Fransız Perrier Bankası geminin bedeli olan iki buçuk milyon lirayı ikraza muvafakat etmişti. Fakat şerait çok ağırdı. Maliye Nazırı Menemenlizade Rıfat Bey mukaveleyi imzada tereddüt gösteriyordu. Talat mukaveleleri hazırlatmış, Heyeti Vükela odasının yanındaki odaya bankanın temsilhanını da getirmiş. Bakanlar Kurulu (Heyet-i Vükela) içtima halinde idi.

Rıfat Bey'e hitaben:

— 'Beyim adam geldi' dedi.

Rıfat Bey: 'Canım Talat Bey, nasıl imza edeyim bu mukaveleyi?' der demez, Talat heyecanla ayağa kalktı, Rıfat Bey merhumun zayıf vücudunu kuvvetli pazularının arasına aldı, büyük bir heyecanla 'Beyim adaları alacağız, santim düşünecek zamanda değiliz.'

Kolları arasında okşayarak, sakallarını öperek, Rıfat Bey'i götürdü, mukaveleyi imza ettirdi. Ertesi gün paralar Londra Sefirimize gönderildi. O ne heyecanlı bir insandı yarabbi... "

Sultan Osman dretnotunun komutanlığına Binbaşılığa terfi etmiş olan Hamidiye kahramanı Hüseyin Rauf (Orbay) tayin edildi. Rauf Bey 8 Ocak 1914 tarihinde gemiyi teslim almak için *Reşit Paşa* vapuruyla, yanında pek çok subay ve astsubay İngiltere'ye hareket etti.

Vickers tezgâhlarına bir zırhlı daha sipariş edildi. Adı *Fatih*. İlk taksidi de ödendi.

Böylece Osmanlı donanması Yunanistan'ın *Averoff* zırhlısına karşı üç büyük ve modern gemi sahibi olacaktı.

İngilizler gemilerin yapımını geciktirmeye başladılar. *Sultan Osman* dretnotu *Rio De Jenerio* adıyla çok önceden inşa edilmiş ve denize indirilmişti, geminin donanımı sürmekteydi. *Reşadiye* ise Londra Büyükelçimiz Tevfik Paşa'nın kızı Naile Hanım tarafından burnunda şampanya şişesi yerine gülsuyu şişesi kırılarak 3 Eylül 1913'te törenle denize indirilmişti.

Sultan Reşat dretnotu tezgâhtan denize Türk bayrağı ile indirilirken Londra Büyükelçisi Tevfik Paşa soruyordu:

"Geminin kafasında asılı şişe nedir?"

"Şampanya efendim. Uluslararası bir gelenektir. Gemi şanslı olsun diye patlatılır."

"Olmaz, biz Müslümanız. Dinimizde içki günahdır; onun yerine gülsuyu şişesi patlatınız."

Bu kez geminin çelik gövdesinde şampanya yerine gülsuyu şişesini patlatıp *Sultan Reşat'ı* onurlandıran Tefvîk Paşa'nın kızı Naile Hanım'dı. Böylece *Sultan Reşat* drenotu dünya gemicilik tarihinde ilk olarak kafasında gülsuyu şişesi kırılan gemi oldu. Ancak...

İngiltere deniz rekabetinde Almanya'nın gerilerinde kalmak kuşku ve endişesini yaşamaktadır. İngiliz Hükümeti'nce tersanelerinde yabancı devletler hesabına inşa edilen savaş gemilerine "kritik" zamanlarda el konulabilirdi. Deniz Bakanı Churchill uzun süredir *Sultan Osman'ın* yapımını izlemekteydi. Osmanlı Devleti'nin Almanya'ya yanaşmaya başladığını sezinlemesinden itibaren bu dev gemi İngiltere adına "hayatı" bir "obje" olmuştu. Haziran ayı başlarında, İngiliz Deniz Kuvvetleri Armstrong'lara çevreye pek yayılmayan bir "sinyal" vermişti.

27 Temmuz'da gemiyi teslim alacak Türk heyeti İngiltere'ye varmıştır. 31 Temmuz'da Churchill tersaneye bir yazı gönderdi: "Görünen koşullar çerçevesinde, Majestelerinin hükümeti, tersanenizdeki herhangi bir geminin yabancılara teslim edilmesine izin vermiyoruz!"

Parası ödenen *Sultan Osman* gemisi resmi emirle gaspedilmişti... *Reşadiye'nin* de geleceği aynıydı. 1 Ağustos 1914 öğleninde, yani gemiye Türk bayrağı çekilmesine yirmi saat kala, İngiliz milletin çıkırları adına, İngiliz Bahriyesi her iki gemiye de el koyuyordu!

Son taksitler de hemen ödendi ve 2 Ağustos 1914 tarihinde son taksidin ödenmesinden yarım saat sonra İngiliz hükümeti *Sultan Osman* ve *Reşadiye* zırhlılarına el koyduğunu ilan etti. Bu bir gasptı, yani bir haydutluk.

Vasıf Bey, Rauf Bey ve gemileri almak için İngiltere'ye gelmiş bulunan tüm personel, *Reşit Paşa* vapuruyla 22 Ağustos 1914'te İstanbul'a döndüler.

Sultan Osman gemisine el konması Osmanlı'da büyük tepkiler yaratır. Enver Paşa için olay "İngiliz kalleşliğidir".

David Walder, *Çanakkale Olayı* adlı çalışmasında şunları yazıyor: "Olaydan birkaç yıl sonra Winston Churchill 'Büyük Savaş'ın Tarihi' adlı kitabında üstü kapalı olarak aslında Türklerin Yunanistan'a değil Rusya'ya saldırımayı tasarladığını söz konusu edecektir. Yani iki gemisine el konmasından önce, Türkiye, Rusya'ya saldırımayı tasarlıyordu. Bu tür planlar, Churchill tarafından biliniyordu ve işin garip yanı bunları ondan başka bilen bir ikinci kişi de yoktu."

Bu konu Lozan Antlaşması'nın 58. maddesinde yer alacak ve Türkiye ödediği 12 milyon altından vazgeçecektir....

Bu altınlar bugünkü kur değeriyle kaç ABD Doları ediyor?

Son taksidi ödendiği halde iki savaş gemisine neden el konmuştu?

1. Bu gemiler İngiltere'ye karşı savaşılabiliyorlardı.
2. Almanya ile İngiltere arasındaki silahlanma yarışında İngiltere Almanya'nın gerisinde kalmıştı.
3. Osmanlı ile Yunanistan arasındaki donanma kurma yarışında denge Osmanlı lehine bozulmuştu.
4. Bu gemileri alan Osmanlı, Boğazlardan asla geçit vermezdi.
5. İngiltere aslında siparişin başından itibaren gemileri gaspetme kararındaydı ve bunu da ilk kez yapmayacaktı.

İngilizler *Reşadiye*'ye "Erin", *Sultan Osman*'a da "Agincourt" adını verdiler. *Agincourt*, Norveç denizinde yapılan top atışlarında neredeyse kendi kendisini batırıyordu. Gemide büyük bir mühendislik hatası yapılmıştı. Bu gemi İngilizler'e yar olmadı. Aynı şekilde "Erin" de pek kullanılamadı.

Soracaksınız; bizim peşin ödediğimiz paralar ne oldu?

Üzerine bir bardak soğuk su içtik!

Okuyucuya Not:

Bu kitabın 5. baskısı için okuyucu Şükrü Uysaler iki önemli yazım hatasını işaret edip, düzeltilmesini sağlamıştır (1 Temmuz 2005). Teşekkür ederiz.

OSMANLI'NIN ALMANYA İLE YAKINLAŞMASI

Orduyu kontrol eden güç, Türkiye'de en büyük kudret olacaktır. Hiçbir Alman düşmanı hükümet, ordu tarafımızdan kontrol edildikçe iktidar mevkiinde kalamayacaktır.

Avrupa hızla Birinci Dünya Savaşı'na doğru sürüklenirken Osmanlı, İngilizlere ve Ruslara karşı varlığını koruyabilmede zinde güç Almanya'yı son şansı olarak görüyordu.

Osmanlı Devleti, Trablusgarp ve Balkan savaşlarından büyük kayıplar ve sorunlarla çıktıktan sonra, 1913 yılının ortalarından itibaren, durumunu düzeltecek bazı girişimlerde bulunmaya, bu arada da yeni sorunlarla karşılaşmaya başladı.

Osmanlı yöneticileri, devletlerarası ilişkilerin iyice gerginleştiği ve her an bir genel savaşın beklendiği bu dönemde, öncelikle son savaşlarda durumu iyice bozulan ordunun yeniden düzenlenmesi işini ele aldılar. Bu amaçla da Almanya'dan yardım istediler. Bu ise, aynı zamanda Almanya'ya daha çok yaklaşmak demektir. Bunda, Osmanlı-İngiliz ilişkilerinin de etkisi vardı. Almanya'ya yaklaşımda en önemli etken İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne karşı izlediği siyaseti değiştirmesidir.

20. yüzyılın başlarında dünya, büyük devletlerin meydana getirdiği başlıca iki bloka ayrılmış

bulunuyordu. Bu tarihlerden itibaren bu bloklaşma, dünyanın politik gelişmesine etki yapan başlıca faktör oldu.

Kuruluş yıllarında birer savunma ittifakı görüntüsünde olan bu bloklar, zamanla bu niteliklerini değiştirerek, devletlerin çıkarlarını sağlayacak birer askeri ittifak haline gelmiştir. Bu arada her iki blok, etki alanlarını genişletebilmek ve daha da güçlenebilmek için, kendilerine yeni devletlerin katılmasına çalışmışlardır. Ayrıca da silahlanmayı hızlandırmışlardır. Bunlar ise iki blok aras ındaki güvensizliği ve gerginliği gün geçtikçe artırmıştır. Bloklar arasında başta Avrupa olmak üzere, çeşitli bölge ve denizlerinde meydana gelen bu çatışmalar, sonuçta 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın çıkmasına neden olmuştur.

Nitekim, 1907'den sonra Almanya kara ve denizlerde askeri alanda daha güçlü hale geldi. Öte yandan doğuya doğru yayılmaya daha çok ilgi duymaya başladı. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu üzerinde ekonomik etkinliğini geliştirdi. Bu ise, bölgede geniş çıkarları bulunan İngiltere, Fransa ve Rusya'nın Almanya'ya karşı olan tepkilerini çoğalttı. Güçlü bir donanmanın kurulmaya başlanması ise İngiliz-Alman rekabetinin esas ını teşkil etti. Bu da, yaklaşık olarak 1908'de, iki ülkede "savaş korkusu" denilen bunalımın doğmasına yol açtı. Aynı şekilde Alman-Fransız, Rus ilişkileri de, çeşitli nedenlerle kritik hale geldi.

Almanya; Fransız-Rus Antlaşması'nın yan ında, Fransız-İngiliz ve İngiliz-Rus antlaşmalarının meydana gelmesinden, kendi geleceği bakımından zaten kuşkuya düşmüştü. Bu nedenle de, bu bloku, daha kuruluş sıralarında parçalamak üzere harekete geçmişti. Nitekim, bu amaçla, İngiliz-Fransız ilişkilerini zayıflatmak üzere Fas'a el atmıştı. Bu da Fas bunalımının meydana gelmesine neden olmuştur.

İngiltere 1904 tarihli anlaşma ile Fransa'n ın Fas'a yerleşmesini kabul etmişti. Fransa da bu tarihten itibaren Fas'ta birtak ım ekonomik girişimlerde bulunarak, burayı etkisi altına almaya çalışmıştır. Bu noktada Fransa'nın karşısına, Fas'ın koruyucusu olarak Almanya çıktı. Bu da Alman-Fransız ilişkilerini yeniden bozdu. Ancak İngiltere'nin, Fransa'nın yanında yer alacağını belirtmesi üzerine, Almanya gerilemek zorunda kald ı. Fakat 1909'da, ikinci kez, iki devlet Fas yüzünden karşı karşıya geldiler. Bu kez de sorun bir anlaşmayla geçirildi.

Osmanlı Devleti, yakın tarihlere kadar, özellikle Rusya'ya karşı İngiltere'ye dayanmıştı. Ancak İngiltere, 1878'den itibaren, Osmanlı Devleti'ne karşı izlediği politikayı değiştirmeye başlamıştı. Bu tarihten sonra Mısır'a ve Kıbrıs'a yerleşmiş, bu arada Basra Körfezi'ne daha çok sokulmak isteyen ve Rusya ile birlikte İran'ı kontrol altına alan, bu suretle de Ortadoğu'da yayılmayı amaç edinen bir devlet halini almıştı. Ayrıca Rusya ile müttefik hale gelmişti. Böylece, 20. yüzyılın başlarına gelindiğinde, İngiltere'nin Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne ve Boğazlar statüsünün korunmasına dayanan geleneksel politikasının değiştiği açıkça ortaya çıkmış tı.

Nitekim İngiltere, bundan sonra, 1908'de Avusturya'nın Bosna-Hersek'i ilhakına ve Bulgaristan' ın bağımsızlığını ilan etmesine; İtalya'nın 1911'de Trablusgarp'a saldırmasına, burayı ve Oniki Ada'y ı işgal etmesine; 1912'de Balkan Savaşı'nın çıkmasına ve Balkan Devletleri'nden koparmasına, aynı zamanda Arnavutluk'un bağımsız bir devlet haline gelmesine seyirci kalmış, yani bu gelişmeleri kabul

etmiş ve desteklemiştir.

İngiltere, Trablusgarp ve Balkan savaşları sırasında ve sonrasında, Osmanlı Devleti'ni, Almanya'ya Anadolu'da ve Irak'ta bazı hak ve ayrıcalıklarla bunların simgesi olan Bağdat Demiryolu'nu yapma iznini vermesinden ötürü (öteki nedenlerle de birleştirerek), adeta parçalamayı amaçlayan bir siyaset izlemiştir. Öyle ki, İkinci Balkan Savaşı sırasında batıya ilerleyen Türk Ordusu'nu Meriç Nehri kıyısında durdurarak, onun bir Osmanlı toprağı olan Batı Trakya ve Balkanlar'a girmesini engellemiş, savaştan sonra da Osmanlı Devleti'ne ait olan Ege Denizi'ndeki bütün adaların Yunanistan'a verilmesi için çalışmaya başlamış; bu arada kendisi de, Dicle-Fırat nehirleri ile Basra Körfezi kıyılarına daha etkili şekilde yerleşmenin çabası içine girmiştir.

Bundan böyle de İngiltere, artık daha çok Osmanlı Asya'sı ile ilgilenen bir devlet olmuştur. Burada da karşısına rakip olarak bir süreden beri Almanya çıkmış bulunuyordu. Bu ise, Osmanlı-İngiliz ilişkilerini olduğu kadar, Osmanlı-Alman ilişkilerini de etkilemiştir.

Balkan Savaşı'ndan sonra ise, Almanya, Osmanlı Devleti'nin içine düştüğü zor durumdan ve onun ordusunu yeniden düzenlemek için kendisinden yardım istemesinden de yararlanarak, bu etkisini daha da çoğaltmak üzere harekete geçti. Amacı, Türk Ordusu'ndaki etkisiyle Osmanlı Devleti üzerinde diğer büyük devletlere göre üstünlük sağlamaktı. Nitekim bu konuda, Almanya'nın İstanbul'daki Büyükelçisi Baron Von Wangenheim, 26 Nisan 1913 tarihiyle Berlin Hükümeti'ne gönderdiği raporda, düşünce ve önerilerini şöyle belirtmiştir:

• Orduyu kontrol eden güç, Türkiye'de en büyük kudret olacaktır. Hiçbir Alman düşmanı hükümet, ordu tarafımızdan kontrol edildikçe iktidar mevkiinde kalamayacaktır.

Alman askeri varlığı neden önemliydi?

Yine Almanlara göre, Türkiye'nin Asya'daki topraklarının paylaşılması da ancak birkaç yıllık bir sorundu. Paylaşmada uygun bir pay isteyince, orada bir Alman askeri heyetinin varlığı yarar sağlayabilirdi. Bu nedenle, Türkiye'ye reform çalışmaları yapmak üzere büyük bir askeri heyet gönderilmeliydi. Osmanlı Genelkurmayı, Alman subayları tarafından yeniden teşkilatlandırılmalıydı. Bütün asker, eğitim ve öğretim kurumları Alman komutanların yönetiminde olmak üzere bütünüyle Almanların eline verilmeliydi. İstanbul ve Halep'teki kolordu ve tümen komutanlıklarına Almanlar atanmalıydı. Bu düşünce doğrultusunda Alman General Liman Von Sanders'le beş yıllık bir sözleşme imzalandı.

Böylece, yeni Alman Askeri Heyeti'nin Osmanlı Devleti hizmetine girmesi ve yetkileri, uluslararası bir sorun halini aldı. Liman Von Sanders, 14 Aralık 1913 tarihinde İstanbul'a geldi.

Daha önce de, Osmanlı jandarmasının düzenlenmesi bir Fransız generale (General Baumann), donanmasının düzenlenmesi ise Amiral Limpus başkanlığındaki İngiliz Deniz Heyeti'ne verilmişti. Böylece bir süredir, Osmanlı Devleti'nin kara, deniz, jandarma birliklerinin eğitimi, öğretimi ve düzenlenmesinde Avrupa'nın üç büyük devleti (Almanya, İngiltere, Fransa) etki sahibi olmuştu. Buna rağmen, yeni Alman Askeri Heyeti Başkanı'na geniş yetkilerin verilmesi, bu olayı Avrupa'da aynı

zamanda siyasi bir bunalım haline getirdi.

İngiltere, Fransa ve Rusya'nın bu konudaki girişimleri ve Almanya ile Osmanlı Devleti üzerindeki baskıları, etkisini gösterdi. Almanya, Liman Von Sanders'in rütbesini 13 Ocak 1914'te orgeneralliğe yükseltti. Bunun üzerine Osmanlı Devleti de, ona mareşallik rütbesi vererek, Ordu Genel Müfettişliği'ne atadı. Böylece Liman Von Sanders, rütbesi yükseltilmekle beraber, Kolordu Komutanlığı'ndan, yani fiili komutanlıktan alındı.

Bu suretle, Osmanlı Devleti'ni iki yönlü baskı altına sokan "Alman Askerî Heyeti" sorunu ve bundan doğan bunalım yatışmış ya da öyle görünmüş oldu. Gerçekte ise bu sorun, Osmanlı Devleti ve

Almanya ile Üçlü İtilaf devletleri arasındaki ilişkilerin gerginleşmesinin nedenlerinden biri oldu. Nitekim, bu olayda Almanya açık olarak yenilgiye uğramış, İngiltere diplomasisi tam anlamıyla bir başarı kazanmıştır. Bununla beraber, bulunan formül, iki tarafı da memnun ettiğinden, savaş tehlikesi bir süre daha geriye atılmıştır.

Ekonomik İlişki

İngiltere'nin Osmanlı Devleti siyasetinin değişmesi ardından; Osmanlı Almanya'ya daha çok dayanmaya başladı. Bu da, Almanya'nın Doğu politikasına uygun düşüyordu. Osmanlı-Alman ilişkilerinde ise, Almanya'nın ekonomik girişimlerinin ve Alman askeri yardım heyetinin önemli yeri vardı.

Almanya, özellikle Bağdat Demiryolu yapım hakkını aldıktan sonra Doğu siyaseti içinde Osmanlı Devleti'ne daha büyük önem vermişti. Bu arada, Alman dilinin ve kültürünün Doğu'da yayılması için okul, hastane gibi sosyal nitelikli kuruluşlar meydana getirirken, ülkesinde de Anadolu ve Arabistan incelemeleri için birçok cemiyet ortaya çıkmıştı. 1901 yılında "Alman Anadolu-Arabistan Cemiyeti", 1904'te "Anadolu Ekonomik İnceleme Cemiyeti" ve "Alman Doğu Cemiyeti", 1912'de de "İslam İşleri Cemiyeti" kurulmuştu.

İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı Devleti'ne karşı tutumları ile İstanbul Hükümeti'nde Alman taraftarlarının etkisinin çoğalması üzerine, II. Meşrutiyet döneminde de Osmanlı-Alman ilişkileri önce düzelmiş, sonra da sıkışmıştır. Özellikle, Almanya'nın aracılığıyla Bosna-Hersek'e karşılık Avusturya-Macaristan Hükümeti'nin Osmanlı Devleti'ne tazminat ödemesinden sonra, İstanbul ile Berlin arasındaki dostluk yeniden kurulmuştur.

Almanya, bu gelişme üzerine yeniden ekonomik ve mali yatırımlarını hızlandırmıştır. Nitekim, 1904 yılında mali güçlüklerden dolayı yapımı durdurulan Bağdat Demiryolu'nun, Irak'ın kuzeyine kadar olan bölümünün, inşaatına 1909'da yeniden başlanmıştır. 1910'da Osmanlı Devleti'nin bütçe açığını kapatması için, Alman ve Avusturya bankalarının büyük bir konsorsiyum halinde birle şerek borç vermesi sağlanmıştır. Yine aynı yıl, Alman donanmasından iki zırhlı gemi (sonraki adlarıyla *Barbaros* ve *Turgut* zırhlıları) İstanbul Hükümeti'ne satılmıştır. Bu arada da Osmanlı-Alman ticareti büyük boyutlara ulaşmıştır. Nitekim Almanya'n ın 1888 yılında Osmanl ı Devleti'ne ihracatı yılda 11 milyon mark iken 1911'de 112,8 milyon marka, aynı yıllarda Osmanlı Devleti'nin Almanya'ya ihracatı

3,5 milyon marktan 70 milyon marka y ükselmiştir.

23 Ocak 1913'te yapılan "Babıâli Baskını"nda Kâmil Paşa Hükümeti yıkılıp yerine Alman taraftarı Mahmut Şevket Paşa'nın kurduğu İttihat ve Terakki Hükümeti iktidara gelince, Alman etkisi İstanbul'da çok güçlü hale gelmiştir.

İngiltere-Fransa-Rusya karşısında yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı devleti, Almanya'ya daha çok yakınlaşmaya başladı. Zaten iktidarda bulunan İttihat ve Terakki Hükümeti'nin etkili üyeleri olan Harbiye Nazırı Enver Paşa ile Dahiliye Nazırı Talat Paşa, ayrıca Sadrazam Sait Halim Paşa Alman taraftan olup, Üçlü İttifak'ın yanında savaşa katılmak istiyorlardı. Öte yandan, Balkan Savaşı'nın ağır sonuçlarının etkisi altında olan Osmanlı Devleti, bu savaştan sonra İtilaf Devletleri arasında bağın daha da güçlenmesinden ve kendisi hakkındaki düşüncelerinden endişeye düşmüştü. Özellikle Rusya'nın, İngiltere ve Fransa ile müttefik olması, Osmanlı devlet adamlarında, bu devletin Boğazlar hakkındaki amaçları yönünden bu endişeyi çoğaltmıştı.

Almanya ise, İtilaf Devletleri tarafından etrafında kurulmuş olan çemberin parçalanabilmesi için, Osmanlı Devleti ile (başka nedenlerinde sonucu olarak) bir anlaşma yapılmasını istiyordu. Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi Almanya'nın çıkarlarına uygundu. Bu nedenle yardıma da hazırды.

Bunların sonucu olarak; Avusturya'nın önerisiyle, Osmanlı Devleti ile Almanya arasında bir ittifak yapmak üzere, 7 Temmuz 1914'te, İstanbul'da görüşmelere başlandı. 2 ağustos 1914'te de Sadrazam Sait Halim Paşa ile Almanya'nın İstanbul Büyükelçisi Baron Von Wangenheim arasında, Osmanlı-Alman Antlaşması imzalandı. Buna göre:

1. Osmanlı Devleti ve Almanya; Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Sırbistan arasındaki anlaşmazlıkta, tam tarafsızlıklarını koruyacaklardı.
2. Eğer Rusya, Avusturya'ya savaş açarsa ve Almanya da buna katılmak zorunda kalırsa, Osmanlı Devleti de savaşa girecekti.
3. Almanya; Osmanlı Devleti'ni, bir tehdit altına düştüğünde gerekirse silahla koruyacaktı.
4. Savaş olursa; Almanya, askeri heyetini Türkiye'nin emrine verecekti.
5. Antlaşma, 31 Aralık 1918'e kadar yürürlükte kalacak, taraflardan biri geçersizliğini ilan etmezse, beş yıl daha yürürlükte olacaktı.

Görüldüğü gibi; antlaşma, savunma niteliği taşıyordu. Maddelerinden anlaşılacağı üzere de; metni, Alman-Rus Savaşı'ndan önce hazırlanmış, fakat savaş başladıktan (1 Ağustos 1914) sonra değiştirilmeden imzalanmıştır.

Diplomatik yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti, Osmanlı-Alman Antlaşması ve *Yavuz* ile *Midilli'nin* sığınması sonucu, bir büyük Avrupa devletiyle ilişkilerini geliştirmiş oldu. Bu da, onu savaşa sürükleyen önemli bir etken olarak tarihe geçti.

Birinci Dünya Savaşı başladığında Osmanlı İmparatorluğu, Trablusgarp Savaşı ile bunu izleyen Balkan Savaşı'ndan yeni çıkmıştı. Bu savaşlarda uğradığı yenilgi sonucunda da büyük topraklar kaybetmiş ve çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmıştı. Bu suretle; ordusunun zayıflığı, diplomasisinin etkisizliği, bütün açıklığıyla bir kez daha ortaya çıkmıştı. Bu nedenlerle de, bir yandan ordu ve donanmasını yeniden düzenlemeye çalışırken, diğer yandan siyasi yalnızlıktan kurtulmak için bazı diplomatik girişimlerde bulunmuştu.

Osmanlı İmparatorluğu, Üçlü İtilaf Devletleri ile ittifak yapmak üzere bazı girişimlerde bulundu. Fakat Balkan Savaşı'nda diplomatik yönlerden Osmanlılar aleyhine çalışmış olan İngiltere ve Fransa buna yanaşmadı. Bu iki devlet, yıkılmasını yakın olarak gördükleri Osmanlı İmparatorluğu'nun yükünü savaşta taşımak ve bir de Rusya'yı gücendirmek istemiyordu. İstanbul Hükümeti, bundan sonra Balkan devletleriyle anlaşma yapmak istedi. Fakat bundan bir sonuç alamadı. Bu durum karşısında yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti, Almanya'ya daha çok yaklaştırmaya başladı. Özellikle Rusya'nın, İngiltere ve Fransa ile müttefik olması, Osmanlı devlet adamlarında, bu devletin Boğazlar hakkındaki emelleri yönünden bu endişeyi çoğaltmıştı.

Almanya ise, İtilaf Devletleri tarafından etrafında kurulmuş olan çemberin parçalanabilmesi için, Osmanlı Devleti ile bir anlaşma yapmak istiyordu. Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi Almanya'nın çıkarlarına uygundu. Bu nedenle yardıma da hazırdı. Ve aralarında savunma anlaşması imzalandı. Bundan sonraki süreçte, İngiltere donanmasının elinde fırsat varken, Akdeniz'de Alman *Goeben* ve *Breslau* savaş gemilerini batırmamaları sonucu bunlar Osmanlı'ya sığındı. Savaşın başında İngiltere'nin parası ödendiği halde iki Türk gemisine el koymasına misilleme yapılarak, iki Alman gemisine Türk bayrağı çekildi. Bu gemilerin kısa bir süre sonra Rus limanlarını bombalamasıyla birlikte de Osmanlı bir komplo sonucu savaşın içine itilmiş oldu.

İngiltere ve Fransa, daha savaşın başlarında Boğazlar'ı ve İstanbul'u alarak, Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak, müttefikleri olan Rusya'ya bu yolla yardım ulaştırmak, Batı Cephesi'ndeki yüklerini hafifletmek üzere, Çanakkale'de bir cephe açmaya karar vermişlerdi. İngiliz Bahriye Bakanı Churchill'e ait olan bu düşünce, İngiliz ve Fransız gemilerinin 19 Şubat 1915'te Kumkale ve Seddülbahir tabyalarını dövmeye başlamasıyla uygulanmaya kondu.

Müttefikler asıl hücumlarını ise 18 Mart 1915'te yaptılar. Ancak, Çanakkale Boğazı'nı kolayca geçebileceklerini düşünen İngiliz ve Fransızlar, büyük bir yenilgiye uğrayarak geri çekilmek zorunda kaldılar ve deniz yolundan Boğaz'ı geçemeyeceklerini anladılar. Bunun üzerine Gelibolu Yarımadası'na asker çıkardılar. Böylece Çanakkale savaşlarının kara cephesi savaşları başlamış oldu. Ancak müttefikler burada da Türk askerlerinin şiddetli direnciyle karşılaştılar. Ağustos ayı başlarından itibaren Gelibolu'ya daha büyük birlikler çıkardılar. Fakat Mustafa Kemal'in komutasındaki Türk askerinin Anafartalar ve Conkbayırı savaşlarında gösterdiği başarı üzerine, buradan da ilerleyerek amaçlarına ulaşamayacaklarını anladılar. Bunun üzerine İngiliz ve Fransızlar, 19 Aralık 1915'ten itibaren, Çanakkale cephesindeki askerlerini geri çekmeye başladılar ve 8-9 Ocak 1916'da da burayı tamamen boşalttılar.

Böylece Çanakkale'de Türk ordusu, sekiz buçuk ay süreyle yarım milyonluk bir kuvveti karşısında tutmuş oldu. Bununla da batıdaki müttefiklerine büyük yardımda bulundu. Savaşı biran önce bitirerek amaçlarına ulaşmak isteyen İtilaf Devletleri'ni durdurmayı başardı. Dolayısıyla bir süre için de olsa İstanbul'u ve İmparatorluğu işgal edilmekten kurtardı.

Çanakkale Savaşı, ilk günden itibaren çok hareketli başladı ve sonuna kadar da aynı şekilde sürüp gitti. Yakın tarihin bu çok önemli ve kendine özgü gelişmeleri olan Çanakkale Savaşı'nda, Türk Ordusu ile Müttefik kuvvetleri yaklaşık olarak 465.000 kişi kayıp verdiler. Ancak, Türk ordusunun verdiği büyük kayıplara karşılık Çanakkale'de kazandığı büyük zafer, çökmekte olan yıpranmış bir imparatorluğun içinden dinç ve güçlü Türk ulusunun varlığını ortaya koyması yönünden de ayrı bir değer kazandı.

YAVUZ'UN KA ÇIŞINDAKİ KOMPLO

4 Ağustos 1914 öğle saatlerinde İngiliz savaş gemileri Goeben ve Breslau'yu denizin dibine gönderecekken, bunu yapmadılar. Bu iki geminin önlerinden kaçıp Çanakkale'ye sığınmasına göz yumdular. Çünkü İngiltere ve Almanya Osmanlı'yı savaşa sokup parçalamayı planlamışlardı.

Öykünün Başladığı Yer Akdeniz Messina Boğazı

SMS Goeben'in omurgası 12 Ağustos 1910 tarihinde, Hamburg'daki ünlü Blohmund Voss tersanesinde kızağa konmuştu. Büyük Alman Generali Von Goeben'in adı ile onurlandırılan gemi, daha sonra 28 Mart 1911'de denize indirilmiş ve ardından 2 Temmuz 1912 tarihinde yapımı tamamlanarak Alman İmparatorluk Donanması'na katılmıştır. SMS Goeben, 1911 yılına kadar denize indirilmiş bulunan dördüncü Alman savaş kruvazörü olup, SMS Moltke sınıfındandır. Bu sınıftan sadece iki gemi (SMS Moltke ve SMS Goeben) denize indirildi. Ağır tonajlı savaş kruvazörü SMS Goeben, zamanının en hızlı ve güçlü gemileri arasındaydı. Üzerinde ünlü 28 likleri (ana topları) de dahil olmak üzere 34 top ta şıyordu ve 1000'in üzerinde mürettebatı vardı. Goeben'in toplan son derece güçlüydü ve azami atış menzili 23.700 metreydi.

Yavuz yarım yüzyıldan fazla sürecek yaşamına 1912 yılında, Goeben adı ile, ilk kuşak Alman savaş kruvazörlerinden biri olarak başladı. Goeben, esas olarak SMS Von der Tann adlı ilk Alman savaş kruvazörüne benzemekle birlikte, yapı olarak ondan daha büyüktü. Bu gemiler, İngiliz yapımı benzerlerine göre daha iyi korunmuş şekilde ve sağlam olarak inşa ediliyordu. Tasarımları mükemmel, zırh çelikleri birinci sınıf ve makineleri çok güçlüydü.

Yavuz, yeni gözler için oldukça farklı bir görünüme sahipti. Oldukça düşük bir üst güverte yapısı, önde çift namlulu tek bir taret, ardındaki komuta kulesi ve ufak köprüsü ve oldukça yüksek direği ile değişik bir yapısı vardı. İki adet dev bacası, yine kanatlarda yer alan çift namlulu iki adet taret ve daha gerideki ikinci direği ile orta bölümü göze çarpardı. Kış tarafta ise arka arkaya yerleşik iki ana taret daha bulunuyordu. Böylece geminin değişik yerlerine akıllıca yerleştirilmiş bulunan ana taretleri ile, ağır toplarının tümünü aynı anda salvo atışa yönlendirebiliyordu. Bu durumda ilginç olan şey, kanat taretlerinden bir tanesinin güverte üzerinden aşırıatmalı atış yapmasıdır. Aslına bakılacak olursa bu tip tasarımlar ve top yerleşimleri, Birinci Dünya Savaşı öncesindeki savaş gemisi tasarımlarında hem Almanlar hem de İngilizler açısından olağandı.

1914 yılı yazında Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından az önce, Kaiser'in Alman İmparatorluk Donanması'nın Akdeniz'de sadece iki etkili gemisi vardı. Bunlar, Amiral Wilhelm Souchon komutasındaki SMS Goeben ile SMS Breslau hafif kruvazörü idi. Breslau, bir hafif kruvazör olması nedeniyle Goeben kadar güçlü bir gemi değildi. Üzerinde 12 adet 4 inçlik ana topu vardı ve 370 kişiden oluşan bir mürettebata sahip bulunuyordu.

01.08.1914 tarihinde Amiral Souchon, Almanya'n ın önce Rusya ve ardından da Fransa ile savaşa girdiğini bildiren bir mesaj aldı. Amiral, bunu takiben Fransa ile söz konusu olan savaş durumu kapsamında görevlendirileceği operasyonlar konusunda çeşitli gizli emirler alacaktı. Kendisine daha sonra emrindeki her iki gemi ile Cezayir'de bulunan Fransız deniz üslerine karşı bir saldırıya

girişmesi emredildi. Bu saldırıdan sonra, ikinci görev olarak Kuzey Atlantik'te bulunan Alman Açık Deniz Filosu'na katılması isteniyordu.

Fakat bu sırada, *Goeben'in* ana makinelerinde ve kazan dairesinde muhtelif teknik sorunlar baş göstermişti. Henüz bu sorunlar giderilememişken Amiral bu kez de, Cezayir'e yapacağı saldırı sonrasında batıya, okyanusa değil de, doğu istikametine, yani doğruca Osmanlı sularına doğru hareket etmesi yönünde yeni bir emir aldı. Bu çok gizli emirde, henüz tarafsız durumda bulunan fakat Alman sempatzanı olan Osmanlı hükümetini savaşa çekmesi isteniyordu.

Emirlere harfiyen uyan Souchon, ilk önce Fransız üslerine karşı bir saldırıya girişti. 1 Ağustos 1914 tarihinde Phileippe ve Bona'daki Fransız koloni limanlarını topa tuttuktan sonra, *Goeben* ve refakatindeki *Breslau*, Osmanlı sularına sorun çıkmadan ulaşmalarını sağlayacak miktarda kömür almak üzere İtalya'ya doğru hareket ettiler. Fakat tam da bu sırada, İngiliz Donanması Akdeniz Filosu'na bağlı gemiler onları aramaya başlamışlardı.

İngiliz Donanması Akdeniz Filosu komutanı olan Berkeley Milne, *Goeben* ve *Breslau*'yu takip etme emri almış bulunuyordu ve İngiltere'nin Almanya ile bir savaşa girmesi durumunda bu gemilere karşı saldırı düzenleyecekti.

Emirleri alan Milne, komutası altında bulunan iki güçlü savaş kruvazörü *HMS Indefatigable* ve *HMS Indomitable'a* her iki Alman gemisini araştırma görevi verdi. Böylece iki taraf arasında bir ölüm yarışı başlamış oluyordu. Fakat *SMS Goeben* ve *Breslau*, üstün hızları sayesinde İtalya'nın Messina Limanı'na tam zamanında ulaşmayı başardılar. *Goeben'in* kazanlarındaki soruna rağmen bu hızla çıkabilmesi büyük bir başarıydı.

Goeben ve *Breslau* Messina'da bulunan Alman kömür gemilerinden kendilerini Türk sularına rahatlıkla götürecek miktarda toplam 1500 ton kadar kömür ikmal yaptılar. Fakat her iki Alman gemisinin kömür ikmal devam ederken, İngilizler yetişmişler ve kendilerini limanın açıklarında, Messina'nın batısında beklemeye başlamışlardı. Fakat Souchon, her ne olursa olsun şansını denemeye karar verdi. Türk sularına doğru hareket edecek ve mecbur kalırsa İngiliz gemileri ile savaşacaktı. Fakat, yine de bazı taktikler kullanmak ve gemilerinin yüksek hızından yararlanmak kaydıyla onların elinden kurtulma şansı da vardı. Fakat buna rağmen Souchon, Osmanlı sularından 1000 mil uzaktaydı ve oraya güven içinde ulaşması pek de kolay görünmüyordu. Durumu hızla değerlendiren Amiral, kararını verdi. Kuman oynayacak ve Türk sularına ulaşmak için elindeki kozları kullanacaktı.

4 Ağustos'ta İngiltere'nin Akdeniz Filosu kumandanlığından Amirallik Dairesine bir şifreli mesaj geldi: "*İndomitable* ve *Indefatigable* gemilerimiz *Breslau* ve *Goeben'i* sürekli olarak izliyorlar."

Amirallik ise Filo'ya şu emri verdi: "*İzlemeye devam ediniz. Savaş her an başlayabilir.*" Ünlü kaçış ve kovalamacayı artık *İndomitable'nin* güvertesinden izliyoruz.

Aynı günün sabahı saat 10.32... *Breslau'nun İndomitable'nin* sancağından, son süratle doğuya doğru ilerlediği görüldü.

10.34... iskele yanında yaklaşık olarak 17000 yarda uzakta 20 mil kadar hızla doğuya doğru ilerleyen

Goeben görüldü. Savaşa hazırды, yalnız topları gidiş istikametindeydi. Bütün mürettebat savaş yerlerini aldı. *Goeben* sanki *Îndomitable*'ye yaklaşmak ya da önünden geçmek istermişçesine iskele yanına yöneldi. Bunun üzerine İngiliz gemisi de sancağa döndü, o iskeleye dönmeye devam etti ve 8000 yarda kadar ara ile geçtiler. İngiliz Komutan Kennedy de *Goeben*'i daima yandan göreceğ şekilde yavaş yavaş iskeleye dönme emri verdi. Bunun üzerine *Goeben* de iskeleye döndü. İngilizler de dönmeye devam ettiler. Sonunda Almanlar iyice do ğuya yöneldiler ve bu rotada 20 mil hızla ilerlemeye koyuldular. Şimdi *îndomitable* onu 7000-10000 yarda kadar geriden izlemeye başladı. *Indefatigable* de yanındaydı.

O gün öğleden sonra adı geçen iki İngiliz zırhlısı Alman gemilerini yakın mesafeden birer gölge gibi izleyip durdular. Bu süre içinde her istedikleri an 30 santimlik toplarıyla *Goeben*'i denizin dibine gönderebilirlerdi. Ancak İngiltere'nin Almanya'ya verdiği ültimatomda tanınan süre gece yansı sona eriyordu. Londra'daki kabine, o andan önce savaş halinin başlamaması için bütün silahlı kuvvetlere kesin emir vermişti. Bu son derece tahrik edici bir durumdu. O kadar ki, Akdeniz'in lacivert sularında yarışan bu dört gemiden çok uzaklarda, Londra'da Birinci Deniz Lordu Prens Louis of Battenberg "havanın kararmasına çok vakit olduğunu, bu arada *Goeben*'in kolayca batırılabilceğini" Churchill'in kulağına fısıldamaktan kendini alamamıştı. "Hücum gerçekleştiği anda deniz üzerinde saatin kaç olduğu sonradan istendiği kadar tartışılabilirdi!.. "

Ancak hükümetin emrine uyuldu ve saatler gelip geçti. 16.35'te *Goeben* gözden yitirildi. Takip sadece altı saat sürmüştü. Güneş battıktan sonra *Goeben* hızını 24 mile çıkarttı ve karanlıklara karıştı.

Goeben'in arızalı kazanlarla kendisini izleyen üç gemiden nasıl kurtulduğunu anlatmak çok ilgi çekici olacaktır. Hem *Indomitable* hem de *Goeben* 25,5 mil hız yapabilecek donanımına sahipti.

Goeben'in türbinlerinin İngiliz Parsons, İngiliz gemilerinin zırhlarının da Alman Krupp fabrikalarında yapılmış olması hem talihin hem de uluslararası ticaretin garip bir cilvesiydi.

Goeben'in bazen üç kazanı birden arızalanıyor fakat makineler

23 mil hız yapacak devri sağlayabiliyorlardı, böylelikle mucizelerin mucizesi gerçekleşiyor, İngiliz gemilerinden kurtulabiliyordu.

Bu kurtuluş için, kazan ve makine dairesinde görülmemiş çaba ve insanüstü güç harcanıyordu. Toplarda ve köprü üstünde görevli olanlar dışında, gemideki herkesin kömür küreklemek için kazan dairesi ile ambarlara gelmeleri emredilmişti. Ateşçiler, erler, subaylar, yani tüm mürettebat kömür taşıyor, ocaklara atıyor, külleri temizliyordu. Boğucu hava ciğerlerle kalbi sıkıştırıyordu. Zırhlı güverte, makine güvertesindekileri temiz havadan ayırdığı için vantilatörlerin yarattığı sıkışık ortamda yaşamak zorunda bırakıyordu. Kazanlara yakın olan kömürlere dokunulmuyor, önce en uzak ambarlardaki kömür kullanılıyordu.

Geminin boyu hesaba katılırsa, buraları kazan dairesinden ne kadar uzak olduğu ortaya çıkar. Bu yüzden de tüm personel yardıma çağırılmıştı. Geminin içinde cehennemi bir gürültü vardı. Oluşan

buhar, boru ağızlarından kükreyerek fişkırtıyor, açık ocak kapılarından içeriye girip, kor halindeki kömürleri körüklüyor ve gürültüyle buhar bacalarına tırmanıyordu. Makine dairesini ise, aşırı hızla dönen türbinlerin vızıltıları kaplamıştı. *Goeben* tüm gücünü kullanıyordu. *Goeben* efsanesinin yayılışının nedeni bozuk kazanlarına karşın ulaştığı hızı.

Amiral Souchon, 05.08.1914 gece yarısı yeniden denize açıldığında, İngiltere ile Almanya arasında savaş başlamış bulunuyordu. Yapabileceği yegâne şey ise kendisinden çok daha güçlü durumdaki İngiliz savaş filosundan kaçmaktı. Bu filoda iki savaş kruvazörü dahil ondan fazla gemi vardı. Fakat, *Goeben* ile hafif kruvazör *Breslau*, limanı terk ederlerken karşılarında kendilerini bekleyen İngiliz gemilerini bulacaklarını uman mürettebat, garip bir şekilde, Milne'in gönderdiği tek gemi olan *HMS Gloucester* ile karşılaştılar. Bu İngiliz gemisi, ay ışığında her iki Alman gemisini belirleyerek İngiliz komutanına düşman gemilerinin doğu rotasında ilerlemekte oldukları haber verdi.

O sırada *Goeben* de İngiliz gemisini fark etmişti fakat Souchon *Gloucester*¹'in üzerine gitmeyi ve ateş açmayı uygun bulmadı. Çünkü hem kaybedecek zamanı yoktu, hem de *Goeben*'in makinelerini zorlamak istemiyordu. Bunun yerine İngilizlerin radyo mesajlarını bozmaya çalıştı. Fakat, sabaha doğru hızını iyice artıran ve Alman gemilerine yaklaşan *Gloucester* uygun menzile girince ateş açtı. Alman gemileri kısa sürede ateşe karşılık verdiler fakat her iki tarafta hiçbir isabet kaydedemedi.

İngiliz filosu onun izini ancak savaş başladıktan iki gün sonra bulabildi. *Goeben* ve *Breslau* o sırada Messina Boğazı'nda kömür yüklemekle meşguldüler ve İngilizlerin farkında olmadıkları Alman zırhlısının komutanı Amiral Souchon'un derhal İstanbul'a hareket etmek üzere Berlin'den emir almış olduğuydu. 6 Ağustos'ta akşam 5 sularında *Goeben* ve *Breslau*, savaşa hazır bir şekilde, güvertelerinde bandolar çalarak Messina Boğazı'ndan çıktılar. Onların Fransız gemilerini vurmak üzere Batı'ya ya da Avusturya'nın Pola Üssü'ne sığınmak niyetiyle kuzeye yöneleceğini tahmin eden İngiliz filosu, Sicilya'nın batısında, Adriyatik ağzına doğru vaziyet almıştı. Halbuki Alman gemilerinin rotası Güneydoğu'ya dönüktü.

Bu sırada hayalinden bile geçmeyecek pek çok etken Souchon'un lehine çalışıyordu. Hiç kimse, ne amirallik dairesi ne de İngiliz donanmasında Alman gemilerinin İstanbul'a doğru rota tuttuklarını düşünmemişti. Anlaşılan Churchill'in Tyne'daki darbeyi gerçekleştirdikten sonra Türklerden korkusu kalmamıştı. *Goeben* ve *Breslau* Kraliyet Donanması'na ait gemiler tarafından izleniyordu ancak Souchon'un doğu rotasını tutuşu, belirli bir hedefe gitmekten çok bir güvenlik önlemi olarak kabul edilmekteydi.

Churchill'in Akdeniz'deki Amiral'i Sir Arcibald Berkeley Milne'a gönderdiği talimat bir bakıma hayli karışıktı. Burada üstün kuvvetlerle karşılaşmaktan kaçınılmasından söz ediliyordu. Amirallik Birinci Lordu, daha sonra bundan Avusturya-Macaristan donanmasına ait Adriyatik'teki ağır yollu gemileri vurguladığını söyleyecektir. Milne ve yardımcısı Amiral Sir Ernest Troubridge de bundan kendi komutaları altındaki gemilerin, *Goeben* kadar güçlü olmalarına karşılık, yine de onunla kapışmamaları gerektiği sonucu çıkarttılar. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu donanmasının varlığı da Birinci Lord'un aklına gelmiş olabilir. Ancak izledikleri Alman gemilerinden başka gemi görmeyen filo komutanları başka gemiyi akıllarına nereden getireceklerdi. Nelson olsa Alman gemilerine karşı saldırıya geçerdi, ne var ki yıllardır süren barış devresi ve kolayca elde edilen

üstünlük duygusu, Kraliyet Donanması üzerinde etkisini yapmıştı. Oysa ne Milne ne de *Troubridge* birer Nelson değildi..

Seyir sırasında, Amiral E.C. Troubridge komutasında olan dört gemilik diğer bir İngiliz filosu da her iki Alman gemisini görmüş ancak bu gemilerin hiçbirisi *SMS Goeben* ile boy ölçüşebilecek güçte olmadığından saldırıya geçememiştir. Ama yine de *Troubridge* daha sonra bu davranışı nedeniyle harp divanına verilmiştir. *Goeben'in* üstün top atış gücü ve menziliyle, ağır mermileri karşısında yapacak fazla bir şey yoktu. Yaşanan bu olayların ardından, Amiral Milne toparlanıp hızla Türk sularına dümen kırmış ve iki savaş kruvazörünü de bölgeye gönderme kararı almışsa da artık çok geçti. Böylece talihin de yardımıyla Souchon ve gemileri Çanakkale Boğazı önüne herhangi bir engellemeyle karşılaşmadan neredeyse varmak üzereydi.

10 Ağustos 1914 tarihinde *SMS Goeben* ve *SMS Breslau*, şafak sökerken Türk sularına ulaşmış ve Çanakkale Boğazı önüne gelmiş bulunuyorlardı. *Goeben* ve refakatindeki kruvazör, binlerce millik uzun bir yolculuğun bütün yorgunluğunu üzerlerinde taşımaktaydılar. Peşlerindeki İngiliz gemileri hâlâ onları yakalamaya çalışıyorlardı ama artık ellerinden kaçırmışlardı. Bu fiyasko aynı zamanda Milne için kariyerinin sonu anlamına geliyordu. Kısa bir süre sonra, Türklerle yapılan görüşmeler gerekli vizenin verilmesiyle sonuçlanacak ve her iki Alman gemisi Çanakkale Geçidi'ne girecek, oradan da İstanbul Limanı'na ulaşacaklardı.

Bu kovalamacada tüm yük kazan dairesine düşmüştü. *Gloucester'in* yardımına gelecek gemilerden kurtulmak için hızın ya artırılması ya da en azından 18 millik süratin altına inilmemesi gerekiyordu. Aslında bu bile başarıydı.

Ateşçiler sessizlik içinde yiğitçe, yılmadan çalışıyorlardı. Ocak kapılarını açıyor, kömür taşıyor, külleri temizliyor, yeni kömür atıyorlardı. Pırıl pırıl parlayan vücutlarından aşağı sürekli ter süzülüyordu. Ocaklardan yayılan cehennemi sıcak derilerini yakıyor, saçlarını kavuruyor ama çalışma sürüyordu. Asıl savaş alanı, mücadelenin merkezi burasıydı.

Bu hızla devam edilirse, kazan borularının hasara uğraması kaçınılmazdı. Malzeme, aşırı yükü karşılayacak nitelikte değildi. Ateşçilerden birisi tehlikeli biçimde haşlandı. Üstelik bu ilk değildi.

Sessiz, gösterişsiz bir kahramanlık sergileniyordu. O kazanlardaki esrarengiz korkunç tıslama her an tekrarlanabilir, islim ve kaynar sular bütün yakıcı ve öldürücü güçleriyle adamların çıplak vücutları üzerine boşalabilirdi. Ancak yine de kimse görevini bırakmıyordu. Dört kazanla *Goeben'in* düşman hatlarını yarması ve başarıya ulaşması için göğüs gerilen olağanüstü eziyetler arasında hayatlarını yitirdiler.

Çanakkale önüne varmadan önce 7 Ağustos'ta İngilizler'in *Gloucester* zırhlısı ile *Breslau* arasında karşılıklı atışlar yapıldı. *Breslau'nun* atışları çok isabetliydi. Bir salvodaki bütün atışlar hiçbirisi 30 yarıdan daha uzak olmamak üzere *Gloucester'in* yanına düştüler. Ateş açılınca *Goeben* de rotasını 16 derece değiştirerek, *Breslau'ya* katıldı ve o da ateş açtı. Ancak menzilin çok dışındaydı. *Gloucester* yeniden ilk rotasına döndü ve artık yeterince birbirine yaklaşmış olan düşmanı izlemeye koyuldu. *Gloucester'den* yapılan atışlar sonucunda *Breslau* isabet aldı ancak yine de yoluna devam

etti.

İki Alman gemisi Ege Denizi'ndeki adaların arasında, alışılmış gemi rotalarının dışında ilerlerken, kömür ikmali yapacakları gemiyle buluşmayı sağlamaya çalışıyorlardı. Souchon Türkiye ile telsiz bağlantısı kuramadığı için General gemisi aracılığıyla radyo bağlantısı kurdu ve İstanbul'daki Alman deniz ataşesine haber gönderdi:

"En imkânsız görünen şeyleri başarmanız gerekse bile ne yapıp yapıp Boğazlardan, ister Osmanlı Hükümeti'nin izniyle, ister onların resmi onayı olmadan geçmemi sağlayın."

9 Ağustos sabahı *Goeben*, kayalık Denusa Adası'na (Naksos yakınlarında) uzak ama sakın körfeze demirledi. *Breslau* da birkaç saat sonra kömür gemisi ile birlikte ona katıldı. Her iki gemi bütün gece boyunca kömür gemisine yanaşarak sabaha kadar kömür aldılar.

Goeben ve *Breslau*'ya kömür yüklenirken, olayları bir kez özetleyelim ve "komplo teorilerine" uygun sorumuzu soralım.

Almanlar'ın Akdeniz tümenini teşkil eden ve Amiral Souchon'un komutasında bulunan *Goeben* muharebe kruvazörü ile *Breslau* hafif kruvazörü, Türk-Alman ittifakının yapıldığı 2 Ağustos 1914 günü Messina'da bulunuyorlardı. Ocak 1914'te alınmış olan bir karara göre, Üçlü İttifakın diğer iki devleti Avusturya-Macaristan ve İtalya'nın deniz kuvvetleri bu limanda Alman tümenine katılacak ve birlikte harekâta başlayacaklardı. İtalya'nın tarafsızlığını ilan etmesi ve Avusturya'nın bu karara uymaması karşısında yalnız kalan iki Alman gemisi, 3 Ağustos'ta Messina'dan ayrılarak ertesi gün, Fransızların nakliyatına bir darbe indirmek üzere Cezayir'in Bon (Böne) ve Filipvi (Philippeville) limanlar ını bombardıman ettiler. Bu harekât için yolda bulunuyorlarken T ürkiye ile bir ittifakın yapılmış olduğu haberini ve derhal Çanakkale'ye gidilmesi emrini aldılar. 5 ve 6 Ağustos günlerini Messina'da kömür almakla geçiren iki gemi buradan hareket ettiklerinde, "siyasi sebeplerden dolayı İstanbul'a gitmenin şimdilik mümkün olmadığı" Alman Navn (Naun) telsizi tarafından kendilerine bildirildi. Amiral Souchon buna rağmen Çanakkale'ye gitme kararını verdi.

"Komplo Teorileri" kendi sorusunu soruyor: Neden İngiliz savaş gemileri 4 Ağustos öğle saatlerinde *Goeben*'i denizin dibine yollayacakken, Londra buna izin vermedi?

Buradaki komplo, bu iki Alman gemisini Çanakkale'ye iltica etmeye zorlayarak, Osmanlı'yı art ık dönemeyeceği bir yola sokmaktı!

STRUMA FACİASI

İngiltere'nin Struma gemisini bile bile ölüme göndermesinin tek nedeni Naziler yanında yer alan Arapları kendi yanına çekmek istemesiydi.

İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi soykırımından kaçarak Filistin'e gitmek isteyen aralarında kadın, çocuk, yaşlı, hasta ve hamilelerin de bulunduğu 769 Romanya Yahudisi, köhne *Struma* cemisine kimler tarafından ve nasıl dolduruldu?

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Romanya'da Almanya yanlıları iktidarda olduğu ve Alman birliklerinin de bu ülkede bulunduğu dönemde, uğradıkları baskı ve kırım nedeniyle Romen Yahudileri ülkeyi terk etmek istemişlerdi. Başlangıçta Romen makamları bazı nedenlerle Yahudilerin gitmelerine göz yumdukları ve hatta bunu uygun gördükleri için, Yahudiler ülkeden ayrılma olanağını buluyorlardı. Bu insanların gitmek istedikleri ülke Filistin'di. Filistin ise, o dönemde İngiliz yönetimi altında bulunuyordu ve İngiltere, kendi çıkarları açısından Filistin'e Yahudilerin gelip yerleşmesini istemiyordu. Öte yandan, o günün koşullarında, Romen Yahudilerinin Filistin'e ulaşabilmek için izlemeleri gereken yolun üzerindeki ilk durak İstanbul idi.

Romanya'daki baskı ve kırımdan kurtulmak ve Filistin'e gitmek isteyen Romen Yahudilerinden 769 kişilik bir grup, *Struma* adlı bir gemi ile 12 Aralık 1941 günü Köstence Limanı'ndan yola çıkarak 15 Aralık 1941'de İstanbul'a ulaştılar. Ancak, *Struma*, İngiltere'nin engellemesi ve Türk Hükümeti üzerindeki baskısı nedeniyle İstanbul Boğazı'ndan geçerek Filistin'e doğru yoluna devam etme olanağı bulamadı. *Struma*, İstanbul Limanı'nda içindeki yolcularla birlikte 70 gün bekletildi. Bu arada yalnızca 5 yolcu gemiden ayrılabilirdi. Sonunda, *Struma* Karadeniz'e geri gönderildi ve 24 Şubat 1942 günü sabahı İstanbul Yön Burnu'nun 4-5 mil açığında bir patlama sonucunda battı. Gemiden yalnızca bir kişi kurtulabildi.

Struma faciasıyla ilgili o kadar çok soru var ki. *Struma* niçin ve kimler tarafından Filistin yerine Karadeniz'e gönderildi?

1933'ten 1939'da İkinci Dünya Savaşı başlayıncaya kadar, Yahudiler ve Araplar arasında birçok çatışma çıkmış, bunlarda Arap, Yahudi ve İngiliz olmak üzere 3.000'den fazla insan öldürülmüştü.

İngiltere soruna bir çözüm bulmak üzere İkinci Dünya Savaşı'na değin geçen bu süre içinde bazı arayışlarda ve girişimlerde bulunacaktır. Bu çerçevede, 1929 ayaklanmasından sonra, önce Walter Shaw, sonra da Sir John Hope Simpson başkanlığında kurduğu komitelere raporlar hazırlatmıştır. Her iki komite de, Filistin'e Yahudi göçünün durdurulması ve burada Yahudilere toprak satışının yasaklanmasını çözüm olarak belirteceklerdir. İngiltere Sömürgeler Bakanı Lord Passfield de, 1930 Ekimi'nde yayınlanan ve "Passfield Beyaz Kitabı" olarak adlandırılan raporunda aynı görüşü belirtecektir. 1937 Temmuz ayında eski Hindistan İşleri Bakanı Lord Wiliam Robert Peel başkanlığındaki komisyonun verdiği raporda ise, Filistin'in Araplar ve Yahudiler arasında paylaştırılması gerektiği öne sürülecek; Kasım 1938'de Sir John Woodhead başkanlığındaki komisyonun hazırladığı raporda da, Filistin'in yine Arap Devleti, Yahudi Devleti ve İngiliz Mandası altındaki topraklar olmak üzere üçe bölünmesi öngörülecektir.

Bu çalışma ve raporların sonucunda İngiltere'nin, 7 Şubat-17 Mart 1939 tarihleri arasında bir konferans gerçekleştirdiğine fakat gerek Araplar ve gerekse Yahudiler birbirleriyle bir araya gelmeyi reddettiklerinden ayrı ayrı toplantılar yapıldığına ve sonuçta bu girişimin de başarısızlığa uğradığına tanık oluyoruz.

Bu arayış ve girişimlerde öngörülen çözümlerin tümü de gerek Araplar ve gerekse Yahudiler tarafından reddedilince, İngiltere, tek yanlı olarak Sömürgeler Bakanı Malcolm MacDonald'ın hazırladığı ve "Beyaz Kitap" denen resmi belge ile bundan böyle Filistin'de izleyeceği siyaseti

açıklamıştır. Bu belgeyle, 10 yıl içinde İngiltere'nin Filistin'e bağımsızlık vereceği, ancak bunun Arapların ve Yahudilerin göstereceği işbirliğine bağlı bulunacağı, ilk 5 yıl içinde Filistin'e Yahudi göçünün 75.000 kişi ile sınırlı olacağı bildiriliyor ve ayrıca Yahudilerin toprak satın alabilmelerini Filistin topraklarının yüzde 5'i ile sınırlandırıyordu.

Struma faciası sırasında İngiltere'nin Filistin'e Yahudi göçü ile ilgili siyasasının, o tarihte Almanya'da, Alman işgali ya da etkisi altındaki ülkelerde yaşayan Yahudiler için ne denli acımasız olduğu açıkça ortadadır. Türkiye gibi bir-iki ülke dışındaki tüm ülkeler, topluca öldürülmekten kaçan bu insanlara kapılarını kapattıkları bir sırada, onların gidebilecekleri tek yer, soydaşlarının bulunduğu ve bu nedenle de yardım görebilecekleri Filistin'di. Oysa, İngiltere yılda 15.000 kişi ile bu olanağı kısıtlamaktaydı. İkinci Dünya Savaşı boyunca 6 milyona yakın Yahudi'nin Almanlar tarafından öldürüldüğü anımsanırsa, İngiltere'nin de Yahudilere nasıl ölümcül bir darbe indirmiş olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Romanyalı Yahudiler

1941 yılı başında, Ocak ayında, Bükreş'te Demir Muhafızlar, Siyonistlerden birçoğunu öldürdüler.

1941 yılının ilkbahar ve yaz aylar ında Yahudilerin ellerinden oturdukları yerler alınıyordu. Bu arada mayıs ayında da askere alınmamış olan Yahudilere zorunlu çalışma yükümlülüğü konulmuş bulunuyordu.

Haziran 1941'de Kuzey Romanya'da, Yaş'ta Yahudi katliamı gerçekleştirildi ve 4.000 kişi öldürüldü. Trenlere konularak Güney'e sürülen binlerce Yahudi de bu sırada yaşamını yitirdi. Aynı ay içinde, Yahudilerin kollarına sarı bant takmaları zorunluluğu getirildi.

17 Kasım 1941'de Mareşal Antonescu, çıkardığı bir emirname ile, Romanya'daki, "Yahudi Cemaat Teşkilleri Birliği"ni kapattı ve Yahudilerin işlerini yürütmek üzere bir idare kurdu. Bunu, Yahudi kökenli 1430 avukatın Romen barolarından kayıtlarının silinmesi izledi.

Tüm bu gelişmelere karşın, Yahudilerin Romanya'yı terk etmesine ses çıkarılmıyordu. Bu da Yahudi sorununun bir başka çözüm biçimiydi.

Struma'nın Yolculuğu

Struma 12 Aralık 1941 Köstence'den hareket etti. 15 Aralık 1941'de İstanbul Limanı'na demirledi. Gemi Türk karasularına demirledikten sonra *Struma'nın* limanda kalmasını sağlamak amacıyla makineleri arızalıdır raporu düzenlendi. Böylece gemi 70 gün İstanbul'da kalabildi. Bu süre içinde İngiltere, Almanya ve Türkiye arasında çok yoğun bir diplomatik trafik yaşanmaya başladı.

Struma'dan kurtulan dört yolcu daha vardı...

Türkiye'nin en ünlü işadamı olarak parlayacak olan Vehbi Koç o tarihte, yeni yeni palazlanmaya başlayan bir iş adamı, müteahhiddir. Cumhuriyet Halk Partili de olduğu için, politika çevresinde eşî dostu bol olan birisidir. Vehbi Koç bu gemiden kurtardığı dört yolcuyla ilgili öyküyü, yaşamının

anlatıldığı *Hayat Hikâyem* adlı kitapta gün yüzüne çıkarmıştır.

"İngilizler, Almanlarla çalıştığımız için bizim firmayı kara listeye sokmuşlar. Buna üzüldüm ve durumu nasıl düzeltereğimi düşünmeye başladım.

İkinci Dünya Savaşı'nda Museviler, Almanya'n ın işgal ettikleri ülkelerde, ya öldürölüyorlar ya da kaçıyorlardı. Yine böyle kaçmak zorunda kalan, Romanya Musevilerinden aşağı yukarı 600 kişilik bir grup küçük bir gemi ile İstanbul limanına gelmişti. Bize sığınmak istiyorlar, biz kabul etmiyoruz. Akdeniz'e çıksalar, Alman donanması ya havadan ya denizden batıracak. Perişan bir hal. Vapur Sarayburnu'na demir atmış. Ankara'dan talimat bekleniyor. O sırada Mobil Oil şirketinin Türkiye müdürü, harıl harıl beni arar. Ankara'ya geldi. Anlattığına göre Mobil'in Romanya'daki direktörü, hanımı ve iki çocuğu ile birlikte vapurda imiş. İsteği, Türk hükümetinin bu dört kişinin vapurdan çıkmalarına izin vermesi.

Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gittim. O zaman orada tanıdığım şube müdürü, sonradan Dışışleri Bakanı olan İhsan Sabri Çağlayangil idi. Durumu ona anlattım. Bana, *'Bu işte o kadar istek var, o kadar büyük paralar teklif ediliyor ki kimse elini süremiyor. Bu ancak bakan işidir. Bakan Faik Öztrak'tır. Ancak onun emri ile çıkabilir. Gidersin anlatırsın,'* dedi.

Bakanlığa gittim. Bayramdı, kuyruğa girdim. Bir süre sonra beni kabul etti. Bakan'a: *'İzin verirsiniz, yandaki odada size bir şey söylemek istiyorum,'* dedim. Kibar adam, beni yan odaya aldı. Bakanın benim hakkımda iyi düşüncesi sonucu, emir verdi. İhsan Sabri Bey de arkadaşımız olduğu için derhal bu emir İstanbul'a bildirildi ve aile kurtuldu."

İngiltere, Türkiye üzerinde çok ağır bir baskı kurdu ve *Struma* içindeki yolcularla birlikte 23 Şubat 1942 tarihinde Karadeniz'e yollanmıştır.

24 Şubat 1942, sabah saatlerinde İstanbul-Yön burnu açıklarında bir patlama sonucu *Struma* battı. Gemiden tek bir kişi, David Stoiler kurtuldu.

Bir İngiliz istihbarat raporunda geminin torpillenerek batırılmış olduğu bildirildi.

Struma İstanbul Limanı'ndayken Yahudi cemaatleri, geminin Filistin'e gönderilmesi için İngiltere üzerinde baskı kurmalarına karşın başarılı olamadılar. İngiltere bu geminin batırılacağını bile bile Ankara'yı sıkıştırarak yeniden Karadeniz'e gönderilmesini sağlamıştır. Ve İngiltere'nin bu gemiyi batırdığı varsayımı en güçlü olasılıktır. 763 Yahudi ile 2 Bulgar kaptanı ve mürettebat yaşamların ı yitirdi.

Struma olayı, başta İngilizler, Amerikalılar ve Almanlar olmak üzere tüm Batılıların, dünyaya uygarlık dersi vermeye yeltenen o Batılıların, ikiyüzlölüklerini, acımasızlıklarını, vahşiliklerini, insanlıktan nasiplerini almamış olduklarını... Tarihin sayfalarına kapkara harflerle kazımıştır. *Struma* olayının ortaya koyduğu kesin gerçek budur.

İngiltere'nin *Struma* gemisini bile bile ölüme göndermesinin tek nedeni Naziler yanında yer alan Arapları kendi yanına çekmek istemesiydi.

UNUTULAN BİR SAVAŞ: KORE

Üç bin altmış dört Türk askeri kanını akıttı, karşılığında Kıbrıs Adası Yunanlılar'a verildi.

Soğuk Savaş'ın ardından ortaya çıkan bölgesel savaşlar ve çatışmalar insanlık tarihi boyunca çok doğal bir süreç olan savaşların hiç bitmeyeceğini ortaya koymuştur. Bu günlerde ise dünya kamuoyunun bir kısmının yakından takip ettiği ABD'nin Irak'a yönelik askeri harekâtının nasıl sonuçlanacağı, nasıl gelişmeler göstereceği ve siyasi coğrafyanın değişip değişmeyeceği merak konusudur. Şu anda (Mart 2005) ABD müdahaleli bir seçim yapılmıştır ancak askerî harekât bitmemiştir. Hemen yanı başımızda gelişmeler göstereceği belli olan ama zamanı ABD tarafından bile bilinmeyen olası Suriye ve İran savaşını da bir an için bir kenara bırakalım. Biz unutulmuş bir savaşın, Kore Savaşı'nın kısa bir analizini yapmaya çalışalım.

1950-53 Kore Savaşı gerçekten çok ilginç bir savaştır. Bu savaşın analizi aslında bizim için üç eksenle yapılmalıdır diye düşünüyorum. 1. Çatışmalar uluslararası ilişkilerin bir yüzü olarak ele alınmalıdır. 2. Tüm savaşlar askeri analist gözleriyle değerlendirilmelidir. 3. Türk Tugayı'nın muharebelerinin yine askeri taktik ve strateji açısından değerlendirmesi yapılmalıdır.

Adı üstünde, 1950-53 yılları arasında Kore'de cereyan eden askeri çatışmalar gerçekten bir savaştı. Eğer dünya politikası, bir güç ve iktidar mücadelesi ise savaş, bir devletin dış siyasette amaç ve hedeflerinin tahakkuku için başvurduğu bir araçtır. Savaş hiç kuşkusuz ki dış siyasette birincil öncelikli bir taktik değildir. İnsanlık tarihi boyunca bu böyle olmuştur. Ancak savaş, diplomasinin kaba kuvvetle devamıdır. Kimse savaş istemez diye de iddialı bir önermede bulunamam. Kore, farklı bir savaştır. O gün de, bugüne kadar ifade edildiği şekliyle insanlık adına, barış için yapılmıştır, denir.

Bu yazıda analizini yapmayacağım, ancak Kore Savaşını yaratan ortamı doğru algılayabilmek için İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra oluşan uluslararası ortamın doğru analizinin yapılması gerekir. Fakat bu analiz Soğuk Savaş mantığıyla yapılmamalıdır.

Kısaca İkinci Dünya Savaşı'nın uluslararası arenada yarattığı güçlere değinelim. İki tane süper güç ortaya çıktı. Bunlardan birincisi Sovyetler Birliği, ikinci süper güç de ABD idi. Komünizmin Avrupa'da mevzi kazanarak "demirperde" yaratması ile neredeyse eşzamanlı olarak Çin'de de bir ihtilalle mevzi kazandı. 14 Şubat 1950'de Sovyet Rusya ile Kızıl Çin arasında bir ittifak ve karşılıklı yardım anlaşması imzalandı.

Amerikalılar dünya dengelerinde komünist blokun ağır bastığını düşünmeye başlamışlardı. Washington gelişmeleri kaygıyla izlemiş ve geleneksel "yalnızcılık" siyasetine sığmamayacağını anlamıştı. Bu ülkenin dış politika karar vericilerine göre komünizm "yeni ve daha güçlü bir emperyalizm" türüydü. Başkan Truman bu ideoloji için, "Demokrasi adına neye inanıyorsak, hepsinin antitezidir," diyordu. Truman, "Eğer Rusya demirden bir yumruk ve kaba bir lisanla karşılaşmazsa, bir dünya savaşı kaçınılmazdır," diyordu. Başkan'a göre, onlar tek bir dilden anlarlardı: "*Kaç tümeniniz var?*"

Şu kısa analizden de görmekteyiz ki, kaçınılmaz olarak iki süper güç arasında bir çatışma ortamı hızla hazırlanmıştır. Bunun sonucu olarak, diyebiliriz ki, Asya'nın bir ucundaki Kore'de uzmanların hepsinin ifade ettiği şekliyle, farklı bir savaş ortaya çıkmıştır.

Kore'de Savaş

25 Haziran 1950 tarihinde (bir Pazar sabah ı) dünya yeni bir savaşın başlangıcına tanık oldu. Kuzey Kore ordusu bir savaş ilanına bile gerek görmeden sabahın 04.00'ünde baskın tarzında 38. enlemi geçerek Güney Kore topraklarına girdi. Güney Kore gibi, ABD gibi BM de şaşkınlık içindeydi.

Batılı ve özellikle Amerikan istihbarat kaynaklarının gelişme karşısında tam bir iflasın içinde oldukları görülür. Çünkü 200.000'e ulaşan Kuzey Kore ordusunun on gün boyunca hududa doğru yürüyüşünü ve yığınaklanmasını ruhları bile duymamıştı.

24 Haziran günü Choe Yong Gun komutasındaki Kuzey Kore Ordusu, tüm güçleriyle 38. enlem üzerindeki yerini almış, sessizce ertesi sabahı beklemişti. Buna rağmen ne BM komisyonunun ne de öteki Batılı istihbaratçıların haberi oldu.

Dünya tarihinde "sınırlı savaş" olarak sınıflandırılan Kore Savaşı'nın etkileri, yarım yüzyıl sonra hâlâ sürmektedir. 25 Haziran 1950 tarihinde Kuzey Kore ordusu güneye saldırdığı zaman, ABD bizzat kendisinin zayıf tuttuğu bir ülkenin yardımına koşmak ve BM'yi harekete geçirmek zorunluluğu duymuştur. ABD yönetimi, Güney Kore'ye yardımın ahlâki bir görev olduğunu kabul ederek bu ülkeye yardıma koşmuştur. Başkan Truman, bu kararı verirken eski başkanlardan Woodrow Wilson'un diktatörlüğe karşı özgürlük ve kötüyeye karşı iyinin yanında olmak ilkesini dikkate almıştır.

Yine bu kararın alınmasında komünizmin bağımsız ulusları kendi egemenliğine almak için yıkıcı eylemlere başvurmak stratejisini terk ederek fiilen kuvvet ve şiddete başvurmasını ve bunu yaparken Güvenlik Konseyi'nin barış çağrılarına kulak tıkadığını Henry Kissinger "Diplomasi" adlı kitabında belirtmektedir. Amerikan kuvvetleri 1950 yazında savaşa katıldıkları zaman, güttükleri amaç ve hedef saldırının durdurulup geri püskürtülmesiydi. 1920 Eylülü'nde Inchon Çıkarması ve Kuzey Kore Ordusu'nun bozulmasından sonra hedef, iki Kore'nin birleştirilmesine çevrildi. Trumân bu hedef değişikliğini 17 Ekim 1950 tarihinde ilan etti. Ancak bu iş, Çin ile nasıl baş edileceğini gösteren bir politik çerçeve hazırlanmadan yapılmıştı.

Nitekim Çin'in 26 Kasım 1950'de, savaşa Kuzey Kore'nin yanında yer alarak müdahale etmesiyle birlikte hedef yeniden değiştirilmek zorunda kalınmıştır. Truman, 30 Kasım'da yayınladığı bildiride, iki Kore'nin birleşmesini, daha sonraki bir tarihte yapılacak görüşmelere bağlamıştır. Dolayısıyla Kuzeyin saldırısının durdurulması, tekrar hedef oldu.

Saldın başladığında, merkezi Seul'de bulunan BM Kore Komisyonu Başkanı'nın, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie'ye gönderdiği telgrafta "başlayan Kuzey Kore taarruzunun hakiki bir harp niteliği taşıdığı, uluslararası barış ve güvenliği tehlikeye soktuğu" bildirilmekte; Güney Kore'deki ABD Büyükelçisi'nin Washington'a yolladığı mesajda ise, 'Taarruzun yapılaş şeklinden, bunun Güney Kore Cumhuriyeti'ne karşı topyekûn bir saldırı olduğu anlaşılmaktadır,' denmekteydi.

Kuzey Kore Ordusu güneye doğru hızla ilerlerken, altı saat sonra saat 11.00'de Kuzey Kore hükümetinin başkent Piongyang'da yayınlanan resmi tebliği "Güney Koreli birliklerin 38. Enlemi kuzeye geçip hudut tecavüzünde bulunduklarını" ileri sürerek Güney Kore'ye savaş ilan ettiğini bildirmektedir. Yani, Kuzey Kore Savaşı başlatmıştı ama buna sebep olan Güney Kore'ydi.

BM Genel Sekreteri Trygve Lie, "Hayır, bu olamaz. Bu savaş BM'e karşı açılan bir savaştır," diyordu.

Asya Kaybedilmek Üzereydi

İşin ilginç yanı, Başkan Truman ve öteki Amerikalı yetkililer işin ciddiyetini daha yeni yeni anlıyorlardı. Bazı analistlere göre, şimdilik Avrupa'da durdurulan komünizm, Asya'da yeni bir kuvvet denemesine girişmişti. Bunu Koreliler arasında savaş diye önemsememek, göz ardı etmek, olayı çok basite indirgemek demektir. Truman ve Dışişleri ile Pentagon bu saldırıyı komünizmin Amerika'ya meydan okuyuşu olarak yorumladılar. Güney Kore'nin ABD'nin koruması altında olduğunu tüm dünya biliyordu. Güney Kore'nin kaybı, dünyadaki ABD prestijine onarılamaz bir darbe vurduktan başka, komünizmin hızla yayılmasına da neden olacaktı. Kısacası bu gruba göre Asya kaybedilmek üzereydi.

ABD sonu nasıl geleceği belli olmayan bu tehlikeye yalnız başına katılmaktan da kurtulmuş, BM'nin işi ele almasını sağlamıştı.

25 Haziran gecesi, Tokyo'daki Amerikan Uzakdoğu Ordu Komutanı General Mac Arthur'a şu emri ulaştırdı: "Gecikmeksizin Güney Kore'ye silah, cephane ve gereç yardımına başlanması, bunu ulaştıracak kara-deniz desteğinin sağlanması." Bundan ayrı olarak Pasifik'teki Amerikan 7. Deniz Filosu Japonya'ya doğru harekete geçirilmişti.

Buraya kadar olanlara ABD'nin müdahalesi cephesinden baktık. Oysaki bir süper güç daha vardı: Sovyetler Birliği... SSCB, BM Güvenlik Konseyi'nin müdahale kararı karşısında sert tepki gösterdi. Sovyet hükümeti BM Genel Sekreteri'ne gönderdiği yazıda şöyle demektedir: "*Güvenlik Konseyi bu kararı altı oyla almıştır. Çünkü Milliyetçi Çin delegesinin meşru Çin hükümetini temsil yetkisi yoktur. Halbuki Güvenlik Konseyi'nin kararı için yedi oy gereklidir. Ve bu oylardan beşinin Konsey'in daimi üyesi ABD, İngiltere, Fransa, SSCB ve Çin tarafından verilmesi gereklidir. Oysa Sovyetler ve Komünist Çin hükümetleri delegeleri bu toplantıya katılmamışlardır. Bu nedenlerle Güvenlik Konseyi'nin almış olduğu kararlar yasal ve geçerli değildir.*"

Kuzey Kore de Güvenlik Konseyi'nin kararlarını meşru saymıyor ve kendisini bu kararlarla bağlı kabul etmiyordu. Savaşı da kendisi değil, hudut tecavüzünde bulunan Güney Kore çıkarmıştı. Tüm bunlar konuşulurken Kuzey Kore, güneye inişini sürdürüyordu.

Savaşın dördüncü günü, yani 28 Haziran 1950'de Mac Arthur'a ikinci emir ulaştı. Burada: 1. Güney Kore, ordusunun ikmali için Amerikan hizmet birliklerini kullanabilecek. 2. Puson ve çevresindeki hava ve deniz üslerinin elde bulundurulması için askeri birlikleri kullanabilecek (oysa o günlerde Puson Limanı cephenin yüzlerce kilometre uzağındaydı). 3. Hava ve deniz kuvvetlerini -Sovyet ve

Çin hudutlarına yaklaşılmasına koşuluyla- Kuzey Kore askeri hedeflerine karşı kullanabilecek. 4. Güney ordusunun silah, araç, gereç gereksinimlerinin tamamlanmasına devam edecekti.

Amerikan Hava Kuvvetleri iki gündür savaştaydı ve Deniz Kuvvetleri Kore Yarımadası'nı abluka altına almak için faaliyete geçmişti. Görüldüğü gibi Başkan Truman hava ve deniz kuvvetlerini savaşa sürüyor ama harbi tırmandırmamak için kara kuvvetlerini uzakta tutuyordu.

Oysa Mac Arthur'un asıl istediği kara kuvvetleriydi.

Mac Arthur'un aynı gün Washington'a ulaşan yanıtında şöyle denmekteydi: Güney Korelilerin halen bulundukları hatları koruyabilmeleri ve kaybedilen toprakları ileride tekrar alabilmeleri, ancak Amerikan kara birliklerinin savaşa katılmasıyla mümkün olabilir. Karada savaşa girilmedikçe, hava ve deniz kuvvetlerinin kullanılması etkili olmayacaktır. Truman ve Pentagon kısa bir süre ayak dirediyse de sonunda Mac Arthur'un istediği oldu.

Bu savaşta BM emrine en büyük kuvvetleri ABD, Güney Kore, İngiltere, Türkiye ve Kanada vermişlerdir. BM kendisine üye 56 devlete yaptığı Güney Kore'ye yardım çağrısına Sovyet Rusya,

Çekoslovakya ve Polonya dışında Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 53 ülkeden prensip olarak olumlu yanıt gelmiştir. İngiliz donanmasının yanı sıra Yeni Zelanda da donanmasını ABD donanması emrine vermeye hazır olduğunu bildirdi. Avustralya hava kuvvetleri de yardım kararına vardı. Dünyada ilk kez böylesine bir birliktelik görüldü. 11 ülke kara kuvvetleri, sekiz ülke deniz üniteleri ve beş ülke hava kuvvetleriyle BM safında savaşa katılmışlardır.

Çevreleme Politikası

Kissinger'a göre, büyük savaşın ertesinde Amerikan Pasifik Kuvvetleri Başkomutanı General Douglas Mac Arthur'un 1949 Martı'nda verdiği bir demeçte de belirttiği gibi Kore, ABD'nin güvenlik ya da savunma bölgesinin dışında bırakılmıştır. Dışişleri Bakanı Dean Acheson daha da ileri giderek, ABD'nin sadece Kore değil, Asya Kıtası'nda, Japon adaları dışında hiçbir ülkenin güvenliğini üstlenmeyeceğini basın toplantılarında açıkça ilan etmiştir.

Bu savaşta kilit rolü oynayan ABD'nin Soğuk Savaş'ın ilk yarısında, hatta kimi bölgelerde daha uzun bir süre uyguladığı "containment", yani, "çevreleme" politika ve stratejisi üzerinde de Kore Savaşı açısından durmak gereklidir.

ABD'nin Batı dünyasının lideri ve bir süper devlet olarak, Soğuk Savaş'ta uyguladığı çevreleme politikası, özellikle ilk yıllarda iyi işlemiştir. Zira NATO Sovyetler'in savaş sonunda elde ettikleri başarıları abartarak bir korku yaratmak suretiyle Batı'da yayılmalarını önlemiştir. Marshall yardım planı ve programı da Batı ve Güney Avrupa'yı sosyo-ekonomik açıdan güçlendirmiştir. Ayrıca, Türkiye ve Yunanistan'a uygulanan askeri yardım programı Doğu Akdeniz'de Sovyet tehdidinin etkisiz hale getirilmesine büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Bütün bunların yanında Sovyetler'in her yanından kuşatmak suretiyle Batı Berlin'e yapılan hava yoluyla yardım ve destek harekâtı, Batı'nın Batı Berlin uğruna savaşı bile göze aldığını göstermiştir. İşte bu sayılan gelişmeler ve diğerleri, özellikle Batı dünyasının kararlılığı, Sovyet Rusya ve müttefiklerini Batı ile topyekûn hesaplaşmayı göze

almaktansa geri çekilmek zorunda bırakmıştır. Ne var ki bu noktada, Sovyetler'in hedeflerini politik ya da stratejik açıdan ve uzak ve karmaşık olan bir bölgeye kaydırabilecekleri hesaba katılmamıştır. ABD daha ziyade Sovyetler'in kötü sistem ve yönetimlerinin beklenen çöküşünü pasif bir politika çerçevesinde beklemek zorunda olduklarını varsaymış ve kabul etmiştir. Kuşku yoktur ki, bu tutum, çevreleme politikasının hatalı ve eksik yanlarının bulunduğu da bir kanıtıdır.

Stalin'e gelince; o başlangıçta ihtiyatlı bir davranışla Kore meselesiyle ilgilenmemiş, fakat daha sonraları Güneyce Kuzeyi, Kuzey'in yönetiminde birleştirme girişiminin kolayca başarıya erişeceğini düşünerek hazırlanan plana ve planın uygulanmasına göz yummuştur. Daha doğrusu, Kuzeyli lider Kim İl Sung'un Kuzey'in Güneye saldırısının bir savaş (genel savaş) tehlikesi yaratmayacağı güvencesi karşısında Stalin, bu girişime göz yummaya karar vermiştir. Stalin bu arada Çin'e de, Kuzey Kore'nin yanında savaşa müdahale etmesini önerirken, Çin'in Sovyet Rusya'ya bağımlılığının artacağını hiç kuşkusuz hesaplamıştır.

Nikita Kruşçev anılarında, Güney'i istila fikrinin, Kuzeyli diktatör Kim İl Sung'un kişisel fikri olduğunu ileri sürmüştür. Öte yandan Kissinger, Sovyetlerin Kore Savaşı'nı Amerikalıların dikkatini Avrupa'dan Asya'ya çekmek için düzenlediği hakkındaki genel görüşün aksine, Kore Savaşı'nın asıl fanatik aktörlerinin Pyong Yang ve Pekin (Beijing) olduğunu ve Kore Savaşı'nın Amerika'yı Asya'ya çekerek Sovyetler'in Batı Avrupa'ya kolaylıkla taarruz edebilmelerine olanak sağlamak olmadığını iddia etmektedir. Kissinger'a bakılırsa, Sovyetler'i Batı Avrupa'ya saldırıdan vazgeçiren, doğrudan doğruya Amerikan Stratejik Hava Kuvvetleri'ydi ve bu kuvvet Kore'de kullanılmamıştı. Yine Kissinger'a göre, Sovyetler⁷'in nükleer vurucu gücü yeterli değildi. Hal böyle olunca, ABD ile genel savaşta Stalin'in, ABD'ye oranla daha çok şey kaybetmesi kesindi.

Kuzey Kore Ordusu

Yukarıda yazdığım siyasi analizler ve politik girişimler yapıladursun, savaş kendi gerçeğini yaşıyordu. Savaş başladığında, Kuzey Kore kara ordusu 13 piyade tümeni-bir zırhlı tümen-bir tank alayı halindeydi. Bu ordunun 150 adet T-34 Rus tankı vardı. Çok sayıda 122 mm.'lik havana ve 76 mm.'lik geri tepmesiz topa sahipti.

200 uçaklı bir hava kuvveti ve 32 parçalık bir deniz kuvveti bu güçlü kara ordusunu desteklemekteydi. Silahlı kuvvetlerinin toplam sayısı 193.000'i bulmaktaydı.

Güney Kore ordusu ise sekiz piyade tümeninden kuruluydu. Hava kuvveti yoktu, deniz kuvveti de küçük bir filodan ibaretti. Askerlerinin toplam sayısı 98.000'i ancak bulmaktaydı. Yani, hemen hemen Kuzey Kore ordusunun yansı kadar. Bunlardan daha önemli olarak Güneyli askerlerin eğitimi zayıftı.

Yazının başında belirttiğim gibi askeri harekâtların analizini yapmayacağım. Ancak tahmin edilebileceği gibi Kuzey Kore taarruzu hızla gelişti. Doğudan ilerleyen kuvvetler hududun 60 kilometre kadar güneyindeki Kangnung bölgesine bir de çıkarma yaparak taarruza derinlik verdiler.

Savaşın başında Kuzey Kore Ordusu, küçük bir bölge dışında Güney Kore'yi işgal etti. Sonra BM Ordusu yeterli kuvveti yığarak karşı taarruza geçti ve Güney Kore'yi kurtardıktan başka Kuzey

Kore'de ilerlemeye başladı. Bu kez, Komünist Çin ordusu Kuzey Kore'nin yanında savaşa girdi ve savaşın altıncı ayında baskın şeklinde bir taarruzla sahneye çıktı.

Denge yeniden değişmişti ve BM Ordusu, Güney Kore'nin de yarısını terk ederek ancak tutunabildi. Bu gelgitler Kore'yi milletlerarası kanlı ve ıstıraplı bir savaş alanına çevirmeye yetti.

İşte ünlü "Knuri", Çinliler'in büyük bir gizlilik içinde ve baskın tarzında savaşa katıldığı sıra 1. Türk Tugayı'nın yaptığı çetin ve zorlu bir savaşın adı acı bir anı olarak o günlerden kalmadır. Sonraki 2. ve 3. tugaylar zamanında da bu kanlı savaşlar sürüp gitti.

1950-53 arasındaki Kore Savaşı'nda BM kuvvetlerinin kayıpları

74.000 ölü, 250.000 yaralı ve 83.000 esir ve kayıp olmak üzere toplam 417.000 kişidir. Buna karşılık Americana Ansiklopedisi'ne göre, komünist saldırganların kaybı ise 900.000 Çinli ve 520.000 Kuzey Koreli olmak üzere 1.420.000 kişidir. Sivil halktan ölenler de yarım milyon civarındadır. Türklerin toplam kaybı, 3.064'tür ve 741'i BM Puson Mezarlığı'nda yatmaktadır.

Kore Savaşı, ABD'nin çevreleme stratejisinin güçlü ve zayıf yanlarını açığa vurmuştur. Geleneksel devlet etme sanatı açısından Kore, birbiriyle yarışan ya da çatışan iki ayrı nüfuz sahasının arasındaki ayrım çizgilerini tanımlama, ondan sonra da gerekli şekilde nüfuz kurma açısından bir örnek olay olmuştur.

Savaşa katılan bütün ülkeler bu savaştan önemli dersler çıkarmışlardır. Kore bunalımı, Avrupa'da Amerika'nın silahlı kuvvetlerini güçlendirmesine ve Soğuk Savaş süresince Sovyet baskılarını etkisiz kılan NATO'nun güçlenmesine yol açmıştır. Türkiye açısından ise Yunanistan da yanına katılarak NATO'ya dahil edilme sonucu doğurmuştur. Kore Savaşı'nda en çok kaybeden taraf kim olmuştur, sorusunun yanıtı bu savaşı hazırlayan ve Kuzey Kore'yi bir piyon olarak ileri sürdükten sonra geri çekilen Sovyet Rusya olmuştur. İkinci kaybeden taraf ise Türkiye'dir. Kore topraklarında verdiği şehitlerin yanısıra Kıbrıs adasının Yunanlılara verilmesine de seyirci bırakılmıştır!

CUNTACI SUBAYIN EMEKLİSİ OLMAZ

On beş idamdan üçü infaz edildi, on üçü müebbetle çevrildi. Genelkurmay Başkanı Erdelhun da idamdan kurtulanlar arasındaydı. İhtilal kendi genelkurmay başkanını bile idamla yargılam ıştı.

O gün Yassıada'nın ünlü yargıcı Salim Başol, DP kadrosuna cezalarını bildirecekti.

İntihar girişiminde bulunup kurtarılan Menderes dışında herkes hazırды. Kararlar okunmaya başladı. Gördüler ki, bu kez, duruşmaya gruplar halinde getirilmelerinin bir önemli nedeni var. Her grupta mutlaka bir idam, birkaç müebbet çıkıyor, sonra gün alanlar sıralanıyor, en sonunda da beraat edenler bulunuyordu.

"Agâh Erozan.... İdam..." dedi ses.

"İbrahim Kirazoğlu... İdam..." dedi ses.

"İlhan Sipahioğlu.... İdam..." dedi ses. Yere yığılmakta olan Sipahioğlu'nun kolundan tutup doğrulttu, Kirazoğlu. "Çıkar çıkmaz bir zahmet, bizim eve de uğra, bir selam söyle, hadi geçmiş olsun," dedi.

Kararların okunması bitti, bir öğleye doğruydu. Yassıada güneşle yıkanıyordu. Duruşma salonundan çıkanlar arasındaki idama hüküm giymiş olanları, bir kenara koydular. Ötekiler, tek kol sırayla koğuşlarına doğru uzaklaşıyordu.

İdamlıkların ellerini arkalarından kelepçelediler.

Kelepçe Amerikan malıydı. Her kıpırdanıştta bir miktar daha sıkışıyordu.

Koğuşlara gidenler, şöyle ya da böyle yaşamlarını sürdürecekt olanlar, uzaklaşıp gitmişlerdi. İskeleye doğru ağır adımlarla ilerlediler. Kimse konuşmuyordu.

Öğleye doğruydu ve güneş Yassıada'yı ısıtıyordu. Bir eylül ayıydı, bir İstanbul sonbaharı.

İskeleye yanaşan bir muhribe doğru ilerlediler. On dört kişiydiler. Menderes, aldığı ilaçların etkisiyle Yassıada hastanesinde, idam kararından habersizdi.

Celal Bayar, Refik Koraltan, Fatin Rüştü Zorlu, Hasan Polatkan. Agâh Erozan, İbrahim Kirazoğlu, Bahadır Dülger, Hamdi Sancar, Nusret Kirişcioğlu, Emin Kalafat, Osman Kavrakoğlu, Baha Akşit, Zeki Erataman, 27 Mayıs'la uzaklaştırılan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Rüştü Erdelhun.

Muhribin, idamlıklar için ayrılan alttaki bölmelerine inen merdivende, en büyük zorluğu Emin Kalafat çekti. Ayakları kısa, küçücük bir adam. Merdivenlerden elleri arkada kelepçeli inemedi. Yuvarlandı, merdivenin dibine değin.

Her biri bir köşeye ilişti. Geminin hareket ettiğini, makinelerinin homurdanmasından anladılar.

Elleri arkadan kelepçeli, oturmakla ayakta durmak arası bir durumdaydılar.

Biri geldi, üstlerinde ne varsa, mendile değin, aldı.

Buradan sonrasını Cüneyt Arcayürek anlatıyor...

Rüştü Erdelhun, "Evladım, gözlüğümü alma, onsuz hiçbir şey yapamam," dedi. "Gittiğin yerde gözlüğe ihtiyacın olmayacak!" diye ses onu terslendi.

O dakika değin nereye gittiklerini bilmiyorlardı. Ne yapılacağını bilmiyorlardı. Bu yanıt, verilen idam kararlarının hızla uygulanacağını bir göstergesi oldu.

Bir sessizlik, geçti.

Bayar'ın karşısında Fatin Rüştü Zorlu, biraz ötede Kirazoğlu ve Erdelhun oturuyordu.

Ve idama doğru yol alıyorlardı.

Yazgının çizdiği yolun, son halkası.

İp boğazlarına dolanacak, vücudun ağırlığı aşağı çekecek, bir hırıltı... Sonra boyna dolanan ip dönecek, dönecekti.

On beş idamdan üçü infaz edildi, on üçü müebbetle çevrildi. Genelkurmay Başkanı Erdelhun da idamdan kurtulanlar arasındaydı. İhtilal kendi genelkurmay başkanını bile idamla yargılamıştı.

Sonraki yıllar siyasiler için af çıktı.

Aradan on bir yıl geçti. Askerler 12 Mart 1971 tarihinde bir muhtıra verdiler. Demokrasi bir kez daha yara aldı. Süleyman Demirel başbakandı, şapkasını aldı ve gitti.

Sonra Nihat Erim ve Ferit Melen başbakan oldu. Cumhurbaşkanlığı seçimi de tam o döneme rastladı. Genelkurmay eski başkanlarından Cevdet Sunay cumhurbaşkanıydı ve Demirel görev süresinin uzatılmasına karşıydı.

23 Ocak 1973 tarihinde Melen Demirel'e Ordu'nun eğilimini özetledi:

"... Ordu komuta heyeti, 13 Mart'ta yapılacak Cumhurbaşkanı seçimini müzakere etti. Kimi kararlara vardılar. Devletin başıyla ilgili olan bu sorunda Ordu'nun dileği ve eğilimi şudur:

Sayın Cevdet Sunay'ın Mart ayında sona erecek olan yedi yıllık görev süresi, 'üç yıl daha' uzatılacaktır.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Faruk Gürler, bu görevinde üç yıl daha kalacak, Ordu'ya gerekli olan çekidüzeni verecek, modernize olması için her türlü olanağı sağlayacaktır..."

Demirel bu direktiflere hayır dedi. Cevdet Sunay'ın görev süresinin uzatılmasına karşı çıkan AP Genel Başkanı Demirel'in kısa bir süre sonra yeni formül olarak Genelkurmay Başkanı Faruk Gürler'in emekli olarak cumhurbaşkanı seçilmesi önerisine de sıcak bakmayacağı anlaşıldı. Bu süreçte İsmet İnönü'de Gürler formülüne hayır diyecekti.

5 Mart 1973 tarihinde Gürler'in emeklilik isteği işleme kondu. Cumhurbaşkanı tarafından senatoya üye atandı.

13 Mart günü Meclis'te cumhurbaşkanlığı oylaması yapılacaktı ve Gürler adaydı.

Cüneyt Arcayürek o günü şöyle anlatıyor:

"TBMM'nin görkemli genel kurul salonunda derin bir suskunluk vardı. İlk oylamanın sonucu açıklanıyordu:

Tekin Arıburun 292 oy almış; Faruk Gürler ise ancak 175 oy toplayabilmişti. DP önderi Bozbeyli'ye partisi 45 oy vermişti. TBMM'nin sağ kesiminden AP sıralarından alkış sesleri duyuldu. Faruk Gürler sol tarafta gerilerde oturuyordu. Hiçbir tepki göstermedi. Öylece duruyordu. Bütün gözler ona çevrilmişti; herhalde o da bu bakışlardaki baskıdan olacak bir eziklik içindeymiş gibiydi.

Gürler Paşa seçimi yitirmişti. Ve:

Ulusal irade kazanmıştı!

Tanklar, jetler... Hiçbirisi yoktu! Seçimin ilk turunu izleyen komutanlar yerlerinden kalkmadılar. Genel kurulu izliyor, aralarında konuşuyorlardı.

İkinci tura geçildi. Gürler'in seçimi kesinlikle yitirdiği bir kez daha ortaya çıktı:

Arıburun 284, Gürler 176, Bozbeyli 47 oy almıştı. Gürler'in daha yüzden fazla oya gereksinimi vardı, oysa sonuçlara göre bu kadar oyu üçüncü turda alabilmesi artık olanaksızdı.

Üçüncü tur: Arıburun 276, Gürler 200."

Genelkurmay eski başkam Gürler kesinkes kaybetmişti. Artık o yalnızca bir senatördü. Yine Arcayürek'in tanıklığına başvuruyorum:

"Foto muhabirlerinin çakan flaşlarına durgun, sonucun verdiği şaşkınlıktan kurtulamamış gözlerle bakıyordu. O şişman gövdesi adeta erimiş, giysilerin içinde küçülmüş, yitmiş gibiydi. Uzun süredir Gürler'i izliyordum, basın locasından.

Gürler kalktı ağır ağır yürümeye başladı. Artık sade bir senatördü.

Emekli bir orgeneral, bir senatör!

Koridora çıkarken mırıldandı: "...Bana söz verenlere bakınız!..."

AP ve lideri Demirel oyunu kazanmıştı, kaybeden ordu oldu ama bunun rövanşının 12 Eylül 1980'e kaldığının anlaşılması için aradan yedi yıl geçmesi gerekecekti.

Bu seçimin ardında Gürler niçin kaybetti, sorusunu soranlar kilit ismin Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur olduğu konusunda birleştiler.

Cumhurbaşkanlığı seçiminden altı gün sonra yani 19 Mart 1973 tarihinde İngiltere'de yayımlanan *Economist* gazetesi Hava Kuvvetleri'nin Ordu'yu durdurduğunu belirtip şu yorumu yazıyordu:

"...Generallerin müdahale etmemek konusunda aldıkları kararın önemli nedenlerin başında General Batur'un takındığı tutum geliyor. Güçlü ve popüler bir asker olan Muhsin Batur, General Gürler'in cumhurbaşkanlığını destekleyenlerden biriydi. Ancak, Gürler'in yerine Genelkurmay Başkanı olamayınca bu destek eridi. General Batur, Gürler'i desteklemeyeceğini sadece arkadaşlarına değil, öteki kuvvetlere de duyurdu ve yönetime el koyma yönünde bir girişim olursa, buna da karşı olacağım bildirdi. Hava Kuvvetleri'nin yardımı olmadan Ordu, bu girişime cesaret edemezdi. Politikacılar Batur'un mesajını aldılar... "

Batur neden desteğini geri çekmişti? "9 Mart" darbesinde önce öne sürüp sonra sol görüşlü subayların tepelerine inerek onları tutuklatıp, ordudan ihraçlarını sağlamada birlikte hareket eden iki orgeneralin yolları bu kez ayrıldı. Daha önce kendisinden sonra Batur'un Genelkurmay başkanı olacağı konusunda güvence veren Gürler'in aksine öteki karacı kuvvet komutanları, kendilerinden kıdemli olmasına karşın, yüzlerce yıllık ordu geleneğini bozup bir havacıyı Genelkurmay başkanı yapmayacaklarını çok açık biçimde dile getirdiler. İşte Muhsin Batur'un uçaklarını havalandırmasına engel olan bu davranıştı. Eğer Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur Genelkurmay başkanlığını garanti etseydi Faruk Gürler kesinlikle cumhurbaşkanı olacaktı. Yani bu sonuç parlamentonun zaferi gibi gözükmeyle birlikte asıl Batur'un zaferiydi ya da Batur'un yenilgisi.

Sonuçta kim kazandı kim kaybetti sorusunu sorduğumuzda kişilerin kazanmasının önemli olmadığı, demokrasi ve Ordunun birlikte kaybettiği yorumunu yapmak doğru olacaktır!

Yılları hızla geçiyorum ve bu olaydan 20 yıl sonraya geliyorum. Takvimler 20 Temmuz 1993 sonrasını gösteriyor.

Siyasal kulislerde ve medyada sürekli olarak bir konu gündemdeydi; Tansu Çiller başbakan ve Genelkurmay başkanlığından yaş haddi nedeniyle ayrılması gereken Orgeneral Doğan Güreş'in görev süresini bir yıl uzatmayı öngören olay...

Yine Arcayürek'in Çankaya'daki yalan tanıklığına başvuruyorum.

"Güreş'le ilgili hükümet kararının uygulamaya girebilmesi için Çankaya'nın onayından geçmesi gerekiyordu.

Fakat Doğan Güreş'in görev süresini uzatma olayında; baştan sona Cumhurbaşkanı'nın 'olumsuz bir tavır içinde' olmadığı gözlemlendi.

Özetlemek gerekirse; Cumhurbaşkanı Demirel, Güreş'in görev süresini uzatmaya girişen hükümetin yanında vaziyet aldı.

Ters düşen tek bir kişi vardı: O da, yaş haddi nedeniyle Doğan Güreş emekliye ayrılacak olursa, kıdem sırasına göre Genelkurmay başkanlığı görevine getirilecek olan Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhittin Fisunoğlu idi.

Devlet çarkı Fisunoğlu'nun aleyhine çalıştı.

Cumhurbaşkanı, Başbakan Çiller ve hükümet ortakları, Güreş ve yaş haddi nedeniyle görev süreleri 1994 yılı Ağustos ayında sona erecek olan Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları aynı çizgide buluştular:

Güreş'in görev süresi bir yıl uzatılacak, Fisunoğlu emekliye sevkedilecekti!

Bu işlem daha sonraki aylar bir yara gibi işleyecekti.

Fisunoğlu, Genelkurmay başkanlığına 'Güreş'le hükümetin tezgâhladığı bir 'komplo' ile atanmadığını' öne sürecekti.

Ya Doğan Güreş?

Ya Cumhurbaşkanı Demirel?..

Bir yıl sonra Güreş başına öyle bir çorap örecekti ki Demirel'in...

1993 Ağustos ayında; Demirel, 1994 yılı Ağustosunda....

TSK komuta heyetinden...

Bir darbe yiyeceğini acaba aklının.

Ucundan geçirdi mi?

Kuşkusuz yanıt 'hayır'."

27 Temmuz 1993. Uzatmalı Genelkurmay Başkanı'na bir formül aranıyor.

Elbette konu, ağustosta toplanacak Yüksek Askeri Şûra'yı ilgilendiriyor.

Fakat önemli ayağı Bakanlar Kurulu'nun eğilimi ve devletteki işleyiş.

Formül bulunuyor: Doğan Güreş, Genelkurmay başkanlığına 1990 yılında geliyor. Üç yıldır görevde ama, Genelkurmay başkanlığında 4 yıl hizmet görmesi gerekirken yaş haddi nedeniyle bu görevde ancak 3 yıl kalabiliyor. Genelkurmay başkanlığını 1 yıl eksik yapmış oluyor.

İyi ama, Güreş 1926 doğumlu. 67 yaşında.

Olsun! Şayet Güreş'in süresi bir yıl daha uzatılmazsa, Genelkurmay başkanlığına, Kara Kuvvetleri Komutanı Muhittin Fisunoğlu gelecek. Nedenleri açıklanmıyor ama, "istenmeyen adam!"

Fisunoğlu Genelkurmay başkanlığına gelecek olursa, boşalan Kara Kuvvetleri komutanlığına 1. Ordu Komutanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı atanacak. Karadayı'ya itiraz yok. Ama, Fisunoğlu'na?..

* .

Güreş'in görev süresinin uzatılmasındaki gerekçe, özellikle Güneydoğu olaylarında edindiği "engin" deneyim ve bilgisinden yararlanmak.

30 Ağustos itibariyle Fisunoğlu emekli edilirken Güreş'in görev süresi bir yıl daha uzatılıyor.

O yıl ordudan YAŞ kararıyla 40 dinci subay ihraç edildi. Kol kırıldı yen içinde kaldı ama Fisunoğlu olayıyla ilgili ordunun içinde de "kırıklık" oluştu. Geldik 1994 yılının ortalarına. Tansu Çiller'in başbakanlığı devam ediyor, Genelkurmay başbakanının görev süresinin bir kez daha uzatılması için kulis faaliyetlerine erken başladığını 3 Mayıs 1994 tarihli *Günaydın* gazetesinin patlattığı bir bombadan öğreniyoruz. Siyasilerin ordu üst kademesiyle bir kez daha oynamaya kalkıştıklarına tanık oluyoruz.

Gazete, Çiller ile iki bakanı arasındaki telefon konuşmasını tesadüfen dinlemişti ve bunun bant çözümünü kamuoyuna açıkladı.

Çankaya'nın tarihçesini yazmakla görevli Arcayürek, bu olayı da kitabına taşımış, oradan aktarıyorum.

"Tarih 29 Nisan 1994. Saat 15.30 sularında Çiller, Devlet Bakanları Necmettin Cevheri ve Bekir Sami Daçe'yi telefonla arıyor. Konferans sistemi sayesinde bu üçlü aynı anda telefonla birbiriyle konuşabiliyor.

Çiller, bu görüşmenin üçü arasında kalmasını rica ediyor. Görüşmenin konusu Genelkurmay Başkanı Orgeneral Doğan Güreş'in görev süresinin uzatılması. Başbakan ve bakanları çözüm planını tartışıyor.

Çiller: Bir araştırma yapsak. Sayın Orgeneral Güreş, Genelkurmay Başkanımız, 67 yaşında. Biz Sayın Cevheri ile daha önce konuşmuştuk bunu. Ama çok erkendi o zaman.

Cevheri: Ben de hattayım efendim.

Çiller: Evet biliyorum, biliyorum, onun için üçümüz beraber konuşalım istedim. Şimdi acaba bir yıl uzatma meselesini, bir kanun olarak tek başına Meclis'e götürmek yerine, Sayın Güreş için bu yetki yasasının içine bir şey koymamız mümkün mü, değil mi? Ve bunu gayet sessiz bir biçimde. Ben Sayın Karayalçın'la bir konuştum bunu, sıcak bakıyor buna. Acaba bunu yapabilir miyiz? Bunu yaparsak, bizi çok rahatlatır değil mi Sayın Cevheri?

Cevheri: Evet, yani ayrı bir kanun halinde getirelim öyle mi?

Çiller: Hayır, ayrı kanun halinde değil de, bir yetki yasası çıkacak ya...

Daçe: O yetki yasasının içinde diyorsunuz.

Çiller: O yetki yasası, diyorsunuz ya siz ayın 20'sinden önce çıkarmamız lazım diye. Onun için acaba bir madde ile bu işi koyabilir miyiz?

Daçe: Onu hiçbir şey yapmadan, onu ima etmeden, bir yetki... Üzerinde çalışalım.

Çiller: Lütfen. Bir de yalnız bir sorunu daha var Sayın Güreş'in, 67 yaşında galiba. Onun bir de o türlü yaş haddi oluyor? Bir de ona bakar mısınız?

Cevheri: Ona bakalım ama Askeri Personel Kanunu'nun emeklilikle ilgili hükmü var. Zaten geçen sene onu şey ederek yapmıştık. Yine tekrar bir bakal ım efendim.

Çiller: Bir bakalım ve böyle bir şeyi ona, ona şey yapmadan, ona böyle oku çevirmeden genel madde ile bu işi acaba götürebilir miyiz? Bu tabii, aram ızda kalacak. Üçümüzün arasında kalacak.

Cevheri: Geçen sene öyle yaptık Bay ın Başbakanım. Yaptılar, yine yaptılar ama olsun. Başka da yapacağımız bir şey yok. Mümkün olduğu kadar gayri safi bir şeyler yapmaya çalışırız.

Çiller: Evet, evet. Çünkü bu yaz aylan içerisinde, sonbahara kadar orada kalsın istiyorum. Ve ondan sonra ben onunla biraz daha farklı bir 'demokratikleşme paketi' üzerinde de anlaştım Doğan Güreş'le. Bu, bizim için çok olumlu olacak.

Cevheri: Hatta efendim bu yazın arifesinde, biz geçen sene çalıştığımızda, Sayın Daçe de hatırlar, sadece bir yılı aşan bir yılda kalan değil de, onu aşan birtakım şeyler de vardı. Geçen sene onun üzerinde çalışmıştık. Hatırlarsınız. Sadece bu yıl 30 Ağustos'tan öteye de, bakalım eğer şey imkânı varsa...

Çiller: Evet, ben 30 Ağustos yani, bir yıl uzatma diye düşünüyorum, bir yıl uzatma...

Cevheri: Evet, bir yıl daha...

Cevheri: Şimdi efendim Sayın Daçe şöyle. Geçen seneki sıkıntı şuydu: Geçen sene Fisunoğlu meselesi vardı. Şimdi sırada bekleyen Kara Kuvvetleri komutanı için o mesele yok. Yani emekli olma meselesi var. Yani bir yıl daha o bekleyebilir.

Çiller: Evet, evet, bir yıl daha bekleyebilir.

Cevheri: Yani Karadayı bekleyebilir. Geçen sene Fisunoğlu'nda kritik bir takvim vardı.

Çiller: Evet, evet. Bu sefer öyle bir olay yok.

Cevheri: Öyle bir olay yok, yani bir sene eğer uzatırsak, geçen seneki bazı tartışmalar da şeyden geldi, yani Fisunoğlu'ndan kaynaklandı. Yani Yekta Bey'i (Güngör Özden), o birtakım basın çevrelerini ayağa kaldıran Fisunoğlu'ydu. Çünkü emekli oluyordu yani. Bu sene Karadayı'da öyle bir mesele mevzubahis olmadığı için, yani şeyleri de o kadar olmayabilir.

Daçe: Şimdi efendim bir de şu var: Şeylerde, yargıda olsun, üniversitelerde olsun, yaş haddi dolsa bile, istifade edilebilecek kişilerin görevlerine devam imkânı sağlanması yolunda tazyikler de var. Bu genel çerçevenin içerisine oturarak, bir şey yaparsak, işte kamufle etmiş oluruz, diye düşünüyorum.

Çiller: Bence de öyle, bence de öyle. Bir onun üzerinde çalışabilir miyiz? Önümüzdeki hafta, pazartesi ya da salı Bakanlar Kurulu yapabiliriz. Bunu da öylece getirelim. Bakanlar Kurulu'nda buna işaret etmeye gerek yok.

Daçe: Anlaşıldı efendim.

Cevheri: Hatta mümkün olduğu kadar, Sami Bey, biz bunu şey de yapabiliriz. Askeri Personel Kanunu'ndan bahsetmezsek, Sayın Başbakan'ın işaret buyurdukları o şeylere de girmemiş oluruz. Bakarız, biz buna yarın çalışırız."

Başbakan Çiller, Güreş'in tabii ki öteki kuvvet komutanlarının da görev sürelerini geleneklere ve hiyerarşik düzenin bozulmasına aldırmadan uzatmaya çalışırken, Cumhurbaşkanı Demirel'in tavrını yine Arcayürek'ten öğreniyoruz:

'Ben o kazığı bir kez yedim. 1980'den sonra Kara ve Hava Kuvvetleri komutanlarının süresini uzattım. Denizciyi emekli edip yenisini yerine getirdim.'

Murat Karayalçın'la anlaşılan Çiller ile bakanların konuşmalarını basına kim verdi sorusunun yanıtını yine Demirel veriyor: "Özer var ya Özer. O yapıyor bunları."

Özer Çiller adıyla birlikte durum netleşiyor, bant çözümünün *Günaydın'a* verilmesiyle ordu içinde fesat yaratma, Mesut Yılmaz'a ve muhalefete karşı da komplo kurma olduğu ortaya çıkıyor. Tüm bu gelişmelerde Güreş'in Gürler olayını ya bilmediği ya da kişisel hırslarını bir yıl için bile gemleyemediği anlaşıyor. Politikacılar neyse de Genelkurmay başkanı olan birisinin ordunun hiyerarşisini bozmanın nelere mal olacağını, kısacası cuntaların ortaya çıkacağını görmezden gelmesi tam 'komplo teorilik' bir olay'."

Aynı günlerde 14 generalin toplantı yaparak bu uzatma işine karşı oldukları ancak bir yıl uzatmaya karşın emekli olmayacak olan Karadayı'nın Çiller'in isteğine muhalif olmadığıda sonradan öğrenilecekti.

Yine Arcayürek'in tanıklığına başvuruyorum:

"....Demirel'e, 'Yoksa bunlar cunta mı oluşturmak istiyorlar?' diye sordum. Bir süre yüzüme baktı. Bu fikre neden ve nereden kapıldığımı düşünüyor olmalı. (Necdet) Seçkinöz'den duydum diyemezdim ya!

'Kocası (Özer Çiller)' dedi:

'Bunlar (Güreş ve süresi dolan deniz ve hava komutanları) kalsın bize dokunmazlar diyor. 'Bu haberler geliyor. Ne oluyorsa ben biliyorum.'

Ben 'cunta' deyince ikinci kez;

'İşte mesele bu,' diye yanıt vermişti."

Doğan Güreşin ve kuvvet komutanlarının (Deniz Kuvvetleri Komutanı Vural Bayazıt ve Hava Kuvvetleri Komutanı Halis Burhan) süreleri uzatılamadı. Ama askerin arkasına sığınmakta sakınca görmeyen politikacılar yüzünden Ordu, bir kez daha yara almıştı ve basın Doğan Güreş'e etek giydirmişti. Tüm olan bitene karşın, bir kez daha iktidara gelebilecekleri hesabı içinde olan siyasiler açısından bunun bir sakıncası yoktu. Halbuki cuntaların belleği çok güçlüdür ve cuntalardaki subayların emeklisi olmaz!

Bu olaydan sekiz yıl sonrasına gidiyoruz... . Yıl 2002. Irak krizi tırmanıyor, Ankara'ya gelen giden eksik olmuyor, bu kez Ba şbakan Bülent Ecevit, Cumhurbaşkanı da Ahmet Necdet Sezer. Koalisyon hükümeti iktidarda, Mesut Yılmaz ve Devlet Bahçeli başbakan yardımcısı ancak iki bakan var ki ayrı ayrı parti gibi; birisi Hüsamettin Özkan, ötekisi de Kemal Derviş. Hem ülke hem de bölge kaos içindeyken işte Türkiye'nin siyasi görüntüsü.

15 Temmuz 2002 tarihinde basın Ankara'da üçlü bir toplantının yapılacağı haberini duyurdu. Başbakan Ecevit, Genelkurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu ve Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Şükrü Sina Gürel arasındaydı toplantı. Zirvenin konusunun Irak olduğu açıklanmıştı ama kısa bir süre sonra ikinci bir konunun daha konuşulduğu öğrenildi. Yine Ordu'da bir fesat yaratma senaryosu yazılıyordu.

Bu kez olayı Bülent Ecevit'in vakanüvisti sayılan gazeteci Fikret Bilâ'nın yazdıklarından aktarıyorum.

Toplantıda konuyu Başbakan Ecevit açmıştı.

Orgeneral Kıvrıkoğlu'na şöyle demişti:

"Irak sorunu giderek krize dönüşüyor. Anlaşıyor ki, ABD Irak'ı vurmakta kararlı. Siz bu konuda deneyimlisiniz. Görev sürenizi uzatsak yararlı olmaz mı? Deneyimlerinizden yararlanmış oluruz. Bu konuda sizin düşünceniz nedir?"

Orgeneral Kıvrıkoğlu, Ecevit'in önerisini "Takdir sizindir," diyerek yanıtladı ve şöyle konuştu;

"Evet. Bu faydalı olabilir. Siz ve hükümet böyle takdir ederseniz, ben görevimi sürdürürüm ve elimden geleni yaparım. Sizin bu düşünceyi taşımanız benim için onurdur. Çok teşekkür ederim."

Ecevit, Orgeneral Kıvrıkoğlu'nun olumlu görüşünü de aldıktan sonra, toplantıda bulunan Dışişleri

Bakan Ş.S. Gürel'i görevlendirdi. Gürel, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in nabzını da tutacak ve Kıvrıkoğlu'nun görev süresini bir yıl daha uzatmak için gerekli yasal çalışmaları başlatacaktı.

Bu önemli bir karardı. Kıvrıkoğlu'nun görev süresinin bir yıl uzatılması Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki komuta zincirinin de değişmesi anlamına geliyordu.

Gürel konuyu Cumhurbaşkanı'na açtı ancak Sezer sıcak bakmadı. Bu uzatmanın yapılabilmesi için yeniden yasal düzenlemeler yapılması gerekiyordu. Birkaç gün sonra Ecevit, Kıvrıkoğlu ve Gürel birlikte Cumhurbaşkanı'na çıktılar. Bir yasa ve iki kararname çıkarılması gerekiyordu. Araya Meclis Başkanı Ömer İzgi de girdi, uzatmaya olumlu bakıyordu.

Kıvrıkoğlu, görev süresinin uzatılması halinde, Kara Kuvvetleri Komutanlığına Jandarma Genel Komutanı olan Orgeneral Aytaç Yalman'ın getirilmesini istiyordu. Genelkurmay Başkanı olmayı bekleyen Kara Kuvvetleri Komutanı Hilmi Özkök ile Kara Kuvvetleri Komutanı olmayı bekleyen 2. Ordu Komutanı Orgeneral Edip Başer'in de emekliye sevk edilmesi gerekiyordu. Kıvrıkoğlu'nun tercihi yapılırsa ordunun komuta zinciri bir kez daha bozulacaktı.

Hem Cumhurbaşkanı hem de Mesut Yılmaz'ın soğuk davranışları nedeniyle Kıvrıkoğlu'nun süresi uzatılamadı ama bu durum orgenerale nasıl izah edilecekti? Tabii ki anlatıldı ama kimbilir ne sıkıntı yaşanmıştır. Bu arada olan Kara Kuvvetleri Komutanlığını beklerken emekli edilen Edip Başer'e oldu.

Hem siyasiler hem de Genelkurmay başkanı bir kez daha ordu da hiyerarşiyi düzeni göz önüne almadan ortalığa saçıldılar!

1960 öncesi Rüştü Erdelhun'dan bu yana kaç kez orduyla siyasiler arasında pazarlık yapılmasında sakınca görülmedi. Buna rağmen demokratikleşmenin önündeki en büyük engel diye de hep Ordu gösterildi.

Tüm bu olaylar yarına nasıl yansır? Önümüzde bir cumhurbaşkanlığı seçimi var. Yerel seçimlerden çok güçlü olarak çıkmış olan AKP eğer hırslarına yenilmeyip bir dönem daha bizim d ışımızda bir cumhurbaşkanı olsun derlerse, şimdiki Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e, kapalı kapılar ardında "paşam siz bizim cumhurbaşkanı adayımızsınız", demiş olmaları kuvvetle muhtemeldir. Eğer bu söz verildiyse ya da bu önerilecekse şunu da hiç aklımızdan çıkarmayalım: "Cuntacı subayın emeklisi olmaz!"

Güney Asya atasözü der ki: "Filler sevişir ayakları altında çimenler ezilir". Büyükanнем de bu sözü şöyle kullanırdı: "Beygirler tepişir ayakları altında merkepler ezilir".

Kaynaklar

1. Cüneyt Arcayürek, açıklıyor-4, "Yeni Demokrasi Yeni Arayışlar", s. 78-83.
2. Cüneyt Arcayürek, açıklıyor-6, "Çankaya'ya Giden Yol", s. 393-479.

3. Cüneyt Arcayürek, "Büyüklerle Masallar Küçüklerle Gerçekler-5", s. 246-249
4. Cüneyt Arcayürek, "Büyüklerle Masallar Küçüklerle Gerçekler-7", s. 168-197.
5. Fikret Bilâ, "Sivil Darbe Girişimi ve Ankara'da Irak Savaşları", s. 152-159.

MEZOPOTAMYA'DA İHANET EDEN KUDÜS'TE HANÇERLENİR

Allenby'yi çılgınca alkışlayan Araplar'ın ödül beklerken Generalin cebinde Filistin'i Araplardan alıp Yahudilere vaat eden Balfour Deklarasyonu'nu taşıdığından haberleri yoktu...

Kurmay Binbaşı olarak Washington'da askeri ataşe iken Ocak 1916'da geri çağrılan Von Papen, ülkesine döner dönmez hem şahsen imparatora, hem hükümet başkanı Von Bethmann-Holweg'e hem de Genelkurmay Başkanı Von Falkenhayn'a Amerika'daki büyük dinamizmi, sınırsız olanakları ve muazzam sanayi gücünü anlatmaya çalışarak, her ne pahasına olursa olsun bu devleti savaştan uzak tutmak gerektiğini izah etmeye çalışır. Amiral Von Tirpitz ile yardımcısı Amiral Von Holzfendorf'un ısrarla istedikleri "sınırsız denizaltı savaşının" sonunda ABD'nin savaşa girmesine neden olacağını anlatmaya uğraşırsa da, ABD'nin kısa sürede büyük ve modern bir ordu kuramayacağını, bu iş için yıllarca eğitim gerektiğini ve o zaman kadar da savaşın zaten bitirilmiş olacağını ileri süren yetkili mercileri ikna edemez. Bu bozguncu fikirlerini çevresine yayması için kendisine "cephede bulunan bir tabur komutanlığına atandığı ve derhal göreve başlaması" emredilir.

Şimdi Von Papen'i dinleyelim...

"Fransa cephesindeki siperlerde benim yaşadıklarım, her iki tarafta savaşan milyonlarda insanın yaşadıklarının aynı olup, özellikle belirtilecek bir yönü yoktur. İkinci taburun komutasını aldığım günlerde, alayım meşhur Vimmy Tepeleri'ni savunuyordu ve sonra da Somme ve Flander savaşlarına katıldı. 4. muhafız piyade tümeninin 93. piyade alayı olan birliğim nerede bir kriz olursa, nerede düşman taarruzları ile cephe yarılmak tehlikesi karşı karşıya kalırsa, yangını söndürmek için oraya sürülen elit bir tümendi. Somme savaşlarının ilk günlerinde hastalanmış olan Tümen kurmay başkanının yerini almam emrini aldım. Bu görevde, edindiğim siper tecrübelerine dayanarak savaşan birlikleri biraz rahatlatabilecektim. 15 Eylül 1916'da İngiliz ve Kanada tümenleri ile Chaulnes arasında tarihte ilk kez olarak bölgemize tanklarla saldırdılar. O günkü resmi tebliğ, düşmanın cephemize yer yer girmiş olduğunu bildirdi. Yalnız 4. Muhafız Piyade Tümeni mevzilerini muhafaza etmiştir, deniyordu. Durum ise tebliğin bu kısa ve basit ifadesi gibi olmamıştı. Gün batarken savaş alanı hemen hemen bomboştı. Yüz kilometre içinde bir tek yedek tümen bile yoktu ve cephe taktik olarak yarılmış sayılırdı."

Yalnız o gün Papen'in tümeni 72 subay ve 4200 er kaybetti.

"Bulabildiğim emirerlerini, yazıcıları, aşçıları ve rastladığım perakendeleri topladım, birkaç makineli tüfekle donatıp, yeni ve taze yedekler gelmiş gibi cepheye sürdüm. O gün ve ondan sonra da pek çok kez saptadığıma göre İngilizler'de bir âdet var. Yerel bir başarı sağlayınca ondan

istifade edip sonuca gitmek yerine, ilk başarıları ile yetinip dinlenmek ve düzelmek için bekliyorlar."

Papen ve alayı 11 Nisan 1917 Paskalya günü, İngilizler'in bir hücum ile Almanlara aşağıya attıkları Vimmy Tepeleri ile Arras arasında dövüşüyorlardı. Zafer gitti geldi, fakat cepheleri yarılamadı. Bir avuç asker siper parçaları ile mermi çukurlarına yapışmış dayandılar. İngilizler en sonunda bu kadar ağır zayiata rağmen zafere bir adım bile yaklaşamadıklarını anladılar.

Alman tarafında da sabit ve katı savunmanın çok fazla zayiata neden olduğu anlaşıldı. Önemsiz taktik nedenlerle gereksiz yerlerin ne pahasına olursa olsun savunulması birer facia idi. Bu nedenle, daha Ludendorff aynı yönde bir talimatname yayınlamadan önce, cephede esnek savunmaya dayanan yeni bir sisteme başlamışlardı. Ön siperler tamamen boşaltıldı ve yalnız tek tük nöbetçiler bırakıldı. Dağınık şekilde yerleştirilmiş aralıklı iyi donatılmış ve kamufle edilmiş küçük dayanak noktaları ile ara alanı kontrol altına aldılar. Dolu siperlerle ve sığmalarda düşman topçu bombardımanları ile meydana gelen kayıpları böylece önlemiş oldular.

Haziran 1917'de bir gün Papen, eski alayının ön cephe siperlerinde iken sahra telefonuna çağrıldı. Washington'da beraber çalıştığı ve şimdi Dışişleri Bakanlığının büyük karargâhdaki irtibat subayı olan dostu Lresner telefonda ona, *"Hazır ol, Falkenhayn ile birlikte, onun harekât şubesi başkanı olarak Mezopotamya'ya gidiyorsun,"* dedi. Papen kulaklarına inanamadı, *"Mezopotamya mı, orası neresi?"* diye sordu.

Falkenhayn, Verdun muharebelerinden sonra görevden alınmış ve yerini Hindenburg ile Ludendorff'a bırakmıştı. Her ne kadar kaybolmuş olan prestijini o fevkalade Romanya seferi ile yeniden düzeltmiş ise de, içinde bir eziklik ve kompleks duymakta idi. Türkler bir yardım talebinde bulunduklarında, en uygun kişi olarak o bulundu. Çok akıllı ve değerlendirme yeteneği kuvvetli olan ve görünüşü ile de iyi bir asker olmasına rağmen kendine güveni ve gururu ile gerekli durumlarda hoş gitmeyecek kararlar verebilme yeteneği arasında gerekli bir dengeye sahip değildi. O tarihe kadar Mareşal Kolmar von der Goltz Türkler'in askeri müşaviri idi ve kimliği, dürüstlüğü ve kişiliği ile Türkler'in güven ve sevgisini kazanmıştı, İngilizler, Bağdat'a saldırınca General Townshend Kutlamara'da teslim olmak zorunda kaldı. Şimdi ise artık Goltz ölmüş ve Türkler bir yenilgiye uğrayıp Bağdat'ı kaybetmişlerdi.

Enver Paşa bir plan yaptı. Mustafa Kemal Paşa'nın 7. Ordusu ile Irak'ta bulunan Halil Paşa'nın 6. Ordusu Yıldırım Ordular Grubu adı altında Bağdat'ı geri almak için taarruz edeceklerdi ve Enver Paşa bu grubun başına Falkenhayn'ın getirilmesini istedi. Daha Berlin'deyken Falkenhayn, bu görevde başarılı olmak için öteki Türk cephelerinde de etkili olmas ın ın şart olduğunu gördü. Türkleri desteklemek için bir de Alman "Asya Kolordusu" kurulup Yıldırım'a bağlanacaktı.

Papen göreve başladığında, ne denli büyük zorluklarla karşılaşacağını hayal bile etmiyordu. Türkiye'de cepheler arasındaki muazzam mesafeler, çok kısıtlı olan nakil araçları ile iklim koşulları ve orada yaşayan halklar hakkındaki kesin bilgisizlikleri önemli problemler yaratıyordu. Buna karşın, Alman Asya Kolordusu teşkil çalışmaları ilerledi. Birlikler sonbaharda cephede olaksa da daha erken bir tarihte hazırlık için öncü birliklerin Türkiye'ye hemen gönderilmesi gerekiyordu.

Temmuz başında Falkenhayn ile karargâhı o zamanki adı ile Konstantinopl'a hareket etti. İstanbul'un boğucu sıcağında Alman karargâhı harekât şubesi kâğıt üzerinde Bağdat'ın geri alınması planları üstünde çalışıyordu. Sonbahara kadar 7. Ordu Halep civarında toplanacak ve Alman Asya Kolordusu da ona katılacaktı. Bu birlikler sonradan, menzil hattı olarak kullanacakları Fırat'ı takip edecek, Bağdat üstüne yürüyeceklerdi.

Haritaya bir göz atılacak olursa böyle bir hareketin ne kadar zor olacağı kolayca görülür. Nakil araçları yoktu. Fırat'ta gemi ya da tekneler yoktu. Tarih öncesinde oldu ğu gibi tek nakil vasıtası, şişirilmiş keçi tulumlarından yapılan "keleklerdi", Bağdat demiryolu ancak Toroslar'a gelmiş dayanmış, Toros ve Amanos tünelleri daha bitmemişti. Savaşın sonuna kadar bu nedenle, her mermi, her nal, bütün yakacak ve yiyecekler Toros tünelleri içinde boşaltılıp dar bir dekovil hattına yükleniyor ve Adana Ovası'na taşınıyordu. Kafkasya'dan Filistin'e kadar bütün cephelerdeki Türk orduları bu tek ve dar hattan besleniyorlardı. Böyle bir durumda Türk ordularının 1918 Ekimine kadar mevzilerini genel olarak korumuş olmaları bir mucizedir.

Yeni bir önemli problemi de halletmeleri gerekti. Gazze ile Barseba arasındaki Filistin cephesi, yani en güneyde olan cephe hattı General Kress Von Kressentein komutasındaki bir ordu tarafından korunuyordu ve kendisi de Suriye Genel Valisi Cemal Paşa'ya bağlıydı.

Türkler'in Süveyş Kanalı'na yaptıkları taarruz başarısızlığa uğrayınca Von Kress büyük bir enerji ile bu cepheyi hazırlayıp tutmuş ve astlarını ve kendisini sakınmayarak çalışıp mevzileri sağlamlaştırmıştı. Sağ kanadındaki Gazza Vahasına karşı yapılan iki İngiliz taarruzunu da basan ile püskürtmüştü.

Şimdi ise İngilizler Batı Cephesi'nden General Allenby'yi getirmişler ve yeni bir saldırıya hazırlanmaya başlamışlardı. İngilizler her zamanki gibi işe sistemli olarak başladılar. Önce Kahire'den cepheye kadar bir demiryolu yaptılar ve yanına da bir su borusu döşediler. Su, çöldeki her harekâtın en önemli unsurudur. General Von Kress bu nedenle cephesi için çok endişeleniyordu. İşin ilginç yanı Vimmy Tepeleri'nde General Allenby'nin tümenlerine karşı savaşan Almanlar, burada da karşı karşıya gelecekti, yani birbirlerini tanıyan hasımlar bildikleri taktiklere karşı savaşacaklardı.

Türk mevzilerini üstün ve kuvvetli bir topçu ateşi ile döverek çökertmek ve arkasından saldırıya geçmek şeklinde Fransa'da yaptıklarını Filistin'de de tekrarlaması beklenirdi.

Filistin cephesi düşerse, stratejik olarak Bağdat seferi çok kritik bir duruma düşerdi. Filistin'de cephe yarılırsa, İngilizler, Suriye'ye girip Bağdat Ordusu'nun arkasını çevirebilirdi. Bunun için Falkenhayn Filistin cephesini kendi gözleri ile görmek istedi ve kurmay başkanı ile beraber Ağustos ortalarında İstanbul'dan yola çıktılar.

"Hayatımda ilk kez Anadolu'nun o uçsuz bucaksız bozkırlarını görüyordum. Bu hemen hemen insansız ve geri kalmış bölgeler bana çok tesir etti. Trenimiz sonradan Toros Dağlarına yöneldi. Karapınar'da indik, bütün eşyalar bir tek dekovil hattına yüklendi. Dekovilin yanında, asırlardan beri halkların, orduların tek geçit yolu olan dar bir yol bulunuyordu. Bu Gülek Boğazı'ndan kimler geçmemişti. Büyük İskender'den Daryus'a kadar. Güneye indikçe güneş daha acımasızca parlıyordu. Halep, geçen

deve kervanlarının çıkardığı bir toz bulutu ile örtülü idi ve yalnız tepedeki eski kale görülüyordu. Sonra bahçeler ve yeşillikler içindeki Şam. Trenimiz Yafa'da durdu. Son istasyonda General Von Kress bizleri otomobil ile cepheye götürdü, sonra yolumuza atla devam ettik. Önce Gazze Cephesini gezdik ve ön siperlere kadar gittik. Ertesi gün sol kanatta, Berseba'yı gezdik. Orada belli bir cephe yoktu ve yalnız tek tek dayanak yuvaları mevcuttu."

İkinci günün akşamı cephe de gördüklerini bir rapor olarak hazırladılar: Cephe çok uzun ve zayıf olarak tutulmuş. Bazı küçük ihtiyatlar dışında bütün birlikler ön hatlara yerleştirilmiş. Derinlemesine bir savunma hazırlığı yok. Sahra tahkimatı 1914'ten önceki sisteme göre yapılmış olup kuvvetli bir topçu ateşine cephe dayanamaz. Top ve cephe mevcudu çok yetersiz. Bu olumsuzluklara karşın asker fevkalade bir etki bırakıyor, ancak izinsiz, dinlenmesiz yıllardır hep ön hatlarda tutulmuş. Beslenme ve yiyecek durumu kötü. Nakliyat sırf hayvan sırtında yapılıyor ve katır, at ve develerin bir kısmı da zaten kesilip yenmiş. General Allenby'nin tatbik edeceği tahmin edilen modern saldırı usulleri karşısında cephe ve savunma ancak modern şekilde derinlemesine hazırlanırsa dayanabilir. Bugünkü hali ile Filistin cephesi Bağdat cephesinin güney kanadı için büyük tehlike olarak gözükmektedir.

Falkenhayn ve kurmayları cephe denetlemesinden dönerken bu raporu hazırlayıp tartışırken, bir felaket haberi daha aldılar. Gelen bir telgrafta, cepheye sevk için depolanmış olan bütün cephe Haydarpaşa'da bir sabotaj sonucu havaya uçmuş ve istasyon büyük ölçüde tahrip olmuştu. Bu durumda şimdi cephesiz de kalmışlardı. Bağdat seferinin hazırlıkları zaten gecikme ile yapılırken bu olay Almanlar'ı daha da kötü duruma düşürdü. Zaman planlaması karmakarışık oldu. Alman Asya Kolordusu da gecikmelerle toplanmaya başladı.

Bu arada Türkiye'de mareşalliğe yükseltilen Falkenhayn, Bağdat seferinden vazgeçmeye ve bütün dikkatini Filistin cephesinden yükselen tehlikeyi karşılamaya çevirmeye karar verdi. Bağdat'ın geri alınması sadece bir prestij meselesiydi ve askeri açıdan hiçbir gereği yoktu. Filistin cephesinin çökmesi ise Suriye ve Irak'ın toptan kaybedilmesine neden olurdu.

Falkenhayn'ın, verdiği bu stratejik karar ne kadar doğru ise, bunu yapmak için ileri sürdüğü koşul da, karargâhını bir o kadar üzdü. Ordusundan bir kısmının Filistin cephesine nakli dolayısıyla kendisi bütün cephenin komutasını da almak istedi. Bu durum ise Suriye'nin hâkimi kudretli Cemal Paşa'nın yetkilerinin kısılması anlamına geliyordu ki, bunu da Cemal Paşa geri çevirdi. Kurmay Başkanı Ali Fuat'la Papen bu işi çözmeye çalıştılar ama başarılı olamadılar. Kendi kurmaylarına göre Falkenhayn'ın inadı yanlış yerde tutmuştu, tıpkı Verdun cephesinde muharebelere devam kararında olduğu gibi.

Falkenhayn, Enver Paşa ve Ludendorff arasında ciddi bir savaş başladı. Cemal Paşa yetkilerinin kısılmasını şiddetle reddediyordu. Sonunda Falkenhayn, "Ya ben ya o," dedi ve savaşı kazandı. Bunun ardından, cephe de yetkisi elinden alman Cemal Paşa geride Suriye'de bütün ordunun menzilini kontrole ve Falkenhayn'a elinden gelen her zorluğu çıkarmaya başladı.

Bu gelişmeler olurken 7. Ordu Komutanı General Kress'e İngilizlerin taarruzunun başlayacağı istihbaratı geldi. Bu arada bir Türk keşif kolu bir İngiliz'in yolda düşürdüğü günlüğünü buldu. Burada

Berseba'ya yapılacak taarruzun ayrıntıları vardı. Ama günlüğün bir aldatmaca olabileceğinden de kuşkulandılar.

Türk kurmaylarla Almanlar arasında Allenby'nin taarruzda uygulayacağı taktik konusunda anlaşmazlık çıktı, Refet Paşa Albay

İsmet'le (İnönü) birlikte dinlediği Papen'in deneyimlerine güvenmedi.

Ekim ayı sonunda taarruz başladı. Her şey sanki Arras'daki paskalya taarruzunun bir tekrarı gibiydi. Günlerce süren bir tahrip ateşinden sonra bütün manialar, siperler ve her şey yerle bir olmuştu. Türk birlikleri kahramanca dayandılar, fakat adam adama dövüşmeye zaman kalmadan savaştacak adam kalmamıştı. İngiliz ve Avustralya süvari tümenleri inanılmaz bir şekilde çölü aşıp Berseba'ya girdiler. Kudüs'e giden yolu kapamak için Halep'ten iki Türk tümeni getirildi ama bu tümenler geldikleri zaman yolda yakalandıkları çok korkunç kum fırtınası ve susuzluk yüzünden savaştacak durumda değillerdi.

"Bu arada ben de bu tümenleri cepheye sokmak için sol kanada koştum. El Halil'in güneyinde dağlar içinde bir su deliği olan Abu Chuff'da, 7. Ordusuna geri dönen Mustafa Kemal Paşa'ya rastladım.

Herhalde alınacak önlemler hakkında Falkenhayn ile tartışmış olmalı ki, keyifsiz ve kızgındı. Bu iki yetenekli fakat başka hamurlardan yapılmış olan asker arasındaki anlaşamamazlık, generalin istifası ile sonuçlandı. Cephe bu durumda iken, Paşa'nın ayrılışına ben çok üzüldüm. Onun yerine, savaşın sonuna kadar bu orduya komuta edecek olan Fevzi Paşa geldi."

Cephelerdeki felaketler birbirini kovaladı. İngiliz uçakları gerilerdeki bütün depoları ve yürüyüş kollarını imha ettiler. Böyle bir savaş şekline hiç alışık olmayan Türk birlikleri dağınık bir şekilde kuzeye çekilmeye başladılar. Taarruzun başladığını haber alır almaz Falkenhayn Kudüs'e geldi ve durumu düzeltmek için emirlerini oradan vermeye başladı. Karargâhtaki tüm subaylar, Alman olsun, Türk olsun, geriye giden tüm yolları tutup geri giden her er ve birliği durdurup bir cephe kurmaya çalıştılar.

İngilizler her zamanki taktik hatalarını burada da yaptılar. İngilizler Berseba zaferini kazanmışken ilerlemek yerine durdular. Dolayısıyla daha o günlerde Kudüs'e erişebilecekken bu fırsatı kaçırdılar. Falkenhayn 7. Ordu ile Yafa civarında bir savunma hattı kurmayı başardı. İngilizler'in sahilden yukarıya, Kudüs'e çıkışma bir süre engel olundu. İngilizler Avustralyalılarla birlikte aralık ayı başında Yudea Dağlarına yaklaştı. Burada çok kanlı çarpışmalar oldu. İngiliz birlikleri Beytullahın dağları eteklerine gelince Kudüs'te çok çetin muharebelerin yapılacağı ve bu üç dinin kutsal kentinin tahrip olacağı belli olmuştu. Dünya burasını İngilizler'in değil de Almanların yaktığına inanacaktı. Bu nedenle askeri olarak önemi olmayan bu kentle, kentin birkaç kilometre dışında savunma mevzileri kurup muharebeyi kabullenmek arasında fark yoktu. Ama Falkenhayn açısından bir fark vardı: Prestijini yitirmek. O buna dayanamazdı.

"Ben Verdun'u kaybettim. Şimdi de bir savaşı kaybediyorum. Bir de dünyanın gözlerini diktiği bu kutsal kenti de kaybedemem. Çekilmem olanaksız," diyordu.

Devreye Enver Paşa da dahil olmak üzere Alman üst makamlar girdi ve Falkenhayn'ın direncini kırdı. 7 Aralık 1917 gecesi Kudüs'ün tahliyesi emri geldi. Binlerce şehit veren Türk 7. Ordu'nun bu kutsal kenti tahliye etmesi ardından Allenby büyük bir gösteriş içinde Kudüs'e girdi. Arap halkın çılgınca sevinç gösterileri arasında karşılanırken, bu olay dünyada büyük yankılar uyandırdı.

Allenby'yi çılgınca alkışlayan Arapların "ödül" beklerken, bu kutsal toprakları, İngiliz General'in cebinde Filistinli Araplardan alıp, Yahudilere vermeyi vaat eden *Balfour Deklarasyonu*'nu taşıdığından haberleri yoktu.

Mezopotamya'da ihanet eden Kudüs'te hançerlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM ULUSLARARASI İLİŞKİLER EKONOMİ

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE KOMPLOCULUK

Dünya siyasi sisteminin "levyesi", devletlerin dış politikalarını, yoksa makro düzeyde mekanizmanın ruhu ve o ruhun yön verdiği küresel "trend"ler midir? Uluslararası bilim disiplinde bu sorunsal Homeros'tan bu yana tartışılıyor.

Ancak, her iki analiz düzeyinde de komplo teorileri sistemin temel "dönüştürücüsü" olarak düşünülmekte... Komploculuk, devletlerin meşru yollardan sistemden tahsil edemediklerini alma çaresizliği mi, yoksa sistemin bizzat doğasından kaynaklanan bir unsuru mu?

Her uluslararası adım ya da literatürün deyimiyle, "girdisinde" bir komplonun şifresini aramaya, hatta çözdüğümüzü iddia etmeye pek meraklı stratejiler, her ülkede vardır.

Yine de, şu da bir gerçek ki, devletlerin zaman zaman savaştan bir önceki eşikte medet umdukları yöntem olarak komploculuk, dış politika yazımının bugüne değin ihmal edilmiş bir alanıdır. Burada en sağlıklı değerlendirme şu olmalıdır: Her devlet (veya içindeki birimler) konjonktürel periyotlarında bu silaha uzanır ve kullanırlar. Bu çerçevede olguyu günümüzle anlamlandırırsak, karşımıza Kuzey Irak'taki gelişmeler çıkıyor. Kim burada neler yapmaya çalışıyor; bunu resmi ağızlardan öğrenmek mümkün değil. Fakat, dışışleri labirentlerinde kapalı kapılar ardında, neler konuşulduğunu ancak elli-yüz sene sonra arşivler açıldığında göreceğimize göre, bu alanda bir yerde spekülasyon affedilir olmaktadır. Tabu, bu komplo teorileri dozunda üretilirse (!)..

Dün olanlar, belli koşullar ışığında, bize günümüzün aynasıdır. İşte bu açıdan Mim Kemal Öke'nin *Musul-Kürdistan Sorunu-1918-26* adlı eseri ciddi bir pusula olmaktadır. Öke, bu yıllarda resmi söylem dışındaki gelişmeleri bizzat arşiv belgelerini tarayarak yeniden inşa etmiş. İlk kez gün ışığına çıkan dokümanlarda başta İngiltere olmak üzere "Büyük Güçler"nin bugün savaşın eşiğine gelen o yörede ne kompolar peşinde koşmuş olduklarını, açıp okuyunuz. Binbaşı Noel'in "Kürdistan misyonu", tahrikler, kompolar adeta bir kirli işler geçit resmi olarak sayfalara dökülmüş. Demek ki, İngiltere, işin ısınmasıyla arşivleri boşuna kapatmamış. Ne var ki, kitap bir kez raflara konmuş, iş işten geçmiştir.

Öke'nin kaleminden İngiliz istihbarat birimlerinin savaş / diplomasi ekseninde ulaşamadıklarına komplo düzenleyerek varmak istedikleri bütün çıplaklığı ile ortaya çıkıyor. Bu bağlamda, bazı noktaları belirtmekte de yarar var:

Bir kere, komploculuk merakı (ve işlemleri) bir misyon olarak bazı ajanlara verildiğinde, dışışleri camiasında düşünce birliği yok. Karşı çıkanlar da olmuş. İkincisi, James Bond'ları göreve gönderdiğinizde, "malum" kişiler işgüzarca bir yaklaşımla misyonlarını da abartmış, hatta resmi sınırlarını da aşmışlar çoğu kez. O zaman devlet, benim bunlarla işim yok deyip, ortadan çekilivermiş.

Dahası, her kurgulanan komplonun başarılı olması gibi bir tarihsel determinizm de yok. Bu da

kitaptan görülüyor. Mustafa Kemal Paşa'nın resmi ve meşru sınırlar içindeki hamleleri, bu kabil atakları etkisiz hale getirebilmiş. Bu da cumhuriyetin kuruluşuna giden yıllarda Atatürk'ün yasallığa verdiği önem ve özeni bir yerde bize yansıtmakta. Komploların bir şekilde toplum mühendislerinin elinde patlamasını da pek güzel göstermekte.

Buradan günümüze göndermelere gelince... Tabii ki, Kuzey Irak üzerinde emelleri olan dış politika aktörleri, kendi resmi ağızlarını yalanlarcasına, kim bilir bugün neler tasarlıyorlardır, diyebilmeye hakkımız vardır. Bu komplo teorileri, artık B planları, D-Day senaryoları olarak üretilmektedir. CIA'in hele Irak'ta nasıl çırpındığını da bu bağlamda dile getirebilir miyiz? Irak'tan sonra eğer İran'a ABD saldırısı, eğer olacaksa, bu komploların sisteme sokulmaması ya da sokulmuşsa bile, başarısız olmaları sonucunda gerçekleşecektir. Bu çerçevede savaş, son seçenektir ve komplolar tükendiğinde devreye girecektir. "Saldırı bugün / yarın" diye diplomatik zaman kazanma çabaları, bu komploların semeresini verip veremeyeceğini bekleme sürecinden başka bir şey değildir, kanısındayım.

Teori: Pearl Harbor'a Japonların Yaptığı Saldırıya Başkan Roosevelt ve Generalleri Bilerek Göz Yumdu

Tarihçi John Toland, *"Milyonlar tarafından saygı gören ve şerefli kabul edilen bir grup insan, devletin iyiliği için şerefsizce davranmanın gerekli olduğuna kendilerini inandırdılar ve Japonlar'ın kaçınmaya çalıştıkları savaşı ateşlediler,"* diye yazmıştır.

Aralık 1941 akşamüstü Amerikan Başkanı Franklin Delano Koosevelt, Amerikan donanması tarafından ele geçirilmiş bir mesaj aldı. Mesaj, Tokyo'dan Washington'daki büyükelçiliğine gönderilmiş ve Japonların üst seviye "mor kod"unda kodlanmıştı. Fakat mor kodu uzun süre önce çözen Amerikalılar için bu bir problem değildi. Başkan'ın mesajı bir an önce görmesi çok önemliydi çünkü mesaj; Japonlar'ın Batının ekonomik baskısı altında Amerika ile bütün ilişkileri kestiğini belirtiyordu. Koosevelt 13 bölümlük mesajı okuduktan sonra, "Bu, savaş demek," dedi. Fakat sonra kendi durumundaki bir başkan için çok garip bir şey yaptı: Hiçbir şey! Ancak gizli Japon savaş ilanı en çok bilmesi gereken kişilere hiç ulaşamadı. Pearl Harbor, Hawaii'deki Amerikan Birleşik Devletleri Pasifik Filosu Kumandanı Amiral H.E. Kimmel ve General Walter Shprt'a. Fakat şu kesindi, Japonlar saldırırlarsa hedefleri Pearl Harbor olacaktı. Bir sonraki gün şafak vaktinde Japon uçakları Pearl Harbor' ı bombaladı. Bu büyük bir sürpriz olmuştu, en azından Kimmel, Short ve ölen 4575 Amerikan askeri için. Fakat General George C. Marshall, Leonard T. Gerow, Amiral Harold R. Stark ve Richmond Kelly Turner için bu bir sürpriz değildi. Onlar askeriyein Washington'daki en yetkili kişileri idi ve aynı zamanda bu olaydaki gibi hassas mesajları komutanlara iletme yetkisi olan kişilerdi. Fakat Kimmel ve Short'a ne savaş ilanı ne de saldırının çoktan sonuçlandığı sabaha kadar ulaştı.

1944'teki donanma ve dahili askeriye soruşturması Stark ve Marshall'ı Hawaii'deki komutanlara mesajı iletmediklerinden görev ihlalinden dolayı suçlu buldu. Fakat bu bilgiler askeriye tarafından örtbas edildi. Halkın bildiği kadarıyla saldırıya ilişkin son gerçek bulgular olaydan 11 gün sonra Yüksek Mahkeme Hâkimi Owen Roberts başkanlığında oluşturulan Roberts Komisyonu tarafından ortaya çıkarıldı.

20 yıl sonra başka bir konuda yine Yüksek Mahkeme yargıçlarının başkanlık ettiği bir soruşturma komisyonunda olduğu gibi Roberts Komisyonu'nun suçluları önceden kararlaştırıp şüphelileri suçlu çıkarmak için gerçekleri saptırdığı ortaya çıktı. Bu olayda günah keçileri Kimmel ve Short idi. Kimmel ve Short halk ın eleştiri odağı olmuş, emekli olmaya zorlanmış ve istedikleri halde konu ile ilgili açık oturumlara katılamamışlardı. Roberts Komisyonu panelistlerinden Amiral William Stanley, Roberts'ı bulgular konusunda "Bir yılan kadar yalancı" olarak değerlendirdi. Pearl Harbor ile ilgili toplam 8 soruşturma yapıldı. Bunların en inanılmazı Roberts Komisyonu sonuçlarını da inceleyen Beyaz Saray-Senato ortak soruşturmasıydı. İnanılmaz bir şekilde Marshall ve Stark ifadelerinde sava ş ilan ın ın geldiği akşam nerede olduklarını hatırlamadıklarını belirttiler. Fakat yakın arkadaşları, donanma sekreteri Frank Knox o ak şamı Marshall, Stark ve kendisi Beyaz Saray'da Roosevelt'le beraber Pearl Harbor'ın bombalanmasını ve böylece Amerika'nın İkinci Dünya Savaşı'na girebilme şansını bekledikleri gerçeğini ortaya çıkardı. Geniş bir örtbas operasyonu ile konu kapatıldı. Tarihçi John Toland'a göre Pearl Harbor saldırısından birkaç gün sonra Marshall yüksek rütbeli subaylarına, "Beyler; bu bizle mezara gider," dedi. General Short, Marshall'ı gerçekten arkadaşı zannetmişti. Yanıldığını anladığında çok geçti. Short bir keresinde eski arkadaşı adına üzüldüğünü çünkü Marshall'ın otobiyografisini yazamayacak tek general olduğunu belirtmişti.

Pearl Harbor'daki filo kumandanlarından saklanan başka mesajlar da vardı. "The Winds Code" adlı şifreli mesaj bunlardan belki de en şoke edicisi: Bir Japon kısa dalga istasyonundan yapılan sahte hava durumu raporunda yer alan "nigashi no haze ame" sözleriydi. Bu sözlerin anlamı "doğu rüzgârı, yağmur" idi. Amerikalılar bunun Japonların ABD ile savaş kodu olduğunu biliyorlard ı. Amerikan üst kademe askeri görevlilerin tepkisi ise "Winds Code"u yalanlamak ve böyle bir mesaja ulaşıldığına dair bütün kanıtları yok etmeye teşebbüs oldu. Fakat böyle bir mesaj vardı ve fark edilmişti. Avustralya istihbarat örgütü saldırıdan 3 gün önce Hawaii istikametinde yol alan bir Japon uçak gemisi filosu fark etti. Washington'a acilen ulaştırılan uyarı Roosevelt tarafından Cumhuriyetçiler'in çıkardığı politik amaçlı dedikodu olarak değerlendirildi.

Almanlar'dan bilgi aktaran çift taraflı bir İngiliz ajanı Japonlar'ın niyetini öğrenip Washington'u uyarmaya çalıştı fakat boşuna.

Roosevelt ve Amerika'nın üst rütbeli komutanlarının, bırakın binlerce askeri, koskoca bir Pasifik filosunu feda etmelerinin nedeni neydi?

Pearl Harbor saldırısından uzun süre önce itilaf güçlerine karşı savaşın bir zorunluluk olduğu kararına varılmıştı. Amerikan halkı bu fikre karşıydı. Amerikan toprağına yapılacak büyük çaplı bir saldırı bunu elbette değiştirecekti. *"Bu, Başkan'ın sorunuydu,"* diye yazdı Pearl Harbor Destroyerleri Komutanı Amiral Robert A. Theobald; *"ve çözümü şu basit gerçek üzerine dayanıyordu; savaş için iki devlet gerekir fakat kimin başlattığı fark etmez."*

Toland, "Milyonlar tarafından saygı gören ve şerefli kabul edilen bir grup insan, devletin iyiliği için şerefsizce davranmanın gerekli olduğuna kendilerini inandırdılar ve Japonların kaçınmaya çalıştıkları savaşı ateşlediler," dedi.

Kaynaklar

1. Komplo Teorileri, 2002/05

2. Komplo Teorileri, 2002/04

AB PARA BİRİMİ EURO ALMANYA'NIN ETKİSİNİN AZALTILMASINDA BİR ARAÇTIR

AB'nin tek para birimine geçiş tartışmalarının yapıldığı yıllarda her ülke bu yeni birimi ulus devletin en önemli öğelerinden birisinin yok edilişi olarak değerlendirip karşı çıkıyordu. Farklı tartışmalardan birisi de Almanya'da yaşandı. Acaba Euro Almanya'nın etkisinin azaltılması yönünde atılmış bir komplo adımı mıydı?

Bunun yanıtını ünlü Sinolog 36 Çin strategemi yazar ı Harro Von Senger'den aktarıyorum.¹

Von Senger yeni para biriminin kullanıma başlanmasına çok az kala 1998'in sonunda senaryosunu üstelik Çin kaynaklarına dayandırarak yazıp kamuoyu ile paylaşmıştır.

"1999'da yürürlüğe girmesi beklenen Avrupa para birimi, Maastricht Anlaşması'nın öngördüğü amaçlardan biriydi. O, Amerikan Doları ve Japon Yeni karşısında güçlü bir rakip olmalı ve Avrupa Birliği ihracatının artmasında motor görevi üstlenmeliydi." Bunlar, şüphesiz, Avrupa Birliği'nin tutumunu yansıtacak şekilde, birlik için "Euro" adıyla tek bir para biriminin yürürlüğe konulmasının gerekliliği konusunda ileri sürülen nedenlerdi. Ve bu satırlar, Pekin'de Almanca yayınlanan *Beijing Rundschau* (Pekin Panaroma) adlı bir haftalık dergide, yorumsuz olarak alıntılanmıştı.

Ne var ki, Çinliler'in Avrupa ülkelerinin bu resmi deklarasyonlarının arkasında gördüklerine inandıkları şeyin ne olduğu araştırılmak istendiğinde, Çin dilinde yayınlanan gazete ve dergilere bakmak gerekir. Bu yayınlarda şöyle saptamalara rastlanır:

"Fransa, yeniden birleşen Almanya'nın hiçbir engel olmaksızın bir ekonomik süper güç olarak gelişmesinden ve Alman Markının Avrupa ekonomisinin kaderine hâkim olacak bir kuvvet haline gelmesinden korkar. Bu nedenle Fransa, bir Avrupa Birliği para biriminin yürürlüğe konulması suretiyle Alman Markı'nın boynunun kırılmasını arzu eder."

Bu analiz, "Fransız-Alman Ekseni Gevşerken 'İngiliz-Fransız Dayanışması' Sıkılaşıyor" başlıklı bir makalede yer alm ıştır (*Kulturtreff-Zeitung* [Kültür Buluşmaları Gazetesi], Şanghay 25.12.1995). Şanghay Uluslararası Sorunlar Enstitüsü'nün Avrupa seksiyonu şef yardımcısı, yazar Zhou Guodong, Fransa'nın Almanya politikasını 19 numaralı strategemi^[2] göre şöyle yorumlamaktadır: Fransa, Almanya'nın gelecekte büyük bir güç olmasını sağlayacak temelleri, Alman Markı'nın devredışı bırakılması yoluyla, onun altından çekip almak istemektedir. Euro, buna göre hiç de kendi başına bir amaç değildir; tersine o sadece özel bir amaç için, yani bir tehdit olarak algılanan kuzeydeki komşunun (Almanya'nın) sürekli olarak zayıf kalması için bir araçtır. Jiang Jianguo'nun yorumu da bu doğrultudadır: "Fransa'nın 80'li yılların sonunda Avrupa para birliğinin sağlanması konusunda sürekli, aktif olmasının altında yatan esas neden, Alman Mark ı'nın Avrupa'daki hâkim konumunu

elimine etmek ve Avrupa üzerindeki Alman etkisine ket vurmaktır." (*Volkszeitung* [Halk Gazetesi], Pekin 8.5.1998, s.7)

Benzeri yorumlar Avrupa'da da yayınlanmıştır: "Ortak para birimi olacaktır, böylece ekonomi ve para politikasında Almanya'nın üstünlüğü (ve böylece aynı zamanda esasında her zaman fiiliyata dönüştürülebilir olan politik ağırlığı) kırılacaktır. Para politikası bundan sonra ortak olarak yürürlüğe girecektir. Bu, Fransa'nın eski ve yıllardan beri inatla izlediği yoldur. Aynı zamanda Paris kendi dış politikasını, güvenlik ve savunma politikalarını belirleme ve yürütme hakkını başkalarına bırakmış olmayacaktır. Politik birlik anlaşması, buna göre, artık bir niyet açıklama paketinden başka bir şekilde görülemez" (*Neue Zürcher Zeitung* [Yeni Zürih Gazetesi], 8./9.5.1993, s.33). "Fransa [Mitterrand], [Alman Markı'nın devre dışı bırakılmasını] 80 milyon Alman'ın kontrol altında tutulmasını sağlayacak, başarısı kanıtlanmış biricik araç olarak görmüştür" (*Der Spiegel*, Hamburg Nr. 18, 1998, s.109). "Avrupa para birliğinin tesisi süreci, şu günlerde, Alman Markı'nın ve Alman Merkez Bankası'nın üstün gücünü nötralize etme girişimi olarak anlaşılabilir" (Werner Link: "Gleichgewicht und Hegemonie" ["Eşit Ağırlık ve Hegemonya"], *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 19.9.1997, s.13). "Bu Alman üstünlüğüne Euro'nun yürürlüğe konulmasıyla sürgü çekilmiş olacaktır." (["Bir Alman Basın Modelinin Sökümü], *Neue Zürcher Zeitung*, 20./21.6.1998), s.21). Euro, "Almanların Avrupa Birliği içinde varsayılan üstünlüğünden kaçınmak" için oldukça uygundur. 'Maastricht', Figaro'da 1992'de yer alan bir yazıya göre, 'savaşmadan kazanılmış Versaille antlaşmasıdır' (*Der Spiegel*, Hamburg, Nr.17/1998, s.141). "Euro işi tamamen tersine dönmüştür; çünkü onunla ilk planda Avrupa'nın geleceği değil, tersine Almanya'yı zayıflatmak amaçlanmıştır" (Rudolf Augstein, *Spiegel Speical*, Hamburg Nr. 2/1998, s.18).

Çinliler'in bakış açısından görüldüğünde, Euro'nun 19 numaralı strategemin bir aracı olarak görüldüğü o kadar açıktır ki, buna göre, Fransa Almanya'nın gerçekten de suyunun kesilmesini arzu etmektedir. Çünkü "Almanya'nın para birliğinin yürürlüğe konulmasına karşı geliştirdiği tavır hiç de yumuşak değildir. Ancak ve sadece, değer ve istikrar bakımından Alman Markı'na denk olacak bir para birimi Alman Markı'nın yerini alabilir."

Zhou Guodong, Almanya'nın Fransa'nın strategimini gördüğünü ve onu önlemeye çalıştığını yazıyor. Yeni para birimi Alman Markı'yla aynı değerde olmalıdır. Alman Markı, Euro için ölçüt alınmalıdır. Zhou Guodong'a göre, bu şekilde, Almanya'nın gücü sarsılmadan kalır; çünkü Almanya yeni para biriminin en yüksek hamisi ve garantörü olarak görünür. Fransa'nın 19 numaralı kuvvetten düşürme strategimini kullanması, boşluğa atılmış bir yumruk olarak kalacak, hatta Almanya tarafından kendi yerini güçlendirmekte kullanılacaktır.

Bu tezleri Batılı yayın organlarında yeniden bulmak mümkündür: "Avrupa Birliği'nin yansı Kohl'ü, para birliğinin sağlanmasında tüm diğer ülkeleri Alman Markı'nın istikrarının korunması için Almanlarca alınmış olan önlemleri almaya zorlamakla itham ediyor. Bu, ekonomi devinin kaslarını gerdiği anlamına gelir" (*Büde*, Hamburg 8.1.1992, s.4). "Magazin eki *la Vie Française* için 'kibirli' Almanlar para birliği konusunu rafa kaldırmak istiyorlar. 'Almanlar 125 yıl içinde Fransa'yla olan üç silahlı çatışmada bunu başaramadılar'. Önceki devlet başkanı Frantçois Mitterrand'ın özel danışmanı Jaques Attali, Almanların tek bir rüyası olduğunu yazıyor. 'Avrupa Alman Markı' yaratmak ve onunla 'Batıya ekonomik ve Doğuya politik yönden hakim olmak'" (*Die Zeit*, Hamburg, 18.10.1996, s.41).

"Şüpheler ve eleştirilenler Avrupa para birliğinde, Almanların tüm Avrupa'yı Cermenleştirmek amaçlarının gerçekleştirilmesinde kullandıkları bir hegemonya aracını görüyorlar. Tabii bu kez silah yoluyla değil, tersine Alman ekonomik gücünün, Euro kılığına büründürülmüş Alman Markı'nın yardımıyla gerçekleştirilecek bir Cermenleştirilenin aracı olarak (Cark Marsala: "Italien und die europäische VVahrungsunion" ["İtalya ve Avrupa Para Birliği"], KASAI içinde, Bonn 12/1997, s.16).

Gerçekten de Almanya Euro'yu düşmekte olan Alman Markı'yla eşdeğer kılmak ve Avrupa Merkez Bankası'nı gitgide "Alman Merkez Bankası'nın ölçütlerine göre düzenlemek" mi istiyor ve buna muktedir mi? (*Tages-Anzeiger*, Zürih 5.5.1998, s.5) veya burada sadece Alman yönetiminin safdilli bir isteği veya Alman seçmenin evet veya amen [amin] diyeceği, 17 numaralı² strategem anlamında bir makul vaat mi söz konusudur? Alman etkisinin Avrupa'da nasıl olabildiği, 1993 Mayıs'ında görülmüştür: Alman parlamenterlerin itirazlarına rağmen, Avrupa Konseyi Parlamentosu,

Almanca'nın Avrupa'daki üçüncü resmi dil olmamasını karara bağlamıştır. Almanca'ya yapılan çeviriler yılda 21,5 milyon marka mal olmaktadır (broşürler, protokoller, mektup kâğıtları, çevirmenlik ücretleri). Bu resmi gerekçe, sadece, gerçek sebebin strategemik yoldan örtülmesini sağlamak olabilir. Gerçek sebep, Almanlar'ın Avrupa'daki sınırlı prestijlerini artırmalarının önünü kesmek olabilir. Hollandalı bir parlamenter, Konsey'in bu kararını şöyle kalaylıyor: "Yeni bir resmi dil yürürlüğe konulacaksa, buna o dilin kültürü de ait olmak zorundadır" (*Bild*, Hamburg 14.5.1993). Bu örnek, Almanlar'ın Avrupa'daki sınırlı etkisini açığa vurur görünüyor.

"Euro'nun güçlenmesine karşı duyulan şüphe", ilgili olarak "Euro'nun esasen zayıf bir para birimi olacağı konusundaki korku" böyle geliyor. Fransa tarafından Alman Markı'nın elimine edilmesinin yanı sıra açıkça gözlenen amaca, Amerikan Doları'nın altını oyma amacına, zayıf bir para birimiyle ulaşamaz. Çünkü, "ekonomik manzaraya ve yakınlaşma ölçütlerine birazcık olsun bakılması" suretiyle bile, "politik düzlemde hiçbir ölçütün para birliğini yaşama geçirmekte ihmal edilmediği görülür." "Yakınlaşma taleplerinin titiz / sıkı bir şekilde yorumlanmasına duyulan ilgi, öyle görünüyor ki, giderek azalıyor; öyle ki para birliğinin kabulüne karar verildiği ana yaklaşıyor." "Ölçütlerin sıkı bir şekilde yorumlanması vaadi, giderek sadece bir retorik olarak görülüyor ('retorik', Almanca'da hile içeren bir durum için konuşma ve yazı dilinde sık sık kullanılan önemli bir terimdir)." "Tek tek ülkelerin para birliğine katılmaları hakkında politik karar alınmasına ilişkin olarak ne büyük (strategemik olarak hep kendine yontma kokan) bir yorum alanı olduğu (...) açıkça görülüyor. Bunun dışında 'yaratıcı (hileli) defter tutma usulü'⁴ ve diğer hileler önemli bir rol oynuyor olmalıdır" (*Nene Zürcher Zeitung* 16.9.1996, s.9). "İtalya ve Belçika'ya birlikte, (...) politik mülahazalarla (...) bazı ülkeler de Euro klübüne kabul edilir nitelikte bulunuyor. Onların süregiden yakınlaşması her türlü şüphenin üstüne çıkmış değildir" ("Euro. Cesur Bir Bütünleşme Adımı", *Neue Zürcher Zeitung*, 30.6.1998, s.BI).

Bu noktada Çinliler'in Euro konusunda Fransızlar'ın hilesi ve Almanlar'ın karşı hilesi üzerine analizlerine bakıldığında, şu sorular önümüze dikiliyor: Çinli gözlemci özelde Michel'in (safdilli Almanlar'a "Michel" denir) ve genelde bir zamanlar bir boğa tarafından aldatılan

Avrupa'nın⁵ hilebazlığına hiç de öyle fazla inanır görünmüyor olmasın? Acaba para birliği en sonunda (pek tabii hiç kimsenin arzulamayacağı) klasik bir budalalıktan başka bir şey olmasın?

Çünkü "Alman Michel bir kez kenara itildiği izlenimini edinirse, onun öfkesi tamamıyla Avrupa'nın bütünleşmesine karşı yönelecektir" (Roland Vaubel, Mannheim Üniversitesi'nde ekonomi öğretileri profesörü ve Alman Ekonomik Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu üyesi; *Die Zeit*, Hamburg 27.6.1997, s.26).

AB 'HİRİSTİYAN KULÜBÜ 'DÜR!

Geçmişte çok sıkça duyduğumuz bir ifade vardı. "AB, bir Hıristiyan Kulübüdür". Tesadüf müdür bilemiyorum ama, Kemal Derviş'in Türkiye'ye gelişiyle birlikte bazı vurgulamalar değişti. Hele AKP'nin ısrarla AB'den müzakere tarihi alma kovalamacası, Milli Görüş'ün temel söylemlerinden birisi olan bu tanımlamayı rafa kaldırmış görünüyor. Bu bir taktiktir ya da değildir ancak bir süre daha bu "deyişi" yaratan Necmettin Erbakan'ın öğrencilerinden bunu duymayacağız.

Ama ne var ki hem Türkiye'de hem de Avrupa'da bu görüşün tersini savunanlar da var.³

2003 yılında Federal Almanya'da muhalefetin başı ve gelecek seçimlerden sonra şansölye olması beklenen Edmund Stoiber Türkiye'deki "elit" dışında hiçbir Türk'ün AB'nin "kültürel ve dinsel" standartlarına uymadığı inancındadır.

'AB'nin dini var mı?' sorusunun yanıtını Altındal şöyle veriyor: AB'nin dini, Gnostik-Hıristiyanlığın açık / gizli örgütleri tarafından "yeniden inşa" edilmiş olan "sekülerliktir". Tanrısı, kutsal kitapların anlattığı "God" (Tanrı) değil, Deizm'in tasarımı yaptığı "Demiurge"dür. Mason Tanrısı, "Kâinatın Ulu Mimarı" AB'nin de Baş Mimarıdır. AB'nin ahlâki değerleri, masonluğun öngördüğü ahlâki değerlerdir: "Libertinizim" AB'nin "varoluş" inancı ise, Kutsal Kitaplar'da anlatılan 'The Fall of Man' (İnsanın / erkeğin / düşüşü - çenetten kovuluşu) değil, Gnostik-Hıristiyanlığın büyü, sihir, kehanet ve oracle'lara dayalı formüllerle oluşturduğu "The Rise of Womanhood" (Dişil ilkenin yükseltilmesi)dir.

Gnostik Hıristiyanlar yol gösteren ve Magi ve / veya Megus diye tanınan kişilerin kullandıkları şifreleri, kodları, gizli alfabeleri, özel dili ve hayata geçirmeye yemin ettikleri düşleri, kehanetleri, uzgörüleri anlamadan AB'nin 12 yıldızlı bayrağı altında, 12 kapısında yalvar yakar içeri alınmayı bekleyen Türkiye'nin aşağılık duygusuyla özürlü, zavallı siyasetçilerine sormak gerekiyor:

AB'nin kurucuları ve Yeni Dünya Düzeni'nin baş mimarları kendi geleneklerinde yer alan "organized" örgütlü (Kilise = Vatikan Ortodoks ve Lutheran) Hıristiyanlığın din anlayışını ve Tanrısını kiliselerinin vaaz ettikleri tarzda anlamıyor ve kabul etmiyor, 1400 yıldır hiçbir değişim geçirmemiş olan İslamiyet'i ve onların Allah inancını bağırılarına basarlar mı hiç?

Bugünkü Avrupa Birliği Christendome'dur ama artık Kilise (Vatikan) Hıristiyanlığının egemen olduğu bir Hıristiyan Kubbesi değildir bu. Bu nedenle Avrupa Birliği Devleti'nin Anayasası'na Kilise'nin Tanrı anlayışı konulmuştur. Bugünkü AB, tam anlamıyla Seküler / Dünyevi bir "Yeni Kudüs"tür. Egemen kültür, Deizm üzerine inşa edilmiştir; Laik ve / veya Ateistçe değildir. AB'nin tanrısı, Gül ve Haç Kardeşliği'nin tanımladığı ve daha sonra da Masonluğun kabul ettiği Deist Tanrı anlayışındır. Bu anlayış ise, özellikle Protestan Etiği ve Ethosu ile belirlenmiştir; Kilise'nin "kutsal"

saydığı kitaplarda anlatılan "kutsallıkla" hiçbir ilişkisi olmayan "Hümanist" bir "dünya görüşü"dür. Kısacası, yaratıcılık misyonunu kutsal kitaplardan alıp kendilerine mal etmiş olan bazı gizli örgütlerin yarattıkları bir din ve Tanrı için hazırlanmış seküler bir *Yeni Kudüs'tür Avrupa Birliği*.

AB'nin bayrağıyla ilgili de ciddi eleştiriler yapılmaktadır. Bu konuya Altındal'dan devam edeceğim ancak araya bir araştırmacının daha görüşünü sokmak istiyorum. Uzun yıllar harp akademisinde jeopolitik dersi veren emekli Korgeneral Suat İlhan Avrupa Birliği'ne neden hayır dediğini açıklarken, Avrupa Birliği'nin Hristiyan bayrağı konusuna da değiniyor.^{2 [7]}

Avrupa Birliği de kendisini özel bir bayrakla temsil ederek egemenliğini, kimliğini belirlemek istemiş ve bu kararını gerçekleştirmiştir. Bilindiği gibi AB bayrağı; lacivert zemin üzerinde, orta yerde daire şeklinde dizilen yaldız rengi (veya sarı) 12 yıldızdan oluşuyor.

AB üye sayısı değişmekte, fakat bayraklarındaki yıldız sayısı değişmemektedir. Halen AB üye sayısı 15 olduğu halde bayraktaki yıldız sayısı 12 olarak kalmıştır. Bunun anlamı; ABD bayrağındaki yıldızlardan her birisinin bir eyaleti temsil etmesine benzer şekilde, AB bayrağındaki yıldızlardan her birinin bir üyeyi temsil etmediğidir.

AB bayrağı ile ilgili olarak elimizde hiçbir belge yok. Buna rağmen emin olmamız gerekir ki, Türkiye'de tamamını hemen hemen hiç kimsenin okumadığı, fakat okumadan uymaya, uygulamaya gözü kapalı istekli olduğumuz ve 120 bin sayfa olduğu söylenen AB belgeleri arasında, bu bayrakla ilgili bir yönetmelik, karar, vb. vardır.

AB bayrağının yansıttığı anlamla ilgili resmi bir açıklama da bulunmuyor. Bu sebeple tartışmalar sürüyor, yorumlar çeşitleniyor, zenginleşiyor. Bu konuda iki ayrı yorum bulunmaktadır.

Önemli olan husus şu: Açıklamalar, yorumlar farklı, fakat sonuç aynı. Bütün bilgiler ve yorumlar, AB bayrağının bir hristiyanlık simgesi olduğu noktasında düğümleniyor.

AB bayrağı ile ilgili olarak yapılan ilk yoruma göre; 12 yıldız Hz. İsa'nın 12 havarisini temsil etmektedir.

12 havariler için kutsal sayıdır. 12 sayısını Yahudilerin 12 kabilesi ile irtibatlandıranlar da var.

İnternetteki⁴ yayına göre bayrakla ilgili bilgiler şöyle anlatılıyor:

Başlangıçta, 12 yıldızın, ABD bayrağında olduğu gibi 12 üye ülkeyi temsil ettiği zannedildi. Nitekim 1986-1996 arasında AB'nin 12 üyesi bulunuyordu. Fakat sonradan görüldü ki üye sayılan arttığı halde yıldız sayısı değişmiyor.

Protestan olduğu anlaşılan İngiliz yazar "kandırıldık" diyor.

12 rakamının bütünlüğün ve mükemmeliyetin işareti olduğu (12 ay, 12 saat, Hz. İsa'nın 12 havarisi, Jüri üyeleri, Yahudi kabileleri '12', 12 burç) açıklanıyor.

Aynı yazının bir diğer yerinde de, Mukaddes Kitap'ta Eski Ahit'teki 12 patrik ile Yeni Ahit'teki 12 Havari veriliyor. Yazar soruyor: "AB bayrağı Avrupa'nın Yahudi Hristiyan mirasını temsil ediyorsa; bu iyi bir şey mi?"

Daha tutarlı bir yorum olarak 12 rakamı "Vahiy 12-1 "deki açıklamaya bağlanıyor: *Gökte ulu bir belirti görüldü. Güneşi kuşanmış bir kadın, ayaklarının altında ay, başında 12 yıldızdan bir taç.*"

Yazar, AB bayrağı sembolünün, Roma kilisesinin bu cümlelerdeki kadını Meryem Ana olarak yorumlamasına dayandığı görüşünde. Bu açıklamanın kiliselerdeki heykellere de yansıdığı açıklanıyor.

Meryem Ana'nın başındaki taçtan ayrı olarak, geleneksel mavi pelerinin de, AB bayrağına renk verildiği belirtiliyor.

Bayrağın şekil ve renginin nasıl belirlendiği hakkında da şu bilgiler veriliyor:

1955 yılında Strazburg'da, Konsey bayrak için seçim yaparken Arşene Heitz'in tasarısını yeğledi. Tasarı sahibi kendisini Meryem Ana'ya adanmış bir kişidir. Tasarı Ahit'ten ilham almıştır. AB Konseyi Genel Sekreteri Leon Marchal da Meryem Ana hayranıdır. Başkan Jack Delors da Roma Kilisesi'nin sadık üyesidir. Bu projeyi kendi pozisyonunu yaymak için kullanmıştır.

İngiliz yazar bundan sonra eleştirilerini sürdürüyor: *Eğer Roma Kilisesi Meryem'i tanrıça olarak göstermek isterse bunu yapmakta serbesttir. Protestanlar bu kadar yüceltmek istemiyorlar... Açık ki AB bayrağının tasarımı Roma Kilisesi'nin Meryem imajına dayanıyor. İngilizler için uygun değildir. Çünkü "Reform" kanunlar tarafından desteklenir ve Kraliçe'nin güvencesi altındadır. Diğer "Reform" ülkeleri bu sembolizmin farkında değildi. Özellikle doğuştan gelen haklarını AB potası karmaşası için satmayı seçtiler. AB'ne karşı olan Katolikler ise; kendi sembollerinin özellikle kullanılarak, AB'ye inandırılmaya çalışıldığını söylüyorlar.*

Avrupa Birliği'nin 12 yıldızlı bayrağının gizli şifresiyle ilgili ilk ciddi eleştiriler, İngiltere Bağımsızlık Partisi (UKIP) tarafından 2002 yılında başlatılmıştır. Bu siyasi parti İngiltere'de Sterlin'in Euro ile değiştirilmesine karşıdır ve İngiltere'nin 1972'de imzaladığı Avrupa Birliği üyeliğinden çıkmasını istemektedir. İsveç'te de benzer bir parti vardır. Bu partiye göre 12 Yıldız, Meryem Ana'yı sembolize etmektedir.

İnternette yukarıdaki bilgileri yayınlayan Protestan inanca sahip bir yazarın anlattıkları ışığında değerlendirdiğimizde, AB bayrağının üye Hristiyan ülkeleri bile birleştirici bir unsur olmadığını söyleyebiliriz.

Buna uygun sorunun tam yeri geldi. AB bayrağının tasarımı kime yaramış: Katolikler kazanmış, Protestanlar kaybetmiş! Ya Müslümanlar?

GİRİT GİBİ KIBRIS'I DA ALACAKLAR

Türkiye AB üyesi olmadıkça, Kıbrıs'ın bir parçası halinde ve tek temsil altında AB'ne katılacak KKTC'nin geleceği parlak gözükmemektedir. Zamanla eriyip giderler.

Zamanında belleğimize iyice yerleşmiş olan, Yunanlılar'ın, "Girit gibi Kıbrıs'ı da bir gün ilhak edeceğiz" sözünü nedense unuttuk veya unutmuş gözüküyoruz. Her şeyi bilir geçinenlere bir unutkanlık araz oldu. Her konuda ahkâm keserken sıra Kıbrıs'a ve bu bağlamda AB'ye geldi mi, dillerinden "bugün şartlar farklı" sözü düşmüyor. Yunanlılar daha seksen yıl önce Anadolu'nun içerlerine kadar gelmişlerdi deseniz hemen yüzünüze bu lafı yapıştırırlar. Kıbrıs'ta 1963 kanlı Noel'i ile başlayan krizin en hızlı günlerinde, tartışmalı geçen bir görüşme sırasında Dışişleri Bakanı Kostopulos, Atina'daki Türk Büyükelçisi'nin yüzüne alenen, "Girit gibi Kıbrıs'ı da bir gün alacağız," demiş diye anımsatsanız, yine aynı yanıt çıkacaktır ağızlarından. Yunanistan'da iki nesil Türk düşmanlığını körüklemiş bulunan Papandreu ailesinin günümüzde Dışişleri Bakanlığı yapan üçüncü kuşak politikacısı II. Yorgo Papandreu dostluk gösterilerinde bulunuyor diye neden yelkenleri indiriyorsunuz birden, ya adam takıyye yapıyorsa? Bugüne kadar iki dudağının arasından, temel görüşlerinde değişiklik olduğunu kanıtlayacak bir söz çıktı mı, demek hakkınızdır ama kim takar sizi, ortada AB üyeliği var şimdi. Neredeyse hakaret edecekler insana. " Şartlar değişti, siz hâlâ eski teraneyi sayıklıyorsunuz. Bırakın bu dırdırı artık. Türkiye'nin kaderiyle oynadığının farkında mısınız?"

İş bununla bitse gerçeklere ulaşmak o kadar zor olmayacak. Bilgiçler korosu fütursuzca devam etmektedir: "AB'ye sonradan üye olmuş İspanya, Portekiz ve Yunanistan'a bakınız, daha önce bizden pek farkları yoktu, şimdi almış başlarını gidiyorlar. Fert başına milli gelirleri on bin doları çoktan geçti, biz iki binlerde sayıyoruz." Doğru da, sanki AB hakkında tereddüt gösterenler bunun farkında değil. Saydıkları ülkelerin birinde Franco ölmüş, diğerinde Salazar devrilmiş, üçüncüsünde ise Makarios'a karşı darbe tertipleyen Albaylar Cuntası Türkiye Kıbrıs'a müdahale edince çökmüş. Diktatörlüğün sona erişiyse hürriyet ışığını gören bu üç ülkenin, geriye dönüş olmasın diye, şarta şurta bakılmaksızın, apar topar AB'ne sokulduğu ne çabuk unutuldu. "Fakat o zaman Kopenhag kriterleri yoktu," diyenlere rastlayabilirsiniz. Tabu yoktu da, demokrasinin ana kuralları da mı yoktu? Bu ülkeler kaşla göz arasında mı demokrat kesildiler? Yoksa AB'ye girerken akan Euroların yarattığı olumlu ortam mı muhtemel iç mücadelelerin ikinci plana itilmesini sağladı. Bir buçuk yüzyıldır *Batılılaşmayı* hedeflemiş olan Türklerin devamlı surette itelenmesinin gerisindeki neden nedir acaba? Din ve kültür farkı olmasın sakın? Buna bir de kılıf uydurmuşlar: "Medeniyetlerarası Çatışma".

Yunanistan'ın Kıbrıs davası, sanıldığı gibi İkinci Dünya Savaşı'nı takiben Grivas ve EOKA tarafından başlatılmış değil. C.D. Booth ve Isabelle Bridge Booth'un birlikte kaleme aldıkları, *Italy's Aegean Possessions* adlı kitap gözünüze çarptı mı bilemem, içinde ilginç bazı bilgiler vardır. Bir yerinde der ki: "26 Nisan 1915 tarihli gizli Londra Anlaşması'na göre İtalya'ya 12 Ada üzerinde egemenlik hakkı tanınmıştı. 1919 yılında daha geniş bir yayılma planı geliştiren Dışişleri Bakanı Tittoni, Yunanistan ile giriştiği bir pazarlık sonucu bu adaları terk etmeyi kabul eder." Ancak, Rodos İtalya'da kalacaktır. İngiliz hükümeti Kıbrıs'ı Yunanistan'a terk etme niyetini açıklayıncaya kadar! Yani Kıbrıs daha 1919 yılından itibaren, İtalya, Yunanistan ve İngiltere arasında bir pazarlık konusudur.

1920 yılında işin içine bir de Batı Anadolu toprakları girer. Nasıl mı girer? 22 Temmuz 1920 tarihinde Kont Sforza, Yunan hükümetine gönderdiği bir mektup ile 1919 tarihli Tittoni-Venizelos Antlaşması'nı feshettiklerini bildirir. Nedenleri arasında müttefiklerce

Batı Anadolu hakkında alınan karar da zikredilmektedir. Venizelos tepki gösterir ve Sevr Antlaşması'nı imzalamayı geciktirir. Araya giren İngiliz diplomasisi işi tatlıya bağlamakta gecikmez. 10 Ağustos 1920'de İtalya ile Yunanistan arasında yeni bir pakt yapılır ve aynı gün Sevr Antlaşması da imzalanır. Söz konusu Pakt'ın ilgili maddesinde sayılan adalar Yunanistan'a verilecek, Rodos da, İngiltere Kıbrıs'ı Yunanistan'a devredeceğini açıklayıncaya kadar, İtalya'nın kontrolünde kalacaktır.

Batı Anadolu toprakları ve bu konuda Müttefiklerce alınan karar nereden çıktı, diyebilirsiniz. İsterseniz 1915 yılında Londra'da imzalanan gizli anlaşmaya geri dönelim. Metni açıklandığına göre gizli tarafı filan kalmamış. İçinde İtalya'yı Birinci Dünya Savaşı'na sokabilmek üzere Müttefiklerce öngörülen toprak vaadlerine yer verilmektedir. Örneğin, Batı Anadolu Müttefikler arasında taksim edildiği takdirde, İtalya'ya da Antalya civarında önemli bir hisse düşecektir. Arkadan İngiltere, Fransa ve Rusya arasında Sykes-Picot Antlaşması imzalanır. Bunun dışında bırakılan İtalya itiraz edince, onunla da 17 Nisan 1917 tarihinde Saint Jean de Maurienne Antlaşması yapılır. İhtilal dolayısıyla, Rusya tasdik işlemi tamamlayamamış olmakla birlikte, İtalya söz konusu anlaşmayla bütünleşmiştir. Neden bütünleşmesin ki, İzmir dahil, Batı Anadolu'nun önemli bir bölümünün verileceği vaadini almıştır.

Sevr'de barış müzakereleri başlayınca gizli anlaşmalar ortaya konur. İtalya, bunlara dayanarak Antalya'ya kuvvet çıkartır. Paniğe kapılan Yunanistan hemen harekete geçer. Batı Anadolu'da asıl onların gözü vardır. Venizelos, Müttefikleri ikna ederek, İngiliz, Fransız ve Amerikan savaş gemilerinin koruması altında, 15 Mayıs 1919 günü İzmir'in işgalini başlatır. Amaç İtalya'nın önünü kesmektir. Tabii onlar da bunu yutmaz. Yunan kuvvetlerini güç durumda bırakmak üzere ellerinden geleni geri komazlar. Milli Mücadele kuvvetlerine el altından silah ve mühimmat sevk ettikleri günler bile olur. Gerisi malum, Anadolu harekâtı Yunanistan'ın hezimetini ile son bulur, İtalya ise Lozan'da 12 Ada'nın ilhakını sağlar. Ancak dava bununla bitmez. Lozan Antlaşması'nın 16. maddesinde geçen, antlaşma ile çizilmiş hudutların dışında kalan toprak ve adalardan Türkiye feragat eder; bu toprak ve adaların geleceği ilgililer tarafından tayin edilmiş veya edilecektir, hükmündeki "ilgililer" kelimesinin kapsamına kendilerinin de dahil olduğunu Yunan tarafı iddia eder durur. Bu sayede, İkinci Dünya Savaşı'nı takiben 12 Ada'yı rahatça ilhak ederler. Keyfiyet "İnönü bu adaları göz göre göre kaçırdı" tezini savunan kesimin dikkatine sunulur. "Sevr sendromu yine tepişti" diye şikâyet edenlere ise, komplonun hareket noktasının 1915 olduğu anımsatılır. Güdülen amaca gelince; Osmanlı İmparatorluğu'nu parçalamaktan öteye, Türkleri denize çıkışı olmayan bir toprak parçasına hapsetmek suretiyle, belki de yok edilmelerini sağlamaktır.

Kuşkusuz, o günlerden bu yana, üççeyrek yüzyıldan fazla bir zaman geçti. Batı medeniyetine ulaşmayı hedef aldı Atatürk. Bu amaçla köklü reformlar yapıldı. Alfabetiyle birlikte, ulusumuz temelinden değişti. NATO dahil, tüm Avrupa örgütlerine üye olduk. Soğuk Savaş'ın getirdiği yükün önemli bir bölümünü sırtımızda taşıdık. Bela başımızın üstünde gezinip dururken sırtımız sıvazlandı. Ortadoğu'da jandarmalık görevi söz konusu oldu mu arkadan itildik. Kıbrıs'ta garantör devlet işlevini yerine getirmek istediğimizde ise karşımıza dikilmeyen kalmadı.

Makarios'u yerine oturt ve git, gerisi senin işin değil diyeceklerdi, neredeyse. Darbeyi yapanları inkâr edemiyorsunuz da, pekiyi kanlı Noel'i kim başlattı? Koruduğunuz Makarios süttten çıkmış ak kaşık mıydı? Ankara'ya resmi ziyaret yaptığında, "Ben anayasayı değiştirmek istiyorum," diyen o değil miydi? Kusur hiç Yunan-Rum ikilisinde olur mu? Onlar Batı medeniyetine beşiklik etti, bizler ise "barbar" Türkler.

Şimdi geldikleri noktaya bakınız: "Batı medeniyetine ulaşma çabanız final çizgisine yaklaştı. Söz dinleyip beklenen reformları bir an evvel tamamlayınız. Bizim size uyguladığımız kısıtlamaları dikkate almadan, siz ne tür serbesti varsa uygulayınız. AB'ye girdiniz mi gam tasa kalmaz. Artık bir eliniz yağda bir eliniz balda olacaktır. Dış sermaye akın akın gelir. Hepiniz rahatlıkla iş bulursunuz. Avrupa'da çalışmayı ikinci planda tutmanızda yarar vardır. Biz sizin ayağımıza geliriz. Örf ve âdet açısından bizden çok farklısınız. Birlikte yaşamaktan bizim kadar siz de rahatsız oluyorsunuz. Baksanıza kadınlarınız hemen örtünüveriyor."

Şaka bir tarafa, Türkiye'nin geleceği açısından, AB'ye üye olmanın yararlarını görmeyen kördür, yeter ki alsınlar. Zaten sorunun püf noktası burada. Adamların bir kısmı "sizi istemiyoruz" diye bağırıp duruyor. Diğerleri "isteriz ama bunun bazı şartları var" safsatasını sürdürüyor. Bunlar öyle şartlar ki, siz birini sildikçe alt sıraya yenileri ekleniyor. Yoksa bizimle gırgır mı geçiyorlar? Almayacağım seni demek yerine, al sana sonu gelmeyen şartlarım şeklinde bir direniş mi var? Üstelik, karşımıza çıkart ılan olabildiğince antipatik sözcüler sanki ortalığı iyice karıştırsınlar diye seçilmiş. Puslu havada önünü gördüğünü iddia edenlerimiz de hiç eksik olmuyor. Uyarıları birbirini izlemekte. "AB treni kaçtı mı bölünürüz", "Bu sefer kadınlarınız temizlik işçisi olarak Bulgaristan'a gider ha!", "Güvenlik sorun olur, Yunanistan ile kapıştık mı AB Ordusu başımıza dikilir", "ABD'nin kucağına otururuz", "Geri kalmış Üçüncü Dünya devletlerinden farkımız olmaz". Üşenmesem daha neler yazarım neler. Hepsi de anlamlı sözler. Ya gerçekleşirse diye korkan adam sorunun yanıtını her yönüyle araştırıp bulmak zorundadır.

Şimdi kafamızı kullanalım. Halkın yüzde 70'i AB üyeliğini istiyor lafına gerek bile yok. Ben diyeyim herkes istiyor. Veren var mı? Bizi oyalıyorlarsa amaçları ne? Ver vereceğini, al elma şekerinin yarısını, o sana yeter mi diyecekler sonunda. Bak Gümrük Birliği'ni kaç yıldır pekâlâ yürütüyorsunuz. Ticaret açığının bir daha kriz boyutuna gelmesine meydan vermeyiz. ABD sağ olsun, IMF ve Dünya Bankası harekete geçer, kredi muslukları açılır, biz de kendimize düşeni yaparız. AGSP fındık fıstık. Biz savaşmak istemiyoruz ki başımıza bela olalım. Bilakis, bizim başımız sıkıştığında şanlı Türk Ordusu yardıma gelirse seviniriz. Geriye kaldı serbest dolaşım. Onu da şöyle halledelim, biz ihtiyaç duyarsak, 1960'lı yıllarda yaptığımız gibi sizden işçi isteriz, diğer işsizleri de Orta Asya'daki yatırımlarda kullanırız. Hem sizinkiler ibadet sıkıntısı da çekmez oralarda. Zaten anavatan kabul ettiğiniz yer Orta Asya değil mi?

Benim korkum bu. Gözünü kapayıp AB havuzuna balıklama atlayanların dışında kalanların da derdi bu. Aldatıldığımız ortaya çıkar ve bu arada Kıbrıs da elden giderse halkın ne denli bir tepki göstereceğini düşünebiliyor musunuz? KKTC boşalır demek kolay da, 70 milyonluk Türkiye boşalır mı? Boşalmayacağına göre, "yüz altmış yıllık mücadeleden sonra Avrupa'dan dışlandım" duygusuna kapılacak halkın tepkisi ne olur? Atatürk reformları karşıtlarının davranışı hangi boyutlara gelir? Hiç merak edip düşündünüz mü?

Girit diye başladık da, Kıbrıs'ta sergilenen oyunun son perdesinde neler oluyor farkında mıyız? "Denктаş uzlaşmaz taraf, biraz daha esnek davransın" görüşünü dilimize dolarsak nereye varılır dersiniz? Bence, bir orta yol bulunup anlaşmaya varılması şansı toptan yok olur. Kıbrıslı Rumlar hiçbir şekilde tavize yanaşmaz. Yunanistan da AB'nin genişleme sürecini vetolarım der. Doğu Avrupa'ya doğru ekonomik yayılmayı amaçladığı için, bu ihtimalden korkan ve Türk işçilerinin fazlalığından yakman Almanya AB üyeliğimize karşı tavır koyar. Aşırı sağcı partilerin güçlenmekte olduğu bir Avrupa'da bu tutumu destekleyenler ağırlık kazanır. Olan Türkiye kadar küreselleşme sürecine de olur. Batılı olmayı hedef seçmiş, orta boy bir Müslüman ülke ile uzlaşmayı göze alamayan Avrupa, farklı medeniyetleri temsil eden, kimisinin nüfusu milyarı aşmış diğer Asya ülkeleriyle nasıl uzlaşacaktır?

Türkiye'yi desteklediklerine inanılan Avrupa ülkelerinin elini güçlendirmek için bir şeyler yapılması gerektiği açık. En büyük güçlüğü çıkartan ülke Yunanistan ise ve dostluk havası içinde takiyye yapıyorsa, bunun ortaya konabilmesi lazım. Şimdilik ana konumuz Kıbrıs. İki toplumlu olduğu 1960 anlaşmalarıyla tescil edilmiş. Bu anlaşmaları bozan taraf Kıbrıslı Rumlar olduğuna göre, varılacak yeni mutabakatın 1960'tan daha güvenceli olması kaçınılmaz. Müzakerelerde Kıbrıs'ın AB'ye tek temsil ile girmesi benimsenmiş gözükmekle, gerisi kolay. Anlaşmaya niyetli olan incilerini döker. En zoru hukuki sorunları çözmektir. İki lider de hukukçudur. Onların birbirine olan yakınlığının bir başka örneği yoktur. Çözüm bulunacaksa onlar bulacaktır.

Tuzu kuru komşumuz Yunanistan'a düşen görev takiyye yapmadığını ispat etmektir. Tavizleri verecek olan Türk tarafının durumu Türkiye'nin AB üyeliği kesinleşinceye kadar askıdadır. Herhangi bir üye ülkenin parlamentosu Türkiye ile varılacak anlaşmayı tasdik etmediği takdirde bütün gayretler boşa gidecektir. Atatürk ile Venizelos'un başlattığı 40 yıllık dostluk döneminin sağladığı yarar dahi kısıtlı kalmıştır. Şimdi entegrasyon içinde kalıcı bir dostluğun kurulmasına ihtiyaç vardır. Türk yöneticilerinin bir kısmı AB'ne karşı diyerek zaman kaybına yol açmakla belki Yunanistan bir şeyler kazanır ama bölgede kalıcı barış zor kurulur.

Türkiye AB üyesi olmadıkça, Kıbrıs'ın bir parçası halinde ve tek temsil altında AB'ne katılacak KKTC'nin geleceği parlak gözükmemektedir. Zamanla eriyip giderler. Uzun yıllar sabrettikten ve Yunan/Rum ikilisinin Ada'da sergiledikleri türlü rezaleti büyük fedakârlıklar pahasına göğüsledikten sonra, 1974 Temmuz ayında Kıbrıs'a askeri müdahalede bulunmak zorunda kalan Türkiye, müzakere taktiğini iyi kullanmaz ve AB'ye gireceğim diye, tavizleri başında verir fakat sonunda avcunu yalarsa, Yunanlılar'ın kehaneti de gerçekleşmiş olur. Girit gibi Kıbrıs'ı da ilhak ederler. Bunun açık birleşme şeklinde olması şart değildir. AB içinde birlikte hareket etmeleri ve Türkiye'ye karşı devamlı surette "veto" oyunu kullanmaları yeterlidir. Bunu önlemek için Türkiye'nin AB üyesi olması gerekir sözü çözüm getirmez. Üyelik yolunun tek yönlü tavizden geçmediği bilincine de sahip olmak gerekir.

Politikalar kolay değişmez. Unutulmuş gözükseler bile bir gün tekrar ön plana çıkabilirler. Türkiye'de Sevr sendromu denen tepkinin arada bir hortlaması kimseyi şaşırtmamalıdır. Benzer girişimleri görünce geçmiş anımsar, irkilirsiniz birden. Türk-Yunan dostluğunun bu kez sağlam temele oturtulması iki ülkenin de yararınadır. Küreselleşme sürecinde kaybolup gitmek de vardır işin içinde. Ortak çıkarlar söz konusu olduğunda komploya yer kalmamalı. Giritli Türkler'in acısı hâlâ dinmedi. Kıbrıslı Türkler'in acısını buna eklemeye ne gerek var? Bırakın iki ulus Avrupa Birliği

içinde birlikte yaşasın, birbiriyle kaynaşsın artık. Genç, ihtiyar insanlarımız ortak kültür anlayışından uzaklaşmamışlar henüz. Herkesin ağzından Rumca veya Türkçe kelimeler dökülüyor hâlâ. Küfürlere bile uzanmış bu birliktelik. Hele sıra müziğe geldi mi, birlikte söyleyip birlikte dansediyoruz. Bitsin artık bu çile. Geride kalması gereken şey Bizans entrikaları.

1

Kökünü kurutmak; köküne kibrit suyu dökmek/ kökünü kurutuncaya kadar savaşmak; bir problemi kökünden çözmek; (bir şeye yol açan) nedenleri ortadan kaldırmak; bir şeyi, temelini kemirerek kurutmak. Kökünü kurutma strategemi

2. Bir kimsenin/şeyin elinden/ altından desteği, payandayı, temeli çekip almak. Ayağının altından halıyı çekmek; akan suyun yolunu yeri kazarak değiştirmek; rüzgârı yelkenden kaçırarak; verimli toprağı kurutmak; bataklığı akaçlamak; ana karnındaki embriyonun göbek bağına kesmek; bir şeyi cansız, ruhsuz hale getirmek; bitkinin topraktan beslenmesinin önlemek; bir şeyin altını oymak; lağım açarak dibinden kurutmak; el altından karıştırmak; dibini kazımak; canını çıkarmak. Güçten, kuvvetten düşürme strategemi.

3. Karşıtlar arasındaki veya tek bir karşıtla olan bir bunalımı belli bir dereceye kadar koyulaştırmak ve kısa veya uzun vadede küçük bir ateş üstünde yeniden pişirmek; çünkü onun yanmasıyla ilgili olarak mümkün çözüm, kendi lehimize aykırı olacağından ötürü. Bunalımı pompalama strategemi. Köstebek strategemi.

2

17 numaralı strategem: Bir Yeşim Elde Etmek İçin Bir Tuğla Fırlatmak. Bağlantılı çeviri: bir yeşimi beriye çekmek için bir tuğla fırlatmak. Birisine, ondan değerli bir şeyi kapmak için daha az değerli bir şey vermek. Önemsiz-değersiz bir şey vererek büyük kazanç elde etmek. Sonradan değerli bir şey elde etmek amacıyla, birine o an için kendisinden feragat edilebilir olan bir şey vermek.

Özü

Ver-al strategemi.

Yem-balık strategemi.

Yem verme strategemi.

3

Aytunç Altındal *Gül ve Haç Kardeşliği*, Alfa Yayınları s.175-183.

4

<http://freespace.virgin.net/peterI.K/EUFlagPage1.htm>

DİKTATÖRLERİN ARKASINDAKİ PARA BABALARI

Paranın ve toplumsal ilişkilerin demokratik seçimlerde bile ne denli etkili olduğunu çok iyi bilen Hitler "kendisini iktidara götüren para" konusunda susmayı yeğlemişti.

Devrimcilerin "iktidar olmak" için para ve diğer askeri donanım malzemesini hangi kaynaklardan sağladıkları ya da aldıkları, birkaç olay dışında (ya da yüzeysel olarak) bilinmiyor. Parayı alanlar da bağışlayanlar da, kendi çıkarları gereği, çoğu zaman da mücadele ettikleri siyasi rakipleriyle çapraz ilişkiler içinde olduklarından suskun kalmayı yeğlemişlerdi. Örneğin Angelica Belabanov, Mussolini'yle olduğu kadar Lenin'le de dosttu, Lenin'in yakın adamı Kari Radeck aynı zamanda Hitler ve partisi NSDAP'yi desteklemişti. Komünist Ruth Fischer de aynı şekilde Moskova'dan para göndererek onlara yardım etmişti. Alman sanayici Thyssen 1933 öncesi Hitler'e para vermemişti ama, onu 1932 yılında etkin sanayi çevreleriyle tanıştırmıştı ki, böyle bir olanağı Hitler parayla bile kendi başına sağlayamazdı. Friedrich Rick, Hitler'e ve partisine 50.000 Mark bağışta bulunmuş, Hitler'in partisi olmadığı halde Cari Bosch'un sahibi olduğu 1G Boya fabrikaları 250.000 mark vermişti.

1973 yılında ölen opera sanatçısı Paul Devrient'in günlüğüne göre, kendisi 1932 yılında Hitler'e tiyatro ve güzel konuşma dersleri vermekle kalmamış, bir sanayiciye "para dilenmeye" giderken bir kerelik olmak üzere refakat etmişti. Devrient günlüğünde sanayiciye yapılan ziyareti şöyle anlatıyordu:

"Hitler geleceğini bildirdiği halde onu o kadar uzun beklettiler ki, sonunda öfkelenerek neredeyse gitmeye kalkıştı. Tam o sırada görkemli bekleme salonu kapısı açıldı. Gençten bir adam bizi içeriye alarak oturmamız için iki koltuk gösterdi. Sonra hafifçe kırışmış sakalı olan zayıf bir adamın oturduğu kocaman masaya doğru yöneldi. Hitler'i 'Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin Lideri' diye takdim etti. 'Günaydın Müdür Bey,' diye konuşmaya başladı Hitler... Her halinden ricaya gelmiş biri olduğu belliydi. Yazı masasının arkasındaki adam, 'Memnun oldum', diye yanıtladı. Adam ayağa kalkmadı. (Sonradan bir bacağının takma olduğunu fark ettim) 'Şimdi sizi hatırladım,' diye devam etti Hitler. 'Toplantılarımdan birinde ön sırada oturuyordunuz, o zaman adınızı bilmiyordum.' Müdür, 'Bense sizin adınızı çok iyi biliyorum,' diyerek gülümsedi... 'Niye' diye sordu Hitler, 'son konuşmamda bulunmadınız müdür bey?' Adam, 'Yerime sekreterimi gönderdim,' diye özür diledi. 'Toplantıyla ilgili bana rapor verdi.' Hitler kendini beğenmiş bir halde diklenir oldu. 'Öyleyse nasıl büyük alkış topladığımı biliyorsunuz!' Fabrikatör, 'Ne yazık ki hayır,' diye nazık bir şekilde üzüntüsünü belirtti. 'Sekreterimin başka bir randevusu vardı, bu yüzden toplantıyı erken terk etmek zorunda kaldı.' Hitler öfkesini saklamıyordu. Sekreter gülümseyerek, 'Acaba bir şey kaçırdım mı?' diye sorduğunda, Hitler'in yüzündeki öfke açıkça belli oluyordu. Hitler birkaç saniye yanıt vermeden bekledikten sonra ayağa kalkarak keskin bir ifadeyle genç adama döndü ve, 'Korkarım kaçırdınız!' diye yanıt verdi. Fabrikatör ısrar ediyordu: 'Ama bana toplantıda bütün duyduklarınızı söyledi.' Hitler, 'O zaman,' diye nihayet ziyaretinin asıl amacını açıkladı, 'beni iki şeyin yıkacağım da biliyor olmalısınız. Kötü bir seçim sonucu ve para sıkıntısı!' Fabrikatör renk vermedi. Hitler'se hemen atıldı: 'Taraftarlarımdan sayısı bir yıl içinde yüzde 50'nin üstüne çıktı.' Fabrikatör 'Ekonomik kriz de bir yılda daha da ağırlaştı diye Hitler'in dikkatini çekmeye çalıştı. 'İnsanlar ekonomik sıkıntıya düştükleri ölçüde aşırıya yönelirler! Hitler, 'Olabilir diye tepki gösterdi... Sesi buz gibiydi. 'Kötü bir

programla bu kadar büyüyebilir miydik?.. Durumları kötü olan insanların bir gün başarıya ulaşacağımıza dair inançları var. Bunun için buradayım, partim için, geleceğin galipleri için sizden bağış yapmanızı rica ediyorum!' Fabrikatör, 'Başarıya ulaşmanız mümkündür,' diye nezaketle Hitler'in sözünü onayladı, ardından konuya hemen bir sınır koydu: 'Ama korkarım isteğinizde biraz geciktiniz!' Sekreter, 'Çok geç, listemizi henüz tamamladık,' diye araya girdi. 'Geçtiğimiz sonbahar henüz erken demişlerdi,' diye Hitler öfkesini belirtti. Fabrikatör, 'Öyleyse lütfen önümüzdeki sonbahar bir daha gelin. Hitler sabırsızlanmıştı. 'Önümüzdeki sonbahar bir yıl daha yaşlanmış olacağım. Taraftarlarım da daha çoğalacak.' Fabrikatör sordu: 'Kaç yaşındasınız?' Hitler, 'Sayısını bilmediğim kadar seçim yolculukları, mitingleri ve konuşmalar yapacak kadar yaşlı... Yeterince bekledim... Bazen bir politikacı ellisine kadar bile gelemiyor. Bu yüzden acele ediyorum!' diyerek fabrikatörü sıkıştırmak istedi. Fabrikatör kaçak oynamayı yeğliyordu. 'Neden başka firmaları denemiyorsunuz? Onlar da bağış yapıyorlar.' Hitler'in yanıtı diplomatçaydı: 'Onlar istediğim firmalar değil. Beni ilgilendiren sizin firmanız.' Fabrika müdürü, 'Bunu gelecek sonbahar bir daha görüşelim,' diye yanıt verdi." Bu türden dilenciliklerden kendilerini stilize edilmiş tarihsel bir portre olarak görmek isteyen diktatörlere pek yakışmadığı açıktı. Lenin, Mussolini, Stalin, Hitler, Tito ve Mao Çetung hakkında bugüne kadar çıkan yayınlarda, onları iktidar yapan mali desteklere ilişkin konulara özellikle değinilmemiş olmasına bu nedenle şaşmamak gerekir. Örneğin, Hitler ve Mussolini'ye kimlerin para verdiği, iktidar olma yolunda para dışında başka joyler vermek suretiyle kimlerin yardım ettiği 1945'ten bu yana çeşitli nedenlerden ötürü hiçbir zaman açıklanmamıştı. Örneğin Mao, resmi açıklamaların dışında bu konuda herhangi bir bilgi ve haberin yayınlanmasını kesinlikle yasaklamıştı. Tito da ondan farklı davranmamıştı bu konuda. Lenin ve Bolşeviklere yapılan para yardımı ve bağışlara ilişkin pek az yayın yapılmıştır. Mussolini'nin aldığı yardımlara ilişkin yayınlar ise daha da azdır. Buna karşın Hitler'in iktidar mücadelesi süresince almış olduğu desteklere ilişkin dünya kamuoyuna ulaşan bilgiler, her ne kadar çoğunluk kesin olmasa ve fazlaca hayallerle süslenmişse de Nürnberg Mahkemeleri sayesinde nispeten ayrıntılı ve doyurucudur. Partizan orduları, Sovyetler Birliği'nden çok Batılı ülkeler, özellikle de İngiltere tarafından desteklenen Tito hakkında bugüne kadar çok az şey yazıldı. Çin Komünist Partisi (KPCH) ile Kuomintang (KMT) cephesinin Sovyetler'den aldığı yardımlar ve Mao'nun finanse edilmesine ilişkin yerel bilgiler de pek fazla sayılmaz.

Diktatörleri "iktidara götüren para", banka defterlerini ve kasalarını dolduran ya da hedeflenen siyasal eylemlerin gerçekleşmesini sağlayan sadece parıltılı madeni akçelerden ibaret değildi. Sıradan vatandaşlar da (özellikle Hitler ve partisine) yardım etmişlerdi. Evler, arsalar, mücevherler, sanat yapıtları, milis örgütlerine ve parti ordularına verilen tonlarca gıda malzemesi, toplumun itibarlı, saygın kişileriyle kurulan dostane ilişkiler; devlet kuruluşlarının, basının, mahkemelerin, polis ve ordunun destekleri; silah ve savaş malzemesi, diktatörlere iktidara giden yolu açan paradan çok daha değerli oluyordu çoğu kez. Tarihin sonraki döneminde yaşamış olan diktatörlerin de bolca nasiplerini aldıkları bu türden parasal destek ve yardımlara ilişkin birtakım söylencelerin çıkması, bu nedenle pek de rastlantı sayılmamalı. Genelde yaygın olan bir kanaat vardır ki, bunu değiştirmek pek de mümkün görünmemektedir. Para hem iktidarda olanlar, hem de iktidara soyunanlar için bir güçtür. Madalyonun bir diğer yüzü ise şudur: Bağış yapanlarla alanlar, çoğu kez her ne kadar farklı dünya görüşüne sahip olsalar da, sonuçta aynı hedef ve fikirde birleşmektedirler. Son Alman İmparatoru'nun Lenin'e verdiği milyonlarca Mark bunun en güzel kanıtıdır.

Kaynak:

Wolter Görlitz, "Diktatörlerin Arkas ındaki Para Babalan", 1995.

PARA BABALARI NİÇİN VAKIF KURARLAR?

Kurulan her vakıf kurucusu için bir "hayır" kurumu olduğu gibi bir de "vergi kaçırma kapısı" olmaktadır. Şirket veya şahıs, yatırımını bir vakıfa devrederek (bağış vergisi ödemeksizin) elinden çıkmış gibi görünen malını vakfa sattırabilir.

Günümüzde kapitalist sistem birçok yönüyle eleştirilirken, nedense bu sistem içinde çok önemli bir yeri olan vakıflara pek dikkat edilmemiştir. Basın tarafından sürekli bir biçimde kamuya "toplumsal gelişmeye katkıda bulunan kurumlar" olarak tanıtılan vakıflar, kapitalist sistem içinde birçok mali oyunları gerçekleştirebilmekte, sermaye birikimini sağlayabilmekte ve dahası kurucuları da toplumda "yardımsever ve örnek insan" ilan edilebilmektedir. Kendi toplumunda sevilmeyen bir kişi bile olsa bir vakıf kurucusu derhal bu unvana sahip olabilmektedir. Ve sık sık bu kurumların "zor şartlar altında öğrenimlerini devam ettirmek isteyen değerli gençlerimize yardım etmek amacıyla" kuruldukları tekrarlanır durur. Ancak bu göstermelik yardımseverliğin gerisinde yatan gerçekler sanılandan da daha çarpıcıdır.

Vakıflar gerçekten de "kamu yararı" gözetilerek mi kurulmuşlardır? Biricik amaçları toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak mıdır? Yoksa kapitalist sistemin bu ustaca kurulmuş kurumlarının ardında birtakım mali oyunlar var mıdır?

Vakıflar, günümüzde de olduğu gibi tarih boyunca egemen sınıfların elinde güçlü bir kurum olarak süregelmişlerdir. Tarih boyunca birçok toplumlarda bu kurumlara rastlanmaktadır. Tarihsel bir olgu olarak günümüze dek gelmiş olan vakıfların ortaya çıkmasını hazırlayan koşullar / ilişkiler araştırıldığında vakıflardan (vakıf kurumlarından) önce var olan bir bağış (donation) anlayışını buluruz. Öyleyse bağış anlayışının hangi tarihsel, toplumsal, iktisadi ve siyasal koşullar ve ilişkilerin sonucunda ortaya çıktığının araştırılması günümüzdeki bu kurumların arkasında yatan anlayışı da ortaya çıkaracaktır.

Bağış anlayışının doğması ve yaygınlaşabilmesi ortada bir ürün fazlasının olması ile gerçekleşebilir. Yani insanların ihtiyaçlarının üzerinde bir fazlanın bulunması bağış anlayışının doğmasına yol açmıştır. Bu da bu fazlanın bölüşümü sırasında ortaya çıkmıştır. Bu artı-değer (surplus-value) mabetlerde toplanır ve egemen güce bağışlanırdı. Burada bağışlar, esas itibarıyla, tarımsal ürünler, çeşitli av hayvanları ve madenlerden oluşmaktadır. Bu bağış haliyle bir kullanım-değeri olarak mübadelede yerini almıştır. Böylece bağış, egemen güce (güçlere) var olma / var olabilmesi için bir zemin hazırlarken, egemen güç bağışa bir süreklilik kazandırmıştır. Bu süreklilik çeşitli dinsel törenler / ritüeller kanalıyla sağlanmıştır. Ritüellerde genellikle artı-değer bir mabette toplanır ve burada görevliler (rahipler olabilir) tarafından kaydedilirdi. Bu kayıt işlemleri, muhasebe ve bankacılık düşüncelerinin ilk tohumlarını taşımıştır, diyebiliriz. Ve tarih boyunca da mabetlerin birer banka ve sigorta şirketi biçiminde çalıştıkları söylenebilir. Marx, *Kapital'in* birinci cildinde, mabetlerin birer "kutsal banka" olduklarına ve bunların "meta tanrılarının barınağı" sayıldıklarına

değirmiştir. Bu anlamında mabetlerin meta birikimini gerçekleştiren ilk üniteler oldukları söylenebilir.

Bağış düşüncesi bu ilişkiler ve koşullar altında egemen güç (güçler) tarafından nesnelleştirildi ve giderek toplumsal bir zorunluluk haline geldi. Bağış düşüncesinin toplumsal bir zorunluluk kazanması giderek onun kurumsallaşmasına yol açmıştır. Bu kurumsallaşma süreci de sınıflı toplumun ortaya çıkışına paralellik göstermektedir.

Görüldüğü gibi "bağış edinme" düşüncesi / anlayışı tarihsel olarak vakıf kurumundan önce gelmektedir. Sınıflı toplumla birlikte kalıcılık kazanır ve egemen sınıfı oluşturan göreceli özerkliğe sahip kurumlardan biri olur.

İslamiyet'le birlikte vakıflar yeni bir kişilik kazanırlar. İslamiyet'in yaygınlaştığı topraklarda vakıf sistemine geniş biçimde rastlanır. Bu anlayışla kurulmuş vakıflar varlıklarını günümüzde de sürdürmektedirler. Ancak yönetimleri, bu topraklarda kurulan yeni devletler (Fas, Cezayir, Tunus, Mısır, Suriye, vd.) tarafından merkezi bir biçimde gerçekleştirilmektedir. Günümüz kapitalist sistemi içinde kurulanlar ile bu vakıflar kesinlikle birbirleriyle karıştırılmamalı ve bir tutulmamalıdır.

Günümüz kapitalist sistemi içinde kurulan vakıfların durumu nasıldır? Türkiye'de bu konuda araştırmalar yapılmış değildir. Ancak Batı kapitalist emperyalizminin izin verdiği ölçüde tekelleşen / tekelleşmekte olan Türkiye burjuvazisinin bu konudaki atılımları Batı'daki akıl hocalarınca belirleneceğine göre Batı'da yer alan vakıfların durumuna bakmak ülkemizde de bu kurumların hangi amaçlarla kurulduklarının ve kurulmakta olduklarının bir göstergesi olacaktır.

Amerika'da ve Batı Avrupa'da vakıfların ne gibi amaçlarla kurulduklarının araştırılması bir hayli şaşırtıcı sonuçlar göstermektedir. Bu konuda ünlü bir araştırmacının, F. Lundenberg'in *l'tirababalan* adlı kitabından bazı bilgileri aktararak konuya delinmek istiyoruz.

Bazı rakamlarla Amerika'daki vakıfların genel görünümünü birlikte görelim. Bu araştırmacıya göre, 1910 yılında ABD'de toplam 18 vakıf varken bu rakam 1964'te vakıflar tarafından yapılan bir araştırmaya göre 1500'e, Wright Patman adlı bir kongre üyesinin 1962 yılında yaptığı araştırmaya göre de (vakıf statüsü içinde yer alan her türlü kuruluş dahil) 45.124'e yükselmiştir. 1967 yılının başlarında ABD'deki 6803 vakfın toplam servet değeri 20,3 milyar dolardır. Amerikalı süper zenginlerden Rockefellerların 14 vakfı bulunmaktadır. Bunlardan 11'inin toplam servet değeri 1.016.440.732 dolardır. Bu tutar, ülkedeki toplam vakıf servetlerinin yedide birine eşittir. ABD'deki en zengin vakıf Ford Vakfı'dır. Serveti 3.320 milyon dolardır. Ford Vakfı tek başına ülkedeki toplam vakıf servetlerinin yaklaşık olarak dörtte birini elinde bulunmaktadır. Tabiidir ki bu süper zenginlerden biri öldüğünde cebinden 5 dolar çıkmamaktadır çünkü görüldüğü gibi bütün servetleri vakıflarda toplanmıştır. Böylelikle yüzde doksana yaklaşan veraset vergisinden de kolaylıkla kurtulmaktadırlar. Diğer zenginlerden Mellonların dokuz vakfının toplam servet değeri 372 milyon dolardır. DuPontların vakıflarının toplam serveti 500 milyon dolar; beş adet Carnegie vakfının toplam servet değeri de 413.465.429 dolardır.

Lundberg VVright Patman'm bulgularına dayanarak vakıflarla yurttaşların gelirlerinin

kararlaştırılmasını da vermektedir. Buna göre; 1960 yılında incelemeye tabi tutulmuş olan 534 vakfın toplam geliri aynı yıl için toplam yıllık gelirleri 0,48 milyar dolar olan 7.213.000 ailenin yıllık gelirlerinin yüzde 13' ne eşit bulunmaktadır. Bu ailelerin her birinin yıllık geliri 2000 dolardan aşağıdır. 1960 yılma ait vakıf gelirleri toplamı 1.034 milyar dolar olmuştur. Bu tutar, ülkedeki en büyük 50 bankanın toplam yıllık gelirlerinin vergiler çıkartıldıktan sonra kalan 864.435.000 dolarlık net kazançlarından yüzde yirmi daha fazladır.

1960 yılında vakıflar toplam ı içinde en az 111 tanesi, önemli derecedeki 263 büyük şirketin çeşitli tertip, genellikle de rüçhanlı senetlerine sahip bulunmaktaydı. Bu vakıfların şirketlerdeki hisse sahiplikleri yüzde 10'dan daha fazlaydı. 1960 yılının sonunda incelemeye tabi tutulmuş 534 vakfın tamamının iki binden fazla şirkette stok yatırımları sahipliklerinde bulundukları ve ellerindeki bu stoklarla şirketlerde oy gücünü etkiledikleri anlaşılmıştır.

Bu 534 vakıf 1951'den 1960'a dek, vergilendirilmemiş hasılat olarak 7 milyar dolara yakın para toplamışlardır.

1951-1960 yılları arasındaki dönemde vakıflar tarafından dağıtılmakta olan yardımların, bursların /  rmağanların, vb.'nin toplamı 3.448.867.994 dolardır. Bu tutar vakıfların aynı dönem içinde elde ettikleri 6.981.180.819 dolarlık hasılanın kabaca yarısı kadardır. Aynı dönem için vakıflar çeşitli masraflar olarak (maaşlar dahil) 721.199.568 dolar göstermişlerdir. Bu toplam hasılanın yüzde onudur.

Vakıfların bu ikiyüzlü amaçlarını ayrıntılarıyla inceleyen Lundberg, varlıklılar sınıfına mensup birçok kimsenin vakıf kurma yoluna girmelerinin gerçek nedeninin bu ikiyüzlülük olduğunu vurgulamıştır. Bir vakfın kurulması kurucusuna ne gibi yararlar sağlamaktadır, bir de bunu görelim:

1. Kurulan her vakıf kurucusuna ilkin  n sağlamakta ve kurucusunu toplumdaki "yardımsever, saygıdeğer, zevat" arasına katmaktadır.
2. Kurulan her vakıf kurucusunun ilkelerini, düşüncelerini toplumun çeşitli katlarına, özellikle de gençlik-aydın kesimine aktarmakta ve bunları kendi düşünsel doğrultusunda çalışmaya şartlamaktadır.
3. Kurulan her vakıf sayesinde kurucu servetinin bir kısmını veya tamamını vergi ödemeksizin kendi adını taşıyan ve kendi ailesinin bireylerden oluşan yönetim kurullarının yönettiği bir kuruma bırakabilmektedir.
4. Kurulan her vakıf, kurucusu taraf ından bırakılan serveti gene kurucusu adına çeşitli yatırımlara sokarak işletebilmektedir. Örneğin Ford Vakfı'nın ilk faaliyetlerinden biri büyük çapta borç para dağıtarak faiz sağlamasıydı. Aynı ticaret, vergi yükümlü bankalar tarafından da yapıldığından Ford Vakf ı bankaların rakibi durumuna gelmişti. Vakıf büyük şirketlere verdiği bu borçlardan sağladığı faizlerden vergi  dememekteydi.
5. Kurulan her vakıf kurucusuna vergi ödemeksizin mirasını v rislerine bırakabilme olanağı sağlamaktadır.

6. Kurulan her vakıf çeşitli vergilerden muaf olduğu için (tıpkı dini kuruluşlar gibi) büyük sermaye birikimleri yapabilmektedir.
7. Kurulan her vakıf bir şirket gibi yönetilmekte olduğu için ticari şirketlere rakip olabilmektedir. Genellikle şirketlere bağımlı veya şirketleri kendilerine bağlanmış durumda olan vakıflar kanunen yararlanmakta oldukları çeşitli vergi muafiyetleri nedeniyle aynı vergi muafiyetlerinden yararlanamayan ticari şirketlerden çok daha avantajlı durumdadırlar.
8. Kurulan her vakıf desteklemekte olduğu bilimsel araştırma merkezlerince bulunan veya geliştirilen yeni bir teknik maddenin pazarlamasını kendisine bağımlı olan şirketler aracılığıyla sağlamakta ve büyük kazançlar elde etmektedir. Vakıflar bu kazançlarından dolayı vergiye tabi değildirler.
9. Kurulan her vakıf hisse senedi ve tahvil alım-satımlarına girip çıkararak bu borsada çeşitli dalgalanmalara sebep olabilmektedir.
10. Kurulan her vakıf kurucusu için bir "hayır" kurumu olduğu gibi bir de "vergi kaçırma kapısı" olmaktadır. Yatırımlarını likidite'ye sokmak isteyen bir şahıs veya şirket, bu işi doğrudan doğruya kendisinin yapması halinde oldukça yüklü bir vergiyi ödemek zorunda kalacaktır. Bundan kurtulmak için başvurulacak ilk kapı bir vakıf olacaktır.

Şirket veya şahıs, yatırımını bir vakıfa devrederek (bağış vergisi ödemeksizin) elinden çıkmış gibi görünen malını vakfa sattırabilir. Vakıf bu satışta hiçbir şekilde sermaye kazancı vergisine tabi değildir. Yatırımı paraya çeviren vakıf daha sonra bu parayı belli bir faiz (çoğunlukla çok düşük bir faiz karşılığında) bağış sahibine geçirebilir.

Likiditeyi sağlayan vakıf, bağış sahibinin isteğiyle isterse piyasadan belli bir şirketin hisse senetleri blokunu satın alarak bunu bağış yapanın denetimi altında da sunabilir. Bu hisse senetleri aracılığıyla bu kimse ilgili şirketin piyasadaki hisse senetlerinde dalgalanmalar sağlayabilir. Ayrıca böylelikle şirketin içyapısında da söz sahibi olabilir. Bu tür hisse senedi yoluyla baskı yapanlar ilerde şirketten düşük faizli istikrazların elde edilmesiyle bağış yapan büyük girişimlere kalkışabilir.

Görüldüğü gibi vakıflar aracılığıyla servet sahipleri servetle rini büyütebilmekte ve vergi ödemeksizin kazançlar sağlayabilmektedir. Bu durumda vakıfların gerçekten kamu yararı gözetilerek kurulduklarını söylemek zor.

Öte yandan bu vakıflar Avrupa ve ABD'li bazı derin devlet olarak tanımlanan kurumlarla da iç içe girmiş durumdadır.

DÜNYANIN YEREL BANKASI HSBC.

Bankanın arması St Andreiv Haçı'dır. Bu haç İskoçlar'ın milli sembolü olmasının dışında 29. masonluk derecesine verilen makamdır.

Neve Şalom ve Beth İsrail sinagoglarının bombalanmasından beş gün sonra İngiltere'nin İstanbul Konsoloslugu'yla birlikte İngiliz sermayeli HSBC Bankası da aynı saatlerde teröristlerin intihar saldırısı sonucu harabeye dönmüştü.

Bu dört intihar saldırısında ikisi İngiliz vatandaşı olmak üzere 51 Türk vatandaşı ölmüş, 555 vatandaşımız da yaralan mıştı. Dünya medyası bu intihar saldırılarını detaylarına kadar açıkta bir şey kalmayacak şekilde ekranlara veya gazete sütunlarına taşıdılar.

Komplo Teorileri de saldırıya uğrayan İngiliz sermayeli "Dünyanın Yerel Bankası" olan HSBC bankasının ardında yatan gerekleri açıklamayı görev sayıyor.

HSBC bankasını iyi tanımakta oldukça fayda var. Basında genel olarak büyükçe bir İngiliz bankası olarak tanıtılan HSBC aslında hiç de o kadar basitçe geçirilecek bir banka değil. Bu bankanın ardında pek çok ilginç gizemli olay ve ilişkiler de bulunmakta.

Şimdi bu HSBC bankası ve ardında yatan gizemlere doğru beraberce bir yolculuğa çıkalım. Parolası "Dünyanın Yerel Bankası" olan HSBC global kapitalist dünya sisteminde iyi bir temsilci sayılabilecek bir kuruluş. Merkezi Londra'da olan banka dünya çapındaki 9500 şubesi ile 79 ayrı ülkede hizmet vermekte. Bankanın 200 bin hissesi New York, Londra, Hong Kong ve Paris borsalarında işlem görüyor, bu sebeple İstanbul'daki saldırılar dünya borsalarını da yakından etkiledi. HSBC ismi nerden geliyor dersiniz tam açılımı The Hong Kong Shanghai Banking Corporation, yani kısaca Hong Kong ve Şanghay Bankacılık Şirketi.

Banka Hong Kong'da iş yapan son derece güçlü bir şahıs olan Sir Thomas Sutherland tarafından Nisan 1865 senesinde Hong Kong'da kuruluyor ve hemen ardından ilk şubesini Şangay'da açıyor. Bankanın idare merkezi faaliyetlerini halen sürdürdüğü 1 Queen's Road in Hong Kong adresinde idi.

19. yüzyılın sonlan ve 20. yüzyılın başlarındaki dönemde HSBC, İngiliz kapitalist yayılmacılığına iyi uyum göstererek bütün Çin ve Güneydoğu Asya'ya yayıldı. Bu gelişmemiş ülkelerde karşılarında bir rekabet olmadığı için kısa zamanda tüm bankacılık sistemini ele geçirdi ve milyonlarca sterlin değerinde likit parayı bu bölgelerin insanlarından emip kendi kasalarına boşalttı.

Başlangıçta finansal ticaret bankanın kuvveli bir niteliği idi. Külçe altın-gümüş, döviz ve tacir bankacılığı da önemli rol oynuyordu. Buna ek olarak banka, Uzakdoğu'da akla gelen her yere senet ihraç etti.

Banka o kadar etkindi ki Güneydoğu Asya'daki pek çok ülkenin paralarını bile kendileri basıyorlardı, kısaca bu ülkelerin ekonomileri HSBC ve onun sahibi İngiliz Sömürge İmparatorlumu tarafından ele geçirilmişti. İkinci Dünya Savaş'ında Japon tehlikesi karşısında bir süre faaliyetlerini durduran banka, genel merkezini geçici olarak Londra'ya taşıdı. Savaştan sonra yerle bir olan Hong Kong ekonomisinin yeniden yapılandırılması işini üzerine aldı ve bu süreçte çok büyük kârlar elde etti.

1950'li yıllarda banka kapitalizmin yeni süreci çerçevesinde globalleşme karan aldı, bütün dünyaya yayılmaya başladı. İlk olarak 1959 senesinde British Bank of Middle East Bankası'nı satın alarak

petrol zengini olmaya yeni yeni başlayan Ortadoğu'ya adım attılar.

Bunun dışında Merchant ile Bank gibi bir başka önemli bankanın da satın alınması işlemini tamamladı. British Bank, 1889 'da İran'ın Iperial Bank'ı olarak hayata başlamış ancak 1940'lı ve 1950'li yıllar arasında çalışma alanını genişletmiş ve Körfez ülkelerindeki bankacılığın önderliğini yapmıştı. Merc hant ile Bank'ın tarihi 1853'e kadar uzattı. Bu yılda Bombay (şimdiki Mumbai ve Hurbur) 'da kuruldu ve 1950'li yıllarda Hindistan'da ve öteki Asya pazarlarında güçlü bir kimliği vardı.

1965'te banka, Hong Kong'da 1933'te kurulan Hongkong Bank'ın yüzde 50'den fazla hissesini alarak kontrolü ele geçirdi.

İngiltere'deki Midland Bank'ın 1992'de ele geçirilmesi ile dünyadaki en büyük bankacılık ve finansal servislerinden biri yaratıldı. Midland, 1836'da Birmingham'da kurulmuş ve 19. ve 20. yüzyıllarda bir seri ele geçirme ve katılımlar sonucunda büyümesini sürdürmüştü. Midland, 1974'te Londra'daki tacir bankalarından biri olan ve seçkin geçmişi 1853'e kadar uzanan Samuel Montagu'yu ele geçirdi. Samuel Motagu daha sonra HSBC Investment Bank'a entegre oldu.

Bunlara ek olarak HSBC 1970'lere kadar pek çok ufak finans kurumunu gizlice satın aldı ve bu kurumların isimlerini korumasına izin vererek kendisi perde arkasında kaldı. 1980'lerde Kanada, Avustralya ve Amerika pazarlarına da ayak basmaya başladılar. HSBC 1990'lara kadar dünyanın her yerinde açık ve gizli alımlarla sürdürdüğü globalleşme sürecini 1991 senesinde bütün bağlı iştiraklerini tek bir çatı altında toplayarak "HSBC Holdings" adlı dev bir global finans gücü olarak ortaya çıkıverdi.

Özellikle Temmuz 1992'de İngiltere'nin güçlü bankalarından Midland Bank'ı da satın alınca HSBC dünyanın en büyük bankacılık ve finans organizasyonlarından biri haline geliverdi. 1999'da son derece şüpheli şartlar altında ele geçirdiği Safra holdinglerle beraber Amerika'da oldukça kuvvetli bir mevki kazandı.

Bunun ardından 2003 senesinde Amerika'nın en önde gelen tüketici finansmanı kurumlarından HouseHold şirketini de bünyesine kattığını düşünürsek HSBC'ye global kapitalizmin dişli oyuncularından biri olarak bakabiliriz artık. Buraya kadar anlatılanlar yenedünya kapitalizminin oyuncularından birinin "normal" sayılabilecek açgözlü geçmişidir fakat daha bitmedi, esas ilginç noktalara buradan sonra gireceğiz.

Bankanın yönetim kuruluna baktığımızda tam bir "yuvarlak masa şövalyeleri" görünümüne şahit olmaktadır.

Sir John Bond: 61 yaşında. Grup Başkanı, Uluslararası Finans Enstitüsü başkanı, Ford Motor üyesi, İngiltere Merkez Bankası yöneticisi.

Barones Dunn: Başkan Yardımcısı. 63 yaşında. Hong Kong'un gizli yöneticileri olan süper zenginlerin oluşturduğu Hong Kong Konseyi'nin eski üyesi.

Sir Brian Moffat: Başkan Yardımcısı. 64 yaşında. İngiltere Merkez Bankası üyesi.

Lord Butler: Üst düzey yönetici. 65 yaşında. Eski Kabine Başkanı ve Sosyal Güvenlik Bakanı.

Lord Marshall: Üst düzey yönetici. 69 yaşında, British Airways başkanı.

Sir Mark Moody-Stuart: Üst düzey yönetici. 62 yaşında, Anglo American Petrol, Shell ve Royal Dutch şirketlerinde görev yaptı. Birleşmiş Milletler'in Global Bütünlük Konseyi adındaki çok ilginç kurumuna danışmanlık yapıyor

Sir Brian Williamson: 58 yaşında. Üst düzey yönetici, London Internation, Electra ve Templeton gibi sigorta devlerinde yönetici. İrlanda Merkez Bankası üyesi.

Evet, gördüğünüz gibi bir zamanların derebeyleri ve aristokrat "mavi kanlı" sömürücüleri yeni global kapitalist düzene de çok iyi uyum sağlamışlar, ezilenler yine hep aynı.

Peki bu global para devini ortaya çıkaran beyin olan Sir Thomas Sutherland kimdir?... Biraz da onu tanıyalım.

Bay Sutherland aslında bir başarı öyküsü. İskoçyalı yoksul bir aileden çıkarak dünyanın en zengin kişilerinden biri olmayı başarmış fakat bu başarısını yeteneklerinden çok inanmış bir mason olmasına borçlu.

Sir Sutherland, 1834 senesinde fakir bir İskoç ailesinin çocuğu olarak Aberdeen şehrinde doğuyor. Bütün fakir İskoç çocukları gibi papaz okuluna gönderildi ise de bir papaz olmak gözünü para hırsı bürümüş Sutherland'a göre değildi. 18 yaşında ileride başına geçeceği Deniz Taşımacılığı şirketi P&O'ya kâtip olarak girdi ve Hong Kong'a gönderildi.

Açıkgözlülüğü ve sinsiliği sayesinde birkaç yıl içinde şirketin

Japonya ve Çin pazarlarından sorumlu müdür yapıldı. Bu dönemde bugün hâlâ faaliyette olan Hong Kong ve Whampoa Dok Hizmetleri şirketini kurdu. Bu şirket sayesinde Hong Kong'da pek çok liman açtılar ve bu limanları İngiliz Donanması'na da kiralayarak iyi para kazandılar. Bu dönemde göze çarpan Sutherland, kısa bir süre sonra masonlara katıldı ve İskoç Riti'ne üye oldu.

Sutherland'ın önü açıktı ve ilk yaptığı iş HSBC bankasını kurmak için çalışmalar başlatmak oldu. O zamanlar Hong Kong'daki bütün bankalar yabancıydı ve Hong Konglu büyük işadamları bu bankaların kendilerini soyduğunu düşünüyordu, yeni mason olmuş Sutherland mason işadamı kardeşlerine neden kendi bankamızı kurmuyoruz, diye sordu. Bu sorunun cevabı 1865 senesinde HSBC'nin kurulmasıyla geldi.

Bankanın kurucularının hepsi mason işadamlarıydı. Bu başarısından sonra Sutherland, dönemin Hong Kong Locası Üstadı Sir Hercules Robinson tarafından ülkenin gizli yönetici konseyi olan Hong Kong Konseyi'ne üye olarak teklif edildi. Henüz 30 yaşını doldurmamış biri için bu son derece büyük bir başarıydı. Hong Kong Konseyi bütün bölgeyi sömürerek kapitalist-prensler haline dönüşmüş süper-

zengin Hong Konglu işadamlarının kurduğu bir oluşumdu ve ülkeyi aslında bunlar yönetiyordu. Böyle bir konseyin üyeliği genç bir mason için geleceğe doğru atılmış önemli bir adımdı.

1881 yılında Sutherland, bir zamanlar kâtip olarak girdiği P&O firmasının başına genel müdür oldu. Tabii mason kardeşlerinin büyük desteğiyle. Şirketin o zamanki en büyük sorunu Süveyş Kanalı'na sahip olan Fransız Kanal şirketinin gemicilik şirketlerinden çok büyük ücretler talep etmesi ve bu sebeple Uzakdoğu'dan Avrupa'ya mal taşıyan P&O'nun kârının azalmasıydı. Bu sorunu mucizevi bir şekilde halleden Sutherland, global masonluğun da desteğiyle Kanal şirketinin yönetimine seçildi, bu sayede P&O firmasının da gemileri için hiçbir sorun kalmamış oldu.

Sutherland bu görevi ölene kadar korudu.

Bu büyük başarıları sayesinde Sutherland, 1891'de şövalye yapıldı ve Büyük Haç madalyasına hak kazandı. Görevde bulunduğu sürede P&O şirketini 100 bin tonluk bir gemi filosuna, sermayesini de

3 milyon sterline çıkardı. Bu o dönemlere göre müthiş bir başarıydı. 87 yaşında öldüğünde Legion d'Honour ve masonik St. John madalyası ile ödüllendirilmişti. Cenazesi 1921 yılında Londra'da büyük bir masonik törenle kaldırıldı ve dünyanın her yanındaki masonlar bu törene temsilciler gönderdiler.

Masonlar tarafından kurulan HSBC bankasının sembolü acaba ne anlama gelmektedir? 19. yüzyılda bankayı Sutherland'le beraber kuran Mason işadamlarının hepsi şirket armalarında bu simgeyi kullanırlardı ve HSBC'nin logosu da doğal olarak bu oldu. Sembolün ismi "St. Andrew Haçı"dır." İskoçların milli sembolü olması dışında çok önemli bir masonik semboldür aynı zamanda. 29. Masonluk Derecesi'nin ismi "İskoç Şövalyesi Saint Andrew"dur.

Bu derecenin sembolleri banka logosundaki St. Andrew Haçı, yıkılmış bir kale ve zırhsız savaşçıdır. Bu derecedeki masonlara "Güneşin Şövalyesi" ismi verilir.

Sembolün kökeni diğer masonik semboller gibi Ortaçağ'a ve dolayısı ile Tapınak Şövalyeleri'ne dayanır. Tapınak Şövalyeleri 1307 yılında papanın buyruğuyla kılıçtan geçirildikleri ve ilk gizli masonik örgütlenmeyi kurdukları sıralarda pek çok şövalye engizisyonun elinden kurtulmak için isimlerini değiştirerek uzak ülkelere kaçtılar.

Bir kısım şövalye de İskoçya'ya kaçtı ve *Cesur Yürek* filminden hatırlayacağınız İskoç kralı Robert Bruce'un emri altına girdiler ve İskoç kralının İngilizleri yenmesinde bu şövalyeler de büyük pay sahibi oldular. İşte masonların İskoç locası ve St. Andrews masonik derecesi buradan doğdu. Logosu mason sembolü olan HSBC bankası ile ilgili ilginçlikler burada bitmiyor.

Şirket Ortadoğu'da da pek çok maceralı olaya karışmış durumda. HSBC bankasının ismi Saddam Hüseyin'le bile bir dönem kesişmiş. Saddam Hüseyin ülkesine yönelik ambargoyu pek çok yöntemle deliyor, çok büyük miktarlarda kazanç sağlıyordu fakat bu parayı kullanabilmesi için bir şekilde aklamak zorundaydı. Saddam Hüseyin'in maliye bakanının sahip olduğu Rafidain Bankası bu para aklama istasyonlarından birisiydi. Bu banka Bahreyn, Mısır, Ürdün, Lübnan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Yemen'deki şubeleri sayesinde Irak'ın dünyaya açılmasını sağlıyordu ve Saddam

Hüseyin bu banka üzerinden silah satın alabiliyordu. Bankanın aklama yöntemi ellerindeki kara parayı çeşitli yöntemlerle ve dikkat çekmeyecek bir şekilde anlaşmalı olduğu diğer bankalara aktarmaktı. Bu bankalardan biri de Ürdün'ün en büyük bankası Arab Bank idi.

Bu banka üzerinden Saddam'ın bankası Rafidain Londra merkezli British Arab Commercial Bank Ltd.in yüzde 5 hissesi ne sahipti; ilginç olan, bu bankanın diğer ortağı da yüzde 47 hissesiyle HSBC bankasıydı. Yani kısacası Saddam ve HSBC iş ortakları idi.

Bankanın yönetim kurulunda üye olan ve Saddam Hüseyin'le yakın ilişkiler içindeki Sir David Gore Booth ise HSBC Grubun başkanı olan Sir John Bond'un özel danışmanı ve yakın arkadaşı, yani Saddam ile HSBC'nin bugünkü başkanı arasında da yakın ilişkiler var. (HSBC'ye İstanbul'da bomba atanların Irak direnişçileri olduğu tezinin saçmalığını artık sizler tahmin edin.)

HSBC'nin ismi başka bir "ilginç" olayda da gündeme geliyor. 1999 senesinde HSBC Amerika'nın en büyük finans firmalarından biri olan Safra Republic Holding'e 3 milyar dolar karşılığında talip oluyor. Şirketin kurucusu ve sahibi Edmon Safra, Lübnan asıllı bir Yahudi. Suriyeli çok zengin bir altın tüccarının oğlu olan Safra, önce Beyrut'a, oradan da 1940'lı yıllarda Amerika'ya göç ediyor ve 30 sene içinde Amerika'nın önde gelen finans (tefecilik) ve bankacılık holdinglerinden birini kuruyor.

Yaşı çok ilerlediği ve parkinson hastalığına yakalandığı için holdingini satılığa çıkartan Safra'ya pek çok iyi teklif geliyor, bunlardan biri de mason armalı HSBC şirketi. Satış işlemleri tamamlanmak üzereyken Safra'nın bankasını satmaktan vazgeçtiği söylentileri çıkıyor ve Safra Monaco'ya tatile gidip ortadan kayboluyor. Aralık 1999'da Safra'nın Monte Carlo'daki süper lüks villasına siyah maskeler takmış iki kişi sabaha karşı baskın düzenliyor. Safra'nın karısı ve çocuklarını bir odaya kilitliyorlar ve Safra'yı da banyoya götürüp bağlıyorlar, ardından da villayı ateşe veriyorlar. Yangında Safra boğularak can veriyor, karısı ve çocukları ise kılıpayı kurtuluyor. Safra'nın öldürülmesinden kısa bir süre sonra Safra'nın vârisleri satışı tamamlıyor ve bugün Safra Holding HSBC'ye ait.

Ulusal bankaları ele geçirerek "küresel" güç olan HSBC'ye, Türkiye'nin eski ve önemli bir ulusal bankası olan Demirbank da peşkeş çekilmişti. Üstelik "Demirbank" devletine güvenmiş, onun "satışa çıkardığı kâğıtlarını" satın alarak Merkez Bankası'na destek olmuştu.

Peki neden Demirbank batırıldı?

Ulus-devletin tasfiye edilmesi için ulusal sermayenin ve bundan beslenen ulusal ordunun tasfiye edilmesi gerekiyor da ondan...

Kaynaklar

1. <http://www.istanbul.indmedia.org>
2. <http://www.girisim.com.tr/bankatek/sayi,2/hsbc.htm>
3. <http://www.haberx.com/writers.asp?writingID=2117>

YENİ DÜNYA DÜZENİNDE "YERLİLER" DAHA MEDENİ OLMALIDIR

Yüzyıllardır üst düzey banka ve sanayicilerin kullandığı bu ifadenin anlamı John Birch Kulübü'ndeki sağcılar için çok açıktı. Yeni Dünya Düzeni, basitçe "tek dünya devleti", dünyayı yönetmek için oluşturulmuş bir megolomanyak komünist planıydı. Birch Kulübü sözcüsü Garry Allen'e göre ise:

"Komünizm, güç delisi trilyonerlerin dünyayı kontrol etmek için oluşturdukları bir kumpastır." Ayrıca açıkça görülüyordu ki Bush bu kapitalist, komünist güçlerin içerdeki eliydi. Aslında sol veya sağ için kuşklar oluştu. Çünkü Yeni Dünya Düzeni'nden faydalananacak olan bankacı ve sanayiciler yüzyıllardır Amerikan ve İngiliz hükümetlerinin baskısı altındaydılar. Onlar "teşkilat" olarak tanınıyorlardı. Bu ağ, birçok sağ komplo teorisinde belirtilen Kırmızı Şeytan değilse, o zaman, dünyayı kontrol etmek için veya bir şirket gibi yönetmek için oluşturulmuş, özel sektörün seçkinlerine yarar sağlayan büyük bir organizasyondur. Bu güç alışverişini Georgetown Üniversitesi tarihçilerinden Profesör Carrol Quigley incelemiştir. Modern dönem tarihi kitabında, (Tragedy and Hope), Profesör şöyle yazmıştır: "Bir jenerasyonu aşkın bir süredir radikal sağcıların inandığı komünistler gibi hareket eden İngiltere yanlısı bir uluslararası ağ mevcuttur." Quigley bu yarı gizli organizasyona çok yaklaştığını ve hedeflerine duyduğu sempati ve ilgiden dolayı doküman ve gizli belgelerini inceleme fırsatı bulmuştu.

Quigley bu uluslararası ağın hedefinin "ülkelerin politika ve ekonomisinin tek elden yönetimine olanak sağlayacak, özel sektörün başkanlığında oluşturulmuş dünya finans sistemi oluşturmaktan ibaret olduğunu" söyledi ve böylece barış ve huzuru sağlamanın yanı sıra yüksek bir gelir sağlayacaklardı. Bu ağ, elmas kralı Cecil Rhodes'm oluşturduğu gizli politik çevreler ve Britanya Krallığı'nda Güneşin Batışını önlemeye çalışan fanatik emperyalistlerden doğdu. 1908'de Rhodes öldü fakat rüyası ve serveti Yuvarlak Masa'da devam etti.

20. yüzyılın başlarında Yuvarlak Masa'daki aristokratlar -Güney Afrika, Avustralya, Amerika ve Kanada'da imtiyaz sahibiydiler-Britanya topraklarındaki yerlileri medenileştirmek istiyorlardı. Eğer Oxford kriterlerinde bir eğitim sağlanırsa ve İngiliz yaşam tarzı tanıtılırsa en geri ırkların bile krallığın vatandaşları olabileceğine inanıyorlardı. Benzer bir rüya ise İngilizce konuşan bütün ulusları (Amerika dahil) Atlantik Konfederasyonu haline getirerek Washington'u başkent yapmak idi. Fakat Yuvarlak Masacılar başarısız oldular. Bu arada Amerika'da Rhodes Grupları ve J.P. Morgan'ın finans şirketleri Dış İlişkiler Kurulu'nu (DİK) kurumsallaştırarak Yuvarlak Masa'ya paravan olarak kullanmaya başladılar. Chugley'e göre DİK ve diğer Yuvarlak Masa bağlantılı kuruluşlar "Londra ve New York arasında üniversite yaşamı, basın ve dış politikaları derinden etkileyen bir güç yapısı" oluşturdular. Bu yapı halen Amerikan hükümeti, akademiler, Wallstreet ve büyük basın organlarının (NY Times, Washington Post) ünlü "Doğu Teşkilatı"dır. Ağ'ın Amerika kolu Morgan, Carnegi e şirketleri ve tabii ki Rockefeller ailesi gibi trilyonerlerin yönetiminde gelişti. Ailen, Rockefellerların duyarlı Marksistler olduklarını değil ama onun yerine, sosyalizmi "diktatörlüğü oturtmak için bir yer" olarak kullandıklarını belirtiyor. Dahası Ailen, Rockefellerlar ve İngiliz Rotschild klanı ve

şirketlerinin Lenin ve Bolşevik devrimini finanse etmekle kalmadığını, David Rockefeller'ın çalışanı Sovyet Başbakanı Krushchev'i kovan para babası olabileceğini belirtti. Peki "Rockefeller Dış İlişkiler Bürosu" kontrol edilemeyen Moskova'yı nasıl hizada tuttu? Ailen, bunu sağlamak için "SMERSH, kongre korritelerinde tanıklık edildiği gibi, enternasyonal komünist cinayet organizasyonu" nu kullanmış olabileceklerini söyledi. Allen'in görüşü dramatikti. Yüzyılın başında başarılı bir operasyonla Amerikan ekonomisine ve politik arenaya sahip olarak "insiders" merkezi bir banka kurdu (Federal Reserve System). Bu banka enternasyonal bankacılar tarafından yöneti liyordu.

Bunu vatandaşların gelir vergisine yükleyerek sürdürdüler. Böylece Marx'ın komünist manifestosunun en önemli iki adımını tamamlamış oluyorlardı. Bundan sonra 1929'un borsa felaketini planladılar, "insiders" daha sonra 1. ve 2. Dünya savaşlarını ve Vietnam felaketini ateşleyerek her iki tarafa silah sağladıklarından çok büyük kazanç elde ettiler. Tabii bu arada Yeni Dünya Düzenlerinin kilometre taşı olarak Birleşmiş (komünist) Milletler'i yarattılar. Musevi karşıtları -Ailen bunlardan değildi-İllüminati'yi bir Musevi örgütü olarak göstermek için zaman zaman Musevi Rotschildleri ve Bolşevik Devrimi'nin bir Musevi planı olduğuna dair eski söylentiye gündeme getiriyorlardı. Ailen bu görüşü bir kenara iterek enteresan bir açı yakaladı: "İnsider" bu Yahudi karşıtı söylentileri, kendilerini eleştirenleri ırkçı olarak göstermek için yaydılar.

Her ne kadar Bircherların teorisi fazla abartılı gelse de Profesör Quigley teoride gerçek payı olduğunu kabul etti. Quigley'e göre ilk olarak insiders komünistlerle işbirliği yapmaktan kaçınmıyorlardı.

Sonuçta iş işt ve keşfedilmemiş doğal kaynaklara ulaşmak için iyi niyetli bir komşu gibi davranmaktan daha iyi bir yol var mıydı?

Benzer biçimde DİK'in kontrolü altında bulunan Amerikan Dış İlişkiler Bakanlığı BM'nin oluşumu konusunda şaşırtıcı derecede istekliydi. Bilderberg Grubu bünyesinde Rockefellerlar, hükümet görevlileri ve politikacıları barındırıyordu. Hatta Doğu'nun seçkinlerini sevmemesi ile tanınan Nixon bile Dış İlişkiler Kurumu'na katılarak Rockefellerların desteği altında bulunan Henry Kissinger'ı işe aldı (Bircherlar Nixon'ın Komünist Çin'e yaptığı gezi sırasında "Yeni Dünya Düzeni" ifadesini gündeme getirdiğini unutmamışlardı).

Amerikan başkanlarından Insiders'a dahil olan diğer isimler ise şunlardı: Gerald Ford (DİK, Bilderberg), Jimmy Carter (DİK, Trilat), George Bush (DİK, Trilat) ve hatta Bili Clinton (DİK, Trilat ve Bilderberg).

Carter zamanında DİK/Trilat'tan 284 kişi yönetim kadrosunda yer aldı. Insiders'tan kilit isimler şöyleydi: Başkan Yardımcısı Walter Mondale, Ulusal Güvenlik Danışmanı Zbigniew Brezezinski (Trilat direktörü), Dış İlişkileri Bakanı Cyrus Vance ve CIA Direktörü Stansfield Turner. Reagan'ın iki dönemi sonunda bu sayı 313'e çıkmıştı. Reagan dönemi Insiders'ı, Dış İlişkiler bakanları Al Haig ve George Schultz (bu görevi alan 10. DİK üyesi), ayrıca CIA Direktörü William Casey. Komplö başkanı Bush zamanında ise sayı birden 382'ye fırladı ki bunun içinde Ulusal Güvenlik Danışmanı Brent Scowcroft ve Başsavcı Richard Thornburgh vardı.

Clinton zamanında da bu durumda pek değışiklik olmamıştı. Ulusal Güvenlik Danışmanı, CIA Direktörü ve Cumhuriyetçi David Gergen'den başka Genel Sekreter Warren Christopher, birçok çalışanı ve onlarla bağlantılı kişiler "DİK"e üyeydi.

Gergen DİK'e katılmış tek medya yıldızı değildi. Listeye Walter Lippman (DİK 1930 direktörü), CIA propagandisti ve *Life* dergisi yayıncısı C.D. Jackson (Bildberg'in kurulmasına yardımcı olanlardan), *New York Times*'dan Leslie Gelb (DİK başkanı), Dan Rathen, Tom Brohow ve Jim Lehrer de dahildi. Yeni Dünya Düzeni (Bircherların kâbuslarındaki) "dünya süper devleti" planı değilse o zaman basitçe uluslararası büyük işler için daha uygun bir dünya anlamına gelebilir. Fakat önemli bir noktayı unutmamak gerekir. Her ne kadar Trilatlar parlamento binasını yıkıp BM yapıları inşa etmeyi hedeflemeseler de, zaman / .aman demokrasinin hayati önem taşıyan işlerine darbe indirdiğini açıkça belirtmişlerdir. 3. Dünya ülkelerinde diktatörlük için baskı yapmakla kalmayıp bu ülkelerde insanlara verilen özgürlüklerin fazlalığından açıkça yakınmışlardır. 1975 Trilat raporunun kaydettiğine göre ABD "özgürlük fazlasıyla" sarılıydı ve asıl gereken, yönetilebilirliği artırmak için demokraside dengenin sağlanması idi.

Trilat kurucularından Brezezinski "gelişmiş toplumlarda" yeni sosyal kontrol yolları bulmak için "insanın gelişim ve hareketlerini kontrol" üzerine bir araştırma tavsiye etmiştir. Açıkça görülüyor ki yerleşecek olan Yeni Dünya Düzeni'nde yerliler daha medeni olmalıdır.

ŞEYTAN DEVLETİN DÖNÜŞÜ

Soğuk Savaşın Reagan dönemi tam doruk noktasındayken, bir Sovyet savaş uçağı pilotu zamansız bir olaya girdi. Kore Havayolları'na ait 747 tipi bir uçağı vurarak 269 yolcusuyla beraber soğuk Japon hava sularına gömdü.

Uçak rotasından 365 mil sapmıştı ve Sovyet hava sahasında olmakla birlikte onların çok hassas askeri yapılarının üstünde seyrediyordu. Tarih 1 Eylül 1983 sabahının erken saatleriydi.

Sovyetler Birliği'nde, Yuri Andropov, korku saçan KGB'nin başı, "premier"i idi. Amerika'da Ronald Reagan'ın "şeytan devlet" söylemi hâlâ vatandaşların kulaklarındaydı. UC MX füzeleri Kongre'den onay bekliyordu. Yeni füze sisteminin finansmanında pürüz çıkmıştı, fakat Kore uçağının düşürülmesinden sonra bunlar kolayca halledildi.

Saldırıdan birkaç saat sonra Reagan, Secretary of State George Schulz ve BM Büyükelçisi (komünizm düşmanı) Jeanne Kirkpatrick trajedinin ABD'deki yankısını belirten bir basın açıklaması yaptı: Sovyetler, uçağın mürettebatıyla iletişime geçmeye tenezzül etmeyerek sivil bir uçağı soğukkanlılıkla düşürmüşlerdir. Düşünceli Amerikalılar Sovyet komünistlerin insan hayatına değer vermediğine dair kanıt istiyorlardı, işte size kanıt.

Başka bir teoriye göre ise Kore uçağı Reagan'ın Soğuk Savaş Luisana'sıydı; provokatif askeri göreve yollanmış sivil araç -kaçınılmaz yok edilişi göz önünde tutularak bilinçli olarak düşürülmeye yollanmıştı. Yani bu olay kısaca provokasyondur.

Benzer bir olay önceden de yaşanmıştı. En güvenilir ve başarılı istihbarat ve askeri gelişmeler araştırmacısı gazeteciler arasında sayılan Seymour Hersh, ABD'nin Sovyet savunma sistemlerini denemek için hava sahalarına yaptıkları sortilerle ilgili detaylı bir rapor hazırladı. Hersh ve komplocu R.W. Johnson'un bildirdiklerine göre bir Kore uçağının gizemli nedenlerden dolayı Sovyet hava sahasında dolaşması kesinlikle önceden planlanmış olmalıydı. 5 yıl önce benzer bir olayda başka bir uçak düşürülmüştü.

Ayrıca Kore Havayolları'nın böyle bir hareket için nedenleri de vardı: Finansal canlılığı büyük ölçüde Amerika'nın rota ve iniş hakları konusundaki özel yardımına dayanıyordu ve havayolları her zaman Sam Amca'nın isteklerini yerine getirmek için zorluk çıkarmıyordu. Kazada hayatını kaybeden yolculardan bir kısmının avukatı olan Melvin Belli'ye göre uçağın pilotu uçuştan hemen önce karısına, "Bu son, artık çok tehlikeli olmaya başladı," dedi. Alaska-Seul arası rutin bir uçuş yapmak üzere olan deneyimli bir pilot için garip bir söylem.

Amerika'nın kayıtları saptırarak Sovyetler'i mümkün olduğunca şeytan ve cani gösteren bir hikâye yayınlattığı konusunda şüphe yok. Her ne kadar uçak rotasından sapmış olsa da hiçbir sebep uçağın düşürülmesini doğrulamazdı. (Her ne kadar 5 yıl sonra Amerika bir İran Airbus'ını düşürdüğünde hiçbir problem yaşamadıysa da.) Fakat eğer ABD uçağı oraya bilinçli olarak gönderdiyse Sovyet hareketi vahşetten çok gereklilik halini alıyor. Ayrıca Amerika kendi vatandaşlarının ölümündeki sorumluluğun kendine düşen kısmını da üstlenme durumundadır.

Kore uçağının uçuş nedeni hakkında kesin olan tek bir bilgi vardır ki o da bir Sovyet uçağının ateşi sonucu düştüğü - tabii Amerika'yı bilerek uçağı bombalamakla suçlayan bazı komplo teorilerine rağmen.

Saldırıdan 10 yıl sonra en önemli soru halen cevap bekliyor du: Kore uçağı neden askeri atmosferdeki en tehlikeli bölgede dolaşıyordu? Hersh ve ondan birkaç yıl sonra da *New Yorker* dergisinin savunduğu gibi bir kaza mıydı? Ya da olay, Johnson'un inandığı gibi, şeytani bir planın parçası mıydı?

Johnson'a göre uçak Reagan yönetimi altındaki CIA tarafın dan Sovyet savunmasını harekete geçirmek için yollanmıştı. Bu Doğu'yu izleyen birçok ABD, NATO ve Japon elektronik izleme istasyonunun Büyük Kırmızı Makine'nin sistemini kolayca görüntüleme fırsatı bulması içindi.

Ama bütün önemli noktalar dünyada değildi. Bir izleme uydusu saldırı sırasında Japon denizi üzerinde dolaştı ve dahası -garip olarak- uzay mekiği *Challenger* da uçağın yolculuğu sırasında dört defa Japon denizi üzerinden geçti.

Bir nedenden dolayı *Challengefin* kargosunda olan 3,5 tonluk bir uydu, son anda hemen hemen aynı boyutlarda farklı bir uyduyla değiştirilmişti. Johnson bu farklı uyduyla ilgili herhangi bir kanıta sahip değildi fakat tahmini askeri bir izleme cihazı olabileceğiydi.

CIA uçağın düşüşünü öğrendikten sonra garip davrandı. Uçağın denizin dibinde olduğunu bilmelerine rağmen ajans, yolcuların yakınlarına uçağın güvenli bir şekilde Sovyet adası Sakhalin'e indiği hikâyesini yaydı.

Provokasyon teorisine karşı en inandırıcı noktalar soğuk savaştan sonra, eski Sovyet istihbarat ve askeri ajansları yeni bir açıklık havası içindeyken geldi.

Murray Sayle, komplo teorilerini son olarak bağlamak için *New Yorkefda* "Bir soğuk savaş dosyası kapandı" adlı dosyasını 13 Aralık 1993'te sundu. Johnson ve Hersh'ün aksine Sovyet kaynaklarına ulaşabilmenin avantajına sahipti.

Sayle'in yazısına göre Sovyetler uçağın "Kara Kutu"sunu ele geçirdiler (ayrıca, sevinerek ekliyor, kara kutu açık turuncuydu). Sovyetler her zaman Kara Kutu'yu bulduklarını inkâr etmişlerdi fakat Boris Yeltsin dönemi ile bu kayıtlar halka ulaştı.

Yeltsin'in yanıltıcı olabileceğini kimse inkâr etmiyor fakat Sayle kayıtların orijinal olup olmadıklarını incelememişti.

"Seslerin gerçekliği kesindir" diyerek yanıltma kuşkularını daha fazla sürdürmüyor.

Bu kuşkuları da geride bırakarak Sayle, kasetteki konuşmaların yemek mönüsü ve döviz bozdurmayı tartışan ilgisiz bir uçuş ekibi olduğunun ortaya çıktığını belirtti.

Fakat hiçbir kendini bilen *New Yorker* muhabiri uçuş konularını değerlendirecek bilgiye sahip

değildir. Yani Sayle'in "dava kapandı" dosyası çoğunlukla Uluslararası Sivil Uçuş Organizasyonu (UCUA) için çalışan bir Fransız araştırma grubunun sonuçlarına bağlı.

UCUA ekibi bu trajik olayın kaptanın uçağın sabit navigasyon sistemini devreye sokamamasından, uçağı kesinlikle güvenilir olmayan manyetik pusulanın yönetimine bırakmasından kaynaklandığını belirtti.

Bu en deneyimli pilotlarca bile bilinen bir sorundur. Fakat gayet az rastlanan bir olaydır. Yüz binlerce sivil uçuşun olduğu beş yıl boyunca tahminen sadece 12 kez bu uçuş ekibi kaynaklı sorun yaşandı.

Johnson kitabı *Shootdoun'da* kara kutu kayıtları ortaya çıkmadan uzun süre önce "dikkatsizlik" meselesi üzerinde durmuştu. Johnson uçağın rotadan 300 milden fazla sapması için kabin ekibinin yanıp sönen bir ışıktan çok daha fazlasını kaçırmaması gerektiğini vurgulamıştı.

Pilotlar dünyanın en çok izlenen bölgesinde uçan bir ekip için gayet rahattılar. Hatalarını anlamamaları için yer-harita radarını görmemiş veya ciddiye almamış olmaları gerekir çünkü bu radar uçağın rotadaki gibi su üzerinde değil de kara üzerinde seyrettiğini gösterirdi.

Johnson'a göre savaş uçakları gelince 747 keskin bir dönüş yaptı. Herhalde kabin ekibinin tesadüfen bir içgüdüyle bilgisayarı yeniden programlamasından dolayı!

Tehlikede olduklarını bilseler kabin ekibi durumu yerdeki merkezlerine bildirirlerdi. Bildirmedi. Ne o zaman ne de vurulup daireler çizerek irtifa kaybederken.

Pilot bir, "Uh,oh," değil, "Whoops!" bile demedi.

Johnson ayrıca son bir alışılmadık kanıt sunuyor. Uçağın son saniyelerinde Tokyo ile konuşan uçağın yetkili görevlisinin sesi olarak analiz edilen cızırtılı bir ses bandı.

Bandın içeriği anlaşılır fakat sonuç hâlâ kesin değil. Bazı analistler yetkilinin bir hava trafik kontrolcü değil de bir direktör, görev direktörü gibi, istediğinin duyulduğunu belirtiyorlar. Sadece bir askeri veya istihbarat uçuşu bir direktör gerektirir. Ayrıca banttaki sesler "bogie"lerden de bahsediyorlar, düşman savaş uçağı için kullanılan bir askeri terim.

Ama bunlardan en korkuncu banttaki son sesler, analistlere göre vurulduktan 38 saniye sonra kaydedilmiş ve yetkili görevli tarafından kullanılmış, veya Johnson'un belirttiği gibi yakındaki bir uçaktan sakince olayı izleyen biri tarafından:

"Kan gölüne dönecek, emin olabilirsiniz."

Kaynak:

Komplo Teorileri Dergisi, Haziran 2002/06

103 NO'LU PAN-AM SEFERİ

1988 Noel'inden 4 gün önce bir Pan-Am 747 uçağı plastik patlayıcılarla havada patlatıldı. Belki uçakta bulunan 259 insanın içinde 5 CIA ajanı olması bir tesadüftü. Belki uçağın kalıntılarının dağıldığı İskoçya Lockerbie bölgesinde bir CIA ekibinin bulunmasının da bir anlamı yoktu.

Kaza mahallindeki CIA ajanlarının bazılarının Pan-Am görevlilerinin kıyafetini giymiş olarak olay yerinden ellerinde şüpheli bir çantayla ayrılmaları dikkat çekicidir. Bu çanta ölen ajanlardan birine aitti. Davaya el koymakla çok önemli kanıtlar zincirini ele geçirip ileride olabilecek suçlama ve davaları zora sokmuş olmuştur ajanlar. Dikkati çeken başka bir nokta da civarda oturan çiftçi çocukları tarafından bulunan yarım milyon dolardı. Dedektifler paranın da ölen CIA takımına ait olduğunu tahmin ettiler.

Şanssız ajanlar Beyrut'tan geliyorlardı. Araştırmacılara göre görevleri radikal bir dinci grup tarafından rehin alınan Amerikalılar'ın yerlerini saptamaktı.

Pan-Am 103, eğer bombacının planı doğru işleseydi, Atlantik Okyanusu'nun üzerinde patlayacaktı fakat bomba erken davrandı.

Kalıntılar, cesetler ve kişisel eşyalar etrafa dağıldı ve gizemli çanta dışında hepsi İskoçyalı araştırmacılar tarafından toplandı. Kalıntılar arasında iki kriptik doküman vardı; ikisi de CIA'ya aitti.

Dokümanlardan biri Beyrut'taki bir binanın detaylı çizilmiş planıydı. Üstünde iki işaret vardı. CIA ajanları rehinelerin yerini saptamışlardı. Rehineler için pazarlık yapmak istemiş olabilirlerdi ve belki de yarım milyon doları bilgi satın almak için kullanacaklardı. Başka bir olasılık ise Albay Charles McKee başkanlığındaki ekibin bir kurtarma operasyonu için öncü olarak görev yaptığıydı.

Diğer doküman ise istihbarat şifresi veya başka bir kodla kodlanmış bir mesaj içeren Noel kartıydı. Araştırmacılar mesajın anlamını çıkarttılar. Bir CIA ajanına gönderilmiş idi ve her ne yapacaklarsa 11 Mart 1989'da olacağı söyleniyordu.

Bomba sadece 270 kişinin (yerde ölen 11 kişi dahil) ölümüne neden olmakla kalmayıp bazı rehinelerin özgür kalma şanslarını da engelledi. Kuşkusuz Ortadoğu'daki Amerikan istihbarat çabalarına gölge düşürdü. Hatırlarsanız bir sene önce Beyrut CIA istasyonu Şefi William Buckley yakalanıp İran'a yollanmış ve yapılan sorgulama sonucu işkenceyle öldürülmüştü. İra n 103 no'lu seferin bombalanmasında öncelikli şüpheliydi.

Olayda CIA varlığı kamuoyuna duyurulmuştu fakat yaygın olarak bilinmiyordu. "Pan-Am 103'ün Düşüşü" adlı kitaptan 1 Mart 1990 tarihli *New York Times* yazısı CIA görevlilerinden bahsetmeyi unutuyor fakat kişiler oldukları konusunda detaya giriyordu. Times suçu beceriksiz Alman polisine atıyordu.

Pan-Am 103'ün bombalanmasıyla ilgili medya raporlarının çoğunda intikamla motive edilmiş akılsız terörist tipi destekleniyordu. Olayın arkasında stratejik, akılcı bir plan olması -İran'da bir otobüsün

taranması ve Trablusgarp'taki bombalama olayında- suçlanan tarafa göre tartışılmadı bile. Bu kadar vahşi bir cinayette fanatizm dışında bir amaçla hareket edilmiş olması hedef olan ABD'nin kafatası avcılığına soyunmuş olması mıydı?

Eski İsrail ajanı, özel araştırmacı Juval Aviv'in edindiği bilgi ler çok daha dikkat çekiciydi. Juval'in New York bürosu, Interfor, Pan-Am'ın sigorta şirketi için bir inceleme başlattı. Interfor'un raporu davayla ilgili en çarpıcı komplo teorilerini içeri yordu.

İki yıl boyunca Interfor raporu elden ele dolaştı. Rapor büyük medya kuruluşları tarafından hiç dikkate alınmadı. *Time* dergisi bir anda farkına vararak olayı, bir basın çatışmasını göze alarak, Interfor'un raporuna dayanarak ele aldı.

Aviv'in raporuna göre Frankfurt'ta konuşlandırılmış ayrı bir CIA takımı da, Interfor tarafından CIA-1 diye adlandırılmış, rehineleri kurtarmaya çalışıyordu. CIA-1 Langley, Virginia tara findan değil de Washington tarafından yönetilen gizli ve gayri resmi bir ekipti ve McKee takımı ile amaçları paraleldi. Gizli takım Suriyeli bir silah ve uyuşturucu kaçakçısı, aynı zamanda da Suriye haberalma servisinin şefinin kayınbiraderi ve CIA'ye göre faşist despot Hafız-el-Esad'ın yeğeninin yakını olan (Suri ye haberalmanın terörizm sponsorlarının en önemlilerden olduğunu unutmamak gerekir) Monzar-el-Kassar ile ilişki kurdular. Tabii ki El-Kassar da Suriye'li diğer silah tüccarlarının olduğu gibi boğazına kadar terörizme bulaşmıştı.

Interfor'a göre El-Kassar Fransız rehinelerin kurtarılmasında Fransız hükümetine yardım etmişti. Eğer aynı yardımı onlara yaparsa CIA-1 uzun süredir izledikleri uyuşturucu trafiği yolunu görmezden geleceklerdi.

Aviv raporunda, "El-Kassar anlaşmayı kabul etti," dedi ve ekledi: "Ama terörist eylemlerine devam ederek ortaklarına Pan Am / Frankfurt uyuşturucu ağlarının en azından şimdilik güvenli ve Amerika tarafından korunduğunu söyledi."

Aynı zamanda El-Kassar -bir ara İran kontra komplocuları Richard Secord ve Albert Hakim tarafında n Nikaragua kontrgerillalarına silah sağlamak amacıyla tutulmuştu - Frankfurt merkezli CIA grubuna İran'a silah sokarak yardım etti. Amerikalılar bir kez daha trajikomik olarak silahlarla rehineleri takas etmeyi umdular. Interfor'a göre uyuşturucu ve silah kaçakçısı aynı zamanda kontrgerillalara da silah sağlıyordu. Amerikalı patronlarını mutlu etmek için kontraların yüklemelerinden bazılarını kendi uyuşturucu geliriyle finanse etti. "CIA-1 El-Kassar'ın istediği gibi hareket etmesine göz yumdu," diye yazdı Aviv.

CIA-1 Washington'dan yönetilen gayri resmi bir kuruluş olduğundan, rehineler karşılığında silah anlaşması yapması, uyuşturucu kaçakçılarıyla pazarlığa girişmesi -Oliver North tarafından yönetilen İran-Kontra harekâtına benzer şekilde - kaçınılmazdı. CIA-1 1988'de çalışmakta idi ve bu tarihte North çoktan ölmüş ve CIA direktörü, İran Kontra harekâtının babası sayılan "William Casey beyin tümöründen dolayı vefat etmişti. Yani ikisinden biri CIA-1'i yönetiyor olamazdı.

Peki o zaman kim yönetiyordu? Öyle görünüyor ki İran kontra harekâtı Başkan Yardımcısı George

Bush'un ofisinden koordine ediliyordu. Acaba eski CIA Şefi Bush ve yardımcıları CIA-1 'in başı olabilir miydi? Interfor bu konuya hiç değinmiyor.

CIA-1 terörist ve uyuşturucu kaçakçıları ile ilgilenirken resmi CIA, gayri resmi çalışan ekiplerinden habersiz olarak, McKee ve takımını Beyrut'a gönderdi. Aviv'e göre görevleri kurtarma operasyonu için inceleme yapmaktı. Rehinelerin tutuldukları binaları saptayıp resimlerini çektiler.

"Bir süre sonra McKee'nin takımı El-Kassar'ı öğrendi ve onu incelemeye başladılar." Aviv raporunda devam ediyor: "Ayrıca Kassar'ın Frankfurt Havaalanı'ndan Amerika'ya soktuğu uyuşturucu ağının bir CIA ekibi tarafından korunduğunu fark ettiler... Langley'e gelişmeleri, isimleri ve rehinelerin bulunduğu binaların filmlerini ulaştırdılar. CIA bu konuda hiçbir şey yapmadı."

El-Kassar ve Suriye haberalmadan arkadaşları izlendikleri süre içinde onlar da McKee'nin takımını izliyorlardı. McKee ekibi olayı fark edip, çok sinirlenip Amerika'ya dönüş planı yaptıkları sırada El-Kassar devamlı izlemedeydi.

Ajanların kendilerine Londra'dan aktarmalı bir uçuştan yer ayırttıklarını biliyordu: 103 uçuş numaralı Pan-Am uçağı Frankfurt'ta bulunuyordu. Uçak düşmeden bir hafta önce El-Kassar CIA-1'e probleminden bahsetti ve McKee'nin takımını ve yolculuk planlarını anlattı.

Bütün bunlar olurken El-Kassar'ın terörist patronları, kendilerince tamamen politik nedenlerden dolayı, bir Amerikan uçağını bombalamayı düşünüyorlardı. Önce Amerikan Havayollarını seçmişlerdi; hedef kısa sürede değişti.

Her taraftan uyarılar geldi. Alman Haberalma Teşkilatı, MOSSAD ve CIA-1 bombalı bir saldırı planı yapıldığının duyu munu aldıklarını bildirdiler. Bu konuda kimse bir şey yapmadı; McKee ve takımı korunmasız bir şekilde karanlıkta bırakılmıştı. El-Kassar'ın işbirlikçileri CIA korumalı uyuşturucu yolu sayesinde Pan-Am 103'e bir "Semtex" yerleştirdiler. Uyuşturucu yolunu izleyen bir Alman ajanı, içinde uyuşturucu bulunması gereken çantanın her zamankinden farklı bir yapıda olduğunu fark etti. Uyarılardan haberdar olan ajan çantadaki uyuşturucu değil de bomba olduğunu anladı.

Aynı ajan CIA-1'e bombayı haber verdi, CIA-1 Washington'a bildirdi ve Washington'dan cevap geldi: "Endişelenmeyin, müdahale etmeyin, bırakın."

Uçak Londra'da durup bir grup yarıyıl tatilinden okullarına dönen Syracuse Üniversitesi'nden öğrenciyi, Amerikalı turistleri ve rehinelerin tutulduğu yeri bilen 5 Amerikalı ajanı aldıktan sonra yola çıktı ve havada infilak etti.

Interfor raporu, komplo teorilerine popülist yaklaşımı olan Ohio eyaleti kongre üyesi James Traffican'tı haklı çıkardı. O da bilgilerini CIA'in uzun süre yöneticiliğini yapmış olan Richard Helms'in yardımcısı ve basıldığı günlerde Aşırı Sağ Özgürlük lobisi için çalıştığı dolayısı ile kitabının tarafsızlığı konusunda şüpheler olan *CIA and the Cult of Intelligence* kitabının yazarı Victor Marchetti'ye dayandırıyor.

Belki de o günlerde Interfor'un raporu haberalma kaynaklarının şüphe götürür olmasından dolayı fazla ses getirmedir. Halbuki raporun çoğu gerçeklere dayanıyordu: Gözardı edilen tehditler, Alman polisinin uyarıları gibi. Uyarılar dikkate alınsa idi bombalama önlenebilir miydi?

CIA'in olaya karışmış olabileceği ihtimali Nisan 1992'de su yüzüne çıktı. *Time* dergisi Lester Coleman adlı belirsiz bir kişiyi kaynak göstererek "Neden öldüler?" başlığı altında birtakım bilgiler yayınladı. Hikâyenin birçok yanlışı vardı. Yanlışlardan biri de Hristiyan Yayıncılık Şirketi'nden bir kameramanı McKee ve takımını satan CIA ajanı olarak tanıtmış olmasıydı!

Tahmin edileceği gibi yazı dizisi şimşekleri üzerine çekti: Özellikle New York gazetesi için kirli çamaşırları ortaya çıkarmayı amaçlayan bir yazı yazmış olan Christopher Byron ve CNN muhabiri Steven Emerson tarafından.

Kitabı "Pan-Am 103'ün düşüşü"nde Emerson Interfor raporunu yanlış yorumlanmış gerçekler karmaşası ve kanıtlanmamış haberalma spekülasyonları olarak değerlendiriyor. Rapor, *Time*'in hikâyesinden uzun süre önce, televizyonda haber olarak yayınlanmıştı. 1990 yılı Cadılar Bayramı'ndan bir gün önce NBC televizyonu haber bölümü, teröristlerin Pan Am 103'e bomba yerleştirmek amacı ile Uyuşturucu ile Savaşma İdaresi'ne sızdıklarını belirtti. Eğer Uyuşturucu ile Savaşma İdaresini (DEA) CIA ile değiştirirseniz bu hikâye Interfor raporuyla uyuyor. (Interfor CIA-I'nin DEA ile beraber çalıştığını da iddia etmişti) Hikâye gazetelerde ele alınmış (*New York Times* dahil) ve DEA tarafından hızlıca incelendikten sonra reddedilmişti.

Time'in hikâyesine saldırısında -Byron'inkini yakından takip etmişti- Emerson *Time*'i hikayeleriyle uyuşmayan kanıtları göz ardı etmekle suçladı. Hem Emerson hem de Byron *Time*'in hikâyesinde kayda değer boşluklar buldular. Ayrıca *Time*'in hikâyesinin Pan-Am'a karşı açılan bir davanın başlama süresinden 1 hafta önce yayınlandığına dikkati çektiler.

Problemin bir bölümü *Time*'in hikâyesinin Interfor raporunun kesin olmayan kanıtlara dayanıyor olmasını vurgulaması idi.

Hem Byron hem de Emerson'un yazılarında göze çarpan bir başka nokta da Monzar-El-Kassar'dan hiç bahsedilmiyor olması idi. Bu konu özellikle önemliydi çünkü her iki tarafın üzerinde durduğu nokta bombacıların uçuşun detaylarını nereden bildikleri idi. Interfor raporuna göre bilgiyi veren El-Kassar idi.

Tam Bush Suriye'yi Irak'a karşı müttefik koalisyona dahil edeceği sırada CIA bombalamanın sorumlusunu Suriye yerine Libya olarak değiştirdi. Bu yön değiştirme, olayın sorumlusu olarak Ahmed Jibril ve patronları Suriye ve İran'ı gören gerek İskoç polisini gerekse ABC televizyonunun daha fazla araştırma yapmasını önledi. (Tabii Suriye'nin aklanması halinde Interfor raporu değer kaybediyordu.)

1991 yılının sonlarına doğru Amerikan Hükümeti bombalama olayı ile ilgili olarak iki Libyalı ajanı şüpheli olarak açıkladı. Gazeteler eğer Libya bu iki ajanı teslim etmezse başına geleceklerden bahsetti. Yasal çözümlemeler 1994'e kadar sonuçlanamadı.

Bombalamanın 5. yıldönümünde BBC televizyonu "Locker bie Üzerinde Sessizlik" adlı bir belgesel yayınladı. BBC, CIA'in Libya'yı suçlayan kanıtlarını yalanlayarak (fakat Libya'nın olayın dışında olduğunu iddia etmedi) suçu gerçek şüphelilere yönlendirdi: Suriye ve İran.

Pan-Am 103'te yeralan katliamı açıklamak için daha birçok komplo teorileri üretildi. Fakat hiçbir Interfor raporu kadar detaylı ve açık değildi. Bu, Aviv gerçeği yakaladı anlamına gelmez, sadece gerçeğin jeopolitikalarını mezarlığında bir yerlerde gömülü olduğunu gösterir.

Kaynak:

Komplo Teorileri Dergisi, Temmuz-Ağustos 2002/07

JFK SUİKASTI

Herkesin her şeyi bildiği ama kimsenin hiçbir şey bilmediği bir cinayet.

22 Kasım 1963, saat 12.31, yer Dallas. Polis tutanaklarına göre hava açık, pırıl pırıl bir gökyüzü, üstü açık Amerikan otomobili yavaş gidiyor. Aniden bir silah sesi, ardından birkaç silah daha patlıyor... Ensesinden ve başından iki kurşun alan dünyanın en güçlü başkanı, Parkland Hastanesi'ne götürülürken, üstü açık otomobilde yanındaki karısının kolları arasında ölüyor.

İnsanlık tarihinde tanık olunan yüzlerce devlet başkanı cinayetinden birisi daha işlenmişti. Ancak öldürülen başkan sıradan bir ülkenin değil, ABD'nin başkanıydı.

Dallas valisinin de ağır yaralandığı bu suikastta işler, daha ilk mermi patladığında karışık hale getirileceği planlar da uygu lanmaya başladı. Cinayet aydınlatılmasın diye inanılmaz şeyler yapılmaya başlandı.

ABD Anayasası uyarınca hemen yeni başkan, eski başkan yardımcısı Lyndon Johnson'a yemin ettirilerek göreve başlatıldı. O makamına oturuyor ve bir komisyon kuruluyor ve ardından da bir rapor yayınlanıyor, ama bu rapordan bir sonuç çıkmıyordu.

Yaşanan kargaşa sırasında katil zanlısı olarak birisi yakalanıyor. Adı, Lee Oswald. Adı geçen kişi bir kütüphane memuruydu. Otomobilin karşısındaki tuğla yapımı binada yakalanıyor du. Senaryo şöyle işledi: Başkan John Fitzgerald Kennedy vuruluyor, vurulduktan kısa bir süre sonra polis binaya giriyor ve hemen Lee Oswald'ı yakalıyor. Kısa bir süre sonra farklı bir açıklama yapıldı.

Çünkü, Dallaslı Lee Harvey Oswald hemen yakalanamıyor, binadan yüzlerce polisin arasından çıkışı sağlanıyor. Evine kadar gidiyor. Evindeyken haberleri izliyor. Başına neler geleceğini, nasıl bir komploya kurban edildiğini burada anlıyor. Tabancasının alıyor, dışarı fırlıyor, o anda bir polisle burun buruna geliyor. Polisi öldürüyor ve kaçıyor. Sonuçta, 24 yaşındaki Lee Oswald hem bir polis katili hem de devlet başkanı katili olarak aranmaya başlanıyor. Bir anda ülkenin en ünlü kişisi haline gelen Oswald daha fazla kaçamıyor ve yakayı ele veriyor.

Yargı önüne çıkarılışını hem kendisi hem de ABD ile birlikte tüm dünya bekliyor, ya da bekletiliyor!

Senaryo bu âna kadar eksiksiz işliyor görünüyor; çünkü katil zanlısı yakalanmıştır, kamuoyu onun gerçek ve tek katil olduğuna inanmıştır. Yeni başkan, Kennedy'den memnun olma yan gruplar tarafından onaylanmıştır. Yani her şey yolundadır. Ama her şey yolunda yürürken araya bir şeyler karışıyor.

Sahneye Jack Ruby adında bir kişi çıkartılıyor. Mafyanın adamı, bar işletmecisi, ahlâkçı Ruby onlarca polisin gözü önünde, ortalık bir yerde bir numaralı katil zanlısı Lee Oswald'ı Dallas polis müdürlüğünün önünde öldürüyor.

Aradan geçen süre bu işin bu denli basit olmadığını göstermeye başlayınca, deliller de karartılmaya çabalıyor, zaman geçiyor ama cinayet bir türlü aydınlatılamıyor, devlet arşivlerinin de 2038 yılında açılacak olması, pek çok kişiyi bu işin peşine takılmaya sevk etmiştir. Bu konuda yüzlerce cilt kitap yazıldı, filmler çevrildi ve her seferinde ortaya şöyle bir sonuç çıktı: Bu cinayeti devletle bir takım politikacılar, CIA'nın başkanı Hoover, bazı mafya grupları hep birlikte işlemiştir.

Bu suikastta iddia edildiği gibi kullanılan tek kurşun değildir. Önce köprü başından ilk atış yapılmıştır. Sonra bu devam etmiştir. Bu suikast girişiminde John Kennedy'nin otomobilinin önünde oturan Dallas valisi de aldığı yaraların sonucunda ölmüştür. Zaten valiye bakıldığında 7 kurşun isabeti almış olduğu görülüyor.

Herkes bu cinayeti kimin ya da kimlerin tasarladığını, kimin ya da kimlerin başkanı öldürdüğünü biliyor olmasına karşın, kimsenin hiç konuşmadığı bir sır yumağı cinayet olarak adalet başkanlığının tozlu raflarına gömülüyor.

ABD gibi bir ülkenin devlet başkanı öldürülüyor, ortada yüzlerce kanıttan söz ediliyor, ancak hepsinin de sudan şeyler olduğu hazırlanan raporda çok çıplak olarak anlatılıyor.

Bu, şunu gösteriyor: Ne kadar güçlü olursanız olun günümüzdeki devletlerde karanlık güçler sizden daha güçlüdür. Bu güçler Kennedy cinayetinde olduğu gibi ülkenin istihbarat örgütünün başındaki kişi de olabiliyor ve ulusal istihbarat örgütünün başkanı mafyayla bile anlaşabiliyor. Yine bu suikastın ortaya koyduğu gerçeğe göre, işin içine iktidar hırsı olan politikacıları sokmazsanız başarı şansınız kalmayabilir. Çünkü siyasetçiler, günü geldiğinde kendilerinden yararlanılmak üzere, silah, uyuşturucu, petrol gibi çeşitli lobilerin adamı olarak ortada dolaştırılıyorlar.

Kennedy, özellikle silah tüccarlarının sürdürülmesinde ısrar ettikleri Vietnam Savaşı'na karşı olduğunu hissettirmiş, bunu belirtmiş birisidir. Nitekim kardeşi Robert Kennedy de mafya üzerine çok geniş kapsamlı bir rapor hazırlamıştır. Robert Kennedy Liberal Demokratların önde gelen sözcüsü oldu ve Başkan Lyndon B. Johnson'un Vietnam politikasını eleştirdi. O da bu çalışma nedeniyle öldürüldü. 16 Mart 1968'de başkan adaylığını açıkladı. 5 Haziran gece yansından sonra Los Angeles'taki Ambassador Oteli'nde yandaşlarına bir konuşma yapıp, otelin mutfak koridorundan geçerken Filistinli göçmen Sirhan Bişara Sirhan tarafından vurularak öldürüldü.

Görüldüğü gibi karanlık güçler adı verilenler kendileri dışında kimsenin gücünü tanımıyorlar.

Bugünkü Başkan Bush'un petrol, enerji ve silah lobilerinin adamı olduğunu öğrenince, 1960'ların başından günümüze arka bahçemiz için bir pencere açmak kolaylaşıyor.

Şüpheli paket

Başkan Kennedy'nin öldürülmesinden 2 hafta sonra, 4 Aralık 1963'te Dallas'ta bir posta ofisinde şüpheli bir paket bulundu. Paket çok kolaylıkla Oswald'ı suçlu göstermek için gönderilmiş olabilirdi. Ulaştırılamayan paket "Lee Oswald" adınaydı. Posta ofisinde hatalı mektup bölümünde bulunuyordu. Ofisteki memur ne kadar süredir orada bulunduğunu bilmiyordu. Paket ağır kahverengi kâğıttan yapılma bir kâğıt torba içeriyordu ve torbanın iki ucu açık olup yaklaşık 18 inch (45 cm.) boyundaydı. Geçersiz bir adrese postalanmıştı ve üstünde gönderen bilgileri bulunmuyordu. Bu paketin bulunduğu 1967 Mayıs'ında ulusal arşivlerde paket hakkında eksik bir FBI raporu ortaya çıkana kadar bilinmiyordu. Bu paketle ilgili Anthony Summers (Conspiracy) şu açıklamalarda bulunuyor:

4 Aralık 1963 günü Dallas'ta bir posta ofisindeki hatalı mektup bölümünden Lee Oswald adına yazılmış bir mektup alındı. Adres yanlış olarak 601 W. Nassaus Street diye yazılmıştı; bu Neches Street olabilirdi ki burası Oswald'ın evine çok yakındı. Paketin içinde kahverengi bir kâğıt torba bulunuyordu. Lee Oswald dünyaca meşhur olduktan sonra kimsenin onun adına yazılmış bir paketi kenara atamayacağı göz önüne alındığında paketin cinayetten önce geldiği varsayılabilir; başka bir kâğıt torbanın davada çok büyük rol oynadığı göz önüne alınırsa paketi kimin ve neden gönderdiği çok önemli sorulardı. Ama Warren raporu bu gizemli paketten bahsetmedi ve paketin incelemeye alındığına dair bir bilgi vermedi.

Warren Komisyonu (VVC) sözde keskin nişancının ateş ettiği yerde cinayetten bir saat sonra kahverengi bir torba bulunduğunu açıkladı. Komisyon bu torbanın ev yapımı bir silah kılıfı olarak kullanıldığını söyledi. Ama bu iddiada birçok yanlış nokta göze çarpıyordu. Torba, cinayet mahallinin çekilen hiçbir fotoğrafında yer almıyordu. Dahası torbayı gördüklerini iddia eden polisler torbanın şekli, büyüklüğü ve durumu hakkında çelişkili ifadeler vermişlerdi. Nişancının bulunduğu yeri araştıran polislerden bazıları ise öyle bir torba görmediklerini söylediler. Şüpheli nokta, torbanın cinayet mahalline sonradan Oswald'a karşı kanıt olarak kullanmak üzere mi yerleştirilmiştir. (Sylvia Meagher, *Accessories After The Fact*)

Acaba paketin içindeki kahverengi torba Oswald'ı suçlu göstermek için kullanılacak bir kanıt olması için mi gönderilmişti? Acaba amaçları Oswald'ın paketi alması ve cinayetten sonra paketin üzerinde Oswald'ın parmak izleriyle bulunması mıydı? Neden paketin üzerinde hiçbir bilimsel test yapılmadı? Neden paketi kimin gönderdiği araştırılmadı (en azından parmak izi aranabilirdik? Neden komisyon paketten veya içeriğinden hiç bahsetmedi? Paket hakkındaki FBI raporu neden tamamlanmamıştı? Sylvia Meagher bu konuda şunları söylüyor:

FBI paket hakkında hiçbir detayı bildirmiyor. FBI'ın veya Warren Komisyonu'nun paketi yollayanı bulmak veya pa keti cinayet' mahallinde bulunduğu iddia edilenle karşılaştırmak için hiç çaba sarf etmediği ortada.

Peki bu paket posta ofisine nasıl ulaşmıştı? Üstünde pul olmadığına göre ulaştırıldığında parası

ödenecekti. Paketin cinayetten önce gönderilmiş olma ihtimali çok yüksekti çünkü en düşük görevde çalışan bile Kennedy'nin öldürülmesinden sonra Lee Oswald isimli bir paketi hemen görevlilere bildirirdi.

Paketin cinayetten önce yollanmış olma ihtimali göz önüne alınırsa gönderenin belirlenmesi her şartta gerekliydi. Oswald paketi kendine mi yollamıştı? Herhalde hayır, çünkü böyle bir paketi kendi yapamazdı, ayrıca kendi göndermiş olsa adresi doğru yazardı. Sonuç olarak paket Oswald'a kimliğinin bilinmesini istemeyen şüpheli bir kişi tarafından yollanmıştı. Suikaste karışmamış hiç kimse kahverengi bir kâğıt torbanın davada çok önemli rol oynayacağını önceden tahmin edemezdi. Paketi gönderen ya Oswald'ın işbirlikçisiydi ya da sadece başkanı öldürmekle kalmayıp masum bir adamı önceden suçlamak üzere hazırlanmış bir tuzağın parçasıydı.

Bu sonuç mantıklı geliyor fakat bu paketle ilgili başka bir açıklama olabilir. Aynı sonuca Komisyon üyeleri de ulaşmış olmalı ki FBI raporunda bahsedilmeden geçilmedi fakat paket üzerinde araştırma halen yapılmış değil.

Meagher'in paketi yollayan kişilerin amaçları hakkındaki yorumu kayda değer. Çünkü görünen o ki paket suikasttan önce yollanmıştı ve Oswald paketi kendine yollamadığına göre akıllara şu soru geliyor: Kim kahverengi bir kâğıt torbanın davada önemli bir kanıt olabileceğini önceden tahmin edebilirdi? Oswald'ı önceden suçlu gösterme çabasında olan bir kişiden başka kahverengi kâğıt bir torbanın Oswald'a karşı kanıt olarak kullanılacağını kim bilebilirdi? Başka hangi nedenden dolayı Oswald'a böyle bir şey yollanırdı? Gönderen neden ismini yazmadı?

Öyle görünüyor ki, en akla yatkın açıklama, birilerinin Oswald'ın suçlanmasını ve olayın bu şekilde kapanmasını sağlamak için paketi suikasttan önce yolladığıdır. Paket hakkındaki raporu hazırlayan FBI ve Warren Komisyonu belki de bu nedenle açık ve rahatsız edici gerçekleri gün ışığına çıkarmak yerine eksik ve yanlışlarla dolu bir rapor hazırlamışlardır.

Kaynak:

Komplo Teorileri Dergisi, Eylül 2002/08

OKLAHOMA'DA BOMBALAR.

Oklahoma'daki Alfred P. Murrah federal binasının bombalanması, son zamanlardaki olayların da etkisiyle paranoyak düşüncayı ateşledi. Sağın şüpheli kişileri -medyanın isimlendirdiği gibi vatanseverler veya milis hareketçileri - olayı devlet ikiye bölme düşüncesinin nefret edilecek bir hareketi, Amerikan sivil özgürlüğünü kısıtlamak için yapılmış bir terör hilesi, hatta Washington destekli Amerikan istilasının başlangıcı olarak nitelendiriyor. Aynı zamanda Hükümet, medya ve solcu grupların içindeki paranoyaklar kendilerini her geçen gün Soğuk Savaş ideolojisinde kaybediyor ve kişisel politik yargılarını belirtiyorlar. Onların açısından Oklahoma olayı fanatik mahalli sağcıların -tehlikeli milislerin ve ırkçı grupların yükselen deliliği- bir terör eylemi olarak görülüyor. Fakat bir yerde şu gerçek görülüyor ki, bütün bu ateşli spekülasyonların arasında her iki zıt grup da, gerçekten çok uzaklaşmıştır. Aslında, popüler medyada yansıtıldığı gibi, hükümetin bir avuç vatansevere karşı

davası, diğer komplo teorileri kadar anlamsız.

Eski Murrah binasının üzerindeki şüphe bulutunda yeni bir gizem saklı. Bombalama olayı hakkında şu kadarı biliniyor:

19 Nisan 1995 sabahı 9:02'de büyük bir patlama Oklahoma federal binasının kuzey kanadını yerle bir etti. Toz duman ve partiküller yok olunca patlamanın acı yüzü ortaya çıktı. Binanın 3'te biri yok olmuştu ve bomba(lar) 9,14 metre genişliğinde 2,4 metre yüksekliğinde bir krater oluşturmuştu.

Günler geçtikçe ve kurtarma ekipleri kalıntıları araştırdıktan sonra ölü sayısı 169'a yükselmişti, ki buna 19 çocuk dahildi. Murrah binasındaki; Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosu, FBI, Uyuşturucu Bürosu, Savunma Araştırma Servisi, Sosyal Güvenlik Ofisi ve Amerikan ordusu ve denizci alma ofisi bulunuyordu.

Federaller patlamaya neden olan bombanın amonyum nitrat ve yakıt bombası -1993 WTC bombalanmasındakiyle aynı ev yapımı patlayıcı- olduğunu belirttiler. FBI anında bombanın 1000 ila 907 kilogram arasında olduğunu tahmin etti ve arabayla yerleştirildiğini düşündüler; fakat bombanın yıkıcı etkisi gözönüne alınarak yapılan uzman hesaplarında 2177 kilogram patlayıcının kullanıldığı ve büyük olasılıkla bir TIR içerisinde yerleştirildiği sonucuna vardılar. Halka açık malzemelerden üretilmiş patlayıcıların 20 mavi plastik varile konulduğu ortaya çıktı.

Tanıklar Ryder marka sarı bir TIR'ın binanın ön cephesine park ettiğini ve TIR'dan inen iki kişinin bir arabaya bindiğini gördüklerini iddia ettiler ve arabayı kullanan bir üçüncü kişi olabileceğini belirttiler. Başka bir tanık ise olay yerinden sarı bir Mercury ile uzaklaşan 2 kişi gördüğünü söyledi.

Kalıntıları araştıran yetkililer üzerinde araç tanıtım numarası bulunan bir TIR aksı bulup numaradan yola çıkararak aracın Kansas Junction City'den kiralanmış olduğunu ortaya çıkardılar. Bu tarihli keşif, olaydaki ilk ipucuydu fakat ikinci ipucu Oklahoma'daki dedektiflerin kucağına düşmek üzereydi. Sabah 10:30 sularında polis 97 model sarı bir Mercury marka arabayı saatte 90 milden hızlı gittiği için çevirdi. Yetkili polis arabanın plakası olmadığını fark etti. Arabaya yaklaştı ve sürücünün ceketinin altından görünen silah kabzasını gördü. Sürücü 26 yaşındaki Timothy McVeigh polise silahı bir yere teslim edeceğini açıkladı. Kendi silahını McVeigh'in kafasına dayayan memur 45'lik colt marka tabanca ve avcı bıçağını alarak McVeigh'i tutukladı. Yasadışı silah bulundurma ve plakasız araç kullanma suçlarından tutuklanan, Körfez Savaşı'na katılmış eski ordu çavuşu McVeigh 2 gün mahkeme hapisanesinde kaldı.

Bombalanma olayının olduğu çarşambayı takip eden cuma günü Amerika'da yaşanmış en büyük terör saldırısının bir numaralı zanlısı olmaktan suçlandı. McVeigh ile bombalanma arasında ikna edici ilişkiler olduğu kanısı oluştu.

Görgü tanıklarının meçhul kişi tariflerine -uzun boylu, ordu saç kesimli- uyması ve de McVeigh'in eski bir çalışanının FBI'ı arayıp McVeigh'in olayla ilişkisi açısından kanıt vermeyi teklif etmesi de ayrı bir delildi. Ayrıca polis aracına kartvizitini düşüren McVeigh'in söz konusu kart üzerine "1 Mayıs'a kadar daha fazla 2,2 kilogram dinamit lokumu" yazmış olduğu iddia edildi. Bunlara ek olarak

McVeigh'in arabasının torpido gözündeki arkadaşına yazdığı bir mektupta 1993'teki Texas Waco'daki Brach Da vidan'a yapılan federal baskının öcünü almaya yemin ettiği öğrenildi.

Aynı zamanda McVeigh The Spotlight isimli Yahudi karşıtı kişilerin komplo yazılarına yer verilen derginin sağladığı bir telefon kartına sahipti. Sanıldığı kadarıyla davada kullanılan kanıtların büyük bir kısmı bu kartla yapılan konuşma kayıtlarından oluşmaktadır ve bunlar McVeigh ile patlayıcı madde sağlayıcı kişiler arasındaki ilişkiyi açıkça gözler önüne seriyordu.

FBI McVeigh'le beraber olaya karışmış olduğu düşünülen ikinci meçhul kişinin robot resimlerini çizdirdi. Bu resimlerde kişi koyu saçlı, tahminen Ortadoğu kökenli, beyzbol şapkası takan bir adamdı. Görgü tanıkları bu adamı McVeigh'le beraber olay yerinde ve önceden Kansas'taki Ryder kiralama merkezin de gördüklerini öne sürdüler. Doğal olarak raporlar olaydaki ikinci tutuklananın Terry Nichols (resimlerdekiyle aynı kişi) olduğunu belirtti. Fakat tutuklanan ikinci meçhul kişi Nichols - McVeigh'in askerlik arkadaşı- resimlerdeki kişiye hiç benzemiyordu. (McVeigh hapisahanedeki yaptığı açıklamada Nichols ve kardeşi James ile kan bağı olduğunu belirtmişti.)

Olağandışı bir şekilde FBI ve federal savcılar olayın farklı bir versiyonuyla mahkeme karşısına çıktılar. Buna göre ikinci meçhul kişi artık olayda yer almıyordu, tahmin edilen kişinin patlama maddesi tanınmayacak bir duruma geldiği idi. Terry Nichols bombalamadan McVeigh'i suçlu göstererek FBI'a McVeigh'in onu bombalamadan önceki pazar arayarak bir yere götürmesini istediğini belirtti. Nichols Herington Kansas'tan yola çıkarak Oklahoma'dan McVeigh'i alıp Kansas Junction City'ye bıraktı. Nichols'a göre yolda McVeigh şifreli bir cümle kullanarak, "Büyük bir olay olacak," dedi. "Banka mı soyacaksınız?" diye soran Nichols'a McVeigh aynı cümleyi tekrarladı: "Büyük bir olay olacak."

Terry Nichols'un çiftliğini inceleyen ATF ekipleri bomba malzemeleri -patlatma kordonları, amonyum nitrat, nitrojen ve 55 galonluk mavi variller gibi- ele geçirdi. Federal savcıların açtığı dava Nichols'un kardeşi James'in Michigani Milis -vatansever sağcı fanatiklerden oluşmuş, BM'nin ABD'yi istilaya hazırlandığına inanan bir grup- toplantılarında görüntülenmesiyle zora düştü. Ayrıca görgü tanıkları McVeigh'i Michigan Milis lideri Mark Koernke'le beraber gördüklerini ifade ederek, McVeigh'in liderin korumalığını yaptığını öne sürdü. Görünen oydu ki federal savcılar McVeigh ve Nichols'a karşı gayet iyi bir dava şekillendirmişti fakat medyada yer alan birkaç açıklanamayan olay davanın başarısına gölge düşürebilirdi. Başlangıç olarak değişik kesimlerden belirlenmiş insanların olaydan, önceden haberleri olduğu görülüyordu. 20 Nisan 1995 tarihli *Portland Oregonian* gazetesine göre Hâkim Wayne Alley, Murrah binasının karşı sokağındaki ofisinde tanımsız hükümet ajanları tarafından ziyaret edilmiş ve patlama günü özel önlemler alması konusunda uyarılmıştı. Bu bilgi komplo araştırmacılarını çok heyecanlandırdı çünkü,

a) Alley eski bir ABD ordusu generali idi.

b) Hâkim Alley davanın Denver'a aktarılmasından önce McVeigh ve Nichols'un davalarına atanmıştı.

Hâkim Alley olaya ilişkin uyarı alan tek kişi değildi. Kitabı *Okbom'da* Jim Keith, Murrah binasından uzak durma uyarısı verilen başka kişiler olduğunu belirtiyor.

KPOC-TV Genel Müdürü David Hail 19 Nisan'da bombalama olacağı konusunda uyarı aldıklarını iddia eden sekiz federal bina çalışanıyla yaptığı görüşmelerin video kayıtlarına sahip olduğunu öne sürdü. Keith ayrıca patlamadan iki gün önce bir hükümet sekreterinin de benzer uyarı aldığını söylüyor. Ayrıca Keith Oklahoma şehir delegesi Charles Kay'ın "ATF çalışanlarının 19 Nisan'da işe gelmemek üzere konuştuklarını duyan tanıklar olduğunu" belirttiğini hatırlattı. Kay Kongre ve Şehir Meclisi'ni bu konuda inceleme başlatması için zorlamış fakat çabaları sonuçsuz kalmıştı.

Böyle iddialarda resmi bir inceleme olmadan söylenti ve gerçeği birbirinden ayırmak oldukça güçtür. Fakat Oklahoma'da başka kişiler de benzer iddialarda bulundular. Bazıları ATF çalışanlarının 19 Nisan'da binadan uzak durmaları konusunda bilgi aldıkları konusunda emindiler. Her ne kadar ATF olay gününde Murrah binasındaki 15 ajanından 5'inin orada olduğunu öne sürüp bu beş kişinin yaralandığını belirtse de diğer kaynaklar -bir ATF ajanı ve *NY Times* dahil- o sabah saat 9:02'de binada ATF ajanı olmadığını kaydetti.

Olay yerinden 20 mil uzaktaki Oklahoma Üniversitesi'ndeki sismograflar sabah 9:00'dan sonra bir patlama yerine 10 saniye aralıklı iki patlama kaydetti. Oklahoma'daki Omniplex Science Center'da da ikincisi daha güçlü olmak üzere iki patlama ölçüldü. Sismografin ikinci kaydı şüpheli kişiler tarafından yalnızca patlamanın ekosu olarak yorumlandı. Fakat Oklahoma Jeolojik Araştırmalar Enstitüsü Direktörü Charles Mankin, patlamadan kısa bir süre sonra yaptığı basın toplantısında sismograf ölçümlerinin iddia edilen yıkımdan veya bir depremden kaynaklanan "hava genleşmesi"nin aksine açıkça iki patlamayı gösterdiğini belirtti.

Mankin ayrıca, "Basında ilk olarak iki patlama olduğu belirtilmiş olmasına rağmen sonradan hikâyeyi değiştirdiler," diyerek iddialara bir yenisini ekledi.

Çifte patlama teorisi günden güne yeni eklentilerle çok ilginç bir hal alıyordu. Örnek olarak kurtarma ekipleri ve görgü tanıkları bomba imha timlerinin kalıntılar arasından patlamamış bir bomba çıkardıklarını belirtti.

KPOC-TV'den David Hail, Oklahoma mahalli itfaiye şefi John Hanson'ın kendisine, "Binadan iki patlamamış bomba ve bir roketatar çıkardılar," dediğini öne sürdü. Bu birden çok bombanın olduğu iddiaları, hikâyenin tek 2177 kilogramlık bombanın bu felakete yol açtığını iddia eden orijinal versiyonuyla uyuşmuyordu.

Bombanın materyalleri ise başka bir konu. Birçok bomba uzmanı federal binanın dışına park edilmiş bir TIR'ın içindeki ev yapımı bombanın -ne kadar ideal koşullarda üretilmiş olursa ol sun ki bu değildi- bu kadar hasar verebileceğine ihtimal vermiyordu. Askeri konularda bilgili bir emekli Amerikan Hava Kuvvetleri görevlisi Benton Partin, olayda bir yanlışlık sezdiğini söyledi: "TIR'ın içindeki ev yapımı bombanın binaya yaptığı asimetric etkiyi gördüğümde ilk tepkim, standart patlatma tekniği olan bina içi kolonlarına patlayıcı yerleştirmeden böyle bir hasarın teknik olarak mümkün olmadığıydı. Federal binadaki açıkça görülen asimetric patlama etkisi hem dışardan hem içerden patlatılan bombaların neden olduğunun bir kanıtıdır."

Bu da bizi olayın içerden düzenlenmiş olabileceği teorisine yöneltti. TIR'daki bombayı yerleştiren

teröristler binada çalışan hükümet görevlilerinden yardım almışlar mıydı? Burada şüphelerle dolu bir mayın tarlasına sürükleniyoruz ve hükümet, kanıtları ortaya çıkarmayı düşünmediğine göre bu teorinin kanıtlanma ihtimali yok. Fakat bu komplo takipçilerini iz sürmekten alıkoyamadı ve yepyeni bir *New York Daily News* hikâyesi ortaya çıktı. Öyle ki bombalanmadan sonra arama kurtarma ekipleri bir-iki saat çalışmışken ve hâlâ kalıntıların altında insanlar mahsurken bazı arama kurtarma ekipleri durdurulup alandan uzaklaştırıldığında federal ajanların binadan aşağı kutular taşıdıkları görüldü. Kırk-elli kişilik ajan grupları gecenin çoğunu uyuşturucu bürosu ve ATF'nin bulunduğu 7. ve 9. katlardan kutular taşıyarak geçirdiler. Peki ya federaller gizli doküman çıkarma iddiasıyla patlamamış patlayıcı maddeleri çıkardılarsa?

Bazı şüpheli kişiler Oklahoma şehir delegesi Charles Key'den olaya ilişkin güçlü kanıtlar koparmayı başardılar. Key, şerif departmanından Murrah binasının içinde cephan elik olduğunu gösteren bir film edinmişti. Filmde gözüken bombalanma gününde bu cephaneliğe silahların depolandığı idi. Key'e göre şerifin filmi: "ATF'nin bina içinde bir cephanelik oluşturduğu ve bu cephaneliğin patlamaya güç katarak yok olduğu şüphe götürmez bir hal aldı." Ayrıca Key, söz konusu cephaneliğin olduğu bölgedeki zararın binanın geri kalanına oranla çok daha fazla olduğuna parmak bastı. Bazı görgü tanığı kayıtlarına göre bomba ekipleri bir odadan çeşitli materyaller çıkardılar ki bunlara patlamamış patlayıcı maddeler ya da tanksavar TOW füzeleri dahildi. Key'in bu konularda yaptığı detaylı inceleme çağrılarına federal yetkililer ve şehir meclisi hiç ilgi göstermedi.

Asıl şüpheli McVeigh Nichols ve ikinci meçhul kişi çevresinde başka gariplikler dolaşmakta idi. KPOC-TV'den David Hall'a göre olaydan bir ay sonra FBI ikinci meçhul kişinin tarifine uyan birini takibe almıştı. FBI ayrıca araştırmanın ilk günlerinde McVeigh ve ikinci meçhul kişiyi kahverengi bir Ford pikapta olay yerinden uzaklaşırken gösteren bir film yayınlamıştı. Patlamanın olduğu gün içinde iki kişi olan kahverengi Ford pikap için arama ilanları basıldı.

Başka bir yerel haber kanalı olan KFOR-TV tanıma uyan arabayı kuzeybatı Oklahoma'da tespit etti. 7 Haziran 1995 tarihli KFOR -TV raporunda görevli Jayna Davis dijital olarak engellenmiş bir resmi göstererek: "Kanun görevlileri bize bu kişinin resmi çizilen ikinci meçhul kişi tanımına tesadüf olamayacak kadar çok benzediği konusunda katılıyorlar. Biz bu kişinin kimliğini biliyoruz fakat henüz suçlanmadığı ve tutuklanmadığından dolayı size resmi gösteremiyoruz. Ayrıca bu adamı patlamadan birkaç gün önce McVeigh ile beraber Murrah binası yakınlarında gören görgü tanığı kayıtlarına sahibiz," dedi.

Ertesi gün KFOR-TV bahsi geçen kişiyi Körfez Savaşı'nda Saddam'ın Cumhuriyet Gardiyanları birliğinde görev yapmış bir Iraklı olarak açıkladı. Bombalanma olayına bir Ortadoğulunun karışması federal savcıların basit olarak sunduğu -sağcı fanatiklerin intikamı olarak görünen- davayı karıştırdı. Ancak şu anda sorabildiğimiz tek soru neden gizemli ikinci meçhul kişi ye olan ilgilerini kaybettikleridir. Bu durumda olay yerinde çekilmiş video kayıtlar ne anlama gelmekte ve eğer bu kayıtlar gerçekten var olduysa onlara ne olduğu açıklanmadı.

KPOC-TV'den David Hail federal görevlilerin açıklık getir mesi gereken başka bir olaydan bahsediyor. Hail'un söylediğine göre bombalanmanın olduğu çarşambayı takip eden cuma günü polis radyo tarayıcısını dinlerken duydukları tuhaftı. "Oklahoma otoban polisinin bir konuşmasına tanık

oldum. 1:35'te bir araba çevirmişlerdi ve arabanın bombalanma olayına karıştığı konusunda endişeleri vardı."

Hail, bir kamera ekibi eşliğinde olay yerine vardığında saat 1:30 sularında polisin bir şüpheliyi arabadan çıkararak askeri helikoptere bindirdiğini gördüğünü iddia eden bir kadınla karşılaştı. Hail, ayrıca aynı olaya tanıklık eden başka görgü tanıkları olduğunu belirtti. Acaba polis bildirilenin aksine McVeigh'i çarşamba değil de cuma mı tutuklamıştı.

Olağan olarak federallerin sunması gereken şüphe götürmeyecek bir hikâyenin yokluğunda boşlukları doldurmak için uçuk teoriler ortaya atıldı. Bunlar çoğu iyi düşünülmüş teorilerdi.

Japon hükümetinin Tokyo metrosuna yapılan gaz saldırısına karşı CIA ile ortaklaşa yaptığı misilleme gibi.

Diğer spekülasyonların çoğu McVeigh'e ilişkindi. Acaba McVeigh tuzağa mı düşürülmüştü?

Bu iddiaların J.F.K suikastında CIA'nin düzenlediği iddia edilen Lee Harvey Oswald olayına benzerliği dikkat çekmekte dir. Açıkça olayda komplonun varlığı belli, hatta federaller McVeigh ve Nichols'ı komplo ile suçlamışlardı. Ama bu komplonun altında ne vardı?

Öykünün orijinal versiyonu olan McVeigh, Nichols ve milis hareketinden başka kim varsa bombalamayı herhangi bir nedenden dolayı -WACO'da olanların intikamını almak için veya bir BM istilasından korktuklarından- gerçekleştirdiklerine mi inanmalıydık? Olayda bize inandırılmak istenenden daha fazlası olabilir. McVeigh ve Nichols devletin içinden yardım aldılar mı?

Tabii ki şüphenin had safhada olduğu bu günlerde olayın arkasında hükümet ajanlarının olduğunu düşünmek intikam yemini etmiş sağ fanatiklerin olduğunu düşünmek kadar olağan. Fakat olayda hükümet elinin olduğu düşüncesi ikna edici unsurlardan yoksun. Paranoyak sağcı vatanseverler arasında yaygın olan, hükümetin McVeigh ve yanındaki vatansever sağcıları suçlamak için kullandığı teorisi inandırıcı gelmiyor. Çünkü federaller açısından risk kazançtan çok daha yüksek. Yani federaller sağcıları zor duruma düşürüp sivil özgürlükleri kısıtlamak için böyle bir olaya gereksinim duymuyorlar. Kanun görevlileri ve tutucu mahkemeler yıllardır böyle bir kanlı terör eylemine gerek duymadan sivil özgürlükleri kısıtlıyorlardı. Buna rağmen başka bir vatansever teorisi de hükümetin bu olayı ATF'yi derinden yaralayabilecek WACO kayıtlarını yok etmek için gerçekleştirmiş olduğu. Fakat bu teori de şu basit kelimelerle yetersiz kalıyor: kâğıt öğütücü.

Ama teröristler için daha anlamlı bir teori var. Acaba bir federal kuruluş kendi başarısızlığını gizlemek için emin bir yola başvurmuş olamaz mı?

Bombalamadan, önceden haberi olup önleyemeyen bir federal kuruluş, halkın gözünde tüm saygınlığını yitirdiği gibi yok olmanın da eşiğinde demektir. Acaba ATF kanunsuz bir şekilde kamu binalarına patlayıcı madde mi istifliyordu ve bu tedbirsizlik patlamanın etkisini artırmış mıydı ya da patlamaya mı neden olmuştu?

AİDS PENTAGON'UN ÜRÜNÜ MÜ?

Savunma departmanı biyolojik araştırma üst düzey yöneticisi Dr. Donald Mac Arthur, 9 Haziran 1969 tarihinde Beyaz Saray'da askeri çalışmalar için yapılan alt komite toplantısında, korkutucu bir çalışmaya devam etmek için bütçe istemiştir.

"Bugüne kadar bilinen hastalıklara neden olan bütün organizma lardan birçok yönden ayrılan yeni bir bulaşıcı mikroorganizmanın 5 ile 10 yıl arasında geliştirilmesinin mümkün olacağını" ileri sürmekteydi. "Daha önemli bir nokta da, bu mikroorganizma, mevcut bulaşıcı hastalıklara karşı güvendiğimiz bağışıklık ve iyileştirici işlemlerin hepsine karşı çıkabilecek yapıdadır."

Dr. Mac Arthur'un büyük bir hevesle laboratuvarında üstünde çalışmak istediği bu yeni olası hastalığın, bağışıklık sistemini tamamen yok edecek yapıda olması tasarlanmaktaydı. *"İnsan bağışıklık sistemini yok edecek biyolojik silah üzerinde düşmanlar da yılmışmaktadır. Biz, bu araştırmayı yapmadığımız takdirde bizim açımızdan büyük bir zaafiyet oluşacaktır."*

Soğuk Savaş dönemindeki en geçerli argüman, *"Biz yapmazdık, o yapar"* teziydi!

Dr. Mac Arthur, talep ettiği, vergilerle ödenen fonu aldıktan sonra 1977 ve 1978 yıllarında AİDS'in ilk belirtileri, Afrika'da ortaya çıkmıştır.

AİDS gerçek bir biyolojik silah olabilir mi? Bu soru, JFK suikastı gibi cevabı bulunamayan sorulardan biridir.

Çok geniş bir homoseksüel seçmen kitleye sahip olan New York kongre üyesi, Theodore Weiss 1983'te verdiği bir demeçte, *"Gerçekçi olmasa da Özellikle toplumun bazı kesimlerince homoseksüellere ve homoseksüelliğe karşı sempati var. Bu nedenle, biyolojik silahların olası kullanımları ciddi bir şekilde düşünülmelidir,"* demiştir.

Ayrıca, AİDS'in toplumsal istatistik bilgisi, biyolojik silah fikrini güçlendirmiştir. Hastalığa hiç kimsenin bir bağışıklığı yoktur, ancak homoseksüeller, Afrikalılar ve uyuşturucu müptelaları gibi gruplar daha fazla etkilenmektedir. Bu durum, akla bir soru getirmektedir: Bu gruplar, Pentagon tarafından oluşturulan biyolojik teknoloji çemberince hedef alınmış olabilirler mi?

Biyolojik silah için destek oldukça kısıtlıdır. Ancak, AİDS'in "resmi" yayılma sebebi olarak gösterilen yeşil maymunlar kendi başına zayıf bir dayanağa sahiptir.

AİDS'in resmi sebebi HIV adı verilen virüs (insan bağışıklığını yok eden virüs) 1984 yılında Dr. Robert Gallo ve bir Fransız bilim adamı grubu tarafından ortaya çıkarılmıştır. Virüsün eko sistemin hangi köşesinden çıktığı, hâlâ, yanıtsız bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gallo, daha önce keşfedilen STLV-III virüsü ile HIV virüsü arasındaki benzerliğe dikkat çekmiştir. Bu virüsü taşıyan *ceropithecus aethiops'un* (maymun) virüsü, Afrikalı bir insana bulaştırdığına değinmiştir. Birkaç yıl içinde binlerce insan, cinsel ilişki ve kan nakli sonucu hayatını kaybetmiştir.

Gerçekliği ispatlanmamış hayali bir varsayımın yinelenmesi, kayda değer bir başka noktadır. Yeşil maymun senaryosu, yazılabilecek en iyi senaryo gibi gözükmektedir.

AİDS'in biyolojik silah olmasında bazı umulmayan gelişmeler de olabilir. Bir ihtimal, AİDS dünyadaki işe yaramaz insanları yok etme amaçlı üretilmiş biyolojik bir bombadır. Askeri yenin politika ve sanayi alanında olumsuz bazı olaylara bulaşmış işbirlikçileri olabilir. Ancak hangi sağduyu sahibi insan başarıyla gizlenebilen, durdurulamayan, öldürücü bir virüsü kendinin ve ailesinin bulunduğu insan topluluğunda serbest bırakabilir?

Amerikan biyolojik silahlanma programının tarihçesine kısaca bir göz atıldığında, karşımıza bazı mikrop ve toksinlerin serbest bırakılarak Amerikan şehirlerine yapılan saldırılar çıkmaktadır. Tuskegee Frengi Çalışması'nda olduğu gibi, bazı insafsız örneklerle de rastlanmaktadır. Amerikan Halk Sağlığı Servisi 400 kadar frengili insan üzerinde araştırmalar yapmışlar ve hastalara tedavilerinin, hatta hasta olduklarının bilgisini bile vermemişlerdir. Bu işlem, 40 yıl kadar sürmüştür. Daha sonra, 1931 Porto Riko kanser deneyi gerçekleşmiştir. Rockefeller Enstitüsü belli sayıdaki Porto Rikolu'nun kanser hastası olmasına neden olmuş ve bu hastalardan 13'ü ölmüştür. Baş patolog Cornelius Rhoades savunmasında, *"Porto Rikolular bu dünyadaki, en pis, en tembel, dejenere olmuş ırktır. 8'ini öldürerek ve diğerlerinin kanser olmasını sağlayarak bu ırkı ortadan kaldırmak için elimden gelenin en iyisini yaptım... Bütün bilim adamları, talihsiz deneklerini sömürmekten ve onlara işkence etmekten zevk almışlardır,"* demiştir.

Hiç kimse Rhoades'i cezalandırmadı, sadece "akıl hastası" olarak değerlendirildi. Amerikan Hükümeti aynı kanıda değildi. Rhoades'i 1940'lı yıllarda iki büyük kimyasal silah projesinin başına getirdi, Atom Enerjisi Komisyonu'nda görev verdi ve Legion of Merit nişanı ile ödüllendirdi.

Biyolojik silah araştırmaları 1972'de yasaklandığı halde, Pentagon'un "Loophole Departmanı" hemen harekete geçip araştırmaları örtbas etmiştir. Askeri araştırmacıların ilgisini çeken bir virüs de, *canis strain of brucella* virüsüdür. Baş ağrıları, ateş, malarya, kas ağrıları, faranjit bu hastalığın semptomlarıdır. Aynı liste, AİDS Bağlantılı Kompleks'te AİDS'in ilk habercisi olarak karşımıza çıkmıştır.

AİDS'in biyolojik silahlarla ilk bağlantısı, Yeni Delhi'deki *Patriot* gazetesinde ortaya atılmıştır. 4 Temmuz 1984 tarihinde rapor, resmi Amerikan ordusu araştırma yayınlarındaki "insan bağışıklık sistemi üzerindeki doğal ve yapay etkiler" konulu makaleleri yayınlamıştır. Hint gazetesinin haberine göre, 1969 yılından beri adı Ordu Biyolojik Savaş Laboratuvarı olan Fort Detrick'den bilim adamları Afrika'nın en karanlık bölgelerine "Avrupa veya Asya'da bulunmayan güçlü bir virüsü" bulmak için gitmişlerdir. Bu araştırmadan elde edilen sonuç, "Fort Detrick'de analiz edilmiş ve sonunda AİDS'e sebep olan virüs ortaya çıkmıştır."

Amerikan hükümeti makaleyi hemen Sovyet iftirası olarak değerlendirdi. Sovyet medyası da bu konuya yer verdi. *Pravda'da* yayınlanan cesetlerin başında elinde AİDS yazılı bir şişe bulunan doktor karikatürü Amerikan elçiliği tarafından protesto edilmiştir. Ancak, Amerikalı yetkililerin asıl tepkileri, ciddi bir İngiliz gazetesinin öyküyü yayınlamasıyla başladı.

Daha sonra, Fransa doğumlu iki Doğu Alman bilim adamı, Jakob ve Lilli Segal tarafından Amerika Home-Made Evil 1986 AİDS broşürü yayınlandı. Yayıncısı belli olmayan broşür, Afrika'nın İngilizce konuşulan bölgelerine bedava dağıtılmıştır. Broşür, Ortodoks anlamda bilimsel bir yayın değildir ancak Segallerin öne sürdüğü iddialar, temelde AİDS'in biyolojik silah teorisi ile ilgilidir. Segallerin iddiasına göre, HIV genetik olarak koyundan bulaşan beyin hastalığına sebep olan visan virüsünün ve beyaz kan hücresi kanserine sebep olan HTLV-I virüsünün birleşiminden oluşmuştur.

Ayrıca, Segaller virüsün Fort Detrick'deki laboratuarda bulunduğunu iddia etmişlerdir. Aslında, HIV'in Fort Detrick'de ya da başka herhangi bir yerde sentezlendiğine dair bir kanıt bulunamamıştır. Ancak, Fort Detrick'de AİDS'e çare bulmaya çalışan Ulusal Sağlık Enstitüsü'nün "siviller" yerine neden ordu araştırmacılarını kullanmayı tercih ettiğini araştırmakta fayda vardır.

1987 yılının Şubat ayında ordu mensubu bir albay olan, David Huxsoll, AIDS ve biyolojik savaş bağlantısı hakkında şaşırtan bazı açıklamalar yaptı. Açıklamasında, "Ordu laboratuvarımızdaki araştırmalar AİDS virüsünün biyolojik savaş aracı olarak çok güçsüz olduğunu göstermiştir," demiştir.

Hangi çalışmalar? Pentagon Halkla İlişkiler'in yaptığı açıklamaya göre, ordunun insan hayatına değil, hayatımızdaki AİDS'e son vermek istediğini belirtmiştir. Huxoll, daha sonra verdiği demeci reddetmiştir ancak haberin yazarı hikâyesinin doğruluğunu savunmuştur.

Erkek homoseksüellerde görülen ilk Amerikan AİDS patlaması Reganizmin başlangıcı ve bu dönemde homoseksüellere alınan tavırla aynı döneme rastlamaktadır. Biyolojik savaş teorisi, homoseksüelleri yok etmek için birer birer seçildiğini iddia etmektedir. Ancak nasıl?

1978 yılında tek eşli olmayan homoseksüel yetişkin erkekler Ulusal Sağlık Enstitüsü ve Hastalık Kontrol Merkezi'nde aşı de -neylerine maruz kaldılar. 6 yıl içerisinde bu erkeklerin yüzde 64'ü AİDS'e yakalanmıştır.

Bu örnekte bile tesadüf söz konusu olabilir. AİDS'in bulaşmasına bakılınca tek eşli olmayan homoseksüel yetişkin erkeklerin hastalığa yakalanma şanslarının zaten yüksek olduğu görülmektedir.

Dünya Sağlık Organizasyonu tarafından Afrika'da çiçek hastalığı için yeni bir aşı programı uygulanmıştır. WHO'nun programı yürüttüğü bölgeler, daha sonraki yıllarda Afrika'da AİDS'ten en çok etkilenen bölgeler oldu. Bu olayın yine bir tesadüf olması kabul edilebilir bir durum olduğu halde, çiçek hastalığı programı AIDS-komplo teorisini savunanların telaşa kapılmasına yol açmıştır. Ancak, WHO'nun AİDS'ten daha öldürücü olan çiçek hastalığını yok etmek için verdiği başarılı çabaları tenkit etmek de oldukça zordur.

AIDS-biyolojik savaş temasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bazı kesimler, HIV virüsünün tek başına AİDS'e sebep olamayacağını iddia etmektedir. Dioksin (Ordu tarafından Vietnam'da kullanıldı) ve dang virüsü (Küba'da CIA tarafından kullanıldı) adı geçen olası suçlu virüslerdir. Bunlardan herhangi birini alıp silah haline getirmek için sentezlemek daha kolay bir yöntem olurdu.

Emin olunan tek bir nokta bulunmaktadır. AİDS, (epidemiology) ne resmi ne de komplo teorisi

olarak yeterli açıklamaya sahip olmayan bir konudur.

Kaynaklar

1. Jonathan Vankin ve John Whalen, "The Greatest Conspiracies of Ali Time,"1996.
2. Jon Rappoport, AIDS Inc. Scandal of the Century, 1988.
3. Nathainal Lehrman, "Is AIDS Non-Infectious? The Possibüity and Its CBW Implications."

AKIL OYUNLARI ÜRETEN KURUM: RAND

Strateji, savaş oyunudur. Bundan başka da bir şey değildir! Dolayısıyla matematik ve strateji ayrılmaz bir bütündür.

Matematik hakkında hepimizin az çok bilgisi vardır, matematik tarihi yazarılan Stewart'a göre: "Matematik; harita yapımında, denizcilikte, sanattaki perspektif anlayışında, radyo, televizyon ve telefonda büyük roller üstlenmiştir. Matematik olmasaydı, uçaklar uçamaz, radarlar çalışamaz ve dünyamız üzerinde taşıdığı nüfusu besleyecek yeterli besini üretemezdi. Tüm bunları yalnızca matematiğe borçlu olduğumuzu söylemiyorum, fakat matematik bu alanlarda gerekli ve vazgeçilmez bir unsur oluşturur." Hiç kuşkusuz buna katılanlarımız da katılma-yanlarımız da çok olur ama bu, matematiğin stratejinin belkemiğini oluşturduğu gerçeğini değiştirmez.

Öncelikle "savaş oyunlarından" başlayalım. Dünyanın belki de en ünlü strateji oyunu satrançtır. John Forbes Nash, tüm karmaşıklığına karşın, satrancın en üst düzeyde strateji içerdiğini kanıtlamıştır.

Pratik uygulamaya yönelik kuramların daha iyi anlaşılması adına, bilim adamları, stratejik oyunları matematiksel açıdan incelemeye devam etti. 1920'li yıllarda Fransız donanmasında çalışan bir matematikçi olan Emile Borel, *La theorie de jeu* adlı kitabında, poker gibi oyunları ve ekonomi, politika gibi alanlarda bu tür stratejik oyunların işlevini inceledi. Borel'in bu çalışması, 1944 yılında *Theory of Games and Economic Behavior* (Oyun Kuramı ve Ekonomik Davranış) adlı kitabı yayınlayan Macar matematikçi John Von Neumann'ı ve Princteon'da birlikte çalıştığı Avusturyalı ekonomist Oskar Morgenstern'i derinden etkiledi. Ekonomistler bu yeni kuramı benimsemekte biraz yavaş davrandılar, çünkü bu kuram, başlangıçta daha çok askeri stratejilerle ilişkilendiriliyordu.

En basit oyun biçimi, iki kişilik ve iki stratejilik oyun biçimidir. İki mantıklı oyuncu, karşısındakini yenme ve oyunu kazanma amacıyla otururlar ve bir oyuncunun kazanması, ötekinin kaybıdır. Buna ilişkin eğlenceli bir örnek, "kek bölme" örneğidir. Bu, günlük yaşamda belki de çok karşılaştığımız bir durumdur. Bir keki iki küçük çocuk arasında eşit olarak paylaşdırmak. Bu sorun, iki aşamalı bir süreçle çözülebilir. Çocukların biri kekin yansını keser ve öteki çocuk da ilk seçimi yapar. Her iki çocuk da en büyük parçayı almak ister, fakat çocukların ikisinin de birbirlerinin açgözlülüğünün ayırdında oldukları düşünülürse, çözümün o kadar da zor olmadığı anlaşılır. İlk çocuk, keki olabildiğince adil ve eşit oranlarda kesmek zorundadır, çünkü eğer parçalardan biri ötekinden büyük olursa, ikinci çocuğun seçimi de ânında belirlenmiş olacaktır. Von Neumann tarafından ortaya atılan

minimaks kuramına göre, her iki oyuncunun da hoşnut kalabileceği bir ortak noktası bulunmaktadır. Bu kuram, ikiden fazla oyuncu için de geçerli olacak biçimde geliştirilmiştir. (Richard Mankiewicz *Matematiğin Tarihi*, 242)

Nash'in çalışmaları, optimal sonucun, belli eylem dizgeleri nin sonucunda ortaya çıkmadığını göstermiştir. Bunun en ünlü örneği de, tutuklunun ikilemi olarak anılan, Melvin Dresher tarafından ortaya atılan ve Albert Tucker tarafından psikoloji öğrencilerine yorumlanan örnektir. Örnek, üst üste anlatıla anlatıla zamanla değişime uğramıştır, fakat orijinal örnekte, iki adam bir yasayı ihlal ettikleri gerekçesiyle tutuklanır ve iki ayrı hücreye konur. Eğer içlerinden biri suçu itiraf ederse ikisi de cezalandırılacaktır. Hiçbiri suçunu itiraf etmezse, ikisi de serbest kalacaktır. Bu ikilemin en can alıcı noktası, optimal sonucun, her iki tutuklunun da sessiz kalması ve böylece serbest bırakılmasıdır. Fakat böyle bir stratejinin en tehlikeli yanı, her ikisinin de birbirinden habersiz olarak suçunu itiraf etme ve ikisinin de yargılanma olasılığıdır. Askeri, ticari ve kişisel kararlarda etkin rol oynayan stratejik kararlar, işte bu türden mantık oyunları ile yorumlanıyordu. Deneysel yollardan, insanların optimal sonuçlar elde edebileceği düşünülüyordu.

Optimal stratejinin bulunduğu ve bunun hemen ardından oyunun basitleşiverdiği oyunlar vardır, örneğin birçok basit çocuk oyununda, oyunun mantığı-çözülüp anlaşıldığında, oyunun ilginç bir yanı da kalmaz. Nash, satrancın bile optimal bir stratejiye sahip olduğunu kanıtlamıştır. Fakat bu oyun o kadar karmaşıktır ki, optimal stratejisi henüz bulunamamıştır. Oyunun son anlarında bile, kimin kazanacağı belli değildir. Eğer optimal stratejisi bulunursa, satranç da sıradan, basit ve ilgi çekmeyen bir çocuk oyunu haline gelecektir. Nükleer silahların da bir optimal stratejisi var mıdır? Amerika birkaç yıl boyunca dünyadaki tek nükleer güç oldu, fakat Rusya'nın da bu yönde bir etkinlik göstermesinden çok korktu. Aralarında Bertrand Russell'ın da bulunduğu düşünürler, Rusya'nın bu yöndeki bir girişiminin engellenmesi ve yetkin bir dünya barışının kurulması yönünde öneriler getirdiler. Bu öneriler uygulanmadı ve kısa zaman içinde büyük yıkımlar yaşandı. Buna benzer stratejiler, RAND Örgütü gibi kuruluşlarda gerçekleştiriliyordu.

RAND Örgütü 1945 yılında, savaşın sonunda, Douglas Aircraft Projesi'nin paralelinde kuruldu ve 1948 yılında da, kazanç amacı gütmeyen, askeri ve ekonomik anlamda hizmetler sunan bir kuruluşa dönüştü. "Düşünülmezi düşünmek" ilkesinin ışığında çalışan RAND Örgütü, çoğu, ulusal güvenliği sağlamaya yönelik nükleer stratejiler geliştirdi. 1940'lı ve 50'li yıllarda, Amerika'daki bütün matematikçiler, bir dönem bu örgütte çalışmıştır. Nash burada, aralarında Kriegspiel'in de bulunduğu bir dizi stratejik oyun tanıtmıştır. Bu oyunlarda savaş lojistiği üzerinde son derece titiz çalışmalar yapılıyordu ve herhangi bir kazaya neden olmayacak son derece güvenilir stratejiler geliştiriliyordu. İki kuşağın da tanık olduğu süpergüç politikası, tüm dünya liderlerinin gözleri önünde büyük bir başarı sağlıyordu. Düşünülmezi düşünmek, her iki tarafın da yapılamazı yapmadığı anlamına geliyordu.

RAND, askeri bir ajanstan çok, üniversite gibi çalışıyordu. Bünyesindeki bilim adamlarına, sınırsız düşünce ve uygulama özgürlüğü sunuyordu. Kurum, yirmi dört saat açıktı. RAND aynı zamanda, güçlü bir yayın koluna sahipti. 1954 yılında basılan en popüler kitaplarından biri, John D. Williams tarafından yazılan "The Complete Strategys"dir. Kitapta, oyun kuramının incelikleri ve ayrıntıları son derece kolay anlaşılır bir dille halka sunulmuştur. RAND'ın çalışmaları ışığında yazılmış daha birçok

kaynak niteliğinde kitap bulunmaktadır, fakat içlerinde, soyut matematiksel düşünce açısından en zengin olanı, kuşkusuz buydu.

Bu tür stratejik oyunlarda, dayanışma ve kusur kavramlarına dayanan bir terminoloji kullanılmaktadır. Oyun kuramı daha sonraları, insanların bencilliklerine hizmet ettiği gerekçesiyle büyük ölçüde eleştirilmiştir, fakat yapılan çalışmalarla, insanların gerçek yaşamdaki düşünce yapılarının ve uyguladıkları karar alma mekanizmalarının, oyun kuramıyla büyük bir koşutluk sergilediği ortaya çıkmıştır. İki kişinin oynadığı oyunlarda kazanma ve kaybetme kavramı daha merkezde yer alırken, borsa gibi oyunlarda, önemli olan, daha çok kişinin kendi kazançlarını olabildiğince artırmasıdır. Bu durumda, her iki taraf da doğan ilişkiden kazançlı çıkıyorsa, dayanışma olgusu ön plana çıkmaktadır. Başlangıçta, gelişimi yavaş bir seyir izlemiş olsa da, oyun kuramı, günümüzde pazar ekonomisinin en önemli kuramsal dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Son günler de, para getirecek yeni pazarların yaratılmasında bu kuramdan geniş ölçüde yararlanılmıştır. Global dünya ekonomisi, dayanışmaya ve rekabete dayanmaktadır: koca bir oyun kuramı! *{Matematiğin Tarihi, 246}*

1940 yılında, John Forbes Nash, Von Neumann'ın kuramını geliştirdi. Buna örnek olarak borsa işlemleri verilebilir. Oyuncular arasında kazananlar ve kaybedenler olabilir, fakat pazar koşulları değiştikçe, ortadaki para da azalıp çoğalabilir. Nash, 1928 yılında Batı Virgina'da doğdu ve Carneige Teknoloji Enstitüsü'nden mezun oldu. 1950 yılında, Princeton Üniversitesi'nde doktorasını verdi. Doktora çalışmalarını sürdürdüğü yıllarda, 1994 yılında Ekonomik Bilim alanında Nobel Ödülü'nü kazanan bir makale yazdı. 1951 yılından sonra, Massachusetts'te Teknoloji Enstitüsü'nde ders verdi. Burada Riemann çokgenleri ve Euclides uzayı konularında, devrim yaratacak geometrik çalışmalarda bulundu. 1959 yılında, bu son derece zeki matematikçi, şizofreniye yakalandı. 1970'li yıllardaki iyileşme süreci ve deneyimlerini, 1996 yılında, Dünya Psikiyatri Kongresi'nde kendisi anlatmıştır. Hastanede kaldığı günlerde bile, geometri ve diferansiyel denklemler gibi konularda sıradışı çalışmalarda bulunmuştur. Uzay geometrisi üzerinde çalışmaya devam etmektedir.

Bazı tarihçiler İkinci Dünya Savaşı'na bilim adamlarının savaşı demişlerdir. Bilim derin bir matematik bilgisi gerektirdiğinden, buna aynı zamanda matematiğin savaşı da denilebilir. Ve bu savaş, Princeton'daki matematik cemiyetinin yeteneklerini ortaya çıkartmıştı. Princetonlı matematikçiler şifreleme ve şifre çözümü ile uğraşmaya başlamışlardı. Şifrelemedeki bu büyük buluş ABD'nin Midway Adası'ndaki büyük savaşı kazanmasına yardımcı oldu. Bu savaş ABD ile Japonya arasındaki donanma savaşının dönüm noktası olmuştu. Princetonlu Dr. Alan Turing ile Bletchley Park'taki takım arkadaşları Almanya'ya sezdirmeden Nazi şifresini çözmüşler ve böylece Atlantik'te kontrolü ele geçirmek için yapılan denizaltı savaşının gidişatını bütünüyle değiştirmişlerdir.

En çok silah konusunda katkıda bulunuluyordu: Radar, kızılötesi detektörler, uçak bombası, uzun menzilli füzeler ve torpiller. Yeni silah son derece pahalıydı. Ordu, matematikçilerin bu silahların etkisini artıracak yeni metotlar ve en verimli kullanım yollarını bulmalarını istiyordu. Ordunun istediği harekât araştırması sistematik bir şekilde sayılarla uğraşmayı gerektiriyordu. İstenilen şiddette zarar verebilmesi için bir bombada kaç ton patlayıcı bulunmalıydı? Uçaklar ağır silahlarla mı donatılmalı yoksa daha hızlı uçabilmeleri için savunma sistemlerinden mi arındırılmalıydı? Ruhr bombalanmalı mıydı, bombalanacak ise kaç adet bomba kullanılmalıydı? Tüm bu sorular matematik

bilgisi gerektiriyordu. (Sylvia Nassar, *Akıl Oyunları*, 66)

Tabii ki en önemli katkı atom bombasına yapıldı. Savaş, Amerikan matematiğini geliştirip güçlendirmiş, siyasi göçmenlere destek olanları haklı çıkarmış ve matematik âlemine savaş sonrası ganimetten pay vermişti. Savaş yeni teorilerin gücünü kanıtlamakla kalmamış, aynı zamanda tahminler üzerine geliştirilen matematiksel analizin üstünlüğünü göstermişti. Atom bombası Einstein'ın daha önceleri Newton mekaniğinin düzeltilmesi olarak kabul edilen İzafiyet Teorisi'ne müthiş bir prestij kazandırmıştı. Bu sırada Nash yirmi yaşındaydı ve Princeton'da öğrenciydi. Oyun Teorisi'nin geliştirilmesinde, Nash'ın önemli katkısı var.

Oyun Teorisi'ne göre insanlar, stratejik davranıyorlardı. İster tüccar ister siyasetçi, her birey ya da kurum, karşı tarafın yapabileceklerinden bağımsız değildi. Bu mantığa göre de, Oyun Teorisi'nin tanımı: "Bireylerin ya da karar alma durumundaki ku rumların, stratejik kararlar alırken, bu durum altında genel sonuçlan anlamaya, tahmin etmeye çalışmaları" olarak ortaya çıkıyordu.

Oyun Teorisi, matematiksel analizlerin sosyal bilimlerde kullanıldığı bir yol haritasıdır. "Akıl Oyunları-Beautiful Mind" kitabını okuyunca, Oyun Teorisi'nin stratejik bir karar alırken, bunun ortaya çıkaracağı sonuçlan öngören bir yöntem (metot) olduğunu, bu yöntemin kullanılarak kararların daha sağlıklı akışını sağlayabileceğimizi çok çıplak biçimde görüyoruz. Nash'ın bu teoriye katkısı 1950 yılında açıkladığı "denge teoremi" dir. Nash, her bir oyuncunun kendisine özel en iyi seçeneğinin en iyi ortak sonuca götüreceğini belirtmeden, dengeyi, hiçbir oyuncunun pozisyonunu alternatif bir stratejiyle ilerlete meyeceği bir durum olarak açıklamıştı. Herhangi sayıda oyuncuyla oynanan oyunlar için en az bir denge olduğunu kanıtlamıştı. Fakat bazı oyunların birden fazla dengesi olabilir ve nadir de olsa, tanımını verdiği oyunların dışında bazı oyunların hiç dengesi olmayabilir. (*Akıl Oyunları*, 119) Günümüzde Nash'ın stratejik oyunlardaki denge kavramı, sosyal bilimler ve biyolojinin temel örneklerinden biridir.

Ekonomi dalındaki Nobel bilim ödülü 1994 yılında, üç matematikçiye: John Nash, Reihard Selten ve John C. Harsanyi'ye ve rildi. İsrailli matematikçi Aumann "Oyun Teorisi" konusunda ilginç bir yaklaşım getirmiştir: "Eskiden, Oyun Teorisi iktisadın bir alt dalı olarak görülürdü... Şimdilerde ise iktisat, Oyun Teorisi'nin bir alt dalı haline geldi... "

Sonuç: 1. Matematik bilimi stratejik kararlar alacak kişiler ve bunların çalıştıkları kurumlar için en önemli yol göstericidir. 2. Hiç kuşkusuz kitaplar okuyarak hiç kimse "stratej" olmayacaktır. Ancak, son yıllarda Türkiye'de önüne gelen herkesin kendi sine stratejist (bu tanımlama aslında yanlıştır) damgası yapıştırdığını görmekteyiz. Bu nedenle, bu kişilerin, neden kendilerine böyle bir unvan uydurmamaları gerektiğini fark etmeleri için zaman yitirmeden bilgi sahibi olacakları kitapları okumalarını önermekteyiz. 3. ABD'de RAND, ülkesinin dünyanın "hipergücü" olması için stratejiler üretirken, Türkiye'de, *Star* ve BRT kanallarında muhabirken *Karamehmet* grubunun kanalında strateji uzmanı olarak program kapma becerisi gösteren "bilgisiz muhterislerle"; dişhekimisi olduğu halde, ortalıkta askeri stratej olarak dolaşanlarla; YÖK'ten doçentlik barajını aşamayıp ama profesör akademik sıfatıyla Harp Akademilerinde ders verme, Tuncay Özkan gibi deneyimli bir gazeteciyi bile aldatarak Akşam gazetesinde "köşe", Show TV'de program yapma ve aynı zamanda *Ciner* grubunda MGK'nın ve Genelkurmay'ın "başdanışmanı" sahtekârlığıyla, strateji danışmanı olarak çalışabilen

"psikiyatrik vak'alarla", strateji merkezleri kurulabilir mi? Eğer yaşadığınız ülkenin adı "Türkiye" ise kurulur.

BEYİN YIKAMA VE ZİHİN KONTROLÜ

"Zihin Kontrolü (Mind Control)" ve "Beyin Yıkama (Brain Washing)" gerçekten mümkün müdür yoksa bir fantezi veya aldatmaca mıdır? Yoksa Psikolojik Savaş'ın bir parçası mıdır? Günümüzde bu sorular sıkça tartışılmakta ve bu sorulara bir yanıt bulunmaya çalışılmakta. Ancak unutulana bir husus var ki zihin kontrolü konusu yıllardır gündemde. Geçmişte birçok zihin kontrolü ve psikolojik savaş tekniği çeşitli amaçlar için kullanılmış ve günümüzde hâlâ kullanılmakta. Zaten son 30 yıldır pek çok istihbarat örgütünün ana hedefi ihsan beyninin kontrol altına alınması olmuştur. Bu amaç için milyonlarca dolar gizli laboratuvar çalışmalarına ayrılmıştır. Kitaplar tarihte zihin kontrolü ve beyin yıkama operasyonlarına maruz kalmış ve bu konuda ünlü olmuş çeşitli isimler ve olaylarla doludur. Basında son zamanlarda iddia edildiği üzere Türkiye'deki bazı teröristlerin yaratılmasında acaba zihin kontrolü teknikleri mi yatmaktadır?¹ [1](#)

"Zihin kontrolü" psikolojik teknikleri çok iyi kullanan kültlerin, tarikatların veya istihbarat örgütlerinin uyguladığı bir yön temdir. Temelinde zihin kontrolü bir kişinin veya insan grubunun davranışını kontrol etmek veya değiştirmek için isteği ve bilgisi dışında uygulanan tüm yöntemlere verilen addır. Diğer bir tanımla, Beyin Yıkama (Zihin kontrolü), bireyin farkında olmadan davranışlarının kontrol edilmesi ve değiştirilmesine girişimde bulunmak ve bu amaçla herhangi bir yöntemi uygulamaktır. Psikolojik Savaş ise çeşitli zihin kontrolü tekniklerini de içine alan daha geniş bir kavramdır. Psikolojik Savaş, insanların beyinde ve toplumsal psikoloji üzerinde sürdürülen savaştır, hedefi "reel olmayan" birtakım yanlış bilgileri propaganda, zihin kontrolü, medyanın kontrolü, toplu telkin ve beyin yıkama ile "gerçekmiş gibi" göstermektir. Böylece düşmanın veya karşıt güçlerin beyinde ve psikolojik tabanında da savaşın kazanılması hedeflenmektedir.

Psikolojik savaşın bazı yönleri şunlardır:

- Çeşitli propaganda faaliyetleri.
- Kendini farklı gösterme, demoralizasyon yaratma ve psikolojik kamuflaj teknikleri.
- Toplumsal zihin kontrolü.
- Bireysel zihin kontrolü.
- İleri tekniklerle Mançurya kobayları (*Manchurian Candidate*) oluşturma.
- Toplumlarda veya bireylerde ideoloji değiştirme, toplum mühendisliği veya toplumu tamamen kendi yönünde devşirme yöntemleri.
- Medyanın ve beyinleri etkileyen tüm araçların kayıtsız şartsız kontrolü.

- Disinformasyon yayma ve bilgi kirlenmesine yol açma.

Yukarıda ifade edilen teknikler içerisinde en çok uygulanan psikolojik faaliyet: Propaganda, bireysel ve toplumsal zihin kontrolü, kimyasal maddeler yardımıyla kişinin düşüncelerinin etki altına alınmasıdır.

Toplumsal zihin kontrolü toplumu istenilen doğrultuya yöneltmek, o toplumun kültürünü distorsiyona uğratarak çökertmek veya toplumu istenilen amaçlar doğrultusuna çekebilme amacıyla tüm topluma yapılmaktadır. Toplumsal zihin kontrolüne en güzel örnek Hitler'dir. Hitler'in hitabet sanatını ve diğer teknikleri çok iyi bir şekilde kullanarak kitleleri arkasına takması toplumsal zihin kontrolü olarak tanımlanabilir. Toplumsal zihin kontrolü amacıyla televizyondan basına, reklamlardan filmlere kadar her şey kullanılabilir. Hedeflenen unsur pek çok motifin toplumun kafasına işlenmesi ve toplumsal düşünme biçimini istenilen doğrultuda biçimlendirmektir.

Bireysel zihin kontrolünden anlatılmak istenen, bir insanın belirli bir ortamda beyin elektrofizyolojisini ve kimyasını etki leyerek, kişiliği ve davranış biçimleri istenen amaç doğrultusunda yeniden şekillemektir. İstihbarat örgütleri ve istihbarat örgütleri için çalışan bilim adamları yıllarca insan zihnini kontrol etmek amacıyla çeşitli maddeleri kullanmışlardır. Bu maddelerin çoğu, nörotransmitterleri çok sistematik bir şekilde değiştiren halüsinojenler, amfetaminler ve türevleridir. (Nörotransmitter: *Beyinde nöron adı verilen sinir hücreleri arasındaki biyo-elektriksel iletimi sağlayabilen mekanizma; bu mekanizma sayesinde beyinde farklı yerlerde farklı özelliklere sahip nöronlar birbirleriyle nörotransmitterler aracılığıyla iletişim kurarak, duygu, düşünce, bilinç, his, saldırganlık, zekâ, uyanıklık, yaratıcılık gibi fonksiyonları belirlerler*).

Örneğin esrar (THC), sodyum pentotal gibi birçok madde bireysel zihin kontrolü amacıyla kullanılmıştır. THC'nin etkisinde bilinçdışına ait çeşitli bastırılmış motifler, imajlar ortaya çıkar. Güçlü halüsinojenler olan LSD, MDA, STP, Meskalin, PCP, Ibogain algılanmakta olan her şeyin distorsiyona uğramasına, renklerin, seslerin veya bilinçdışından gelen her türlü düşüncenin değişmesine yol açarlar. Bu ilaçlarla bir kült içinde insanları transa sokmak ve istenilen amaçlar doğrultusunda kullanmak mümkündür. Sodyum pentotal kemo - hipnoz yapmaktadır ve bunu insanları konuşturmak için kullanmışlardır. Gerçekten kimyasal ajanlar kullanılarak yapay anksiyete, hipnoz, rüya görme hali, ağrıya duyarlılığın artırılması ve azaltılması, hafıza kaybı veya hatırlatma, sersemlik, psikoz, yaratıcı düşünce, aşırı duyarlılık oluşturulabilir.

Beyin yıkama ve ideoloji kontrolünde genellikle şu teknikler kullanılmaktadır:

- 1) Telkin ve telkine yatkınlık. Gerek hipnoz, gerekse tekrarlanan, ritüelik eylemler uygulanır. Hemen hemen tüm tarikatlar ve kültler bu teknikleri kullanır.
- 2) Mevcut tüm psikolojik akardengeyi yıkma. Var olan inanç ve bilinç yapısı sarsılır ve kişi kendi oluşturduğu psikolojik savunma mekanizmalarından mahrum kalarak, yeni bir travmaya ve telkine açık hale gelir.
- 3) Egoyu zayıflatma.

- 4) Cinsellik. Pek çok tarikat ve kült cinselliği, libidoyu had safhada kullanarak insandaki haz-ödüllendirme mekanizmalarını harekete geçirir. Bu sırada bazı ilaçların (Ekstazi, MDA vb.) etkilerinden de yararlanır.
- 5) Gizemcilik ve üstün güçlere ulaşma. Gizemcilik, parapsikoloji ve mistisizm hemen hemen her tarikatın ve kültürün temel parametre olarak kullandığı unsurdur. Bu yeteneklere ulaşma konusunda bazen ilaçlar veya başka psikolojik teknikler de kullanılır (vecit, meditasyon vb.).
- 6) Eşikaltı algının ve kolektif bilinçdışının, arketipal öğelerin çok sistemli kullanılması. Burada ses, müzik, görüntü, duyma veya görme eşiğinin dışındaki stimulan etkiler, fikirler, film görüntüleri, klişeleşmiş yapılar ve moda gibi unsurlar kullanılmaktadır.
- 7) Kimyasal maddelerle beynin normal akardengesinin (hemostasis) yıkılması ve yepyeni bir yapı kurulması.

Mançurya Kobayı (Manchurian Candidate) ise kendi iradesi dışında, birtakım beyin yıkama seansları, ilaçlar veya hipnozun etkisiyle başkasının istediği eylemleri yapanlara verilen genel isimdir. Mançurya kobayı teriminden hedeflenen; robotlaştırılmış ve her istenileni yapabilen bireyler elde edebilmektir. Temel konusu LSD, halüsinojenler ve kimyasal ajanlarla beyin kontrolü olan, MK-ULTRA projesini başlatan Ailen Dulles'ın 1953.yılında yaptığı konuşma bu bağlamda oldukça ilgi çekicidir. Allen Dulles yaptığı konuşmada, hedeflerinin ne olduğunu şu cümlelerle açıklamıştır:

"Hedef, insan zihnindeki savaşı kazanmaktır. Bu savaşın ilk cephesi propaganda, depolitizasyon ve sansür ile kitlesel sindirmeyi sağlamaktır. İkinci cephe ise bireyin beyninde kazanılacaktır. Hedef, beyin yıkamak, ideoloji değiştirmek ve gerektiğinde birçok Mançurya Kobayı yaratabilmektir."

OLGULAR:

Tarihte Zihin Kontrolü operasyonlarına maruz kalmış olabileceği iddia edilen olguların bazıları:

John F. Kennedy cinayetinin faili olan Lee Harvey Oswald'ın bir zihin kontrolü operasyonuna maruz kaldığı düşünülmektedir. Lee Oswald'ın *Mk-Ultra* isimli zihin kontrol projesinde Mançurya Kobayı haline getirildiği iddia edilmektedir. Bilindiği gibi John F. Kennedy cinayeti hiç çözülmemiş; cinayetin tüm delilleri ise Amerikan Derin Devleti tarafından yok edilmişti.

Bir zamanların efsanevi sarışını, film yıldızı Marilyn Monroe'nun ölümündeki sır perdesi yıllarca kaldırılamadı. Bazı kişiler onun intihar ettiğini, bazı kişiler, kitaplar ise bir ABD Derin Devlet

Projesi ya da bildiği sırlar nedeniyle bir zihin kontrolü projesi sonucu öldürüldüğünü iddia etti. Ayrıca Marilyn Monroe'nun Cathy O'Brien gibi *Monarch* projesinde kullanıldığı yapılan iddialar arasındaydı.

Ünlü Manken Candy Jones'un CIA tarafından hipnozla çoğul kişilik oluşturularak yıllarca çift kişilikle yaşatıldığı iddia edilmektedir. *"The Control Of Candy Jones"* isimli kitapta belirtildiği

üzere Candy Jones isimli manken CIA'de (Morse Allen'ın projesi) hipnoz seanslarıyla Mançurya Kobayı deneylerine tabi tutuldu ve çoğul kişilikle yaşatıldı.

Kennedy kardeşlerden biri olan Robert F. Kennedy'nin katili Sirhan. Bishara Sirhan'ın da bir zihin kontrolü operasyonundan geçirildiği iddia edilmişti, Sirhan konuşmadan ve iz bırakılmadan öldürüldü.

Jim Jones'un kurduğu *Halkın Tapınağı* Kültü'nün 910 üyesi 1978'de topluca intihar etti. Jonestown Olayı'nın CIA'nin toplumsal bir beyin yıkama olayı olduğu iddia edildi. 910 kişinin bir araya gelerek, siyanür içip intihar etmelerinin hiçbir mantıksal açıklaması olamazdı.

Hare Krishna ve diğer okült dinsel yapılar bu kültlerin daha az ekstrem olanlarına verilebilecek başka bir örnektir.

1981'de öldürülen John Lennon'un katili Mark David Chapman'ın bir ruh hastası olmasının yanı sıra bir *Mk-Ultra* projesi kurbanı olduğu iddia edilmiştir. David Chapman kendisini John Lennon sanıyordu ve onu öldürürken söylediği sözler ise şunlar:

"Kanımda hiçbir duygu yoktu. Hiçbir öfke yoktu. Hiçbir şey yoktu. Beynimde ölü bir sessizlik hâkimdi. Ölüm, soğuk sessizlik, kalkıp yürüyene kadar devam etti. O bana baktı.... Beni geçerek ilerledi ve sonra kafamda onu duydum. O bana tekrar ve tekrar 'onu yap, onu yap, onu yap' diye tekrar etti." Mark David Chapman (John Lennon'un katili).

Mark Philips ve Cathy O'Brien tarafından yazılan *Baykuş İmparatorluğu (Trance Formation in America): Bir CIA Zihin Kontrolü Kölesinin Gerçek Yaşam Öyküsü* adlı kitapta Cathy O'Brien kendi ağzından yaşadıklarını anlatmaktadır: (Baykuş İmparatorluğu, O'Brien ve Philips):

"...Mk-Ultra Projesi psikolojik travmayı ve çeşitli teknikleri kul -lanan bir zihin kontrolü projesiydi. Zihin kontrolü altında, kendi özgür irademi, düşüncelerimi denetleme yeteneğimi kaybettim. Ne soru sormayı, ne çıkarsama yapmayı, ne de bilinçli olarak kavramayı becerebiliyordum; sadece bana söylenenleri yapıyordum.

... Katılmak zorunda kaldığım pornografi, daha fazla şiddetlenerek, sado-mazoşizmin işkencelerine (S&M) dönüşmüştü. Fiziksel ve/veya psikolojik travmalar; uyku, yemek ve su mahrumiyeti; yüksek voltajlı elektrik şoku; ve belirli hafıza bölümlerinin/kişiliklerinin hipnotik ve /veya diğer yöntemlerle programlanması bu projede uygulandı. Projede pek çok halüsinojen ve uyarıcı madde üzerimde denendi.

...Seks tacirim bütün programlama sürecimi izliyor, kırbacı ve çakısıyla sürekli bana işkence yapıyordu. "Eğer birisine gidip, olanları anlatsan bile, hiç kimse senin gibi birisiyle işim olacağım düşünmez, bu yüzden kaçacak hiçbir yerin yok," diyordu. Beni sık sık 'atılabilir' olmamla tehdit ediyordu, çünkü ne de olsa, İlk Başkan Modeli' olan Marilyn Monroe bütün insanların gözü önünde öldürülmüş ve hiç kimse ne olduğunu anlamamıştı.

...Birçok ünlü politikacıya, ajana ve daha birçok kişiye fahişelik yapmaya zorlandım. Onlara daha iyi

hizmet verebilmek için birçok seks filmi çekildi. Ayrıca uyuşturucu kuryeliğinde beni kullandılar. Kendim de uyuşturucu kullanmak zorunda kaldım. Satanist ritüellere katılmak zorunda kaldım. Bohem Kulübü'nde üçgen şeklinde bir cam fanusa, içlerinde yılanların da olduğu eğitilmiş hayvanlarla birlikte defalarca kapatılmıştım."

Cem Ersever'in öldükten sonra kanında saptanan halüsinojen maddeler ölmeden önce onun zihninin kontrol edilmeye çalışıldığını mı gösteriyor?

Mehmet Ali Ağca kimin emriyle ve hangi unsurların etkisiyle Papa'ya suikast düzenledi?

Tunceli ve Sivas'ta adeta canlı bombaya dönüşen ve patlayan, Diyarbakır'da patlamadan yakalanan PKK militanlarının beyinleri ilaçlarla mı kontrol ediliyor?

İBDA-C örgütünün lideri Salih Mirzabeyoğlu'nun (Salih İzzet Erdiş) avukatı Harun Yüksel'in web sitesinde açıkladığı iddialar enteresan: "*Mirzabeyoğlu NSA (Amerikan Ulusal Güvenlik Teşkilatı) tarafından birtakım gelişmiş teknikler sayesinde kontrol altına alınmış.*" Mirzabeyoğlu'nun yeni yayınlanan Telegram: Zihin Kontrolü isimli kitapta böyle benzeri yöntemlerle zihninin kontrol edildiği belirtilmekte. Acaba Mirzabeyoğlu gerçekten de yabancı istihbarat örgütleri tarafından çeşitli yöntemlerle kontrol altına alındı mı?

Şeriatçı bazı tarikat ve organizasyonlar beyin kontrolü tekniklerini kullanıyorlar mı? Gerçekten de eldeki veriler pek çok şeriatçı tarikatın ve terör örgütünün zihin kontrolü tekniklerini kullandığını kanıtlıyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz. Bilim adamları ve istihbarat örgütleri tarafından yıllardır üzerinde çalışılan beynin işlevleri ve beynin kontrol mekanizmaları halen bütün detaylarıyla bilinmemektedir. Ancak birtakım kimyasallar, duyuşal yoksunluk yöntemleri, psikolojik travma ve davranış değıştirme yöntemleri, hipnoz vb. ile beyin kontrolü yapılabilmekte ve insanlar telkine açık hale getirilerek belirli şekillerde yönlendirilebilmektedir. Bu tamamen bilimsel bir çalışma alanıdır. Fakat konu çok detaylı araştırılmak ve incelenmek zorundadır, çünkü stratejik noktalardaki bazı görevlilere benzer etkilerin yapılması her zaman mümkündür. Ancak kitlesel olarak televizyon, film gibi bilinen zihin yönlendirme çalışmalarının dışında kamuoyunda birtakım kişiler ve gruplarca ısrarla ifade edilebildiği gibi elektromanyetik dalgalarla, cinlerle, parapsikolojik yöntemlerle ve dinsel birtakım varlıklarla insan beyninin kontrol altına alınması mümkün değildir, bu iddiaların bilimsel hiçbir tabanı yoktur. Bu fikirleri savunan kişiler bizzat yabancı istihbarat birimlerinin kontrolü altında uluslararası bir psikolojik savaşın parçası olarak bu iddiaları sürdürmektedirler.

Kaynak:

Ümit Sayın ve İpek Kâhya, "Zihin Kontrolü Mümkün mü?" Max Dergisi, Ekim 2003, Sayfa: 102-107.

[1](#)

Bu başlık altında anlatılanlar Doç. Dr. Ümit Sayın ve İpek Kâhya'nın katkılarıyla hazırlanmıştır.

ULUS-DEVLETLERİN TASFİYE HAZIRLIĞINDA HİLELER

Mikromilliyetçilik - Etnik Terör, Mikro Ölçekli Savaşlar, 21. yüzyılın ilk çeyreğinde kaçınılmaz son mu?!

Chris Hables Gray "Postmodern Savaş" adlı yapıtında "Yüzyılımızın tarihi 1914'ten 1995'e Saraybosna'dan Bosna Hersek'e, basit ve acıklı bir hikâyedir," der. Bu mercekten bakıldığında, modern Batı'nın bin yıllık tarihinin tamamı, Saraybosna'nın yarım yamalak sömürgeleştirilmesi, gelip geçici hükümetleri, sonu gelmez etnik, dinsel, emperyalist ve ideolojik savaşlarıyla yürüyen dolambaçlı hikâyesinden çıkarılabilir. Elbette bu öykünün hep "aynı" olması korkutucudur. Belirleyici komünist-kapitalist çatışmasının son a ermesinden sonraki birkaç yılda çevremizde olup bitenlere bakarsak, bunun aynı zamanda gerçek bir hikâye olduğunu görürüz. O halde, dünyadaki birçok savaş uygarlığın geleceği için verilen bu büyük Manesyan mücadelenin -kırmızı, beyaz, maviye karşıkızıl - bir parçası olarak anlaşılabilir. Artık "Soğuk Savaş" kazanıldı; ama gelin görün ki savaşlar eskisi gibi sürüp gidiyor. Şimdi, "Soğuk Savaş'ın" çerçevesinden yoksun kalan bu savaşlar birçok bakımdan geçmişin kâbusları olarak ortaya çıkıyor: Balkanlar ve Kafkaslar'da ırza geçme, cinayet, etnik temizleme ve işgal savaşları. Afrika ve Güneybatı Asya'da kabile savaşları; Orta ve Güney Amerika'da acımasız baskılar ve köylü savaşları; Avrupa ve Asya'daki milliyetçi terörizm; Ortadoğu'daki petrol savaşları; Japonya'daki gaz saldırısı ve ABD'deki kimyevi bombalar gibi aşırıların (dinsel ve ideolojik) terörü; Afrika ve Asya'nın bazı yerlerindeki devlet gücündeki köktencilik; her yerde ortaya çıkan dinsel çatışmalar, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde özellikle Almanya'da yabancı karşıtı öldürme eylemleri ile Avustralya'daki gibi Aborijinler'e karşı yapılan ayrımcılığı da mikro ölçekli savaşlar arasına katmalıyız.

Sovyetler Birliği'nin çözülüşü izlenirken; küreselleşme kavramı duyuluyor, içi doldurulmaya çalışılırken de milliyetçi hareketlerin uluslararası sisteme oturmasına şaşkınlıkla tanık olunduğu süreçte, ayrılıkçı terörle beslenen mikromilliyetçilik istemleri gündemi kana buluyordu.

Henüz "Soğuk Savaş" sürerken IRA, ETA, BASK, PKK ayrılıkçı şiddet örgütleri (çıkış nedenleri farklı farklı argümanlara dayansa da) Avrupa'yı sarsıyordu. Bu örgütler gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere eylem yapıyor, yoksulluk ve baskının sonucu olarak 1960'ların sonundan itibaren siyasi gündemi işgal ettikleri iddia ediliyordu. Uzun yıllar, gelişmiş Avrupa ülkelerinin başına dert olan ideolojik terör (Almanya'da Kızıl Ordu Fraksiyonu, İtalya'da Kızıl Tugaylar'ın eylemleri gibi) yerini ayrılıkçı etnik teröre bırakmıştır. Bazı bölgelerde de din ve etnik kimlik istekleri iç içe girmiş, kültürel çatışmada işin içine sokulup ekonomik yoksunluk payanda edilerek, mikromilliyetçi istemler tırmandırılmıştır. Etnik çatışmalar 2000 yılı başında son on yıla göre çok yavaşlamış olmakla birlikte, küreselleşmenin sonucu olarak gördüğümüz "etnik temizlik" eksenli silahlı çatışma olasılığı da ortadan kalkmış değildir.

Geriye dönüp baktığımızda Afrika'daki Hutu-Tutsi çatışması "kabilecilik" kimliklerinin korunması diye açıklanırken, Kafkasya'daki Ermeni-Azeri, Avrupa'nın yanı başında Sırp-Hırvat -Boşnak çatışması; tek bir kavramla açıklanabilir mi? Hangi kavramı kullanırsanız kullanın ve nereden örnek verirsiniz verin değişmeyen tek şey yüzbinlerce insan öldürüldüğüdür.

1987 ve 1988'de büyük çaplı silahlı çatışmaların sayısı 39'a vararak en yükseğe ulaştı (büyük çaplı silahlı çatışma, "iki ya da daha fazla" hükümetin askeri güçleri ya da bir hükümet ve en azından bir organize silahlı grubun askeri güçleri arasındaki uzun süre devam eden savaş ve tüm çatışma boyunca en azından 1000 insanın savaş nedeniyle ölüm durumu olarak tanımlanır). Sonra, 1991'de sayı otuza düştü, 1994'te otuz üç (Carter Merkezi verisi) ya da otuz-dörde (SIPRI verisi) yükseldi. Bu çatışmalar 27 veya 28 farklı yerde cereyan etti. 1995 istatistikleri 25 yerde 30 büyük çaplı silahlı çatışma belirledi. Ancak bu tür çatışmaların sayısı düştüyse de, bunların şiddet ve ölüm sayısı arttı.

Etnik terörizm de yükselmektedir. Çoğu terörist saldırılar, şimdi seküler gruplar ya da bireylerden çok, etnik ya da dini ilhamlı gruplar tarafından yapılıyor. 1996'da Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın yıllık "Global Terörizm Örüntüleri"nde başka bir eğilim rapor edildi: Bireyler ya da gruplar tarafından yürütülen saldırılar Küba, İran, Irak, Libya, Kuzey Kore, Sudan ve Suriye gibi devletler tarafından desteklenen terörizmi çok fazla gölgede bıraktı.

1996'da basılan bir SIPRI raporu sadece eski Yugoslavya'da 1991'de silahlı çatışmaların başlamasından bu yana 65.000 kişinin öldüğünü göstermektedir. Bunlardan 55.000'inin Bosna-Hersek'te ve 10.000'inin Hırvatistan'da öldürüldüğü kaydedilmiştir. Afganistan, Cezayir, Angola, Azerbaycan, Bangladeş, Burundi, Kamboçya, Kolombiya, Endonezya, Ermenistan, Guatemala, Gürcistan, Hindistan, İran, Irak, İsrail, Liberya/Burma, Peru, Filipinler, Ruanda, Somali, Sri Lanka, Sudan, Tacikistan, Türkiye, İngiltere ve Zaire'de yüzbinlerce kişi öldü. Ancak önemli olan şey bu çatışmaların çoğunun tek bir ülkenin sınırları içinde yer almasıdır, bunlar egemen devletler arasındaki ulusal çatışmalar olarak değil etnik, dini ve kültürel büyük grupların kimlikleriyle bağlantılı çatışmalar olarak görülmektedir. Bu global etnik, dini ve kültürel büyük grup kimlikleriyle bağlantılı çatışmalar olgusu Hugh D.S. Greenway'in 1992'de *Boston Global'daki* yazısındaki, "*Farklı kültürlerle ait insanların barış için de birlikte yaşamasına izin veren gelenekler, yasalar ve medenilik, tüm Avrupa'da ve ötesinde çöküyorlar, etnik nefret canavarı serbest kalıyor,*" biçiminde ifade edilmiştir.

Uluslararası Komisyon'un Balkanlar Hakkındaki Raporu'nda "Soğuk Savaş" sonrası Avrupa'da ilk "dağılan devlet" olan Yugoslavya'da bir iç savaş olarak başlayan çatışmalar, kısa bir süre içinde egemen devletler arasında bir savaşa dönüştü, ama köken itibarıyla devletler arası değil devlet içi ve etnik bir nitelik taşıdığı açıktı. Dünyayı dehşete düşüren ise onlarla sınırlı kalmamakla birlikte öncelikle Bosnalı Sırpların savaş boyunca uyguladığı akıllara sığmaz vahşetti. Hırvatlar ile (Müslüman) Boşnakların Sırp saldırganlığına ve vahşetine kurban gittiği açıktı.

Etnik ihtilaflar sonucu çıkan çatışmalarda taraflar sık sık terör eylemlerine başvurumaktadırlar. Etnik terör ideolojik, dinsel ya da ekonomik nedene dayanan terörizmden farklıdır. Etnik teröristler temsil ettiklerine inandıkları etnik grubun siyasal amaçlarına hizmet için eylem yaparlar; bunlar gerilla savaşı yapan gruplarla benzerlik taşırlar ve çoğu kez proto-gerilla hareketi olarak tanımlanırlar. Etnik terörizm ırkçılığa yakındır. Hitler'in Yahudi soykırımı da bir çeşit etnik terörizm sayılabilir. Etnik terörizme yönelenler içlerine başkalarını almaktan hoşlanmazlar; örneğin Tamil gerillalarına Tamiller'den başkaları katılamaz. Etnik terörizm, daha az ulusalcı olan dinsel terörizmden de farklıdır.

Yukarıda sözü edilen "Rapora" göre, "ulusların birbiriyle çatışan tarihsel hafızasının odak noktasını sınırlar oluşturur. Balkanlar'daki tarihsel değişim alanlarında da bazen, çatışma halindeki hafızalar ile çatışma arasında sadece bir adımlık mesafe vardır. Etnik ve siyasi sınırların birbiriyle çakışmaması, Bal kanlar'daki ulus-devleti kurma sürecinin önünde hâlâ aşılması gereken bir engeldir kuşkusuz. Bir yaklaşıma göre bugünkü çatışmalar, ulus-devletlerin oluşum sürecinin tamamlanmasındaki gecikmeden kaynaklanır.

Balkanlar'la başladık, yine oradan devam edelim. Noel Malcolm, Balkanlar'ı anlamak için Kosova tarihiyle ilgili yazdığı kitabında "etnik nefretin" Batı tarafından yanlış algılandığını yazmaktadır. Hırvatistan ile Bosna'da yakın dönemde yaşanan savaş konusunda Batı'da yaygınlıkla geçerli görüş, bunların, yerel topluluklar arasında karanlıkta kalmış, ancak güçlü etnik nefretin patlamasıyla başlayan birer "etnik çatışma" olduğu şeklindeydi. Bu yaklaşım bir bütün olarak ve özü itibarıyla yanlıştı oysa. Doğrusu neydi? Malcolm'a göre savaşı politikacılar çıkarmıştı. Fakat, Malcolm sorduğu bir soruya verdiği yanıtta aynı sınırlar içinde bile farklı nedenlerle etnik ayrılık yaratıldığını da belirtmektedir.

Kosova'da Sırp'lar ile Arnavutlar arasında meydana gelen çatışmalar için de aynısı mı geçerli? İlk bakışta bu, çok daha gerçek bir "etnik" çatışma gibi görünüyor. Temel ayrılık, en başta ve kelimenin tam anlamıyla etnik bir ayrılık: Bosna halklarının hepsi Slav olup aynı dili konuştuğu halde, Sırp'lar ile Arnavutlar dil bakımından tamamen ayrıdır. Dildeki ayrılığın yanında, birçoğu dine bağlı olan başka pek çok kültürel farklılık vardır: Sırp-Arnavut ayrımı, kabaca Doğu Ortodoks-Müslüman ayrımına denk düşer. İki halk hem dil hem dinle birbirinden ayrılıyorsa, birinci dereceden bir çatışma için bütün şartlar hazır görünmektedir.

İletişim devrimi sonucu teknolojiideki olağanüstü değişim uluslararasılaşmayı hızlandırarak, küreselleşmeye dönüşüm, Soğuk Savaş'ın bitirilişiyle oluşan tek kutuplu mimari yapı, uluslarüstü kurumların organizatörlüğü gibi bir dizi yeni oluşum, "*kimlik bunalımı*" tartışmasında güncelleştirdi. Bunalımın aşılmasına yönelik çözüm bulma çabaları da *çokkültürlülük* gibi yeni kavram, teori, strateji üretilmesine yol açtı.

Ayrılıkçı terör, etnik sorun, mikromilliyetçi talepler coğrafi bölgeler ve tarihi geçmişlerine göre ya tek boyutta ya da çok boyutta karşımıza çıktı veya öyle gösterildi. Bölgesel gibi görünüp de aslında küreselleşme tehdidi savuran bu olgular gerçekte bileşenleri ekonomik, siyasi, kültürel, tarihi ve toplumsal bir birikimin bileşkesidir.

Federico Mayor NPQ'daki söyleşisinde milliyetçilik patlamalarının, Berlin Duvarı'nın unufak olan taşlarıyla inşa edilen Yeni Dünya Düzeni'nin Babil Kulesi'nin kaderiyle karşılaşabileceğinin altını çiziyor (Kış 1992,21) ve devam ediyor: "*Özgürlük hayalinin, karşılıklı bağımlılık gerçeğiyle çatıştığı ve yeni düzen umutlarının ayrılıkçılık çıkmazında kaybolup gideceği kaygıları pek de yersiz görünmüyor. Dünya çapında yeni ve adil bir düzen hayalini bozan öteki etkenler Kuzey ve Güney arasında katlanarak artan nüfus farkı ile teknolojik ırk ayrımcılığı diye adlandırabileceğimiz olgudur. Çin ve Hindistan'ın nüfusuna her ay 2.7 milyon kişi ekleniyor. Öte yandan Tokyo'daki -faks ve bilgisayarlar bir yana- telefon sayısı, Afrika kıtasındaki toplam telefon sayısından fazladır.*"

Amacımız kimlik sorunu teorisini ya da tarihsel akışını irde -lemek olmamakla birlikte etnik kimlikten milliyetçiliğe ve ayrılık isteklerine değişimi üzerinde kısa da olsa durmak çözüm için önerilen yöntemleri de bir eksene oturtabilir düşüncesindeyiz.

Günümüz dünyasında, etnik kimlik taleplerinin özellikle ayrılıkçı akımlar tarafından dile getirildiği gözlenmektedir. Bu akımlar varlıklarını bir etnik kimlik iddiasına dayandırdıklarında, etnik kimlik ile milliyetçilik çakıştırılmaktadır. Terör konusuna eğilen yazarların çoğu, bunun siyasal niteliğinin ağır bastığını vurgulamışlar, ama eylemlerin güçlü bir etnik kimlik oluşturmaya yönelik işlevini ihmal etmişlerdir.

Etnik kimlik, belirli bir topluluğun üyelerinin kendilerini, diğer topluluk üyelerinden ayırt eden, farklılaştıran bir aidiyet duygusudur. Bu duygu, topluluk üyelerinin kendilerini bir "biz"in mensupları olarak, "onlar"dan farklılıklarını vurgulayarak kendi içlerinde birleştirmektedir. Etnik veya ulusal kimlik, sosyal ve politik bütünlüğün güçlü bir aracıdır. Toplumda sosyoekonomik düzey, yaş, cinsiyet, din gibi çeşitli boyutlardaki farklılıkların yarattığı ayrılıkları, bölünmeleri telafi edici bir etkiye sahiptir. Ayrıca sosyal olarak marjinal veya alt düzeylerde bulunan grupların toplumda bir yer bulmasını ve entegrasyonunu sağlamaktadır. Bu temsiller, çeşitli insan kümelerinin kendini tanımlamasını ve kanıtlamasını sağladığından kimlik, diğerlerine karşı çıkmanın, sınırlandırmanın, kendini çevrelemenin bir tarzı ve bir kapalılık olarak belirlemektedir. Bunun sonucunda bir tür dar cemaatçilik veya kabile varlığı yaşantısına kayılabilmektedir.

Jean Francois Bayart bunu "Kimlik Yanılsaması"nda (1999, 160) şöyle açıklıyor: "Elbette aşırı durumlardır. Ama komplo düşünün siyasal tahayyüllerin güçlü ve evrensel bir unsuru olduğunu hatırlatmaktadır... Ruanda ve Burundi'de, siyasal ve toplumsal bölünmelerin etnik terimlerle tanımlanması, artık 'kendi kendini gerçekleştiren bir kehanet' gibi işlemektedir; her grup diğer grubun kendisini son ferdine kadar yok etmeyi planladığını düşünmekte ve buna göre davranmaktadır."

Körfez Savaşı sırasında *George Bush'un* ortaya attığı "Yeni Dünya Düzeni" kavramı ve ardından formüleleştirilen küreselleşmenin yapılandırılma süreciyle birlikte ortaya çıkan sorunlara da, yine Soğuk Savaş sonrasına uygun kavramlar (önce üretilenler de dahil edilerek) çözümler aranmaya başlandı. Bunlardan birisi de etnik terörü durdurmaya etkili olabileceği düşünülen ve stratejiye dönüştürülebilecek olan çokkültürlülük/çok-kültürcülüktür.

Günümüzde "demokrasileri tehdit eder" boyuta ulaşan "etnik teröre" çözüm bulmaya uğraşanlar iki temel soru sormaktadır. Birinci soru: Ülkedeki etnik farklılıklar korunmalı ve geliştirilmelidir? İkinci soru: Ülkedeki farklı etnik kümeler arasında olumlu ilişkiler kurulmalı ve geliştirilmeli midir?

Bu sorulara verilen yanıtlarla dört temel ilişki biçimi tanımlanmaktadır.

"Her iki soruya 'evet' yanıtı veriliyorsa, yani bir yandan etnik çeşitliliğin korunması hedefleniyor, diğer yandan ise farklı etnik kümeler arasında olumlu ilişkiler amaçlanıyorsa, ortaya çıkan model 'çokkültürlülüktür'. Eğer etnik kümeler arasında olumlu ilişkilerin kurulması isteniyor ancak etnik kökenlerin farklılığından kaynaklanan kültürel çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi değerli bulunmuyorsa, kısacası birinci soruya 'hayır' ikinci soruya ise 'evet' karşılığı verildiği durumda, etnik

ilişkilerde 'özümseme' (assimilation) sonucu ortaya çıkmaktadır. Birinci soruya 'evet' denirken ikinci soruya 'hayır' deniyorsa, diğer bir söyleyişle etnik çeşitliliğin varlığı ve geliştirilmesi olumlu görülürken etnik kümeler arası ilişkilerin olumluluğu değerli bulunmazsa tanımlanan 'ayrımlaşma' (segregation) olmaktadır. Son olarak, ne etnik çeşitliliğin korunması ne de etnik ilişkilerdeki olumluluk değerli bulunmuyorsa, her iki soruya da 'hayır' karşılığı verildiği durumda, etnik-kıyım (ethnocide) etnik ilişkilerin aldığı biçim olmaktadır. İlk iki model, çokkültürlülük ve özümseme, etnik kümeler arasındaki ilişkiler açısından olumlu bir konumu içermektedir. Diğer iki model ise aynı ilişkiler açısından olumsuzdur, birlikteliği değil ayrımlaşmayı ya da yok oluşu getirmektedir."

Çokkültürlülük postmodern bir fantezi değil, Soğuk Savaş sonrası uluslararası yapılanmanın gereksinimidir. Göçler, etnik ve dinsel uyanışlar, yabana düşmanlığı, sığınmacılık hızla artınca yeni konsept ve çözüm stratejileri belirleme zorunluluğu doğdu.

Çokkültürlülüğü kabul, içe sindirme, tanım ve kapsamı konusunda ülkeler arasında farklı yaklaşımlar olduğu saptanabilir; İspanya, İsveç, Finlandiya, Kanada, Avustralya, İsrail, Çin, Rusya örneklerine baktığımızda "çokkültürlülüğü" algılayış ve toplumsal barış yaratma argümanı olarak kabulleniş arasında ne denli farklılıklar olduğu kolayca görülmektedir. Örneğin, Avrupa hükümetleri "azınlık" politikaları geliştirirken, Avustralya "çokkültürlülük" stratejisi geliştirmektedir. Türk etnik grubu kültürel kimliğini koruyarak Avustralya'da çok rahat yaşarken, işgücü göçü sonucu gittiği Avrupa ülkelerinde "azınlık" muamelesi görmektedir.

Balkanlar, Kafkasya gibi "mikromilliyetçi" taleplerin "etnik teröre" ve "etnik temizliğe" tırmandığı coğrafya parçalarına barış yönünde müdahale etmeye çalışan Avrupa ülkelerine göz gezdirdiğimizde "kendilerinden olmayanlara" karşı uyguladıkları azınlık politikalarını farklı adlarla ifade etmektedirler: Almanya'da "yabancılar politikası", Fransa'da "göçmenler politikası", Hollanda'da ise "azınlıklar politikası"... Görüldüğü gibi adı geçen Avrupa ülkeleri "farklılığın kabulüne" yanaşmayıp, "asimilasyona" yönelik devlet politikası üretmektedir.

Çokkültürlülük üzerine yaptığı çalışmada *Charles Taylor*, çokkültürlülüğü farklılıkların tanınması kapsamında ele alırken; Kanada toplumuna yönelik analizinde *Will Kymlicka* da "Çokkültürlü Yurttaşlık" adlı yapıtında yine kimliklerin tanınması ve kültürel farklılıklara saygı gösterilmesi düşüncesini eksen alarak "Çokkültürlü terimi, her biri kendi meydan okuyuşunu ortaya koyan, birbirinden farklı kültürel çoğulculuk biçimlerini kapsıyor," yorumunu yapmaktadır.

Öteki kavramların tanımındaki zorluk, çokkültürlülüğün tanımında da karşımıza çıkmaktadır. Unutmamak gerekir ki çok-kültürlülüğü tanımlamak aslında -çok da- kolay değil, çünkü çokkültürlülük politikası alışılmış kültür anlayışı gerçeğinden çok farklıdır. Birçok çevreye göre kültürel çeşitlilik ya da çokkültürlülük, çok sayıda yorumu bulunan belirsiz ve bulanık bir kavramdır.

Çokkültürlülüğü tanımlamak gerçekten zor görünüyor çünkü, "kültür" teriminin tanımındaki farklılık, çokkültürlülüğe farklı ülkelerde (ABD, Kanada, Avustralya, Avrupa) değişik anlamlar yüklenmesine yol açıyor. Çokkültürlülüğün içinde yer alan iki terimin de tanımlanmasındaki farklılıklar karışıklık yaratıyor, bunlar; "ço kuluslu" ve "çoketnikli"dir. Her siyasi güç bu terimleri işine geldiği gibi tanımlamaktadır.

Bu konudaki farklı tanımlardan birisini W. *Kymlicka* yapmaktadır: "Bir devlet, eğer üyeleri ya farklı uluslara ait (çokuluslu devlet) ya da farklı uluslardan kopup gelmişse (çoketnikli devlet) ve bu olgu bireysel kimliğin ve siyasi hayatın önemli bir yanını teşkil ediyorsa, o devlet çokkültürlüdür."

Burada tanımlanan çokkültürlülük ulusal ve etnik farklılıklar lardan doğan bir terimdir. O halde "çokkültürlülüğü" bir yönetim sistemi ya da strateji olarak değerlendirdiğimizde "farklılığın yönetimidir" tanımını yapabiliriz.

Çokkültürlülük devlet stratejisi ya da hükümet politikası şeklinde görülüp, toplumsal barışı sağlayıcı unsur olarak algılandığında öncelikle sınırların bölünmezliği, birinci dil gibi dört beş maddelik ana ilkeler belirlenir, ardından da bunlara uyulduğu takdirde etnik gruplara kültürlerini, dillerini serbestçe kullanma, uygulama hakkı tanınabilir. Ayrıca her etnik grup, değişik kültürlerle de saygı ve hoşgörü göstermek zorundadır.

"Farklılıkların yönetimi" olarak stratejik tanımlanan "Çok-kültürlülük" devleti yaşatarak etnik gruplar arasında barışı sağlayacak ödünler verilmesini gerektiren sistemin adıdır ve kurulması da mucizelere bağlı değildir.

Okuma Kaynakçası:

Emin Gürses; Milliyetçi Hareketler ve Uluslararası Sistem.

Emin Gürses; Ayrılıkçı Terörün Anatomisi.

Pulat Tacar; Terör ve Demokrasi.

Pulat Tacar; Kültürel Haklar.

Vamık D. Volkan; Kanbağı Etnik Gururdan Etnik Teröre.

Kadir Canatan; Göçmenlerin Kimlik Arayışı.

Suavi Aydın; Kimlik Sorunu, Ulusallık ve "Türk Kimliği".

Nuri Bilgin; Kimlik Sorunu.

KARAPARAYI ELEKTRONİK PARAYA ÇEVİREN ÖRGÜT: MAFYA

Mafya bağlantılı politik güçler, büyük paralar kazandıkları Doğu Anadolu'dan kanundışı olarak mültecilerin ihracını örtbas etmek için Kürt sorununa karşı teklif edilen bütün çözümleri geri çevirmiştir. 1990'larda aynı güçler, PKK karşıtı aktiviteleri de eroin parası ile sağladılar.

İster piyasa ekonomisi; ister karşılıklı bağımlılık ya da ulus-devletlerin çöküşü olarak tanımlayın;

klasik tehdit unsurlarına bu bölümde gösterdiğimiz yeni eklemlemeler olduğu göz ardı edilemez. Bunlar arasında her türlü kaçakçılık organizasyonları (göç mafyası ve insan kaçırma dahil) ve terörizmdir. Tüm bu suçlar ancak ciddi bir örgütlenmeyle işlenebilir. Bu örgütler hangi başlıklar altında toplanabilir? Mafya, terörist gruplar, uluslararası finansal kuruluşlar ve suç ekonomisi.

Uluslararası finansal kuruluşlar ekonomik yapılanmanın anlatıldığı bölümlerde işlendi. O nedenle sondan başlayalım. Suç ekonomisinin nedenleri üç ana grupta toplanmaktadır: Sosyo-politik nedenler, ekonomik nedenler, kamu otoritesinin yetersizliğinden kaynaklanan nedenler. Daha da ayrıntılandığında ise bu nedenlerin, hızlı nüfus artışı, kentleşme, toplumsal değişim ile yasaklar, işsizlik, gelir dağılımında bozukluk ve siyasal yapılanma, adalet sistemi ve bürokrasiden kaynaklandığı söylenebilir.

Nedeni ya da nedenleri ne olursa olsun ortaya çıkan "suç ekonomisi" fenomeni, bölgesel ölçekte marjinalleşmeyi ortaya çıkararak, küreselleşmenin matematiksel formülasyonu olan "karşılıklı bağımlılığın" sağlamlık kazanmasını ya da daha sağlam temeller üzerine oturtulmasını engelleyici bir görüntü vermektedir. Hiç kuşkusuz bunu olumlayanlar da vardır.

Marisol Touranie'ye (Altüst Olan Dünya) göre karşılıklı bağımlılık kendini üç biçimde tanımlamaktadır: Öncelikle ekonomik niteliklidir ve dünyasallaşmaya götürmektedir. En başta ihracat akımlarının gelişmesiyle (uluslararasılaşma), sonra yabancılardaki yatırımların gelişmesiyle (uluslararasılaşma), nihayet dünya ölçeğindeki üretim ve bilgi şebekelerinin kurulmasıyla, teknolojik ilerleme ve enformasyonların yayılmasıyla (globalleşme) gerçekleşmektedir. (Touraine 1997, 178) Çalışmamız, kavramların açıklanması ve teknik analizlerle uğraşmamakla birlikte, karşılıklı bağımlılıkta olumsuzlukları savunanları haklı çıkaracak "uluslararası finans kuruluşlarını" yani borsa aktörlerini göz ardı edememektedir.

İletişim devrimi sonucu, anlık öğrenmenin sıradanlaştığı dünyamız, ilki 1997 Temmuz ayında Tayland'da başlayıp, Malezya, Endonezya ve Hong Kong'u da içine alan "Asya kriziyle" sarsıldı. Zaten Rusya daha önce çöküntüyü yaşamıştı ve böylece küresel kapitalist sistemin yıkılışı da yaşanıyordu. Tüm bu ekonomik çöküşler uzmanlarca analiz edildi. Kitabın yazarı olarak, yalnızca spekülasyonların, kural tanımaz finansal güç odaklarının ve Malezya örneğinde olduğu gibi "borsayı" şişiren yönetimlerin küreselleşme dinamiğine set çekebileceklerinin altını çizmek istedik.

Küreselleşmenin geleceğini etkileyecek önemli etkenlerden birisi de mafyadır. 1990 sonrası Avrupa ve ABD'de faaliyetlerini artıran Rus ve eski Doğu Bloku suç örgütleri Weraer Raith'in adlandırılmasıyla "yeni mafya karteli" oluşturmaktadır. Bu "kartelin" faaliyet alanı; borsa, bankalar kurmak ve satılanları almak, basın karteli oluşturmak, gölge ekonomisi yaratmak, silah ve nükleer madde kaçakçılığı organize etmek, karaborsa yaratmak, serbest piyasayı yok edecek yolsuzlukların önünü açmak gibi sayısını daha da artırabileceğimiz girişimlerdir.

Soğuk savaş döneminde klasik "mafya" etkinlik alanı uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonu ile şans oyunları ve borsayla sınırlandırılırken, bazı devletler de (görevliler demek daha doğru olacak) Gladio türü derin devlet kurumları yaratarak, yeraltı dünyası ile kirli ilişkiler kurmaktaydı. 1990 sonrası "mafya sermayesinin" hızla uluslararasılaştırılması çabası, "Yeni Dünya Düzeni" ya da

"küreselleştirmecilerin", mimari yapısını kurmaya çabaladıkları (yada iddia ettikleri) demokratikleşme, zenginleşme, karşılıklı bağımlılaşma planlarını da altüst edebilecek düzeye gelmiştir değerlendirmesini yapmak pek de gerçekdışı değildir.

Örneğin, Şubat 1994'te affedilen isyancı milletvekilleri, Başkan Yeltsin'in Rusya'yı tümüyle yabancı sermayeye açma girişimini şiddetle eleştirmiş, bu girişimin yasadışı işlerden kazanılan paraları Rusya'ya çekmekten başka bir işe yaramayacağını iddia etmişlerse de bu davranışlarının aynı zamanda Rusya'nın demokratikleşme çabalarını engellemeye yönelik olduğu da gözden kaçmamıştır.

Aynı dönem içinde Almanya, İtalya, Fransa, İngiltere, İsviçre ve Avusturya'daki eski Doğu Bloku uyruklu kişilerin katılımı sonucunda 208 kişi öldürülmüştür. Yine aynı dönemde AB, İsviçre ve İskandinav ülkelerinde, BDT kökenli 4007 kişi, kriminal amaçlı çete kurma iddiasıyla tutuklanmıştır. Rusya İçişleri Bakanlığı Müsteşarı General Mikail Yegerov, 26 Mayıs 1994 tarihinde Amerikan Senatosu'nda verdiği brifing sırasında Rus makamlarının yaptığı tespitler sonucunda Almanya'da 47 Rus gangster grubunun, İtalya'da ise 60'ın üzerinde grubun faaliyet gösterdiğini bildirmiştir.

Öte yandan CSIS (Stratejik ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi) Washington'da Eylül 1997'de Kongre'ye bir rapor sunar. Rusya Federasyonu İçişleri Bakanlığı'nın istatistiklerine bakılırsa, özel teşebbüsün % 40'ı, KİT'lerin % 61 'i ve ülkedeki 1740 bankanın yandan fazlası organize suçun pençesine düşmüştür. Yeltsin'in rahatsızlığından yararlanan organize suç şebekeleri devlete iyice yerleşmişlerdi. Ne var ki, bu yayılma ülke sınırlarını aşı yor ve küreselleşmenin nimetleriyle Amerikan muadilleriyle işbirliğine bile girişiyordu. CSIS Raporu'yla, 280 suç örgütü araştırmasında Amerikan mafyalarıyla birlikteliği saptanıyordu.

Rusya Bilimler Akademisi Analitik Merkezi'nin de incelemeleri servetin %55'inin ve hisselerin %80'inin, dahili ve harici mafyanın eline geçtiğini doğrulayacaktı.

Deniz Ü. Arıboğan'ın (Globalleşme Senaryosunun Aktörleri) analizine göre 1992 sonunda başlayan ve 1993 boyunca da devam eden İtalya'daki siyasi skandallar zinciri Mafya'nın gerek siyasi, gerekse ekonomik hayata ne kadar girdiğini göstermek ve ne kadar güçlü bir örgütlenme olduğunu belirlemek açısından iyi bir örnek teşkil etmektedir. Ayrıca bu örgütün yalnızca İtalya'da değil, dünyanın dört bir yanında faaliyetlerde bulunan bir yapılanması olduğu düşünülürse karşımızda tam anlamıyla global bir aktörün varlığından söz etmek mümkündür. Bunun da ötesinde bağımsız hale gelmiş faaliyetleriyle, birçok devlet bütçesini aşkın mali olanaklarıyla ve silahlı eylem gücüyle Mafya'nın devlet otoriteleriyle rekabet ettiğini iddia etmek de çok yanlış olmayacaktır. Çünkü bugün devletler dışında hiçbir aktör hem bu kadar büyük bir mali güce sahip olup, hem silahlı eylem yapabilme, hem de yasalarla bağlı olmayabilme ayrıcalığına sahip bulunmamaktadır.

Mafya'nın yazılı ve görsel medyaya bile yansıyan eylemleri silah ve uyuşturucu ile insan kaçakçılığı ön plana çıkarken, her yıl dünyada 600 milyar dolarlık uyuşturucu el değiştiriyor. 1995 yılı rakamlarıyla dünyanın en büyük şirketlerinden bazıları Mafya'nın ciroları açısından bir karşılaştırma yapmak sorunun boyutunu belirlemeye yardımcı olacaktır. Uluslararası örgütlü suç 500 milyar dolar, General Motors 124, Exxon 103, IBM 65, BP 58 milyar dolardır.

Mafya konusunda Türkiye'deki tek uzman Murat Çulcu'nun (Dünyayı Saran Mafya) küreselleşme ile birlikte mafyanın en önemli gelir kaynağı olan uyuşturucu ticareti arasında bir "taktik" ilişki kurulduğu içeriğindeki analizine gözetmek gerekiyor. Buna göre; "Yeni Dünya Düzeni'nin" en kısa tanımı tek sözcük ile yapılıyor: Globalleşme... Yani küreselleşme... Böyle bir yapılanmada kitleler artık belirli otoritelerin denetiminden çok, ekonominin oluşturduğu disiplinler çerçevesindeki bir yaşama doğru yönlendiriliyor. Bir başka ifadeyle, klasik devlet otoritesinin yerini alan yeni ekonomik otorite uyuşturucuyu; hem bir yönetim aracı olarak kullanıyor, hem de yeni dönemin gerçeği biçiminde kabul ediyor.

Uluslararası örgütlü suç şebekeleriyle mücadele kolay mı? Mücadele zordur. Yüksek teknoloji, uluslararası suçlulara ola naklar sunmaktadır. Bilgisayarların yarattığı sanal ortamlarda Antiqua'da "Avrupa Ticari Bankasını" açanlar, internet bankacılığı ile pek çok ülkeden mudi toplamışlar ve bir yaz sabahı web sayfalarını kapatıp, sırta kadem basmışlardır. Bu bankanın Rus organize suç şebekelerinden birine ait olduğu daha sonra ortaya çıkacaktır.

Dünya nüfusunun yüzde 4.1 'i uyuşturucu madde kullanıyor ki bu oranın karşılığı 200 milyon kişiye ulaşıyor. Bunlardan 140 milyonu Kannabis otu kullanıyor. Dünya yüzündeki eroin bağımlılarının 8 milyon kişi olduğu saptanmış bulunuyor. 30 mil yon sentetik uyuşturucu, 13 milyon da kokain bağımlısı var. Uyuşturucunun en fazla tüketildiği ülkelerin başında ise şunlar yer alıyor: ABD, İngiltere, Avustralya, Kolombiya, İtalya, Pakistan, İsveç ve Tayland. İstatistiklerde adı geçmemekle birlikte, uyuşturucu tüketim ve üretiminde, en büyük potansiyeli Kızıl Çin oluşturuyor.

Etkili olup olmadığı tartışmasını bir yana bırakırsak hiç kuşkusuz mafyanın faaliyetlerine göz yumulmuyor. Uluslararası narkotik trafiği (nükleer madde kaçakçılığı vs.) ile mücadele Washington'un güvenlik siyasetinin başlarında gelmektedir. Uzmanlar artık, yönetim tarafından uygulanan ve arzın kaynağını kurutmaya yönelik stratejinin Latin Amerika'da dökülen onca paraya rağmen, fiyaskoyla sonuçlandığını, hatta tam aksine bir netice verdiğini itiraf etmek gerektiğini kaydediyorlar. Uyuşturucu ile mücadelede Latin Amerika idarecileri, bilinen nedenlerle, siyasi kararlılık gösteremedikleri gibi, Amerikan askeri ve iktisadi yardımını alarak ülkelerinde ciddi insan hakları ihlallerinin ve yolsuzlukların artmasına da neden olmuşlardır.

Öyle görünüyor ki mafya 21. yüzyılın (en azından ilk çeyre-ğinde) yeraltı ekonomisinin patronu olmaya devam edecek. Küreselleşme süreci 1990 sonrasında Afrika'yı da mafya için bir çekim alanı haline getirmiştir.

Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan'da da afyon ve marihuana ekimi yapıldığı BM raporlarıyla ifade edilmekte dir. Bu, ürkütücü olmakla birlikte şaşırtıcı değildir; çünkü, Bolivya, Kolombiya gibi ülkeler ekonomilerini uyuşturucu ihraç ederek düzeltmişler; bazı Afrika ülkelerinde uyuşturucu Nijerya, Kamerun ve Senegal başta olmak üzere, sıkça başvurulmuş bir zenginleşme yolu haline gelmektedir. Uyuşturucudan gelen karaparanın aklanması, Kongo ve Zaire'de büyük ölçeklerde uygulanan bir işlemdir.

Sonuç olarak; yeraltı ekonomisinin ana gelir kaynağı olan uyuşturucu trafiği güzergâhı ve karapara aklama operasyonları ile nükleer kaçakçılığı Asya ve Afrika'da zaten potansiyel tehlike olan etnik ve

sınır çatışmalarını körükleyerek sorunları yerel ve bölgesel olmaktan çıkarıp küreselleştirebilir.

Öte yandan, küreselleşen dünyada aklanmış karapara, elektronik paraya dönüşüp hızla Batı'ya aktarılarak tüm ekonomik dengelerin altüst olmasına yol açabilir.

MAFYA VE POLİTİKA

Merkezi Uyuşturucu ile Mücadele Bölümü Başkanı Ünal Uysal, 1991 'in başlarına tekabül eden bir tarihte, OGD ile yapmış olduğu konuşmasında, sözlerini hiç sakınmıyordu. "Uyuşturucu lar ve yasadışı göç şebekeleri bir ve aynıdır." Daha kesin ve açıklıkla ifade ederek ekledi: "Türk mafyası derinlemesine eroin ticaretinde yer almaktadır. 1999'dan beri, fenomen faaliyet alanı içinde büyüdü, çünkü eroin ekonomisi bir gerileme içerisine girdi. Bu da suçlu şebekelerin geniş bir alanda diğer kanun dışı işlerde çeşitlenmesine sebebiyet verdi. Türk mafyası halihazırda olarak şebekelere, bağlantılara, ulaştırma araçlarına sahiptir; değişen yalnızca ticareti yapılan ürün ile ilgilidir."

Geniş ve karışık kapsamlı sebepler, eroin ticaretinin yavaşlamasını açıklar. Bunlardan biri, Batı Avrupa'da yürütülen yerine koyma programları (substitution programmes) eroin kullanıcılarının sayısının azalmasında sürekli yükselen bir başarı elde edilmiş olmasıdır. Türk organizasyonları, itiraf edileceği gibi İngiltere ve Portekiz gibi önemli iki tüketici marketin kontrolü altındadır. Bununla beraber bazı İskandinav ülkelerini de unutmamak gerekir. Son zamanlarda "kahverengi şekeri" Afgan'dan hammadde olarak imal eden BDT'den (özellikle Tacikler ve Azeriler) uyuşturucu şebekeleri, Orta Avrupa'nın arzını karşılamaktadır. Bölgede her yerde, onların "kahverengi şekeri", el yapımı ve çok yaygın olarak kullanılan eroin çeşitlerinin (*Kompot* ve *Shirka*) yerini yavaş yavaş almaya başladı. Geleneksel olarak, Türk baronlarının "özel mülkiyeti" olan Balkan rotası bile, Kosova'dan bazı şebekeler tarafından istila ediliyor. Sonuç olarak 2000 yılında Türk ticaretçileri tarafından satılan eroin tüm zamanların en düşük seviyesine ulaştı. Ve 2001'de düşmeye devam edecek çünkü Afganistan'ın afyon üretimi çok düşük olacak. Gerçekten Orta Asya suç organizasyonları, ki bu organizasyonlar geçen yıl Afgan afyon üretimine hızlı bir ivme kazandırarak geniş uyuşturucu stokları elde etmişlerdi, bu sayededir ki Taliban ile pazarlık şansına sahip olmuştu. Sebeplerden ikincisi; önümüzdeki iki veya üç yıl esnasında haşhaş bitkisinin üretilmesinin "dondurulması" dır. Bu durum Türk mafyası için bir strateji değişimini ima eder.

Türkiye'de bazı güçlü resmi şahsiyetlerle suç aktiviteleri sıkıca birbirine sarılmış durumdadır ve bu işbirliği, benzeri görülmemiş bir sermaye birikimine ivme kazandırır. Milyarlarca dolar olarak ifade edilen karapara, bu kârlı işte yatırıma dönüşme yi beklemektedir. Bu yüzden açıkça ekonomik durumlar, krizler ilk ve önemli ölçüde politiktir. Pazarın kaybı veya onun ağır hareket eder hale dönüşmesi bütün sistemi tehlikeye atar. Bundan dolayıdır ki Türk toplumundaki en milliyetçi gruplar bile ekonominin normalleşmesine ve liberalleşmesine karşı çıkmaktadırlar.

Politik güçler hem mafya bağlantılarını hem de Doğu Anadolu'dan kanundışı olarak yapılan ve büyük paralar kazandıkları mültecilerin ihracını örtbas etmek için Kürt sorununa karşı teklif edilen bütün çözümleri geri çevirmiştir. 1990'larda aynı güçler, PKK karşıtı aktiviteleri de eroin parası ile sağladılar.

İRAN-ALMANYA-ÇİN ÜÇGENİNDE UYUŞTURUCU LOBİSİ

Müthiş uzay teknolojisiyle, Kızıl Meydanda okunan gazetenin manşetini uydularıyla gözleyen NASA nasıl oluyor da, Çin'in binlerce dönümlük alanlara uyuşturucu ekmesini saptayamıyordu ve hâlâ da saptayamıyor?... Ne dersiniz? Bu işlerde bir gariplik yok mu?

Sizleri 1997 yılına götürüyoruz. Şimdi lütfen sıkı durunuz... Zira, inanmakta zorlanacağınızı sandığımız bazı rakamlar verecek ve İran'da gerçekleştirilen uyuşturucu operasyonları hakkında bilgiler vereceğiz...

Bu ülkede yayınlanan *Hemşehri* gazetesinde yer alan bir habere göre Huaf kentinde kolluk kuvvetleriyle kaçakçılar arasın da çatışma çıktı ve birkaçı öldürüldü. Bu olay sonucu yapılan aramada 378 kilo çeşitli türden uyuşturucu ele geçirildi. Ayrıca iki adet Kalaşnikof ile 160 adet de mermiye el konuldu.

Aynı hafta içinde yine İran'ın Liyane kentinde bir kamyonda yapılan arama sonucu 500 kilodan fazla morfin yakalandı. Kaçakçılar kaçmayı başardı.

Cumhuri İslam gazetesi ise başkent Tahran'da iki büyük uyuşturucu dağıtım örgütünün çökertildiğini duyurdu. Habere göre 22 uyuşturucu kaçakçısı ve satıcısı yakalandı. Operasyon da 179 kilo

500 gram afyon ele geçirildi.

Son olarak da kolluk kuvvetleri Yezd eyaletinde bir uyuşturucu operasyonu gerçekleştirildi. Bu operasyonda 519 kilo uyuşturucu ortaya çıkarıldı.

Ele geçirilen uyuşturucu miktarı tam bir ton 576 kilo 500 gram.. Görüldüğü gibi bir haftalık bilançonun sayıları böyle.

Hemen kaydedelim...

Bunlar sadece ele geçen uyuşturucular. Bir de ele geçmeyenler var ki, gerisini siz ona göre hesaplayın...

Tabii ele geçmeyen uyuşturucuların önemli bir bölümü de yurda sokuluyor. Aynı tarihte (Haziran 1997) Van'a bağlı Gürpınar ilçesinde -ki burası İran'dan kaçak girdilere en elverişli ilçe- bir evin yanındaki barakada tesis edilmiş olan uyuşturucu imalathanesi basıldı. Baskında, imal edilmiş ve kurumaya bırakılmış tam 75 kilo eroin ele geçti.

Bu eroinin o günkü piyasa değeri 175 milyar lira olduğu bildirilmişti.

Kolombiya'dan boşalmış tahta İran oturmuş gibi görünüyor.

Bu uyuşturucu imparatorluğunun tahtında kim oturuyor, bugün için bilinmiyor.

EROİNDE BÜYÜK PATRON: ALMANYA

Almanya hiçbir zaman uyuşturucu kaçakçılarından şikâyetçi olmadı...

Almanya bugüne kadar ülkeye uyuşturucu sokulması yönünde elinden geleni yaptı... Dahası... Almanya bugüne kadar tüm uyuşturucu kaçakçılarına kucak açıp onları bağrına bastı. Sonra ne oldu? Almanya uyuşturucu kaçakçılarından dert yanıp Türkiye'yi suçlamaya başladı!

Ne oldu da Almanya Türk hükümetlerini uyuşturucu kaçakçılarını himaye etmekle suçlamaya başladı (1997).

Almanya'nın uyuşturucu ile ilgili son 20-25 yıllık politikaları nasıl oluştu, nasıl gelişti?

1970'lerden sonra uyuşturucu kaçakçılığının ağır baskısıyla karşılaşan Almanya, başlangıçta gerekli önlemleri mümkün olduğunca samimiyetle almaya çalıştı. En azından öyle göründü.

Fakat 70'lerin ikinci yarısından sonra bu önlemlerde nedense hızlı bir gevşeme izlendi.

Nitekim, aynı dönemde Almanya'ya sokulan uyuşturucu maddelerin miktarı da yoğunluk kazanmaya başladı.

Bu dönemde Almanya, yabancı işçi politikasında da değişik lik yaptı. Yasal yollardan ülkeye gelen yabancı işçileri istihdam etmek yerine, daha ucuz buldukları kaçak ve siyasi sığınmacı işçileri kollamaya başladılar.

Ülkeye giren siyasi mülteci görünümlü kaçak işçiler, bir süre sonra kendilerini buralara getiren yasadışı örgütler tarafından kullanıldılar. Başta PKK olmak üzere yasadışı örgütler, Almanya'yı boğazına kadar uyuşturucu bataklığına soktular.

Ne var ki Alman makamları bu tablo karşısında gerekli önlemleri almak yerine, kaçakçıları kullanan PKK ile iyi geçinmeye çalıştılar.

Bir başka ifade ile Alman makamları, PKK'yı finanse etmek için uyuşturucu kaçakçılarıyla işbirliği yaptılar. Kaçakçıları hem istihdam edip, hem de kovuşturmayla girişmeyerek kolladılar.

Bu işbirliğinin bir başka göstergesini de aynı dönemde Almanya'nın Türkiye'ye karşı uyguladığı ambargo teşkil etti.

Alman makamları, yine bu dönemde uluslararası piyasada aranan uyuşturucu kaçakçılarına oturma müsaadesi vererek onları ülkede barındırdılar. Dahası... Uyuşturucu-siyaset bağlantısını, kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için ellerinden geleni yaptılar. Sonra geri dönüp Türkiye'yi suçladılar.

EROİNİN ADRESİ: ÇİN

1997 yılı Mart ayında Jiangzi bölgesinde seyretmekte olan Kanton-Şanghay treninde arama yapan

Narkotik Şube Polisleri Zingjyanglı 25 yaşındaki işçinin bavulunu da kontrol etmek istediler.

Yi Baolin adlı bu genç işçi direnmeye çalıştı. Ancak polislerin elinden kurtulamadı.

Bavul arandı ve içinden 100 kilo eroin çıktı.

Bu olayla ilgili bir açıklama yapan Kızıl Çin güvenlik güçleri, özellikle ülkenin güneyindeki Yunnan ve kuzeydoğusundaki Zinjiyang eyaletlerinde uyuşturucu kaçakçılığı merkezleri oluştuğunu belirtti.

Daha da önemlisi. Kızıl Çin'de 1995 yılında 2 ton 380 kilo eroin ele geçirildi. Bu rakam 1996 yılında 4 ton civarındaydı.

Peki bu uyuşturucu için gerekli hammadde nerede yetiştirilip imal ediliyor? Bunun yanıtını elbette ki Kızıl Çin vermiyor.

Veremiyor. Onu da biz söylüyoruz...

ABD'nin denetiminde, Kızıl Çin'de...

Çin dünyanın en çok uyuşturucu üreten ülkelerinin ilk sıralarında yer alıyor. Bu ülkede ne kadar afyon üretildiği ve ne kadarının ülke dışına kaçırıldığı bilinmiyor.

Ancak, İngilizce yayınlanan *China Daily* adlı gazeteye bir de -meç veren Kamu Güvenliği Bakanı Tao Siju'nun; son 6 yıl içinde 21 bin 471 kilo eroinin, 12 bin 606 kilo afyonun ve 8 bin 491 kilo esrarın imha edildiğini açıklaması (1997 Temmuz), bu ülkenin gırtlığına kadar uyuşturucuya gömüldüğünü ortaya koyuyor.

Ülkede 520 bin uyuşturucu bağımlısı bulunduğu açıklanması bile gerçekçi araştırmalara dayanmıyor. Bağımlıların gerçek sayısının bunun birkaç misli daha üzerinde olduğu ileri sürülüyor. Bunun bir sonucu olarak da gençler sürekli olarak uyuşturucuya karşı uyarılıyor.

Öte yandan, uyuşturucudan ürkmeye başladıklarını gizlemeyen İnterpol Şefi Zhu Entao, uyuşturucu ile mücadele edebilmek için küresel boyutta yeni bir örgütlenmeye gidilmesinin şart olduğunu açıkladı.

Ortaya dehşet verici bir soru çıkıyor: "Çin, ekonomisini ayakta tutabilmek için dünyaya el altından eroin mi ihraç edi yordu?"

Ne de olsa İngilizler yıllarca Çinliler'i afyonla uyutarak yö-netmişti. Acaba, şimdi de Çin mi dünyayı, aynı yöntemle zehirliyordu? Bu sorular o denli abartılı ve haksız sayılmazdı.

Zira 600 kilo eroin 6 ton bazmorfinden elde edilebilirdi. 6 ton bazmorfin ise 60 ton afyon ürününü gerektirirdi.

60 ton afyonun elde edilmesi için binlerce dönüm alana afyon ekimi yapılması gerekirdi. Mülkiyet hakkının bulunmadığı Çin'de bu denli geniş bir alanda afyon ziraatini ancak devlet yapabilirdi. Böyle bir ekim devletten habersiz yapılamazdı...

Şimdi işin en can alıcı noktasına geliyoruz. Diyelim ki Çin devlet eliyle yıllardır bu işi yapıyor ve Batılı ülkelerin gençliğini bu yoldan zehirleyip büyük paralar kazanıyor.

Ya ABD ne yapıyordu? Daha 1970'lerin başında haşhaş ekimini yasaklamak için Türkiye'ye "ambargo koymaktan" kaçınmayan ABD'nin olan bitenden haberi yok muydu?

Müthiş uzay teknolojisiyle, Kızıl Meydan'da okunan gazetenin manşetini uydularıyla gözleyen NASA nasıl oluyor da, Çin'in binlerce dönümlük alanlara uyuşturucu ekmesini saptayamıyordu ve hâlâ da saptayamıyor?.. Ne dersiniz? Bu işlerde bir gariplik yok mu ?

Kaynak:

Murat Çulcu, "Mafia Üzerine Notlar", İstanbul 1998'den katkıyla hazırlanmıştır.

PAPA 8. CLEMENT'İN PROJESİ

"...ağacı devirmeye yardım etmezler ya da en azından ağaç düşünce odunu toplamaya gitmezlerse, ayıbın adlarının üzerinden ebediyen silinmeyeceğini" bildiriyordu.

Papa 8. Clement'in misyonerlerinden Cumuleo Bab îâliye karşı, İranlılar'ı, Transilvanyalılar'ı, Kazaklar'ı, Buğdanlılar'ı, Eflaklılar'ı ve Bulgarlar'ı bir araya getirme görevini yüklenmişti...

Asıl adı Hippolyte Aldobrandini idi. 24 Şubat 1535 tarihinde doğmuştur. 19 Ocak 1592 tarihinde Papa seçilmiş, 3 Mart 1605 tarihinde ölmüştür. 17 Eylül 1595 tarihinde Fransa Kralı 4. Hen ri'ye ölümünden önce son duasını etmiştir. Roma'daki Doria Kitaplığı'ndaki elyazmaları arasında, 4. Henri'nin el yazısıyla yazılmış, Hıristiyanlar arasında Türkler'e karşı ittifak konulu kırk yedi mektup bulunmuştur.

Tarihçi Ranke, bu Papa'nın erdemini, dindarlığını, örnek yaşamını, sade, süssüz alışkanlıklarını övmekte, "...çalışmayı severdi ve çalışmak için gereken gücü hep bulabilen bir tabiata sahipti," demektedir. Papa tahtına oturur oturmaz İmparator Rodolphe'a imansızlara karşı savaş çağrısı yapmıştı. 8. Clement, Doğu'ya Hıristiyanları Türkler'e karşı ayaklanmaya çağırarak amacıyla çok sayıda misyoner ve dini temsilci gayretiyle öne çıkmıştı.

Papa 8. Clement, Mısır'a Cervia Piskoposu Camillo Caetani'yi göndermişti; İskenderiye Patriği kendisine yapılan ö nerilere, Papa'nın huzuruna iki büyükelçi göndererek yanıt verdi. Papa 1592'de Prag'a, 1593'te Polonya'ya ve Lübnan'a temsilciler gönderdi. 1596'da Rus Patriği'nin Roma'ya yolladığı iki temsilciyi kabul etti. General

Aldobrandini, Türklere karşı giriştiği savaşta (1595) Rodolphe'a yardıma koştuğu zaman, onun hatırasına bir madalya bastırdı. 4 Eylül

1600 tarihinde İspanya Kralı'na gönderdiği bir mektupta İran Şahı nezdindeki girişimlerinden söz ediyordu; 24 Eylül 1600 tarihinde İran'a Costa ve Diego di Miranda adlı keşişleri yolladı, aynı yılın Mayıs ayında Roma'da iki İranlı sefiri kabul etti.

8. Clement, 1594 yılında Kral Sigismund Bathory nezdinde Cervia Piskoposu Visconti'yi yolladı. Bütün bu misyonların amacı prensleri ve İmparator'u Türkler'e karşı silahlı mücadeleye davet etmektir. Belgrad kenti bir kez alındıktan sonra, tüm tarafların Türkler'e karşı ayaklanmaya başlayacaklarını umuyordu. Polonya'daki, Vatikan temsilcisine gönderdiği 10 Haziran 1595 tarihli talimatta, Türkler'in zayıf durumda bulundukları hakkında İstanbul'dan aldığı haberlere değiniyor ve "...ağacı devirmeye yardım etmezler ya da en azından ağaç düşünce odunu toplamaya gitmezlerse, ayıbın adlarının üzerinden ebediyen silinmeyeceğini" bildiriyordu. Papa diplomatik girişimlerine ara vermeden devam ediyordu. İmparator nezdinde ve Polonya ile Transilvanya'ya İspanya'ya temsilciler göndererek, Türkler'e, "insanlığın ve Tanrı'nın düşmanı olan Osmanlı zorbasına" savaş açılmasını istiyordu.

10 Kasım 1595 tarihinde İstanbul'daki sefir i Breves'e bir mektup yazan 4. Henri şöyle diyordu:

"Aziz Papa Hazretleri'nin teklifleri vesilesiyle kendi çıkarlarımı düşünmem lazım; kendileri beni takdis ederek onurlandırdılar ve bütün Hristiyan hükümdarların ve o Senyöre (Sultan'a) karşı silahlarını çevirmelerini teminen, beni İspanya Kralı ile uzlaştıracaklarını duyurdular." Tarihçi Ranke'nin yazdığına göre, Papa, 4. Henri, Avusturya ile ittifak yaparsa, Batı'nın güçlerini bir araya getirerek Doğu'ya yönelik yeni bir haçlı seferi başlatmak istiyordu. Papa en uzak ve çekimser ülkelere bile Katolik misyonlar gönderiyordu. Romanya topraklarındaki ülkeler, Papa'yı çok ilgilendiriyordu. 12 Ekim 1598 tarihinde Eflak Voyvodası "Kahraman" Mihael'e mektup yazarak onu Katolik olmaya davet etti.

Papa, imparator nezdinde de girişimlerde bulundu. Önce 5 Temmuz 1594'te *Monsenyör Doha'yı* Viyana'ya gönderdi. Üç ay sonra, Lottario Kontu *Duca di Poli'yi* 3 Ekim tarihli bir talimatla yeniden Viyana'ya yolladı. 1600 yılında yeniden *Raymond della Torre* (Thurnu)'u temsilci olarak İmparator'a gönderen Papa, adı geçenin Türkler'e karşı bir ittifaka katılmasını müzakere etti. *Arşidük*

Mathias'ın 20 Ocak 1600 tarihli bir muhtırasında, Papa'nın önerileri konusunda bilgi bulunmaktadır. Bunları tarihçi *Nic Yorga'nın* kitabından özetliyorum: Hristiyanları birleştirmek ve imansızların kendi aralarında yaptıkları ittifakları zayıflatarak bu iki grup arasında oluşmuş bulunan bağları kırmak lazımdır. İttifak (Hristiyan Ligi) arzu edilmektedir ve bugünün koşulları son derece müsaittir, ancak ihtiyatı elden bırakmamak lazımdır.

Arşidük sekiz noktada görüş vermektedir:

- 1) Hristiyan Ligi sadece birleşmenin vereceği büyük kudret nedeniyle değil, fakat bu birliğe mensup üyelerin birbirlerine saldırmalarını önlemek için de herkese açık genel bir ittifak olmalıdır. Lig'in gizli bir dinsel amacı olmadığı konusunda herkesi ikna etmek lazımdır; Protestanlar, kendilerini yatıştırmak amacıyla Lig'e alınmalıdır.
- 2) İmparator Birliğe çifte niteliğini koruyarak üye olmalıdır.
- 3) Memnuniyetsizlikleri önlemek için Avusturya kraliyetinin (Maison d'Autriche) üyelerine ve seçmenlerine danışmak lazımdır.
- 4) Saldırı şartları olanaklara göre ayarlanacaktır; bir ordu Yukarı Macaristan'ı işgal edecek ve Eflak'ın imdadına koşacaktır; ikinci bir ordu Aşağı Macaristan'ı işgal edecektir; üçüncü bir ordu Hırvatistan'ı Bosna'yı ve Windischland'ı alacaktır. Lig'in diğer üyeleri filolarını tahsis edeceklerdir. Venedikliler yardım vaadinde bulunmuşlardır ancak onlar kendi başlarına hareket edeceklerdir. Bundan da Kıbrıs ve Dalmaçya konusunda ard fikirleri bulunduğu anlaşılmaktadır; Avusturya sarayına ait toprakların bunlara verilmesi kabul edilmeyecektir.
- 5) Hristiyan Ligi en az beş yıl süreli olacaktır. Savunma konularında dayanışma içinde bulunacaktır. Son karan verecek bir *Consisterium* oluşturulacak, bunun kararları nihai olacaktır.
- 6) Moskovalılardan, İranlılardan, Gürcülerden, Keşiş Jean ya da sadece Keşiş adıyla anılan Etiyopya Kralı III. David'den, Grekler den, Arnavutlardan, Raguzalılar'dan, Polonya'dan, Eflaklılardan ve Buğdanlılardan yardım istenecektir.

7) Müzakereler Roma'da yürütülecektir, ama zamana gereksinme vardır.

8) İmparatorun, kendine bağlı devletlerin görüşlerini aldığını, ümitli olduğunu, Türklerle barış yapmak niyetinde bulunmadığını; ancak parasının çıkışmadığını belirtmek üzere Roma'ya bir Büyükelçi gönderilmelidir; İmparator mali destek talep etmektedir. Filonun bir bölümü bu yıl tahsis olunmalıdır. Ayrıca dost kardinallere mektup yazılmalı ve İmparator'a sıcak bakan İspanya kralı ile ilişkiler güçlendirilmelidir.

Diğerleri gibi Papa'nın etkisinde kalan *Arşidük Mathias'ın* nispeten olumlu olan mütalaası böyleydi.

Papa 8. Clement, dinsel inancı yeniden ateşleyicilik rolünü güven içinde, inançla ve heyecanla yerine getiriyordu. Türkler, Papa'nın ne derecede tehlikeli bulunduğunu biliyorlardı; İstanbul'daki, eski Venedik Büyükelçisi *Lorenzo Bemardo* 1592 yılında

Venedik Senatosu'nda şöyle diyordu: "Verso il Pontific il Gran Signore ha odio immortale, non solo per essero capo della nostra di unir contra di lui tutta one, ma per esser solo e proprio instrimento di unir contra di lui tutta di critiante" (Sultan, Papa'nın Hristiyan di nini kendisine karşı tüm Hristiyanlığı birleştirici bir unsur olarak kullanmasından korkuyordu). Papa Türkler'e karşı kurulacak Lig'e öylesine bel bağlamıştı ki, 1600 yılındaki Kardinaler Meclisi'nde, İtalya'daki iç mücadelelerin Osmanlı İmparatorluğu'na yapılacak saldırıyı engelleyeceğini düşünerek ağlamıştı; della Torre bu hususu İmparator'a yazdığı 9 Eylül 1600 tarihli bir r porda belirtiyor.

1601 yılında Macaristan'da *Duc de Mercpeur* ile General *Aldobrandin'nin* başarısızlıkları ve daha sonra arka arkaya ölmeleri Papa'yı acı biçimde etkiledi ve onu Türkler'e karşı 4. Henri'ye yeni bir mektup yazmaya sevk etti; Papa ve *Kardinal Pallavicini* 4. Henri'ye İmparator seçilmesinin mümkün olabileceği umudunu verdiler: "Böylece İmparatorluğu Avusturya Hanedanı'nın elinden almak ve miras yoluyla intikal havasım önlemek mümkün olabilirdi". Ama 4. Henri, Sultan ile ittifakını açık bir biçimde bozmak istemiyordu; ancak, Papa'yı kırmamak için *Rodolphe'a* yazdı ve İstanbul'daki Büyükelçisi *De Breves'i* Sultan nezdinde girişim yapmakla görevlendirdi. İmparator yanıt vermeyince Kral da artık bu konuya karışmayacağını söyledi. Papa Haçlı seferini düzenleyebilmek için Fransa ile İspanya arasında sürekli bir barış kurulmasını istiyordu; İspanya Türkler'e karşı yürümeye hazırdı. Ancak bu tam bu sırada, Fransa Kralı 4. Henri, kendisine karşı İspanya'nın Paris'teki büyükelçisi *Taksis* tarafından bir komplo düzenlendiğini öğrendi; bu komplonun baş oyuncusu Kral

9. Charles'ın evlilik dışı oğlu, Auvergne Kontu *Charles de Valois* idi. Adı geçen Kral'ın metresi olan Vernoil Markizi *Henriette d'Entragues'in* ana bir kardeşiydi. 4. Henri bu konuda *Bethune'e* yazdığı bir mektupta İspanyollar'ın bu sinsi dolaplarını daha fazla kabul etmenin olanaksız olduğunu söylemekteydi. Papa 8. Clement, Kral 3. Philippe'nin bu davranışını kınadı; ancak Papa'nın Fransa Kralı'ndan Sultan'a karşı İspanya Kralı ile ittifak yapmasını istemeyeceği belli olmuştu.

Bu bitmez tükenmez girişimler ve Hristiyan hükümdarlarla yapılan sabırlı müzakereler Papa 8. Clement'e yetmiyordu. Bunlara ek olarak Osmanlı İmparatorluğu'nu en önemli desteğinden yoksun kılarak kalbinden yaralamak istedi.

Asıl adı *Scipinoe Cicala* olan ünlü *Sinan Paşa*, önce zorla Müslüman yapılan, sonra inanarak Müslüman kalan bir dönmeydi. Babasıyla birlikte esir düşmüş ve birlikte İstanbul'a götürülmüştü. Sinan Paşa'nın çok önemli bir konumu vardı. Kral 4. Henri kendisine 7 Temmuz 1582 tarihinde kapitülasyonların yenilenmesi için şöyle yazmıştı: "Çok ünlü ve büyük Senyör, Büyükelçi *Germiny* pek çok mektubunda yüksek erdem ve yetenekleriniz nedeniyle Sultan nezdinde işgal ettiğiniz yerin önemini bize bildirmiştir." Bu ünlü Türk generali *Calugareni'de* Eflak Voyvodası *Michael* tarafından püskürtülmüştür. İstanbul'daki, Fransa Sefiri 17 Eylül 1595'te Kral 4. Henri'ye yazdığı bir mektupta Sinan'ın bir mızrakla alnından yaralandığını, kan kaybettiğini ve bir dişinin düştüğünü bildirmektedir; *Marco Venier* Venedik Doge'una yazdığı 5 Şubat 1596 tarihli bir mektupta *Sinan Paşa*'nın imansız ve şeytan ruhlu olduğunu bildirmektedir. Papa, *Sinan Paşa*'nın akrabaları Cizvit Papazları *Antonio Vincenzo Cicala* aracılığıyla kendisini Katolik dinine döndürmek hususunda ikna etmeyi düşündü. *Rinieri* bu konuda şimdiye kadar yayınlanmamış belgeleri yayınladı (*Clementi 8 ve Sinan Paşa Cicala*, Roma 1898). Cicala'nın annesi *Lucrecia*, *Sinan Paşa'yı* Messina'da 1598 yılında görmüş ve Hristiyanlığa dönmesi için yalvarmıştır; daha sonra *Lucrecia* durumu yeğenlerine anlatmış, onlar da Papa'ya yazmasını önermişlerdir. Papa 28 Kasım 1598 tarihli cevabında *Lucrecia Cicala'yı* tebrik etmekte ve sadrazamın sadece annesine değil, ikinci anası olan Katolik Kilisesi'ne dönmesini ümit ettiğini bildirmektedir. Bu arada Papa, Rahip *Antonio Cicala'yı* Avusturya Arşidükü'ne ve daha sonra İspanya Kralı 3. Philippe'ye göndermiştir. *Sinan Paşa'nın* kardeşi *Carlo Cicala* Naxos adasında resmi yöneticiydi, hatta Eflak ile Boğdan tahtına geçme ümidini taşımaktaydı.

Cicala Sinan Paşa'nın Hristiyanlığa dönmesi projesi Naxos adasında görüşülmüştür. Papa 8. Clement, 8 Mayıs 1600 tarihli iki mektupla *Carlo Cicala'yı* bu hassas konuyla görevlendirmişti. Ama, Latinlere olan nefretleri nedeniyle kendi arzularıyla Bab-ıâli'ye katılan Naxos Adası düklüğüne 1600 Mayıs tarihli bir irade ile *Carlo Cicala* getirilince, Sultan Mehmet onu annesini yanına getirmek zorunda bırakmış oluyordu. *Sinan Paşa Cicala'ran* annesini de İslam dinine geçirmeye çalıştığı sanılıyor; böylece kimin kimi ikna etmeyi başaracağı görülmüş olacaktı; ancak annesine olan sevgisinin onu kendi yanında yaşamaya razı ettiği daha muhtemel sayılıyor.

Mitolojide Ariadne'nin adası olarak bilinen Naxos Adası'nda buluşan *Sinan Paşa Cicala*, kardeşi *Carlo* ile Cizvit Papazı *Vincenzo Cicala*, Papa 8. Clement ile İspanya Kralı 3. Philippe'nin teklifini tartıştılar. Bir yıl sonra Papa, Rahip *Antonio Cicala'yı* Madrid'e yolladı. Papa, Katolik dinine dönecek olan *Sinan Paşa Cicala'nın* yardımıyla Osmanlı İmparatorluğu'nu yıkmak hususunda İspanya Kralı'nın yardımını talep ediyordu; amacı Konstantinopl'e bir Hristiyan hükümdar yerleştirmekti; bu hükümdarlık veraset yoluyla babadan oğula intikal edecek ve Türkiye halkları Katolik yapılacaktı. *Sinan Paşa* Bab-ıâli'ye karşı ayaklanırsa, Papa ona İspanya Kralı'nın ve diğer Hristiyan hükümdarların kine ek olarak, kendi kadırgalarının ve diğer askeri ve dini kuruluşlarının yardımlarını da vaat etme kteydi. Kral 3. Philippe, *Sinan Paşa'ya* yazılı olarak, Sultan'dan kurtaracağı İstanbul dahil, tüm toprakları bırakmayı vaat ediyordu. Bunun istisnası, İspanya Kralı'na tahsis olunacak Kudüs, Atina ve Neopatria Dukalığı ile İmparator'a verilecek olan Macaristan ile Transilvanya idi. Görüldüğü gibi Osmanlı Devleti tam anlamıyla paylaşılıyordu. Papa Clement bu kararları onaylıyordu.

Görüşmeler bu şekilde sonuçlanınca, Papa 8. Clement *Sinan Paşa Cicala'ya* 5 Nisan 1603 tarihinde iki mektup gönderdi. Bu mektuplar Vatikan'ın gizli arşivindedir.

Birinci mektupta, Sinan Paşa'nın Türk eyaletlerini almasını ve bunları Katolikliğe geçirmesini onaylıyor, bu konuda İmparator Rodolphe ve İspanya Kralı'yla anlaştığını ve bunların silah desteğiyle kendisine yardım edeceklerini teyit ediyor; Sinan Paşa'dan istediği tek şeyin Katolikliğe geri dönmesi olduğunu belirtiyor ve kendisini geçmişteki günahlarından aklıyordu. İkinci mektupta, Sinan Paşa'nın Katolik Kilisesi'ne geri dönme kararını hatırlatıyor, Sinan Paşa Sultan'a isyan eder etmez, İmparator'un, İspanya Kralı'nın ve diğer Hristiyan hükümdarların ve tüm Hristiyan kurumların yardımıyla kendisine yardım etmeyi garanti ediyordu. Nihayet, Papa, dönme Sinan Paşa'yı ve onunla birlikte olanları İsa'nın Havarileri Pierre v e Paul'ün himayesine alıyordu!

Bu proje son derece beceriyle hazırlanmıştı ve başarı kazansaydı Bab-ıâli yukarıda sayılan eyaletin kaybından çok daha büyük bir darbe yemiş olacaktı.

Ama, Ocak 1603'te İstanbul'da askeri karışıklıklar oldu; Sultan III. Mehmet Aralık ayında öldü; aynı yıl içinde Şah Abbas Gürcüstan'ı fethetti ve Ermenistan'ı tehdit etti. Kardinal Albodrandini 28 Şubat'ta Sicilya Kralı yardımcısına zamanın çok uygun olduğunu ve Carlo Cicala'nın Doğu'ya gönderilmesi gerektiğini yazdı. Sinan Paşa bir ordunun başında Ermenistan'a doğru yola çıktı, ancak 6 Ağustos 1605 tarihinde İranlılar tarafından tartışmasız biçimde mağlup edildi. Güçlkle kaçtı ve Kürdistan (Eyaletinin) başkenti Diyarbekir'i yöneten oğlu Mahmut Cicala'nın yanına sığındı (Sinan Paşa Cicala'nın pek çok oğlu vardı, bunlardan biri 1612 yılında Sultan 3. Mehmet'in kızıyla evlendi.). 2 Aralık 1605 tarihinde orada üzüntüsünden öldü.

Papa 8. Clement böylece Osmanlı İmparatorluğu'nu mahvetmek için en güvendiği yardımcısını kaybetmişti. Papa da Sinan *Paşa Cicala* 'dan dokuz ay önce, Hristiyanlığın galebesi rüyasının gerçekleştiğini göremeden öldü.

Kaynak:

Trandafir G. Djuvara, 'Türkiye'nin Paylaşılması Hakkında Yüz Proje', (Çeviren. Pulat Tacar), s.100-6,1999, Ankara

VATİKAN'IN GİZLİ İLİŞKİLERİ

Vatikan servetinin tam olarak ne kadar olduğu hiçbir zaman açıklanmayan bir sırdır. Yıllık gelirleri bazı kalemlerde açıklanır, yaptığı açıklamalar biraz da abartarak gösterilir ancak mal varlığı tam olarak asla açıklanmaz. Vatikan tam bir "Bezirghan" gibidir; daima gelirlerinin azlığından yakını ama ilginçtir ki her geçen yıl biraz daha zenginleşir, biraz daha fazla para kazanır. Vatikan maliyesi yılda iki kez incelenir. Mali komisyonda kardinaller vardır ve başkan da (Prefektür denir) Amerikalı Kardinal Edmund Szoka'dır. ^[1]

Vatikan şu anda dünyanın en zengin devletlerinden birisidir. Ünlü Vatikan uzmanı Peter Hebblethwaite'nin dediğine göre de bu devlet hiçbir özel girişimcinin ya da kapitalistin baş edemeyeceği kadar katı "Sosyalistçe" kurallarla yönetilmektedir. Aynı uzmana göre bu nedenle Vatikan yeryüzündeki tek Sosyalist Tanrı-Devlet sayılmalıdır. Gerçekten de Vatikan'da hiçbir devletin yapamayacağı bir "sistem" ve yönetim anlayışı yürürlükte.

Gördükleri işe göre dünyada en az maaş ve ücret alan insanlar buradadır. Buna rağmen toplam 1000 kişiyi geçmeyen Vatikan bürokrasisi, 2500 işçisiyle dünyanın en kalabalık dinsel topluluğunu (yaklaşık 900 milyon) hiçbir aksama olmadan yönet mektedirler. Bu gerçeği yeni öğrenen bir Amerikalı zengin kendini tutamamış ve "Aman Tanrım! Meğer dünyanın en kârlı şirketi Vatikanmış," deyivermişti. 600 kişinin yönlendirdiği 900 milyon insan koşulsuz olarak Vatikan'a bağlıdır ve onun emir lerine tabidirler. Dahası, onu korumak, geliştirmek ve gerçekte daha da zenginleştirmekle yükümlüdürler. Bu emeklerine karşılık Papa'dan alabilecekleri tek "gelir" her pazar günü Papa'nın onlar adına yaptığı "şükran duasıdır", o kadar.

Vatikan'ın doğrudan ya da dolaylı olarak sahibi olduğu ya da yönlendirdiği günlük, haftalık ve aylık 200'den fazla gazete ve dergisi, 154 radyo istasyonu ya da emisyonu, 49 TV kanalı ya da kablolu yayını bulunmaktadır. Vatikan'ın gelirleri başta her ülkedeki Katoliklerden kesilen Kilise Vergisi; aidatlar; bağışlar; şirket gelirleri; hediyelik eşya satışlarıyla elde edilen gelirlerden oluşmaktadır. Basın yayından elde edilen reklam gelirleri de epeyce tutmaktadır. Vatikan bir diğer gelir kaynağı da Hristiyanlığı temsil eden kişileri, örneğin İsa'yı, Meryem'i, azizleri ya da sembolleri (Haç gibi) pazarlayarak elde ettiği kazançlardır. Bu açıdan bakıldığında Vatikan'ın kendi Tanrısını (İsa) ve dinini en iyi pazarlayan holding olduğu apaçık görülebilir.

Vatikan'ın gelirleri sadece bunlar değildir. Vatikan, dünyanın önde gelen birçok şirketinde hissedardır. Çeşitli ülkelerde sayısız gayri menkulü vardır. Birçok bankanın ortağıdır. Özellikle giyim ve turizm sektörlerinde de kazançlı yatırımları ve ortaklıkları vardır. Avrupa Birliği içinde Vatikan'a bağlı olarak çalışan "Katolik Tekstil Sanayicileri Birliği" onun çıkarlarının yöneticisi durumundadır. Benzer şekilde ayakkabı, yiyecek ve enerji ile inşaat sektörlerinde de kârlı yatırımları vardır.

Sözün kısası, 200 milyon nüfuslu ABD'yi yönetebilmek için sadece Washington'da 250.000 devlet memuru bulunduğu düşünülürse Vatikan mucizesi daha iyi anlaşılır. İhraç malı olarak sadece "dualar ve emirleri" olan bir devletin dünyanın en kalabalık topluluğunu yönetip dünyanın en zengin devletlerinden biri olabilmesi başka hangi sözcükle tanımlanabilir ki...

Böylesine zengin ve güçlü bir devletin başında kim olmak istemez ki? Bu nedenle Vatikan'ın içinde sürekli bir mücadele yaşanmaktadır. Vatikan'da etkileri ve güçleri tartışılmayacak başlıca altı akım vardır. Bunlardan ikisi "laik", dördü "dinsel" niteliktedir. Laikler OPUS DEI (Tanrı'nın işleri) ile Malta Şövalyeleri'dir. OPUS DEI İspanyol asıllıdır ve sadece 65 yıllık bir örgüttür. Buna rağmen günümüzde Vatikan'da en etkili olan "laik" kurumdur. Gizli bir örgüt olan OPUS DEI'nin tüm üyeleri Katolik meslek sahiplerinden oluşmakta fakat her ülkede örgütten sorumlu bir kardinal bulunmaktadır. Vatikan pasaportu taşıyan bu kardinallerin dokunulmazlıkları vardır ve sadece Papa'ya karşı sorumludurlar. Curia bile bunlara dış geçirememektedir.

Malta Şövalyeleri ise öncekinden çok daha eski ve köklü, aristokratik bir örgüttür. Bu da önceki gibi kapalı devre işleyen bir örgüttür ve ününü Türklere karşı Katolik inancını savunarak edinmiştir. İlkın Rodos'ta kurulmuş, burası Osmanlı'nın eline geçince Malta'ya sürülmüşlerdir. Türklüğe ve İslamiyet'e kökten karşı bir örgüttür. İlginçtir ki bu sofu Katolik örgütü ölümünden bir yıl önce Turgut Özal'a özel statü sağlayarak onursal üyelik beratı vermişti!

Vatikan'ın iç siyasetinde ve çekişmelerinde dört dinsel akım etkili olmaktadır. Bunlardan birincisi, Dominiken tarikatıdır. Bunlar için en önemli olan husus kurum olarak Kilise'nin sürekliliğinin korunması ve her koşul savunulmasıdır. Dominikenler, "Önce Kilise" diyen tarikattır. Aristokratik ama aynı zamanda da gaddar ve dogmatik olmakla tanınırlar. Ortaçağın Engizisyon Mahkemeleri'ni bunlar kurdurmuşlar ve milyonlarca insanı -özellikle cadı diye nitelendirdikleri kadınları- yaktırmışlardır.

Dominikenlerin tam karşısında Fransisken tarikatı vardır. Bunlar içinse önce Roma'daki Kilise değil, "Önce Hristiyanlık" gelir.

Fransiskenler yoksullardan yana, din adına karşılıksız çalışan keşişler topluluğudur. Onlar için önce Kilise ya da Papa değil, Hristiyanlığın yeryüzünde egemen olması önemlidir.

Üçüncü topluluk Fransiskenler kadar çalışkan ama Dominikenler kadar acımasız olabilen Cizvitler tarikatıdır. Bunlar Katolik âleminin "Entelektüelleri" konumundadırlar. Bunlar için önemli olan ise "Papalık makamı"dır. Papaların kendileri ya da Kilise'nin kendisi değil, "Papalık makamı"nın korunması ve savunması öncelik taşımaktadır. Cizvitler bu anlayışla birçok papaya -halen Papa olan 2. John Paul da dahil- karşı çıkmışlardır. Papaları yücelten OPUS DEI ile Papalık makamını yücelten Cizvitler kavgalıdırlar. Cizvitlere göre OPUS DEI, papa-tapınıcılığı (Papatry) yapmaktadır. Vatikan'daki iktidar kavgasında önemli bir yer tutan Cizvitler en hızlı misyoner Örgütüdür. Engizisyon mahkemelerini kurarak milyonlarca insanı yaktıran Dominikenler kadar acımasız olan Cizvitler, Türkiye'de ilk misyoner okulunu açan gruptur. 18 Kasım 1583 tarihinde Cizvitler tarafından açılmış olan bu okul Karaköy'deki Saint-Benoit Lisesi olup bugün de faaliyetlerini sürdürmektedir. OPUS DEI dördüncü akımın temsilcisidir. Onlara göre papanın kimliği, Kilise'nin de, Papalık makamının da üstündedir. Papa Tanrı-Krallığının kutsal önderidir. Böylesine yüce bir mertebeye erişebilen kişi de elbette olağanüstü bir kişidir. Bu nedenle OPUS DEI, böylesine olağanüstü bir kişi tarafından temsil edilen Vatikan Devleti'nin yüceltir ve Kilise'yi ikinci planda görür. Vatikan Devleti'nin uluslararası "Resmi" ideolojisi ise işte bu dört akımın ortak paydalarıyla oluşturulmuş olan ve tüm Hristiyan âlemini bir çatı altında toplamayı öngören Ekümenizm hareketidir. İsviçreli parlamenter ve toplum bilimci Jean Ziegler'in dediğine göre OPUS DEI kendisiyle Komünizm kadar mücadele edilmesi gereken, gizli çalışan aşırı sağcı bir harekettir, İngiliz araştırmacı Michael Walsh'ın deyimiyle bu örgüte OPUS DEI değil OCTOPUS DEI (Ahtapotun İşleri) denilmeliydi. Polonyalı Kardinal, Şair ve Aktör Karol Wojtyła'yı, Papa 2. John Paul olarak Vatikan'daki tahta oturtan bu örgüttür.

Karol, Papa seçilince Cizvitlerin başı Peter Pedro Arrupe he -men muhalefete başladı. OPUS DEI tarafından seçtirilen Papayı tanımamakla tehdit etti. 1983'e kadar Cizvitler 2. John Paul'a karşı muhalefet ettiler. Bu arada Papa'ya suikastlar düzenlendi.

Portekiz'de oturan Arrupe'nin taraftarı bir papaz, Papa'yı tahtından otururken bıçakla saldırarak öldürmek istedi. Papa ise OPUS DEI'nin Vatikan'da tüm dizginleri eline alıncaya kadar bekledi. 1983'te Cizvitlere karşı taarruza başladı. Kişisel yetkisini kullanarak Cizvitlere yeni bir önder seçilmesinin sağladı. Bu, 54 yaşındaki Hollandalı Cizvit Hans Kolvenbach'dı. Bu seçimde Papa'nın adamı diye bilinen Kolvenbach'ın seçilmesi Cizvitleri yeniden ateşledi. Bu kez doğrudan OPUS

DEI'yi hedef alan saldırılara başladılar. Ve OPUS DEI'yi, aynen, Katolik Kilisesi'ndeki Mason Locaları olarak tanımladılar. Buna karşılık Papa da onları Latin Amerika'da Marksistlerle dayanışma halinde olmakla suçladı. Papa bir risale yayınlayarak Marksizm'i kınadı. Cizvit ler de buna karşı Papa'nın Latin Amerika'daki kapitalist sömürüyü, adaletsizlikleri ve işkenceleri görmezden gelmekte olduğunu ve yoksulları insan yerine koymadığını vurguladılar. Konu daha sonra insan hakları tartışmasına geldi. Cizvitler ısrarla insan haklarını savundular. Papa da köşeye sıkışınca Vatikan'ın daima insan haklarından yana olduğunu yayınladığı bir risaleyle yineledi. Tartışma büyüdü. Bu arada Papa, tarihte ilk kez olarak doğrudan OPUS DEI üyesi olduğu açıklanmış olan bir gazeteciyi, 48 yaşındaki ABC gazetesinin Roma muhabiri İspanyol asıllı }oaquin Navorro-Valls'ı

Vatikan'ın basın sözcüsü yaptı. Böylelikle sadece kardinallere ayrılmış olan böylesine önemli bir göreve tarihte ilk kez din adamı olmayan laik bir kişi atanmış oldu. Papa, ayrıca, 1984'e kadar Cizvitler tarafından yönetilen Radyo Vatikan'ın başına da yine laik bir kişiyi atamıştı.

Vatikan'ın ve Papalığın tarihi sayısız cinayet, entrika ve skandalla doludur. Bugüne kadar gelip geçmiş 263 papadan kaçının eceliyle, kaçının cinayete kurban giderek öldüğü belli değildir. En yakın örnek, bugünkü Papa'dan önce Papa seçilen ve sadece 33 gün papalık yapabilen I. John Paul'dur. Vatikan uzmanı araştırmacı David Yallop'un belgeleriyle açıkladığına göre bu Papa Vatikan'ın içindeki bir "Konspirasyon=Fesat Örgütü" ile "P2 Mason Locası"nın ortak girişimiyle öldürülmüştür. Vatikan'da gece sapasağlam yatıp sabaha ceset olarak kaldırılmak su içmek kadar olağan bir durumdur.

Amerikalı Kardinal Joseph Bernardin, Amerikalıların papa adayıydı. 1995'de ABD'deki Yahudi Merkezi'nde yaptığı konuşmada Katolik Kilisesi'ni eleştirdi ve "Anti-semitizm İncil'den kaynaklanıyor" demek cesaretini gösterdi. Nedir ki bu açıklamasından sonra esrarengiz bir şekilde hastalandı ve öldü!

Vatikan'ın özellikle 2. Dünya Savaşı sırasında güçlendirdiği müthiş bir istihbarat ağı vardır. Vatikan'ın içinden çeşitli ulusların başta Fransa, Polonya ve Almanya istihbarat örgütleriyle birlikte çalışan kardinaller çıkmıştır. Bunlardan bazıları daha sonra papa yapılmışlardır. Örneğin 1978'de eceliyle ölen Papa 6. Paul, gizli istihbarat örgütleriyle içli dışlı olmuş bir kardinal olarak tanınıyordu. Vatikan "Kirli" işlerinde daima taşeron kullanan bir devlettir. Bu pis işleri temizlemek mafyanın görevidir.

Vatikan'ın siyaset alanında de yarı-gizli yarı-resmi desteklediği partiler ve siyasetçiler vardır. Bunlara en iyi örnek Almanya'daki CDU/CSU (Hristiyan Demokratlar ve İsviçre'deki CVP (Hristiyan Halk Partisi) çizgisidir. Vatikan'ın bu ve diğer birçok siyasi yapıyla, örneğin öğrenci ve işçi kuruluşlarıyla, organik bağı vardır. Vatikan, BM'de, Unesco'da, FAO'da, AB'de ve OAS (Amerika Devletleri Örgütü) de "gözlemci" statüsündedir.

Vatikan nedir, sorusunun gerçek yanıtı da işte bu ilişkilere bağlıdır. Vatikan, ekonomi-politiğiyle "Devlet Sosyalizmi"ni uygulayan -kendi sosyalizme karşı olsa da- bir Kilise Devletidir. Toplumsal-tarihsel bağlamında ise işlevleri itibarıyla "Dogmatik-Dinci" bir devlettir. Bu özelliğiyle de günümüzde çok sık kullanılan Fundamentalizm'in (köktencilik) çağımızdaki en eski ve en güçlü temsilcisidir.

Gerçekten de Vatikan dünyada devlet çapında örgütlenebilmiş ilk Fundamentalist Tanrı-Krallığıdır.

PAPANIN "GİZLİ" KARDİNALLERİ...

16 Nisan 1995 tarihinde Papa 2. John Paul, St.Peter Meydanı'nı dolduran 200 bin kişilik kalabalığa Paskalya mesajını okudu. Papa ilk kez bu Paskalya mesajında siyasal haklar edinmek için silahlı mücadele veren örgütleri bizzat dile getirdi. Papa aynen şunları söyledi:

"Özellikle Kürtleri, Filistinlileri ve Latin Amerika'daki grupları siyasal haklar elde etmek için silahlı mücadelede bulunmaya son vermeye çağırıyorum. Toplumda karşılıklı kabule ve saygıya dayalı kullanılabilir (equitable) çözümün tek yolu vardır. Diyalog. Ben onları bir an önce diyalog başlatmaya çağırıyorum."

Bu Papalık çağrısından sonra ilginç gelişmeler oldu. İlk Belçika'da, sonra da Almanya'da "Diyalog" grupları oluştu. Hemen ardından 1995 yılının Eylül ayında "PKK diyalog istiyor" sesleri yükseltilmeye başlandı. Bunları "Türkiye diyalogdan kaçıyor" şeklindeki Batı basınının manipüle edilmiş, haberleri izledi. Türkiye yeniden insan hakları örgütlerinin boy hedefi haline getirildi.

Vatikan'ın ve onun bürokrasisinin Türkiye'deki siyasi gelişmelerle doğrudan ve açıklanmış iradeyle ilgilenişi işte bu 16 Nisan Paskalya konuşmasından sonra hız kazandı. Ne hikmetse bu dönemde o güne değin Diyalog sözcüğünü telaffuz bile edemeyen bazı çevreler birdenbire "Din" aşkına "Diyalog ve Hoşgörü" toplantıları düzenlemeye başladılar.

Papa'nın ne tür bir Diyalog çağrısı yaptığı ise Katolik Kilisesi tarafından yayınlanan resmi belge ve yayınlardan anlaşıldı. Katolik âleminde en ciddi ve en çok izlenen yayın organı olan *The Catholic VJorld.Report* (ABD tarafından finanse ediliyor) Mayıs 1995 sayısında Türkiye'yi tek taraflı suçlayan bir haber yayınladı. Haberde Amerikalı Cumhuriyetçi Senatör John Porter'ın "Türkiye'de Kürtlere jenosit uygulanıyor" şeklindeki demeci verildikten sonra Müslüman Türklerin elindeki Ankara Hükümeti'nin başta Kürtlere, Aramilere, Ermenilere,

Süryanilere ve Rumlara baskı yapmakta olduğu vurgulandı. (Aynı senatör bilindiği gibi ABD'de Ermeni Soykırımını tezini savunur. Eşiyle birlikte Türkiye'ye gelerek bazı Kürt liderleriyle görüşmüştü.) Aynı dergi Haziran 1995 sayısında ise tam altı sayfalık bir yazıyla Türkiye'nin AB'ye girmesini engelleyeceğini duyurdu. Papa'nın Diyalog çağrısının böylesine kasıtlı bir Anti-Türkiye kampanyasını seslendiren bir "monolog" olduğu da anlaşıldı.

Rastlantı bu ya, 1995'ten bu yana Türkiye'de diyalogla yatıp hoşgörüyle kalkanlar, ne hikmetse tıpkı Vatikan ağzıyla konuşarak terörist bir örgülle Türkiye Cumhuriyeti'ni "Diyalog ve Hoşgörü" yutturmacasıyla, kendi deyimleriyle, "Diplomatik" görüşmelerde bulunmak üzere, eşit taraflar olarak "Diyalog Masası"na oturtmaya uğraştılar.

Vatikan bu gelişmeleri nasıl değerlendirdi, bilinmez ama geçtiğimiz hafta papa 2. John Paul, sessiz bir atama yaptı. 21 Şubat 1998'de resmiyet kazanarak yürürlüğe giren bu atama olayı ile Kardinaller Koleji'ne (Vatikan'ın Senatosu) 20 yeni kardinal atandı. Böylece bu Papa'nın ölümünden sonra yapılacak olan seçimde oy kullanma hakkına sahip olan kardinal sayısı 122'ye yükseltildi. (Gerçekte

166 kardinal var. Bunlardan 80 yaşının üstündekiler oy kullanmıyorlar.) Yeni kardinallerden ikisi de Amerikalıydı. Bunlardan biri Türkiye'deki "Diyalog ve Hoşgörücülerini" yakından tanıyan Şikagolu Francis Kardinal George, diğeri de eski Denver Başpiskoposu James Kardinal Stafford'du.

Ancak ilginç olan bu değildi. Papa 2. John Paul neredeyse 100 yıldır uygulanmayan bir "Papalık Hakkını" da bu atamalarda kullanmıştı. Vatikan terminolojisinde "in pectore", yani gizli Kardinal atamıştı. Söz konusu sözcük Latince "Kilisenin bağına bastığı gizli evladı" anlamına gelmektedir.

Diğeri bir anlatımla "in pectore" ile yıllardır Vatikan'ın "gizli" hizmetinde çalışan ve/fakat kendi ülkesinde kimliğini gizleyen başka dine mensup iki kişisi şu anda Vatikan'da Kardinal yapılmış bulunuyorlar. Papa'nın özel "Audience=Görüşme" yapmasından sonra kardinalliğe getirmeye uygun gördüğü bu kişilerin kim oldukları şu anda Papa'nın bu şahısların kimliklerini ölümünden önce açıklaması gerekiyor, yoksa bu kişilerin "in pectore" statüleri kimlikleri açıklanmadan sürecektir.

Yıllardır Vatikan'ın isteklerini yerine getirerek "Gizli Katolik" olarak çalıştıkları ve bizzat Papa'nın dediğine göre gerçek kimliklerinin açıklanması halinde ihanetleri nedeniyle kendi ülkelerinde öldürülebilecekleri ihtimali bulunan bu iki kişisi acaba kimdir? Bunlardan birinin Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki bir din adamı olduğu tahmin ediliyor. Diğeri de acaba Ortadoğu'dan Müslüman bir lider, kral ve / veya bir din adamı mıdır?

RUHANİ LİDER PAPA'YI ÖLDÜREN VATIKAN A.Ş.'NİN İFLASI

Piskopos Paul Marcinkus, Michele Sindona'nın bankacılık dehasını Amerikalı yetkililere anlatırken bu dehanın, ekonomik yatırımları adeta ufalıyordu. Ekonominin temel kurallarından biri der ki: Eğer bir adam bir bankadan yüklü miktarda para aşırırsa o bankada bir delik açılır. Bu delik büyüdükçe sahte yatırımlar işe yaramaz hale gelir. Bu açığı kapamak için nakit paraya, düzenli bir gelir kaynağına ve mali dengeye ihtiyaç vardır. Ne var ki Sindona'nın en büyük iki bankası olan Banca Unione ve Banca Privata Finanziaria'da böyle bir mali delik söz konusuydu. Sindona bu sorunu her iki bankayı da Banca Privata adında tek bir çatı altında birleştirerek çözmeyi düşündü. Ancak bu iki delik birleşince ortaya öyle kötü bir banka çıktı ki herhalde ülkenin en miyop bankacısı bile bu deliği fark edebilirdi. Temmuz 1974'te Sindona'nın yeni bankası 200 milyar dolarlık zarar gösterdi.

Sindona mali deliği tıkamak için Banca di Roma'nın yöneticilerini Banca Privata'ya 200 milyon dolar vermeye ikna etti. Ne yazık ki bu taktik işe yaramadı. 200 milyon dolar bankayı çöküşten kurtarmak için yeterli değildi. Eylül 1974'te Banca Privata, kuruluşundan sadece üç ay sonra 300 milyon dolardan fazla zarar göstererek adeta buharlaştı. Banca di Roma da Sindona'nın aklına uyup diğeri bankaya 200 milyon dolar verdiği için iflasın eşiğine geldi. Vatikan, bankaların içinde bulundukları bu kötü durumları nedeniyle 27 milyon dolar kaybetmişti. Üstelik Banca Unione ve Banca Privata'ya yatırdığı paralar da uçup gitmişti. İsviçreliilerin tahminine göre Kutsal Kilise'nin zararı 240 milyon doları aşmıştı, Bazılarına göreyse bu zarar 1 milyar dolara yakındı.

Bu sancılı dönemlerde bir mali kriz de 1972'de Sindona'nın binbir hileyle satın aldığı Franklin

National Bank'ta yaşıyordu. Bankadaki mali açık kapatılabilecek türden değildi. Franklin National 3.3 milyar dolarlık aktifleriyle ile Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük sekizinci bankası olarak görülüyordu. Ne var ki iki yıl içinde Sindona bu Long Island bankasının da kasalarını tamtakır yapmayı başarmıştı. Bankanın batmasıyla ülkenin ekonomik dengesinin bozulacağından korkan Amerikan hükümeti, Sindona'ya bankayı ayakta tutması için istediği kadar kredi alabileceğini söyledi. 1974'ün Eylül ve Ekim aylarında 1 milyar dolardan fazla para federal kaynaklardan Franklin Bank'a aktı. Ama ne yazık ki bu hiçbir işe yaramadı. 8 Ekim'de Franklin National çöktü; federal kaynaklara 2 milyar dolar zarara neden oldu. Bu, Büyük Kriz'den beri Amerikan ekonomisi tarihinde yaşanan en büyük banka fiyaskosuydu.

Franklin National'ın hesaplarını inceleyen yetkililer bankanın iflasının arifesinde Sindona'nın bankadan 45 milyon dolar çektiğini gördüler. Sindona bu parayı İtalya'daki girişimlerinde kullanmak amacıyla almıştı.

Banca Privata ve Franklin National'ın çöküşünün ardından Sindona'ya ait olan şirketlerin teker teker battığı haberi tüm Av -rupa'da duyuldu. Birkaç hafta içinde Hamburg'daki Bankhaus Wolff, Köln'deki Bankhaus Herstatt ve Zürih'teki Amincor Bank iflas bayrağını çekmişti. Sanki bu bankalarda yatan milyarlarca dolar yer yarılmıştı da içine girmişti, İtalyan basını alaylı bir üslupla buna "*Sindona'nın çatlağı*" diyordu.

İtalyan yetkililer Sindona için tutuklama emri çıkaradursun, o çoktan İsviçre üzerinden New York'a kaçmıştı bile. Hatta bu rada Jony Gambino'nun G&G (Gambino & Genovese) şirketinin "finans danışmanı" olarak 5. Cadde'deki Hotel Pierre'in lüks bir odasında hiç dikkat çekmeden kalıyordu. Başkan Nixon döneminde Hazine Bakanı olan David Kennedy'nin tavsiyesi üzeri ne Sindona, Richard Nixon / John Mitchell hukuk firmasını, bir suçlu olarak ülkesine iade edilmemek üzere savaşmak için tuttu. Ayrıca bir halkla ilişkiler danışmanı ile birlikte çalışmaya başladı. Bu danışman Sindona'nın Amerika'nın çeşitli üniversitelerinde konuşma yapması için gerekli ortamı ayarlıyordu.

Kendine ait olmayan parayı zimmetine geçirmek suçundan Milano mahkemesi tarafından gıyabında üç buçuk yıl hapse mahkûm edilmesinden birkaç gün sonra Sindona, mali güvenilirlik ve ahlâki değerler hakkında Kolombiya Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada şunları söylüyordu: "Yasalara karşı gelerek haksız kazanç elde edildiğinde elbette ki kamu vicdanı bundan rahatsız olacaktır. Bu işi yapan ve yapılmasına göz yumanlar şiddetle cezalandırılmalıdır!"

Sindona'nın böyle seçkin kuruluşlarda boy göstermesi şaşılacak şeydi. Üstelik Sicilya Mafyası'nın mali reisi gelecekte Amerikan iş dünyasının başına geçecek olan genç beyinlere iş ahlâkı, finans stratejileri ve dürüstlük konusunda dersler veriyordu!

Eylül 1975'te Sindona'nın, New York Belediye Başkanı Abraham Beame ile selamlaşırken çekilmiş fotoğrafları İtalya'da büyük yankı uyandırdı. İtalyan gazetesi *Corriere della Sera*'da çıkan bir makalede şunlar yazıyordu: "Sindona nutuklar çekmeye ve Amerikalı dostlarıyla şatafatlı bir yaşam sürmeye devam ediyor. Artık yasaların herkes için eşit olduğunu kim savunabilir ki? Elma çalan sıradan bir vatandaş aylarca, hatta belki de yıllarca hapis yatarken ya da yurtdışında çalıştığı için vatanına gelemeyen bir erkek askerlik yapması için zorla yurda getirilirken, neden Sindona hâlâ elini

kolunu sallayarak dolaşıyor! Artık yasalara inancımız kalmadı."

Bu yakınmalar Amerika'da bulunan Sindona'nın umurunda bile değildi. Johnny Gambino ve New Yorklu diğer mafya üyeleri Sindona'yı el üstünde tutuyordu. Ona Don Michele diye hitap ediyorlar, şerefine partiler ve yemekler veriyorlardı. Johnny'nin oğlu Nino Gambino o günlerde Sindona'ya gösterilen ilgiyi şu sözlerle anlatır: *"Ailede herkes ona karşı çok nazikti. Hatta bazen ona 'Don Michele, sen tüm Sicilyalılar arasında en muhteşem olanısın. Seninle gurur duyuyoruz. Bırak da sana sorunlarını çözmende yardım edelim. Hoşlanmadığın herkesi öldürelim. Bu orospu çocukları kim, bize söyle. Sana saygı duyuyoruz ve bu yüzden de ne istersen yaparız. Paraya gerek yok Michele. Bizler yalnızca dostlarımız için adam öldürürüz,' derlerdi."*

Sindona dostlarına bazı isimler vermiş olabilir. Çünkü "papanın bankacısı"nın karıştığı olayları araştıran İtalyan müfettişlerden beş tanesi, mafya tarzı cinayetlerin kurbanı oldu. Bunlar arasında İtalya Bankası'nın avukatı olan Giorgio Ambrosali de vardık. Dün Michele aleyhine tanıklık etmeye cüret edenlerde aynı kaderi paylaştı. Örneğin Hristiyan Demokrat Partisi'nin eski bir bakanı olan Gratiziano Verzotti yetkililere, Sindona'dan rüşvet aldığını itiraf ettikten kısa bir süre sonra Palermo'da vuruldu. Verzotti ölmedi; ama mesajı almıştı. İyileştiğinde yaptığı ilk şey Beyrut'a kaçmak oldu. Ama Sindona'nın eroin kaçakçılığına adının karıştığını bilen Giuseppe Di Cristina da dahil diğerleri o kadar şanslı değildiler. Di Christina

Palermo'daki bir caddede vurularak öldürüldü. Polis olay yerine geldiğinde Di Christina'nın ceketinin ceplerinde Sindona'nın yönetimindeki İsveç bankalarından alınmış çekler bulundu.

Eylül 1976'da İtalyan yetkililer nihayet Sindona'yı New York'ta yakalamayı başardı. Arkadaşları ve kendini destekleyenlerin arasında Sindona, yaşadığı şoku ve memnuniyetsizliği şu sözlerle anlatıyordu: *"Birleşik Devletler, İtalya'da hakkımda ortaya atılan asılsız suçlamaların üzerinden iki yıl geçtikten sonra beni ülkeme iade etmek istedi. Size şunu söylemek isterim ki İtalya'da hakkımda hemen hemen hiçbir soruşturma ve araştırma yapılmadan suçlandım. Bu haksızlık!"* Sindona, New York Ağır Ceza Mahkemesi'ne, oradan da kodese yollandı; ama 3 milyon dolarlık kefaletle yeniden özgürlüğüne kavuştu. Sindona ve Genovese ailesi finans kurdunun yurduna iade edilmemesi için ellerinden ne geliyorsa yaptılar. Küçük İtalya de nen Amerika'nın İtalyan nüfuslu bu bölgesinde Sindona'nın yasal savunması için para toplandı. Ne yazık ki özlerinde hırsız olan bu aileler, Sindona için toplanan paralan avukatlara dağıtmak yerine, bu paranın yüzde 50'sini kendilerine ayırdılar.

Seçkin birkaç kişi Sindona lehine mahkemede şahitlik etti. Roma Yüksek Mahkemesi Başkanı Carmelo Spagnuolo, Sicilyalı Sindona'ya karşı ortaya atılan suçlamaların İtalyan endüstrisi ni yok etmek isteyen komünistlerin bir oyunu olduğuna yemin etti. İtalya'nın yargı sisteminde sol görüşlü kimselerin Sindona'ya böyle bir oyun oynadığını ve İtalyan topraklarına döner dönmez onu öldürmeyi planladıklarını da sözlerine ekledi.

Michele Sindona, İtalyan yetkililer tarafından mahkûm edilmek, Amerikan Mafyası tarafındansa baş tacı edilmek isteniyordu; ama ne olursa olsun Vatikan'ın bronz kapılan artık sonsuza dek ona kapalıydı. İtalyan araştırmacıların öğrendiği kadarıyla onun yüzünden VI. Paul alay konusu olmuş ve

küçümsenmişti. Gazetelerde Kutsal Baba'nın mafya ile olan bağlantıları nedeniyle 1 milyar dolar kaybettiği haberleri boy gösteriyordu. Sol kesimden olanlar Papa'yı İtalyan politikasına burnunu sokmakla ve Kilise'nin geleceğini şeytana emanet etmekle suçluyor, aralarında Fransız Başpiskopos Marcel Lefebvre'nin de bulunduğu sağ kesimdeki muhafazakârlar ise Papa'nın görevinden feragat etmesini istiyordu. *Traditionalist* adlı haftalık yayınlanan bir Katolik gazetesi Şubat 1973'te yayınladığı bir makalede Sindona'dan uzun uzun bahsediyor ve Papa'yı "Kilise

Haini" ilan ediyordu.

Piskopos Marcinkus, Sindona'yla kişisel ya da Vatikan'ın bir temsilcisi olarak kurduğu bağlantıları açık açık anlatması için yetkililer tarafından iyice köşeye sıkıştırılmıştı. Marcinkus onu tanıyanları yanıltmadı. Nisan 1973'te Amerikalı yetkililere yaptığı açıklamada: "*Michele ve ben çok iyi arkadaşız. Birbirimizi birkaç yıldır tanıyoruz,*" demişti. Oysa iki yıl sonra *L'Espresso* adlı İtalyan dergisine yaptığı açıklamada ise: "*Gerçek şu ki ben Sindona'yı tanımıyorum. Onun yüzünden neden para kaybedeyim ki?*" ifadesinde bulunmuştu.

Spagnuolo'nun bu ifadesini Licio Gelli de doğruladı: "Komünistler Sindona'dan nefret eder; çünkü Sindona da onlardan nefret eder. O her zaman demokratik İtalya'da hür teşebbüsten yana olmuştur."

Papa VI. Paul büyük bir korkuya kapılmış ve davranışları garipleşmişti. Yanındakilere papalığı bırakma ihtimalinin olduğunu söyleyip duruyordu. Papa neden olduğu mali kaybı Kilise'ye yeniden kazandırabilmek için elinden ne gelirse yapabileceğini söylüyordu. Kendinden sonra başa geçecek papayı kendisi tayin etmek istiyordu. Üstelik dört yüz yıllık kilise geleneğini bir yana bırakarak, papaların kutsal konumlarını kardinaller arasında en çok para verene satmak istiyordu. Böylece mafya ile yaptığı işte kaybettiği parayı Kilise'ye yeniden kazandırabilirdi.

Papa uyuyamamaktan da şikâyetçiydi. Sabahın erken saatlerinde Lateran Sarayı'nın koridorlarında bir ruh gibi dolaşüyor ve sık sık Papalığın durumundan yakınıyordu. "Şeytan Kilise'ye girdi. Aramızda dolaşıyor" diyordu.

Nihayet papa yeniden mantıklı düşünmeye başladı. Prob-lemelerin üstesinden nasıl geleceğini biliyordu. Piskopos Marcinkus'a yeni ve daha iyi bir anlaşma yapması için tam yetki verecekti. Bu defa anlaşma yapacağı kişi Sindona değil, mafya için çalışan ve aynı zamanda bir P-2 üyesi olan ve Banco Ambrosiano'nun başkanlık koltuğunda oturan Roberto Calvi'ydi.

Roberto Calvi, Vatikan'ı bir karanlık işten diğerine sokarak zaman harcamadı. Bunun yerine Vatikan Bankası adına Floran sa'daki Bancö Mercantile'in yüzde 53.3'lük hissesini aldı. 17 Aralık'ta bu hisseler Milano'daki Giammei Komisyon şirketine aktarıldı. Mükemmel bir el çabukluğu ile o gece hisseler Vatikan Bankası'nda kaldı. Ama bir problem vardı. Hisselerin transfer edildiği hesaplarda Vatikan'ın yeterince parası yoktu. Bu sorun yeni açılan ve mucizevi bir şekilde içinde 8 milyar dolarlık para bulunan bir hesapla halledildi. Bu garip para aktarımlarından altı ay sonra 29 Haziran 1977'de Giammei şirketi, Milano'daki Credito Commerciale adlı şirket aracılığıyla hisseleri geri aldı. Bu sırada Calvi, kendi şirketi Immobiliare XX Settembre adına Credito Commerciale'den banka hisselerini satın aldı.

Bu anlaması çok güç bir oyundu. Hisseler her el değıştirdiğinde akıl almaz bir şekilde değer kazanıyordu. Örneğin Banca Mercantile'deki hisselerin gerçek değeri hisse başına 14 bin li ret iken 29 Haziran'da, Credito Commerciale hisseleri Calvi'ye sattığında bu değeri hisse başına 26 bin lirete dek yükselmişti Calvi hisseleri orijinal fiyatlarının iki misline satarak değerlerini yapay olarak artırıyordu. Banco Merchantile'in hisseleri artık Milano borsasının en el yakan hisseleri durumuna gelmişti. Bu da Calvi'ye aşırı şişkin olan stoku 33 milyar liret (40 milyon dolar) Anno Bonomi'ye satmasını sağladı. Vatikan'ın ismini kullanarak, Vatikan Bankası'na 800 milyon liret kazandırmayı başardı.

Banco Mercantile çevrilen dolaplardan sadece biriydi. Vatikan Bankası hileli işler yapan Calvi'den her yıl ciddi miktarlarda para almaya başladı. Papalığın kasaları bir kez daha ağzına kadar dolmuştu. Ancak Ağustos 1978'de nakit para girişı bir den durdu. Papa VI. Paul Gandolfo Kalesi'nde kalp krizinden ölmüşü ve onun yerine geçen Albino Luciano (Papa I, John Paul) reform yapmayı düşünüyordu.

PAPA ÖLMELİ

Papa VI. Paul ölmeden önce kendinden sonra gelecek olan papayı seçebilmek için kardinaler heyetini topladı. Kendisi papa olmadan önce yapılan seçimlere dinleme cihazlarının sokulduğunu bilen Papa, bütün kardinalerden oylamanın sonucunu dış kaynaklara bildirmeyeceklerine ve sonucu kendi aralarında tartışmayacaklarına dair yemin etmelerini istedi. Bu yemini etmeyenler aforoz edilecekti. Seksenlik kardinaler sıvışmasın diye bütün pencere diplerine ve kapılara İsviçreli korumalar yerleştirildi.

Seçimin yapılacağı Şistine Kalesi'nde lüks dairelerde yaşamaya alışmış olan kardinaler ayrı ayrı hücre denecek kadar küçük odalara geçtikten sonra Papa tarafından teker teker çağrıldılar. Ama hücrelerine geçmeden önce bütün kardinalerin üzeri olası bir dinleme cihazına karşı korumalar tarafından aranmıştı. Hatta kardinalerin yanında kalem ve not defteri olmasına dahi izin verilmiyordu.

25 Ağustos 1978'de yapılan seçime başlanmadan önce üzeri aranan 11 kardinal sessizce Kilise'ye girdi. Başkardinal mor pe lerinli rahiplere diz çökerek "*Veni Creator Spiritus*" adlı ilahiyi söylemelerini emretti. Kardinalerden çoğu Kutsal Kilise'nin prensleri gibi muamele edilmek yerine, San Quentin'deki mah kûmlar gibi buraya tıklılmaktan şikâyetçiydi.

Daha da kötüsü seçim bunaltıcı bir sıcakta yapılıyo rdu. Gerçekten de o gün Roma adeta kavruluyordu. Bütün kapı ve pencereleri kilitli olan kilisenin içindekileri düşünmek bile insanı bunaltabilirdi. Ne gariptir ki muhafazakârlar ve yenilikçiler hemen uzlaşarak yeni papa olarak Albino Luciano'yu seçtiler. Bu, sadece bir gün süren tarihteki en kısa papalık seçimleriydi.

Eski papayı onurlandırmak ve o günden bir hatıra olması için, Luciani kendisine Papa I. John Paul diye hitap edilmesini istedi. XXIII. John ve Papa VI. Paul'ün birleşmesinden Papa I. John Paul... Kardinaler yeni papanın Vatikan'ın işleyişini değıştirmeden yaşayıp gideceğini düşündüler; ama feci şekilde yanıldılar.

Seçim sonuçları Şistine Kilise'nin bacasından tüten beyaz bir dumanla duyurulduğunda İtalyan basını yeni Papa'dan, "İtalya'daki düzeni ve ahlâki yapıyı" yeniden şekillendirmesini istedi. İtalya'nın ünlü ekonomi gazetesi *El Mondo*, John Paul'e açık bir mektup yazarak bazı hususlar hakkında sorular sordu:, "Vatikan'ın bir spekülâtör gibi borsada boy göstermesi doğrumu?" diye soruyordu mektubu yazan gazeteci; "Vatikan'ın İtalya'dan diğer ülkelere yasadışı yoldan para transferi yapan bir bankasının olması doğru mu? Bu bankanın vergiden kaçmak isteyen İtalyanlara yardım etmesi doğru mu?"

El Mondo gazetesi ayrıca Vatikan'ın Michele Sindona gibi karanlık bağlantıları olan bankacılarla işbirliği yapmasını da sorguluyordu. Bu konuyla ilgili mektupta yer alan bir soruda: *"Kilise neden tek amacı ulusal ve uluslararası platformda kâr elde etmek olan ve sözde sizin yüreğinizde her zaman yerleri olan Üçüncü Dünya ülkelerindeki milyonlarca fakir insanın hakkını yiyerek ceplerini dolduran şirketlere yatırım yapılmasına göz yumuyor?"* deniyordu.

Gazetenin mali editörünün imzasının bulunduğu bu mektupta ayrıca, Vatikan Bankası'nın Başkanı Piskopos Paul Marcinkus'a da değiniliyordu: *"Piskopos Marcinkus kapitalizmin vergi cennetlerinden birinde şubesi olan bir bankanın yönetim kurulunda olan tek din adamı. Bahamalar'da Nassau daki Cisalpine Overseas Bank'ı kastediyoruz. (Bu bankanın adı daha sonra Banco Ambrosiano Overseas olacaktı.) Bu iğrenç dünyada belki vergi kaçakçılığına göz yumulabilir ve belki vergi kaçırın hiç kimse mahkemeye bile çıkarılmaz. Ama bildiğimiz kadarıyla Tanrı katında bu işten kurtulmak o kadar da kolay değil. Tanrı'nın kanunu önünde Kilise her hareketinden sorumludur. Kilise sözde eşitliği sağlamaya çalışıyor; ama bana sorarsanız eşitliği sağlamanın en iyi yolu vergi kaçırmak değil!"*

Bu tür yorumlar ve eleştirilerle incinen yeni Papa, Kilise'nin bu bozuk yapısını kökten değiştirerek burayı yüzyıllar önce kutsal havariler Aziz Peter ve Aziz Paul'ün döneminde olduğu tamamen Tanrı'nın evi haline getirmeye karar verdi. Papalığının ikinci günü olan 27 Ağustos'ta Papa, Vatikan Dışişleri Bakanı Kardinal Jean Villot'a bu niyetini açtı. Vatikan'ın sahip olduğu her şeyi dağıtacak. *"Hiçbir bölüm, hiçbir topluluk, hiçbir şirket bu uygulamanın dışında tutulmayacak,"* diyordu Kutsal Baba.

Papa John Paul, bir hafta içinde Vatikan Bankası'nın çalışmalarına dair istediği ilk raporu elde etti. Dini işler için kurulan banka şu an tamamen dünyevi ve parasal işlere hizmet eder olmuştı. Bankanın sahip olduğu 11 bin hesap içinden sadece 1.650'si dini amaçlıydı; geriye kalan 9 bin 350 hesap Vatikan'ın yakın arkadaşları olan Sindona, Calvi, Gelli ve Marcinkus gibi haksız kazanç sağlayanlara hizmet ediyordu.

7 Eylül'de cardinal Benelli, Kutsal Baba'ya çok daha kötü haberler verdi. İtalya Bankası Roberto Calvi'nin Banco Ambrosiano ve Vatikan Bankası arasındaki bağlantılara para yatırıyordu. Bunlar arasında Calvi'nin satın aldığı Banca Cattolica Del Veneto ve Banca Mercantile de bulunuyordu. Araştırmacılar Yargıç Emilio Alessandrini'ye yapılan uygulamalarla ilgili bir ön rapor göndermişti bile. Papa'nın birden rengi değişti. Eğer bu rapordan dolayı birtakım kişilere dava açılırsa bunlar arasında mutlaka Calvi de yer alacaktı. İşin kötüsü Vatikan yetkililerinden Piskopos Marcinkus ve onun iki yakın arkadaşı Luigi Menini ve Pellegrino de Strobel de suçlanacaktı. Papa hemen kolları

sıvayıp bu işe müdahale etme taraftarıydı.

Şüphesiz Papa bu işe karanlık ellerin çoktan müdahale ettiğini bilmiyordu. Licio Gelli ve Roberto Calvi soruşturma yapıldığını öğrenmişlerdi. Bu sorun Sindona'nın tabiriyle "İtalyan usulleriyle" çözülmüştü. Yargıç Alessandri kırmızı ışıktaki durduğunda portakal rengi Renault 5 marka arabasının içinde silahlı beş adam tarafından öldürülmüştü. Bu taktik işe yaramıştı. Calvi ve Vatikan Bankası hakkında açılan soruşturma derhal durduruldu.

12 Eylül Salı günü Papa I. John Paul çalışma masasına oturmuş, *U Osservatore Politico* gazetesine göz atıyordu. Mino Perocelli tarafından yazılan bir haberde, mason locaları, Lucio Gelli ve P-2 ile bağlantıları olan tanınmış 121 din adamının ismini içeren bir liste yer alıyordu. Eğer bu liste doğruysa Papa ciddi birtakım önlemler almak zorunda kalacaktı. Kilise'nin ileri gelen kardinalleri, başpiskoposları ve piskoposları unvanlarını kaybetmenin yanı sıra aforoz edileceklerdi. Bu da Kilise'ye yakın olan ve bu işlere karışan kim varsa hepsinin uzaklaştırılması anlamına geliyordu.

Papa John Paul haberi incelerken birden duraksadı. Listenin en başında Devlet Bakanı Jean Villot vardı. Mason adı: "Jeanni", kod numarası: #041/3, kaydolma tarihi ve yeri: Zürih, 6 Ağustos 1966.

Papa haberin doğru olup olmadığından emin olmak için yakın arkadaşları olan ve listede adları geçmeyen Kardinal Peride Felici ve Monsignor Giovanni Benelli aracılığıyla İtalyan makamlarını arayıp bilgi istedi. Bütün gizli loca veya demekler, üyelerinin isimlerini devlete bildirmek zorunda olduğundan, İtalyan yetkililer Zürih locasındakilerin adını hemen taradı ve Papa'ya gerçekten de Jean Villot'un bir mason olduğunu doğruladı.

Listede görülen bir diğer isim ise, Villof'un yardımcısı Kardinal Sebastiano Baggio'ydu. Mason adı: "SEBA", kod no: #85-1640, kayıt tarihi: 14 Ağustos 1974. Papa bir kez daha yetkililerle irtibata geçerek Baggio'nun mason olup olmadığından emin olmak istedi. Evet, Baggio bir masondu. O günün sonunda John Paul gözle görülür derecede çökmüştü. Vatikan'ın önde gelen isimlerinin mason localarına kayıtlı olduğunu öğrenmişti. Bunlar arasında Dışişleri Bakanı Monsignor Agostino Casaroli, Roma Başpiskoposu Kardinal Ugo Poletti, Papa'nın en güvendiği bakanlarından biri olan Monsignor

Pasquale Macchi; onun adaşı Vatikan Bankası'nda görevli Monsignor Pasquale Macchi ve son olarak (liste daha uzayıp gidiyordu) Vatikan'ın sahip olduğu servetin anahtarını elinde tutan Başpiskopos Paul Marcinkus da vardı.

Papanın bu listeyi okuduğu Licio Gelli tarafından öğrenildikten çok kısa bir süre sonra, haberi hazırlayan *L'osservatore* gazetesinin editörü Mino Pecorelli, Via Orazio'daki ofisinin yakınlarında ölü bulundu. Kurşunlar boğazına isabet etmişti ve iki el ateş edilmişti. Bir mafya geleneği olarak, *sassa in bocca*, öldürülen Pecorelli'nin ağzına taş tıklmıştı. Bunun anlamı, Pecorelli'nin bir daha asla bir isim ele veremeyeceğiydi.

Aynı hafta içinde Papa, Vatikan Bankası'yla ilgili yaptığı araştırmada yeni veriler elde etmişti. Sindona tarafından düzenlenen ithalat-ihracat organizasyonlarını, Calvi'nin kurduğu şir ketleri, sahte

bonoları ve mafyanın uyuşturucu ticaretinden elde ettiği paranın Vatikan'da yattığını, her şeyi, evet her şeyi öğrenmişti.

Vatikan Şirketi'nin derinlerine daldıkça bütün pislikler gün ışığına çıkıyordu. Marcinkus artık Vatikan'da sayılı günlerinin kaldığını biliyordu. "Buralarda daha fazla kalamam," demişti Vatikan Bankası'nda bir tanıdığına.

Yeni Papa'nın karanlık işleri gün ışığına çıkarmasından ra -hatsız olan tek kişi Marcinkus değildi. Kardinal Villof'un arka arkaya içtiği sigaralar onun da bu durumdan hiç memnun olmadığını bir göstergesiydi. Papa I. John Paul'ün başa geçmesinden beri günde altmış, hatta seksen sigara içtiği oluyordu.

Özellikle bu olayların açığa çıkmasından sonra temizlikçiler Kardinal'in odasındaki küllükte neredeyse yüze yakın izmarit olduğunu söylüyorlardı.

23 Eylül Cumartesi günü John Paul, Kilise görevlileriyle görüşmek istedi. Vatikan Bankası'nda Marcinkus ve diğer yetkili lere dönerek verdiği vaazda şunları söyledi: "Her ne kadar yirmi yıldır Vittorio Veneto ve Venedik piskoposluğu yapmış olsam da görüyorum ki bu işin ince noktalarını sizler kadar iyi öğrenememişim. Büyük Aziz Gregory der ki: 'En üst makamdaki din görevlisi kendi emrindeki lerle yakın olabilmek için mevkisini unutmak ve onlardan biri olmalı. Ama aynı zamanda kötü, yanlış ve adaletsiz olan her ne varsa, ona karşı makamının elverdiği bütün yetkilerini sonuna kadar kullanmalı!'"

Marcinkus ve beraberindekiler Papa'nın delici bakışları altında adeta yerin dibine geçmişlerdi.

Çok yakında Vatikan'da toptan bir temizlik yapılacağı haberi kulaktan kulağa yayılıyordu. *Newsweek'te*. Çıkan bir haberde Papa'nın Kardinal Villot'a Kilise'nin bütün mali dökümlerini getirmesini emrettiği ve çok yakın bir zamanda Başpis kopos Marcinkus'u Vatikan Bankası'ndan göndereceği yazıyordu.

Papa 28 Eylül'de aklından geçenleri yapmak için hazırdı. Sabahın erken saatlerinde Kardinal Baggio'yu odasına çağırdı. Pa pa, Baggio'ya mason locasına kayıtlı olduğundan ve asıl niyetinden haberdar olduğunu söylediğinde; anlatılanlara göre, Baggio sinirden bağırıp çağırmış; buna karşın Papa sessiz kalmıştı.

Papa I. John Paul öğleden sonra Kardinal Villot'la birlikte papatya çayı içmişti. Papa Vatikan Bankası'yla ilgili konuyu açtığında Villot'un elindeki fincan titremeye başladı. Papa'ya göre Marcinkus yirmi dört saat içinde görevinden alınmalıydı. Şi kago'ya gidip eskisi gibi piskoposluk yapabilirdi. Marcinkus 'la ilgisi olan Sindona ve Calvi de bir an önce görevlerinden alınıp, Vatikan dışın da orta halli görevlerde bulunmalıydılar.

Papa daha sonra Baggio meselesine de değindi. Kardinal'in şikâyetlerini de göz önüne alarak, Baggio, Vatikan'dan uzaklaştırılarak Venedik'te değil de Floransa'da görev yapmalıydı. Ve nedik ne de olsa Papa'ya çok yakın, merkezi bir yerdi. Üstelik Venedik XXIII. John'un piskopos olarak görev yaptığı bir yerdi. "Hayır," dedi Papa John Paul, "Baggio Floransa'ya gidecek. Ne de olsa oralarda

kendine yeni mason arkadaşlar bulabilir ve ömrünün geri kalanını sadece dini işlerle ilgilenererek geçirebilir."

Papa daha sonra karşısında titreyen yaşlı kardinale döndü. "Ve siz Kardinal Villot," dedi Papa, "siz de yarın sabah Vati kan'daki görevinizden istifa edecek ve anayurdunuz olan Fransa'ya döneceksiniz." Villot yetmiş iki yaşındaydı ve sağlığı da pek iyi sayılmazdı. Bir manastırda her türlü gürültü patırtıdan uzak geçireceği huzur dolu günler onun için de iyi olabilirdi. O gittiğindeyse yerine Papa'nın yakın arkadaşı Kardinal Giovanni Benelli geçecekti. Villot buna karşı çıktığında Papa ona Kardinal Rampolla'nın durumunu hatırlattı. Rampolla, Papa XIII. Leo zamanında devlet bakanlığı yapmış; ancak mason olduğu öğrenilince Papa X. Pius tarafından görevinden alınmıştı. İşte John Paul da aynen kendisinden önceki papalar gibi davranıyordu.

Papa, Villot'u başından defetmeden önce ona mason olan ve Vatikan bünyesinde bulunan herkesin teker teker kovulacağı ve başka yerlerde gerçek Katolikler tarafından denetlenecekleri orta dereceli görevlere getirileceklerini söyledi.

Bu görüşme akşam saat 7:30'da sona erdi. Papa her zamanki günlük işlerinden birkaçını daha yaptıktan sonra akşam yemeği için yardımcıları Fr. John Magee ve Fr. Diego Lorenzi'ye katıldı. Papanın güvenilir aşçısı ve bakıcısı Bayan Vincenza yemekte masaya çorba, dana eti, taze fasulye ve salata getirdi.

Yemekten sonra Papa biraz akşam haberlerini izledi, notlarına şöyle bir göz attı ve saat 21.30'da yardımcılarına ve bakıcısına iyi geceler dileyerek odasına çekildi. Bu sırada oldukça iyi görünüyordu.

Ertesi sabah saat 04:30'da Bayan Vincenza her sabah yaptığı gibi Papa'nın yatak odasının kapısını çalarak girişe tekerlekli bir masanın üzerine bir fincan kahve bıraktı. Yarım saat sonra döndüğünde tepsinin hâlâ kapıda olduğunu gördü. Papa'nın hâlâ uyuduğunu düşünerek kapıya bir kez daha vurdu ve: "Kutsal Baba! Kahvenizi getirdim!" dedi yüksek bir sesle. İçerden hiç ses gelmiyordu. Endişelenen bakıcı usulca kapıyı açtı ve Papa'ya baktı. Yatağa yaklaştı. "İyi misiniz Baba? Kendinizi iyi hissediyor musunuz?"

Papa yatağında oturuyordu. Gözlükleri burnunun üzerine kaymıştı. Elinde bir dosya vardı ve dosyanın içindeki kâğıtlar yatağın her tarafına dağılmıştı. Bayan Vincenza yatağa biraz daha yaklaştı ve korkuyla geri çekildi. Papa'nın dudakları mosmordu, ağzı açık olduğundan dişleri görünüyordu ve gözleri sanki yuvalarından çıkacakmışçasına fal taşı gibi açılmıştı.

Bakıcı tiz bir çığlık kopararak Peder Magee'yi çağırmak için odadaki zile bastı. "O gün gördüğüm o manzara karşısında hayatta kalmam bir mucizeydi," diyordu Bayan Vincenza İngiliz araştırmacı David Yallop'a. "Çünkü kalp hastasıyım"

Magee odaya girip Papa'nın durumunu görür görmez he men Villot'a telefon etmişti. Kardinal Villot, Lateran Sarayı'ndaki bir dairede yaşıyordu. Vatikan kaynaklarına göre, Magee kendisine Papa'nın öldüğü haberini verdiğinde Villot büyük bir şaşkınlıkla

Fransızca olarak "*Mon Dieu, c'est vrais tous ca?*" (Tanrım, bütün bunlar gerçek mi?) demişti. Ardından Magee'ye telefonda garip bir soru sormuştu: "Kutsal Baba'nın öldüğünü başka kimse biliyor mu?" Magee de ona Papa'nın bakıcısı Bayan Vincenza'dan başka kimsenin bilmediği cevabını vermişti. Bunun üzerine Villot, Magee'ye verdiği bir talimatta Bayan Vincenza da dahil Papa'nın odasına kimsenin girmemesi gerektiğini ve başkardinal olarak bütün işleri kendisinin halledeceğini bu yüzden az sonra orada olacağını söyledi.

Villot birkaç dakika içinde Papa'nın odasına gelmişti. Kardinal'in yüzünün tıraşlı, parlak ve zinde görünmesi Magee'nin dikkatinden kaçmamıştı. Ö sabah Villot sanki az sonra halka bir konuşma yapacakmış gibi şıktı. Oysa bu sırada saat sabahın 5'iydi.

Villot odaya girer girmez normal bir insanın yapması gerektiği gibi gidip Papa'nın durumunu incelemek yerine elindeki sırt çantasına delil olarak kullanılabilecek ne varsa hepsini doldurdu. Bunlar arasında etajerin üzerindeki Papa'nın tansiyon ilacı, Papa'nın elinde sıkı sıkıya tuttuğu dosya ve yatağın her tarafına dağılan dosya kâğıtları vardı. Kardinal ayrıca çekmeceyi açarak Papa'nın randevu defterini, Vatikan'dan göndereceği mason din adamlarının listesini ve Papa'nın vasiyetini de aldı. Son olarak, Papa'nın gözlüklerini ve terliklerini de aldı. Papa'ya ait olan bu eşyaları daha sonra gören olmadı.

Villot, daha sonra Vatikan'ın doktoru olan Dr. Buzzonetti'yi aradı. Ardından da cenaze için hazırlık emri verdi. Merhumun başı kutsal yağ ile ovulacaktı. Bunun ardından Villot, Magee'ye verdiği bir emirle Bayan Vincenza'nın derhal anayurdu Venedik'e gönderilmesi gerektiğini, böylece basına açıklama yapmak zorunda kalmayacağını söyledi.

Dr. Buzzonetti saat 05.45'te Papa'nın odasına varmış, cansız bedenini inceliyordu. İncelemesi bittikten sonra Villot ve Magee'ye dönerek Papa'nın "kalp yetmezliğinden" öldüğünü söyledi. Tahminlerine göre, Papa gece saat 22.30 ile 23.00 arasında ölmüştü; ama ölürken hiç acı çekmemişti. Oysa Papa'nın yuvalarından fırlayacakmış gibi açık kalan donuk gözleri ve feryat edermiş gibi görünen yüz ifadesi hiç de öyle demiyordu.

Villot ansızın mor pelerininin küçük gümüş bir çekiç çıkarmış, gelenek gereği yapıldığı üzere Papa'nın alnına usulca vurarak: "Albino Luciano, öldün mü?" diye sormuştu. Bu sözleri üç kez tekrarlardı ve ardından Magee'ye dönerek Papa'nın ebedi uykuya daldığını söyledi.

Garip bir şekilde başlayan gün yine garip olaylarla devam edecekti. Doktor ayrıldıktan sonra sabahın 6'sında nereden çıkıp geldikleri belli olmayan Ernesto ve Arnaldo Sigronacci adın da iki morg görevlisi, Papa'nın odasında ot gibi bitmişti. İşin garibi Papa'nın öldüğünü fark etmelerinin üzerinden daha bir buçuk saat bile geçmemişti. Demek ki Villot, bu morg görevlileri ni Magee'nin kendisini aramasından hemen sonra çağırmıştı. Yani saat 5'ten önce. Doktoru çağırmadan önce, hatta Papa'nın odasına gidip Kutsal Baba'ya ne olduğuna bakmadan önce.

Her ne kadar geleneksel olarak papaların cesetleri mumyalanmasa da o gün Villot'tan aldıkları talimatla iki morg görevlisi Papa I. John Paul'un vücuduna mumyalama sıvısını enjekte etmeye başlamışlardı bile. Vücuttaki kanın kurutulması ya da akıtılarak boşaltılması işlemi yapılmadan sıvı

enjekte edilmesi, ölüm nedenini ortaya çıkaracak otopsi işlemini devre dışı bırakıyordu. İşin kötüsü vücuda bu sıvı enjekte edildiğinde otopsi yapılsa bile ölüm nedeni anlaşılamıyordu. Görevliler ayrıca Papa'nın açık çenesini ve yuvalarından fırlayacakmış gibi görünen gözlerini de kapattılar.

Papa'nın vücudunda nasıl öldüğünü anlatacak her türlü delil birer birer yok edilirken, Villot da, afallamış olan Magee'ye bu sabah olanlar hakkında basına ne söylemesi gerektiğinden bahsediyordu. Magee kendisine bu konuyla ilgili soru sorulduğunda sadece kapıyı açtığında Papa'nın cansız bedeniyle karşılaştığını söyleyecek, ne Papa'nın yatağının üzerine dağılmış vaziyette duran kâğıtlardan ne elindeki dosyadan ne de Villot'un bir sırt çantasına doldurduğu Papa'nın diğer eşyalarından kesinlikle bahsetmeyecekti. Üstelik Magee basına yapacağı herhangi bir açıklamada Papa'nın elinde *The Imitation of Christ* adlı St. Thomas Kempis tarafından yazılan ünlü eserin olduğunu söyleyecekti. İşin tuhaf olan yanı şuydu: O sabah Papa'yı yatağında ölü olarak bulan Magee değil Kutsal Baba'nın bakıcısı Bayan Vincenza'ydı.

Villot saat 6.30'da Papaz Okulu'nun yöneticisi Kardinal Condalonieri'ye, Vatikan Kordiplomatik Birliği'nin Başkanı Mon-signor Casaroli ve İsviçreli korumalardan Çavuş Hans Roggan'a Papa'nın ölüm haberini verdi.

Çavuş Roggan o sabah saat 6.45'te Vatikan Bankası'nın önünde Piskopos Paul Marcinkus'la karşılaştı. Bu çok tuhaftı; çünkü Marcinkus Vatikan'a yirmi beş dakika uzaklıktaki Villa Stritch'de oturuyordu ve üstelik her zaman geç kalkan biriydi. İşe saat 9:00'dan önce geldiği hiç olmamıştı. Çavuş hemen büyük haberi patlattı: "Papa öldü. Onu yatağında ölü bulmuşlar." Marcinkus, Çavuş Roggan'ın yüzüne uzun uzun baktı; ama hiçbir tepki ve yorumda bulunmadı. Daha sonra bu davranışıyla ilgili sorgulandığında ise şunları söyledi: "Hiçbir tepki vermedim; çünkü Roggan'ın delirdiğini düşündüm."

Nihayet saat 7.27'de, Bayan Vincenza'nın Papa'yı ölü bulmasından üç saat sonra Vatikan Radyosu Papa'nın ölüm haberini duyurdu: "Bu sabah (29 Eylül 1978) saat beş buçuk civarında, Papa'nın özel yardımcısı Kutsal Baba'yı özel dairesinde bulamayınca yatak odasına girdi ve Papa'yı yatağında oturmuş bir vaziyette ölü buldu. Bildirildiği kadarıyla Papa'nın odasının ışıkları yanıyordu ve Kutsal Baba bir şeyler okumak üzereydi. Dr. Renato Buzzonetti Papa'nın cansız vücudunu inceledikten sonra ölümün akut kalp yetmezliği sonucu gerçekleştiğini bildirdi. Papa doktorun söylediği kadarıyla tahminen dün gece 23:00'te hayata veda etti."

Her ne kadar Villot senaryoyu çok iyi hazırlamış olsa da Papa'nın ölümü akıllarda soru işaretleri bırakmıştı. İlk sorun *The Imitation of Christ* ile başladı. John Paul'un yaşadığı özel dairesinde böyle bir kitap bulunamadı. Bu kitabı Papa, piskoposluk yaptığı günlerde Venedik'te bırakmıştı. 2 Ekim'de Vatikan Papa'nın öldüğü sırada *The Imitation of Christ*'i okumadığını itiraf etmek zorunda kaldı. Papa'nın ölüm ânında elinde kendi yazdığı notlar ve hitabet yazılarından oluşan bir dosya vardı. Ancak bu cevap Papa'nın ölümünden şüphelenenleri tatmin etmemişti. 5 Ekim'de gelen yoğun baskılar nedeniyle Vatikan söz konusu dosyada notlar ve hitabet yazıları olmadığını; dosyanın Roma Kilisesi görevlileri ve İtalyan piskoposlarıyla ilgili olduğunu da itiraf etti.

İkinci sorun ise morg görevlilerinin yaptığı işlemde ortaya çıktı. İtalyan yasalarına göre kanunen

alınmış bir izin olmadan ve ölümün üzerinden yirmi dört saat geçmeden hiç kimsenin cesedine böyle bir işlem yapılamazdı. Üstelik, vücuttaki kanın boşaltılmadan enjeksiyon yapılması hiç de ahlâki bir iş değildi. Papa'nın cesedinin incelenmesi isteniyordu.

1 Ekim'de Milano'nun günlük gazetesi *Corriere delk Sera'nın* ön sayfasında şu başlık göze çarpıyordu: "Neden Otopsiye Hayır Diyorsunuz?"

Başlığın hemen altındaki yazıda papanın esrarengiz ölümünden bahsediliyordu.

"Eğer Kilise'nin saklayacak hiçbir şeyi yoksa o halde korkmasını gerektiren bir durum da yoktur. Tam aksine otopsi ya -pılması Kilise'nin üzerindeki şüphe bulutlarını dağıtabilir. Papa'nın ne sebepten öldüğünü bilmek hepimizin hakkı olduğu gibi yasal bir gerekliliktir de. Bu, Papa'nın kutsal hatırasına asla zarar vermez. Öldüğümüzde geride bıraktığımız bedenler sadece birer artıktır. Ruh ise insan kanunlarıyla yargılanmayacağından dokunulmazdır ve hiçbir zarar görmez. Dünyevi çıkarlarımız için olayları bir sır haline getirmeyelim, var olan sırları gün ışığına çıkaralım ve kutsal olmayanı kutsal yapmayalım."

Bu ısrarlar ve şüpheler Papa I. John Paul'ün asıl doktoru tarafından yapılan şu açıklamayla daha da şiddetlendi: "Papa'nın herhangi bir kalp rahatsızlığı yoktu. Üstelik kalp rahatsızlığı olsa bile düşük kan basıncı onu ölümden korurdu. Sağlık durumu gayet iyiydi. Onu en son gribe yakalandığında tedavi etmiştim." Bu açıklama Papa'yı 23 Eylül Cumartesi günü muayene eden Dr. Giuseppe Da Ros tarafından da doğrulandı: "Yaşlıydı, bazı ufak rahatsızlıkları vardı; ama ölmeyecek kadar sağlıklıydı." John Paul'ün yaşam tarzı da zaten sağlıklı olduğunun en büyük deliliydi. Düzenli olarak egzersiz yapar, asla sigara içmez, çok nadiren alkol alır ve sağlıklı bir şekilde beslenirdi.

Güney Amerika'dan Dr. Christian Bernard ve Lortdra'dan Dr. Seamus Banim de dahil, dünya genelinde birçok ünlü doktor, Dr. Buzzonetti'nin otopsi yapmadan Papa'nın ölüm sebebini akut kalp yetmezliğiyle açıklamasını "akıl almaz" ve "mantıkdışı" olarak değerlendirdi. Villot bu açıklamalar karşısında köşeye sıkışınca çareyi yeni bir hikâye uydurmakta buldu. Villot sözde otopsiye karşı çıkan birkaç kardinale bu işlemin gerekli olduğunu, çünkü kendisinin de Papa'nın kalp yetmezliğinden öldüğüne inanmadığı söyledi. Tahminlerine göre Papa tansiyon ilacından aşırı dozda almış bu da ölümüne neden olmuştu. Hatta Villot, Papa'nın intihar etmiş olabileceğinde ısrar etmeye başladı.

Bu hikâyesi de çeşitli çevrelerden gelen otopsi taleplerini bastıramayınca Villot bu kez: "Kilise yasalarına göre bir papanın vücudunda otopsi yapılamaz," demeye başladı. Ne var ki bu açıklama üçüncü bir sorun daha doğurmuştu. Kilise yasalarında otopsiyi yasaklamak şöyle dursun, bu konuyla ilgili bir madde bile yoktu. Dahası araştırmacılar 1830 yılında Papa VIII. Pius'un cesedine otopsi yapıldığını ortaya çıkarmıştır.

Ve basın sonunda papayı odasında ölü olarak bulan kişinin yardımcısı Magee değil, bakıcısı Bayan Vincenzo olduğunu, ancak sessiz kalması ve basına açıklama yapmaması için başka bir yere gönderildiğini de öğrenmişti. Papa John Paul'ün zehirlenerek öldürüldüğü dedikoduları her yerde dolaşıyordu. Bazılarına göreyse Papa'nın yatağının başucunda bulundurduğu tan siyon ilacına ölümcül bir zehir enjekte edilmiş ve Papa hapını içtiğinde ölmüştü. Böyle bir zehir muhtemelen Papa ilacı

içtiğinde kusmasına neden olacaktı. Bu da Villot'un neden Papa'nın gözlüklerini ve terliklerini aldığını açıklıyordu.

Vatikan yeni papalık seçimlerinin yapılacağı gün olarak 14 Ekim'i seçmişti ve tüm spekülasyonlara bir son vermek için de kamuoyuna bir bildiri yayınlamıştı. *Novemdiales'in* (yas günü) sona ermesinin ardından Vatikan'ın basın sözcüsü çirkin dedi kodu ve spekülasyonlarda bulunarak ortalığı karıştırmaya çalışanları sert bir dille kınamış ve daha ileri giderlerse birtakım cezai uygulamaların yapılacağını söylemişti.

Böylece Papa I. John Paul meselesi kapanmıştı. Gerçek ne olursa olsun artık bir önemi yoktu. Papa'nın ölüm belgesi kamuoyuna gösterilmedi ve otopsi de yapılmadı. Lateran Sarayı'ndaki on dokuz odadan oluşan Papalık dairesinde sanki John Paul adında bir Papa yaşamamış gibiydi. Kardinaller Heyeti onu seçmekle hata etmişti ve böyle bir hata bir daha olmayacaktı. Yeni seçecekleri papa asla Vatikan'ın düzenini değiştirmeye çalışmamalıydı.

Polonyalı Karol Wojtyla'nın Papa II. John Paul olarak Vatikan'ın başına geçmesi için uygun bir zamandı.

Kaynak:

Paul I. Williams- "The Vatican Exposed", (çev. Handan Eğlence), "Para, Cinayet ve Mafya Üçgeninde Vatikan Sırları", s. 159 -167, Güncel Yayıncılık, İstanbul 2004.

[1](#)

Bu bölüm için yararlanılan kaynak: Aytunç Altındal, Vatikan ve Tapınak Şövalyeleri, (Alfa Yayınları) s.17-23 ve 119-123 arası ile Piers Paul Read, Tapınak Şövalyeleri, (Dost Yayınevi) s. 15-69

LAMBERT KONFERANSI.

Türkiye göze gözükmeyen kiliselerle kapsama alam içine dahil edildi ve diyalogu sağlayacak Anglikan olmuş Türkler cemaati yaratıldı.

Şimdi burada Lambert Konferansı diye bilinen bir konferansa geçiyorum. Bu konferansın önemi nereden kaynaklanıyor? Nedir bu Lambert?

Kiliseler, bildiğiniz gibi hiç boş durmazlar. Boş durmaları için değil, dini alanda çalışmaları için kiliseler kurulur. Bunların arasında Angalikan Kilisesi, yani İngiltere'deki milli kilise, diğer kiliselere oranla, Katolik ve Ortodoks kiliselere oranla daha küçük olmasına rağmen, çok daha aktif bir kilisedir. Bu aktif kilise tabii Protestan bir kilise. Bu kilisenin 1867'den bu yana, 131 yıldır sürdürdüğü ve her on yılda bir yapılan ve on yıllık dönemi nasıl bir eylemle dolduracaklarını anlatan ve bunların tartışıldığı bir konferansları vardır. 18 Temmuz 1998'de bunların 14.'sü yapıldı. Lambert Konferansı dediğimiz bu. Lambert Konferansı'nda bazıları açık, bazıları gizli kararlar alındı. Bu konferansa bütün dünyadan hepsi Protestan olmak üzere 800 piskopos katıldı. Sadece Amerikan delegasyonunda 111 piskopos vardı. Amerika'dan katılan Episkopal Kilisesi'dir. Presbiteryen var, bir de Episkopal var. Bunların ikisi birlikte hareket eden kiliselerdir. Amerika'dan gelen delegasyon, tarihinde Türklere karşı en acımasız, en gaddarca davranmış olan kiliseye mensuplar. Şöyle ki; Lozan Antlaşması Amerika Senatosu'na geldiğinde işte bu kilisenin baskısı ve "Ermenilere tehcir uygulanıyor. Ermeni katliamı yapılıyor," gerekçesiyle, Amerikan Senatosu Lozan Antlaşması'nı onaylayamadı. Buna, bu kiliseler sebep oldular. Günümüzde, Amerika, Lozan Antlaşması'nı kabul etmediği içindir ki bizim bağımsızlığımız, Amerika ile ikili anlaşmalar çerçevesinde yürümektedir. Yoksa Lozan'a binaen değil. Şimdi, bu boşluğu görüp, buradan yola çıkarak, Türkiye'nin başına çorap örmeye hazırlanan kuruluşlar var. Bu kuruluşların özellikle kullandıkları bazı kavramlar var. Lambert Konferansı sırasında da bu kavramlar gündeme geldi. Ben bunlardan iki tanesi üzerinde duracağım. Bir de kapalı kapıların arkasında alınmış olan bir başka karar üzerinde duracağım.

Lambert Konferansı'nda, kilise, on yıllık kendi eylem planını yaptı. Ve dediler ki, "Anglikan Kilisesi'ne çok güçlü bir yöneliş var. Nerede var? Özellikle Afrika'da var. Özellikle Kenya, Uganda ve Nijerya'da, Müslümanlıktan veya Animist dinden ayrılıp Anglikanlığa geçen pek çok insan var. Biz bu Afrika'da uyguladığımız eylem planını, Ortadoğu'ya, Türkiye'ye ve Türkiye Cumhuriyetlerine götürmek zorundayız. Orada nasıl başarılı olduysak, aynı şekilde, Ortadoğu'da, Türkiye'de ve Türkiye Cumhuriyetlerde de başarılı olacağız."

İlginçtir ki; temmuz ayında alınan bu karar çerçevesinde, İstanbul'a cuma gününden itibaren bazı turistler geliyor. Pazartesi sabahı gidiyorlar. İstanbul'da iki tane Angalikan Kilisesi vardır. Bunlar boş dururdu. Bu turistler her pazar ayine gidiyorlar.

Kiliseler, çok aktifmiş gibi görülüyor. Gelenler kimler? Avrupalı, İngiliz. Uzun hafta sonu tatili adı altında İstanbul'a geli yorlar.

Pazar günü sabahı yaşlı başlı insanlar kiliselere gidiyorlar. Ayinlerini yapıyorlar. Ya akşamüstü ya da ertesi sabah dönüyorlar. Bunları da organize eden bir güç var Avrupa'da. Yani birtakım yaşlı başlı

insanlara, "Hadi bakalım, bu hafta sonu Türkiye'ye İstanbul'a gidiyorsunuz," diyorlar. Adamlar da toparlanıp geliyorlar. Ondan sonra tekrar toparlayıp götürüyorlar.

Lambert Konferansı'nda, Müslümanlarla diyalog adı altında bir bölüm vardı. Bu bölüm 20 sene önce kurulmuştu. Bu bölümün hızlandırılması, diyalog kavramının geliştirilmesi ve Müslüman-Hristiyan diyalogunun ilerde Anglikan Kilisesi'nin Ortadoğu'daki,

Türkiye'deki ve Türki Cumhuriyetlerdeki gelişmesine birinci dereceden katkıda bulunması karara bağlandı. Tanzanyalı Piskopos Simon E. Chivvango dedi ki: "Artık bizim kilisemiz pastoral bir kilise olmaktan çıkıp doğrudan doğruya kendini dışa vuran ve misyonerlik faaliyetlerini doruğa çıkarması gereken kilise durumuna gelmiştir."

Burada alınan kararları söyleyelim. Birincisi diyalog karandır. Diyaloğun, özellikle Türkiye'de diyalogun tesisi. İkincisi ve önemlisi; diyalogu sağlayacak olan şahısların içeriden temini. Ne demek içeriden temini? Yani Türkiye'de diyalogu kimler sağlayacak? Anglikan yapılmış Türkler sağlayacak. Bu diyalogu sağlamakla görevli olan Türkler, Misyonerlik faaliyetlerini de "Türk Protestanları" adı altında sürdürebilirler.

Demek ki bir, diyalog olacak; iki diyalogun muhatabı Türkler karşısında birtakım İngilizleri değil Anglikan olmuş Türkleri bulacaklar. Kendi dillerinden konuşan insanları bulacaklar. Üçüncüsü, dediler ki: "Hedef kitle gençlerdir. Gençlerdir ama kırsal alanın gençleri değildir. Doğrudan doğruya büyük şehirlerin kozmopolit kültürü içindeki gençler, özellikle de milli ve dini bütünlüğünden kopartılmış gençler birinci derecede av alanıdır." Yani ülkemizde, özellikle Türkiye'de, birinci derecede hedef alman kitle gençlerimizdir. Hangi gençlerimizdir? Kırsal alandaki gençlerimiz değil, büyük şehirlerimizdeki gençlerimizdir. Dördüncüsü, belki de en önemlisi, Lambert Konferansında "İslamiyet niçin geliyor? İslamiyet'in hızla yayılmasını engelleyebilmek için ne yapmalıyız?" sorusuna on yıllık araştırmalarının sonucunda buldukları cevap şu: "İslamiyet'in bir özelliği var. İslamiyet faize karşı bir din. Faize karşı olduğu için bu insanlara çok cazip geliyor. Ve Müslümanlığa doğru hızla bir yöneliş oluyor. Peki bu durum karşısında biz ne yapabiliriz?" Bakın ne buldular?

Kilise 800 piskopos bir arada dedi ki: "Bizim faizi kaldırmamız mümkün değil. Ama borç silmeye gidelim." Dikkat edin! Zengin Protestan ülkeler, "Afrika'daki yoksul ülkelerin borçlarını silerse İslamiyet'e yönelişi durdururuz. Borcundan kurtulan ülkeler yeniden bize katılırlar," kararındalar. Önümüzdeki dönemde Protestan kiliselerinin girişimiyle birtakım ülkeler, "Biz borç silelim. İsa'nın 2000. yılını kutluyoruz. Balan biz ne kadar uygarız. Biz ne kadar insanlıktan yanayız" deyip Müslümanların gözünü boyamak için, "borç siliyoruz" diye bir kampanya başlatacaklar. Bugünden söylüyorum. Bunu yemeyin.

Bu karar Lambert'de alındı. Borç silme diye bir şey zaten olmaz da, erteleme olur, başka kılıf sokarlar, o şekilde devam eder. Ama adı "borç sildim" olacak.

Son hususa gelince, son husus şu: Bu on yıllık eylem planı içinde en büyük bütçeyi misyonerlik faaliyetlerine ayırdılar. Yani, bundan sonraki önümüzdeki on yıl içerisinde Protestan kiliseleri topluca en büyük parayı misyonerlik faaliyetleri için harcayacaklar. Birinci dereceden "kapsama

alanı"na giren ülke Türkiye ve Türki Cumhuriyetler. Bir husus daha var. Dediler ki: "Homoseksüel kadın ve erkekler bizim için kullanılacak." Tek rar ediyorum, Lambert Konferansı kararlarının sonuncusu şu: Cinsel sapıklık içinde olan kadın ve erkekleri biz dışlamayalım. Tam tersine bunları içimize alalım. Anglikanlaştırma kampanyamızda kullanalım. Nasıl kullanalım? İnsan hakları, diyelim. Cinsel sapıklık da insan hakkıdır, diyelim. Bunları lanse edelim. Basında, yayında, televizyonda öne çıkartalım. Sürekli imaj olarak bu tipler bir memleketin en üst değerleri neyse onları temsil eder hale gelsin."

Dikkat ederseniz Türkiye'de, özellikle son beş-altı yıldır, bu tip insanlara tanınan müthiş bir prim vardır. Şarkıcı mı? Maalesef öyle olacak. Dergiler, gazeteler, görüyorsunuz ne halde.

Bu da Lambert Konferansı kararlarının içinde yer aldı. Yani özgürlük adı altında cinsel sapıklıklarla Anglikanizm'i yaygınlaştırmak bu kararlar içinde yer aldı. Öyleyse sonuç olarak şunu söylüyorum: Türkiye'de bir yanda kaset savaşları, bir yanda mafya savaşları, bir yanda anayasa var ama bir de Çakıcı'nın anayasası var. Herkes Çakıcı'nın anayasasına göre davranmayı tercih ediyor. Öyleyse çetelere, mafyalara, kartel başına karşı Müslümanlar, ellerinde sadece İslam dininden başka bir silah olmadığını bilerek bununla mücehhez olarak mücadele etmelidir. Ne ile? Yeniden Kuvay-i Milliye ruhu, yeniden bir Müdafaa-i Hukuk bilinci, yeniden Misak-ı Milli ve İstiklal-i Tamlık; şu dört fikirle...

Hristiyan âleminde iki tane önemli kilise kavramı var. Bir tanesi bildiğimiz kiliseler, ikincisi "Invisible Church" dediğimiz "göze gözükmeyen kilise"dir. Yani somut ve mevcut bir dünya olarak görmediğiniz bir kilise var. Nedir bu? Protestanlar tarafından kurulmuş olan bu kilise der ki: "Şahısların Müslümanlık'tan

Hristiyanlığa geçmesi gerekmez. Oldukları yerde, oldukları gibi kalsınlar. Ama bizim istediğimiz gibi düşünsünler. Yani Müslüman, Müslüman gibi düşünemesin. Hristiyan gibi düşünsün. Müslüman gibi yaşadığına inansın."

Bu çok mühim bir olaydır. Dolayısıyla da bunun adına "In-visible Church" denir.

Bugün Türkiye'de, birçok Müslüman, maalesef Müslüman gibi düşündüğünü zannederek gerçekte Hristiyanların kendilerinden istediği şekilde düşünüp Müslümanlığını yerine getiriyorum, inancı içindedirler. Kısa kesmek için buraya bir nokta koyuyorum. İkincisi davet kısmını yapan çok önemli bir gizli teşkilatı var Katolik Kilisesi'nin. Bu kilise teşkilatının adı "Opus Dei"dir. "Tanrının İşleri" anlamına gelir. Bu teşkilat 80 bin üyesi olan bir teşkilattır. Üyelerinin tamamı doktor, profesör, gazeteci ve zengin işadamlarıdır. Hücreler halinde çalışır. Hücrenin başında bir kardinal vardır. Şimdi dikkat edin. Kardinali Papa tayin ediyor. Onun altındaki herkes hangi ülkede ise o ülkenin adamlarından oluşuyor. Ve onlar o ülkenin yasalarına tabi değildir. Doğrudan doğruya Papaya tabidir. Yani bir ülkede "Opus Dei" ne yapmıştır? Gelelim 2. Vatikan Konsülü'ne... 2. Vatikan Konsülünü toplayan Papa 23. John, bu gizli teşkilata bağlı olarak 1936-1943 yılları arasında Türkiye'de bulundu. Çok fasih Türkçe konuşurdu. Aynı zamanda casustu.

Enteresandır. 1954'te XXIII. John Papa olduktan sonra, 1958 yılında, ilk defa bir Müslüman Devlet

Başkanı Papa'nın ayağına giderek, kendisini kutsadı. Bu, Celal Bayar'dı. Aytunç Altındal'ın çeşitli konuşmalarında öne sürdüğüne göre, Celal Bayar da 1960'ta ihtilalle devrilince Papa da onu idamdan kurtardı. Bunu da böyle bilin. İşte o Papa'nın hazırladığı ve desteklediği "Opus Dei" bakın çok önemli bir girişimde bulundu.

Dedi ki: "Öncelikle okullar açmalıyız." Ve 1962'den 1984 yılına kadar dünyanın çeşitli yerlerinde, 463 üniversite, 2112 de ilköğretim okulu açtılar. Bunu da "Opus Dei"nin en önemli girişimi olarak Papalık, misyonerliğin davet bölümünü gerçekleştirdikleri gerekçesiyle kutsadı. Bunu kuran Loyola diye birisiydi. 2001 yılında azizliğe doğru yola çıkartıldı.

Kaynak:

Komplo Teorileri Dergisi, Temmuz-Ağustos 2002/07 sayılı

nüshasından Aytunç Altındal ile yapılan röportajdan geliştirilmiştir.

İSTANBUL'UN TAKSİMİ PROJESİ 1912.

"Kent açık liman ilan edilecektir. Sultan ve ailesi tabiatıyla ikametgâhlarını muhafaza edeceklerdir; buraları tarafsız bölge olacaktır ve efendileri istedikleri zaman ve diledikleri biçimde yaşamak için buralarda oturabileceklerdir. Türkiye'nin gerçek başkenti Bursa olacaktır ve Osmanlı yönetimi evini barkını oraya taşıyacaktır."

1912 yılına gelindiğinde Avrupa'nın pek çok siyasi başken tinde birçok ülkenin paylaşılması ve parçalatılması projeleri geliştiriliyordu. Ancak ülkelerin dışında paylaşılması tasarlanan bir kent vardı. Bu, aynanın önünde dünya kültürleri başkenti olarak kabul edilen, aslında aynanın arkasında ise Hıristiyanlığın ikinci Roma'sı olan İstanbul 'du.

Fikir "Indeependance Belge" gazetesini tarafından 7 Ocak 1912 tarihinde, Türkiye'ye karşı *Dörtlü Balkan ittifakı'nın* savaşı başlamadan birkaç ay önce yayımlandı. Görüş Selanik'teki bir muhabir tarafından gönderilen 29 Aralık 1911 tarihli bir yazıda bulunuyordu. Makalenin yazarı, Doğu sorununun aslında İstanbul'un kime ait olacağına ve daha sonra Çanakkale Boğazı'nın anahtarını kimin eline geçireceğinde düğümlendiğini yazıyor. Yine yazara göre; Türkler'in, İstanbul için artık bir şey yapamayacakları ya da kentin eşsiz konumundan yararlanamayacakları ortaya çıkmıştır. Burası için 15 yılda en az on milyar frank harcamak gerekmektedir. Türkiye bu parayı sağlayamaz, sağlayabilse de bu para kendisine çok ağır koşullarla ödünç verilir.

Şu halde, tek çözüm, kente uluslararası kimlik kazandırılmasıdır; yani bu kentin güzel ve gelişen Hong Kong gibi imtiyazlı bölge haline getirilmesidir:

"Almanya Haydarpaşa'yı ve Asya'da bir kısım araziyi; Fransa Pera (bugünkü Beyoğlu) ve tepedeki yerleri; Rusya Boğaziçi tepelerini; Avusturya Galata'yı ve deniz kıyısındaki mahalleleri; İngiltere İstanbul tarafını ve buraya bağlı mahalleleri alacak, İtalya'ya ise Trablusgarp verilecektir, böylelikle İtalya Türk başkentinin taksiminden pay alma hakkını kaybedecektir."

Bu makalenin yazarı görüşünü farklı bir boyuta da taşıyarak ortaya bir soru atıyor:

"Boğaz tepelerine yerleşecek olan Rusya'nın, Boğaz'ın ve Karadeniz girişinin anahtarını elinde tutacağı derhal fark ediliyor, değil mi?"

Öte yandan taksimin dışında bırakılan İtalya'nın diğer devletlerin de Türkiye'den bazı başka topraklar kopardıklarını ve buna rağmen İstanbul'un paylaşımından yararlandıklarını söyleyerek itiraz etmesi olası.

Türkiye'nin duyarlılığını önlemek için çözüm yolları da gösteren yazar, her mahalledeki imtiyazlı bölgeyi yönetecek delegeler konseyine bir Osmanlı yüksek komiseri atanmasını önermekte. Bununla da yetinmeyen yazar Osmanlı'ya yeni bir başkent buluyor:

"Kent açık liman ilan edilecektir. Sultan ve ailesi tabiatıyla ikametgâhlarını muhafaza edeceklerdir; buraları tarafsız bölge olacaktır ve efendileri istedikleri zaman ve diledikleri biçimde yaşamak için buralarda oturabileceklerdir. Türkiye'nin gerçek başkenti Bursa olacaktır ve Osmanlı yönetimi evini barkım oraya taşıyacaktır."

Yazar önerisinin, gerçekleşmesinin güç olduğunun farkında ki, şu sonuca varmaktadır: "Ne kadar tuhaf gözükse de bu hayal ürünü rüya, gerçekleştiği takdirde, dünya barışını sağlayabilecek güzel bir düştür." Çok olasıdır ki, bu rüya gerçekleşseydi bile, barış içinde yaşamaya hiç de istekli bulunmadığı izlenimini veren dünya, kolaylıkla başka uyumsuzluk konulan bulurdu.

Son zamanlarda yayınlanan bir broşürde (L'Europe de demain, Seule solution possible de la question d'Orient, Paris, Daraon, 1913, s.48) Mösyö Ralf de Neriet, Konstantinopl'un Papa'ya verilmesini ve kendisinin kesin olarak oraya yerleşmesini öneriyor. Yazar, "Bu kitapta sunulan fikir, İS 4. yüzyılda Büyük Konstantin'in beyninde yeşermiştii," demektedir.

Kaynak:

Trandafir G.Djuvara, "Türkiye'nin Paylaşılması Hakkında Yüz Proje", (Çeviren. Pulat Tacar), s.336-37,1999, Ankara.

ABD AJANI PEŞMERGELE R KUZHEY IRAK'A YERLEŞİRKEN, MOSSAD AJANLARI DA I-KDPLİ PEŞMERGELERİ EĞİTİYOR

Erbil'de bulunan Özgür Çalışma Partisi/Parti Kari Serbxwe (PKS), KDP tarafından kapatıldı. Bu olaya Avrupa'dan tepki gösteren PKS Başkanı Abdülhalik Zengene şöyle bir enteresan açıklama yapıyordu: "Partimizin kapatılmasındaki gerekçe doğrudur, biz İsrail devleti ile ilişki içerisindeyiz. Fakat böylesi bir kapatma gerekçesi ile yalnız KDP partisi değil, tüm Barzani ailesi kapatılmalıdır, çünkü bu aile İsrail'e göbekten bağlıdır."

ABD, Saddam Hüseyin yönetimine muhalif bütün grupları birleştirmeye çalışırken, bu gruplara

aralarında paylaşacağı 92 milyon dolar parayı da havale ediyordu. Saddam Hüseyin'in devrilmesi amacıyla Irak diktatörünü iktidardan düşürmek ve Saddam sonrası Irak'a, dolayısıyla Ortadoğu'nun tek hâkimi olmak isteyen "küresel emperyalist" ABD, gözden çıkardığı 100 milyon doların da ötesinde CIA vasıtasıyla Kuzey Irak'a yerleştirdiği 5 binden fazla ABD ajanı peşmerge vasıtasıyla, Irak'ın denetiminden kopan bir Kürt devleti yolunda emin adımlarla operasyonlarını hızlandırıyordu. Kuzey Irak, gitgide bir ABD üssü haline geldi. Şu anda bölge, Kürt devleti olarak anılan bir ajan devlet olma yolunda ilerliyor.

Kürt devletini kuracak kadroların çok önemli bir bölümü, bizzat Amerika tarafından yetiştirilerek, her türlü eğitimden geçirilip Barzani ve Talabani'nin emrine veriliyordu. ABD, Sivil İşler ve Psikolojik Harekât Merkezi tarafından yetiştirilen ajan peşmergeler, bir devletin oluşumunda olmazsa olmaz olan, devletin işleyişi ile ilgili her türlü konularda ihtisaslaşmış ve uzmanlık sahibi olarak, bölgedeki Kürt devletinin geleceğiyle ilgili bürokratik yapılanmasında görev alacaklardı.¹¹

ABD, bunlarla da yetinmiyor, Dış İlişkiler Komisyon Başkanı Chuck Hagel, birden 15 Aralık 2002'de Kürt parlamentosunda bir konuşma yaparak, Kürt "de facto" devletini denetliyordu.

ABD'nin Irak'taki Kürtlerle ilgisi ve ilişkisi yoğun bir şekilde sürerken, geçmişten bu yana devam eden İsrail-KDP (Yahudi-Barzani) ilişkisi de çok derinlikli ve boyutlu olarak devam edecekti. İsrail, KDP üzerindeki çalışmalarını, siyasi ilişkilerin ötesinde istihbari ilişkilerle de sürdürecektir. İsrail gizli servisi MOSSAD, Molla Mustafa Barzani ile başlattığı istihbarat ilişkilerini, "oğul" Mesut Barzani ile de sürdürecekti.

KDP'nin çekirdek örgütü, Pastın'daki profesyonellerinin hemen hepsinin istihbarat eğitimini İsrail'de görmesi, bunun en önemli delilidir.

KDP'nin MOSSAD'la derin ilişkisiyle ilgili olarak 30 Kasım 2002 tarihli "Yeniden Özgür Gündem" gazetesinde KDP'ye "MOSSAD eğitimi" başlıklı bir haber yer alıyordu. Manşetten verilen haberde, "İsrail ajanları Suriye'ye karşı örgütlenme yapmak için KDP ile gizli anlaşma yaptığı, Suriye'de rejime karşı faaliyetler örgütlemeye çalışan İsrail'in 2001 yılında Mesut Barzani ile anlaşma yaptıktan sonra, Suriye'ye MOSSAD tarafından eğitilmiş ajanlar gönderdiği" belirtiliyordu.

Yıllarca Suriye tarafından desteklenen Irak'taki Kürt hareketi, şimdi ilişkilerinin boyutunu değiştirerek, bölgede ABD ile beraber söz sahibi olmak isteyen İsrail'le direkt ilişki içerisine girecekti. Kürt siyasi grupları için, önemli olan efendilerinin kim olduğu değil, hangi emperyal siyasetin güçlü olduğudur. Bu yüzden, 19. yüzyılın başlarından beri, İngilizler, Fransızlar, Ruslar, İran, İsrail, Suriye gibi birçok ülkenin taşeronu olarak Ortadoğu satranç tahtasında bir "piyon" olarak kullanılmışlardır. Şimdi de Suriye mi, İsrail mi? Onlar için fark etmez. Kim daha fazla güç, para, olanak sağlarsa onlarla işbirliği yaparlar. "Şeytan bile olsa" durum değişmez.

Yıllarca KDP ve KYB'ye destek veren, hatta KYB'nin, toprak -larında kurulmasına izin veren, Talabani'yi destekleyen, Türkiye'deki ayrılıkçı terör örgütü PKK'yla vb. Kürt ve sol örgütlere ilişkisi olan, topraklarında kamp kurduran, Öcalan'ı besleyen Suriye, şimdi İsrail gizli servisinin maşası olan KDP vasıtasıyla, silah kendisine çevrilmiş durumdadır. Bu işler böyledir...

PKK/KADEK yanlısı "Yeniden Özgür Gündem" gazetesin de "KDP-MOSSAD ilişkisi" başlıklı manşetten verilen haberin içeriği aynen şöyleydi:

KÜRTÇE KONUŞAN YABANCI

Esrarengiz misafir yine gelmişti. Yanında daha yetkili olduğu her halinden yansıyan başka birisi daha vardı. Bu seferki görüşme, daha üst düzeyde olacaktı. Misafirlerin, Habur kapısından geçip Zoha'daki randevu evine ulaşmasından birkaç saat sonra evin karşısında iki araba durdu. Arabadan çıkıp en önde avluya giren pahalı kumaştan "şal u sapık" giyimli kişi ile misafirin samimi bir şekilde el sıkışıp öpüşmesinden, en eski tanıdıklar oldukları anlaşılıyordu. Misafir, şık giyimli kişiye, "Kak Kerim" diye hitap ediyor, Kak Kerim ise misafire "Brayemm Is-sak" diyordu. Hoş beşten sonra hemen arabaya binip Salahaddin kentine doğru hareket ettiler.

Her iki-üç ayda bir Türkiye üzerinden Güney Kürdistan'a gelen, tipinden halis muhlis Yahudi olduğu belli olan Issak, Kürtçe'nin Behdinan lehçesini kusursuz konuşuyordu. Sanki Behdinan'da doğup büyümüştü. Gerçekte de kendisi aslen Zaholu bir "Kürt Yahudisi" idi. Çocukken ailesi Kürdistan'dan İsrail'e göçmüştü. Avrupa ülkelerinden birinin mülteci pasaportunu taşıyan Issak, resmîyette Zaholu bir işadamı olduğu için Kürdistan'a sorunsuz gidip geliyordu. İkinci misafirin kim olduğu hakkında hiçbir veri yoktu.

KDP hükümetinin içişleri bakanı, eskiden beri "İsrail'in adamı" olarak bilinen Kerim Sincari'nin refakatinde Salahaddin kentine gelen esrarengiz misafirleri mesut Barzani, Serareş'deki malikânelerinden birinde çok samimi karşıladı. Tartışma verimli geçti; genellikle misafirler anlatıyor, Mesut Barzani pürdikkat dinliyordu. Bu ne bir nezaket görüşmesi, ne de diplomatik ziyaret idi. Misafirler ciddi maddi destek karşılığında Kürtlerin İsrail'e hizmet etmesini öneriyordu, hem de usta bir biçimde. Yapılacakların karşılığında en başta KDP'nin menfaat elde edeceği verilerle ortaya konuluyordu. Görüşme sonucunda ortak hareket konusunda bir ön anlaşma yapıldı. Hayır, zannedildiğinin aksine konu Irak değil, Suriye idi. Evet Suriye!

İLİŞKİLER 1996'DA BAŞLIYOR

2001 yılında yapılan Suriye eksenli İsrail-KDP anlaşmasının içeriğini tam olarak öğrenmek mümkün olmadı. Ancak sonraki gelişmelerin takip edilmesi önemli ipuçlarını ortaya koydu. Bu süreçten sonra KDP ve İsrail'in aşağıdaki istikametlerde faaliyet yürütmeye başladığı dikkatli gözlerden kaçmadı.

KDP'nin Suriye'deki resmi temsilciliğine ayrılan maddi fon ikiye-üç katlandı. Suriyeli dostlarla sıcak sohbetler, tartışmalar hızlandı, davetler, misafirlikler gelişti. KDP'nin Suriye'deki resmi temsilcilerini Güney Kürdistan'da "Suriye'nin adamları" olarak tabir etmek kabul görmüştür, ama bu kişilerin biraz da KDP çıkarına çalışabileceğini düşünmek de yanlış olmayacaktır.

KDP'nin Suriye'deki resmi temsilcilikleri dışında, kitle çalışmaları yürütmekle görevli gruplar da propaganda ve örgütlenme faaliyetlerine hız verdiler. Molla Mustafa döneminde Suriye'de KDP'ye peşmergelik yapmış, o zamanki KDP'ye sempati beslemiş aileler başta olmak üzere, mevcut rejimden rahatsız kişilikler liste başına alındı. Ancak bu propaganda, örgütlenme çalışmasında çok da başarılı

olunamadığı Güney'e yansıyan haberler arasında; buradaki yetkililerin fiskoslarına göre 20 civarında Suriyeli Kürt, KDP lehine gizli örgütleme faaliyeti yürüttüğü gerekçesiyle Suriye'de gözaltına alındı; KDP bunların yanı sıra son dönemlerde Suriye devleti ile resmi görüşme taleplerinin sayısını da artırdı. Suriye'nin çıkarlarını gözetken bir biçimde ticaret ilişkilerini geliştirme istemlerinde bulundu. KDP liderlerinin Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürtlere yönelik hiçbir hedefleri olmadığını her fırsatta açıklamalarına rağmen son dönemlerde KDP medya organlarında, Suriye Kürtlerine hitap eden yayınlar katlanarak arttı. Mesut Barzani'nin oğlu Mesrur Barzani'nin koordinatörlüğünü yaptığı KDP gizli istihbarat örgütü Parashn'a bağlı Suriye masası genişletilerek buraya yeni elemanlar alındı, Fransa ve İsrail'de istihbarat eğitimi aldığı söylenen iki yeni yönetim kadrosu atandı. Masaya bağlı, birisi bayan olmak üzere dört kişi son aylarda İsrail'e eğitim amacıyla gönderildi.

ZAVITA ASKERÎ KARARGÂHI

KDP saflarından koparak KDP'ye teslim olmuş, Dohuk'un bitişiğinde yerleşen Zavita Askeri Karargâhı'nda yarı esir niteliğinde tutulan kimi Suriye uyruklu kişiler de plan kapsamına dahil edildi. Bunlar içerisinde Suriye rejimine derin tepkisi olan, yine ailesel vb. nedenlerle Suriye'ye dönmekte tereddüt geçiren kişiler özenle tespit edilerek tek tek kamptan alındı. Bu kişilerin uzun bir süre ortadan kaybolması ve bazılarının tekrardan Zavita Kampı'na geri dönerek diğer PKK'dan kopanlar arasında Suriye'ye gönderilmesi bu kişiler ile özel ilgilenildiği gerçeğine ışık tuttu. Zavita Kampı'ndan sızan bilgilere göre PKK saflarında kopan Suriye uyruklu kişiler Dohuk ve Zaho'daki villa tipi evlerde Kürtçe bilen İsrail ajanları tarafından istihbarat eğitimi görmektedirler. Eğitimler teke tek, bazen ise ikişer kişilik gruplara yapılmaktadır.

Avrupa ve Birleşik Devletler Topluluğu ülkelerinde Yahudi ajanların KDP'ye yakın çevreler üzerinden bu ülkelerde yaşayan Suriyeli Kürtlere açılım sağlama girişimleri ise, Yahudi paralarını paylaştıramayan KDP yetkilileri arasındaki kavgalardan dolayı açık verdi.

Yine aynı konuyla ilgili, aynı gazetenin 1 Aralık 2002 tarihli sayısındaki KDP-MOSSAD ilişkisiyle ilgili şu satırlar yer alıyor du:

"Görünürde tüm çevre devletlerle eşit mesafede durmaya çalışarak pragmatik-dengeli bir politika yürüttüğü imajını sergilemeye özen gösteriyor. Özünde ise durum biraz değişik. KDP son on yıllık süreçte Irak Hükümeti ile hemen hemen çelişkisiz bir politika yürüttü, sıkı ilişkiler içerisinde oldu. Fakat KDP'nin çok daha yakın ve içli dışlı olduğu İsrail isminde bir ülkenin var olduğunu da unutmamak gerekir. Bilindiği üzere KDP-İsrail ilişkileri, KDP-Irak ve KDP-Suriye münasebetlerinden çok daha derinlikli ve kuvvetlidir. KDP'nin en çekirdek örgütü Parastm'daki profesyonellerinin hemen hemen hepsinin istihbarat eğitimini İsrail'de görmesi kanıtımızı yeterli düzeyde ispatlama gücüne sahiptir. Bu o kadar güçlü bir ilişki ki, fıkra düzeyinde bir kıskançlığa da yol açmıştır."

Erbil'de bulunan Özgür Çalışma Partisi/Parti Kari Serbxwe (PKS), KDP tarafından kapatıldı. Bu olaya Avrupa'dan tepki gösteren PKS Başkanı Abdülhalik Zengene şöyle bir enteresan açıklama yapıyordu: "Partimizin kapatılmasındaki gerekçe doğrudur, biz İsrail devleti ile ilişki içerisindeyiz. Fakat böylesi bir kapatma gerekçesi ile yalnız KDP partisi değil, tüm Barzani ailesi kapatılmalıdır,

çünkü bu aile İsrail'e göbekten bağlıdır."

Şİİ LİDER EL HAKİM'İN ÖLDÜRÜLÜŞÜ

Eğer ortada iki kişinin bildiği bir olay varsa, orada sır yok demektir...

2003 yılı Eylül başında önemli bir Şii lider El Hakim öldürüldü ve bu cinayet çok büyük tepki topladı. Şii liderin öldürülmesinden önce de yine bu bölgede son derece önemli olaylar oluyordu.

Bizim önünü ardını çok fazla kestiremediğimiz olaylar çıkınca "komplo teorileri" üretilmeye başlanır ki, burada temel bir soru sorulur: Bu olayların sonunda kim kazanır kim kaybeder ya da kim kazandı kim kaybetti? Başka türlü de sorulabilir: Kim kazanacak kim kaybedecek? Kazanç kayıp hanesinde kimin adı yer alırsa alsın, gerçekte öznesi belli tek Bir soru vardır? Kim yaptı?

Son bir ay içinde üç önemli olay oldu. Ürdün Büyükelçiliği ve Birleşmiş Milletler Binası bombalanması ile Şii lider El Hakim'in öldürülüşü. Üç olayın ortak paydası, üçünün de yapılış tarzlarının birbirine benzemesidir. Çünkü çok güçlü patlayıcılar kullanıldı. Belki aynı merkezli, belki değildi. Akıl yürütülmesi gereken konu, El Hakim'in cinayetini acaba kim planladı? Kim kazandı, kim kaybetti?

El Hakim'in öldürülmesi olayına baktığımızda, öncelikle olayın yeri, konumu ve zamanlaması çok önemli. Çünkü El Hakim öldürülmeden bir hafta 10 gün önce evinin önünde de bir bomba patlamıştı. O sırada ailesinden 7 kişi yaralanmış, 3 koruması ölmüştü. Bundan bir hafta sonra El Hakim'in önlenmemesi ya da bu önlemlerin yeterli olmaması soru işaretidir. Çünkü düşünün, El Hakim camiye giriyor, cuma namazını kılıyor. O arada korumalarının denetiminde ve kontrolünde olduğu söylenen 3 tane beyaz jip kapının önünde bekliyor. Şimdi bir iddiaya göre o jiplerden ikisinde patlayıcılar yerleştirilmiş ve çıktığında uzaktan kumandayla havaya uçurulmuş. Burada kafaları bulandıran konu şu: O jiplere önceden ya da sonradan patlayıcılarla doldurulma olasılığı. Her ne kadar camide Amerikalı yoksa da, Necef Amerikan denetiminde, yani kent kuşatma altında. O jiplerin o denli güçlü bombalarla patlayıcılarla oralara kadar girmesi soru işaretini beraberinde getiriyor.

Buradan hareketle yeniden sorunun başındaki eylemlere dönelim, Ürdün Büyükelçiliği'ni hedef alan patlamada 21 kişi ölmüştü. Birleşmiş Milletler binasının havaya uçurulmasıyla temsilci öldü, onunla birlikte de 19 kişi öldü, yaralıları saymıyoruz...

El Hakim'den hemen önce de yani savaştan hemen sonra mayıs başındaydı; Londra'da daha önce yaşamış olan ve işgal den sonra Londra'dan Necef'e dönen önemli din adamlarından El Hubi yine Necef'te öldürüldü. Necef'te kullanılan jipin aynısı bir gece sonra Erbil'de Amerikan askeri karargâhının önünde patlatıldı. Bu olaylara bakınca, doğru sorunun, bu tür eylemleri kim nasıl yapıyordan daha çok kim yararlanıyor diye sorulması gerekiyor. Bu eylemler kimin hedeflerine daha çok hizmet eder diye düşünmek gerekiyor.

Ancak sorulacak sorulara yanıt bulunması için de bir başka soru sorulmalı. Amerikalılar Irak'ta istikrar mı istikrarsızlık mı istiyor? Bu sorunun yanıtı net olarak kestirilebilirse bence o zaman

suikastların, olan biten tüm patlamaların gerçekten hangi amaca hizmet ettiğinin karşılığı rahatça bulunabilir. Eğer Amerika istikrar istiyorsa aslında her şeyi açıklamak kolay. Çünkü cinayetin ve patlamaların olduğu dönemde Irak'ta ciddi, örgütlü ve silahlı bir muhalefet yoktu. Tam tersine Amerikalılar'ın işini kolaylaştıracak bir ortam vardı. En radikal, en militan olması gereken muhalefet Şiiler'dir. Oysa Şiiler şu anda Amerika'yla işbirliği yapıyor. İşte geçici konsey içinde Hamit'in grubu ve diğer grup, hem laik Şiiler ki Ahmed Çelebi hem de İslamcı "radikal İslamcı" gruplar var.

Böyle bir ortamda Amerikalılar, neden insanların su, elektrik gibi yaşamsal gereksinimlerini karşılamak için gerekli altyapıyı yapmaktan kaçmıyorlar? Bunun yanıtı çok açık: Amerikalılar burada istikrar istemiyor. Çünkü istikrarla birlikte Amerikalılara sorular başlayacak.

Denecek ki, kitle imha silahlarını yok etmek için geldiğinizi söylüyordunuz, oysa bu silahların olmadığı kanıtlandı. O halde burada ne işiniz var?

Amerikalılar: Biz Irak'a, sizi Saddam'dan kurtarmak, demokrasiyi getirmek için geldik. Galiba iş burada arapsaçına dönüyor.

Suriyeli gazeteci Hüsnü Mahalli diyor ki: "Şimdi Saddam yok. Kitle imha silahları da yok. E, peki, demokrasiyi getireceğiz... Buyrun getirin... Demokrasiyi getirmek için çok çok büyük, süper planlara da gerek yok. Bir sayım yaparsınız Irak'ta. Bir günde yapılır sayım; yani Kürtler, Türkmenler, Araplar, Şiiler hepsini belirlersiniz. Orada da bir federal anayasayı oluştursunuz. Sonunda da millete dersiniz ki; arkadaşım buyur istediğini seç. İstedini seç dediğiniz anda, Irak'taki yapı Amerika'nın istediği bir yapı olmayacak. Sıkıntı da burada bence..." (8 Eylül 2003 - Habertürk)

Bu analize göre, bu cinayetin arkasındaki tetikletici güç olarak kim çıkıyor? Bunun yanıtı Irak'ta kimin istikrarsızlığı istemediği ya da istemeyeceği ile ilgilidir.

Hüsnü Mahalli şunu söylüyor: "Amerika'yı ya da Amerikalıyı bir kenara bırakırsak, İsrail, özellikle Suudi Arabistan, İran ve Türkiye istikrar istemez (Türkiye istikrarı hem ister hem istemez). Türkiye'nin yöntemi doğrudan taraf olmak değil, bu nedenle Türkiye doğrudan isteyen ya da istemeyen pozisyonunda görünmek istemez. Bu ülkelerin dışında kalanlar Ruslar, Fransızlar, Almanlar olabilir, çünkü onlar da sonuçta Amerika'nın orada başarı kazanmasını istemez. Ama bu eylemin içinde var mıdır, yok mudur bu pek bilinmez. Bu eylemde, bölgede olan bitene bakarak doğrudan ilgili iki güç ortaya çıkıyor: Birisi İsrail ötekisi de Suudi Arabistan."

Yeni Şafak gazetesinde İbrahim Karagül'ün bir komplo teorisi yayınlandı. El Hakim'i kim, neden öldürdü? Söylediği şu: "İsrail sonrası Irak'ı kontrol altına alamayan Amerika, İngiltere, İsrail cephesinin daha kirlili ve karanlık senaryoları devreye sokuldu."

Komplo teorilerini hiç sevmediğini söyleyen Cüneyt Ülsever bu kez kendisi, 3 Eylül 2003 tarihli köşe yazısında bir komplo teorisi yazmıştır. Irak'ta El Hakim cinayeti kimin işine yarar? Kim yapar? Sorduğu sorulan verdiği yanıt şöyle: "Amerikanın işine yaramaz." Ama bir petrol gereksinim analizi yapmış ve bunun sonucunda şunu söylüyor. "Bu kaostan kim kazanır, ABD'nin orada düzen kurması işine gelmeyenler, kim bunlar? Radikal Şiiler, El Kaide, hatta bazı Kürt unsurlar ve bunun gibi

bölgedeki yerleşik unsurlar... "

EL HAKİM'İ KİMLER ÖLDÜRTTÜ?

En yalın sorumuzu soralım: "Kim kazandı kim kaybetti?"

"Komplo teorileri", bu cinayetin ardında tek bir gücün olmadığını, ortak bir akim ürünü olduğunu ortaya koyuyor.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEDYA - POLİTİKA VE PROVOKASYONLAR

SİYASİ SATRANÇ... HARP AKADEMİLERİ'NDEKİ KONUŞMADAN MAHKEME KORİDORLARINA DAVETİYE

2004 yılı sonunda MGK eski Genel Sekreteri Orgeneral Tun cer Kılınç'ın, bir müteahhitten 150.000 Amerikan Doları alarak ev aldığıının, (kimi internet sitelerine göre Fethullahçı polisler tarafından, Başbakan'a sızdırılması ardından) basına yansımada, acaba, AB karşıtlığını ortaya koyan Harp Akademilerinde yaptığı konuşmanın etkisi var mıdır? Neden olmasın!

Devlet Bahçeli'nin erken seçim isteği ardından ortaya çıkan politik gelişmeler tam bir satranca dönüştü. Hamleler ve karşı hamlelerle sürdürülen bir oyun izlemekteyiz. Önce Devlet Bahçeli bir oyunu açığa çıkardı. Burada hâlâ yanıtı verilmeyen bir soru ortada duruyor. Neden bu kadar bekledi? Bu çıkış daha erken yapılırdı DSP'den bu denli çok kopuş olmazdı. Olamazdı!

Kulislerde Devlet Bahçeli'nin bu kararı partiden hiç kimseye danışmadan aldığı söyleniyor. Eğer durum böyleyse MHP'den de kopuşlar beklenebilir. Ancak bu oldukça zayıf bir olasılık. Ama olmayacak bir şey değil.

Asıl şaşırtıcı refleks Bülent Ecevit'ten geldi. Hamleye anında hamleyle karşılık verdi. Bir yandan partisinden kopuşlara seyirci kalıp gidenlere müdahale etmezken öteye yandan MHP'yle işbirliğini güçlendirdi. Karşı ataklar için güç toplama süreci başladı. Fakat İsmail Cem gibi çok önemli bir oyuncunun partiden istifası halinde, kaç milletvekilinin kopacağı da tam belli değil.

Hüsamettin Özkan, Kemal Derviş ve İsmail Cem, satranç tahtasının üç önemli oyuncusu. Bunlardan Özkan'ı şimdilik oyun tahtası dışında tutuyorlar. Bu oyuncu hakkında Ecevit'in bu denli rahat oluşunun en önemli nedeni, partiden kopan bazı milletvekillerinin (örneğin Hasan Gemici) "Hüsamcı" olmayışıdır. Ecevit'in meclise soktuğu Fethullahçı milletvekillerinin de istifa etmiş olması, Hüsamettin Özkan'ın da kimliğinin bir başka yanını ortaya koymuştur. Eve gitmek yerine politikada kalmayı yeğleyen Özkan'a karşı önümüzdeki seçimde bunun nasıl kullanılacağını göreceğiz. Çok fazla olumsuz etki yapacağım sanmıyorum. Mesut Yılmaz'la birlikte hareket etmiş olması, DSP seçmenini ne kadar rahatsız etmiştir, bunu bilemeyiz. Ama, Ecevit'in hastane değiştirmesiyle, sağlık sorunu arasında bir bağ ortaya çıkarsa biz asıl gürültüyü bundan sonra dinleyeceğiz!

Ecevitlerin İsmail Cem'in gidişine hazırlıklı olduklarını, hatta istediklerini sanıyorum. Çünkü Hüsamettin Özkan'dan boşalan yere İsmail Cem yerine Şükrü Sina Gürel'in getirilmiş olması, bu hamlenin beklendiğini göstermektedir. Gürel'in de politika yaşamını her an noktalayabileceği, bu konuda bir iddiası olmadığı ortaya çıkmıştır ki, bunun rahatlığıyla, pozisyon alıp "ulusalcı" tezlerini daha güçlü olarak seslendirecektir. AB ve Kıbrıs konusundaki görüşleri belli olan Gürel'in varlığı Mesut Yılmaz'ı ve İsmail Cem'i çok rahatsız edecektir. İsmail Cem için tabanı yok, DSP'den ayrılıp ayrı bir parti kursa da, hiçbir etkisi olmaz diyenler de var. Ancak ben bu görüşte değilim. Kayseri gibi bir ilden milletvekili seçilmeyi başarmış olması, yabana atılamayacak bir oyuncu olduğunu ortaya koymaktadır. CHP'ye de dönse ayrı bir parti de kursa, başka bir partide de yer alsın her zaman dikkat edilen bir aktör olarak yaşayacaktır. Batı için, gelecekte Türkiye'ye cumhurbaşkanı adayları arasında en tercih edilen kişidir.

Satranç tahtasında aslında en ilginç oyuncu Kemal Derviş. Bugüne kadar bir tek "şah" rolüne soyunmadı. Tahtanın en güçlü oyuncusu. Bir başbakan gibi hareket ediyor. Fakat, şu âna kadar MHP'nin karşı hamleleriyle karşılaşmadığı için çok rahat hareket edebildi. Ekonominin patronu olarak Kemal Derviş'in siyasi partiler tarafından oldukça uzun bir süre rahatsız edileceğini de sanmıyorum. Buna MHP'nin bile gücü yetmez. Eğer İsmail Cem'le birlikte bir siyasi parti kurarsa ya da yeni bir oluşumun içinde yer alırsa, sosyal demokrat oyları böler. Bir siyasi partide yer almayıp, dışarıda pozisyon tutmayı tercih ederse, erken seçim sonrası kurulacak hükümet ya da hükümetlerde yine ekonominin sorumluluğu kendisine verilecektir! Yani Kemal Derviş bir süre daha siyasi satrancın en dokunulamaz oyuncusu olarak kalacaktır.

Açıktan pozisyon almamakla birlikte Genelkurmay'ın hiç kuşkusuz etkisi sürüyor. Görüldüğü kadarıyla ikinci Başkan, Özkan'a çok yakın. Subayların kişisel politik tercihleri ne olursa olsun, son tahlilde Atatürkçü ve laik cumhuriyetçi tavırları galip gelir. Bu nedenle, üst kademenin bir kısmı CHP'ye hem yakındır hem de destek verir. MHP'nin oldukça kalabalık bir sempatisi hep olmuştur. Astsubayların geliş kökenleri itibarıyla daha çok muhafazakar partilere meyillidirler. Subay kadrosun da durum daha farklı.

Türk ordusunun gücü ulusal ekonomiye dayanmaktadır. Ekonomideki zayıflama, ordunun güçsüzleşmesine yol açabileceği gibi "vatan hainleri" kadrosunu da genişletecektir. Bu nedenle, Başkan ve ordu komutanları düzeyindekiler hariç, subayların bir duruş yerleri vardır ama pek politik renk vermez ler. Devalüasyonlar ve siyasi istikrarsızlık geleneksel olarak orduyu rahatsız etmiştir.

Bu konuyu noktalarken bir kişisel gözlemimi belirteyim: AGSP konusunda Genelkurmay, AB'ye karşı tek başına çok direndi. Gerçi sürekli dışişleriyle eşgüdümlü hareket edilmeye çalışıldı ama hükümetin bazı unsurları, bu konu sanki ulusal bir dava değilmiş gibi hareket etti. Bazı politikacı tercihlerinde bu yalnız bırakılış günün birinde ortaya konacaktır.

Seçim kararı alınmadan önce, Harp Akademileri'nde yapılan geleneksel sempozyumun (2002 yılı) ilk günü, MGK Genel Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç'ın yaptığı konuşma medyada ve politikacılarda yankı buldu. Konuşmanın içeriğini doğru bulanlarla bulmayanların yanıtları da peş peşe geldi. Ben yanıtların içeriğinde değilim. Hiç ilgilendirmiyor da. Bu düellonun strateji savaşı olarak analiz edilmesi gerektiğine inanıyorum ve bunu yapmaya çalışacağım.

Org. Kılınç özet olarak şunu söyledi: "Türkiye milli menfaatleriyle ilgili sorunlarda AB'den hiçbir destek görmüyor. AB, Türkiye'yi ilgilendiren sorunlara menfi bakıyor. Rusya bir yalnızlık içinde. Dolayısıyla Amerika'yı göz ardı etmeksizin İran'ı da içine alan yeni bir arayışa girmek gerektiğini düşünüyorum."

Türkiye'nin önemli bir medya topluluğunun gazeteleri, ordu zirvesinden iki farklı ses başlığıyla Genelkurmay Başkanı'nın açıklamasını yayınladılar. Ve onlara göre iki orgeneral zıt düşmüştü. Acaba açıklamalar gerçekten böyle mi okunur?

Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu'nun mesajından bir alıntı aktarmak istiyorum: "Avrupa için en fazla güvenlik bedeli ödeyen ve Avrupa'da kalıcı bir güvenlik yapısı oluşturma gayretlerinin vazgeçilmez unsuru olan Türkiye'nin, AB ve AGİT gibi Avrupa organizasyonlarına tam üyeliği jeopolitik bir zorunluluktur." Ve, Kıvrıkoğlu devam ediyor: "Halen birçok Avrupa ülkesinde Türkiye'ye yönelik faaliyet gösteren terör örgütleri mensupları himaye, destek ve koruma görmeye devam etmektedir."

Birincisi: İki generalin konuşmasını yeniden okuyun; her ikisi de aslında aynı düşünceyi ifade ediyorlar. Çünkü ikisi de "jeopolitik" değerlendirmeye yapmışlardır. Türk basınının bazı necip kalemleri ya gerçekten cahilliklerinden ya da yeminli AB muhibbi oluşlarından (aman yanlış anlaşılmasın satılık kalemler demiyorum) dolayı saptırıyorlar.

İkincisi; askeri hiyerarşide MGK Genel Sekreteri'nin Genelkurmay Başkanı'na bilgi vermeden, konuşma metnini onaylatmadan o kürsüye çıkacağını sanmak, en hafifinden bilgisizliktir.

Şimdi gelelim işin gerçeğine: Bu açıklamalara Mesut Yılmaz'dan gelen tepki aslında bir kavgayı gün yüzüne çıkardı. Askerlerle bazı politikacı aktörler arasında müthiş bir savaş var ve bazı parti liderleri demek daha doğru olacak sanıyorum, "güçler" mücadelesini kaybetmişler. Bu politikacılardan "nemalanan" basın patronları ve onların "pasoparolası pozisyonundaki" kalem oynatıcıları ne yazık ki artık tüm değerlerini yitirdi.

Bir taktik dehası olan Mesut Yılmaz'la, strateji ustası olan Genelkurmay arasındaki düellodan birisi çok ağır yara alarak çıkacak. Savaşların kazananı yoktur. Her iki taraf da kaybeder.

2004 yılı sonunda MGK esk i Genel Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç'ın, bir müteahhitten 150.000 Amerikan Dolan alarak ev aldığıнын, (kimi internet sitelerine göre Fethullahçı polisler tarafından, Başbakan'a sızdırılması ardından) basına yansımada, acaba, AB karşıtlığını ortaya koyan Harp Akademileri'nde yaptığı konuşmanın etkisi var mıdır? Neden olmasın!

1

Bu başlık altında anlatılanlar için kaynak: Hakkı Öznur - Cahşların Savaşı, s. 405-413.

BÜLENT, SANA KOMPLO KURUYORLAR

Ancak partimizin en yüksek payeleri ve en yüksek görevlerinin kendilerine verilmiş olduğu bazı kişilerin, Hüsamettin Özkan dahil, bu tepkiler karşısında sessiz kalması bizi endişelere, kuşkulara, kaygılara ve soru işaretlerine sevk etmektedir. Herkes bilmelidir ki, DSP ile ilgili senaryo ve hayaller gerçekleşmeyecektir."

2002 yılının ortalarında Türkiye tam bir kargaşanın yaşandığı ülke haline gelmişti. ABD'nin Irak'a yapacağı operasyon nedeniyle yoğun bir trafik yaşanırken, içeride Başbakanlıktan Bülent Ecevit gitsin yerine Hüsamettin Özkan gelsin baskısı başlamıştı. Bu konu basına da yansıtılmış, ordu üst kademesinin de bunu istediği dillendirilmiş, TUSİAD daha açık tavır almıştı. Tüm bu olaylar yaşanırken cumhuriyet tarihinin en ilginç "komplosu" yaşanmaya başlandı. Bu tanı, bu kitabın yazarı tarafından değil bizzat Başbakan'ın eşi Rahşan Ecevit tarafından konmuştur.

4 Mayıs 2002 tarihinde televizyon haberleri birden Bülent Ecevit'in hastaneye kaldırıldığı haberini vermeye başladı. Başkent Hastanesi'ne kaldırılan Ecevit'in doktoru Turgut Zileli bağırsak enfeksiyonu olduğunu kameralara söylüyordu ancak bir süre sonra Sağlık Bakanı Osman Durmuş, Başbakan'ın yoğun bakımda olduğunu basın mensuplarına açıkladı.

O günün basın haberlerinde dikkat çeken önemli bir haber vardı, iki kişi hastaneye gitmemişti. Bunlardan birisi Hüsamettin Özkan, ötekisi de Kemal Derviş.

Özkan'ın hastaneye gidemeyişinin nedeni Rahşan Ecevit'in kendisiyle aynı yerde bulunmak istemeyişinden kaynaklandığı günün basınında yazıldı. Derviş ile hem Ecevit'in hem de Bahçeli'nin arası açıktı.

Fikret Bilâ'ya (Sivil Darbe Girişimi ve Ankara'da Irak Savaşları, s. 152-159) göre, zaten soğuk olduğu bilinen Rahşan Ecevit -Hüsamettin Özkan ilişkisi tümüyle kopmuş durumdaydı. Özellikle, "Ecevit gitsin, Özkan gelsin" tartışmaları sırasında Rahşan Hanım, Hüsamettin Bey'den iyice soğumuştur. Bu tür öneri ve baskıların arkasında Özkan'ın olduğuna inanıyordu. Ecevit'i Başbakanlıktan göndermek isteyen kesimlerle ilişki kurmakla, onlarla işbirliği yapmakla suçluyordu. Bülent Bey'e karşı komplo içinde olduğunu düşünüyordu.

Ecevit hastaneye kaldırılınca çekilsin tartışmaları yine alevlendi, yerini Hüsamettin Özkan ve Kemal Derviş ikilisine bırakması isteniyordu. Aradan beş gün geçmiş, hiç kimse ile konuşmayan Ecevit ilk kez 9 Mayıs'ta Fikret Bilâ ile telefonda konuşmuştu. Şimdi Bilâ'nın tanıklığından aktarıyorum:

"Çekilmem söz konusu değil. Kamuoyuna da açıkladığım gibi herkesin geçirebileceği gibi bir rahatsızlık geçirdim. Şimdi gayet iyiyim. Seçimlere henüz iki sene gibi bir süre var. Ben görevimin başındayım. Bu bakımdan çekilmem söz konusu olmadığı gibi, daha şimdiden birtakım isimleri öne çıkarmanın da doğru olmadığını düşünüyorum... Demokrasilerde veliaht olmaz. DSP ihtiyaç duyduğunda genel başkan mı kendi çıkarır. DSP içinde bu görevi üstlenebilecek çok değerli insanlar var. Bu açıdan DSP bir sorun yaşamaz."

Ecevit bundan sonraki günlerde ne Başbakanlığı ne de DSP'nin başkanlığını bıraktı. Ancak sağlığıyla ilgili olarak her gün gazete ve televizyonlarda haber yayınlanıyordu. Hatta evde doktorsuz, hemşiresiz bakımındaki ısrar neden iyle bir yazısında Emin Çölaşan tırnaklarının kesilmediğini, banyo bile yapamadığını yazdı.

10 Mayıs 2002'de *Milliyet'te* Hasan Cemal'in bir sorusuna verdiği yanıtta Derviş, "Seçim tarihi kesinleşmeli," diyordu. Siyasi yorumculara göre bu, düğmeye basılmasına neden olan işaretti.

Ecevit ikinci kez hastaneye yattı. Bu dönemde döviz hızla yükseliyor, birileri spekülatif kazançlarını katlıyordu. Basın TÜSİAD'ın, askerlerin izlemeğe geçtiğini, Derviş-İsmail Cem-Özkan üçlüsünün Mesut Yılmaz tarafından desteklendiğini yazıyordu. Koalisyonun üç lideri de 20 Mayıs 2002 tarihinde hastanede zirve toplantısı yaptılar. Basın Mesut Yılmaz'ın 19 Ekim 2002 tarihinde erken seçim önerisinde bulunduğunu, Ecevit ve Bahçeli'nin bunu reddettiğini yazdı. 57. hükümetin artık sal landığı açıkça ortadaydı ve bu sıkıntıların göbeğine de af tartışmaları geldi oturdu. MHP bir açmazın girdabındaydı, Apo affedilecekti, Kürtçe serbest dil olacaktı!

9 Haziran 2002 tarihinde Ecevit yüzlerce kameramanın önünde ellerini ekrana uzatıyor ve titremediklerini kanıtlamaya çalışıyordu. Başbakan'ın içine düşürüldüğü durum buydu. 5 Temmuz 2002 Hüsamettin Özkan'ın Ecevit'in yanından kopuş tarihi oldu. Emrehan Halıcı'nın konuşması ilginçti:

".... Ancak partimizin en yüksek payeleri ve en yüksek görev -lerinin kendilerine verilmiş olduğu bazı kişilerin, Hüsamettin Özkan dahil, bu tepkiler karşısında sessiz kalması bizi endişelere, kuşkulara, kaygılara ve soru işaretlerine sevk etmektedir. Herkes bilmelidir ki, DSP ile ilgili senaryo ve hayaller gerçekleşmeyecektir."

Basına okunan bu metindeki endişeler, kuşklar, kaygılar ve soru işaretlerine sevk vurgulamaları, ortada büyük bir komplonun bilindiğini ama bunu şu an için açıklamadıklarını barındırıyordu.

Fikret Bilâ kendisiyle paylaşılan komployu bize şöyle aktarıyor:

"Başbakan Ecevit'in rahatsızlanmasıyla başlayan süreç için de Ecevitsiz ama DSP'li bir hükümet modeli geliştirildi. Bülent Ecevit'in şahsına dönük bir baskı kampanyası başlatıldı. Ecevit'in Başbakanlıktan çekilmesi her gün ısrarla istendi. Bu süreçte Başbakan Ecevit'in psikolojik baskıya dayanamayacağı ve istifa etmeye ikna olacağı düşünüldü.

Ecevitsiz ama DSP'li hükümet modelinin başbakan adayı ise Hüsamettin Özkan'dı. Bu dillendirilmeye başladı. Ancak bu baskılara karşı Ecevit istifa etmeyeceğini açıkladı ve bunu sık sık vurguladı. Bunun üzerine Ecevit'in bir sağlık kontrolü vesilesiyle doktor raporuyla devre dışı bırakılması düşünüldü. Doktorların Başbakanlık yapamayacağı anlamına gelen bir rapor vermesi halinde, Ecevit'in çekilmek zorunda kalacağı hesaplandı. Bu modelde de yine Özkan'ın başbakanlığı geçerli olacaktı."

Fikret Bilâ'nın tanıklığına bir kez daha başvuruyorum:

"Aslında Ecevitler'in, özellikle de Raşan Ecevit'in nezdinde kuşku bile kalmamıştı. Ecevit'i başbakanlıktan sonra DSP genel başkanlığından uzaklaştırmaya dönük bir senaryonun uygulanmaya konulduğuna ve bu senaryonun mimarları arasında Hüsamettin Özkan'ın da bulunduğuna kanaat getirmişlerdi.

Raşan Ecevit, Hüsamettin Özkan'ın, Bülent Ecevit'in yerine başbakan olmak istediğini, bunu sağlamak için Bülent Bey'in rahatsızlığını kullandığını, bu amaçla koalisyon içinde ANAP lideri Mesut Yılmaz'la işbirliği yaptığını söylüyordu.

Bu görüşünü birkaç kez bana da aktarmıştı. Hatta bu kanıyı Bülent Bey'in de paylaşıp hak verdiğini, ancak siyasi nezaket gereği bunu Hüsamettin Özkan'a hissettirmedeğini de ifade ermişti."

Siyasette baş döndürücü gelişmeler birbirini kovalamaya başladı. Devlet Bahçeli erken seçimin 3 Kasım'da yapılmasını önerdi. DSP'de dağılma yaşanmaya başladı. Mesut Yılmaz Başbakan'a sağlık raporu almasının doğru olacağını önermedi ama ima etti.

Son kez Bilâ'nın tanıklığıyla o dönemin gelişmeleri:

"6 Temmuz Cumartesi günü Ecevitlerden akşam çayı için davet almıştım.

Kütüphane-evin bahçesinde Bülent Ecevit'le çay içiyorduk. Raşan Ecevit de bahçedeki gülleri buduyordu...

Ecevit'e ne düşündüğünü sordum.

Zorla bir senaryonun uygulanmaya çalışıldığını söyledi. DSP'nin örgüt olarak sağlam olduğunu, ancak Meclis grubundan kopmalar olabileceğini belirtti. Sonu nereye varırsa varsın, bu senaryoya karşı direneceğini ve oyunu bozacağını vurguladı.

Konu sağlığına gelince, 11 Temmuz'da kontrole gidip gitmeyeceğini sordum.

'Henüz karar vermedim diye yanıtladı ki, Raşan Ecevit söze girdi:

'Hâlâ karar vermedim diyorsun, ama sana komplo kuruyorlar, görmüyor musun, Bülent?' diye çıkıştı...

Ecevit 11 Temmuz'da hastaneye gitmedi. Doktorlarını da değiştirdiler, artık Başkent Hastanesi'nden Hüsamettin Özkan'la yakınlığı bilinen Mehmet Haberal'ın yerini Demiryolu Hastanesi'nden Mücahit Pehlivan almıştı.

Bir zamanlar kaburgası kırılan, ayakta yürüyemeyen, elleri titreyen Ecevit, kısa bir süre sonra sağlıklı birisi olarak kamu oyunun karşısında duracaktı.

İçlerinde Ecevitler ve Bahçeli'nin de olduğu kimilerine göre bu yaşananlara bir ad bulundu: Bu bir sivil darbeydi... Ancak kim kazandı kim kaybetti?

Ticaret oligarşisinin spekülâtif kazanç baronları kazandı, halk kaybetti, 3 Kasım 2002 seçimlerinin sonucunda AKP hariç tüm siyasi partiler kaybetti, belki Türkiye demokrasisi değil ama cumhuriyet tamiri çok güç bir yara aldı, çok dillendirilmedi ama ilk fırsatta dile getirilecek olan 2001 Ağustosunda üst düzey komutanın Özkan'a Ecevit çekilsin yerine siz geçin önerisiyle ordu da kaybedenler arasında yer aldı.

Kazananlar ise komplonun içinde olmayışına karşın başta AKP'ydi ama asıl kazanan bu komplonun gerçek senaryo sahipleridir. Onlar da kim sorusunun yanıtı okuyucunun düş ve değerlendirme gücüne kalıyor!

RASTLANTILARDAN KOMPLO TEORİSİ ÜRETMEK

İlk rastladığımda çok hoşuma gitmişti ama yukarıdaki tanımlama kime aitti, not almamışım. Benim buluşum değil, onu belirteyim. 4 Kasım 2002 öncesi bir komplo teorisi yazmak gere kirse acaba nasıl yazılırdı?.. (Bu yazı Haziran 2002'de yazılmıştır)

İsrarla üzerinde durduğum bir konu var: Komplo kurmak ile komplo teorisi üretmek birbirinden farklıdır. Eğer ikisi arasında bir ortak yan aranırsa, korkularımızın, kuşkularımızın arttığında üretime geçtiğimizi söyleyebiliriz.

Son günlerde yaşadığımız seçim ortamını (2002 genel seçimi) düşündüğümde aklıma gelenlerin sizin de geldiğinden kuşku yok. DSP'li Emrehan Halıcı'nın "Teorisine" göre, Hüsamettin Özkan ve İsmail Cem partiyi ele geçirmek istiyor, Mesut Yılmaz da bunlara destek olunca, Ecevit'in hastalığı kamuoyunda bahane edilerek, Başbakanlıktan çekilmesi için komplolar kurulmaya başlanıyor. "Komplo Teorisi" üretecek kapasiteleri olmadığından değil ama memleketin tek hâkimi olduğuna dair inançları yüzünden sadece komplolar kurmakla meşgul oluyorlar. Yine Halıcı'dan algıladığımıza göre, Başkent Hastanesi'ni bir şekliyle razı ediyorlar ve Ecevit'e olmadık tedavi uyguluyorlar, kemikleri falan kırılı yor ...

Komplonun birinci bölümü başarıyla uygulanırken, Frankfurt fesadı MHP'ce deşifre ediliyor. Devlet Bahçeli'nin açıklamasına göre komplo şöyle geliyor: DSP'de malum kadro egemen olduktan sonra, sıra MHP'nin hükümetten atılmasına sıra gelecekti. İktidar hırsıyla yanıp tutuşan Tansu Çiller'e hükmetme gücü verileceği vaat edilerek kandırılacak ve böylece MHP bir çırpıda dışarı atılacaktı. Mesut Yılmaz ve Hüsamettin Özkan tayfasının hesaba katmadıkları çok önemli bir konu vardı. Öne sürülen bazı tezlere göre MHP, geçmişinde komplo ve provokasyon ustalarını barındırmış bir partiydi. Meclis'e cinayetle suçlanmış on beş civarında milletvekili sokmayı başarmış bir partiydi. Yani, Devlet Bahçeli dudak okuma ustasıydı.

Oyunları bozdu. Kendisi bunun bedelini ödeyecek mi ödemeyecek mi, 4 Kasım sabahı göreceğiz.

Bülent Ecevit'in ifadesine göre DSP'yi asıl parçalamaya çalışan Kemal Derviş oldu. O'nun teorisi de bu yönde.

Siyaset dünyamızdaki komplo üretimine bakarsak, yazının başında ifade ettiğim tezin doğrulandığını

görmüş oluruz. Kuşkular arttıkça, bir kez daha milletvekili seçilememe korkuları derinleştikçe komplolar da türetilmeye devam ediyor, edecek de...

11 Eylül'den sonrası da henüz belleklerimizde. İnternet'ten birtakım sayılar ve işaretleri yan yana getirip şifreler üretilmedi mi! ATV'de anahaberde Murat Bırsel tarafından USA Doları çeşitli şekillerde katlanarak "11 Eylül" imgeleri yaratılmadı mı? Kulelere çarpan uçakların sefer ve yolcu sayılarına aritmetik işlemleri uygulayarak "11" sayısı bulunmadı mı?.. İnternet sayfaları bu konuda binlerce örnekle doludur. Biraz düşünelim; ABD'de yüzlerce cilt "komplo teorisi" anlatan kitapların yayınlanmış olması yalnızca tesadüfle açıklanabilir mi?

Gerçekten de bu tür yapıtlar neden çoğunlukla gelişmiş olarak bilinen ülkelerde yayınlanır. Çünkü birincisi; toplumun korkuları derindir. İkincisi de; teknoloji geliştikçe ortaya çıkan sonuç spekülasyonlara açık oluyor. Bilim dünyasındaki gelişmeler ve ürünler ile kişiler komplo teorisi üretmeye en uygun ortamı sağlamaktadır.

Türkiye gibi ülkelerde de komplo ve fesat ancak politika alanında olabiliyor. Laik basının temsilcisi olduğunu öne süren çok satan gazetelerimiz ile bunların patronlarına ait televizyon kanalları bir zamanlar, Fethullah Gülen ve cemaatini öylesine şişirdiler ki, hem toplum hem de bu cemaat buna gerçekten inandı. Laik cumhuriyetle sorunu olan bu cemaat mensuplarının zenginliği de öyle bir anlatıldı ki, sanırsınız, *Forbes* dergisinin ilk elli sırasında bu işadamları yer alıyordu! Ne kadar zamandır, bu cemaat ve icraatlarından söz eden "laik medya" var mı? Aynı medya gruplarının laik genel yayın yönetmenleri, şimdi de AKP fırtınası estiriyorlar. Bu medya gruplarının yaptığı tam anlamıyla toplumda fesat yaratmaktır.

Neden bu türlü davranış içine giriyorlar?

Kendilerini yıllar yılıdır besleyen bir siyasi partiyle bazı siyasetçilerin artık politika dışında kalacaklarını anladıkları için hem komplo kuruyorlar hem de fesat üretiyorlar.

Tansu Çiller'i tehdit ederek ANAP'la işbirliğine zorlamalarının tek nedeni budur. Ancak "Bayan Çiller" buna boyun eğmemekte kararlı görünüyor. Eğer son güne kadar bu tavrını sürdürmeyi başarırsa, 4 Kasım sonrası, bazı politikacılar ile sayısını mahkemelerde öğreneceğimiz işadamları, hapse yollanacaklar. Bunun telaşı bazılarını şimdiden sarmış durumda...

İşte yaşadığımız komploların altında yatan tek neden budur.

ABD gibi gelişmiş ülkelerde çoğu kez rastlantılardan "komplo teorisi" üretilir. Halbuki bizde komplo üreticileri nedeniyle, teori yazılmasına fırsat kalmıyor ve yaratmaya çalıştıkları fesat nasıl önlenir çabası yoğunlaşıyor. Hepimizin enerjisi de boş yere harcanıp gidiyor.

Seçimin sonucunda olanları düşünelim. Devlet Bahçeli, Tansu Çiller, Mesut Yılmaz ve Bülent Ecevit meclis dışında kaldılar. Bazı politikacılar Yüce Divan kapısında bekliyor.

Türkiye'de sürekli olarak komplo düşünürlerini kışkandıracak olaylara tanık olduk. 2002 yılında bazı olayları anımsayalım.

Neydi bunlar?

Sınır Tanımayan Gazeteciler Derneğinin Fransa'da yaptığı eylem bir komplo örneğiydi. Eylemin esas amacı fark edilmeden Genelkurmay Başkanı'nın muhatap edilmesi, Türkiye adına büyük şanssızlıktı. Bu tür kuruluşlar yalnızca Fransa'da değil Avustralya gibi başka gelişmiş ülkelerde de buna benzer eylemlerle devletten para almaktadır. Kısacası son eylem, bütçeden biraz daha fazla para almaya dönük olmakla beraber biz olayı çözmekte zorlandık. Komploya kurban gittik.

Komploya örnek ikinci olay; *Milliyet* gazetesinin manşetine taşındı. Gerçekten derslerde okutulacak türden bir komplo senar yosu okuduk. "Komplo içinde komplo". Bir kriminalın siyasilerle ilgili uydurma tanıklığı, ardından bu hayali ifadelerle dayanılarak suçlanan insanlar ve bu iş için kullanılan gazete ve gazetenin yazan, hepsi, bu kompionun aktörleriydi. *Milliyet* gazetesi iki gün boyunca gerçekten ibretle ve iğrenerek okunacak bir komplo sundu. Biz de bu olayı sayfalarımıza taşıdık. Üçüncü örnek olay; *Sabah* gazetesinde 30 Mayıs 2002 tarihinde yayımlanan Rauf Denktaş aleyhine yazıydı. Emekli ikramiyesi bahane edilerek, aslında *Hürriyet'te* daha önce yayınlanan Karen Fogg'un Kıbrıslılara yaptığı isyan çağrısı haberinin intikamı almıyordu! Denktaş'ın ikramiye tutan 174 milyar liraydı ve çeşitli gazetelerin patron ve bazı köşe yazarlarının devlet bankalarından alıp geri ödemediği, daha doğrusu dolandırdıkları kredilerin yanında devde kulaktı. Ancak bu haberin birinci sayfaya taşınarak verilmesi tam bir "fesat yaratma" örneğiydi. "Üzülme Sayın Denktaş... Aldığın para, ananın ak sütü gibi helaldir ve hak ettiğinden çok azdır... Eğer, uğruna mücadele ettiğin Kıbrıs'taki insanların bu tartışıyor, onlara yazıklar olsun... Adam değilermiş... " (2002 yılı) *Sabah* gazetesinde "gazeteci" olmak zor olsa gerek...

Türk milleti, geçmişte de ihanetlerin, sırtından hançerlenmelerin, işbirlikçiliğin ve satılmışlığın tarihe geçmiş örneklerini görmüştür... Dördüncü örnek olay; Türk medyasının özellikle Doğan Medya Grubu ile *Sabah* cemaatinin aylarca yayınladığı Bülent Ecevit'le ilgili haberlerdi. Tüm köşe yazarları neredeyse söz birliği etmişçesine, Başbakan'ın demir gibi sağlıklı olduğunu, çekilirse istikrarsızlık doğacağını yazdı durdular. 31 Mayıs

2002 tarihi itibarıyla *Sabah* ve *Hürriyet* gazetesi yazarları çark edip doğruyu yazmaya başladılar. Peki o güne kadar Ecevit'e iktidardan çekilmesin diyenler kimin ekmeğine yağ sürdüler? Borsa manipölatörlerinin... *Sabah'la* birlikte *Hürriyet* ve *Milliyet'in* de 2002 yılında bu yönde yaptığı yayınlar, Türk halkına karşı kurulan kompionun boyutlarını gözler önüne sermesi bakımından ibret örnekleridir.

Seçim Komplosu...

Türkiye'nin seçim (Kasım 2002) atmosferine girmiş olmasıyla birlikte ilginç olaylar yaşıyoruz. Hem kamuoyu araştırmaları yayınlanıyor hem de bunlara itirazlar. Sonucun ne olacağını biz kestiremiyoruz, öngöründe de bulunmaya çalışmayacağız. Nasılsa 4 Kasım sabahı sonucu göreceğiz. Bu seçim parti program ve ideolojisinin öne çıktığı değil tam anlamıyla bir tepki oylarının belirleyici olacağı bir seçim olacak.

Belleklerimizi tazeleyelim: Kemal Derviş'in manevrasıyla önce DSP parçalandı, ardından İsmail

Cem çökertildi, sonra Başbakan'a hastanede oyun oynandığı ilan edildi ve son hamle olarak da Derviş CHP'ye girdi. Böylece sosyal demokrat olduğunu belirten Deniz Baykal'ın aslında Turgut Özal'cı olduğu ortaya çıkmış oldu. Bu, tamamen kendi ifadesidir. IMF dahil olmak üzere tüm uluslararası kuruluşlara "evet" diyeceği belli olan CHP'nin de böylece rotasından çıkarıldığı gün yüzüne çıktı. Oyun içinde oyun sergileniyor. Anadolu toprakları tarihi boyunca usta komplocuları yaratıp barındırmıştır, yine bunu sürdürüyor. Matematik aklın egemen olmadığı her coğrafya parçasında yalnızca komplo üretilir. Komplo teorisi ise, endüstri devrimini, bilgi devrimini yapmayı başarmış ulusların bireyleri tarafından yazılabilir.

Asıl komplo örnekleri ise aday seçim ve sıralarının açıklanmasında yaşandı. Örneğin; hiçbir parti kadın adaylara şans tanımadı. CHP bile kadınları seçilemeyecekleri yerlere yazdılar, bu durumda eğer iki kadın milletvekili Meclis'e girerse başarı olacak. Bu seçim döneminde en çok istismar edilen konuların başında AB'ye üyelik meselesi gelmekte. Her gün gazetelerde Avrupa merkezli olumsuz açıklamalar okumaktayız. Buna karşın, Mesut Yılmaz'ın değerlendirmeleri ise tam tersi yönde. Ortada bir aldatmaca var ama bir türlü çözemiyoruz.

1999 seçimi son anda Öcalan'ın getirilmesiyle yön değiştirmiş, konjonktür seçimi olmuştu. Bu kez özellikle MHP'nin kullanacağı koz kalmadı. Yeni bir argüman yaratmak zorundalar. Bu da çok güç görünüyor. Bu yeni güç ancak Öcalan'ın idamı olabilirdi. Sizce gerçekleşme olasılığı nedir? İç politikada durum böyleyken, hemen sınırlarımızın ötesinde yaşananlar bundan farklı mı?

ABD'nin olası Irak harekâtı sonrası ortaya çıkacak kaostan yararlanmak peşinde olan Kürt liderler yeni bir devletin kuruluşunu açıklayacağını ilan ettiler ve ortalık karıştı. Bu açıklama örneklere uygun bir fesat yaratmadır. Türkiye'nin tepkisi de gecikmeden geldi. Bunu savaş nedeni saydığını ilan etti. Yani sınır ötesi harekât için meşruiyet oluştuğunu belirtti.

Ortadoğu, tıpkı Anadolu gibi tarihi boyunca komploların kurulduğu bir coğrafyadır. Fakat burada Anadolu'dan farklı olarak uluslararası ilişkilerde lider ve aşiretlerin parasal çıkar sağlamaları tüm kuralları ve gelenekleri altüst edebilir. Tarih boyunca da bunun sayısız örnekleri yaşanmıştır. İşte bazı örnek yazılar, üstelik hepsi de medyada yayınlandı.

Gazeteci Ardan Zentürk 2002 yılı mayıs sonunda şunu söylüyordu: "Size tam üç yıl yalan söylediler."

Başbakan Bülent Ecevit'e Açık Mektup başlıklı yazımız, DigiMedya'nın sanal alemindeki yolculuğunu sürdürüyor... Yolculuğa çıkış tarihi: 6 Nisan 2002. Yani, bundan yaklaşık iki ay önce... Medyamızda atılan manşetlerde, Başbakan'ın sağlığının "turp gibi" olduğu, hükümetin büyük bir uyum ve istikrar içinde çalışmalarını, "Ecevit'in başkanlığında" aslanlar gibi sürdürdüğünün vurgulandığı bir dönem... Hatta, Başbakan'a Amerika seyahati için uygulanan, yan etkileri bugün her geçen saniye biraz daha kendini gösteren bol kortizonlu doping tedavilerinin, dış görünümüne kazandırdığı görüntünün abartılarak aktarıldığı bir dönem...

Hürriyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni ve köşe yazarı Ertuğrul Özkök'ün, Ecevit'in, İsrail için "soykırımcı" açıklamasını değerlendirirken, "Ankara'da esasında her şey yolunda ama, birinin,

Ecevit'i, açıklamalarını tek başına yazdığı o eski daktilo sundan kurtarması gerekir," diye yazdığı bir dönem... Oysa, 6 Nisan 2002 tarihli ve bugüne kadar, tüm Türkçe e-mail grupları aracılığıyla yüz binlerce insana ulaşan o yazı, Ecevit'in ünlü "soykırım" gafından hemen sonra yazıldı... Yazının çıkış noktası budur... Çünkü, tüm melekelerine sahip bir Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı'nın, ülkesinin hayati önemdeki stratejik parametrelerini bilip de İsrail ile ilgili o açıklamayı yapması mümkün değildir... Nitekim, Türkiye, açıklama sonrasında her kanaldan ve herkesten özür dilemiş, o özrü de "başbakanının yaşadığı özel durumlar nedeniyle" kolayca kabul edilmiştir...

"Açık mektup"ların yazılacağı tarih o tarihtir... Bugün değil... Gooooood morning Türkiye... Bakıyorum, "büyyük medyamızda" açık mektup yazarlar, hatta Sedat Ergin gibi yazısına, ciddi ciddi "Başbakan Ecevit'in sağlık durumunun değerlendirilmesi gerekir" gibi sözcüklerle başlayanlar, Güngör Mengi gibi yazısının başlığına "Ecevit'in çekilme zamanı geldi" sözcüklerini "konduranlar", Yavuz Donat gibi "sürünmemesi gereken efsanelerden" söz edenler, daha iki ay önce, "daktilosuna hâkim olun, yeter" deyip, bugün çekilmenin vefalarından falan söz eden Ertuğrul Özkök gibiler... Kuşkusuz Fikret Bila bu işlere çok üzülmüştür... Çünkü kendileri, Doğan Medya Grubu'nun "Bülent Ecevit'ten sorumlu Ankara Temsilcisi"dir... Yani, şu sıralarda meslek yaşamını *Posta* gazetesinde geçirmeye çalışan Sabahattin-Yılmaz- Önkibar'ın, ANAP'lıdan DSP'ye devşirme versiyonu... Daha düne kadar, "Başbakan Oran'daki evinde hem sağlığına kavuşacak hem de çalışacak" manşetlerini atanlar, MGK toplantısına katılamaması üzerine tavır değiştirmişler: "Rahşan Hanım lütfen eşinizi geri çekiniz...." Bu durumlar için çok güzel bir halk deyimimiz vardır: Hop, hemşerim... Uyan da balığa çıkalım!..

Sabah'ın manşetine göre, Sayın Başbakan "Maalesef Parkinson"muş... Ama habere dikkat: Bu durum üç yıldır böyleymiş...

Şu medyamızın "habercilik gücüne balon..." Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanlık makamında oturan şahsın "Parkinson olduğunu" tam üç yıl gecikmeyle duyuruyor...

Hepsi yalan... Hepsi oynuyor... "Büyük medya"nın büyük gazeteleri, büyük TV kanalları ve haber kanalları Başbakan Bülent Ecevit'in "hasta olduğunu" tam üç yıl "atlamışlar" sevgili okurlar... (Ha, bu arada bir çift sözüm de Nuri Çolakoğlu, Cem Aydın, Ferhat Boratav, Oğuz Haksever, Çiğdem Anad, Gürkan Zengin, Turan Yavuz, Ali Çağatay, Mithat Bereket'e... Günün 24 saati haber televizyonculuğu yapıyorsunuz... Memleketin başbakanının "hasta" olduğu üç yıl sonra manşetlerde... Bu işleri sizlere böyle mi gösterdik...) Bu ülkenin insanları aldatıldı... Onlara yalan söylendi...

"İstikrar ve uyum" laflan altında, bu ülkenin tarihinin en büyük ekonomik krizinde inanılmaz "servet el değiştirmeleri" yaşanırken, herkes, hasta bir başbakanın arkasına saklandı... O ,40 yıllık siyasi yaşamının ve "devlet adamlığının" doğal sonucu olarak, o makamda ülkesine karşı görevini yerine getirdiğine inanıyordu... Bugün de kuşkusuz buna inanıyor... Ama, onu o makamda (her şeyi bilmelerine rağmen oturtanlar) en kolay yolu seçtiler: Ecevit gibi tarihi bir ismi, vurgun sisteminin devamında bir maket olarak kullanmak...

Şimdi kalkmışlar, gözlerinizin içine bakarak son oyunlarını oynuyorlar..."Artık çekilmeliymiş... "

Çekildiğinde de, şöyle diyecekler: "Ben demiştim... "

Bu kadar basit bir oyunla, bu ÷lkeye karşı söyledikleri "yıllanmış yalanlarından" kurtulmaya çalışıyorlar...

"Ahlâksızlığı Teşvik" Yasası

B÷lent Ecevit-Devlet Bahçeli-Mesut Yılmaz-Kemal Derviş'ten oluşan d÷rtl÷ koalisyon hükümetinin bankacılık sistemi ne, devletin parasını bir kez daha pompalamaya yönelik kanunu, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in tüm veto ve uyarı çabalarına karşın artık yürürlükte... Devlet, son iki yıl içinde "yolsuzluk-hortumlama-kötü yönetim-ulusal ekonomik istikrarsızlık- gibi nedenlerle batan bankalar nedeniyle üstlendiği 25 milyar dolarlık riski, bu kez 7 ile 9 milyar dolar daha artırma kararlılığında gör÷l÷yor.

Kamuoyunun üzerinde durduğu ana nokta, bir buzdağının su yüzünde gör÷len parçası kadar önemli: "Madem devlet, zaman içinde batık bankaları, sahiplerini değiştirmeden, hiçbir idari önlem almadan içlerine para koyarak kurtaracaktı, o halde, bankalarına el konulanların kabahati neydi?" Bu, oldukça "pop÷list" sorunun, Etibank skandalı nedeniyle cezaevinde bulunan ve tüm çabalara karşın bir türlü dışarıya çıkamayan Dinç Bilgin grubu gazete ve dergilerinden gelmesi şaşırtıcı değildi...

Doğan Grubu'na bağlı yayın grupları ile bazı köşe yazarlarının da katıldığı bu gör÷ře göre, "Madem batan olmayacak, devlet herkesin cebine milletin parasını koyarak tüm bankaları kurtarmayı düşünecekti, Bilgin neden hapsedildi, neden bankasına el konuldu?" mantığı harekete geçirilmişti. Kuşkusuz, bu süreç te, bu soruyu esas olarak sorması gerekenlerin başında gelen Halit Cıngıllıoğlu'nun elinde medya gücü olmaması nedeniyle sesi pek duyulmazken, Erol Aksoy'un da fazla aktif bir çıkış yapmaması dikkat çekiyordu.

Ahlâki Risk

Halkın gündemine medyanın bu yaklaşımlarıyla gelen bu sorunun perde arkasında irdelenmesi gereken çok önemli bir nokta var: İçinde bulunduğu tarihinin en ağır ekonomik krizini finans dünyasında yaşanılan inanılmaz olaylara borçlu olan Türkiye, hükümetin bu kararıyla aslında "ahlâksızlığı destekleyen" bir ÷lke konumuna geliyordu.

Merkez Bankası eski Başkanı Gazi Erçel'in 16 Ocak 2002 ta -rihli *Dünya* Gazetesi'nde yer alan "Ahlâki Risk" başlıklı yazısı, aslında ortada dönenlerin bir "uzman gözüyle" nasıl gör÷ldüğünü de ispatlıyordu:

"Ahlâki risk, günümüzde finans sektörü için geçerli olan ve üzerinde en fazla durulan terimlerden birisidir. Aslı, Latin ve Fransız kökenli kelimelerden oluşmuş ve İngilizce'den uyarlanmış bir terim. Türkçe'ye tam anlamını verecek şekilde tercümesi zor, ama böyle kullanıldığı için değişiklik yapmadım. Bu konuda birçok detaylı çalışmalar ve bilgilendirmeler yapılmasına karşın bir kez daha kısaca özetlemekte yarar var sanırım.

Finans sisteminde 'kâr benim, zarar devletin' şeklinde düşünce sistemine kaynaklık eden ahlâki riske ilişkin uygulamalar, .yüzyılda sigorta sektöründe gözlenmiş, yangın sigortası yaptırıp daha sonra yangın çıkartarak yükl÷ miktarda para alıp kazanç sağlayan lar artınca, bu işlemlerin ahlâki olmadığı

anlaşılmış. Yangın riskleri sıkı kurallara bağlanarak sigorta edilenlerin bu yolla haksız kazanç sağlamalarının önüne geçilmiş.

Günümüzde finans ve özellikle bankacılık sektöründe ahlâki risk üzerinde hassasiyetle durulmasının nedeni, bunun oluşmasına mani olacak sistemler kurulmadığı takdirde zararın devletçe ve dolayısıyla vergi verenlerce ödeneceği gerçeğinin geçmişteki deneyimlerle daha iyi anlaşılmasıdır. (...)

Devletin finans sistemine yönelik iki temel görevi vardır. Birincisi, sağlıklı bir makroekonomik ortam yaratarak düşük enflasyonda en yüksek büyüme hızına erişebilmek için politikalar geliştirmek, ikincisi ise, finans sisteminde ahlâki çöküntüye neden olacak işlemlerden ve uygulamalardan kaçınarak kurumla ra aldıkları risklerin kendilerine ait olduğunu defalarca hatırlatmaktır. Bu iki şart yerine getirilmez ise, finans sistemi, zararlarını devlete yükletmeye çalışır. Sahipliği devlete geçmeden bu kurumlara aktarılabacak kaynaklar ahlâki risk yaratır. İleride aynı davranışların yine aynı şekilde halledileceği inancının sisteme yerleşmesi sonucunu doğurur. (...)

Hal böyleyken ve bazı basit mekanizmalar ve uygulamalarla reel sektöre kredi sağlamak mümkün iken, ahlâki çöküntünün devamına ve ileride de 'kâr benim, zarar devletin' anlayışının, iyice yerleşmesine neden olacak şekilde, banka sahipliğini almadan devletçe kaynak sağlanmasını anlamak mümkün değildir.

Hele bu konuda bunca yol alınmış ve 19 bankanın sahipliği devlete geçtikten ve bunlara 20 milyar dolara yakın bir kaynak aktarıldıktan sonra sistem değiştirmeye neden olacak etmenler oldukça sınırlı olması gerekir. Sorunlu banka devlete geçtiğinde 'biz yönetemiyoruz' argümanının da geçerliliği tartışmalıdır. Bu, ülkeyi yönetenlerin çözecekleri bir sorundur ve bu sorunlar sistemler bozularak çözümlenemez. Riski iyi ölçmemiş veya bilinçli şekilde ölçtüğü riski dikkate almamışlar ile bunun tam tersini yapıp sağlıklı bir biçimde sistemde var olmuş iyileri ayırt etmeyip, ahlâki risk kurallarını işletirseniz büyümede kısa dönemde sağlayacağınız 1 -2 puanlık iyileşmenin maliyeti ileride daha ağır olabilecektir." Sistemin nasıl işlediğine de bir göz atalım.

Türkiye'deki mevcut yapılanma, bankacının hiç risk almadığı bir sistem içinde çalışıyor. Son kanundan sonra devlet kendi kaynaklarını, "reel sektöre" kredi verecekleri düşüncesiyle bankalara aktarıyor. Bu paraları alan bankalar ise, kaynaklarını alışık oldukları biçimde yine devlet tahvil alımı amaçlı olarak kullanıyorlar. Gazi Erçel bu sorunu şöyle anlatıyor: "1990'lı yılların başlarında özel sektöre açılan kredilerin milli gelire oranı yüzde 10'dan 2000 yılında yüzde 17'ye çıkmasına karşın, bu oran, dünyanın en düşük oranlarından biridir. ABD'nin yüzde 140, İngiltere'nin yüzde 120, Tayland'ın yüzde 110 ve Malezya'nın yüzde 90 oranlarına sahip olduğu düşünüldüğünde ve Türk bankacılık sisteminin özel sektöre açtığı toplam kredinin 15 milyar dolar civarında bulunduğu ve bunun da üçte birinin ihracatçılara krediler olduğu dikkate alındığında, kredi dayatmasının ekonomiyi diğer ülkelere kıyasla çok fazla etkilemeyeceği anlaşılabacaktır."

Amaç Ne?

Bir hukukçu... Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer...

Bir önemli uzman... Gazi Erçel... Herkes hükümetin, bankalara para aktarımını hedefleyen çalışmalarını bir "ahlâksızlığı teşvik yasası" olarak değerlendiriyor...

Fakat koalisyon ortakları veto edilen maddeleri aynen Çankaya'ya geri göndererek bu konudaki kararlılıklarını sergiliyorlar.

Üstelik, "dördüncü ortak" Kemal Derviş, Sezer ile yaptığı uzun ikna görüşmelerinden bir sonuç alamayacağını anlayınca, "Yasada sorun çıkmasının Türkiye'nin IMF ve Dünya Bankası ile ilişkilerinde ciddi bir kriz yaratabileceği" düşüncesini ortaya savuruyor. Bu kararlılığın perde arkasında yatan amaç ne?

Hükümetin dediği gibi acaba, tüm amaç, reel sektöre kredi olarak paraların devletin cebinden bankalara taşınması mı, yok-sa, artık “bitmiş” bazı “siyasilere yakın” bankaların bu badire-den devlet parasıyla kurtarılması mı?..” Son on yılın "kirli siyasetini ve bu sistemin artık yüzleri aşınmış kirli siyasetçilerini" çok iyi tanıyanlar, aslında sorunun yanıtını kolay verebiliyorlar.

Kaynaklar:

1. *Komplo Teorileri* dergisi 2002/06. (E. Mütercimler)
2. *Komplo Teorileri* dergisi 2002/02. (E. Mütercimler)
3. www.digimedya.com (Ardan Zentürk imzalı yazılar: 6 Nisan 2002 ve 31 Mayıs 2002)

DÜŞMANI SAVAŞMADAN YENMEK

Sizlere arşivden bir röportaj sunacağım. Kaynak 3 Ağustos 1998 tarihli *Milliyet* gazetesi. Yayınlanan bir kitabım (*21. Yüzyıl ve Türkiye*) nedeniyle gazeteci Naki Özkan'ın benimle yaptığı söyleşiyi ve bunun yayınlanması ardından, o tarihte o köşenin sorumlusu olan Şahin Alpay'ın yazdığı eleştiri yazısını sizlerle paylaşıyorum. Bu yazının, Türkiye'de aydın ya da entelektüel geçinen bazı kişilerin ya okuduklarını bile anlamadıklarını ya da ruhlarını sattıklarını (anlamaya çalışmadıklarını), bu nedenle de korku ve telaş içinde neler yazabildiklerini en iyi kanıtlayan örneklerden birisi olduğuna inanıyorum. Asıl komplo kültürü ya da solun ezeli-ebedi saplantılarından birisi olan kendi dışında herkesi suçlama alışkanlığım yansıttığına inanıyorum.

Önce gazetedeki röportajı, soru ve yanıtlarını hiç değiştirmeden aktarıyorum.

İlk soru ve verdiğim yanıt şöyle başlıyor:

N.Ö: Eski ABD ulusal güvenlik danışmanı Brzezinsky'nin "Bü-yük Satranç Tahtası" adlı kitabında, birkaç yerde Türkiye'nin tehlikede olduğuna dair sözler geçiyor. Ne demek istiyor Brzezinsky?

E.M.: Bu söz yalnızca Türkiye için söylenmiyor, sadece Brzezinsky de söylemiyor. Soğuk Savaş sonrasında, stratejiler bazı ülkeler üzerinde yoğunlaştılar, Türkiye de bu ülkelere arasında. Brzezinsky

türü stratejiler yeni jeopolitikler belirliyorlar. Bu jeopolitiğe göre, Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu önem kazanıyor. Türkiye'yi onlar bir periferi ülkesi olarak tanımlıyor. Halbuki Türkiye üç kriz bölgesinin merkezinde. Brzezinsky Türkiye'nin ulusal bütünlüğünün parçalanmasını istiyor mu? Zannetmiyorum. Ulusal bütünlüğü parçalanmış bir Türkiye bölgede kaos demektir. Yani parçalanmamış bir İran bölgede yaşadığı sürece, İsrail'in güvence altında yaşa tıkmayacağını en iyi Amerika biliyor.

Brzezinsky'ye göre, Amerikan ulusal çıkarları her şeyin üstünde. Amerika yavaş yavaş anakarasına çekiliyor. Tarih göstermiştir ki, hiçbir imparatorluk sonsuza kadar yaşayamaz. Ancak Amerika kıtasına çekilirken de dünya egemenliğinin sürmesini garanti altına almak istiyor. Amerika egemenliği ve çıkarları için gerekiyorsa, Türkiye'nin parçalanmasına hiç aldırılmazlar. Ancak sorun Türkiye'de; eğer eskisi gibi yanlışlıklarını sürdürürse 2035'te (doğrusu 2035'ten sonra olacaktır e.m.) parçalanır.

N.Ö.: Brzezinsky'nin jeopolitik mihver dediği ülkeler, Ukrayna, Azerbaycan, Güney Kore, İran ve Türkiye. Bu ülkeler kategorisine dahil edilmemiz ürkütücü değil mi?

E.M: Jeostratejik değerlendirmeyi Avrupa ve Amerika merkezli yaparsak, Türkiye hassas konumda olan bir ülke. Soğuk Savaş döneminde politikaları belirleyen petropolitikti. 21. yüzyılda politikaları belirleyecek olan argümanlar petrolün dışında, doğalgaz, su ve çokkültürlülük... Yani gazpolitik, supolitik ve multiculturalism. Türkiye, doğalgaz yolunun üstünde ve hidropolitik belirleyecek bir ülke. Türkiye'nin, çıkarlarını bozabilecek jeostratejik oyuncuları tespit etmesi, buna uygun yeni konseptler oluşturması gerekiyor. 22. yüzyıla kimin egemen olacağı 2050'den sonra belli olacak (doğrusu 2050'den sonra belli olabilir e.m.). Türkiye buna şimdiden hazırlanmalı. Büyük merkezler 2020'leri toparlamaya başladı bile.

N.Ö.: İç savaş yok. Alevi sorunu yumuşadı. İslamalar da şiddete kaymadılar. Neden hâlâ, ulusal bütünlüğümüz tehlikede görülüyor?

E.M.: Ulusal bütünlüğü parçalanmış devletlerin varlığı, büyük devletlerin planları açısından (doğrusu bölgesel ve küresel yeraltı kaynaklarını sahiplenmek açısından olacaktır e.m.) bir kolaylık sağlıyor.

N.Ö.: Ama Bosna'nın ayrılması kolaylaştırılmadı. Kosova'nın ayrılması da desteklenmiyor?

E.M.: ABD'nin Almanya'ya vermiş olduğu bir ders var bura da. Almanya'nın petrolle ilgili birinci planı, petrolü Ortadoğu'dan almak,

Kıbrıs'tan geçirerek, Dubrovnik Limanı'na dökmek. Buradan da Tuna-Ren bağlantısıyla Hamburg'a getirmek. İkinci planı ise Kafkasya petrolünü, Karadeniz ya da Orta Avrupa'dan geçirip, Hamburg'a dökmek. Yani Rotterdam petrol limanını değiştirmek istiyor. ABD, bunun kendisi için kabul edilebilir bir stratejik planlama olmadığı görüldü. Almanya'ya bir başka şey daha söyledi: Kaos çıkartabilirsin ama bu kaosu denetlemek için yine bana geleceksin. Bosna barışını Amerika sağladı.

ABD, anakarasına çekildiğinde, Balkanlar'da çok parçalı ulusal devletlerin varlığı, kendisine doğal partner olarak seçtiği Rusya'nın işini zorlaştıracak. Balkanlar'da ulusal bütünlüklere 2020'lere kadar

müşamaha edilir. Stratejik çıkarları gereği buralarda ulusal bütünlüklerin kalmaması lazım.

N.Ö.: Siz çokkültürlülüğü bir strateji olarak ele alıyorsunuz...

E.M.: Türkiye'nin gelecekte başını belaya sokacak olan çok-kültürlülüktür. Türkiye çok uluslu mu, çok etnikli mi? Bana göre çok etnikli bir ülke, 47 etnik grup var. Türkiye'de ulusal azınlık var mı? Bu biraz kuşku.

N.Ö.: Kürtler ulusal azınlık değil mi?

E.M.: Türkiye'de Ermeniler ve Rumlar için ulusal azınlık diyebiliriz. Türkiye, Kürtleri, ulusal mı, etnik mi olarak niteleyeceğinin kararını vermeli. Bana göre Kürtler etnik bir grup. Ulusal azınlık dersek, resmi politika uygulayıcıları içinde birtakım grupların, soykırıma gidecek ölçüde politikalar üretilmesini önerme tehlikesi var. Amerikalıların Kızılderililere, Avustralyalıların Aborijinlere uyguladıkları budur. 1950 yılına kadar, Avustralya senatosunda, bir Aborijin kellesi getirene 50 dolar ödenir diye bir karar vardı.

Avustralya çokkültürlülüğü 1970'lerde kabul etti. 1980'lerde hayata sokabildi. Avustralya gerçek bir göçmen ülkesi olduğu için orada bu kolay oldu. Türkiye göçmen ülkesi değil. Türkiye'nin durumu kritik. Türkiye'nin ulusal bütünlüğünü bozacak şey, çokkültürlülüğe bakışındaki yanlışlar olacaktır.

Türkiye, çokkültürlülüğü doğru değerlendiremezse, ulusal bütünlüğü parçalanır.

Bence Türkiye'nin ulusal bütünlüğü ciddi bir şekilde tehlike de. Bunu dış güçler mi yapar? Türkiye'nin dış güçler diye bir sorunu yok.

Türkiye'nin dışarıda düşmanları da yok. Türkiye'nin sistemi kendisine düşman yaratan bir sistem. Bu sistem ya kahraman, ya düşman yaratıyor. İkisinin ortası yok.

N.Ö.: Türkiye çokkültürlülük stratejisi uygulayabilir mi?

E.M.: Avustralya Çokkültürlülük Vakfı'nın tanımına göre; çokkültürlülük farklılığın yönetimidir. Biz, Türkiye'de farklılığı kabul etmiyoruz. Farklı olanlar da niçin farklı olduklarını d ile getiremiyorlar. Farklı olanlar farklılıklarını, kültürel olarak değil, siyasal olarak öne sürüyorlar. Ulusal bütünlüğü olan bir devlette farklılık siyasal anlamda dile getirilemez. Kürtlerin yaptığı yanlış burada. Türkiye çokkültürlülüğü devlet politikası ve *yüksek strateji* olarak benimsemelidir ama uygulamasının da çok güç olduğunu kabul etmek zorundayız. Dinde reform yapılmamış olması, demokrasi sorunlarımız, çokkültürlülük stratejisinin uygulanmasını zorlaştırmakta.

N.Ö.: Kürt sorunu nereye gider?

E.M.: İdari yapılanmada devrim şart. Eğitimde, adalette, ticari ve siyasi yapıda, partilerin yapılanmasında A'dan Z'ye tüm sistemi gözden geçirmek zorundayız. Bir sorun tartışılacaksa, sadece Kürt etnik grubu için değil, Türkiye'deki diğer 46 etnik grup için de tartışılmalı. Batı Trakya'daki Türklere bakışımız, içerdeki etnik gruplara da nasıl bakmamız gerektiğini bize gösterebilir. Bağımsız

Kürt devleti kurulması olasılığı sıfırdır (doğrusu sıfıra yakın olacak, e.m.) ama çokkültürlülük bağlamında değ erlendirme yapmak zorundayız.

N.Ö.: AB'ye girip girmeme, sadece bizim iç nedenlerimizle mi ilgili...

E.M.: AB, neden 60 milyonluk bu Müslüman ülkeyi alsın. Bu nüfusun özellikleri nedir? En başta kötü eğitim. Üretimden uzak, kişisel çıkarlarını ulusal ve toplumun çıkarlarından üstün tutan bir nüfus yapısı var. Türkiye; Batılı olabilir mi? 22. yüzyılda böyle bir şeyi tartışabiliriz. Ancak Türkiye'nin önünde bir de Avrasya seçeneği var.

N.Ö.: Ama Avrasya seçeneğinde Rusya engeli var...

E.M.: Türkiye'nin gelecekteki çıkarı iki ülkeyle ilişkide yatı yor. Birisi İsrail, diğeri Rusya. Türkiye, Rusya'yı dışlayarak hiç bir yere varamaz. Kafkasya'ya, Balkanlar'a Rusyasız giremez. Rusya, beş on yıl içinde eski gücüne kavuşacak. Jeopolitik oyuncu olacak. Türkiye, Yunanistan ve İran'ı dışlayarak bir yere varamaz; bu ülkeleri hesaba katarak jeostrateji belirlemeli.

N.Ö.: "Türkiye korkusu" travasım bizzat Yunanistan yayıyor gibi.

E.M.: Türkiye'ye de kimse saldırmaz. Bu bölgede Ankara istemezse savaş olmaz. Atina ya da Tahran savaş ilan etse de Türkiye savaşa girmez. Buradaki kavga anlamsız ve yersiz. Türkiye ve Yunanistan her alanda işbirliğine giderse, bu bölgenin en güçlü ülkeleri olacak. Her iki ülke silaha yatırım yapıyor. Bu silahları birbirlerine karşı kullanamayacaklar hiçbir zaman. Gerçekten de o halde niçin silahlanıyorlar?

N.Ö.: Türkiye'nin terk edemeyecek ölçüde Kıbrıs'ta stratejik çıkarları var mı?

E.M.: Terk edebilir. Terk etmesi için ABD'nin, Rusya'nın, İngiltere'nin, Almanya'nın onayı lazım. Kıbrıs, Yunanistan için stratejik olarak bir anlam ifade etmiyor. Uçaklarının gittiği zaman geri dönme olasılığı az. Kıbrıs'ın askeri açıdan stratejik hiçbir önemi yok. Asıl önemi jeoekonomik yapısında. Doğu Akdeniz ticaretini denetleyen bir konumda. Kıbrıs'ı düğüm haline getiren bu.

Adanın güvenliği Türklere teslim edildi. Türkler orada var olduğu sürece Anglo-Saksonların çıkarları yürür gider. Türkler olmazsa, Ada bir anda Almanya ya da Rusya'ya kayabilir.

N.Ö.: Ama bütün diplomatik faaliyetleri Türklerin adadan ayrılması yönünde...

E.M.: Görünen o. Ama gerçek o değil. Türkiye'nin adadan çıkması kimsenin işine gelmez. O zaman onların kontrol etmesi gerekir. Ulusal bütçelerinden neden para çıkarsınlar ?

N.Ö.: Türkiye'nin 21. yüzyıl stratejisi nasıl olmalı?

E.M.: Türkiye 20. yüzyılda strateji çizemedi. Türkiye sistemini değiştirmeden 21. yüzyılda da strateji belirleyemez.

N.Ö.: Türkiye'de askerler, MGK götürüyor birçok olayı. Onların strateji belirleme kapasitesi yok mu?

E.M.: Asker bir ülkenin stratejisini belirlemek için var değil ki. Genelkurmay da bunun için kurulmuş değil. Asker savaş oyunları için strateji belirler. TSK, Türkiye'nin diğer kurumlarından çok mu farklı ki, strateji belirleyebilsin? Birçok kurumdan daha sağlıklıdır ama ülkenin bütününden de çok çok farklı değildir. Sonuç olarak sisteme tabidir. Siviller kendilerinin farkına varmalı. Türkiye çeteler cumhuriyeti, liderler demokrasisi... Dünyada böyle bir model yok. Ders kitaplarında da yok böyle bir model.

Söyleşi burada sonlanıyor. Daha adı o zaman taklit edilmemiş olan "21. Yüzyıl ve Türkiye" (daha sonra profesör unvanlı bir kişi tarafından kendi kitabına ad olarak abartılmıştır, bu da yaratıcılıktan ne denli uzak olduğumuzu ortaya koyuyor) adlı kitabımın yayınlanmasından sonra *Milliyet* gazetesinde yapılan röportajda söylediklerim yukarıda yazdığım kadar. Doğru yada yanlış, eksik ya da fazla ama sorulara verdiğim yanıtlar tam tamına bunlar. Bu anlattıklarım bir uluslararası ilişkiler uzmanı olarak, çeyrek yüzyıldır hocalık yapan birisi olarak yapmış olduğum analizler. Ancak gelin görün ki, iki gün sonra aynı gazetenin editörü Şahin Alpay, bu röportajda anlattıklarımın bir "komplo kültürü" olduğunu yazmaz mı?

O zaman çok düşündüm, tekrar tekrar okudum, anlatılanların, yapılan analizin neresi komplo kültürü ve komploculuk ko kuyor diye... Kitabın girişinde yazdıklarımın yola çıkarak sonunda şuna karar verdim: Bazı solcu eskileri, siyasi yaşamları boyunca dillerinden düşürmedikleri "provokasyon" nedeniyle PDA'dan gelip Nurcuların kucağına savrulmanın psikolojik bunalımları altında "komplo" üretiyorlar, aslında pek yakıştıramıyorum ama buna "fesat" üretmek denir.

Şimdi arşivden Şahin Alpay'ın yazısını da ona *Aydınlık* dergisinde verilen yanıtı da aşağıya alıyorum. Çünkü üzerinde tartışacağız. Yazı değerli olduğu, ufkumuzu açtığı için değil, entelektüel olduğunu iddia eden bazı aydınlarımızın, olayları, olguları nasıl çarpıttıklarını, gerçek içeriğini paramparça ettiklerini ortaya koymak için tozlu raftan indirdim. Fesat yaratmaya yatkın komplo üreten bir kafanın, yalnızca yurdunu sevmekten kaynaklanan toplumun çıkarları için söylenenlerden, yapılan analizlerden ne denli rahatsız olduğunu örneklemek, Haluk Şahin'in sorusuna yanıt vermek için yayınlıyorum. Bu ülkede *Entelektüel Bakış* adı altında yıllarca köşe işgal eden, topluma *üçüncü göz* olduğunu gözümüze sokan bir köşe yazarının, Şahin Alpay'ın 6 Ağustos 1998 tarihinde *Milliyet* gazetesinde yazdığı köşe yazısının giriş paragrafını, aile bireylerine methiyeler düzdüğü için kısaltarak buraya taşıyorum.

Önce yazıyı okuyalım.

"...1970'lerin ikinci yarısında, üniversitelerimizde her anlamda anarşinin hüküm sürdüğü yıllarda iki yeğenim okuyabilmek için yurtdışına gittiler. Avusturya'da yaşayan yeğenim çevresinde çok Türk bulunduğu için olacak, Türkiye siyasetine Belçika'da yaşayan yeğenime nazaran daha ilgili. Geçen gün sormaz mı: Dayıcığım, işyerimde çalışan Türk mühendis arkadaşlar var. Batı'nın adım adım Türkiye'yi parçalanmaya götürdüğünü söylüyorlar. Nereden çıkardınız yahu, diye soruyorum, yahu kör müsün, diyorlar. Sen ne diyorsun, Allahaşkına?

Her zamanki gibi büyük bir ciddiyetle yeğenime, seçkinlerimiz arasında 1. Dünya Savaşı sonunda galip devletlerin yenik düşen Türkiye'ye dayatmak istedikleri, fakat Kurtuluş Savaşı'yla kâğıt üzerinde kalan Sevr Antlaşması'nın anısıyla, Batı'nın Türkiye'yi parçalamaya çalıştığı kaygısının yaygın bulunduğunu; 'Sevr sendromu' olarak da anılan bu endişenin başta gelen bir 'ulusal paranoyamız' olduğunu; 1. Dünya Savaşı sonundaki ve bugünkü dünya ve Türkiye gerçekleri arasında hiçbir benzerlik bulunmadığını anlattım. Buradan kalkarak, bilimsel düşüncenin gelişmediği bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de, toplumsal ve politik olayları 'komünistlerin, faşistlerin, Şeriatçıların, Siyonistlerin, emperyalistlerin', vs. komplolarıyla açıklama eğiliminin çok yaygın olduğunu da anlattım.

Aradan bir gün geçmemişti ki Milliyet'te, benim de editörü olduğum 'Entelektüel Bakış' sayfamızda, arkadaşımız Naki Özkan'ın, “21. Yüzyıl ve Türkiye; Yüksek Strateji” başlıklı yeni kitabı üzerine araştırmacı-yazar Erol Mütercimler ile yaptığı mülakatı okudum.

Mütercimler'e göre: 'Amerika'nın egemenliği ve çıkarları için gerekiyorsa, Türkiye'nin parçalanmasına hiç aldırmazlar'mış... 'Türkiye eskisi gibi yanlışlıklarını sürdürürse (ne önce, ne sonra, tam) 2035'te parçalanır'mış... '22. yüzyıla kimin egemen olacağı 2050'den sonra belli olacak'mış... 'Büyük merkezler 2020'leri toparlamaya başlamışlar bile" imiş... 'Ulusal bütünlüğü parçalanmış devletlerin varlığı, büyük devletlerin planları açısından bir kolaylık sağlıyor'muş... 'Almanya'nın petrolle ilgili birinci planı, petrolü Ortadoğu'dan almak, Kıbrıs'tan geçirerek, Dubrovnik Limanı'na dökmek, buradan da Tuna-

Ren bağlantısıyla Hamburg'a dökmek"miş... 'Türkiye'nin gelecekte başını belaya sokacak olan çokkültürlülük"müş... 'Onun için Türkiye çokkültürlülüğü devlet politikası ve yüksek strateji olarak benimsemeli' imiş... 'Türkiye'ye kimse saldıramaz'mış... 'Atina ya da Tahran savaş ilan etse de Türkiye savaşa girmez"miş... Ve daha neler...

Ne diyeyim? Sayın araştırmacı -yazar Mütercimler'in hayal gücü ve komplo teorisi pek kuvvetliymiş de, 'Yüksek Strateji'si nerede, anlayamadım."

Benim sorulara verdiğim yanıtlar ve Şahin Alpay'ın yazdıkları ortada. Uğur Mumcu'nun o ünlü sözleri tam da bu durumu açıklamaya ne kadar uygun düşüyor; bazıları bilgi sahibi olmadan fikir sahibi oluyor demişti, ben de bunu... Bazıları köşe yazarı oluyor diye değiştirmeyi uygun gördüm. Yazının yayınlandığı gün (yani 6 Ağustos'ta) *Milliyet* gazetesinde Şahin Alpay'a; "Kitabımı okudunuz mu? Strateji kimdir? Komplo teorisyeni kimdir, nasıl yetişir... Biliyor musunuz?" diye sormuştum, "hayır" demişti. O günlerde anlayamamıştım ama Alpay'ın telaşından bugüne çıkarılacak çok ders var.. Aslında Türkiye'nin AB'ye girmesini kimler istemiyor, bundan kimler korkuyor Karen Fogg olayından sonra isim listeleri yayınlanınca çok net anladım. Buraya yeniden döneceğim. Bu konuyla doğrudan ilintili olan bir başka gazete kupürünü yine arşivden indiriyorum.

Aydınlık dergisindeki "*Elif ile Mertek*" adlı köşesinde Burçay Anger 9 Ağustos 1998'de "*Entelektüel Kakiş*" başlığıyla bir yazı yayınladı. Hiç değiştirmeden onu da aktarıyorum:

"Entelektüel çok bilgili demek. Üst aydın denebilirdi yani. Tabii ideolojik felsefi konularda kafa

yoran, inceleyip tartışan ve yorumunu yazılarıyla açıklayan pek çok insanımız vardır. Pek çok saygın entelektüelimiz vardır diyemeyiz çünkü çok bilgili olmak namuslu onurlu bir çok bilgili olmak anlamına gelmez. Özellikle örneklerine basınımızda çok sık rastlarsınız, pek çok entelimiz (entel: yakışık alır bir halk kısaltması) kendilerine toplumları tarafından getirilmiş ahlâki onursal sınırlamaları reddeder, zamanlarının çoğunu bunları yıpratıp yok etmeye adanlar. Çünkü bu kaçınılmaz, göz ardı edilemez toplumsal ahlâki değerler, herkese her yurttışa ait ve bağlayıcı olduğundan kendilerini sınırlandırılmış, kısıtılmış hissederek. En tahammül edemedikleri şey 'sıradan, tektip, alışılmış' sayılmaktır. Halkla olan ilişkilerini 'eh sen sıradansın, benim kadar bilgili değilsin' yani 'sen basitsin' 'öyleyse ben senin değerlerine aldırım, seni ve senin ahlâk anlayışını hiç bile sallamam' anlayışını oturtmuşlardır.

Gerçek entelektüeller ise 'çok bilgili olmak kadar, namuslu ve onurlu yaşamının vazgeçilmez olduğunu' bildiklerinden elden geldiğince bu entel tanımından uzak dururlar. Aydın olmanın hayata dönük eylemsel-fikirsel çizgisine ait tanımlamalarla yetinirler. Hayata dönük dedim; hayat tümüyle en küçük detayına kadar siyasaldır. İstesen de istemesen de öyledir. Ya sosyalist, ya Kemalist, ya Makyavelist, ya oportünist, liberal vs. Ben hiçbir şey değilim, boş ver ideolojiyi diyenler de siyasaldır tabii. Onlar ister istemez siyasal figüranlardır. Ve elbette bir başlarına sap gibi var olamazlar, fark etmeseler de birilerinin piyonu olarak yaşar giderler. Ne zaman soyulup hangi cacığın içine doğrandıklarını belki de hiç anlayamadan.

Kendilerine koyacak en uygun tanımın entelektüel olduğunda karar kılmış olanlar ise banallikten kaçıp, tuzunu ekmeğini yiyerek yaşadıkları toplumun etik sınırlarının içinde yaşamayı sıkıcı, gösterişsiz bulduklarından kendilerine vehmettikleri olağanüstü kurnazlıkları gereği toplumun ahlâk anlayışının dışında, üstünde veya altında bulunmayı seçmişlerdir. Bütün yaptıkları, dünyanın en eski insansal yalakalığı, pis boğazlarının tatmini için zengin ve güçlü olana yağ çekmekten ibarettir. Kendi halkından kendim dışlayan kime gidecek? Tabii ki kendi halkının düşmanına, en azından hasmının kucağına.

Ve kendilerini kendi halklarından dışlamak için ne yaparlar? Halktan çok daha ilkel bir şeyi, kendi kendilerine unvan verip, nam salmayı. Ve halk onları binlerce yıllık basit kevgirinden geçirir, princin içindeki taş gibi tutup atar. Kurtuluş Savaşı'nda Ali Kemal'e yaptığı gibi.

Adamın Milliyet'te yarım sayfası var. Adı Entelektüel Kakış. Bir harf değiştirdim, daha uygun oldu. Çünkü en Batı yağcılığı fikir lerini halka kakıştırmakla meşgul. Fakat buradaki neidiği belirsiz entelektüellik onu kesmiyor bir nam daha almış; 3. Göz. İşte bu entelin bu yarım sayfasında, kırk yılda bir denk düşmüş, bir başka yazarın E. Mütercimler'in 'Yüksek Stratejiler' başlıklı fikirleri yayınlanmış. Normal olarak yurdumuza dayatılan 'Sevr' yinelemesinden, buna karşı 'Avrasya seçeneğinden' filan söz ediyor. Bizimkinin beyni dönüyor, eyvah büyük yanlışlık! O şimdi globalci efendilerine bunu nasıl açıklayacak? Hemen bugün (6Ağustos 1998), kendi sayfasında, kendi adamı tarafından yayınlanmış, kendi meslektaşına, kendi halkının değerlerini ve çıkarlarını savunduğu için, kendi kendine tövbeler ederek veryansın ediyor. Fakat kendini tutamayıp gene de önce kendi entel yakınları içinde ne kadar çok Avrupa'da eğitim görmüş, el ekmeği yemiş, ne kadar çok Batılı ile evlenmiş süzmeler varsa çok lazımmış gibi onlardan haberdar ediyor. Sonra da upuzun yazısında fikir olmadığı için.... Gibi tüyler takıyor 'Batı'nın Türkiye'yi parçalamaya çalıştığı kaygısının yaygın

bulunduğunu'; 'Sevr Sendromu' olarak da anılan bu endişenin başta gelen 'Ulusal Paranoya'mız olduğunu söylüyor. Ve kendi yazarıyla alay ediyor: 'Mütercimler'in hayal gücü ve komplo teorisi pek kuvvetliymiş de yüksek strateji'si nerede anlayamadım,' diyor.

Anlayamazsın oğlum Şahin (Alpay), senin fotoğrafına baktığımızda halkı hor gören bakış'ını anlıyoruz da 'entelektüelliğin ne rende anlayamıyoruz. Bir de 3. Göz'ünün nerende olduğunu tabii..."

Yukarıda belirttim, bu yazı bana ait değil.

Strateji, bir ulusun yalnızca askeri kuvvetleriyle ilgili bir kavram değildir. Politik, ekonomik ve psikolojik kaynakları da içeren bir kavramın ifadesidir. Savaş Sanatı'nın ustası Çinli Sun Tzu'ya başvurmak suretiyle stratejinin önemini bir cümleyle anlatmaya çalışayım: "Yüz savaşta yüz zafer kazanmak, ustalığın doruk noktası değildir. Ustalığın doruk noktası, düşmanı savaşmadan yenmektir..."

Kaynak:

1. Erol Mütercimler, 21. Yüzyıl ve Türkiye "Yüksek Strateji",
3. Baskı, Alfa Yayınları, 2005.

AGB: BİR ULUSAL GÜVENLİK SORUNU

Yıl 2002... Türk özel televizyonlarında yaşanan inanılmaz kültür erozyonu, giderek, Türkiye'nin ulusal güvenlik sorunu haline mi geliyor?

Tarihinin en ağır sosyo-ekonomik kriziyle birlikte, en ciddi "dış tehditleri" ile karşı karşıya kalan Türkiye, "haber alma özgürlüğünü" neden, Reha Muhtar tarzı haberciliğe ve televolelere endeksledi? Yapılan son kamuoyu araştırmalarına göre, nüfusunun yaklaşık yüzde 80'i son iki yıl içinde "hiç kitap okumamış", bu arada, gazete ve dergi satışları yaklaşık yüzde 65 oranında düşmüş bir toplum olarak Türkiye, televizyonları sayesinde bir "dış gücün" kültürel saldırısıyla mı karşı karşıya?

Evet, Türkiye, ulusal televizyonlarının "ticari yaklaşımlarından" kaynaklanan ve geleceğini ciddi şekilde tehdit eden bir komplo ile karşı karşıya.

Komplo'nun Adı: AGB

Türkiye'nin, ulusal-ticari televizyonları aracılığıyla karşılaştığı kültürel erozyonun temelinde, temelde bir İtalya-Avrupa şirketi olan AGB'nin reyting ölçümlerinde kullandığı kıstaslar yatıyor. AGB reyting ölçüm şirketinin, ölçüm aletlerini, toplumun ağırlıklı olarak öğretim düzeyi düşük, en eğitimsiz ve ekonomik açıdan geliri en düşük kesimleri olan C2, D ve E sosyal gruplarına yerleştirmesi, bu komplo'nun başlangıcını oluşturuyor.

Zincirleme Reaksiyon

C1, C2, D ve E sosyal gruplarının son 10 yıl içinde, Türk televizyonlarına yansıyan herhangi bir kaliteli programa yüksek reyting verdikleri görülmedi. Bu kesim, daha çok, merhum Kemal Sunal'ın, İnek Şaban filmleri ile Rüştü Asyalı'nın Keloğlan filmlerine 25'inci kez de yayınlansalar en yüksek reytingi vermeleriyle tanındılar. Tüm ciddi haber bülteni ve haber programları, toplumun A ve B olarak adlandırılan sosyo-ekonomik, kültürel ve eğitim olarak en yüksek sosyal tabakasından yüksek reytingler alırken, bu kesim, haber programları olarak önce Sıcağı Sıcağına gibi "reality show"ları, ardından da Televole gibi hepsi birbirinin benzeri ve hep aynı kişileri konu alan programları tercih ettiler. Bu durumu şöyle özetleyebiliriz:

1. AGB reyting ölçüm şirketi, "bilinçli" bir tercihle, ölçüm cihazlarını toplumun en alt sosyo-ekonomik/ kültürel grubuna yerleştiriyor.
2. Reklam verenler, bu grubun tercihleri doğrultusunda belirlenen reytinglere göre en yüksek reyting alan TV kuruluşundan en alt seviyeye doğru reklam pastasını dağıtıyorlar.
3. Televizyon kuruluşları, bu durumda, reklam gelirlerini artırabilmek için reytinglerini yükseltmek, reytinglerini yükseltebilmek için de, ellerindeki birkaç kaliteli yapıma son vermek zorunda kalıyorlar.

Reha Muhtar Örneği

Türkiye Reha Muhtar'ı, öncelikle, kendine has sesiyle Atı -na'dan bildirdiği heyecanlı haberlerden tanıyordu. Sonra TRT ve özel televizyonlarda süren ve bugünkü kimliğinin ilk tohumlarının atıldığı Ateş Hattı programı izledi. Reha Muhtar, Show TV'nin ana haber bültenini ele geçirdiği 1996 yılından itibaren ise, reytinglerde sırtı yere gelmez bir performans sergiledi. Aslında, o, hemen herkesin bildiği fakat, "Bu yapılmamalı, reyting karşısında bu kadar taviz verilmemeli, gazetecilik kimliği, gösteri dünyasına kurban edilmemeli" dediği çok basit bir ayrıntıyı yakalamıştı: AGB reyting ölçüm cihazlarının yerleştirildiği evleri... Toplum, magazin haberciliğin en sulandırılmışı ile seks öykülerinin bulaşğını, David Copperheld gösterileriyle ipe-sapa gelmez tartışmaların sentezini o andan itibaren daha net görmeye başladı. Reha Muhtar aslında neyi, niçin yaptığını çok iyi biliyordu: Ayşe Arman (Hürriyet) ile yaptığı bir söyleşide, "Ben haberciliğin İnek Şaban'ıyım," diyordu... Yukarıda sözünü ettiğimiz komplo zincirinin vazgeçilmez halkası olan reklam verenler ise, bu sözleri, Reha Muhtar'ı, yılın yaratıcı gazetecisi olarak seçerek tamamlıyorlardı.

Ulusal Güvenlik Sorunu

Türkiye gibi, dünyanın en belalı jeopolitik ortamında yaşa yan bir toplum açısından, ulusal-ticari televizyonlardan ülke insanının evlerine pompalanan bu kültürel yozlaşma giderek bir ulusal güvenlik sorunu niteliğine kavuşuyor. İstanbul, Ankara, Antalya, Bodrum, Marmaris, Çeşme gibi renkli kentlerin renkli gece yaşamlarını her dakika izleyip iç geçiren varoş insanların düzenli olarak yaşamakta oldukları sosyal travma bir kenara, Türkiye, belki de, tarihinin en ipe-sapa gelmez kalabalıklarıyla karşılaşmak üzere. Haberciliğin İnek Şabanları (bunların sayısı her geçen gün artmaktadır) ve televole kültürü ile beyinleri işlemekten geçmiş bir genç kuşak, giderek bencilleşen ve hemen yanı başında yaşanan insani trajedileri görmezlikten gelerek vur-patlasın çal oynasın ideolojisiyle yaşama adım atmaktadır. Eğer bütün bunlar, bir "sosyal patlamayı" önlemek amacıyla tezgâhlaniyor ve halkın dikkatlerini dağıtma amaçlı kullanılıyorsa, bunun adına Latinleşme denir ve bu tür politikaların hiçbir işe yaramadığı, aksine, yağmacı kara kalabalıklar ürettiği Arjantin ve Brezilya gibi ülkelerde yaşanan deneyimlerden anlaşılır. Sahanlıklarla uyuttuğunuzu sandığınız kalabalıkların bir gün size ülkeyi dar ettiğini görmeniz işten bile değildir.

Avşar-Ergen

AGB reyting ölçümü tabanlı televizyon yayıncılığında, "halkı uyutma" mevcut zorlu ortamdan "sanal âlemlere ve sanal tartışmalara" taşıma stratejisinin iki önemli ismi modern Türk kadınının biri orta yaşlı, diğeri biraz daha genç iki örneği Hülya Avşar ve Gülben Ergen'in sıkça kullanıldıkları da dikkat çekiyor. Avşar-Ergen arasında kadınlık dünyasının bilinen hırslarından kaynaklanan bu "sözde mücadelesi" Türk halkının yakından ilgilendiği bir konu olarak dikkat çekiyor. Bu arada, Hakan Uzan ile yaşadığı altı yıllık evliliği sonlandırarak Türkiye'ye has bir "Sinderella Masalı"nı da boşa çıkartan Yeşim Salkım'ın yaşadığı bu gelişmede Gülben Ergen'i suçlaması bu stratejilerde yeni bir dönüm noktası oluşturmuş durumda. Sınırlarında savaş rüzgârları esen, finans sektöründe yaşanan "ahlâksızlığa dayak" çöküşler nedeniyle inanılmaz yaşam zorluklarıyla karşı karşıya kalan Türk halkı Avşar-Ergen-Salkım üçgeninde "oyalanırken" ABG reytinglerinin de "tavan yaptıkları" dikkat çekiyor.

Yıl 2005... Bu kez Türk halkı AB - kaynana Semra - türkücü İbo'nun kadınları üçgeninde oyalanmıyor

mu?

Bu Önlenmeli

Türkiye, bir İtalya-Avrupa menşeli şirket olan AGB'nin televizyon reyting ölçümlerinde kullandığı yöntemleri düzeltecek bir ulusal yayıncılık güvenliği kavramı (UYGK) geliştiremez mi? Yeni düzenlemenin, Türk toplumuna hiç de hak etmediği bir TV kültürü sunan eski sistemin aksine, toplumun A, B ve C1, C2 sosyal kesimlerine ağırlık vermesi gerekmektedir. Aksi halde, Türkiye, kendi elleriyle üstelik de milyonlarca dolarlık bir piyasa oluşturarak yarattığı bir Frankenstein'in kurbanı olacak, önümüzdeki 10 yıl içinde doğacak yeni kuşaklar, bir uluslararası komplonun sonucunda tanınmaz hale gelecektir.

Düşmanı Savaşmadan Yenmek

Haluk Şahin 17 Mart 2002 tarihli *Radikal* gazetesinde önemli bir makale yayınladı. İşte Şahin'in yazısı:

"Hayat karmaşık, bulanık, kafa karıştırıcı bir süreç. Oysa insanlar açık ve net bağlantılar, çarpıcı nedensellik bağları görmek istiyor. Sosyal psikologların sık sık tekrarladığı gibi, insanlar kafalarında çelişkili fikirler bulunmasından hoşlanmıyorlar. Gerektiğinde, birtakım doğruları görmezden gelme pahasına da olsa, tutarlılığın huzurunu tercih ediyorlar.

Komplo teorilerini sevmemizin bir nedeni de bu olsa gerek. Çünkü bu teoriler, nedenleri tespithaneleri gibi belli bir biçimde dizerek, açıklamakta zorluk çektiğimiz birçok şeyi açıklıyorlar. Öyle bağlantılar, öyle nedensellikler kuruyor ki, 'Vay canına!' demekten kendinizi alamıyorsunuz. Örneğin, Roma-Galatasaray maçından sonra ortaya çıkan olaylar... Bence ortada Akdeniz ülkelerinde her gün yaşanan bir olayın, yani futbol maçının karakolda bitmesinin biraz hallicesinden başka bir şey yok. Ama isterseniz maç sonrasındaki o karmaşayı alıp üzerine kocaman bir komplo teorisi inşa edebilirsiniz. Bunu Türkiye'nin AB'ye girmesini istemeyen çevrelerin düzenlediğini öne sürebilir, bir ara Gaziantepspor'da oynamış olan Roma futbolcusu Lima'nın Türkiye'den bazı şüpheli çevrelerle bağ kurduğunu belirtebilirsiniz. O zaman ko nu, sıradan bir maç sonrası kavgası olmaktan çıkar, önceden inceden inceye planlanmış uluslararası bir komploya dönüşür. Artık arkasına CIA'yi koyarsınız, MI5'i mi, MOSSAD'ı mı, yoksa bizim AB muhaliflerini mi, orası keyfinize ve ideolojinize kalmıştır! Karşımıza çıkarılan komplo teorilerinin çoğu aslında bu düzeyde fanteziler olmaktan ileri gitmez. Okuyup geçersiniz. Ama bazen öyle komplo teorileri sunulur ki karşınıza, gerçeğin ta kendisi gibi görünebilir! KOMPLO TEORİLERİ Şubat sayısında Türk televizyon dünyasının içinde bulunduğu perişanlığı açıklayan bir komplo teorisi vardı. Başlığında şöyle deniyordu: 'AGB: Bir Ulusal Güvenlik Sorunu'..."

Şahin'in yazısı konuyla ilgili sunduğumuz komplo teorisiyle son buluyor. Ve yazının sonunu şöyle getiriyor Haluk Şahin: "Dergi tamamen olgular üzerine bina ettiği komplosunda yalnızca en önemli rolü verdiği AGB şirketinin kimin adına çalıştığını açıklamıyor. Oysa komplonun can alıcı noktası orada.

'Büyük patron' sizce kim olabilir?'

Bu yazının en temel özelliği, Haluk Şahin gibi konuyu teorik olarak çok iyi bilen birisi tarafından yazılmış olmasıdır.

Türkiye örneğinden kimsenin alınmaması için de dört yıl ön ce adımın geçtiği bir yazıyı arşivden indirdim. Bir sonraki yazıyı okurken, o tarihte Milliyet'te köşe yazarı olan Şahin Alpay'ın (şimdilerde Zaman gazetesinde yazıyor) bu konudaki bilgisizliğine rağmen analiz yaptığını göreceksiniz. Telaşla birleşen bilgisizlik sonucu düşünce üretmenin de komplo teorisi yazmak değil, "fesat üretmek" olduğunun en önemli örneğini okumuş olacağız.

Kaynak:

Komplo Teorileri dergisi, 2002/02.

DÜNYAYI YÖNETEN GİZLİ ÖRGÜTLER VE TÜRKİYE'NİN ÇÖKÜŞÜ: YENİ DÜNYA DÜZENİNDE ŞAH MAT MI?

Yeni Dünya Düzeni'nin "Yeni Paylaşımında"ki Avrupa Birliği ve ABD'nin acımasız savaşında arada kalan ve varoluş mücadelesi vermekte olan Türkiye'nin başına 21. yüzyılda inanılmaz çoraplar örölmek istenmekte ve Türkiye adım adım Sevr koşullarına sürüklenmektedir. Oynanmakta olan bu satranç oyununda Türkiye'de dev bir operasyon yapılmış ve Şah köşeye sıkıştırılmıştır. Mat olu p olmaması bundan sonra Türk Genelkurmayı'nın atacağı adımlara bağlıdır! ABD tarafından planlanan bu operasyon, AB ülkelerinin de yardımıyla başarıyla yürütölmüş ve hedeflenen ekonomik kriz ölkede başarıyla oluşturulduktan sonra, tüm piyonlar rollerini başarıyla oynamışlar ve 79 yıl önce Hilafeti kaldıran Türk Devleti'nin tepesine Hilafeti getirme vaatleri veren, ABD kuklası bir parti usta bir manevra ile -umutsuzluk içindeki halk kandırılarak- geçirilmiştir. Tüm hükümet üyelerinin ve bakanlarının Nakşibendi veya Fethullahçı bağlantıları *Aydınlık* dergisinde yayınlandığı halde sadece bir-iki bakandan tekzip gelmiştir. Hükümet üyelerinin büyük çoğunluğu önlü Abant toplantılarını düzenleyen Fethullahçı örgütlenmenin odak noktası Birlik Vakfı üyesidir. Bir zamanlar "Demokrasi Tramvayına" gerekirse binebileceği ya da ereğine ulaşmak amacıyla papaz giysisi bile giyebileceğini söyleyen, camilerin kubbelerini miğfer olarak takacak, minareleri de mızrak olarak kullanacak Sayın Tayyip Erdoğan hükümetin başına geçtiği zaman Türkiye'yi daha vahim sorunların beklediği açıktır.

Bir yanda ise ABD 80 bin askeriyle Diyarbakır'da konuşlan mak Türkiye'yi hiç ilgisi olmadığı bir savaşa bulaştırmak istemektedir. ABD'nin hedefi açıktır. Kafkasya ve Ortadoğu petrol ve doğalgaz bölgelerini Naziler gibi işgal etmek ve Asya'nın stratejik bölgelerini kontrol altına almak! Ama rambo çıgıklarıyla savaş naraları atan Türk medyasında hiç değinilmediği üzere ABD'nin asıl hedeflerinden birisi de Türkiye'yi parçalamak ve Doğu Anadolu'da ABD kuklası bir Kürt Devleti kurmaktır. Türkiye'yi parçalama ve çökertme operasyonu aşıkâr bir biçimde Kıbrıs üzerindeki Annan Planı ile, NGO'ları ile, Fe -ner Patrikhanesi'ne ve Rum azınlıklara verilen haklar ile, Rum Pontus'u ile, Kuzey Irak'taki Kürt Senatosu ile Türkiye'de ajanlık faaliyeti gösteren vakıflarıyla başarı ile sürdürölmektedir. Değerli Necip Hablemitoğlu'nun katledilmesi Türkiye'yi istikrarsızlaştırma

operasyonunun bir parçasıdır ve korkarım ki bu cinayetler sürecektir. Cinayetleri ise çok daha büyük bir ekonomik kriz beklemektedir. Ya Türk askeri kriz durumlarında ABD'nin müdahale gücü haline getirilecek ya da ekonomisi kısırlaştırılmış olan ve tarımı çökertilmiş olan Türkiye açlığa mahkûm edilecektir. Yani Şah ve Mat gerçekleşmektedir!

Bu yazıda Türkiye'deki durumu irdelemek açısından dünyayı yöneten gizil güçleri ortaya koymakta büyük bir fayda vardır. Şimdilerde Globalizasyon adıyla bize yutturulmak istenen Yeni Dünya Düzeni bir günde kurulmuş bir ideoloji değil, geçmişi yüzyıllara dayanan bir yapıdır. Globalizasyon ulusçuluğu ve sınırları kaldıran bir sistem değil aksine bazı ulusların kayıtsız şartsız hâkimiyetine yol açacak acımasız, emperyalist ve faşist bir yapıdır. Yeni Dünya Düzeni'ni şekillleyen iki temel dev güç vardır. Bunlardan birisi Yahudi lobisi ve tekellerinin kurduğu gizli cemiyetler, ötekisi ise WASP adı verilen beyaz, Anglo-Sakson, Protestan azınlığın kurduğu gizli cemiyetlerdir. ABD'de tüm güç ve medya bu gizli cemiyetler tarafından şekillenmektedir. Yahudilerin de içinde yer aldıkları CFR (Council on Foreign Relations), Bilderberg gizli örgütü ve Trilateral Komisyon bu cemiyetlerin temelini oluşturur. Bir istihbaratçı olan George Orwell'ın "1984" isimli kitabında belirtildiği üzere medyayı kontrol eden beyinleri kontrol eder. Beyinleri kontrol eden ise toplumları kontrol eder (son örneğini 3 Kasım seçimlerinde gördüğümüz gibi!). ABD'de medyayı ve beyinleri kim kontrol etmektedir?

ABD'de Medyayı ve Beyinleri Kim Kontrol Eder?

ABD'de her yere yayılan ve en çok seyredilen kanallar yaklaşık 15 aile tarafından ve 24 şirketle yönetilmektedir. Bu şirketler şunlardır:

Advance Publications (Nevvhouse ailesi),

Capital Cities (Devlet kökenli, DK), CBS (DK),

Cox Com. (Cox ailesi),

Dow-Jones (Bancroft-Cox ailesi),

Gannet (DK),

General Electric,

Hearst (Hearst ailesi),

Knight-Ridder ailesi,

News Corp. (Murdoch ailesi),

New York Times (Sulzberger ailesi),

Reader's Digest (Wallace ailesi),

Scripps-Howard (Scripps ailesi),

Storer Corp. (Storer ailesi),

Taft (Taft Ailesi),

Time Inc. (karışık ve DK),

Times Mirror (Chandler ailesi),

Triangle (Annenberger ailesi),

Tribüne Co. (McCormick ailesi),

Turner Broadcasting (Turner ailesi),

Fox Broadcasting (Fox ailesi).

ABD'de bugün hem gizli-derin devletten izinsiz, hem de bu ailelerden izinsiz hiçbir gerçeği yayınlamazsınız. Dolayısı ile belirli bir elit zümrenin kontrolü altında olan ABD medyasının, bunun bir sonucu olarak da dünya medyasının gerçeklerle ilgili fazla bir bilgi yayınlanması beklenemez. Zaten tüm Amerikan halkı 11 Eylül olayında olduğu gibi medya tarafından tamamen uyutulmuş ve inanılmaz senaryolar ile sadece Amerikan halkı değil, tüm dünya kandırılmıştır.

Bu şirketlerin pek çoğunun yöneticisi özel ve elit bir alt kültürden gelmektedir ve hep aynı söylemi dile getirirler ve Yeni Dünya Düzeni'nin temel bir parçasıdırlar. Bu eğilim dünyayı dinlemek ve yönetmek için NSA (National Security Agency) tarafından kurulmuş ECHELON sisteminin diğer üyeleri İngiltere, Kanada, Yeni Zelanda ve Avustralya'da da pek değişmemektedir. ABD'de de Washington ve New York merkezli CFR'ın yerini bu ülkelerde Bilderberg ve Trilateral Komisyon almaktadır.

Medyanın başında da mutlaka bu örgütlerin elemanları bu -lunur! Aşağıda bazı örnekleri sıralıyorum (Kısaltmalar B: Bilderberg üyesi; T: Trilateral Komisyon; C: Council on Foreign Relations, en az iki veya üç gizli cemiyete üye olanlardan örnekler verilmiştir, bu örgütler daha sonra tanımlanacaklardır.

Robert Erburu (C ve T): *Times Mirror* başkanı

Forester Lynn (B ve C): Nervvave Inc. Haberleşme sistemleri

Paul Gigot (B ve C): *Wall Street Journal*, Washington yazarı.

Henry Anatole Grunwald (B ve C): *Time* Dergisi Editör

Jimmie Lee Hoagland (B ve C): *Washington Post*, editör yardımcısı.

Claude Imbert (B ve T): *Le Point*, Paris.

Dinç Bilgin (B ve T): Sabah Yayıncılık ve 1 Numara Yayıncılık.

Wyatt Thomas Johnson (C ve T): CNN başkanı.

Flora Lewis (C ve T): *New York Times*, Paris, köşe yazarı

Charles William Maynes (B ve C): *Foreign Policy Magazine*, Carnegie Vakfı (CIA bağlantılı)

Albert J. Wholstetter (B ve C): *Wall Street Journal*, yazar

Robert Leroy Bartley (B, C ve T): *Wall Street Journal*, Editör ve başkan.

Thomas L. Friedman (B, C ve T): *New York Times*, köşe yazarı.

David Gergen (B, C ve T): *US News and World Report*, Başkan ve editör.

Katharine Graham (B, C ve T): *Washington Post*, direktörlerden

James Fulton Hoge (B, C ve T): *Foreign Affairs Magazine* direktörü (bu dergi CFR'm resmi organıdır).

Mortimer Benjamin Zuckerman (B, C ve T): *US News* ve *World Reports*, *Atlantic Monthly*, *NY Daily News*. Baş Editör.

Dünyadaki tüm hâkimiyeti sürdüren bu Anglo Sakson ve Yahudi medeniyetinin tüm etkili medyalarında tek bir ideolojinin borusu öter. Bu ideoloji de 150-200 yıl önceden geleceği planlamış olan Globalizasyon'un ve Yeni Dünya Düzeni'nin temel felsefesini ortaya koyan ORDO AB CHAO (Kaostan Düzen) mottosu ile ortaya çıkmış İllüminati, Skulls and Bones Society (SBS, Kuru Kafa ve Kemik Cemiyeti), Bohemian Grove (veya Bohemian Club) gibi gizli cemiyetlerin ta kendisidir! Daha sonra bu cemiyetlere 20. yüzyılda Council on Foreign Relations (CFR, Dış İlişkiler Konseyi), Bilderberg ve Trilateral Komisyon eklenecek ve diğer ülkelere de yayılarak kayıtsız şartsız bir Yeni Dünya Düzeni veya bir Anglo-Sakson Firavunlar devri yaratmak için büyük bir mücadele verecektir. Bu makalenin temel hipotezlerinden birisi şudur:

Dünyadaki pek çok tüketim malzemesini ve geliri sistematik gizli örgüt ağına sahip bir elitler grubu kontrol etmektedir. Bu elitler grubu tüm dünyaya yayılmışlar ve pek çok kilit noktayı bilinçli ve planlı bir biçimde işgal etmişlerdir. Artık dünyayı yöneten bir Büyük Ağabey vardır ve bu Büyük Ağabey bahsedilen elitlerin oluşturduğu gizli bir ağıdır; bu ağın tarihsel ezoterik bir geçmişi de vardır! Büyük Ağabey örgütünün sayısı 8-10 bini aşmaz, ama savaşların çıkmasından, dünyadaki para hareketlerine, uyuşturucu trafiği ve karaparadan ülkelerin çökertilmesine, hükümetlerin değiştirilip, ülkelerin parçalanmasına kadar (Rusya ve Yugoslavya örneği) bu elitler grubu ve Büyük Ağabey etkilidir. Globalizasyon veya Yeni Dünya Düzeni denilen bu olgunun temelleri yular önce ABD'de atılmıştır.

Yeni Dünya Düzeni, arkasında masonik gizli örgütlenmele rin olduğu bir uluslararası ağın ve Council on Foreign Relations (Dış ilişkiler Konseyi), Trilateral Komisyon ve Bilderberg isimli örgütlerin planlayıp, dünyaya dayattığı kayıtsız şartsız, emperyalist bir sömürü sistemidir. Bu sistem yıkılmadıkça ve bu sistemin kilit noktaları çökertilmedikçe insanlık kaçınılmaz olarak bir çeşit köleliğin var olduğu firavunlar çağma gidecek daha da yoksullaşacaktır.

Yeni Dünya Düzeni ve Bu Örgütler Neden Tehlikelidirler?

Yeni Dünya Düzeni'nin amaçları ve tehlikeleri hakkında tonlarca kitap yazılmış, Globalizasyon'un insanlığa sunacağı acımasız gerçekler hakkında yüzlerce konferans verilmiştir. Fakat bahsedilen gizli örgütlerin ve CFR, Bilderberg ve Trilateral Komisyon'un tehlikeleri hakkında yazılan kitaplar bir avuçtur. Çünkü bu örgütler hakkında bilgiye ulaşmak çok zordur. Bu örgütlere üye olan kişiler istihbarat örgütlerinin, silahlı kuvvetle rin, NATO'nun veya savunma bakanlıklarının, bankaların, dev tröstlerin en tepesindeki insanlardır. Nazilerden pek de farklı olmayan bu insanların gerçek yüzlerini daha iyi anlayabilmek ancak onların dünya insanlığı üzerinde oynadıkları rolü sergileyerek mümkün olabilir. Bu örgütler niye tehlikelidirler? Çünkü:

Savaşları onlar çıkarırlar, ne kadar süreceğine onlar karar verirler, kimlerin katılacağına ve hangi sınırların çizileceğine onlar karar verirler (Şu anda içine girmekte olduğumuz savaşta olduğu gibi). Birinci Dünya Savaşı'nın çıkmasında J.P. Morgan ve Rockefeller'ın büyük etkileri olduğu ve savaş sonunda da inanılmaz kârlar elde ettikleri bilinmektedir (Jim Marrs; Rule by Secrecy, 2000). Ayrıca 2. Dünya Savaşı'nın başında ve Hitler'in yükselişinde de Rockefeller grubunun Hitler'e yaptığı yardımlar bilinmektedir. Rockefellerlar bu Büyük Ağabey'in, CFR veya Skulls and Bones Society'nin merkezindedirler.

Parayı kayıtsız şartsız onlar kontrol ederler. ABD'deki merkez bankasından tutun, diğer uluslardaki merkez bankalarına kadar tüm temel bankaların kilit noktalarını onlar kontrol ederler. Iskonto oranlarını, para teminini, altın stoklarını ve altın fiyatlarını, borsa fiyatlarını, onlar ellerinde tutarlar ve kontrol ederler. Dünyada akmakta olan tüm kara para bu örgütlerin kontrolündedir.

Hükümetleri onlar kontrol ederler. Pek çok ülkede kimin başbakan, kimin vali veya kimin yönetici konumuna geleceğini onlar kontrol ederler. Gerekirse hükümetleri yıkarlar, yerine yenisini kurarlar, işlerine gelmezse onu da yıkarlar; ve bundan kimsenin ruhu duymaz. Medya bu gerçeklerden bahsedemez.

Medya ve bilgiyi onlar kontrol ederler. Temel pek çok medya kuruluşlarını onlar kontrol ederler. Beyin yıkama yöntemleri ve medyayı yönlendirme yöntemleri korkunçtur. Onların izni olmadan büyük medyaya yayın yapmanız mümkün değildir.

Ücretleri, vergileri maaşları onlar kontrol ederler. Emeğinize net olarak hâkimdirler. Tüm ücretleri, endüstrilerdeki maaşları, işçi maaşlarını onlar kontrol ederler.

Mafyayı onlar kontrol ederler. Detaya girmeye gerek yok, çünkü zaten kendileri mafyadır. Diğer mafya örgütlenmelerini onlar kontrol ederler.

Bilimi ve teknolojiyi onlar kontrol ederler. Bilimi ve teknolojiyi çok kilit noktalardaki öğretim görevlileri veya çok kilit noktalardaki şirket görevlileri sayesinde onlar kontrol ederler.

İstihbarat örgütlerini ve orduları onlar kontrol ederler.

ABD'deki hemen her istihbarat örgütünün üst düzey görevlisi veya ileri geleni ya bahsedilen gizli örgütlerin üyesidir, ya da CFR, Trilateral Komisyon veya Bilderberg üyesidir. Avrupa ve Japonya'daki istihbarat örgütlerinde de bu kişiler çok etkilidir. Türkiye'de ise son 50 yıldır yönetici konumuna gelmiş pek çok kişi ya Trilateral Komisyon veya Bilderberg üyesidir.

Şu unutulmamalıdır: bu örgütlerin güçleri, nitelikleri ve üyeleri ortaya çıkarıldıktan sonra kesinlikle alt edilebilirler. Bazı sosyalistlerin düşündüğü gibi bu örgütleri böylesine sıralamak onların yenilmez oldukları vurgulamak amacıyla değil aksine onların iç yapılarını ortaya koymak ve alt edilebileceklerini vurgulamak amacıyla yapılmaktadır. Bu nedenle aşağıda her üç örgüte de (Trilateral Komisyon, Bilderberg ve CFR) üye olan kişilerin isimlerini ve bulundukları konumları sunuyorum:

Her Üç Örgüte de Üye Olan Elitler Paul Arthur Allaire : Xerox şirketi direktörü, CFR Direktörü
Graham T. Allison : Ulusal Politika Merkezi üyesi, eski CFR D. Orville Andreas : Archer Daniels
Şirketi Başkanı

Ünlü *Wall Street Journal* Editörü

R. Leroy Bartley

C. Fred Bergsten Robert R. Bovvie John Bredemas Zbigniew Brzezinski

John H. Chafe Bili Clinton Richard N. Cooper

Gerald Corrigan

Lynn E. Davis John Mark Deutch Martin S. Friedman

Stephan J. Friedman Thomas L. Friedman David. L. Gergen

Louis Gerstner Kathrine Graham

Maurice Greenberg

Lee Herbert : Ünlü Brookings Institution Yöneticisi

: Kıtalararası Geliştirme Merkezi üye

: Texaco şirketi direktörü, eski senatör

: Ulusal güvenlik danışmanı, Stratejik ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü

: Senatör, Fin. Sel. Intellig. Direktör

: Eski Başkan, Arkansas Valisi

: Harvard'da prof. CFR Direktörü, Devlet Bakanlığı Ekonomik İşler

: CFR direktörü, Federal Merkez Bankası Eski Direktörü Goldman Sachs

: Devlet Bak., Uluslararası Güvenlik Sekreteri

: CIA Direktörü, Savunma Bakanlığı

: Prof. (Harvard) Ekonomik Araştırmalar Ulusal Bürosu

: Goldman Sachs Şirketi

; *New York Times* gazetesi. Köşe Yazan

: US News ve World Report Direktör ve Clinton'ın danışmanı

: IBM şirketi sahibi ve Başkanı

; *Washington Post* gazetesi, köşe yazar ve Brookings Inst.

: CFR Direktörü, Am. Int. Group Inc. Başkan Yardımcısı

: Senatör - Indiana uluslararası ilişkiler

Hesburgh

W. Alexander Hewitt James F. Hoge Richard Holbrooke

Vernon E. Jordan

Henry A. Kissenger Winston Lord

Jessica T. Mathews

Winston P.

McCracken

Robert Strange Mc Namara

Walter F. Mondale J. Benjamin Nye Joseph S. Nye Rozanne L. Ridgway Charles W. Robinson David

Rockefeller

Brent Snowcroft

: Jamaica Büyükelçisi

: CFR'ın yayın organı Foreign Affairs'ın direktörü

: ABD Büyükelçisi, B.M. üyesi Credit S. First Boston Corp.

: Aikin, Huer and Feld Şirketi, RJR Nabisco yöneticisi

: Nixon ve Carter dönemi Devlet Bakanlığı Sekreter

: Devlet Bak. Sekreter Yard., Doğu Pasifik ve Asya İlişkileri

: Uluslararası Barış için Carnegie Vakfı Başkanı (CIA ve DIA)

: Michigan Üniversitesi Prof.

: Dünya Bankası Başkanı, Eski Savunma Sekreteri, Brookings Inst. (CIA Bağlantılı)

: ABD Büyükelçisi, Japonya Devlet Bakanlığı

: Hazine Bakanlığı Sekreteri ve etkin başkanı

: Ulusal İstihbarat Konseyi Başkanı

: Harvard Dekanı

: Atlantik Konsül, RJR Nab Direktörü

: Chase Manhattan Bankası Başkanı, Rockefeller Şirketi Başkanı, CFR Başkanı, Trilateral Komisyonu Başkanı, Bahsedilen tüm örgütlerin başındaki çekirdeğin yöneticisi

: Kıtalararası Geliştirme Konsülü, Brookings Inst (CIA bağ.)

: Ulusal Güvenlik Konseyi Başkan Yard. CFR eski başkanı

: Soros Fund Başkanı, Open Society Institute

Helmut Sonnenfeldt

George Soros Laura D. Tyson

Paul A. Volcker

: Prof. Harvard, Ekonomik Danışmanlık Komisyonu başkanı

: Federal Reserve System (Merkez bankası) Başkanı

John C. Whitehead : Brookings Institution başkanı (CIA yan kuruluşu)

NfYC, AEA investor

: John Hopkins Un. Dekanı, İleri Uluslararası İlişkiler (CIA)

Paul D. Wolfowitz

Robert B. Zoellick

: Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Başkanı

M. Benjamin : US News, World Reports, NY Daily News, Atlantic

Mortimer Montly Başkanı ve yöneticisi, pek çok medyayı

kontrol etmekte

Eski ve Yeni Dünya Düzeninde Gizli Cemiyetlere Kısa Bir Bakış

Dünyanın kuruluşundan beri insanlar sosyal sistemler içinde belirli bir güç arayışında olmuşlardır. İnsanların gizli cemi yet kurma tutkusunu incelemeden önce insanın genel yapısını ele almalıyız. İnsan, yani *Homo sapiens*, yaklaşık 60-70 yıl yaşayan ve üst düzey primatlardan evrimleşmiş zeki, konuşabilen, sosyal yapılar oluşturabilen ve kendi türüne zarar verip, entrika çevirebilen bir primattır. İnsanın yaşadığı bu 70 yılın bir 25-30 yılı bir meslek öğrenmek ve bir zanaat edinmekle, 30-60 yaş arası üretimle, 60'tan sonrası da yaşlılıkla geçer. Yani insanın yaşamını sürdürebileceği süre çok kısadır. 20-25 yıl gibi kısa bir süre içinde geleceğini garanti altına alması, istiyorsa yuva kurup çocuk sahibi olması, üretim yapması gereklidir. İnsan sosyal yapılar içinde yaşadığı ve diğer insanlara bağımlı olduğu için tüm yaşantısını ve üretimini, emeğini diğerleri ile paylaşmak, insanlarla iletişim kurmak zorundadır. Belirli sosyal sınıflarda ve özellikle 16-18. yüzyıldan sonra yönetici sınıfı teşkil eden üst burjuvazide belirli mevkilerin dağılımı arz-talep dengesine uygun olmamaya başlamıştır; ayrıca kilise ve din baskısına karşı da farklı ve daha açık görüşlü düşünceye sahip insanlar farklı örgütlenmeler içine girme ihtiyacı duymuşlardır. Bu yüzyıllarda eski esoterik gizli cemiyetlerin de törelerini ve yöntemlerini kullanan yeni yapılanmalar görmekteyiz, biraz sonra bahsedeceğimiz Masonluk ve İLLUMİNATİ bu özellikleri fazlasıyla içermektedir. Ayrıca yönetici ve üst sınıf içinde zamanla ortada bulunan pastadan alınacak olan pay küçüldüğü zaman insanlar arasında klüpçüleşme, örgütlenme ve farklı bir güç arayışına yönelme ve gizli cemiyetler kurarak

yarışma baş göstermektedir. Bu pek çok yüzyılın insanına has bir davranış biçimidir.

Aslında gizli cemiyetler büyüünün ve ayinlerin başladığı çok eski dönemlere kadar gider ve pek çok gizli cemiyetin kuruluş zamanları Mısırlılar ve Mezopotamyalılar zamanına kadar uzanmakta, Sümer ve Akadlara, 5000 yıl önceye gitmektedir. Ama gizli cemiyetlerin temel çıkış noktası din ve Tanrı ile bütünleşme çabasıdır. İlk gizli cemiyetleri oluşturanlar da zaten şamanlar, din adamları ve ruhban sınıfı olmuştur. Zoroastrianizm, Mithraizm, Pitagorasçılık, Neo-Platonizm, Kabalizm, Sufizm, Batiniler (Hasan Sabbah'ın gizli cemiyeti), Tapınak ve Malta Şövalyeleri ve Gül Haç örgütü ve daha binlercesi Mısır, Mezopotamya ve ortadoğuda kendi inanç, sembolizm ve ritüel sistemleri ile yoğrulmuşlar ve yıllarca birbirlerinden etkileneren Rönnesans dönemine kadar ulaşmışlardır. Bu makalenin konusu gizli cemiyetlerden ziyade, insanların bu gizli cemiyetleri nasıl ve niye kurduklarını irdelemektir. Söz konusu olan masonik cemiyetlerdir, ama burada hedefimiz tüm masonları ve masonik aktiviteleri kötölemek değildir. Yüzlerce kola ayrılmış olan masonluk kendi alt kültürü içinde bazı masonik olguları ve yapıları da beraberinde getirmiştir. Masonluğun tarihte insanlara olumlu yönleri de olmuştur, olumsuz da! Öncelikle 18. yüzyıl öncesi Anderson Anayasasından önceki masonların pek çoğu aydınlanmacı ve bilimsel kişiliği ön plana çıkan kişilerdir. Bu döneme biraz sonra da bahsedeceğimiz gibi operatif masonluk dönemi, 1723 Anderson Nizamnamesinden sonraki bölüme ise spekülatif masonluk adı verilir.

Varlığı halen tartışılan Gül Haç (Rose Crobc) örgütünün de masonluğun farklı bir devamı olduğu hatta 1614'lerde klişeye karşı İngiltere'de manifestolar verdiği de söylenir. Rose Croix'da bulunduğu ve büyük üstatlık yaptığı söylenen bazı kişileri son yıllarda bulunan parşömenlerdeki kayıtlarına ve 'Holly Blood and Holly Graü' (Kutsal Kan, Kutsal Kase) isimli kitapta ki bilgiye göre sayalım isterseniz. Leonardo da Vinci (1510-1519); Robert Böyle (1654-1691); Isaac Nevvton (1691-1727); Charles Radclyffe (1727-1746); Victor Hugo (1844-1885); Claude Debussy (1885-1918). Daha pek çok ünlü isim mevcut bu gizli masonik örgüttedir! Bu örgütün de farklı bir masonik örgüt olarak faaliyetlerini halen dünyanın her yerinde sürdürdüğü iddia edilmektedir. ILLUMİNATI'ye de bir kol veren grubun Gül Haç teşkilatı olduğu düşünülmektedir.

Bu gizli cemiyetlerin hepsi tarihte olumsuz etkiler yapmamıştır, aksine Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Cemiyeti Fransız İhtilali ve Amerikan Devriminin örgütlenme yapısını ve temel kardeşlik, eşitlik felsefesini oluşturmuş, Devrimlere ideolojik bir ağ örmüştür. Fransız ihtilalinin pek çok kahramanı Masondur. Kuzey Amerika'ya masonluk 1730'larda gelmiştir. Benjamin Franklin 1731'de mason olmuş ve 1734'de Pennsylvania'nın Büyük Üstadı olmuştur. Rose Croix'ların (Gül Haç) üçlü konsülünde yer almıştır. George Washington 1752'de masonluğa alınmış 1789'da da Başkan olmuştur. Amerikan başkanların büyük çoğunluğu masondur. Masonik örgütlerin pek çoğu Türkiye'de de adı çok tartışılan Tapınak Şövalyelerine dayanır.

Tapınak Şövalyeleri

Tapınak şövalyeleri Haçlı seferleri sırasında Hugues de Payen isimli soylu bir şövalye tarafından 8 diğer şövalye ile birlikte 1119'da kurulmuştur. Bu dönem Hasan Sabbah'ın ve Batinilerin etkisinin bitmek üzere olduğu bir dönemdir. 1099'da Kudüs alınınca, Tapınak şövalyeleri buraya giden hacıları ve Avrupalıları korumak için devreye girdiler. Resmi olarak Troya konsülü tarafından

1129'da İsanın Fakir Şövalyeleri ve Süleyman Tapınağı Tarikatı olarak kuruldular. Tapınak şövalyelerinin sayısı hızla arttı, 1130'da 300 kadar Tapınak şövalyesi Kudüs civarında vardı. Tapınak şövalyesi olabilmek için kilise karşısında fakirlik yemini etmek, bekâret ve kiliseye itaat başta geliyordu. Görevleri din adamlarını ve Kudüs'e gidenleri korumaktı. Sayıları arttı, Anadolu'da ve Kudüs civarında kendilerine kaleler inşa ettiler ve kendilerine ait bir alt kültür kurdular. 1139'da başarılarından dolayı Papa Innocent II onlara tam bağımsızlık tanıma hatasında bulundu. Krallar ve soylular da mecburen hoşlanmamalarına rağmen Tapmak şövalyelerine toprak ve toprak kirası alma hakkı tanıdı.

Böylece sayıları binleri aştı ve hem Anadolu'da hem de deniz kenarındaki diğer bölgelerde kaleler inşa ettiler ve duvarcı ustası anlamına gelen ilk "masonik" aktivite lerine başlamış oldular. Zamanla soyulmaktan korkan hacılara yardımcı olmak için onların değerli eşyalarını muhafaza etmeye, ilk seyahat çeklerini ortaya çıkarmaya başladılar. Tabii gizli bazı işaretler taşıması gereken bu yazılı kâğıtlardaki semboller yüzyıllardır bölgedeki ezotorik akımlardan etkilendi ve onların alt kültürleriyle bütünleşti.

Tapınak şövalyeleri özel olarak seçilir, tarikata kabul edilirler ve çok farklı bir eğitimden geçirilirlerdi. Bu sırada Arapça öğrenip, eski Yunan eserlerini okumaya da başladılar. Bankerlikle ve ticaretle de çok zenginleştiler. Papalık ve Fransız kralı onların gücünün azaltılması gerektiğini sonunda anladılar, çünkü Hermetizm, alkemi (simya) ve bilimle de uğraşan bir alt kültür yaratmışlardı. 1307'de Papa Clement V'in emri ile bazı Tapınak şövalyeleri geri çağrıldılar, büyücülükle suçlandılar, işkence gördüler ve yakıldılar. 1314'te Tapınak şövalyelerinin büyük üstadı Jacques de Molay Paris'te bir kazığa çakılarak yakıldı. Bunun üzerine geri çağrılan Tapınak şövalyeleri İskoçya'ya kaçtılar ve orada operatif masonluğu kurdular ve Anadolu'daki, Kudüs'teki kaleleri ve merkezleri ile haberleşmeyi sürdürdüler. 36 şövalyenin haricindeki Tapınak şövalyelerini yakalayamadılar. Özellikle suçlama büyü, Hermetizm'le ve alkemi ile uğraşmaları, maddi güçlerini Papalığın hizmetine sunmamaları ve Papalığa garip gelen sembolik ve alegorik ritüelleriydi. Bu ritüellerde söylenen sözler ezberleniyordu ve yazılı değildi ve ne yaptıkları belirsizdi, kiliseye karşı ayaklanıyor olabilirlerdi. Avrupa'da büyük bir olasılıkla Tapınak Şövalyeleri daha sonraki yüzyıllarda farklı örgütler olarak devam ettiler, bunların en önemlisi aşağıda açıklayacağımız Rose Croix (GÜL HAÇ) örgütüdür.

Rose Croix (Gül Haç Örgütü)

1188'de Prieree De Sion MS 46 yılında kurulan ORMUS (inisiye edilenler tarikatı veya tekris edilenler tarikatı) isimli tarikatın bir adının da l'Ordre de la Rose-Croix Veritax olduğunu söylemesine, bir rivayete göre de İsa'nın çarmıhtan inip bu tarikatı kurduğu söylense de Dames Frances Yates'e göre ilk ismine 1614'te yayınlanan *Fama Fraternitatis'de, Confessio Fraternitatis ve The Chemical Wedding of of Christian RosenKreuz'da* rastlanır. Bu devirde yazılan ve Rosy Cross Manifestoları olarak bilinen üç eser bir Hristiyan olan Rosy Cross'dan ve alegorik bir efsaneden ve bir manifestodan bahseder. Almanya'da 1378'de doğan Rosy Cross Anadolu'ya ve kutsal topraklara gitmiş, 106 yaşında 1484'te ölmüştür. Bu eserler simya ile, gizli bilimle ve tıpla uğraşan, kiliseye karşı olan gizli bir topluluğun varlığından dem vurur. Eserlerde masonik sembolizm ve dolaylı anlatım kullanılır. Bu yazılarda belirttiğimiz gibi Böyle ve Leonardo da Vinci'den Isaac Newton'a

kadar pek çok bilim insanı bu gizli örgüte üye olmuş ve bu örgüt sayesinde kendini geliştirmiştir. Örgütün tüm özellikleri masoniktir ve Tapınak şövalyeleri ile ilişkileri olduğuna kesin gözüyle bakılmaktadır. Daha sonra ABD'ye masonluğu getiren kişiler ve Benjamin Franklin'in kendisi bile Gül Haç örgütünün iç çekirdeğindendir. Manifestolar insanlık için çalışan kardeşlik ve iyiliği yayma motiflerini işler, Fransız ihtilali ve Amerikan İhtilali'nde de gelişen devrimci masonik örgütlenme Rose Croix ile iç içedir. Gül Haç isminin de çok sem bolik bir anlamı vardır! Rose Croix ayrıca pek çok yönü ve ezoterik işlevi ile Kabalizm'le iç içedir, bu da hem Yahudilerden hem de konuyu işleyen Tapınak şövalyelerinden geçmiş bir gelenektir. 1623'te Gül Haç örgütü Paris'te çok yaygındı ve bazı üyelerinin görünür bazı üyelerinin de görünmez olduğu ve görünmez olanların şeytanla işbirliği içinde olduğu dedikodusu nu doğurmuştur, 1640'larda Av rupa ve İngiltere'de pek çok Rose Croix örgütü mevcuttu ve Ashmole ve Lilly tarafından Londra'da 1646'da kurulan bir locanın Hür ve Kabul Edilmiş masonluğun, Tapınak şövalyeleri ile birlikte temeli attığı iddia edilmiştir. 17. yüzyıldan sonra Gül Haç örgütü Masonluktan daha gizli ve daha ölümcül bir biçimde devam etmiş ve bir kola ayrılarak İllüminati'yi oluşturmuştur. Rose Croix o kadar gizlidir ki, halen sürüp sürmediği bile resmi olarak bilinmemektedir. Şeytana taparlar mı? Bu konuda belirsizdir, ama 20. yüzyılın başın da Golden Dawn (altın gündeğümü) isimli koyu okkült, kara büyü ve satanizm örgütünü kuran Aleister Crowley'in Rose Croix örgütünden olduğu iddia edilmektedir, aynı zamanda Crowley Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Locası'nda Büyük Üstatlık yapmış, Skoç ritinde de 33. derece mason olmuştur.

Okuduğum ve konunun uzmanları ile İngiltere ve ABD'de konuştuğum üzere Rose Croix örgütü hiçbir zaman yok olmamıştır. Fakat başka örgütler doğurmaya devam etmiştir. 16. yüzyıldan beri gerek masonluğun, gerekse İllimunati'nin ve Skulls and Bones Society'nin doğuşunda etkin rol oynamıştır. Ama Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar resmi ve kanuni bir dernek olmasına karşın ne İllimunati ne de Rose Croix ortaya çıkıp kendini gösteren birer dernek değildirler ve masonluğu kendilerine üye çekmek için bir havuz olarak kullanırlar. Yani daireler iç içedir. En içteki dairede ve çelik çekirdekte hangi ezoterik gizli örgütün yüzyıllarca etkili olduğu meçhul kalmıştır.

İllimunati

İllimunati 1 Mayıs 1776'da Adam Weishaupt tarafından Bavyera-Almanya'da kurulmuştur. Adam Weishaupt Ingolstadt Üniversitesi'nde hukuk profesörü iken masonik eğilimlere merak sarmış ve bir gizli örgüt kurmuştur. Ama hükümete karşı bazı hareketler de içeren yayınları nedeniyle 1786'da polis tarafından basılmış ve ondan sonra da tamamen yeraltına inmiştir. İllüminati'nin daha sonra çok güçlendiği ve 1833'te Yale Üniversitesi'nde General William Russel tarafından Skulls and Bones Society (SBS) olarak kurulduğu rivayet edilmektedir (Antony Sutton; America's Secret Establishment, 1986). Yani bir rivayete göre SBS İllimunati'nin ABD'deki devamıdır. İllimunati'nin Rose Croix örgütü ile direkt ilişkisi olduğu bilinmektedir. Hangi ülkede birleşik çalışırlar, hangi ülkede farklıdırlar ve ayrılırlar bilinemez. Bu gizli örgütlerin terör örgütlerinden özde pek bir farkı yoktur; terör örgütleri bomba ve silahla terör ve anarşi yaratırlar. İllimunati, SBS, CFR ve benzerleri ise sadece anarşi ve kaosu yani ORDO AB CHAOS'u (kaostan düzen) imza yetkisi, uluslararası strateji, paranın kontrolü ve mafyanın indirekt kontrolü ile yaratırlar.

İllüminati adını ve üyelerini inanılmaz bir sır gibi saklayan ve ölümcül bir kuruluştur. Bugün hemen her ülkede mevcuttur. Özel eğitim, tören ve alt kültürlerden gelmeyenler İllüminati'ye kabul

edilmezler. ABD başkanlarının pek çoğu İllüminati'den ya icazet alırlar ya da üyesidirler. Bu gizli örgüte ihanet edenlerin cezası kayıtsız şartsız ölümdür. İllimunati'nin NATO ile veya Gladyo gibi yeraltı örgütleri ile de ilişkisi olduğu sanılmaktadır.

Skulls And Bones Society (Kuru Kafa ve Kemikler Örgütü-SBS)

Baba ve oğul George Bush'un üyesi olduğu SBS, merkezi Connecticut Yale Üniversitesi'nde olan çok gizli bir cemiyettir (Adam Ironhouse; Bushların Gizli Tarihi, 2002; Sutton 1986). Her yıl sadece bu örgüte 15 kişi girebilir, ama bu 15 kişi daha sonra ABD'de en kilit noktalara getirilir, ayrıca bu kişilerin akrabaları ve dostları da bu elitizmden paylarını alırlar. Sayıları az olmasına rağmen etkileri fazladır ve bir çember içindeki merkez usulüyle çalışırlar, yani bir çemberdeki çeşitli noktaların kontrolü bir SBS üyesinde ise onlar için sorun çözülmüştür, bu nedenle üyelerini yönetici ve etkin çemberlerin merkezine koyarlar. Tabii ki İllimunati, Rose Croix (Gül Haç), Trilateral Komisyon ve CFR ile direkt ilişkileri vardır.

Bir rivayete göre 1832'de ABD'ye İllüminati'nin bir uzantısı olarak William Russell ve Alphonso Taft tarafından getirilmiştir. Her ikisinin de gizli Rose Croix örgütü ile ilişkisi vardır. Alphonso Taft daha sonra ABD başkanı ve SBS üyesi olan William Howard Taft'ın da babasıdır. SBS'nin son 150 yılda 2500'den fazla üyesi olmuştur. SBS Yeni Dünya Düzeni'nin temel ideologlarından biridir (Bohemian Grove ve CFR ile birlikte). Elimizdeki ilk kayıtlar Haziran 1882'ye aittir.

Bu gizli cemiyet girebilmek ancak davetle mümkündür ve inisiyasyon töreni masonlarınkine çok benzer. Fakat tüm ritüeller ve yapılanlar gizlidir, kimse dışarıya bilgi sızdıramaz. inisiyasyon törenlerinde denekler çıırılçıplak soyunup bir tabuta girerler, bu tabuttan çıktıklarında yeniden doğmuş sayılırlar. Özel birbirlerini tanıma yöntemleri vardır. Son yüzyılda SBS üyeleri ABD'de en kilit noktalara gelmişlerdir ve özellikle belirli ailelerden seçilen kişiler özenle bu gruba alınır. Bu cemiyete girebilmek için temel özellik WASP olmaktır (White: Beyaz; AngloSakson ve Protestan). Başka ırka veya geçmişe mensup başka dinden olanlar bu yapıya giremez.

SBS ABD'de pek çok kilit noktaya gelmiş insanın yer aldığı bir cemiyet olmuştur. 6-7 kuşak öncesinden Anglo-Sakson ve Protestan olmasına çok dikkat edilir. SBS'nin temelinde bir çelik çekirdek iç hücre, etrafında daha büyük bir çember, onun etrafında da daha dış bir yapılanma vardır. Chapter 322 ismi ile de anılan iç merkezin direkt olarak merkezde olmak koşuluyla Trilateral Komisyon, CFR, Bilderberg, Atlantik Konsül (Bir "round table" masonik grubu), Bohemian Grove (veya Bohemian Club), Pilgrem Society, ve SBS'nin dış gölge örgütleri (yani üye almak için havuz oluşturdıkları yan kulüpler vardır.)

ABD'ye yerleşen ve pek çok tüketim aracını kontrol altından tutan ve etkin ailelerden SBS'ye üye verenlerden bazıları şunlardır, çok uzun süredir bu ailelerin mutlaka birkaç ferdi SBS üyesidir:

Whitney Ailesi (yerleşim 1635, Watertown, Massachusetts)

Perkins Ailesi (yerleşim 1631, Boston Mass.)

Stimson Ailesi (yerleşim 1635, Watertown, Mass.)

Taft Ailesi (y. 1679, Braintree, Mass)

Wasdworth Ailesi (y. 1632, Newtown, Mass.)

Gilman Ailesi (y. 1638, Hingham, Mass.)

Payne Ailesi (Standard Petrol'ün sahibi)

Davison Ailesi (J. P. Morgan ve şirketinin sahibi, her iki dün ya savaşında da etkili olmuşlar ve büyük paralar kazanmışlardır)

Pillsburr Ailesi (Un ticareti)

Sloane Ailesi (Ticaret ve perakende satışın dev ismi)

Weyerhauser Ailesi (Kereste ve orman ürünleri tröstü)

Harriman Ailesi (Demiryolu Kralları)

Rockefeller Ailesi (Standard Petrol, Chase Manhattan Bank ve binlerce şirketin sahibi CFR, Trilateral Komisyon ve Bilderberg'in başındaki aile)

Lord Ailesi (y. 1635, Cambridge, Mass.)

Bundy Ailesi (y. 1635, Boston, Mass.)

Phelps Ailesi (y. 1630 Dorchester, Mass.)

Bush aileleri (Baba Bush CIA başkanı ve ABD başkanı, oğul Bush bu örgütlerin bir entrikasıyla başkanlığa getirilmiş ABD başkanı, her ikisi de SBS üyesi).

SBS toplumdaki hemen her yapıya girmiştir, bunların içinde Beyaz Saray, Yüce Divan, Medya, İş ve Endüstri, Federal Banka sistemi, kanun yapıcı kurullar, mahkemeler vb. SBS'nin temel ideolojisi Anglo-Sakson ve Protestan beyazların dünyadaki hâkimiyetini sağlamaktır, ideolojisi oldukça faşisttir ve her iki dünya savaşında da bu cemiyet çok önemli roller oynamıştır. (Bohemian Grove ve CFR ile birlikte Skulls and Bones Society yeni dünya düzeninin yaratıcısıdır.)

Bohemian Grove (Bohemian Kulübü)

Bohemian Grove (BG) aynı Skulls and Bones Society gibi gizli amaçlar ve yöntemler için 1880'lerde Califomia'da kurulmuş bir cemiyettir. Üyeleri, törenleri, ritüelleri ve ne yaptıkları çok gizli tutulur. Merkezdeki çiftlik aynı anda yüzlerce kişinin hafta sonu toplantılarına katılabileceği niteliktedir. ABD'nin hemen her eyaletinde tapınakları vardır. Sembolleri baykuştur. Ritüellerde baykuşa hitap edilir ve bir fetiş olarak baykuş motif kullanılır. Bohemian Grove'a üye olanlar başka masonik kulüplere de üye oldukları için bu ritüellere ve sembolizme alışıkırlar.

1970'li yıllarda en kilit noktadaki ve zengin 1000 civarında üyesi olan Bohemian Grove üyelerinin ünlülerinden bazıları şunlardı (William Domhoff; Bohemian Grove and Other Retreats, 1974):

Dwight David Eisenhower, (ABD başkanı)

Herman Wouk

Robert Kennedy (ABD Başkan adayı)

Johson (ABD Başkanı)

Richard Nixon (ABD Başkanı)

Gerald Ford (ABD Başkanı)

Ronald Reagan (ABD Başkanı)

Bili Clinton (ABD Başkanı)

Nelson Rockefeller David Rockefeller Henry Kissinger

Edgar Kaiser (Kaiser Industries başkanı)

Henry Morgan (J.P. Morgan Şirketi)

Charles Morgan (J.P. Morgan Şirketi)

Neil Armstrong (Ay'dan döndükten sonra katılmıştır)

Hoover Enstitüsü'nün bazı ileri gelenleri Wernhern Von Braun (Alman roket ve uzay bilimcisi)

David Sarnoff (İşadamı)

Senatör Robert Taft (Taft ailesinin SBS ile yakın ilgisini hatırlayınız!)

Lucius Clay, American Express, Standard Brands, Int. Investment Corporation başkanı

Earl Warren (Yüce Divan üyesi)

Kalifornia Valisi Goodwin Knight

Kalifornia Valisi Pat Brown

Başkan Herbert C. Hoover (1913'te kulübe katılmıştır)

Rudolph Peterson (Bank of Amerika'nın eski başkanı)

Melvin Laird (eski Savunma Bakanı)

William Rogers (Eski CIA bağlantılı Devlet Bakanlığı Sekreteri)

Francis Baer (United California Bank eski başkanı)

Stephen D. Bechtel: J.P. Morgan şirketi direktörü

Gilbert Humprey: (National Steel, General Electric, Texaco, National City Bank of Cleveland, Sun Life Insurance direktörü)

Levvis Lapham: (Mobil Oil, Heinz, TriContinental Corp. Başkanı)

Edmund Littlefield: (Wells Fargo Bank, Hewlett-Packard, General Electric eski başkanlarından)

Leonard McCollum (Morgan Trust, Capital National Bank eski başkanı)

Dikkat ederseniz Bohemian Grove hem çok zengin hem de en kilit noktalardaki elitlerin oluşturduğu daha üst ve çok daha gizli bir seçkin kulübüdür (Daha detaylı listeler ilerideki çalışmamızda yayınlanacaktır, yer tutmaması açısından sadece bazı çarpıcı görevlerdeki kişileri verdik). Dikkat edilirse en fazla ABD başkanı üyesi olan kulüp Bohemian Grove'dur. ABD'de kaldığım 7 yıl boyunca her gittiğim kütüphanede ve kitapçıda bu kulüple ilgili bilgi aradım. Bu konuda sadece William Domhoff'un yazdığı bir kitap ile birkaç makale geçti elime. Düşünün 1000'e yakın ABD eliti sürekli bir hafta sonu California'da veya diğer eyaletlerdeki çiftliklerde toplanıp kadınlı, erkekli törenler yapıyorlar ve gizli ritüeller uygulanıyor, inisiyasyon törenleri yapılıyor; insanlar komik komik kılıklara veya durumlara giriyor, çeşitli dramalar ve roller oynuyorlar. Bunlara bir sürü hizmetçi hizmet ediyor, bir sürü polis bunları koruyor, bir sürü kişi bu kulübe geliyor ve bu kulüp 1880'den beri var. ABD'de elime geçen pek çok kütüphanenin veritabanında bu kulübe ait bilgi aradım, ama çok sınırlı bilgiye ulaşabildim. Halbuki masonlukla ilgili kitaplar her yerde satılıyordu. Benzer şekilde Skulls and Bones Society (SBS) konusunda da elime geçebilen kitap sayısı bir avuçtur. SBS de Bohemian Grove gibi çok gizli bir örgüttür. Bu örgütleri ABD'de sorduğum hiçbir Amerikalı bilmiyordu. Üstelik bu kitapta diğer örgütlerle ilgili listeleri yayınlayan kitaplar veritabanlarından çıkarılmıştı, elimdeki kitapların çoğuna direkt yazarlarına ulaşarak eriştim. Gizliliğin boyutunu herhalde anlayabiliyorsunuz. Neden ve nasıl sağlanır bu gizlilik bunu anlamaya imkân yok! Bu gizliliğin tek hedefi olabilir, törenlerde ve toplantılarda çok ciddi bazı kararların alınması. Örneğin atom bombası projesinin kararının verildiği yerin, Siklotronu ilk kurgulayan Prof. Ernest O. Lawrence'a bu kararın verildiği yer Bohemian Grove'dur (Nuel Pharr Davis, Lawrence and Oppenheimer, New York: Simon and Schuster, 1968). Vietnam Savaşı'nın yapılması kararının verildiği yer de Bohemian Grove'dur. California'daki çiftlikte bazı zamanlarda ciddi güvenlik önlemleri toplantılar yapılır. Çiftlik San Francisco'nun 65 mil kuzeyindedir; 300500 kişiyi barındırabilecek ve anayoldan ulaşamayacak, ancak bilenlerin helikopterle veya arazi araçları ile gidebilecekleri bir alanda tüm çevre yerleşim merkezlerinden uzaktadır ve çok yoğun koruma altındadır. Bu ana merkezin haricinde başka şehirlerde merkezleri vardır. Bohemian Grove üyeleri belirli aralıklarla toplanıp klasik ritüel törenlerini yaparlar. Törenleri bir rahip ile bir rahibe

yönetir. Törenlerde genellikle allogerik ve yukarıda tanımını yaptığımız sembolik dramalar oynanır, fakat törenlerle ilgili yazılanlar da çok sınırlıdır.

Bohemian Grove'un merkezinin bu kadar izole olmasına karşın, Bohemian Grove SBS, Pilgrem Society, Rotary Club gibi masonik cemiyetlerle iç içedirler. Bir söylentiye göre BG'dan icazet alamayan bir istihbarat örgütünün basma getirilemez, başkan seçilemez; devletle ilgili pek çok önemli karar buradaki toplantılarda verilir. Üyeleri yukarıda saydığımız gibi en kilit noktalardaki kişilerden oluşur; örneğin 1991'de BG'da olup da aynı zamanda önemli şirketlerde yönetici olanların sayısı şöyleydi: Bank of America 7 direktör, Pacific Gas and Electric 5 director, AT-T 4 direktör, First

Interstate Bank 4 direktör, McKesson Corporation 4 direktör, Ford Motors 4 direktör, General Motors 3 direktör, Pacific Bell Telephone 3 direktör. Ayrıca pek çok istihbarat örgütünün başkanları veya üst düzey yöneticileri de BG veya SBS üyesidir. BG, SBS ile birlikte 1880'ilerden beri Yeni Dünya Düzeni'nin ideologudur ve bu cemiyetlerdeki kişilerin çoğu ise Bilderberg, Trilateral Komisyon ve CFR'da yer alırlar. 1974'teki Domhof'un kitabında belirtildiği üzere Bohemian Grove'a üye olan azınlık, ABD'deki o tarihteki tüm malların yaklaşık % 30-40'ına, özel sektörün tüm servetinin yaklaşık % 70-80'ine sahipti.

CFR, Trilateral Komisyon ve Bilderberg Örgütleri

Uzun süredir bahsettiğimiz ve listelerini vereceğimiz asıl önemli olan örgütleri şimdi kısaca tanıtalım. Bu konuya girme den önce daha önce belirttiğimiz ve bu gizli gibi davranmayan, her şeylerinin şeffaf olduğunu iddia eden, ama temelde gizli bir iç yapısı olan örgütlerin dünyada yapmaya muktedir oldukları nı tekrar hatırlatalım:

Diğer masonik örgütlerin iç çatısı ve yapısı altında CFR, Trilateral Komisyon ve Bilderberg günümüzün *büyük ağabeyi haline gelmiştir.

CFR (Council on Froeign Relations-Dış İlişkiler Konseyi)

Clinton, Antony Lake, Al Göre, George Bush, Warren Christopher, Colin Powell, Les Aspin, James Woolsey (CIA direktörü) gibi isimlerin CFR (Council on Foreign Relations-Dış İlişkiler Konseyi) isimli bir komisyona kayıtlı olmaları herhalde sizleri bunca bilgiden sonra şaşırtmaz. Ama dünyadaki en ciddi karar mercilerine gelenlerin bağlı oldukları bir örgüt olması herhalde doğal karşılanabilir, üstelik bunların bazdan BİLDERBERG veya Skulls arid Bones Society üyesidirler. Yani hiç kimse hak ettiği ve olması gerektiği için bir pozisyonda değildir bu Yeni Dünya Düzeni'nde. İpleri ne kadar iyi oynatabildiği, ne kadar sır tuttuğu ve bu örgütlere ne kadar bağlı olduğu önemlidir onlar için.

Globalizasyon ideolojisinin Bohemian Grove ve Skulls and Bones Society gibi masonik örgütlerden daha az gizli olan bir branşı olan CFR 21 Temmuz 1921'de New York'ta kurulmuştur.

Zaten yüzyıllardır ülkü piramiti, Süleyman Mabedi, tek hükümetli dünya, Sion'un oğullarının vaat edilmiş birleşik kırallığı, evrensel kardeşlik gibi fikirleri savunan gizli cemiyetlerin bu ideolojisini ilk harekete resmi olarak geçiren kuruluş CFR'dır. Globalizm'in gizlilikten çıkıp dünyaya ilanı CFR'm kuruluşu ile başlamıştır. 1917'de Başkan Wilson savaş sonrasında yüze yakın elit adamını toplamış

ve global barış (!) planları yapmışlar ve W ilson'un bilinen on dört nokta teorisini 8 Ocak 1918'de kongreye sunmuşlardır. Bu plan özünde tüm ekonomik sınırları kaldırmayı amaçlayan ve ABD sermayesini tüm dünyaya hâkim kılmaya yarayan bir plandı. Ama 1919'da Paris barış görüşmelerindeki Versailles Antlaşması Almanya'ya ağır koşullar koymuştu. 30 Mayıs 1919'da Paris'in Majestic Oteli'nde toplanan İngiliz ve Amerikan delegeleri bir "Uluslararası İlişkiler Enstitüsü" kurmaya karar verdiler. Bunun adı daha sonradan İngiltere'de "Royal Institute of International Affairs" oldu. 21 Temmuz 1921'de de ABD'de CFR gizli koşullar altında kuruldu, 1945'e kadar merkezi New York'taki Prat House oldu (Halen merkezi burasıdır: The Harold Pratt House, 58 East 68th Street, New, York, NY 10021). Bu bina Rockefeller tarafından bağışlanmıştı. CFR üyelerinin büyük çoğunluğu New York ve Washington, D.C.'de yaşayan elitlerden oluşuyordu. Daha ziyade New York ve Washington, D.C.'de yaşayan elitlerden oluşan CFR'm bugün finans, iletişim, akademi, istihbarat, teknoloji alanlarda en etkin konumlarda bulunan 3300 üyesi mevcuttur. Bu sayı bir zamanlar 1600 ile sınırlıydı. Özellikle tüm CIA, DIA, DEA ve başka istihbarat şefleri bu örgütün de elemanıdır ve CFR'm ilkelerinden dışarı çıkamazlar. İlk üyeler arasında New York Senatörü Colonel House, Devlet Bakanlığı Sekreteri John Foster Dulles, CIA'da uzun süre çalışmış Ailen Dulles, kurucu başkan milyoner John W. Davvis (J. P. Morgan'ın finansörlerin-den) vardı. CFR için ilk para John D. Rockefeller, Bernard Baruch, Jacob Schiff, Otto Kahn, Paul Warburg gibi milyonerlerden geldi. Bugün CFR için finans şu kuruluşlardan gelir: Xerox, General Motors, Bristol-Myers-Squip, Texaco, Alman Marshal Fund, McKnight Vakfı, Ford Vakfı, Andre w Mellon Vakfı, Rockefeller kardeşler vakfı, Starr Vakfı vb. CFR yönetim üyeleri bugün dünyadaki her işe burnunu sokan ve ekonomik kontrolü amaçlayan kurum, vakıf, enstitü ve gizli örgüt ile iç içedir.

CFR ikinci dünya savaşında çok önemli bir rol oynamıştır. Yayınladığı *Foreign Affairs* isimli dergi ile de çalışmalarını tüm dünyaya duyurur. CFR her ne kadar gizli olmayan bir görünüme sahip olsa da, bu gerçek değildir. CFR, SBS, Bilderberg gibi çok gizli bir örgüttür. Her yıl hazine sekreteri, CIA veya NSA yöneticileri ile çok gizli halka açık olmayan toplantılar yapar. Normal koşullarda CFR'ın anayasaya bile aykırı olduğu iddia edilmişse de bunu yargılayacak olan anayasa mahkemesi veya Yüce Divan üyelerinin büyük çoğunluğu da CFR üyesidir. J.P. Morgan ve Rockefeller gibi devler CFR'e büyük paralar yatırırlar ama işadamlarına devletin güvenlik sırları hakkında brifing verilmesini kimse anlayamaz ve anlatmakla bitip tükenmeyen Amerikan demokrasisinin neresine koyacağını bilemez. Bu, demokrasi ise neden hiçbir şey halka ve basma açıklanmamaktadır? Orası da pek anlaşılamaz. Gerçi basına açıklansa da farketmez, çünkü CFR tüm medyayı kontrol eder. 1988'den beri 14 devlet bakanı, 14 hazine bakanı, 11 savunma bakanı ve bir sürü federal büroya ait görevli CFR üyeleri arasından seçilmiştir. Özel şirketlerin devletin bu kadar içine girmesi nasıl demokrasi ve hukuk sistemi ile bağdaşır bunu J.P. Morgan'a ve Rockefeller'a sormak gerekir tabii. Dulles'tan beri her CIA direktörü, örneğin Richard Helms, William Colby, George Bush, William Webster, James Woolsey, John Deutsch, ve William Casey hep CFR üyeleri arasından seçilmişlerdir. Ne işi vardır Rockefeller'ın kurduğu bir konsülde halkın ulusal güvenliğini korumakla görevli onca insanın? Hukuk ülkesi ve demokrasinin beşiği olduğu iddia edilen Amerika'nın bu gerçeklerini Amerikalıların çoğu bilmez, onlar kredi kartı borçlarını ve ev taksitlerini ödeyip, evde patlamış mısır yiyerek biralarını içerler. ABD'li pek çok yazar CIA'm Amerika ve Amerikan halkı için değil, CFR'ın dostları ve gizli ilişkide olduğu dernekleri için bilgi topladığını dile getirmişler, ama komünistlikle

suçlanmışlardır.

CFR bu işadamlarının istediği kişileri hep yükseltmiş, en üst ve dokunulmaz noktalara getirmiştir. Bunun en güzel örneği sı radan bir akademisyen olan ve David Rockefeller ile tanıştıktan sonra şansı açılan Henry Kissinger olmuştur. Clinton döneminde de tüm devlet yetkilileri CFR üyeleri arasından görevlendirilmiş, neredeyse yurtdışına yollanan büyükelçilerin yarısı CFR içinden seçilmiştir. Başkanların seçiminde de aynı yol izlenmektedir, seçmenler bir CFR üyesi ile öteki arasında tercih yapmak zorunda bırakılmaktadırlar, zaten Demokrat Parti ile Cumhuriyetçi Parti birbirinden çok farklı değildir ki! CFR'm gizli raporlarından ve konferanslarından birinde şöyle denilmektedir:

"Silahsızlanma, Amerika'nın bağımsızlığı ve bu bağımsızlığın tek dünya hükümetine dönüşmesi CFR'm 1551 üyesinin % 95'ine 1975'te açıklanmıştır. CFR'ın üyelerin % 75'ine açıklanmamış ve ya - zılmamış iki amacı daha vardır. Bu oluşumun hedefleri size biraz ga -rip gelebilir, bunları biraz tartışalım.

Bu manamızın temelinde yatan, monopolistik kapitalizmin dün -yanın her yerindeki farklı para birimlerini, banka sistemlerini kredi ve üretim sistemlerini, temel kaynaklarını tek hükümetle kontrol edilebi lir hale getirmek ve aydınlatılmış dünya sistemindeki üstünlüğümüzü kendi dünya ordumuzla temin etmektir."

Şimdi sözlere bakınız! Kendi kurduğu dünya ordusu ile tüm dünyadaki kaynakları ve para sistemini kontrol edip, tüm kaynaklara el koyacakmış. CFR'm amacı buymuş! Skulls and Bones Society'nin 1880'lerdeki faşist ideolojisinin bir devamıdır bu! Bu mantalite bugün Ortadoğu'yu bir ordu indirerek kontrol altına almak istemektedir.

CFR'ın gizli bir organizasyon olmadığını söyleyenlere de CFR'm 1992 yıllık raporundan bir cümle ile yanıt verelim. Say fa 21: *"Tüm toplantılardaki konuşmalar ve açıklamalar bu toplantılar dışında kimseye açıklanamaz!"* Aynı raporun, 122, 169, 174, 175 176'ncı sayfalarında da bu gizlilik sürekli tekrarlanmakta ve gizlilik bozulup da medya veya birisine bir bilgi sızdırılırsa nasıl cezalandırılacağı ima ediliyor. Daha önce masonik ilkelerin tümünün uygulandığı bir örgütlenmedir CFR. Ayrıca CFR'm ve gizliliğinin ve faşist ideolojilerinin ABD anayasasına aykırı olduğu defalarca zikredilmiştir.

IMF ve Dünya Bankası da CFR'm tamamen etkisi ve yöneti mi altındadır (Gaylon Ross; Who is Who of the Elite, 2000; Hol y Sklar; Trilateralism, 1980). Geri kalmış ülkeleri fakirleştirmek ve ekonomilerini yok etmek yolunda IMF, CFR'm emirleri doğrultusunda çalışmaktadır.

Bilderberg Gizli Örgütü

CFR'm temel globalizasyon planları daha kurulduğu günden beri bilinmekteydi. Ama CFR ABD içinde tam bir kontrol sağlamak ve tek jandarmalı kapitalizmi Avrupa'ya yaymak ve sosyalizm ve komünizm ile mücadele etmek zorunda idi. Eski CFR başkanı ve Rockefeller'in Chase Manhattan Bankası başkanı olan John McCloy OSS (Office of Strategic Services) isimli istihbarat örgütünün (Bili Donovan tarafından 1941-1942'de kurulmuştur) kurulmasını ve CFR ile karşılıklı iletişim içinde

çalışmasını sağladı. 1947'de OSS, CIA'ya (Central Intelligence Agency'ya) dönüştürüldü. 1947 Ulusal Güvenlik Kanunu ile de gerek sivil gerekse kriminal yasalara karşı korunan bir örgüt haline getirildi. Yani her CIA anayasaya rağmen ulusal güvenlik adına her türlü suçu işleyebilen bir örgüt yapısına kavuştu. 1950'de General Walter Bedel Smith CIA başkanı olduğu zaman, CFR'den aldığı emir üzerine Avrupa'da etkin bir örgüt kurulmasını istedi. Daha sonra CIA ve Ulusal Güvenlik Konseyi'ne konan bu şemsiye daha da güçlendirildi ve 1982'de Reagan tarafından Executive Order 12333 (Etkin Yasa 12333) devreye sokuldu.

Bilderberg CFR ve öteki örgütlerin Avrupa ayağını ve etkinliğini teşkil etmek için CIA tarafından Hollanda'da Oosterbeek şehrinde Bilderberg Oteli'nde 1954'te kurulmuştur. Dünyanın yönetimi ve globalizasyon konusunda her yıl farklı ülkelerde toplantılar yapar. Toplantılar son derece gizli koşullarda ve özel ortamlarda yapılır. Katılanlar bu konuda hiçbir bilgi vermezler. Spotlight isimli bir dergileri de vardır. Liberty Lobby Inc, 300 Independence A ve., SE, Washington D.C. 20003 adresinden yayın yapar.

Bilderberg örgütünün Avrupa adresi: Maja-Banck Polderman, Bilderberg Meetings, Amstel 216, 1017 AJ, Amsterdam, Hollanda.

Bilderberg'in ABD adresi ise Charles W. Muller, American Friends of Bilderberg, Inc. 477 Madison A ve., 6th Floor, New York, NY 10022.

Bilderberg'in kurucuları arasında Hollanda Prensi Bernhard ve Polonyalı sosyolog Dr. Joseph Hieronim Retinger de vardır, Retinger, Bilderberg'in babası olarak bilinir. Bilderberg'in kuruluşunda ABD istihbarat örgütlerinin, özellikle CIA'in rolü olduğu çok iyi bilinmektedir. Prens Bernhard ise eski bir NAZİ SS üyesidir, 1937 de Hollanda prensesi ile evlenmiştir, ama Nazilerle olan yakın bağlan çok iyi bilinmektedir. ABD'li gizli örgüt ve CFR üyelerinin bazıları da Bilderberg üyesidir. Retinger ABD'ye CFR başkanlarından Averell Harriman tarafından getirilmiştir. David ve Nelson Rockefeller, John Foster Dulles, ve CIA Direktörü Walter Smith ile görüşükten sonra CIA güdümünde bu gizli örgütü oluşturmuştur. Bilderberg'in oluşmasında etkili diğer isimlerden birisi de Başkan Eisenhower'ın psikolojik savaş danışmanı C.D. Jackson'dır.

Bilderberg merkezi Hollanda olmak üzere içine İngiliz krali yet ailesini de dahil etmek üzere CFR'ın Avrupa ayağını oluş turdu.

Önemli işadamları, politikacılar, bankerler, medya sahipleri, askeri kilit isimler ve istihbarat örgütlerinin üst sınıfı ile ilişki kurup onları üye yaptılar ve her yıl gizli toplantılar düzenlemeye başladılar. 1991'de Bilderberg Başkanı İngiliz Lord Peter Carrington idi. Carrington NATO genel sekreteri, kabine üyesi, CFR'ın İngiliz kuruluşu olan Royal Institute of International Affairs'ın başkanı idi. Kendisi Rothschild banka imparatorluğu ile hem evlilik, hem iş bağlantılarına sahipti.

CFR'in resmi olmadan uluslararası düzeyine taşınmış bir şekli olan Bilderberg, yine İngiliz ve ABD CFR'lerini finanse edilen kişiler ve CIA'in örtülü ödeneği tarafından destekleni yordu. Bilderberg diğer bir kardeş grup olan Trilateral Komisyon'a çok benzemektedir. Bunlarda her ne kadar daha önce bahsedilen masonik ritüeller yoksa da zaten bu grupların çoğuna katılanlar bahsedilen masonik

gizli örgütlenmelerin içinde de olan insanlardır. Her yıl yapılan çok gizli ortamdaki toplantıları hem CIA, hem de o ülkenin istihbarat örgütü kontrol eder. Türkiye'de son 50 yıldır başa geçen ünlü politikacıların çoğunluğu Bilderberg üyesidir, halen bu gizli Bilderberg üyeleri Türkiye'nin etkin yönetiminde rol almaktadırlar. Türkiye'deki toplantılar şu âna dek 18-20 Eylül 1959'da Yeşilköy-İstanbul'da, 25-27 Nisan 1975'te (Çeşme'de Hotel Altın Yunus'ta) yapılmıştır. 2001'deki toplantı ise İsveç'te gerçekleşmiştir.

Trilateral Komisyon

Trilateral Komisyon (Trilateral Commission, TC) ABD'de yeşertilen Yeni Dünya Düzeni'ni tüm dünyaya yani Kuzey Amerika, Avrupa ve Japonya'ya daha iyi yayabilmek için oluşturulmuş ve 1973'te David Rockefeller, Henry Kissinger ve Zbigniew Brzezinski tarafından kurulmuş gizli bir örgüttür (Sklar 1980; Robertson 1991; Ross 2000; Marrs 2000). Brzezinski 1973-1976 arasında başkanlığını yapmıştır. CRF'nin Atlantik ötesi ülkelerde CIA tarafından örgütlediği bir kuruluş olduğu bilinmektedir. Adresi: 345 Street, East 46th Street, Süite 711, New York, NY 10017 dir.

1994'teki bir TC bildirisine göre Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya'dan 325 kilit noktadaki isim TC ye üyedir. Sistem CFR'da olduğu gibi işlemektedir. Ama bu ABD'nin ve globalizasyonun tüm dünyaya yayılması için Amerikan-Nazizmi'nin yeni bir oyunu sahneye koymasından ibarettir. Buradaki hedef yine ekonomik sınırların kaldırılması ve politik, ekonomik, askeri, politik ciddi noktalardaki kişilerin kontrol altına alınmasıdır. CFR anayasasındaki ilkeler TC da da geçerlidir.

Her ne kadar adresi yeri, üyeleri belli ise de Trilateral Komisyonun yaptığı aktivitelerin ardında gizli amaçlar, ABD'li istihbarat örgütleri ve NATO'nun gizli özel savaş örgütleri vardır. ABD başkanlarının ve Avrupa, Amerika ve Japonya'daki yönetici kadroların çoğu TC üyesidir. Tüm dünyada TC, Bilderberg ve CFR birbirinin içine girmişlerdir ve her üçünün de üyesi olan 50 kişi vardır (daha önce sunuldu). Örneğin Bili Clinton, Brent Scowcroft (Ulusal Güvenlik Konseyi), John Mark Deutsch (CIA direktörü), Robert Strange McNamara (Savunma Bakanlığı Sekreteri), Henry Kissinger, Walter Fritz Mondale (Japonya Büyükelçisi) Benjamin Nye (Hazine Sekreteri) gibi dokunulmazlığı olan isimler her üç teşkilatın da üyesidirler.

Burada temel olarak anlatılmak istenen 19. yüzyılda bazı gizli cemiyetler, zengin aileler tarafından yaratılan bir ideolojinin nasıl önce ABD'de CFR olarak kök salıp, sonra nasıl Bilderberg ve Trilateral Komisyon sayesinde her ülkenin iç yapısını ve politikasını, endüstrisini, medyasını ve sosyal yapısını kontrol ettiğidir. Amerikan Derin Devleti ve Dünya Gizli Hükümetine karşı tüm Amerikalılar ve Avrupalılar bilinçsizdirler, çünkü 45 yıl boyunca totaliter bir komünizm gelecek korkusu ile uyutulmuşlardır.

Türkiye Bu Gizli Örgütlerin Neresinde?

Türkiye'de de bu gizli örgütlerin çok büyük etkinliği vardır ve 1948'lerden sonra Türkiye'yi hiçbir zaman bu ülkeyi kuran Kemalist ulusalcı ve vatansever ideoloji yönetmemiştir. Türkiye 1948'den sonra bize Batı tarafından biçilen Türk-İslam Sentezci ve ülkeyi emperyalizme köle haline getiren bir ideoloji tarafından yönetilmiştir. Bu yönetim bahsedilen CFR, Bilderberg ve Trilateral Komisyon

tarafından da şekillenmiştir. Ne yazık ki gerek Türkiye'yi yöneten, gerekse Türk istihbarat örgütlerinin içinde olan bazı Bilderberg ve Trilateral Komisyon üyeleri vardır. Bu örgütlerin Türkiye için verdiği kararın Sevr koşullarının uygulanması olduğunu görmemek için ise kör olmak gerekir...

Kaynak:

Doç. Dr. Ümit Sayın'ın katkısıyla sunulmaktadır.

"Dünyayı Yöneten Gizli Örgütler", Teori Dergisi, sayı: 157, sayfa: 61-80, Şubat 2003.

KOFİ ANNAN VE ARKASINDAKİ GİZLİ GÜÇ

Yahudi lobisi ve Global kapitalizmin desteğini karısı kanalıyla elde eden ve mason bir Afrikalı kabile şefinin oğlu olan, başarısız ama karizmatik diplomat Kofi Annan, kendisine yazdırılan plan üstüne yapılacak Kıbrıs görüşmelerinde tarafların anlaşılamadığı yerlerin üzerini kendisi dolduracakmış. Siz olsanız Kıbrıs'ın ve Türkiye'nin geleceğini böyle bir adamın kalemi ne emanet eder miydiniz?

Kıbrıs'ın ve Türkiye'nin geleceğini belirleyecek olan Annan Planı hakkında bugüne kadar sıklıkla yazıldı fakat bu planı yazdığı "söylenen" Kofi Annan'ın kim olduğunu araştırmak zahmetine katlanan çok az kişi oldu. İnsanlar çocuğunu emanet edeceği bakıcıyı bile araştırırken koskoca bir ülkenin geleceğinin belirleneceği anlaşmanın, emanet edileceği şahsın kim olduğunu merak etmez mi, bu kişinin geçmişinin bilinmesi gerekli değil midir?

Global kapitalizm için çok önemli planların gerçekleşmesi beklenen kritik yılların Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği koltuğuna Kofi Annan adında daha önceden adı sanı duyulmamış karizmatik, kibar, Ganalı bir zencinin oturtulması öteden beri ilgimi çekmiştir. Kofi Annan'ın resmi biyografisine baktığımızda bu kadar hızlı yükselmesinin sebebini anlamak mümkün değil çünkü Annan'ın kariyeri bırakın büyük diplomatik başarılarla atılmış imzaları, baştan başa eline yüzüne bulaştırdığı başarısız görevlerle dolu.

Zenci olduğu için genelde Afrika'yla ilgili görevlere verilen Annan, Somali'deki görevinde tam bir başarısızlığa imza atmış ve Ruanda Katliamı'nda ise göz göre göre gelen felaketi önleyememiştir. Bu boyuttaki iki başarısızlığa imza atan bir diplomat Birleşmiş Milletler'in başına geçmek bir yana işinden bile olabilirdi fakat böyle olmadı. Peki Annan gibi başarısız bir diplomatı dünyanın en prestijli işine getiren güç neydi?

Bunun cevabı için Sayın Kofi Annan'ın geçmişine bakmak lazım. Annan bir Gana vatandaşı ama sıradan bir Ganalı değil. Gana'yı esas olarak iki kabile yönetir. Fanteler ve Ashanteler. Bu iki kabile İngilizler'in bölgeyi sömürgeleştirmesinden önce yüzlerce yıl boyunca bu topraklara hâkim olmuştu. Annan anne tarafından Fante, baba tarafından ise yarı Ashante, yani Gana'nın seçkinlerinden biri olarak doğmuş ve ayrıca babasının bir kabile şefi olması dolayısı ile de bir zenci aristokratı. İngiliz sömürge yönetiminin sonlarına doğru bu kabileler yeni yönetime oldukça iyi uyum sağlamış durumdaydı. Annan'ın kabile şefi babasına bölgenin kaynaklarını sömüren dünyanın en büyük kimyasal ürün şirketlerinden olan Yahudi Lever kardeşler şirketi yüksek maaşlı bir müdürlük pozisyonu vermişlerdi.

Kofi Annan ülkesindeki "seçkin" durumunun da etkisiyle Ford bursuyla Amerika'ya okumaya gönderildi ve mezuniyetinin ardından Birleşmiş Milletler'e girdi.

Kendi gibi Ganalı aristokrat olan güzel bir zenci bayanla evlenen Annan'ın kariyerinin ilk dönemleri son derece sönük ve genelde Birleşmiş Milletler hesabına bozuk yemek ve ilaçlan insani yardım adı altında soydaşlarına dağıtmakla geçti.

Kofi Annan bir süre sonra karısından boşandı ve son derece "özel" bir kadınla ikinci evliliğini yaptı. Her başarılı erkeğin ardında bir kadın vardır lafını haklı çıkarırcasına Annan ikinci evliliğinden sonra bugün oturduğu koltuğa doğru roket gibi yükselmeye başladı. Bir zamanların "önemsiz işler adamı" Annan, bir anda Birleşmiş Milletler'in en popüler ve gözde diplomatı haline geldi.

Bu "özel kadının sırrı" neydi? Annan'ın ikinci eşi ilk karısının tersine son derece güzel, sarışın bir İsveçli olan Nanne Lagergren'dir. Bir ressam ve başarılı bir avukat olan güzel Bayan Lagergren'in amcası ise son derece ünlü birisi.

Yahudiler tarafından kahraman ilan edilen ve Spielberg tara -findan çekilen filme konu olan Şindler gibi Bayan Lagergren'in amcası da Yahudiler gözünde bir kahraman haline gelmiş olan Raoul Wallenberg. Bugün Kudüs'te "Yahudi Soykırımında" ölenlerin anısına 1953 yılında inşa edilen Yad Vashem anıtının bulunduğu bölgede "Doğruların Caddesi" adında bir sokak vardır. Bu sokağın her iki yanında Yahudilerin soykırımdan kurtulmasına yardım eden 600 kişinin anısına dikilmiş ve her birinin üzerinde adları yazdı 600 ağaç sıralanmaktadır. Bu ağaçların birisi ise Kofi Annan'ın karısının amcasının ismini taşır. Söylenenlere göre Raoul Wallenberg Macaristan'da 30 bin kadar Yahudi'yi toplama kamplarına gitmekten kurtarıp sağladığı İsveç pasaportlarıyla İsrail'e göndermiştir. Bir mimar olan Raoul Wallenberg 1936'da yeni bir devlet kurma çabası içindeki Yahudilerin giderek çoğalan göçlerle yerleştikleri Hayfa'da bir bankada çalışıyordu. Burada çeşitli Yahudi gruplarla temasa geçen Raoul, Yahudilerin davasına gönül vermiş ve İkinci Dünya Savaşı sırasında İsveç Hükümeti'nin de desteğiyle binlerce Yahudi'yi kurtarmış olduğu söylenmekte. Savaşın sonunda Sovyetler tarafından ajan olduğu gerekçesiyle tutuklanan Wallenberg'den bugüne kadar haber alınamadı. Sovyetler onun savaşta öldüğünü söylerken İsveçliler ise hâlâ hayatta olabileceği ne inanmakta. Raoul Wallenberg adına kurulan dev bir insani yardım vakfı özellikle Brezilyalı Yahudiler tarafından finanse edilmekte ve başta Kofi Annan'ın karısı olmak üzere pek çok kişi bu vakfın üye liste sinde. Bu listede Yahudi kurtarıcılarından biri olarak ödüllendirilen (artık hayatta değil) 1944 yılındaki Rodos Konsolosu Selahattin Ülkümen ve bugün Birleşmiş Milletler Protokol dairesinde çalışan Mehmet Ülkümen gözümüze çarpan Türklerden. Diğer tanıdık isimler ise eski Kıbrıs Rum Kesimi cumhurbaşkanlarından Tassos Papadopoulos ve Glafkos Klerides. Herhalde bu isimlerin Annan'ın karısının "Yahudi kahramanı" amcasının anısına kurulmuş vakfa üye olmaları tamamen tesadüftür...

Listenin tamamına bakıp şaşırmak isteyenler tuiow.raoulwallenberg.org.arjenglishlcomiteio.htm adresine bir bakabilirler. Bu Raoul Wallenberg adına kurulmuş bir de İnsan Hakları Derneği bulunmakta. Bu dernek 2001 yılından beri İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde açtıkları merkezde Türk hâkim, savcı ve polislerine insan hakları dersleri veriyor. Biz "Barbar" Türklere "insanlık" öğretmek için canını dişine takan bu dernek aynı zamanda "Homoseksüellerin maruz kaldığı ayrımcılık" konulu bir seminere de Türkiye'de ilk kez imza atmıştı.

Bakın görüyorsunuz Yahudi ve İsveçli dostlarımız ülkemiz de ne kadar yararlı işlerle uğraşmakta. Buraya kadar yazdıklarımıza "ne var bütün bunlarda" diye tepki verebilenler çıkabilir ve haklıdırılar çünkü Kofi Annan'ın hikâyesindeki esas heyecanlı kısımlar bundan sonra başlıyor. Kofi Annan'ın karısının da bir üyesi olduğu Wallenberg ailesi pek de sıradan bir aile sayılmaz. Yahudi kökenli bir aile olan Wallenbergler Avrupa'nın en zengin ve güçlü ailelerinden. Son derece köklü ve eski

zenginler olan Wallenbergler İsveç ekonomisinin neredeyse yüzde 50'sini kontrol altında tutmaktalar. Investor AB adındaki dev holdingleri aracılığıyla 9 milyar dolarlık bir fonu kontrol ediyorlar. AstraZeneca, ABB, Atlas Copco, Electrolux, Ericsson, Gambro, OM, Saab AB, Scania, SEB ve WM-data gibi pek çok şirkette açık hisseleri ve dünyanın pek çok yerinde gizli yatırımları bulunmakta. Kofi Annan' ın karısı da bu milyarlarca dolarlık servetin ortaklarından biridir.

Wallenbergler Koç Holding ve Sürenlerle de son derece sıkı dostlar. Peter Wallenberg ile Rahmi Koç Milletlerarası Ticaret Odası'nın başkanlığında halef selef. Kapsamlı ticaret ve "bira derlik" ilişkileri bulunmakta. Süren ailesine de zenginliklerinin kaynağı TransTürk'ü neredeyse hediye edenler de Wallenberglerden başkası değil.

Bu ailenin en önemli özelliği ise kaybetmeyi hiç sevmedikleri için hep çift taraflı oynamaları. Mesela İkinci Dünya Savaşı'nda ailenin kahraman evladı Raoul Wallenberg Macaristan'daki Yahudileri Alman rejiminden kurtarmaya çalışırken Wallenberglerin bankası Enskilda Almanya'ya savaşı finanse etmesi için büyük çapta borçlar veriyor ve kendi fabrikalarında imal ettikleri "SKF" top mermilerini Almanlar'a veriyordu. Alman ordusunun top mermilerinin büyük çoğunluğunu Wallenbergler üretmiştir diyebiliriz. Günümüzde de uluslararası pek çok ortamda Wallenbergler oldukça etkindir. Örneğin, Ocak 2003'te Davos'ta Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül ve sağ kolları Şeyh Said'in torunu Cüneyd Zapsu pek çok kapitalist patrona Seehof Oteli'nde büyük bir yemek vermişlerdi ve Marcus Wallenberg de oradaydı (Bu toplantı sonrası gecenin ilerleyen saatlerde Victoria Oteli'nde Tayyip Erdoğan ile uluslararası spekülâtör George Soros gizlice görüşmüşlerdir).

Konuyu toparlayacak olursak Yahudi lobisi ve Global kapitalizmin desteğini karısı kanalıyla elde eden ve mason bir Afrikalı kabile şefinin oğlu olan başarısız ama karizmatik diplomat Sayın Kofi Annan kendisine yazdırılan plan üstüne yapılacak Kıbrıs görüşmelerinde tarafların anlaşılamadığı yerlerin üzerini kendisi dolduracakmış. Siz olsanız Kıbrıs'ın ve Türkiye'nin geleceğini böyle bir adamın kalemine emanet eder miydiniz ?

Kaynak:

Bu "senaryo" Habertürk'teki program siteme farklı kanallardan gelmiştir. Bu nedenle bu makalenin gerçek sahibini saptayamadım. Bu nedenle belirtmiyorum. Eğer kitap ikinci baskı yaparsa ve bu derlemenin gerçek sahibi kendisini belirtirse, ben de kimliğini okuyucuyla paylaşırım.

KENDİ PARAMIZLA MİSYONERLİK YAPTIRIYORUZ!

Türkiye bir an önce kendi bünyesinde hem yasal hem de radikal idari değişiklikler yapmak zorundadır. Bunları yapmadığı takdirde papazlar ülkenin başına çok iş açacak.

Misyonerlik bir yabancılaştırma kurumudur. En kısa tarifi bu. Yani belirli bir ülkede o ülke insanının kendi değerlerine, toprağına, milletine devletine, dinine yabancılaştırılması faali yetidir.

Peki misyonerliğin çıkış noktası nedir? Misyonerlik tarihle özellikle Hristiyanlıkla başlamış bir akımdır. Neden Hristiyanlıkla başlamış? Çünkü İsa Mesih'in kendisi bir misyon adına hareket

etmiştir. Onun havarileri Aposdol" denilen şahıslardır. Aposdol, "sonradan gelen, ardından gelen fakat aynı zamanda tebliği sunan kişi" anlamında. Demek önemli olan tebliğ sunma, o inancı yaymadır. Kısaca misyonerlik olmadan Hristiyanlık olmuyor. Misyonerlik bu yüzden Hristiyanlığın içindedir, bizatihi kendisidir. Bunun iki sembolü var: Kilise ve haç. Haç kavramı çok önemlidir. Haç neyi sembolize eder? Haç Hristiyanlığa inananların hem kilisesini hem de İsa'yı sembolize eder. Ama çıplak gözle hiçbir şey atfetmeden haça baktığın zaman ne görürsün? İki tane odun parçası üstünde vahşice çivilenmiş genç bir erkek. Nitekim bunlar, yani Cizvitler (Hristiyanlığın içinde en koyu Katolik grup) Çin'e gidip 17. asırdan itibaren Çinliler'i Hristiyanlaştırmaya kalkıştıkları zaman haçı göstermişler. Çinliler şaşırılmış ve "Bu ne biçim işkence?" demişler. "İnsan tanrısına böyle bir iş yapar mı?" Dolayısıyla Çin'de Hristiyanlık bir türlü gelişmemiş. Çünkü ilk başta korkmuşlar. "Böyle Tanrı mı olur?" demişler.

Dinler tarihi uzmanı Aytunç Altındal'a sorduk: Misyonerliğin çıkış noktası nedir? İlk kimler bu hareketi başlatmıştır?

Birincisi İsa Mesih havarilerinden Şimon adlı kişiyle konuşuyor. İncil'e göre anlatıyorum şimdi. "Sokaktaki insanlar benim hakkımda ne diyorlar?" O da cevaplıyor: "Sizin hakkınızda iyi bir öğretmen ve güçlü bir haham olduğunuzu söylüyorlar."

"Peki sen ne düşünüyorsun Şimon?" diye sorulduğunda o da, "Ben sizin Allah'ın oğlu olduğunuza iman ediyorum!" diyor. İsa, "O zaman senin adını Şimon'dan Petrus'a çevirdim!" diyor. Petrus kaya demek. İngilizce Peter, Fransızca'sı Pier. Meşhur Sen Piyer, Sen Peter. "Bu kaya gibi imanın üstüne kilisemizi kuracağız ve bu kilisenin kurucusu da sen olacaksın Sen Peter Vatikan k urucusu."

Misyonerlik faaliyetlerinin çıkış noktası şu kaya gibi imanı olanlar, bunlar mutlaka imanlarını her yere yaymak zorundalar. Dolayısıyla bunu yaymak için hepsi bir yere gitmiş.

Mesela Peter Roma'ya ve Yahudilere gitmiştir. Onlar İsa diyorlar, biz ise İsa Aleyhisselam diyoruz ama arada büyük bir fark var. Çünkü İslamiyet'te peygamberlik kurumu var, Hristiyanlıkta yok. Olmadığı için onlar "Tanrı'nın oğlu" diyorlar. İsa'nın Tanrı'nın oğlu olduğuna ikna etmek için Peter diyor ki: Benim misyonum bunu Yahudilere anlatmak ve onları kazanmaktır. Ondan sonra Aziz Paul var. Gerçek adı Saul. O da Paul'e çevriliyor. Nasıl çevriliyor? Aslında Hristiyanlığa çok düşman başlangıçta, Yahudi, varlıklı ve çok iyi bir eğitilmiş bir adam. Diyor ki: "Anadolu'da Roman ve Helen kırmaları insanlar, Anadolu'nun gerçek temsilcileri Gentileler, Yahudi olmayan insanlar. Bu insanlara gidip anlatacağım!" Ve nitekim ilk yedi ki lise burda kuruluyor. Hristiyanlığın çıkışında esasen Filistin toprakları değil, Anadolu'daki topraklar söz konusudur. Ve ilk Hristiyan kelimesi İsa'nın ölümünden 37 yıl sonra Antalya'da ve Antakya Bölgesi'nde kullanılmıştır. İlk defa orda biraz da alay etmek manasıyla kullanılmış Christian. Yani abuk sabuk bir şeye inanan zavallı meczuplar. Bunlar ona inanıyorlar ve "Dokunmayın, zavallı onlar!" diyorlar. Onlara zavallı derken misyonerler başta olmak üzere tarihte bugün bizim "takiyye" diye bildiğimiz şeyi armağan ederler. Tarihte ilk takiyyeci Sen Paul. O diyor ki: "Ben Romalı'ya Romalı gibi davrandım. Yahudi'nin karşısında Yahudi olduğumu söyledim, Gentile'nin karşısına çıktım, Gentile olduğumu söyledim. Pagan'la da pagan oldum. Yeter ki bir kişiyi kazanayım!" Demek takiyyenin mucidi di Sen Paul. Onunla da kalmamış, kiliseler kurmuş.

Peki, Paul misyonerlik hareketlerinde nasıl bir plan izlemiş? Misyonerliği bugüne kadar hangi yollarla izlettiler?

Paul demiş ki: "Erkekler inanmıyorlar ama kadınlar daha kolay inanırlar ve önce şehirde yaşayan, şu veya bu şekilde kendilerini rahat hissetmeyen bunalımlı, stresli, zengin kadınlara yönelin!" Misyonerliğin o günden bugüne kadar gelen tezi bu. Demek misyonerlikteki ilginç olaylardan biri, şehirde yaşayan, belli varlık seviyesinin üstündeki bunalımlı kadınlar ilk hedef. Nitekim bugün de, İstanbul'da öyle olmuştur. İstanbul'da bunalımlı sıkıntılı, özellikle laik kadınları avlıyorlar. Ama esas şehirli, varlıklı, evlenmiş boşanmış (Boşandıysa daha iyi) kadındır ilk hedef. Kadınlardan yola çıkmışlar. Hristiyanlığa ilk girenler kadınlar. Bizans Kralı Konstantin' in annesi mesela. Konstantin hiçbir zaman Hristiyan olmamış, güneşe tapıyormuş. Annesi Helena olmuş. Bu yüzden Bizans'ı Hristiyanlar kolay ele geçirdiler.

Misyonerlik bir yabancılaştırma projesi. Öncelikle yabancılaştıracaksın. Senin kafana bir düşünce sokarlar. Mesela Müslüman olarak diyorsun ki: "Bir tek benim kitabım Kur'an-ı Kerim hiçbir değişikliğe uğramadı. Virgülü noktası dahi değişmedi." Şimdi misyoner buna karşı çıkıp senin kafanı karıştıracak. Çünkü İncil karmakarışık bir kitap, Tevrat da öyle olmuş.

Değiştirilmiş, içine eklemeler çıkartmalar yapılmış. Bir tek Kur'an'da yok diyoruz biz Müslümanlar olarak. O da öyle olmadığını söylüyor. Hristiyan bunu kendisi söylerse kimse inanmıyor. Ne yapıyor? Ya Müslüman oluyor, Müslüman pozunda sakal koyuveriyor. Kendisine bilmem ne şeyh efendi diyorlar. Oturuyor bir köşeye. O söylüyor. Ya da zayıf karakterli bir Müslüman'ı buluyor. Onu şeyh haline getiriyor. Cebine parayı koyuyorlar. Ona söyletiyorlar doğrudan doğruya. Yani içerden biri satın alınarak veya onları şu veya bu şekilde kandırarak ele geçirirler. Ne yaparlar? Kullanırlar. Demek ki misyonerlik faaliyetlerinde zihinleri bulandırmak için ya kendi insanlarımızı kullanıyorlar ya da bizim gibi görünerek bu işi yapıyorlar.

Misyonerliğin genel perspektifi içinde baktığımızda demek ki bu dinin kendisi misyonerlik üzerine kurulduğu için, peygamberinden başlayarak kiliselerin de tamamı misyonerlik faaliyeti yapmak mecburiyetinde. Hristiyanlığın olmazsa olmaz ön şartı, misyonerlik yapmak.

Bunun hangi kanunlarla belirlendiğini söyleyelim: "Ben Hristiyan'ım" diyen herkes, özel olarak da ruhban sınıfı misyonerlikle mükelleftir. Luka 15-16-20, Matta 18-19-20, Marcus 15-16-20, Acts 18 bölümü (Acts havarilerin işleri demek). Buralarda belirlenmiştir. İncil'de bu mecburiyet konmuştur. Saydığım İncil kuralları çerçevesinde bu mecburiyet verilmiştir. Bunun dışına çıkmak mümkün değildir. Ruhban bir Hristiyanısanız bunları yapmak zorundasınız.

Bir de Kateşizm bölümü var. Kateşizm Katolik ilmi hali. Burada da herkesin uyması gereken kural misyonerlik faaliyetlerine fiilen katılmaktır. Kimisi fiilen katılır, kendisi fiilen gidip misyoner olur. Özellikle İrlandalılar. İrlandalı Katolik erkeklerden çoğu misyonerlik faaliyetlerinden gelirler. Dünyanın her yerine nereye gönderileceklerse oraya giderler, çalışırlar. İrlandalı Katolik misyonerlik faaliyetlerini yönlendiren çok insan vardır. İkincisi, fiilen katılmak başka anlama gelir, para veya destek verirsin, Dersin ki: İrlandalı John gidecek, Kırgızistan'ı Katolik yapacak. Onun 5 senelik, 10 senelik geçim parasını bir zengine ödetirler. O zengine de devletten başka imkânlar sağlarlar. Zengin

bir adam fiilen gidip misyonerlik yapamıyor. Ama yapması gerekir. Birisini tutuyor. Diyor ki kiliseye: "Bir misyoner verin!" Onun on yıllık maaşını, geçimini her şeyini temin ediyor. Bu da fiilen katılmaktır.

Bu topraklar kutsal topraklar. Kim için? Katolik Kilisesi'nden çok Ortodoks kiliseleri için kutsal. Çünkü Ortodoksluğun ve Hristiyanlığın çıktığı yer burası. Yani Filistin'de kurulmuş değil, burada kurulmuş. Yurtdışındaki bir tartışma sırasın da bir papaz dedi ki "Mekke Rus çizmesi altında olsa nasıl kızarsanız, biz de Ayasofya'nın üstünde Türk bayrağı gördüğümüzde o kadar kızıyoruz."

Hristiyan olabilmenin bir özelliği var. Nedir o? "Hristiyanım" diyorsan vergi vermek zorundasın. Yani senden kesilen bir vergi var. Her Hristiyan vergi ödemek zorunda. Kilise vergisi maaşından kesilir. İkincisi, zenginlerin bağışları. Misyonerlik faaliyetlerinin ilerlemesi için zengin kişiler mecburdurlar bağış yapmaya. Üçüncüsü satışlardan gelir. Kitap satışı gibi. Dördüncüsü çok mühim: Vatikan özellikle borsada, turizm sektöründe dünyanın en zengin şirketidir. Akılınıza gelen gelmeyen her alanda yatırımları vardır. Bu yatırımlardan sonra bir de karapara aklama mekanizması vardır. Karapara ticaretini de büyük ölçüde Vatikan ve mason locaları yönlendirir. Para konusunda hiçbir sıkıntıları yok. Nitekim 8 milyon adet İncil dağıttı lar tam 10 senede. Her bir İncil kaliteli basım. Yöntem şöyledir: Gittikleri ülkede borsaya girip o ülkeden kazandıkları parayla bu olayları finanse ederler. Türkiye'de birtakım zavallı Müslümanlar Hristiyanların kendi propagandalarını yapmaları için gereken parayı onlara içten temin ettirirler. Kendi paramızla içimizde misyonerlik yapıyorlar.

Türkiye'de bir an önce kendi bünyesinde hem yasal hem de radikal idari değişiklikler yapmak zorundadır. Bunları yapmadığı takdirde papazlar ülkenin başına çok iş açacak.

Anti-Semitizm Paranoyası

İnsanlık tarihinde ve günümüzde entrikalar Batı ülkelerinde mi yoksa Ortadoğu ülkelerinde mi daha çoğunlukla yapılmaktadır sorusunu sordüğümüzde bir çırpıda yanıt vermek oldukça zordur. Ancak biraz sakinleşip düşündüğümüzde, geçmişte Batı günümüzde Ortadoğu demek gerekiyor galiba! Fakat komplo teorileri daha yaygın olarak Amerika ve Avrupa'da karşımıza çıkıyor. Neden? Çünkü komplo teorileri giriş bölümünde de yazdığım gibi aslında akıl oyunudur. Entrikanın, komplonun matematik mantıkla çözümü demektir. Komplo teorisi geliştirmek özgür düşünceyle ve düşünce özgürlüğüyle de birebir ilintilidir.

18. yüzyıldan sonra Ortadoğu dendiğinde entrika, hanedan kavgaları, esrarengiz cinayetler, rüşvet gibi bir dizi polisiye ve karanlık olay akla gelir. Hem filmlerde hem macera romanlarında olay mahalli olarak Ortadoğu'nun seçilmesi acaba bir tesadüf müdür? Bu tür olaylar Ortaçağ Avrupası'nda da aynen yaşanmıştır. Örneğin, İngiltere monarşi tarihi entrikalar tarihidir. Aynı şekilde Çarlık Rusyası hanedan tarihi daha farklı değildir. Emperyalizm çağında ise bugün kimi çevrelerin bilgisizlik nedeniyle aşağılamaya çalıştığı akıl oyunlarını çözmeye çaba harcadığı komploların yoğun olarak özellikle petrol topraklarında üretildiğini görüyoruz. Bu nedenle Ortadoğu'nun entrikalar cenneti olması tesadüf değil.

Soğuk Savaş döneminde gerçek ya da üretilmiş; bir yanda komünist bloktan korkular bir yandan da

Siyonistler ve emperyalistlerden korkular ortaya komploları çıkarmış ve siyasi yaşamın bir parçası haline getirmiştir. Öte yandan ülkelerde yaşayan azınlık ya da etnik azlıklara mensup kişiler de korunma refleksi geliştirep paranoyak davranışlarda bulunarak, herkesi komplo teorisyeni, ırkçı, faşist diye adlandırmaktadırlar. Halbu ki bunu yaparken kendilerinin de mikro milliyetçiliklerini gün yüzüne çıkararak faşistçe davranış sergilediklerini gözlerden kaçırdıktan yanılgısına düşmektedirler.

Her iki taraf içinde görülen en yaygın korku kaynağı antisemitist paranoyadır. İster Batı'da ister Doğu'da olsun yaşanan ya da ortaya çıkan tüm siyasi, politik entrikaların kaynağı olarak ilk önce Musevi kimlikli kişi, şirket ya da bir takım gizli örgütler gelmektedir. Bunun temel nedenlerinden birisinin Yahudi nüfusun yaşadıkları topraklarda tarihin kaydedilmiş çağlarından bu yana özellikle tefecilik olarak adlandırılan "işkolunu" geliştirmiş olmasıdır. Müslümanların kutsal kitabında en büyük günahlardan birisinin tefecilik olması durup dururken ifade edilmemiştir. İkinci Dünya Savaşı öncesi bu konudaki en şiddetli eleştirinin yapıldığı yer olarak Almanya'yı görüyoruz. Yahudi karşıtlığı Hitler döneminde mi ortaya çıktı?

Bunun yanıtını bir akademisyenin çalışmasından aktarıyorum.^[1]

19.yüzyıl başlangıcında beliren "Alman ideolojisi" ulusal kimliğe olan derin bir hasretten dolayı ortaya çıkmıştır. "Alman ideolojisi", yabancı fikirlere ve yaşama biçimlerine karşı olan bir çeşit fundamentalizmdi.

Bu ideoloji özünde "Hristiyan-Yahudi" idealle şekillenmiş; Aydınlanma, Fransız Devrimi ve Endüstri Devrimi'ni yaratmış olan Batı dünyasına karşı gerçek bir "kültür devrimi" sergilemiştir. Bu, ülkede yaşam için coşkulu bir heyecan, aynı zaman da Yahudilere karşı da bir hoşnutsuzluğu ifade etmektedir.

Alman milliyetçiliği, başından itibaren, Yahudilere karşı bir korku (phobie) hissetti. Yahudiler, 1848 ba harında ve 1873 ekonomik krizinde sürekli takip edildiler. Avusturya ve diğer ülkelerde olduğu gibi, Almanya da Yahudi karşıtlığının (anti-semitizm) farklı tiplerini kapsamaktaydı. Yahudi karşıtlığının bu farklı tipleri, sırasıyla, gelenekçi orta tabaka anti-semitizmi, dini anti-semitizm (anti-judaizm), dışlama (ausschluss) ve gürültü-patırtı (radau) anti-semitizmi olarak verilebilir.

Gelenekçi orta tabaka anti-semitizmi; Yahudilerden ödünç para ve kredi almak zorunluluğunda olan küçük çaplı köylü ile dükkân sahiplerinin anti-semitizmidir.

Dini anti-semitizm; Yahudilerden "özgürlüğe giriş kartı" olarak vaftiz istenmekteydi. Bu bir "kültürel asimilasyon" anlamına gelmekteydi.

Dışlama anti-semitizmi; Yahudilerin yüksek devlet daireleri ne ve orduya girmelerine karşı olan eğitimli vatandaşlar arasın da var olan bir anti-semitizm türüydü. Prusya'da Yahudilerin, küçük burjuvalar için sosyal bir yükselişin ilk adımı olan yedeksubaylık görevini yerine getirmeleri yasaklanmıştı.

Radau anti-semitizmi; 1870'lerin ortasından itibaren küçük burjuvaların içerisinde gelişen bir anti-semitizm örneğidir. Bu anti-semitizm şekli 1883'te Millet Meclisi (Reichstag) seçimlerinde on altı

milletvekili çıkaran anti-semitist partilerin kuruluşlarına kaynaklık etmiştir. Bu partilerin başarıları pek uzun ömürlü olmadı. 1904'te meydana gelen ekonomik iyileşmeden sonra, birer birer yok oldular.

Bu birbirinden farklı anti-semitist akımları haklı çıkartabilecek herhangi bir objektif neden var mıydı? Yahudiler, Wilhelm İmparatorluğu'ndaki toplam nüfusun yüzde 1 'ini oluşturmaktaydılar.

Bunların üçte ikisi Prusya'da yaşamaktaydılar. 1914 yılma gelindiğinde, Alman İmparatorluğu'ndaki Yahudi nüfusun yüzde 60'ının büyük şehirlerde yaşadıkları göze çarpar. Bu oranın yüzde 25'i Berlin'de oturmaktaydı.

İmparatorluk toplam nüfusunun yüzde 5'ini oluşturmaları na rağmen Yahudiler, şehrin toplam gelir vergisinin üçte birini ödemekteydiler. Prusya'nın yüz zengininden otuzu Yahudilerdi. 1930'larda Berlinli Yahudilerin yüzde 80'i büyük burjuva ya da orta sınıfa dahildi. Yüzde 50'nin üzerinde Yahudi, serbest meslek sahibiydi.

Yahudilerin zenginliği, kültür yaşamında, maliyede, ticaret te ve serbest mesleklerde sahip oldukları konumlar, toplumun çeşitli kesimlerinde büyük kıskançlık yarattı. Anti-semitizm işçi sınıfı arasında pek yaygın değildi, çünkü çok az sayıda Yahudi işçi vardı. Genellikle Yahudiler, yukarıda da değinildiği gibi, zengindiler. Sosyal demokrat liderlerin bazıları, Avusturya'da olduğu gibi, Yahudi idiler.

Anti-semitizm ya da başka bir deyişle Yahudi düşmanlığı, Almanya'da üç büyük krizle gelişti. Bu krizlerden ilki, 1878-1879'da baş gösteren ve büyük toprak sahipleri ile sanayiciler arasında başlayan krizdi. Tarihçi Heinrich von Treitschke, bu dönemde, Yahudileri Almanların şanssızlığı olarak nitelendir mişti. Filozof Eugen Dühring de 1881'de (Die Judenfrage als Rassen, Sitten und Kulturfrage) "İrk, kültür, gelenek sorunu olarak Yahudi Sorunu"nu yayımladı.

1890'lardaki kriz, güçlerin ve çıkarların ikiye katlanmasıyla, bir önceki krizden çok daha şiddetli oldu. Bu da toplumdaki değişimlerin yoğun bir şekilde hissedildiği anlamına gelmekteydi.

1840'lı yılların başlarında işçi örgütleri kuruldu. Bu örgütler daha sonra yasaklandılar. 1863'te Genel Alman İşçi Örgütü (Allgemeine Deutsche Arbeiter Verein) ve 1890'da sendika federasyonu genel komisyonu kuruldu. Yüzyılın dönüşümünün önün deki son on yıl, tarım çalışanlarının birlikleri (1893) ve Milliyetçi Alman derneklerinin oluşmasıyla bir hayli önem kazandı. (1893-1896) her iki tip örgüt de, liberalizmi ve uluslararası sosyalizmi Yahudilerle özdeşleştirdiklerinden, bu iki harekete karşı anti-semitist sloganlarla mücadele ettiler.

Üçüncü kriz, Birinci Dünya Savaşı esnasında yaşandı. 1916'da Alman Savunma Bakanı, Yahudiler arasında bir sayım yaptırarak, cephede kalanları, askerden kaçanları, savaş zenginlerini tespit ettirdi. İlk kez bir devlet görevlisi açıkça anti-semitist bir tutum sergilemekteydi. Bu eğilim, 1917'den itibaren, savaşın Almanya'nın Anavatan Partisi'nin (Vaterlandsparte) kurulmasıyla devam etti. Anti-semitizm, Radau anti-semitizmini aşan bir radikalizme yükseldi:

"Almanlar ne kadar Almansa, Yahudiler de o kadar yabancdırlar!"

Sabetaycılık

Osmanlı İmparatorluğu çok dinli, çok dilli ve çok milletli bir devlettir. Bu etniklerden birisi de Yahudilerdi. Üstelik 1492 İspanya'dan kaçırılıp kurtarılmışlardı. İşte bunlardan birisi haham olarak yetiştirilen Sabetay Sevi, otuz dokuz yaşına gelince, yani 31 Mayıs 1665 tarihinde "Mesih" olduğunu ilan etti. O artık Yahudi toplumunu kurtaracak olan kişiydi!

Yahudi inancına göre Mesih, kendilerine, bugünkü İsrail topraklarında bağımsız bir devlet kuracak ve dünyanın dört bir yanına dağılmış olan Yahudileri bir araya toplayacaktı.

Avrupa'daki, Milleneryan Hristiyanları da 1666 yılında İsa Mesih'in ikinci kez dünyaya gelmesini bekliyorlardı. Bu kehanete göre İsa'dan önce Yahudilik içinden bir Mesih çıkması, bu Mesih'in bütün Yahudileri Hristiyanlığa döndürmesi ve "Kutsal Topraklar"ı işgal eden "Türk" imparatorunun sonunun gelmesi gerekiyordu. Sabetay Sevi'nin ortaya çıkışı bazı Hristiyanlara göre bu kehanetin habercisiydi!

Gelişmelerden rahatsız olan Osmanlı yönetimi Sabetay Sevi'yi tutukladı ve yargıladı. Sultan IV. Mehmed, çok uzun süren yargılamayı perde gerisinden izledi. Yargılama sonunda Sabetay Sevi'nin önüne iki seçenek koydular: İddialarından vazgeçmezse öldürülecek ya da Müslümanlığı kabul ederse hayatı bağışlanacaktı.

Sabetay Sevi dedi ki; "Bu can bu bedende olduğu sürece Müslümanım" ve Mustafa Aziz Efendi adını aldı. Karısı Sara ise "Fatma" adını tercih etti.

Sabetay Sevi ve arkadaşlarına dinlerinden döndükleri için, "avdeti" (dönme) denilmeye başlandı.

Kimilerine göre Sabetayistler, İslamiyet'i kabul ettiklerini söylemelerine rağmen, gerçekte Museviliğe inanmaya devam etmektedirler.

Sabetay Sevi, 1675 tarihinde öldü ve günümüze kadar de vatan eden gizem de bundan sonra başladı. Taraftarları Sabetay Sevi'nin ölümüne inanmamışlardı; o ölmemişti, yalnızca beden değiştirmişti. Ve yeniden dünyaya gelecekti.

Gelir ya da gelmez bu inanların sorunu...

Ancak "Komplo Teorilerini" ilgilendiren yanı şu: 17. yüzyıldan yıkılana kadar Osmanlı'da Sabetayistler hem iş dünyasında hem de bürokraside özellikle de dışişlerinde çok önemli mevkilerde oldular. Ticaret dünyasında Yahudi cemaatinin çıkarlarını hep zedelediler.

Museviler onları hiç sevmedi.

Cumhuriyet döneminde de hep önemli mevkilerde oldular, iş dünyası medya hatta sanat dünyası son yıllara kadar hep onların tekelinde oldu. Bu nedenle de nefret uyandırdılar.

Son yıllarda Sabetayistler hakkında peş peşe kitaplar yayınlanmaya başladı. Şu anda piyasada

toplam 25 ayrı yazarın kitabını bulmak mümkün.

Aralarında Sabetayistler de var.

Neden bu denli ilgi odağı oldular? Kime zararları dokunu yor? Buna bakalım mı?

Neredeyse üç yüz yıldan fazladır Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyetinde yaşıyorlar ve bu topraklara ihanet etmemişler, toprak talebinde bulunmamışlar, terör örgütü kurmamışlar, devlet de ya da dışarıda görev almışlar ama bazıları darağacında can vermiş, gıkları çıkmamış!

Sabetayistlerin varlığından iki kesim çok rahatsız olmuş. Birisi "radikal Müslümanlar" ötekisi de "Museviler" ya da İsrail devleti. İşin ilginç Sabetayistlere öfkeli olan bu iki grup birbirine de öfkeli. Durumu kavrayabilene aşkolsun!

Öte yandan Sabetayistlerin gizli Musevi olduğu da söyleniyor ve aslında İsrail bunları yeniden kazanmaya çalışıyor. Üstelik ünlü bir Sabetayist yazarın da nihayet Museviliğe geri kabul edildiği kulaktan kulağa fısıldanır oldu. Eğer bu gerçekse arkası gelecek demektir.

Şimdi gelelim sonuca: Sabetaycılık ve Sabetayistler hakkında kitap yazarak, toplumda olumsuz tepki uyandırılmasına yol açmak acaba bir tek İsrail'in işine yaramıyor mu? O halde bu kitap yazarlarının Yalçın Küçük ve bir-iki kişi daha hariç olmak üzere çok büyük bölümünün MOSSAD sponsorluğunda bu kitapları yazdıkları söylenemez mi? Bence söylenir ve tam da böyledir.

Bitirirken iki cinayeti ve ardından Türkiye'de oluşan ortamı ve olayları anımsamanızı istiyorum. Birisi Abdi İpekçi cinayeti, ötekisi de Üzeyir Garih... Hadi diyelim ki Abdi İpekçi cinayeti sonrası medyadaki gelişmeleri unutmuş olabilirsiniz, ya Üzeyir Garih sonrasını da mı unuttunuz...

SAHİBİNİ ISIRAN İT ARABA TEKERLEĞİNE BAĞLANIR

Nenemin söylediğine göre Kafkasya geleneklerinde, köpek artık it muamelesi görüyorsa ailenin büyük erkek ferdi tarafından araba tekerleğindeyken kurşunlanır.

Büyükannem ihanete uğradığını düşündüğünde yinelediği bir Kafkasya deyimini kullanırdı: "*Sahibini ısıran it araba tekerleğine bağlanır.*" Son zamanlarında gazeteleri okudukça çok sıkça söyler olmuştu. Sanıyorum dayanamadım ve ürkererek de olsa bir gün sordum:

"Nene bunun anlamı nedir?"

"Biliyorsun biz Kafkasyalıyız, bizim kültürümüzde 'köpek' çok önemlidir, yaşamımızın vazgeçilmez bir unsurudur. Onlar bizim, koruyucumuzdur, avukatımızdır." İtiraz ettim: "*Nene ona avukat denmez, bodyguard denir.*" Nenem hiç aldırmadan devam etti: "Bizim oralarda kenardan havlayanlara, sen onun avukatı mısın, diyerek terslenirdik. Köpeklerimiz bizim adımıza havlarlar, evimizi bek lerler, bir yerden başka bir yere giderken yanımızda gelirler ve bazen de canlarını sürülerimize siper eder kurtlara yem olurlar. Bizim için evlattır, arkadaşdır, kardeştir. Ama ne zamana kadar? Sahibini ısırana

kadar! Eğer bir köpek sahibini ısıtırsa biz ona 'it' deriz. Köpekle it arasındaki fark budur."

"İte ne yaparsınız?" dedim. Verdiği yanıtı yazının sonunda okuyacaksınız. Bu girişi yapışımın kendimce meşru bir nedeni var.

Patrik Bartholomeos, Fener Rum Patrikhanesi'nin bir çeşit yönetim kurulu olan 12 kişilik Sen Sinod Meclisi'ne Türk vatandaşları yerine 6 yabancı metropoliti tayin etti. Bu gelişmenin arka planı ve olası etkilerini analiz ettiğimiz zaman ilginç sonuçlara ulaşıyoruz.^{1[2]}

"Yeni dünya paylaşım" sisteminde Türkiye, Amerika ve Avrupa tarafından ufak devletçiklere bölünüp paylaşılacak ülkeler arasındadır. Türkiye'nin Güneyi ve Güneydoğusu Amerikan-İsrail planı dahilinde Ortadoğu yönetim bölgesine dahil edilecek; Doğu ve Kuzeyi ise Hazar ve Kafkas planlamasında yine Amerikan kontrolüne girecektir. Batı bölgelerimiz ise gelişmişlik düzeyi nispeten yüksek olduğu için Avrupa Birliği tarafından hazmedilebilir parçalar halinde Avrupa'ya bırakılmıştır. Bu planlamada iki gücün paylaşmadığı tek yer İstanbul'dur. Tek bir süper gücün kontrolü altına girmesi halinde küresel güç dengelerini etkileyebilecek bir stratejik değere sahip olan İstanbul'un ortak yönetimli global bir merkez olması düşünülmekte. Hong Kong tipi bir şehir devlet olarak planlanan İstanbul; Avrupa, Asya ve Ortadoğu üçgeninde "büyük güçlerin" ortak faydalanacağı bir finans, kapital merkezi olarak işlev görecektir. Bu sebeple şu aşamada İstanbul'un Türkiye'nin geri kalanı ve merkezi idareyle bağları gittikçe zayıflatılmakta ve Türkiye'nin pek çok sektörü bu yüzden hızla İstanbul'a toplanmakta. Gizlice ve el altından teşvik edilerek İstanbul'a göç etmeye zorlanan insan kitleleri ise yeni kurulacak şehir-devletçik yapısında ucuz iş gücü olarak hizmet verecek.

Plan kapsamında İstanbul'da Rum Patrikhanesi de global düzeyde hizmet verecek bir Ortodoks Vatikan'ı olacaktır. Türkiye'nin savunma reflekslerinin iyice zayıflatıldığı bu dönemde uzun süredir planlanan Patrikhane Operasyonu için start verilmiştir. Buna göre Yeni Ortodoks Patriği bir yabancı olacak ve Patrikhane bu operasyonla globalleştirilerek Türkiye'nin kontrolünden çıkarılacaktır. Yapılan son hamleyle ileride yeni patriğin seçileceği Sen Sinod Meclisi'ne geleceğin patriği ekibiyle beraber yerleştirildi.

Fener Rum Patrikhanesi, Türkiye'de rahat hareket edemediği için *de facto* olarak kendine bağlı Amerikan Ortodoks Kilisesi'ni merkez olarak kullanmakta. Amerika'daki Rum lobisinin de yönetim yerlerinden biri olan Amerikan Ortodoks Kilisesi doğrudan Fener Rum Patriği'nin emri altındadır. www.patriarchate.org adresli site Amerikan Ortodoks Kilisesi bünyesinden yayın yapmakta ve dikkatli incelendiğinde son derece ilginç bilgiler içerdiği görülmektedir. Öncelikle patrikhanenin ismi bizim bildiğimiz gibi Fener Rum Patrikhanesi olarak değil Konstantinapol Ekümenik Patrikliği olarak gözüküyor. Patrikliğin tarihçesinin verildiği sayfa ise son derece ilginç bir cümleyle başlıyor; "Vatikan Roma Katolik Hristiyanlığın kalbidir. Konstantinapol Ekümenik Patrikliği de Ortodoks Hristiyanlığın kalbidir." Bu sözlerin devamında ise Patrik Bartholomeos'un 250 milyon Ortodoksun lideri olarak Patrikhanenin Avrupa'nın bütünlüğünü sağlamadaki "global" rolünün farkında olduğu belirtiliyor.

Sitenin [imuw.patriarchate.org/book/Fourth period Tourkokratia](http://imuw.patriarchate.org/book/Fourth%20period%20Tourkokratia) sayfasında ise "Tourkokratia" olarak adlandırdıkları Türk idaresinde gördükleri "baskıları" anlatmaktalar. Özellikle yaptıkları

bölücü faaliyetler sonucu Osmanlı Devleti tarafından idam edilen iki patrik birer kahraman olarak gösterilmiş. 1920 sonrası dönemde ise Kurtuluş Savaşı'nda (ki onlar buna "Megalo Katastrophe" diyor, yani Helenizmin yok oluş faciası) Türklerin nasıl binlerce Rumu göçe zorladığı, Patrikhane'ye ve patriklere baskı yaptığı ve devamlı aşağılandıklarını anlatan bir yazıyı iviww.patriarchate.org/book/Fifth_Phasejmodern_period adresinden okuyabilirsiniz.

Patrikhanenin sözcülüğünü yapan Amerikan Ortodoks Kilisesi'nin üslubu gördüğünüz gibi hiç de her fırsatta hoşgörüden dem vuran ve Türkiye'ye sadık bir Türk vatandaşı olduğunu söyleyen patriğin üslûbuna benzemiyor. Fener Rum Patriği'ni aslında yeterince tanımıyoruz. Kullandığı esas unvan Konstantinapol ve Yeni Roma Başpiskoposu ve Ekümenik Patrik olan Bartholemeos, 250 milyon Ortodoks'un liderliğine oynayan iyi bir politikacı.

Lozan Antlaşması ve yasalarımıza göre Türkiye dışında fa -aliyette bulunması yasak olan Patrik bu yasaya uymak bir yana Amerika adına Yugoslavya'nın dağılma sürecinde Sırplarla diplomatik görüşme yapmaya varan birçok uluslararası faaliyetlerde bulundu.

Türk vatandaşı gözükmemesine rağmen esas olarak yurtdışında eğitilen Patrik, 1963-68 arası Roma'daki Gregorian Üniversitesi'nde öğrenim gördükten sonra İsviçre'deki Ekümenik Enstitüsü'ne geçti ve ardından Almanya'nın Münih kentinde hukuk üzerine çalıştı. Tam bir diplomat olarak yetiştirilen Patrik tam yedi dil konuşuyor (Yunanca, İngilizce, Türkçe, İtalyanca, Latince, Fransızca ve Almanca). Kendisi Patrikliğinin dışında "Doğu Kiliseleri Adalet Topluluğu" kurucu üyesi ve başkan yardımcısı.

Avrupa'yla yakın ilişkileri olan Patrik, 1993'te zamanın AB komisyon başkanı Jacques Delors'un özel konuğu olmuş ve 1994'de Avrupa Parlamentosu'nda hararetli bir konuşma yapmıştı. Türkiye dışında faaliyette bulunması sözde yasak olan Patrik, Avrupa dışında Ortadoğu'da da etkinlik gösterdi ve 1995'te Kudüs'ü ziyaret ederek İzak Rabin ve Yaser Arafat'la görüştü. Patrikhane ve Patrik hakkında verdiğimiz bu kısa bilgilerden sonra biraz da Patrik tarafından yeni atanan ekibi inceleyelim.

Bunlardan ilki bahsi geçen Amerikan Ortodoks Kilisesi Başpiskoposu ve Patrik'ten sonraki en etkin kişilerden biri olan Demetrios. 1928 Selanik doğumlu olan Demetrios, ilk dini eğitimini Yunanistan'da aldıktan sonra 1965'te Amerika'ya gidiyor. Burada Harvard Üniversitesi'nde "yetiştiriliyor" ve güçlü bir felsefe eğitimi alıyor. Bir süre Yunanistan'da görev yaptıktan sonra 1980-1993 arasında Massachusetts Yunan Ortodoks İlahiyat okulunda öğretmenlik yapıyor. Amerika'daki Rum lobisi içinde oldukça saygın bir yeri olan Demetrios, bu sürede Amerikan devleti ile "iyi" ilişkiler kurmayı ihmal etmedi. 1999 senesinde Patrik tarafından Amerikan Kilisesi'nin başına atanarak bu dönemde Rum lobisi adına Amerika'da büyük atılımlar yaptı. 11 Eylül sonrası defalarca ikiz kulelerin yıkıntılarını ziyaret edip orada ayinler yapan Demetrios Amerikalılar tarafından da son derece sevilmekte. Amerikan Kilisesi Fener Patrikhanesi'nin etkinliğinin kısıtlanması yüzünden 1922'de New York'da kurulduğundan beri 540 kilise, 800 rahip kadrosu ve 1.5 milyon cemaati ile Amerika'nın en etkin kurumlarından biri olduğu için Demetrios Amerikan iç siyasetinde son derece etkin bir rol oynayabildi. Özellikle son seçimlerde.

Ocak ayında (2004) Recep Tayyip Erdoğan Yahudilerden madalya aldığı ve Bush ile görüştüğü Amerika gezisinde Demetrios'la New York Türkevinde bir araya gelmişti. Rum lobisinin en etkin kişileri olan 3 Rum işadamlarının da katıldığı bu görüşmede Demetrios ısrarla Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasını talep etti, bu talebine ne cevap aldı bilmiyoruz!

Gelelim yeni atananlardan ikincisine. İngiltere Rumların yoğun göç ettikleri ülkelerden biri. İlk İngiliz Ortodoks Kilisesi 1670'te İngiltere'de kurulmuştu bile. Bu kilise daha sonra İngilizler Rumların yaptıkları faaliyetlerden hoşlanmadıkları için kapatıldı ve Rus elçiliğine sığınmak zorunda kaldı. 1800'lerde yeniden faaliyete geçen İngiliz Ortodoks Kilisesi bugün oldukça güçlü bir konumda. Patrikhane yönetimine atanan Başpiskopos Gregorios işte bu İngiliz Ortodoks Kilisesi'nin başı. 1928 Kıbrıs doğumlu ve Kıbrıs'ın bölünmesine yol açan Papaz Makarios'un öğrencilerinden. 1960'ta Londra'ya yerleşiyor ve İngiltere'deki Rum lobisinin başına geçiyor. Cambridge Üniversitesi mezunu Gregorios, İngiltere içinde oldukça etkin bir kişilik.

Patrikhane konseyine yeni atanan yabancılardan üçüncüsü ise Girit Başpiskoposu Timotheos (Papoutsakis) 1915 Girit doğumlu. Atina'da dini eğitim aldıktan hemen sonra İkinci Dünya Savaşı patlıyor ve Yunan ordusunda çavuş rütbesiyle hizmet veriyor. İtalyan cephesinde askeri papaz olarak görev yaparken Almanların Yunanistan'ı işgalinden sonra Yunan "direnişi" tarafından Girit'e geri gönderiliyor ve bölgedeki 'direniş' faaliyetlerine ve müttefik istihbaratına yardıma oluyor. Bu özellikleri sebebiyle Yunan derin devleti ile arasından su sızıyor. Savaşın bitmesinden sonra hem yaptığı hizmetlere bir ödül olarak hem de eğitimine devam etsin diye iki yıllığına Fransa'ya yollanan Timotheos, daha sonra Girit'e dönerek bugüne kadar Girit kilisesinde çalışmayı sürdürmüş.

Fener Rum Patriği'nin atadığı yabancılardan tanıtacağımız sonuncu kişi Metropolit Dionysios. 1970 yılında zamanın patriği tarafından Yeni Zelanda'ya yollanan Dionysios, burada sıfırdan bir organizasyon ve etkin bir Rum lobisi kurmayı başarmış çok iyi bir organizatör. Görev alan daha sonra Hindistan, Kore ve Japonya'yı da içine alacak şekilde genişletilmiş. Yeni Zelanda'daki Rum lobisinin etkinliği sebebiyle kendini kazanmak isteyen İngilizler tarafından oldukça el üstünde tutulan Metropolit Dionysios, İngiltere Kraliçesi tarafından madalya ile ödüllendirildi. 1991 yılında kendi çabalarıyla Yeni Zelanda'da bir Rum anıtı diktiren Metropolit, 1998 yılında ise ilk Kıbrıs Rumları Kültür merkezini Yeni Zelanda'da açtı.

Sonuç olarak bu bilgiler ışığında bir tahminde bulunacak olursak. Patrikhane'nin Türkiye etkisinden çıkıp Global bir yapıya bürünmesi için gereken ekip bence hükümetin bilgisi dahilinde Türkiye'ye gönderildi. Yeni Patrik büyük bir olasılıkla sizlere tanıttığım bu dört kişi içinden seçilecektir. Böyle bir durumda İstanbul'un pozisyonu da yavaş yavaş açıklık kazanmaya başlayacak ve Türkiye'nin paylaşılma süreci hızlanacaktır.

Bütün bunlar şimdi size olanaksız gibi gelebilir ama unutmayın bundan beş yıl önce, bugün Kıbrıs'ta yaşananlar da insana imkânsız gibi geliyordu öyle değil mi? , Ülkeyi paylaşmaya çalışanları anlamak mümkün olabilir belki, ancak bütün olup bitenlere çanak tutanları iyi bellemek gerek...

İşte yazıya giriş yaptığım nenemle aramda geçen konuşmanın anlamı burada yerini buluyor. Uluslararası ilişkilerin üzerine oturduğu tek bir gerçek vardır; ulusların kendi çıkarları. Bu çok

anlaşılabilir. Ancak bu gruplar adına avukatlığa soyunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının durumlarını anlamakta zorluk çekenlere de nenem yol gösteriyor. Sahibini ısırarak it araba tekerleğine bağlanır. Sonra ne mi olur?

Nenemin söylediğine göre, köpek artık it muamelesi görüyorsa ailenin büyük erkek ferdi tarafından araba tekerleğindeyken kurşunlanır. Aile büyüklerim Kafkasya'da iken böyle yaparmış!

[1](#)

Efgan Canşen - *Hitlerden Torunlarına*, s. 83-87

[2](#)

1 Sen Sinod meclisiyle ilgili bu yazı HaberTürk'teki siteme gönderildi. Ancak altında imza ve e-mail adresi yoktu. Bu nedenle sizlere kaynak belirtemiyorum. Yazının bazı bölümleri tarafımdan değiştirilmiş, eklemeler yapılmıştır.

ABD 8,5 MİLYAR DOLARI TÜRK ASKERİ IRAK'A GİTMESİN DİYE VERDİ!

IMF ile yapılan görüşmelerde 6. Gözden Geçirme Raporu gitti. Bildiğim kadarıyla henüz görüşülmedi. Burada 2004 yılın da 4 milyar doların özelleştirmeden geleceği belirtilip bunun 700 milyon dolarının 2003 yılında, yani bu yıl elde edileceği düşünülmüştü. Bildiğimiz gibi Tekel'i satamadılar, ciddi bir açık ortaya çıktı. Doğal olarak ortaya bir formül konulması gerekiyordu. Petkim gündeme getirildi. Ama 2003'e yetişmeyeceği ortada. Yine bir gerçek daha var; mali açık 8.5 milyarın ilk taksiti kadardır. Şimdi bunun devreye girmesi de yani bu paranın alınabilmesinin koşulu da Türkiye'nin Irak'a asker göndermemesiydi.

Durun daha bitmedi! Anımsıyor musunuz Bülent Ecevit başbakanken, İsrail Başbakanı Ariel Şaron Ankara'ya gelmişti ve ikisi birlikte basın önüne çıkmıştı. Ecevit orada Filistin sorunu nedeniyle Şaron'u bir güzel paylamıştı. Gençlerin deyiimiyle fırçalamıştı.

Aradan geçen zaman içinde Türkiye birkaç ekonomik kriz ile baş başa kaldı, sonra da ne olduğu anlaşılamadan erken seçim karan aldılar ve tüm liderler karanlığa gömüldü gittiler.

Bundan yaklaşık iki hafta önce Şaron Moskova dönüşü Sayın Erdoğan ile görüşmek istedi ama "başbakanın boş zamanı yok" denerek havaalanından ülkesine gönderildi!

Bunları durup dururken anlattığımı düşünüyorsanız yanılırsınız. *Radikalde* Genelkurmay Başkanı Özkök'ün Kıbrıs'la ilgili bir yaklaşımı yayınlandı. Özkök diyor ki; "...hiçbir Avrupalının Kıbrıs'ta savaşıp öleceğini de düşünemiyorum AB'nin de böyle bir girişimini beklemiyorum. Ekonomik yaptırım kullanabilir ama politik gücünüz ve güçlü ekonominiz varsa o da karşılanır. Direnç gösterirsiniz." Bu tespit önemli ama uzman Atilla Yeşilada dedi ki; Türkiye ticaretinin büyük kısmını Avrupa'yla yapıyor, ambargo yediği an devrilir gider!

O halde bu 8,5 milyar dolar Türkiye için önemli hale geliyor. Ve bu para kararının arkasında da ABD'deki Musevi lobisinin önemli etkisi var deniyor. Devam edelim...

Büyük çoğunluk Musevi'nin esas gücünün İsrail'de olduğunu savunuyor, bazıları da Yahudilerin gücünün asıl Amerika'da olduğunu söylüyor. İkisi de hatalı. Bunlar aslında ortak güçler ve uluslararası finans oluşumunda Yahudilerin oligarşik otorite oluşları da buradan ileri gelir. Bunların hangi devletin vatandaşı olduğunun bir önemi yoktur. Fransız vatandaşıdır ama ABD'deki en büyük finans gücüdür gibi.

Baştaki olaya geri dönüyorum. AKP ileri gelenlerinin sık gidip geldiği İsrail ile ABD'de görüştükleri Musevi lobilerine rağmen, ne ve nasıl oldu da Şaron'u Recep Tayip Erdoğan geri çevirdi?

Acaba bu bir karşılıklı danışıklı dövüş müydü? Son zamanlarda AKP seçmenine verdiği bazı sözleri yerine getiremez olunca Şaron takımıyla anlaşıp elini rahatlatmak için mi bu çıkışı yaptı? Yoksa arkasını hesaplamadan mı bu tavır konuldu? Eğer öyleyse Ecevit dönemini bir kez daha

araştırmalarında yarar var!

Bu işin 'komplo teorileri'ni ilgilendiren yanı, bütün bu tavırların 8,5 milyarda düğümleniyor olmasıdır.

Anımsayacaksınız birkaç ay evvel İsrail otoriteleri K. Irak'taki Kürt gruplarla yoğun temaslar yaptılar. Bizim basın da bunu dile getirdi. İsrail bölgede ne istiyor? K. Irak-Hayfa petrol boru hattını açmak istiyor.

Bu nasıl gerçekleşir? Bölgedeki Arap unsurları temizlemek ya da onları antiarap bir oluşumla devre dışı bırakarak. Bu durumda Türkiye'nin kesinkes bu bölgede olmaması gerekir.

Buna dönük bir adıma daha dikkatinizi çekiyorum: ABD Meclisi'nden Suriye'ye ekonomik ambargo kararı çıktı. Bunun anlamı çok açık. Suriye'yi dizlerinin üzerine çöktecekler. Zaten Beyrut haritadan silinmişti. Ürdün'ü saymayın. Irak'ın durumu ortada. Suriye de tasfiye ediliyor. TSK da Türkiye'de kaldı. Dolayısıyla burası Kürt-ABD-İsrail kontrolü altına girmiş oluyor. Asıl istenen de buydu. Türkler devre dışına çıkarılıp, Araplar etkisizleştirilip, Irak'ın kuzeyinde bir gün yıkmak üzere kurdurdukları Kürt devletinin denize ulaşması, denizle aralarına bir hançer gibi yerleştirecekleri İsrail'in kontrolü altındaki Kürt kökenli bir muhalif liderin yönetimindeki farklı bir siyasi yapılanmayla engellenmeye çalışılacak. Eğer kontrol sağlanamazsa nasılsa daha savaş nedeni olarak su kenarda duruyor!

Anımsıyor musunuz; ikinci tezkere asıl neden dolayı onaylanmamıştı. Askerler neden tavır takınmıştı... ABD, eğer Türkiye Irak'a girerse ortaya çıkacak duruma hâkim olmak için İsen derun - Mardin hattına askerlerini yerleştirmek istiyordu da ondan...

Söyler misiniz ABD açısından 8,5 milyar dolar vermeye değer mi değmez mi? Ya da soruyu şöyle sorayım: Türkiye açısın dan 8,5 milyar dolar az değil mi?¹[\[1\]](#)

KADİFE ELDİVENLİ KEDİ FARE TUTAMAZ

Roma İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu, Büyük Britanya İmparatorluğu ve ABD İmparatorluğu'nu birer kedi, öteki ülkeleri de fare olarak düşününüz. Eğer bu kediler kadife eldiven giymiş olsalardı fareleri yakalayabilirler miydi?

Temel sorun şudur... Kedinin boynuna çingırak takacak fare var mı?

Gazetelere *Pozuell'den gaf* olarak yansıdı. ABD Dışışleri Bakanı, Irak'ın nasıl bir ülke olacağını anlatmaya çabalarken, Türkiye için "İslam cumhuriyeti" ifadesini kullandı. ¹[\[2\]](#)

Amerikan yönetiminin İslam ülkelere demokrasi getirme iddiasıyla son dönemde ortaya attığı "Büyük Ortadoğu Projesinde Türkiye'ye biçtiği "model ülke" rolü Ankara'nın tepkisini çekerken, Washington "kaş yapayım derken göz çıkardı"... ABD Dışışleri bakanı Colin Powell, yeni Irak'ın nasıl olacağı sorusuna açıklık getirmeye çalışırken, "Neden Türkiye gibi bir İslam ülkesi olmasın?"

demekle kalmadı, Türkiye'yi bir "İslam cumhuriyeti" olarak tanımladı.

Powell bu konuşmayı Almanya'da yaptı. Almanya temasları çerçevesinde Berlin'de ZDF televizyonundaki Berlin Mitte programında konuşan Powell, Türkiye modelini gündeme getirerek, Irak'ın geleceğinde İslam ile demokrasinin bir arada olabileceğini söyledi.

Powell, Irak'ta ortaya çıkacak İslamcı bir cumhuriyet ile ilgili soruya, "Irak'ta bir İslam cumhuriyeti olacak. Türkiye ve Pakistan'da ki İslam cumhuriyetleri gibi. Ancak bu, anayasal çerçeve, şeriat hukuku, Kuran hukuku çerçevesinde olacak," dedi. "İslam'ın demokrasi ile bir arada olamayacağını gösteren bir neden yok," diyen Powell,

"Bu, bizim benimsediğimiz bir yargı. Neden Türkiye gibi bir İslam ülkesi olmasın, Türkiye'deki gibi bir demokrasi olmasın ?" dedi.

Powell'ın demeci bir haber olarak yorumlanabilir ve "dil sürçmesi", "aniden sorulan soruya verilmiş bir yanıt" gibi bahaneler üretilebilir. Ama acaba tüm bunlar gerçeği yansıtır mı? Son günlerin gelişmelerine bir göz atalım... Orta Asya operasyonlarını Afganistan işgaliyle başlattılar. Bölgeyi askeri üslerle donattılar. Şimdi de Pakistan'ı ateşin içine çekmeye çalışıyorlar.

ABD'nin Pakistan ordusunu bir çıkmaza sürüklediği son operasyona bakın! Onlarca Pakistan askeri öldü. Onlarca kadın ve çocuk hayatını kaybetti. El Kaide ve Taliban ise hiçbir ordunun giremediği Şaval bölgesinde. Bölgedeki aşiretler Pakistan ordusunun çekilmesini, yoksa ayıklanacaklarını açıklarken Eymen Zevahiri, Devlet Başkanı Perviz Müşerrefin devrilmesi için çağn yapıyor. Pakistan'ın nükleer gücünü kontrol altına alırken, bu ülkeyi Afganistan sınırındaki aşiretlerle çatışmaya sokarak Keşmir konusunda geri adım attırmaya ve Hindistan karşısında etkisiz hale getirmeye çalışıyorlar.

Balkan Operasyonları daha önceden başlamıştı. Şimdi Doğu Avrupa ve Balkan ülkelerini içeren Yeni Avrupa formülü ile devam ediyor. Romanya ve Bulgaristan'da dev askeri üsler kurmaya hazırlanıyor.

Kafkaslar/Hazar operasyonlarını Gürcistan ve Azerbaycan iktidarları kontrollü biçimde değiştirerek başlattılar.

Güneydoğu Asya operasyonları Malaka Boğazı'nı çevreleyen Endonezya ve Malezya'dan mı başlayacak? Endonezya gerçekten parçalanacak mı?

Ortadoğu operasyonlarını Irak'ı yalanlarla ele geçirerek başlattılar. Kuzey Afrika operasyonlarını Libya'yı kontrol altına alarak başlattılar.

Ortadoğu petrolleri, Güney Asya enerji kaynakları, Kuzey/ Orta Afrika petrol ve doğalgazı.. Balkanlar, Ortadoğu Kafkaslar'daki su kaynakları, enerji nakil yolları, ticaret yolları, stratejik su yollarının ele geçirilmesi gerekiyor. Bu iki türlü gerçekleştiriliyor. Birincisi, ülkelerde etnik, mezhepsel çatışmalar çıkarılıyor, tarihsel kinler husumetler körükleniyor. Daha önce yani Soğuk Savaş döneminde silahlandırılmış olan ülkeler şimdi önce çeşitli bahanelerle silahsızlandırılıyor.

Ardından petrol ya da silah şirketleri ülkelere giriyor. Tüm bu planlar siyasi rejimleri teokratik ya da monarşik ya da diktatörlük olan ülkelerde göreceli olarak kolaylıkla uygulanıyor. Oysa ki egemenliğin halka dayalı olduğu siyasi rejimlerle adına demokrasi denilen sistemlerin yerleştiği ülkelerin halkları doğal olarak direnç noktası oluşturuyor.

Kısacası engel teşkil edecek tüm rejimlerin yıkılması gerekiyor.

Daha önce "haydut devletler" adıyla bir sınıflama yaptılar ve bu devletlerin "uluslararası arenada" terörizmi, dünya barışını tehdit ettiğini söyleyerek, buralara yapılacak askeri harekâta meşruiyet zemini hazırladılar. Bu ülkeler bir sınıflamaya tabii tutulduğunda Kuzey Kore hariç tamamının Müslüman ve İslami rejimlerle yönetildiği görülmektedir.

Irak'ı üçe bölerken, Kürt-Arap-Türk çekişmesini ve Şii-Sünni bunalımını bütün bölgeye yaymaya çalışıyorlar. Ortadoğu cephesinin ikinci "Filistin-Lübnan-Suriye hattı"nı çıkarmaya, Doğu Akdeniz-Basra Körfezi arasındaki sınırları yeniden çizmeye, bölgeyi İsrail'in inisiyatif ve insafına bırakmaya hazırlanıyorlar. Doğu Akdeniz deyince "Kıbrıs Adası'ndaki" çözüm çabalarını bir köşeye yazmak gerekiyor! Ardından İran'da "rejim değişikliği", S.Arabistan'da mezhep gerilimi ve bölünme tezgâhlayarak Basra Körfezi'nden başlattıkları işgali Süveyş Kanalı'nı da içine alacak şekilde genişletmeye, bölgeyi Osmanlı sonrası ikinci kez zaptı-rapt altına almaya çalışıyorlar. "Büyütülmüş Ortadoğu projesi" aslında bunun uygulanması isteğinden başka bir şey değil.

ABD'nin bu stratejik yayılması karşısında iki engel görünüyor; birisi, Irak parçalatıldıktan sonra İslami rejimli İran ile laik cumhuriyet rejimli demokratik siyasi sistemli Türkiye.

Stratejileri ortada... İslami tehdit unsuru olarak algılatıp, Müslümanları ölümcül yanlış hareketlere yöneltip eylemlere zemin hazırlamak. İstedikleri de yapılıyor zaten. Neden?

İki tane İslam var. Birisi Soğuk Savaş döneminde ABD tarafından uygulatılan İslam, ötekisi de Müslümanların İslam'ı. Yeni süreçte Müslümanlar İslam'ı dinin emrettiği şekilde yaşamak istiyorlar ancak ABD "ılımlı İslam" adıyla yeni bir dini mimari yapıyı kurdurmaya çalışıyor.

Bu nedenle Powell'ın söylediği sözler tesadüfen ağzından kaçmış, istem dışı, bilgi hatasına dayanan ifadeler değildir. 12 Eylül sonrası Türkiye'de askeri cunta marifetiyle kurdurulan Türk-İslam sentezi ucubesi ardından şimdi de "ılımlı İslam" gibi neye hizmet edeceği belli olan bir motif öne sürüyorlar.

Powell'ın bilerek ortaya attığı "Türkiye İslam cumhuriyeti" 20 -30 yıl sonrasının Türkiye sine dönüktür. Buna "yüksek strateji" denir. Türkiye bu haliyle bile kolay kolay parçalanmaya, yer altı kaynaklarının gaspedilmesine izin vermez. Ancak bu ülke de etnik, mezhep ya da dini motiflerin giderek çatışma argümanı haline getirilmesiyle önce güçsüzleştirilir, ardından kurdurulacak "İslami teokratik" bir rejimle de tamamen kontrol altına aldırılır. İslami rejimi olan Türkiye bir terör tehdit unsurudur ve tepesine binilmelidir.

Kontrollü-kaos üzerine kurulmuş bir stratejiyi uygulamaya çalışıyorlar. Ama gerçek stratejileri bu mu başkası mı ben bilemem!..

Tüm bu tasarıların gerçekleştirilmesi için ülkelerin içinde işbirlikçi işadamı, politikacı ve siyasi partiler olması gerekiyor. Sanmıyorum. Bu ülkede herkes en az öteki kadar yurtseverdir.

Gelin tam burada sözü bir politikacıya bırakalım... 27 Mayıs askeri müdahalesinin ardından idam edilen Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu diyor ki;

"Bizim en büyük hatamız kayıtsız şartsız Amerika'ya tabi olmamız. Böyle bir politika sonsuza kadar devam edemez. Türkiye ye sırtını Amerika'ya dayamakla hiçbir sonuca varamaz. Aksi ne kendimizden çok şey veririz. Yine de onları memnun edemeyiz. Eğer Türkiye uluslararası platformlarda haklı olduğu bir davada Amerika'ya rağmen, aksine bir görüş ortaya koyabilse, saygınlığımız daha da artar. Böyle bir politikayı uygulayan devletler her zaman öteki devletler nezdinde sözü dinlenen ve dikkate alınan devlet durumuna gelmiştir."

Powell'ın 'Türkiye İslam cumhuriyeti' söyleminin "öküz altında buzağı aramak" olduğunu da düşünebiliriz. Bu düşünceye sahip olanlara da iki olay anımsatacağım.

Birincisi, PKK ile savaşta 1993, 1994 hatta 1995 yılında bile "Çekiç Güç" helikopterlerinin militanlara "silah, cephane, ilaç" attığını Türk Genelkurmayı duyurmadı mı?

İkincisi, 16 Kasım 1994 tarihli *Sabah* gazetesinden bir haber aktarıyorum... "...Amerikalılara göre PKK'nın sonu geliyor. Amerikalı terör uzmanları, yediği ağır darbelerle gücünü ve moralini yitiren PKK'nın 'genel af karşılığı silahları bırakma' önerisine hazırlandığını belirtiyorlar..."

O tarihte PKK'lılara genel af düşünebilir miydiniz? Bu haberden sekiz yıl sonra hem de MHP'nin ortak olduğu hükümete "af" çıkarttırmadılar mı?

Roma İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu, Büyük Britanya İmparatorluğu ve ABD İmparatorluğu'nu birer kedi, öteki ülkeleri de fare olarak düşününüz. Eğer bu kediler kadife eldiven giymiş olsalardı fareleri yakalayabilirler miydi?

Temel sorun şudur... Kedinin boynuna çingirak takacak fare var mı?

EYVAH, TÜRKİYE'Yİ PARÇALAYACAK BÜYÜKELÇİ GELİYOR!

Daha önce görev yaptığı ülkelerin bölündüğünü göz önüne alırsak, Türkiye'nin de tarihi değişimler yaşayacağını ve buna da Edelman'ın tanıklık edecek bir şahsiyet olacağını söylememize kim engel olabilir?

2003 yılı ortalarında internet siteleri ve yazılı basında Türkiye -ye'ye atanan ABD büyükelçisiyle ilgili bölük pörçük bilgilerde akmaya başlamıştı. Şimdiye kadar Türkiye'ye gelen hiçbir büyükelçi hakkında bu denli yayın yapılmazken neden Eric Edelman ilgi odağı oluvermişti?

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Eric Edelman'ın görev yaptığı her ülke bölünmüştü.

Yazılı basın ve internet sitelerine göre ABD'nin yeni büyükelçisinin kimliği...

14 Aralık 1952'de Colombus Ohio'da doğan Edelman'ın an nesi Ukrayna göçmeni Yahudi bir aileden geliyor ve ailesi aynı zamanda İstanbul Yahudilerinden... Bu nedenle Edelman'ın Türkçe'yi "anadili" gibi konuştuğunu söylemek yanlış olmuyor... Ancak, yine de Türkçe'yi anlarmış gibi yapıyor!

Edelman, mesleğinde hızla yükselmiş ve çok kritik yerlere, son derece kritik zamanlarda gönderilen bir diplomat olarak tanınıyor...

Amerikan Dışişleri Bakanlığı'na girdiği 1980'deki ilk görev yeri Yahudilerin kutsal mekânları Batı Şeria ve Gazze oluyor... Bölgeye özerklik tanınması için görüşler yapan Amerikan heyetinde görev alıyor. Katıldığı görüşmelerden birkaç hafta sonra İsrail Kudüs'ü başkenti ilan ediliyor...

O günden bu güne İsrail'deki aşırı sağcı parti Likud'un gözdesi oluyor.

Edelman ikinci görevini Sovyetler Birliği'nde Amerikan Dışişleri Bakanlığı özel danışmanı olarak yapıyor. Hangi konular üzerinde özel çalışmalar yaptığı bilinmiyor ama 1984-1986 yılları arasında Sovyetler Birliği'nin çöküşüne tanıklık ettiği biliniyor...

Bundan sonraki görevi 1989'dan 1990'a kadar Doğu Avrupa Masası Direktörlüğü oluyor. Bu "masa" Varşova Pakti'nin dağılması için çalışıyor. Edelman'ın direktörlüğü sırasında Berlin Duvarı yıkılıyor; ardından Varşova Pakti çöküyor...

Edelman, 1993 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin Prag Büyükelçiliği görülüyor ve Geoge W. Bush'un başkan seçilmesinin ardından Ulusal Güvenlik Şefi oluyor...

11 Eylül'deki terör saldırılarında, Amerika'nın Afganistan'a saldırısında ve son olarak Irak'a savaş açılmasında Edelman, "Ulusal Güvenlik Şefliği" yapıyor.

Edelman'la Kudüs'ün işgali, Sovyetler'in dağılması, Berlin Duvarı'nın yıkılması Varşova Pakti'nin çökmesi, Çekoslovakya'nın bölünmesi, Afganistan'a saldırı, Irak'ın işgal edilmesi...

Ve Edelman büyükelçi olarak Türkiye'de...

İnternet siteleri ile bazı köşe yazılarında şu ortak soru soruluyordu: "Bakalım ne gibi tarihi olaylar yaşayacağız!"

Büyükelçi Edelman'ın geçmişi Ankara'daki görevini net olarak ortaya koyuyordu ve sorular art arda geliyordu.

70'li ve 80'li yıllar arasında yaşanan Kahramanmaraş ve Çorum olaylarından hemen önce hangi devletin büyükelçisi bu vilayetleri ziyaret etmişti?

ABD'nin Ankara Büyükelçileri neden hep CIA kökenlidir? Eric Edelman'ın acaba görevi neydi? Bunun yanıtı yine internet ortamından yayıldı. Buna göre büyükelçinin görevinin iki temel ayağı var:

1. ABD'nin 200 yılı aşkın planlamaları gereği, esasen Kuzey Irak'ta teşekkül ettirilmiş bulunan Kürt Devleti'ne Türkiye Cumhuriyeti'nin güneydoğu topraklarını katmak.

2. Şayet bu başarılırsa, bilahare, Doğu Anadolu toprakları üzerinde bir Ermenistan kurarak Başkan Wilson'un hayalini gerçekleştirmek. Tabii bir de Rum Pontus Devleti'ni de organize edebilirse, bu da ilavesi olur. Türkiye yavaş yavaş Sevr sınırları ve Sevr şartları içine itiliyor. Ancak, bunu Türkiye'deki çoğunluk görmüyor. Bazı yetki sahipleri de bu bulanık suda, şeriat devletini kotarabilir miyiz diye Cumhuriyet'in temellerine dinamit koyan düzenlemeleri yangından mal kaçırmak gibi sağlıyorlar. Bilmedikleri tek şey, şeriat devleti kuracağız derken ezan sesi yerine, çan seslerini dinleyecekleridir. Bugün Türkiye'ye IMF, ABD ve AB tarafından dayatılan Bağımsız Kurullar, Dünyân-u Umûmiye'nin modern şeklidir. Sanayinize, tarımınıza mali müesseselerinize getirilen kısıtlamalar, Devlet'in hükümlerlik hakkını tehdit etmektedir. Askerimizin kafasına geçirilen çuvala, Silahlı Kuvvetler tarafından zayıf bir tepki verilmiştir. Dış poli tikada "mukabele-i bil misil" prensibi unutulmuş gitmiştir. Bu egemenliğin temel şartıdır. Bize vize uygulayanlara, biz "buyurun" diyoruz. Nerede ise pasaportsuz sokacağız. Bu gidişin sonucu modern kapitülasyonlar ve Sevr'dir.

Edelman göreve başladıktan birkaç gün sonra birçok konuda açıklama yapmaya başladı. Dolayısıyla kendisinden kuşkulananlar da karşı atağa geçtiler.

Bu yazılar içinde en ilginç 'Türk Solu' dergisinde Özgür Billur imzasıyla yayınlandı ve "Edelman Sınırdışı Edilsin!" başlığını taşıyordu.

Edelman Sınırdışı Edilsin!

ABD'nin yeni Türkiye Büyükelçisi Eric Edelman ülkemize geldiğinde, kendisinin daha önce görev yaptığı her ülkenin parçalandığını anlatmış ve Türkiye'ye de Sevr için geldiğini yazmıştık. Büyükelçi'nin geldiğinden bu yana yaptığı tüm faaliyetleri bizim bu tespitimizi haklı çıkartıyor. Görev süresi henüz iki ayı bile doldurmayan Edelman, bu süre zarfında kiminle görüşüyse, hangi toplantıya katıldıysa Türkiye'yi tehdit etti. Kıbrıs'ta Dektaş'ı "çözüm"ün önündeki engel olarak gösteren Büyükelçi, Irak'a asker gönderilmesi konusunda baskı kurdu. Eylül ayında Türkiye Başbakanı'nın İran'a yapacağı gezinin iptal edilmesini sağlayan Edelman, son olarak Türkiye'nin Ermenistan sınırını açmasını istedi.

Edelman, Elçilik'te Hangi Gazetecilerle Ne Konuştu?

Yeni Büyükelçi, gelir gelmez ilk iş olarak İstinye'deki elçilik binasında büyük medya kuruluşlarından 10 gazeteciye ve 3 tarihçiye iki gün boyunca tanışma yemeği verdi.

Bu yemeğe katılanlardan sadece biri biliniyor, o da hasta yatağından kalkarak gelen Ertuğrul Özkök. Onun dışında hangi gazetecilerin katıldığı bilinmiyor. Hiçbir köşe yazarı ya da gazete bu yemekten bahsetmedi. (Biz bu yemekli toplantıyı Recep Canbolat'ın internetteki bir yazısından öğrendik.)

Bu yemekte iki ABD'li strateji, elçilik basın müsteşarı Joseph Hullington ve Kuzey Irak'taki Kürt parlamentosunun fikir babası Nicholas Kass brifing" verdiler. ABD'deki Wisconsin Üniversitesi Osmanlı Tarihi Bölüm Başkanı Kemal Karpat'ın da katıldığı toplantıda Irak'ın ve Ortadoğu'nun

geleceği tartışıldı. Irak sınırının 1922 Kahire Antlaşması ile yanlış coğrafyaya oturtulduğu ve bölgenin Osmanlı döneminde olduğu gibi Kerkük, Bağdat ve Basra olmak üzere üç eyalete yönetilmesi gerektiği konuşuldu. Bu fikir, kısa bir süre sonra ABD'nin eski BM Daimi Temsilcisi Richard Holbrooke tarafından aynen dillendirildi.

Son günlerde Cengiz Çandar, Taha Akyol, Ertuğrul Özkök gibi yazarların adeta bir tarihçi havasında yazılar yazmalarında bu toplantının etkisi nedir, bilmiyoruz. Ancak bu toplantıya katılanların ve konuşulanların gizlenmesi Türkiye'ye dönük büyük bir komplonun işaretini veriyor.

Edelman Türkiye'yi Tehdit Ediyor

ABD'nin "karanlık" Büyükelçisi, 29 Eylül tarihinde, An kara'da "Dünya'daki Son Gelişmeler ve Türkiye'ye Etkisi" konulu bir sempozyumda Türk basınında pek yer almayan tehdit dolu bir konuşma yaptı.

Edelman, konuşmasına Türkiye'nin ulusal çıkarlarını yeniden gözden geçirmesi gerektiğini belirterek başladı. "Terörizmle mücadele"de Suriye'ye daha çok baskı kurulacağını söyledikten sonra Türkiye'nin Ortadoğu'da İsrail'le ortak hareket etmesinin önemini vurguladı. Edelman, "İran'ın yeni bir vizyonla dünyaya karışmasından yanayız," dedi.

Buradaki plan şu: Türkiye'nin bölgesel işbirliği yapabileceği komşuları İran ve Suriye'ye karşı ABD ve İsrail'in yanında olmasını sağlamak. Çünkü Türkiye-İran ve Suriye arasında işbirliği ABD'nin Ortadoğu'daki tüm planlarını bozar. ABD, bunun önünü kesmek için büyükelçisi aracılığıyla Türkiye'ye baskı kurmaktadır.

Edelman, konuşmasında KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı da hedef gösterme küstahlığında bulundu. "Denktaş gelişmeye engel olmamalı. Kuzey Kıbrıs'taki seçimlerde uluslararası gözlemci hazır bulunmalı ve adil bir seçim yapılmalıdır. Zaman kısıyor," buyuran bu diplomata ağzının payını verecek bir hükümet yetkilisi çıkmadı. Kendisine cevap verilmeyen Büyükelçi, gün geçtikçe daha fazla sömürge valisi havasına girmektedir.

"Ermenistan Sınırını Açmazsanız Biz Açtırırız"

Büyükelçi, asıl büyük tehdidi Ermenistan sınırının açılması konusunda savurdu. Türkiye'nin Ermenistan sınırını bir an önce açmasını, yoksa kendilerinin açtıracağını söyleyerek Türkiye'nin iç işlerine doğrudan müdahale eden bu adama yine kimse cevap vermedi.

Ermenistan Anayasası'nda Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'nin topraklarının bir kısmı Ermenistan sınırları içinde tarif edilmekte. Zaten uzun yıllardır Azerbaycan topraklarının %20'si Ermenilerin işgali altında. Türkiye için Ermenistan sınırının açılması, Azeri topraklarının işgaline son verilmesi ve Ermenistan Türkiye'ye dönük politikaları değiştirilmesi için bir kozdur. Türkiye bu diplomatın kozu kullanmayıp Ermenistan karşısında zayıf duruma düşürülmek istenmektedir. Kafkaslar'daki ABD üssü olan Ermenistan, önümüzdeki dönemde Türkiye'nin kuşatılmasında kritik bir rol oynayacaktır. Edelman bu yüzden Türkiye'yi sıkıştırmakta ve tehdit etmektedir.

Büyükelçi benzer bir tehditkar tavrı 19 Eylül tarihinde Bodrum'daki bir toplantıda şu sözlerle sergilemişti: "Irak'ta ortak hareket edelim, çünkü ekonominizin buna ihtiyacı var." Hani Sayın Büyükelçi, tezkere ile ekonomik yardımın bir ilgisi yoktu?

Apo'ya "Bay Öcalan" Diyen Edelman, Kürt Ayaklanması Hazırlıyor

Edelman'ın Türkiye'deki asıl misyonu, topraklarımızın parçalanarak bir Kürt devletinin kurulmasını sağlamaktır. Kendisi nin uzmanlık alanı budur zaten.

PKK/KADEK'i terör örgütü olarak gördüklerini açıklayan büyükelçi, DYP Genel Başkanı ile görüşmesinde bu örgütün başındakinden bahsederken "Bay Öcalan" demektedir. Büyükelçinin bu hitabı ABD'nin PKK'ya bakışının doğal bir yansımasıdır.

ABD, Türkiye'ye en çok "PKK'yı bitireceğiz" yalanını söylemektedir. ABD yetkilileri ile PKK yöneticilerinin görüşmesinin ortaya çıkmasının ardından, PKK'nın liderlerinden Apo'nun kardeşi Osman Öcalan'ın son açıklamaları da bunu göstermektedir. ABD'lilerle görüşmeler yaptıklarını doğrulayan Öcalan, Amerikalılarla yeni Irak'ın oluşumunda işbirliği yapacaklarını ve ABD'nin kendilerine saldırmayı bırakalım, Türkiye'nin de saldırmasına izin vermeyeceğini söylüyor.

Teröristbaşının kardeşi, abisine bir şey olursa, tüm Türkiye'nin yanacağını söyleyerek tehdit savurmayı da ihmal etmiyor.

Öcalan'ın bu cesareti nereden aldığıнын yanıtını, ABD'nin çok marifetli Büyükelçisi birkaç gün önce PKK'nın kontrolündeki malum partinin 11 il örgütünü ziyaret etmesini göz önüne alarak vermek gerekir.

ABD, Talabani ve Barzani'ye ne kadar destek oluyorsa PKK'ya o kadar destek olmaktadır. Geçen hafta Suriye'de yakalanan PKK militanlarından Hayati Kaytan ve Hüseyin Yeter'in itirafları bunu ispatlamaktadır. Teröristler, ABD'nin kendilerine Irak'ta daha rahat gizlenmeleri için Irak kimliği verdiğini açıkladılar.

Irak'ta PKK'yı destekleyen ABD'nin Türkiye'deki en üst düzey temsilcisi de, malum partinin il başkanları ile toplantılar yaparak düğmeye bastıkları anda eşzamanlı olarak gerçekleştirilecek eylemleri örgütlemektedir.

ABD Büyükelçisi Edelman, Türkiye'nin bölünmesi için burada görev yapmaktadır. İki aylık görev süresinde 3 Kasım seçimlerin yenilenmesi meselesinden tutun, Kıbrıs seçimlerine kadar her konuda faaliyet yürüterek Türkiye'nin iç işlerine doğrudan müdahale etmektedir.

Bazı dergi ve internet sitelerinde şunu okuduk: Türkiye Cumhuriyeti Devleti, eğer bir sömürge ülkesi değilse bu onursuzluğa daha fazla katlanmamalı ve Edelman sınırdışı edilmeli dir.

Türkiye medyasında Can Dündar'dan Deniz Som'a, Fehmi Koru'dan *Aydınlık* dergisine kadar hemen herkesin hakkında yazı yazdığı bir kişi oldu Eric Edelman.

Daha önce görev yaptığı ülkelerin bölündüğünü göz önüne alırsak, Türkiye'nin de tarihi değişimler yaşayacağını ve buna da Edelman'ın tanıklık edecek bir şahsiyet olacağını söylememize kim engel olabilir?

Kaynaklar:

1. <http://www.mudafaai-hukuk.com.tr/gundemÖ50903.html>
2. <http://www.gulizk.com/guncel/memleket.html>
3. <http://www.turksolu.org/41/billur41.htm>
4. <http://www.kimkimdir.gen.tr/kiirnkimdir.php?id=2831>
5. <http://www.ankara.usembassy.gov/AMBASADR/edelmantr.htm>
6. <http://www.uchilal.com/dhaber5.htm>
7. <http://www.ntvmsnbc.com/news/23652.asp#BODY>
8. <http://www.zaman.com.tr/haberler/hl6.htm>
9. <http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/politika4.html>

ÇANKAYA'DAKİ TÜRBAN KRİZİNİN ARKASINDA ÇANKAYA VAR!

"Türkiye'deki bütün bunalımların altında Çankaya meselesi yatar." Bu sözler bana ait değil, eski cumhurbaşkanı "taktik" dehası Süleyman Demirel'indir.

Her iki seçimin sonucu Çankaya'yı rahatsız etti mi, bilmiyorum, ancak seçim sonrası resepsiyonda Meclis Başkanı'nın eşi yer alınca bu durum Cumhurbaşkanı'nı çok rahatsız etti. Sezer, havaalanındaki uğurlamada gafil avlandı. Bundan sonra da şiddetli biçimde protokolde başörtüsü hassasiyetiyle tartışma yarattı.

Kısacası AKP iktidara geldikten sonra, söylemleri ve eylemleriyle basına yansıyanlar doğruysa Çankaya'yı ciddi rahatsız etmeye başladı.

Basından izlediğim kadarıyla Çankaya'dan davetiyeler kişilerin özel durumuna göre gönderilmiş. Özel durum da, eşlerin türbanlı olup olmadığı... Kimi çevreler her ne kadar başörtüsü diyor da, bunun doğrusu türbandır ya da başka bir deyimle tek tip sıkımabaş. Sizi biraz geriye götürmek istiyorum: *Bugün* gazetesi yazarı Şule Şenler tarafından başlatılan, laik düzene gedik açma eyleminin adıdır. Bu gazete bir zamanlar Süleyman Demirel'in sıkı adamı olan Mehmet Şevki Eygi'nindi ve

MNP'nin alt yapısını hazırladı. Samimi inançlı insanları ayırmak için bir ifade kullanacağım: Yobazlar... Yobazlar, sabah namazını aynı camide kılarlardı. Yani burası buluşma yeriydi, bir tür karargâh. Tüm bunların öncüsü de MTTB idi ve o zaman buranın lideri de İsmail Kahraman'dı. Sonradan kültür bakanı da oldu!

Ancak o günden bugüne akıp gelen olayları şöyle bir gözden geçirince bunun bedelinin ne olduğunu anlamak gerçekten çok zorlaşıyor. Bugün YÖK'e göre türban "siyasal bir simge", bu başörtüsünü takanlar ile bunu destekleyenler için ise "inancın bir gereği". İşin içinden çıkmak artık neredeyse olanaksız hale geti rildi. Neyse konum bu değil! ..

Yeniden Çankaya'daki türban krizine dönelim. Görüldüğü kadarıyla her resmi davetiyede bir istihbarat organizasyonu var. "Laikliğe karşı bir gösteri söz konusuydu, bunu önledim," diyor Cumhurbaşkanı. Diyeceksiniz ki bu nasıl istihbarat organizasyonu ki, Cumhurbaşkanı kişisel olarak bazı kişilerden özür dilemek zorunda kaldı. Unutmayın ki, Türkiye gibi geri kalmış bir ülkenin istihbarat kaynaklarının işleyişi de geri kalmış olur! Bu son derece doğaldır.

Bu olayın üç platformu var: birisi Çankaya'nın kendisi, ikincisi iç dinamikler, ötekisi de Çankaya dışı.

Sezer'in bu davranışında bir cesaret var; ayrıca cesaretini üstü örtük de olsa onaylayan bir destek var. Kimden bu destek: Genelkurmay'dan. Genelkurmay Başkanı ne dedi: "*Çankaya ne yaparsa doğru yapar.*" Bu ifade hem iktidarla Çankaya'yı karşı karşıya getirdi hem de Orgeneral Özkök üzerindeki bir kısım gölgeyi silmeye yetti mi bilmiyorum. Neydi bu gölge? Bazı mahfillerde şu söyleniyor; güya Başbakan ve bazı bakanlar diyormuş ki, merak etmeyin Genelkurmay Başkanı bizden! Bu ne anlama geliyor benim gibi başıbozuklar bilemez efendim... Ayrıca Genelkurmay başkanına cumhurbaşkanlığı sözü verildiği de ortalıkta dolaşıyor. İkinci söylenen de, Hilmi Özkök'ün açıktan tavır almadığıdır. Net bir tavır yok. Üstü kapalı desteği var; İtalyanların bir lafı var; "Aslansın Capitane"! İşte bu türden bir destek. Şunu da belirteyim, burada bir insafsızlık var, Hilmi Özkök, tanklara yürüyün ya da silahını masaya koyup Başbakan'a "sen, ne yapıyorsun" mu desin" Olur mu böyle şey!

Çankaya ile iktidarın karşı karşıya gelmesinden aslında birileri yararlanmaya başladı. Ve bundan kendi hayırına nasıl sonuç alırım hesapları içine girdi.

Gelelim bu işin komplo teorisi kısmına:

Sezer'i burada istemeyen Çankaya dışı odak, neresi dersenez, yanıtı ABD'dir. Neden? Çünkü, "Irak'a müdahalede uluslararası meşruiyet isterim" dedi!

İçeriye dönersem; YÖK ve atamalar nedeniyle Çankaya ve Hükümet arasında gerginlik vardı. Bu olay ipleri germişti. Bu gerginlik, bu konuda hesap yapanların planlarına cesaret verdi, bunlar nelerdir?

1. Çankaya AKP tarafından alaşağı edilecek.

2. Sonra TSK, AKP'nin karşısında tavır alacak.
3. Bu nedenle AKP'den hiç kimse Çankaya'ya talip olamayacak ya da çıkmaya cesaret edemeyecek. Yani Recep Tayyip Erdoğan'ı oraya göndermeye istekli olsalar da cesaretli olamayacaklar.
4. Bu durumda bir Ombudsman'ın Çankaya'ya çıkması ge -rekecek. İşte asıl Vehbi'nin kerrakesi ortaya çıktı... Size bir sorum var? Uzanlar bu Ombudsman'ı destekliyor. Niçin? Siz evde verdiniz, bir kez de yanıtını ben vereyim: Ombudsman Uzanları koruyacak da ondan! Bu savaşın sonucu, bu an için, en çok, bu ailenin işine gelir. Bu nedenle Uzanlar hedef değiştirip Çankaya'ya savaş açtı. Çünkü Ombudsman AKP'ye karşı, TSK'ya ise sempatik. Çünkü Ombudsman İlim Yayma Cemiyeti, Komünizmle Mücadele Derneği gibi yerlerde tedris edildi efendim.

Dikkat edin bazı Atatürkçü olduğunu ileri süren gazeteler ne dedi: *"Cumhurbaşkanı, mübarek Ramazan ayında milletin gözünün içine bakarak su içti."* Bu ifade aslında, laik olduğu söylenen bir ülkede gazetelerde yer alamaz, TV'de yorum olarak sunulamaz. Bu suçtur ve üstelik bizim hukuka göre DGM'lik suçtur. Her zaman anlatmaya çalıştım, Türkiye'de ikiye bölünmüş olanlar, takkiye yapanlar, İslamcılar değil... Sahte Atatürkçülerdir. *Star* gazetesi ve Can Ataklı'nın davranışını anlarım, kendilerine göre doğru da yapmaktadırlar. İçinde bulundukları durum nedeniyle bunda da haklılar. Peki, Fatih Altaylı'yı anlayabiliyor musunuz? Köşesinde Cem Uzan'a etmedik hakaret bırakmadı. Ama Çankaya konusunda Can Ataklı'yla aynı şeyleri yazdı.

5. CHP'nin pozisyonu nedir? Halkın Cumhurbaşkanı'na ve Cumhuriyet'e desteği devam ediyor. 29 Ekim'deki gösteriler bunu ortaya koydu. Kadıköy'de 100 bin kişi yürüdü, Mecidiyeköy'de bayrağı binlerce kişi taşıdı, Anıtkabir'e hücum oldu. Bunlar AKP'nin dolaylı olarak protesto edilmesidir. Ancak, halkın tepkisi bir siyasi mecraaya girip eyleme dönüşmüyor. Bu tepki bir siyasi partide odaklanmalı, meydanlarda değil. Ama Baykal ve Derviş'in misyonu böyle bir partiyi ayakta tutmaya uygun değil.

Sezer'in Köşk'ten indirilmesini arzu eden odak aslında Baykal ve Erdoğan'ı birlikte destekleyen, yürüten odaktır. Yani ikisinin arkasında da aynı odak var. Ve hem bu odak hem de Baykal, Çankaya'da Ombudsman'ı görmek istiyor. Bu aşamada AKP Ombudsman'ı istemiyor. Çünkü çekiniyor. Haklı da, 28 Şubat'ın ardında kimin olduğunu çok iyi öğrendiler.

"Türkiye'deki bütün bunalımların altında Çankaya meselesi yatar." Bu sözler bana ait değil, Süleyman Demirel'indir.

12 Eylül'ün nedeni, Çankaya'nın boş olmasıydı.

12 Mart dönemi Faruk Gürler Çankaya'ya çıkmak istedi ama Fahri Korutürk'ü Ecevit ve Demirel oraya gönderdi.

28 Şubat da Çankaya meselesiydi ama Demirel'in süresini uzatamadılar ve Süleyman Demirel'in hesapları tutmadı.

Sonuç

1. Sezer giderse oraya AKP'nin adamı gelemeyecek. "O iş bizim için bitti," dedi Erdoğan.

AKP açısından olay şudur: "Önce tebliğ sonra cihat".

2. Türban krizi genel olarak herkesin içinde rol aldığı bir *komplo teorisidir*. Ne yazık ki, gerçek inanç sahiplerinin kutsal kitabın emri olarak taktığı bu örtü, hemen herkesin elinde siyasi bir "bayrağa" dönüştü. Çok yazık!

3. Çankaya açısından ise; meşru dayanak laiklik, cumhur -başkanı yemini, yasalar ve legal düzen... Sezer şunu söylüyor: "Benim cumhurbaşkanlığı makamında gözüm yok! Hemen indirebilirsiniz. Ama ben sonuna kadar yeminime bağlı kalacağım. Yeminimi bozmam çünkü ben, profesyonel politikacı değilim."

4. CHP açısından ise; yorum yapmıyorum, sizin yüreğini zin sesi ne diyorsa odur! (Onları Allah'a havale ettim!)

Bitirirken; bu rejimin ve ülkenin çatısı çökerse herkes altın da kalacak. Bu biline. Cennet vatan Türkiye'yi çok seviyorum, omurgasız, çift taraflı oynayan gazetecilerine, ikiyüzlü Atatürkçülerine rağmen yine de çok seviyorum. Unutulmasın ki, İran devriminden sonra ilk idam edilenler işbirlikçi solcular ve sahtekâr ikiyüzlü "Batılı kisveyle" dolaşan Şahçılar oldu.

Bu konuşmayı Habertürk'te yaptıktan iki hafta sonra Genelkurmay başkanı bir basın toplantısı yaparak, "Bana cumhurbaşkanlığı teklif etmek kimsenin haddi değildir," dedi. Yani, cumhurbaşkanlığında gözüm yok, kimse beni "komplo teorilerine" alet etmesin demek istediğini düşünerek payıma düşeni aldım.

Ben de hemen o hafta Çarşamba günü aynen şunu söyledim: "Genelkurmay Başkanı basın toplantısında bu açıklamayı yaptığına göre, kendisine inanıyoruz. Aynanın Arkası programı ve program yapımcısı olarak özür diliyorum. Demek biz yanılmışız. Ancak, emekli olduktan sonra bu göreve talip olur ya da adaylığı söz konusu olursa, o zaman da söyleyecek çok sözümüz olur."

Kırk yıldan fazladır politikada aktör olan Süleyman Demirel "Türkiye'deki bütün bunalımların altında Çankaya meselesi yatar," diye boşuna söylemiyormuş.

HER PROFESÖRÜN BİR FAYI VAR... İSTANBUL DEPREMİNİ ARSA SPEKÜLATÖRLERİ YARATIYOR

"Komplo teorisinin" mimari yapısı gereği, olacağı söylenen "Marmara depreminin" Amerikalılar ya da İranlılar tarafından yaratılacağını yazmamız gerekiyordu. Okuyucu da aslında bunu bekler! Ama biz, depremciler profesörlerin yazdıkları "komplo teorisi senaryolarını" yazmaya karar verdik.

Büyük felaket 17 Ağustos depremi ardından, insanların acılarını sömüren, yeni bir sektör doğdu. Üniversite sınavlarında çaresizlikten tercih edilen iki bölümün mezunlarının aslında çok işe yaradığı, onların da çok para kazanabileceği de ortaya çıktı. Kısacası bu sektörün ne denli kazançlı olduğu

kanıtlandı.

Marmara depremi, Marmara körfez depremi sonrası ve öncesi Avrasya Grubu tarafından ileri sürülen *İstanbul depremi ve İstanbul kırığı* kavramları toplumda özellikle İstanbul halkı üzerinde İstanbul depremi geliyor diyerek büyük bir psikolojik çöküntü yarattı. Hemen hemen her gün Körfez depreminden sonra adalar fayının deprem sonrası kırılarak 8 büyüklüğünde bir deprem ile İstanbul'un yıkılacağı paniği yaratıldı.

Gölcük Depremi ardından uzmanlar, depremin aynı bölgede olma sürecinin 100 yıl olduğunu söylediler. Buradan hareketle İstanbul tarihindeki eski depremleri ortaya atıp, tamam süre doldu! Geliyor, dediler.

Önce adına İstanbul depremi diyorlardı, kısa bir süre sonra "Marmara depremi ve Marmara'da deprem bekleniyor" demeye başladılar. Bu söylem 1766'daki iki depremin Gelibolu ve Batı Marmara'da 250 yıl sonraki tekrarına dayanıyordu. Burada sorulması gereken soru 1912 ve 1894 depremlerinin tekrarlanma dönemlerinin düzenliliğidir. 1894 depremini adalar fayına koyan çalışma (Okay vd.) karşılık ve 1754 depremini Çınarcık çukuru kuzey kenarına koyan Ferrari vd.'nin ve 1766 depremlerini adalar fayına yerleştiren Parson vd. tarihsel depremleri esas alarak Adalar fayı üzerinde yaptıkları spekülasyonlar birbirleriyle çelişir. Adalar fayının 1894'te kırıldığını, 100 yıl sonra tekrar kırılacağını ima eden görüşler bu yüzden yerini 1894'te kırıldığı için depremsellik riski taşımadığını ifade eden görüşlere bırakmıştır. Gerçekte ise 1894 depremi, 1999 depremi gibi Sapanca-İzmit-Yalova-Çınarcık hattındaki tekrarını düşündürmektedir.

17 Ağustos depreminin hemen ardından TV'lerde boy gösteren "depremci profesörler" kendi adlarıyla anılan fayları haritalarda çizip halkın karşısına çıktılar. Kısa bir süre sonra her profesörün bir fayı, her TV kanalının ve gazetenin bir "faycı profesörü" oldu. Örneğin NTV Celal Şengör'ü, *Cumhuriyet* gazetesi Celal Şengör ve Aykut Barka'yı kadrosuna alırken, Star Şener Üşümezsoy'da karar kıldı!

Prof. Üşümezsoy hariç, geri kalanların tamamı Marmara'da olmayan bir fay yaratıp bir dizi spekülasyona yol açtılar. Doğal olarak deprem senaryolarının eleştirisi de aynı ölçüde hızla yazıldı.

Fay modellerinin eleştirisi ile dayandığı bilimsel temellerin yetersizliği sonucu bu modellerin birer birer yıkıldığını ve değiştiğini 17 Ağustos depremi sonrası yapılan hararetli tartışmalarda toplum izledi. Buna karşılık bilgisayar kullanımı ile fiziksel verilerin modellenmesine gidilerek topluma bilgisayar çıkışlı deprem senaryoları sunulmuştur. Bu senaryoların temelini oluşturan fay modellemelerinin ne derece spekülatif olduğu ortadayken, bunları bilgisayara veri olarak girerek elde edilen sonuçların yarattığı spekülasyonlar neticesinde içinden çıkılmaz deprem senaryolarıyla yüz yüze gelinmiştir.

Her "depremci profesörün" herhangi bir gözleme ve bilimsel veriye dayanmadan, sezgisel olarak açıkladıkları fay modelleri toplumda paranoyaya neden oldu. Bir grubun temsilcisi olarak ortaya çıkan Prof Şener Üşümezsoy, Körfez depreminin hemen ardından Kanal 6'da canlı yayınlanan "Strateji" programında yaptığı açıklamaların sonuna kadar arkasında durdu ve fay modellerinin

eleştirisinde haklı çıktı.

TPAO ve MTA'nın jeologları ve uzmanları da Marmara De -nizi'nde yaptıkları araştırmalarda, bazılarının öne sürdüğü gibi 1509 yılı depreminin tekrarı olarak yaşanacağı iddia edilen 8'lik ve üstü depremin olamayacağını ilan ettiler ama "ötekilerin" sesi daha gür çıkıyordu. Ötekiler diye adlandırdıklarımız kimlerdi... Prof. Aykut Barka, Celal Şengör, Fransız Xavier Le Pichon, Aral Okay.

İstanbul'da toplumsal paranoyaya ve göçe neden olan 8'lik deprem senaryosunun uydurma olduğunu bir İngiliz bilim adamı da açıklıyordu.

Felaket senaryocularının yanında Fransız, fay tek parça kırılmaz diyenlerin yanında ise İngiliz vardı... Çağımızın en büyük yerbilimcisi kabul edilen İngiliz McKenzie, Marmara'da 6-6,5 şiddetinde deprem beklediğini açıkladı. McKenzie, Marmara'daki kırılmanın tek parça olmayacağını söyledi. İngiliz yerbilimci, bir dizi fayın yarın ya da 50 yıl içinde sırasıyla kırılacağını öne sürdü.

İngiliz yerbilimci Dan Peter McKenzie, Marmara Denizi'nde deprem olacağını, ancak Fransız Prof. Xavier Le Pichon, Prof. Celal Şengör ve arkadaşlarının savunduğu Armutlu Yarımadası'ndan Tekirdağ'a uzanan fay hattının tek parçada kırılacağı fikrine katılmadığını söyledi.

Yerbilimlerinde Nobel'e eşit sayılan Japon Ödülü sahibi Prof. Dan Peter McKenzie birbirlerini izleyen bir dizi küçük fay parçasının sırayla kırılacağını iddia etti. İngiliz yerbilimci, 6 ya da 6,5 büyüklüğünde olacağını tahmin ettiği depremin 50 yıl içinde meydana geleceğini öne sürdü.

6,5 depremi ile 7,5 depremi arasındaki farkın, sallantının şiddeti değil, zarar gören alanın büyüklüğü olduğunu belirten McKenzie: "Eğer ben haklıysam, Marmara Denizi içindeki çukurlukların güneyindeki faylar hareket edecekse, İstanbul en kötü hasardan korunmuş olur. Beni, tek bir fayın olmadığı görüşüne götüren en önemli gözlem, İstanbul içerisinde deprem döngüsünden geçmiş bir sürü eski bina olması ve bunların hepsinin yerle bir olmamasıdır. Yunanistan'da, İstanbul'da bulunan camilere benzer yapılar hep tahrip olmuşlardır. Bu binalar çok büyük ve güçlü görünüyorlar, ama zayıf binalardır. Bu depremin önemli karakteristiği çok dar bir alanı etkilemesidir." İşte McKenzie bunları söyledi.

Ne anlama geldiğini halkın işin başında anlamadığı ama, zaman geçtikçe kavramlar konusunda uzmanlaştığı depremin ölçeklendirilmesi hususu, bilim adamları arasında TV ekranların da büyük tartışmalara neden oluyordu. Prof. Ülben Ezen bir canlı yayında "ötekilere", depremin, bilimsel olarak ölçeklendirilmesini azarlayarak açıklıyor ve "Siz, bu işi bilmiyorsunuz," diyordu. Oysa, 8'lik deprem hesabını kolayca yapmışlardı ve İstanbul halkını psikolog kapılarında kuyruğa dizmişlerdi.

17 Ağustos sonrası üretilen fayların etkisiyle, depremler beklenir oldu. Üretilen modeller medya kanalıyla halka iletilirken, taraftarlar oluştu.

Bu arada, tamamen sezgilerden kaynaklanan ve de herhangi bir gözleme dayanmadan öne sürülen bir çok model, toplumsal paranoyalara yolaçtı.

Paranoyaların körükleyicileri, korkunun rantını yediler ve hâlâ yemekteler. Rant mekanizması tıkr

tıkır çalışırken, söylem değiştirdiler. Modelden modele geçtiler.

Önce dediler ki; "Körfez Depremi kırığı Hersek Burnu'nun batısına geçmedi. Bundan sonraki aşamada Adalar fayı başta olmak üzere Kuzey Marmara çerçeve fayı yırtılacak... İstanbul 8 derece şiddetinde bir depreme maruz kalacak!" Yani haritadan silinecek...

İki ay içinde İstanbul yerle bir edecek deprem Adalar-Bakır-köy-Çekmece hattı boyunca ilerleyecekti. Halbuki ispatlandı. Bir dehşet senaryosu idi bu.

Oysa deprem riski fayları, Yalova-Çınarcık fayı, İmralı fayı ve Çınarcık-İmralı çukurlarını kesen faylarda bulunuyor. Prof. Şener Üşümezsoy bunu kanıtladı.

Sonuç ne oldu? İstanbullu rahatladı mı? Belki biraz ama, esas fııldak başka yerlerde döndü.

Birileri akıl almaz rant sağlamıştı. Şimdi sorulması gereken soru, tüm bu bilimsel facia bilerek mi yaşatıldı? Acaba arsa spekülâtörlerine hizmet mi edilmişti?

1

Siz bu yazıyı okurken ABD Senatosu 8,5 milyar dolar krediyi Türkiye'nin kullanmayacağı belli olduğu için başka bir ülkeye kaydırma karan almış olacaktır.

2

3 Nisan 2004 ***Radikal***.

'GECE ŞAHİNİ' TATBİKATI.

Gece saat tam 03.-00'te düğmeye basılacak ve "Gece Şahini" devreye alınacaktı. 1-2 dakika içinde de oluşturdıkları muazzam enerjiyle Marmara'nın altındaki tektonik tabakayı zayıf yerlerinden kırıp aylardır oluşan basıncı dışarı atacaklardı... Ama o gece bir şeyler yanlış gitti...

Aşağıdakiler, bir "komplo teorisi" mi yoksa bir "fesat" mı, karar okuyucunun.

17 Ağustos 1999, Gölçük.

Saatler gecenin üçüydü ve insanlar can havliyle kendilerini evlerinden dışarıya atarken sanki bir kıyameti yaşıyor gibiydi ler. Ali Kırca'nın yönettiği "Siyaset Meydanı"nda enkazdan kurtarılan bir bayan şunları söylüyordu: "O gece ne olduğunu bilmiyorum ama bildiğim bir şey var ki bu depremde farklı bir şeydi." Bir iddiaya göre depremde hemen önce Gölçük'ten Avcılar'a kadar geniş bir alanda görülen "Ateş Topu" ile ilgili bilimsel bir açıklama yapılamıyordu. Birtakım teoriler ortaya atılmaya başlandı. Kimine göre Ruslar bomba patlatmıştı. Kimine göre de Yugoslavya'ya atılan bombaların yerkabuğunun dengesini bozması sebebiyle depremin gerçekleştiğini söylüyordu. Hatta bazılarına göre işi PKK bile yapmış olabilirdi. Ni -tekim CNN televizyonu Başbakan Bülent Ecevit ile yaptığı bir röportaj sırasında "Depremde arkasında PKK mı var?" sorusuna "Sanmıyorum" cevabını vermişti. Oysa bu sorunun doğal yanıtı "Siz ne saçmalıyorsunuz, depremle PKK'nın ne alakası var?" olmalıydı.

Bu soruya verilen cevap, akıllara, PKK'nın deprem oluşturabilme ihtimalinin olduğunu düşündürdüğü gibi, yapay depremlerin de olabileceği sonucuna götürmektedir. Bu teoriler arasında akla en yatkın olanı *Future Times'ta* yayınlanan araştırma dizisinde yer alan hikâyeydi. Bu senaryoya göre, San Andreas fay hattında meydana gelebilecek büyük bir depremin Amerikan ekonomisine çok büyük zarar vereceğini bilen ABD, yerkabuğundaki değişimleri izleyerek, daha deprem oluşmadan tektonik katmanlar arasında artan basıncı değişik noktalardan patlatıp boşaltarak, büyük depremi küçük depremler haline dönüştürmenin yolunu bulmuştu. Yıllar önce Sırp asıllı Amerikalı bilim adamı mucit Nicola Tesla tarafından geliştirilen bu "düşük frekanslı elektromanyetik ısınlama yüksek enerji nakli" tekniğini, hem Ruslar hem de Amerikalılar uzun zamandır bir silah olarak kullanmanın yolunu arıyorlardı. Bu yöntemle, çok uzaktan, hatta uzaydan geniş alanlarda tahribat yapabileceklerdi. Ancak Pentagon yıllardır çok güçlü bir silah geliştirmek amacıyla üzerinde çalıştığı bu projeyi, bir yandan da barışçı "Deprem İndirgeme" sistemine uygulamak suretiyle tepkileri azaltmayı ve fon-lama devamlılığını sağlamayı amaçlıyordu. Bu nedenle proje önce Avustralya'nın çıplak ve seyrek nüfuslu kırsal bölgelerinde denendi ve geliştirildi. Daha sonra bunun deprem bölgelerinde denenmesine geldi sıra. Değişik zamanlarda Kafkaslar'da, Okyanus tabanında ve Güney Anjerika'daki Ant dağlarında tektonik uyarılar verilmek suretiyle endüktif deprem yaratma konusunda büyük adımlar atıldı. Bu araştırmalar, Amerika'da HAARP ve diğer askeri tesislerin kumanda merkezlerinde yürütülüyordu.

Bu arada, Türkiye, Japonya ve benzeri deprem bölgeleri nde de sismik ağ şebekeleri kurularak bu bölgelerin tektonik verileri saniyesi saniyesine devasa bilgisayarların kayıtlarına gönderilmeye başlandı. Ve gün geldi bu sistem Türkiye'de denenmek istendi. Bölge zaten yıllardır bu amaçla sismik espionaj altındaydı. Nitekim gelişmeleri dikkatle takip edenler, depremde hemen sonra, Türk

Telekom'un Türkiye'nin sismik bilgilerini Pentagon'a ileten NATO Üssü'nün iletişimini nasıl kestiğini ufak puntolarla gazetelere düşen haberlerden hatırlayacaklardır. ABD'nin asıl hedefi, Kuzey Anadolu fay hattındaki deneyden elde edeceği tecrübe ve bulguları, San Andreas fay hattına uygulamaktı. Bu iş yine çok yüksek askeri gizlilik taşıdığından yürütme işi İsrailli uzmanlara verilmişti. Gerekli makine ve donanım gizlice denizaltılarla Gölçük Üssü'ne getirilerek oradaki, yeraltı, denizaltı korunaklarına kuruldu. Türk makamları durumdan detay bazda haberdar değildi. Deney başarılı olacağından sonunda kimse normal dışı bir şeyin olduğunu fark etmeyecekti. Bu amaçla "Gece Şahini Tatbikatı"nın Gece saat 03:00'te başlaması planlandı. Gece saat tam 03:00'te düğmeye basılacak ve "Gece Şahini" devreye alınacaktı. 1-2 dakika içinde de oluşturdıkları muazzam enerjiyle Marmara'nın altındaki tektonik tabakayı zayıf yerlerinden kırıp aylardır oluşan basıncı dışarı atacaklardı. Böylece büyük bir deprem önlenmiş olacaktı.

Ama o gece bir şeyler yanlış gitti doğa kendini yönetmek isteyenlerden bir kez daha intikam almıştı. 45 saniye süren deprem, beklenenin 10.000 kat üstünde bir güçle gelmişti. Zayıflayan ve titreyen elektrikler geri geldiğinde, gece saat 03:05'i gösteriyordu. Daha birkaç dakika öncesine kadar korunağın içinde şampanya patlatmayı bekleyenler, şimdi korkudan buz gibi donmuş, hareketsiz ayakta duruyorlardı. Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. On binlerce insan, çoluk çocuk, enkazın altında can çekişiyor veya cansız yatıyordu. Bu tarihin en büyük felaketi idi; hem de insan eliyle yaratılan...

İşte o andan sonra çantalardan çıkan "Q planı" çalışmaya başladı. İlk önce bölgedeki tüm haberleşme ve elektrik enerjisi felç edildi.

Kimsenin birbiriyle haberleşmesi istenmiyordu. Cumhurbaşkanı bile sabahleyin "Benim de telefonum kesikti," şeklinde garip bir açıklama yaptı. Cumhurbaşkanı ve Başbakan şaşkındı. Saatlerce "Üzgünüz" bile diyemediler. 4 dakika içinde İsrail Başkanı Barak ve Birleşik Devletler Başkanı Bili Clinton ile irtibat kuruldu. O anda İsrail'de Ben Gurion'un Lod askeri havaalanından 4 adet savaş uçağı, savaş uçağı eşliğinde 2 nakliye uçağı havalanıyordu. 2 dakika sonra da İsrail Deniz Kuvvetleri ve NATO Güney Deniz Saha Komutanlığı'na bağlı tüm birlikler DEFCON -4 acil durumuna geçirildi. Amerikan 6'nci filosuna bağlı gemiler de rotalarını İstanbul'a çevirmek için Pentagon'dan emir aldılar. Bu arada devreye Avrupa ülkelerin in liderleri de giriyor ve belki de onlardan da Türkiye için sözler alınıyordu. Yunanistan bile harekete geçirilerek Türkiye'ye karşı olan düşmanca tutumuna son vermesi sağlanıyordu. Tüm batı başkentleri hareket halindeydi, panik yoktu. Her şey kontrol ve koordinasyon altındaydı; bir tek Türkiye dışında. İsrail askerleri ve üst düzey subaylar o gece Gölçük'te ne arıyorlardı? Bu devir teslim töreni her yıl yapılan rutin bir ulusal törendi. Uluslararası bir kimliği yoktu. Bunun nedenini şimdi daha iyi anlıyoruz. Hiç kimse bugüne kadar hiç katılmadıkları bu devir teslim törenine neden katıldıklarını sormadı. Ya şaşkınlıktan, ya da telaştan, enkaz altında kaç İsrail askerinin öldüğü, kaçının yaralandığını da soran olmadı. O felakette kaç İsrail askerinin öldüğünü ne Genelkurmay yayınladı ne de İsrail böyle bir bilgiyi açıklamak nezaketinde bulundu. Herkese verdikleri imaj ise oraya bize yardım için geldikleri idi. Hemen bir hastane kurdu lar. Esas enkaz altındaki askerlerini ve önemli askeri malzemeyi çıkartarak götürmektir. Biz de "Bak şu İsrail'e helal olsun, hemen yardımımıza koştu" diyerek sevindik. Sabah saat 03:05 ile 06:30 arasında batıda bu hareketlilik yaşanırken bölgede de çok hızlı ve çok gizli askeri hareketlilik hâkimdi. Ancak herkes kendi derdine düşmüş olduğundan bu olağanüstü gizli operasyondan kimsenin haberi olmuyordu.

Böylece bu işi planlayanlar gecenin karanlığından da yararlanıp denizaltından parçaları yüzeye vuran Tesla makinesinin kalıntılarını toplayıp, yeraltı ve yerüstündeki tüm izleri yok etmeye çalışıyorlardı. Ve bölgeye son hızla gelen Rus araştırma gemisi dahi sabah saat 06:30'da bölgeye vardığında, havanın aydınlanmasıyla birlikte etrafta delil olabilecek tek bir cisim bile kalmamıştı. Denizaltında oluşan radyasyon anlaşılmasın, dibe çöken kalıntılar araştırılmasın ve patlama sonucu meydana gelen denizaltı krateri ve çukur ortaya çıkarılmasın diye bu bölge derhal askeri karantinaya alınarak dalışa yasak bölge ilan ediliyordu. Ancak bütün bu temizlikler yapıldıktan sonra Ecevit ve daha sonra da Demirel'in bölgeye gitmesine izin veriliyordu.

Amerika tüm imkânlarını seferber etti. Clinton Amerikan halkından Türkiye'ye yardım etmesini istedi. Kasım'da Türkiye'ye geleceğini ilan edip Ecevit'in de bu arada Amerika'ya (belki de binlerce şehidin diyetini konuşmaya) kendini ziyarete geleceğini haber verdi, ilk anda çok yadırgadığımız Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un "Yabancılarla tek bir hasta bile vermem," demesini, ABD Deniz Kuvvetleri'ne ait yüzer hastanede tek bir hastanın bile tedavi edilmediğini, 750 ton yardım malzemesiyle yüklü bir İsrail gemisinin üç gün süreyle gümrükte tutulmasını şimdi yadırgayabiliyor musunuz?

Kaynak:

Bu konu pek çok seyirciden mail olarak gönderilmiştir. Bu nedenle özgün internet sitesi adresi veremiyorum.

"SEVGİLİLER GÜNÜ" MÜSLÜMANLARA CAİZ DEĞİLDİR!

Sevgililer Günü (Valentine's Day) konusunun komplo teorilerinde - akıl oyunlarında ne işi var diyebilirsiniz. Bu gün, Hristiyan inancın motiflerinden birisi, üstelik Ortodoksların bile kutlamadıkları bir gün. Hal böyleyken, ağzını açan herkesin sanki istatistik yapmışlar da ve kesin sonuç almışlar gibi nüfusunun yüzde doksan dokuzu Müslüman dediği Türkiye'de neden kutlanıyor. Üstelik kadınların büyük kısmı eşleri-sevgilileri unuttu diye ya da dışarıda bir yerlerde masa ayırtmadı diye artık seni "nefyettim" diye de ferman salıyor!

Malum, Katoliklerde Valentine's Day diye bilinen 14 Şubat günü küreselleşmenin bir başka boyutu olsa gerek, Müslüman ülkelerde de "Sevgililer Günü" olarak kutlanmaya başladı, gittikçe de yaygınlaşıyor.

Siyasal İslamcı kesimin gazetelerinden birisi olan Yeni Şafak'ta bir köşe yazısı dikkatimi çekti, sizlerle paylaşmadan edemedim.

14 Şubat günü Türkiye genelinde geçen sene 1,2 milyonun üzerinde kırmızı gül satıldığını duyduğumda yadırgamadım. Çiçekçiler adına da sevindim de. Ama bastıran kış şartlarının çiçekçileri olumsuz etkilediğine de üzüldüm. Çünkü bir yıldır bugüne hazırlanıyorlardı.

Hayretimi mucip olan bir diğer husus da, aynı gün Ortodoks mezhebine mensup tanıdığım bir Hristiyan'a, Valentine's Day'de ne yaptığını sorduğumda, *"14 Şubat bizim günümüz değil, o*

Katolikler'in günüdür," diyerek 14 Şubat'ı kutlamadığını söylemesi idi. Hayretimi mucip olmuştu çünkü 14 Şubat'ı Hristiyan olduğu halde mezhep ayrılığından dolayı Ortodokslar bile kutlamazken, çok sayıda Müslüman o gün elinde kırmızı güllerle günün gereğini yerine getiriyordu!

Ben bugüne rağbet eden Müslümanların büyük çoğunluğunun, 14 Şubat'ın bir Hristiyan bayramı olduğunu bilmediklerini düşünüyorum. Medyadaki yayınların etkisinde kalarak sadece Sevgililer Günü olduğu için sevdiklerini hatırlama adına bir şeyler yaptıklarını tahmin ediyorum.

Dini bir gün olması ve kişinin inancını ilgilendirmesi nedeniyle "Ortodoksların bile kutlamadıkları bir gün hakkında Müslüman olarak bizim de bir görüşümüzün ve bakışımızın olması gerekmez mi?" diye düşündüm ve biraz araştırdım.

Tarihçesine baktığımda, putperest Romalıların sürülerini kurtlardan korumaları için tanrılarına kurbanlar kestikleri 15 Şubat Lupercalia Bayramı'nın sonraları sevgililer bayramına dönüştüğünü gördüm.

Rivayete göre, İmparator 2. Claudius savaşı olumsuz etkilemesin diye askerlere evlenmeyi yasaklar. Fakat Rahip Valentine bu yasağa uymaz ve sevgililer arasında gizliden gizliye nikah kıyar. Tabii çok geçmeden yasağı deldiği ortaya çıkar ve idama mahkûm edilerek hapse atılır.

İmparator bir putperesttir. Valentine ise tevhit inancı üzere bir mümindir. İmparator, Aziz Valentine'e Hristiyanlığı bırakıp Roma'nın tanrılarına tapması karşılığın da kendisini affedeceğini teklif eder. Valentine dininde kalmakta ısrar edince miladi 270 yılında 14 Şubat'ı

15 Şubat'a bağlayan gece idam edilir.

Hristiyanlık yayılıp Avrupa'da kabul gördükten sonra 496 yılında da Papa Gelasius, Aziz Valentine'i onurlandırmak için 14 Şubat'ı Valentine Günü ilan eder.

Ancak Valentine gençleri gınahtan kurtarmak için nikâh kıyarak ilişkileri meşrulaştırırken sonraları onun adına kutlanan günde ilişkilerin gayri meşru (kızların isimlerini birer kâğıda yazıp masa üzerindeki bir sepete koymaları, delikanlıların da kura çekerek paylarına düşen kızlarla birlikte olmaları gibi) mecralara aktığı görülür hatta bir ara gençlerin ahlâkını ifşad ettiği gerekçesiyle din adamlarının teklifiyle İtalya'da yasaklanır.

Fakat 14 Şubat, 1880'lü yıllardan sonra da Sevgililer Günü olarak Batı'nın toplumsal bir olayı haline gelir. Sevgililer birbirlerine kırmızı güller hediye ederler ve kutlama kartları gönderirler.

Hülasa Sevgililer Günü diye bilinen 14 Şubat, Katolik dünyasının dini bayramlarından biridir.

Allah katında hak din İslam'dır (Âl-i İmran, 19) ve Allah katındaki İslam'dan başka hiçbir din makbul değildir (Âl-i İmran, 85). Dolayısıyla hak din mensupları başka dinlere ait bayramları kutlayarak onlara dini konularda benzemekten kaçınmak durumundadır. Hz. Peygamber de dini inanç, örf, dini kisve, dini davranış, ibadet ve dini âdetlerde başka din mensuplarına benzemekten bizleri sakındırmıştır.

Tevhit inancına sahip bir Müslüman'ın hak katında makbul olmayan inançlara simge olmuş her şeyden uzak durması, inancının duruluğunu koruması için gereklidir.

Tabii ki, benzemekten kaçınmak sadece dini konulardadır, yoksa hiçbir zaman ilim ve teknolojinin ve diğer çağdaş gelişmelerin reddi anlamında değildir.

Hristiyan olduğu halde bir Ortodoks bile kendisine ait olmayan bir günü kutlamayarak duyarlılık gösterirken bir Müslüman neden aynı duyarlılığı göstermesin ki?!

Ayrıca inancımıza göre kadın ile erkek arasındaki sevgi ve aşka dayalı ilişkiler nikâh varsa meşrudur. Sevgililer Günü'nde daha ziyade nikâhsız ilişkiler öne çıkmaktadır (İtalya'da bir zamanlar yasaklanmasının temelinde de nikâhsız ilişki yatmaktadır). Valentine's Day'de hatırlanan sevgi eşler arasındaki meşru sevgi ise bu bir Katolik için gayet normaldir. Ama Müslüman çiftlerin birbirlerine gül ya da hediye vermeleri için Katoliklere ait Valentine's Day'i beklemeleri gerekmez ki!

Küreselleşmenin gereği olan ticari hareketlilik için Sevgililer Günü'nü beklemeye gerek yok, her gün kırmızı gül alırsınız. Eğer maksat başkaysa, yani Müslümanlar Ortodokslar ile Katolikler arasına nifak sokmak istiyorsa durum değişir. Gül sayısı ile orantılı olarak aritmetik değerlendirme yapıldığında Türkiye'deki gizli Katolikler ortaya çıkmış olur. Demek ki bu halkın yüzde 99.9'u Müslüman değil! Üstelik gizli kardinallerden birisinin de Türkiye'den ABD'ye göçe zorlanmış ve orada gönüllü mahpus olarak yaşayan bir Müslüman ve Türkiye cumhuriyeti vatandaşı olduğu iddia ediliyor... Okuma Kaynağı:

Resul Tosun, Yeni Şafak Gazetesi, 14 Şubat 2004.

İMAR BANKASI OPERASYONU, TÜRK KÖKENLİ SERMAYEDARLARA GÖZDAĞI OLARAK YAPILDI

Yumurta ile taş çarpışınca kırılan yumurta olur.

Türkiye'de demokrasi, çektikçe uzayan lastik gibi bir şey olduğu düşünülüyor. Gerilimler yaratılıyor, yumuşatılıyor, zaman zaman en üst noktaya çıkarılıyor. Özellikle siyasi kanat, adına gerilim stratejisi denilen bir strateji uyguluyor.

Bu yeni mi başladı? Hayır bu yeni başlamadı. Anımsanacaktır; 2002 seçimleri sonrası Meclis'in açılışında Bülent Arınç'ın eşinin başörtüsüyle, daha doğrusu türbanıyla katılması isteği sonucu ortaya çıkan bir gerginlikti. O, bir süre devam etti. Onun ardından geline süreçte YÖK ile ilgili çok ciddi bir şekilde günümüzde bile devam eden gerginlik yaratıldı. Hemen bunun öncesinde cumhurbaşkanıyla hükümet arasında özellikle bir dizi yasayla birlikte orman yasasıyla ilgili olarak yaratılan gerginlikti. 2004 yılına girerken Meclis'te duvarda asılı duran, mareşal üniformalı Atatürk fotoğrafı bir AKP'li milletvekilini çok rahatsız etti. Tartışmalar uzayıp giderken, bu milletvekili gazetelere de yansıyan şu sözleri söyledi: *"Ben bu söylediklerimden dolayı pişman değilim. Özür de dileyecek halim yok."* Eğer gazetelere inanılırsa aynen böyle demiş vermiş.

Kıbrıs'taki referandum ve AB konusundaki tartışmalarda neredeyse memleket ikiye bölünüyordu. Hatta bölündü de, bu durum bugün de devam ediyor. "Biz çatışmasız hiçbir sorununu çözemeyen ülke haline geldik," bu, gazeteci İsmet Berkan'a ait bir ifadedir.

İmar Bankası'na el koyan hükümet bir dizi operasyon başlattı ve aradan aylar geçtiği halde hesap sahiplerinin parasını ödemedi. İnsanları inletiler ve neden sonra ödemeler başladı. Mudilerin parasını dört yıla yayıp pula çevirerek ödeme takvimi yaptılar.

İmar Bankası olayını ortaya koyan *komplo teorisi* şu: "Buradaki asıl mesele Rumelili Türk kökenli ekonomi gruplarının çökertilmesidir." Kısacası burada etnikçilik yapılıyor.

Bu açıdan baktığımızda, ortaya çıkan komployu doğru okumak gerekiyor: Ulusal ekonomi çökertilmeye çalışılıyor. Ulusal ekonomi çökertilirse ne olur? Ulusal ekonomiden beslenen ulusal ordu zayıflatılır. Ulusal ordu zayıflatıldığında da, ulusal ordu, bekçisi olduğunu iddia ettiği ulus-devletin çözülüşüne seyirci kalır. Zaten ulusal devletin çözüldüğünü de sürekli olarak dile getiriyorlar.

Hasan Celal Güzel kendisiyle yapılan bir röportajda şunu söylemişti: "Fevzi Çakmak'tan günümüze benim gördüğüm en demokrat Genelkurmay başkanımız şimdiki son başkandır."

Bu konuyu noktalamadan önce, günümüzden yaklaşık 2500 yıl önce Çin'de uygulanmış olan bir strategemi sizinle paylaşmak istiyorum:

"Kendi gücün sınırlı ise düşmanın gücünü ödünç almalısın. Düşmana zarar veremiyorsan onu kendi hançeriyle vurmaya denemelisin. Hiçbir generalin yoksa düşmanın generalini ödünç al. Hiçbir şey yapamıyorsan hareketsiz kal. Hiçbir çıkış yolun yoksa düşman eliyle amacına ulaş."

AB 250 MİLYON EURO PROJE DESTEĞİNİ HANGİ ŞARTLARDA VERİYOR?

AB Genel Sekreterliği Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü devlete bir rapor gönderdi. Bunu Habertürk'te 14 Temmuz 2004'te (Arı Hareketinden Kemal Köprülü'nün katıldığı bir programdı) izleyicilerle paylaştığımda şunu söylemiştim; Duyacaklarınıza inanamayacaksınız.

Rapor şuydu: 250 milyon Euro, proje desteği verilecektir. Dikkat ediniz Türkiye için azıcık bir paradır bu... Proje için bütçe çıkartılmış ve devlete diyor ki: "Ben bütçeye destek için bu parayı vereceğim..."

Bu kadar az miktarda destek kredisi için öne sürdüğü koşullar nelerdir: "Bölgesel farklılıkları giderin," diyor. Eğer, bölgesel farklılıktan, "Doğu ile Batı arasında fark oluştu, Güneydoğu ile Doğu Anadolu Bölgesi Batı bölgelerine göre daha geri kaldı, o halde buralarını kalkındıralım" dendiğini düşünüyorsanız, çok yanılıyorsunuz demektir. Çünkü raporun devamında, bölgesel farklılıkla kastedilen şeyin etnik gruplar olduğu anlatılıyor. Etnik gruplar sayılarak bunların daha farklı güç aktörleri olarak ortaya çıkarılması tavsiye ediliyor.

Sözümona Türkiye Cumhuriyeti üniter bir devlet, bağımsız bir devlet, bir ulusdevlet... Ama 250 milyonluk bir geliştirme projesi için muhatap olduğu dayatmaya da söz söylemeyen ses çıkarmayan bir devlet. Kimileri buna "TeCe" diyor ama kimseden ses çıkmadığına göre bu, kabul görüyor demektir.

Programdaki 2. maddede ise, "seçtiğim adamlarla bu projeyi yürüteceksin" deniyor.

Türkçesi aynen şöyle olan üçüncü madde: "Seçeceğim adama siyasi değişim olsa bile dokunulmayacaktır." İşin ilginç yanı, proje koşulu diyor ki: Gösterdiği yere "seçtiğim adamı" atayacaksın. Atanacak yerler ile atanacak kişilerin adları yazılmamış ama adrese teslim olacak şekilde tanımlanmış.

Bunun ardından genel ilkeler sıralanmış. Genel ilkelerin 1. maddesi şu: "Bu parayı sen alamazsın." Dikkat ediniz sen diye hitap ettiği Türkiye Cumhuriyeti Devleti!

Bu anlatılan ışığında mera k ediyorsunuzdur, 250 milyon Euro gibi azıcık bir para hangi projeye gönderiliyor, bu kadar onur kırıcı dayatmalarda bulunuluyor da, bunlar hangi projelerde kullanılacak? Projeler nasıl tanımlanmış?

Tanımlanan projeler şunlar: 1. Şanlıurfa içme suyu projesi (İngilizcesine bakarsınız su içme projesi), 2. Fener'in rehabilitesi projesi (diyor ki, Fatih Belediyesi'ne bu proje için para çıkarılacak), 3. Marmara deprem rehabilite programı. Bunun ardından birkaç tane daha program tanımlanmış.

Buradaki 1. madde son derece önemli, çünkü burada etnik gruplar tanımlanarak, bu proje için para gönderileceği söyleniyor. Bunun öteki anlamı nedir? Bunun öteki anlamı şu: "Sen güya bağımsız bir devletsin ama ben senin bu niteliğini hiç dikkate almıyorum, böyle bir şeyi tanımıyorum. Sen inkâr edebilirsin ama ben, bu tür etnik ayrılıkları ortaya çıkararak, ileride geliştireceğim stratejilerle seni bölmenin eşiğine getiriyorum."

Bu projenin destek koşullarına bakınca, Sevr'i sürekli gündemde tutan bir avuç insana haksızlılık edildiğini düşünüyorum. Ya da başka bir deyimle Sevr'i sürekli gündemde tutmaya çalışan bu insanlar haklı hale gelmiyor mu?

Bu 250 milyonluk destek projesi kavramın tam karşılığı ile bir "komplo".

Eğer bu bir komplo ise teorisi nerede? Teorisi de çok basit ve anlaşılabilir olarak şöyle: "AB Türkiye'nin parçalanmasını istiyor. Ya da Türkiye'nin parçalanmasına dönük olan projeleri geliştirecek demektir."

Yine bu programda şu ifadeler de var: "İşleyiş sürecini biz, adım adım takip edeceğiz."

Yani işleyiş sürecinin adım adım fotoğrafını çekeceğiz. Bütün bunlar niçin yapılıyor. Yalnızca 250 milyon Euro destekle me kredisi için...

KORKAK TAVUK OYUNU

Yaşı uygun olanlar hatırlar, uygun olmayanlar nasıl olsa bir gün televizyon ekranlarında rastlarlar. 1954 ya da 1955 yılı yapımı bir film vardı; adı, "*Asi Gençlik*"ti. James Dean başrolü oynuyordu, adını şimdi çıkartamıyorum, Türkçe söylenişiyle adı Buz olan bir rol arkadaşı vardı. Bunlar bir iddiaya tutuşmuşlardı, otomobille hızla uçurumun kenarına kadar geleceklerdi. Ancak bu yürek isteyen bir iştir. Uçurumdan aşağı yuvarlanarak yaşamını yitirmek en büyük tehlikedir. Bunu göze almak ya da almamak iki asi genç arasındaki oyunun temelidir. Uçurumun kenarına gelen otomobilin kapısını açıp kendisini yana fırlatarak kurtuluyor. Bundan ürküp yan yolda "kumardan" vazgeçen ise "korkak tavuk" oluyordu.

Filmin içinde yer alan bu oyun, aslında strateji derslerinde uygulaması anlatılan bir "oyundur". Son iki yıldır bu oyun, bizim memlekette çok sıkça oynanır oldu.

Hiçbir sorunu kaos yaratmadan, hiçbir sorunu kaos ortamı na sürüklemekten bırakın çözme, tartışamıyoruz bile. 2004 yılı içinde TÜSİAD'ın iki kez çıkışı oldu (2005 yılı Mart başında da bir çıkış yaptı), hükümetle aralarında önemli bir gerginlik yaşandı. YÖK nedeniyle uzun bir süre gerginlik yaşandı. Meslek liseleri bahanesiyle İmam Hatip Okulları konusunda ağır bir gerginlik yaşandı. 29 Ekim töreni nedeniyle davetiye gerilimi yaşandı. Gerçi o çok yumuşatılmaya çalışıldı, yumuşatılması için" günlerce çok çaba harcandı, ama ekranların ve haberlerin birinci konusu olmayı sürdürdü. Cem Uzan ile Recep Tayyip Erdoğan arasındaki "gücün kaynağı" ve güçlünün gösterilmesi kavgasında yaratılan gerginlik, İmar Bankası mudilerini perişan etti.

Yukarıda saydığım gerginlik kaynağı aktörler arasında hep "korkak tavuk" oyunu oynandı, durdu. Fakat buradaki oyunda, "*Asi Gençlik*" filminin tersine, oyuncular birbirlerine karşı tek şeritli yolda son hızla otomobil sürüyorlar. Bu durumda kaç olasılık yaşanabilir? Üç olasılık var, birincisi, bunlar hız kesme den gelecekler, çarpışacaklar, ikisi birden ölecek ya da ağır yaralanacak. İkincisi, ikisi birden yarı yoldayken frene basacak, hayatları kurtulacak. Üçüncüsü de, birisi hız kesmeden yola devam ederken, ötekisi, korkak tavuk olmaya razı olup son anda frene basacak. Felaket sonuçlardan birisi, son âna kadar frene basmadan ötekisinin üstüne harekete devam edip çarpışma ânında kendisini otomobilden dışarı atıp, çarpışmayı engellememektir. TIR kullanan Erdoğan taksi otomobili kull anma zorunda bıraktığı Cem Uzan'a bunu yaptı.

Öteki gerginlik konularına dikkat edilecek olursa, aktörler den birisi geriyor geriyor, kırmızı hatta geldiğinde bırakıyor, dönüyor, bir bakıyorsunuz başka bir aktöre bırakmış o sürdürüyor. Bu taktiği en çok "imam hatipler" konusunda uyguladılar.

İmam-Hatip Liseleri meselesinde bakan Hüseyin Çelik kararlılık ve gözü karalıklarla davayı sürdürüyor. Önce Başbakan başlatıyor, yolun bir noktasında sürücü değiştirilerek kamuoyu nun önüne geliyorlar. Germe stratejisi uygulanırken Başbakan geriye adım atıyor. Buna ülke dayanır mı, aktörler dayanır mı, bu bir kararlılık meselesidir. Yukarıdaki korkak tavuk oyununda olduğu gibi aksi istikametlerden geliş söz konusuysa, doğal olarak taraflardan birisi ağır yara alacaktır. İkisi birden kararlıysa olan ülkeye oluyor, olmaya da devam edecek.

Doğru olan nedir?"

Burada doğru olan, matematik aklı egemen kılıp, bu gerginliği hiç yaratmamaktır. Ama taraflardan birisinin dünyaya bakışı yani ideolojisinde bu varsa, bundan dönüşü olmayacaktır. Bu nedenle, gerginlik konusunun alt unsurlarını doğru saptayıp, problemi çözmeye çalışmak en doğrusudur. Ama problemin kopmaz asli unsuru iseniz, problemi çözme şansınız yoktur.

Köy Enstitüleri CHP eliyle açıldı, İsmet İnönü hükümetleri milli eğitim bakanları eliyle kapatıldı. İmam Hatiplerin açılışı 1951 yılında başlar. Süleyman Demirel'in başbakanlığına kadar ülkenin gereksinimi ölçüsünde açılırken, inancın siyasette oya dönüştüğünü keşfetmesiyle birlikte önü alınamaz ölçüde çoğaltılır. 12 Eylül Atatürkçüleri tarafından da onlarcasının açılmasında hiçbir sakınca görülmez. Necip Fazıl'ı seksen yaşındayken hastane raporuna rağmen hapse göndermekte tereddüt etmeyen Kenan Evren, bu kişinin temsilcisi olduğu düşüncenin okullarını açmakta da hiç tereddüt etmemiştir. Kısacası Atatürkçülüğün yok edildiğini öne süren generaller iktidara gelip, imam hatip okullarının açılışını hızlandırdılar. Dolayısıyla o günkü milli eğitim anlayışı ile bugünkü arasında fark nedir, sorusuna ne yanıt verilebilir?

Madem ki bir oyunla başladık, oyun teorisiyle de kapatalım. Oyun teorileri bu insanların ürettiği her problemi çözer mi? Hayır, oyun teorisi sorunları çözmez, bize nasıl düşünmemiz gerektiğini öğretir.

Türkiye'de uygulanan eğitim öğretim sistemi zaten aklı kullanmayı engelleyici bir sistemken, üstüne aklı kullanmayı yasaklayan bir sistemin öğreticisi olan imam hatipler okullaşma sisteminde ayak diretmenin gideceği hedef neresidir?

Meclis Başkanı B.Arıncı bir anket yaptırmış, oradaki bazı sorular abuk sabuk bulunmuştu. Kimler laik, kimler dinli, kimler inançlı gibi sorulardı bunlar...Uzun yıllar birileri aklı kullanmayı istememiştir, ne yazık ki, bu kişilerin başında, da çoğu kez milli eğitim bakanları gelmiştir.

Bu komplo teorisini noktalarken, bir boşluğu sizin doldurmanız istenmektedir. Eğer bir korkak tavuk oyunu oynamayı planlarsanız aşağıdaki kişilerden kimleri oynatırdınız.

Başbakan, Meclis Başkanı, Milli Eğitim Bakanı, TÜSİAD Başkanı, Genelkurmay Başkanı... Seçeceğiniz aktörün, gerilimi hangi noktaya taşınmasını isterdiniz? Ölüm ya da kurtuluş!

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM TEKNOLOJİ VE YERALTI KAYNAKLARI

COĞRAFYA SAVAŞMAK İÇİNDİR

Hiç tartışmasız ekonominin günümüz dünyasında çok önemli bir yeri vardır ancak klasik unsurlara dayalı parametreler gücü açıklamaya devam etmektedir. ABD'nin yapmakta kararlı olduğunu açıkladığı İran operasyonu; Irak'taki işgal; Afganistan'a müdahale; Filistin - İsrail çatışmaları, Çeçenistan sorunu, Avrasya yeraltı kaynakları için verilen mücadele, temel bir yaklaşımın daha uzun yıllar jeopolitik açıklama unsuru olacağını göstermektedir. Coğrafya savaşmak içindir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla sona eren *Soğuk Savaş* sonrası dönemde Avrasya siyasi coğrafyasında ve güç dengelerin de önemli değişiklikler oldu. Rusya "süper güç" niteliğini kaybederken ABD "hipergüç olarak" lider haline geldi.

Ülke ve ittifakların politika ve strateji oluşturulmasında etken aktör olarak kullandıkları jeopolitik tanımı da değişmektedir. Bazı ülkelerin bulundukları coğrafya tarih boyunca belirleyici olmuştur. Ya savaşlar buradan başlamıştır ya göçler ya da ihtilaller.

İnsanlık tarihi boyunca toplumsal yaşamda ve toplumlararası mücadelelerde coğrafyanın önemi bilinerek hareket edilmişti. İskender, Anibal, Sezar, Cengiz, Attila gibi anakaralararası seferler yapan liderler harekete geçmeden önce hedef ülkelerin ve aradaki coğrafi bölgelerin özelliklerini araştırıp buna göre harekât tarzı belirlemişlerdir. Hiç kuşkusuz bu, bugün anladığımız anlamda "jeopolitik" analiz değildi. Zaten bu konunun bilimsel tarzda ele alınışı yirminci yüzyıldadır.

Klasik olarak tanımlama yapmak gerekirse jeopolitik hükmetme görüşüdür, hükmetme ve iktidar olma bilimidir. Ancak günümüzde bazı analistler farklı tanımlama yapmaktadır. Jeopolitiğin yeni bir bilim dalı oluşu nedeniyle doğru öğrenilmeden tanımlar, çözümlemeler yapılırsa kaçınılmaz olarak polemiklere yol açılmaktadır. Günümüzde bazı bilim adamları jeopolitiği kullanarak etnik çatışmalara zemin yaratabilir ya da kültürel haklar konusunu sorun haline getirebilirler.

Pascal Boniface jeopolitiği uluslararası ilişkilerde tarafların genel yaklaşımlarını ortaya koyan ilgili aktörlerin satranç hamlelerini analiz etmeye yarayan bir sistem yaklaşımı olarak açıklamaktadır. Ünlü Fransız coğrafyacı *Yves Lacoste*, günümüzde jeopolitik teorilerden daha çok "jeopolitik problemler" olduğunu ve bu problemlerin olabildiğince objektif olarak sergilenmesi gerektiğini ve bu amaçla yegâne yöntemin; oyunları, gelişmeleri, birbirine zıt argümanlara sanıp güçleri ve liderlikleri olduğu gibi ortaya koymak olduğunu iddia etmektedir. *Lacoste* bunu söylerken 1980'lerin ortasından itibaren ekonominin merkeze konmuş olmasını göz önünde bulundurmaktadır.

ABD'li önemli stratej *Zbigniew Brzezinski* açıkça; "*Avrasya'ya egemen olan dünyaya egemen olur,*" demektedir. 1990'lı yıllarda oluşan jeokültür kavramı *Samuel Huntington'un* tezi ile jeopolitik tartışmalara yeni bir boyut getirdi. Bu teze göre 21. yüzyılda kültürler çarpışacaktır. Dikkat edilirse kültürler (medeniyetler) arası farklılık bir çatışma argümanı olarak ortaya konmaktadır.

Günümüzde tüm analizlerde ekonomi önemli bir yere sahiptir. *Eduard Luttvak*, "Devletler arasındaki eski rekabet şimdi jeoekonomi diye adlandırdığım yeni bir biçim aldı," diyerek konuya açıklık getirmiştir. Yani jeoekonomi, çatışma mantığının ticari alana taşınmasıdır ve jeoekonomi jeopolitik için önemli bir açılım ifade etmektedir..

Ekonomi ve jeopolitik arasındaki ilişki çok ciddi platformlarda tartışılmaktadır. Bölgesel jeopolitikte, ekonominin önemli bir yeri ve gücü vardır. Bugün iç jeopolitik, ideoloji, insan hakları, çevrenin korunması, çokkültürlülük gibi yeni yaklaşımlar söz konusudur ve jeopolitiğin tanımlanmasında kullanılmaktadır.

İnternet ve elektronik bankacılık başka bir deyişle elektronik para dolaşımı coğrafi sınırları ortadan

kaldırmıştır ve bir tür iletişim ağıları coğrafyasından söz edilmektedir.

Sonuç olarak, jeopolitik, ortaya atılan yeni kavram ve oluşumlarla bölgesel ve iç jeopolitiğin yanı sıra dünya jeopolitiğini de gündeme getirmiştir ama hâlâ aynı ideolojiler bile bir karış toprak ya da bir ırmağın sınır değişimi için savaşmaktadır. Hiç tartışmasız ekonominin günümüz dünyasında çok önemli bir yeri vardır ancak klasik unsurlara dayalı parametreler gücü açıklamaya devam etmektedir. ABD'nin yapmakta kararlı olduğunu açıkladığı İran operasyonu; Irak'taki işgal; Afganistan'a müdahale; Filistin-İsrail çatışmaları, Çeçenistan sorunu, Avrasya yeraltı kaynakları için verilen mücadele, temel bir yaklaşımın daha uzun yıllar jeopolitik açıklama unsuru olacağını göstermektedir. Coğrafya savaşmak içindir.

NEDEN PETROLÜMÜZE SAHİP ÇIKMALIYIZ?

Petrol demek hareket demektir. Hareket demek hayat demektir. Hareketsiz kalmak ölümdür. Petrolsüz kalmak ölüm demektir.

Dünyayı hayali olarak yaratılan petrol fiyatları mahvetmiştir.

Kamyonların, gemilerin, trenlerin hareket edememesi, ulaşımın durmasıdır. Ulaşım durmasının anlamı ise mahsulün tarlada kalması, hastanın hastaneye yetişmemesi, işçinin, memurun evinde mahsur kalması ve henüz batmayan üç-beş fabrikanın da kapanması demektir. Milletimizin bunu içinde yaşadığımız günlerin en önemli gerçeği olarak algılaması mecburiyeti vardır. Elit milletimizi kısılcına iyice almıştır. Tarım yok olmak durumuna getirilmiştir. Ana besin maddeleri ithal edilmektedir. Hayvancılık öldürülmüştür. Küçük sanayi batmıştır. Büyük fabrika ve işyerlerinin bir kısmı batmış, bir kısmı yurtdışına kaçmış ve bir kısmı da Elitin mülkiyetine geçmiştir.

Son vuruş halkın elinde kalan son döviz de toplandıktan sonra Borsa'nın 4 binlere düşürülmesiyle yapılacaktır. Ve maalesef bu vuruşa da çok zaman kalmamıştır. Kurtuluş ümidimiz hâlâ vardır ve bu kurtuluş bütün gücümüzü üzerinde oturduğumuz çok zengin petrol rezervlerinin bir an önce kullanılmaya başlamasıyla mümkündür. Her ferdin bunu istemesi, bu yolda mutlaka gayret içinde olması gerekir. Kısacası devlet ve millet olarak son kuruşlarımızı bile petrolün bulunup işletilmesi için seferber etmek mecburiyetindeyiz.

Petrol ilk kez 19. yy. ortalarında bulunup işletilmeye başlamıştır. Taşıtlarda yakıt olarak kullanılmasıyla da büyük bir pazar ürünü haline gelmiştir. Son 150 yılın harplerinin tamamı yakını petrol yüzünden çıkmıştır. Petrol üreten ülkeler neredeyse hiç rahat yüzü görmemiş, savaşlar ve iç çatışmalardan an kurtula mamışlardır.

Toprakları elinden koparılan, petrol bölgelerine türlü hilelerle el konulan Osmanlı için devrin ABD Başkanı Wilson; "Osmanlı yıkılmak mecburiyetindeydi" diyor ve bu yıkılışın sebeplerinden birisinin de petrol olduğunu gayet tabii anlayanlara söylüyordu. Bu sözün benzeri daha değişik bir üslupla bir önceki ABD Başkanı Clinton tarafından Türkiye ziyaretinde Atatürk'ün meclisinde büyük deha,engin bilgi ve kültür hazinesi sahibi milletvekillerine hitaben yapılan konuşmada "20. yy.'ı Osmanlı İmparatorluğunun yıkılması belirledi, 21. yy.'ı da Türkiye'nin tutumu belirleyecek," şeklinde

söylendi. Yani 1960'lı yıllarda barış gönülleri vasıtasıyla toplumsal haritanızı çıkartıp, etnik ve bölücü tohumları attık, 1970'li yıllarda sizi sağcı ve solcu kamplara bölerek vuruşturduk, 1980'li yıllarda tüm toplum yapınızı yozlaştırarak kanunlar da dahil olmak üzere değiştirdik ve Dünya Bankası'nda yetiştirerek size gönderip başbakan ve cumhurbaşkanı yaptığınız adamımızla küreselleşmenin (köleleşmenin) altyapısını hazırladık, PKK ile ülkeyi bölünme aşamasına getirdik, 1990'lı yıllarda Sivil Toplum Örgütü adlı ajan ordularımızla ülkenizi Kürdistan, Lazistan (Pontus) ve Türkiye adı altında üç parçaya bölme hazırlığını ve şartlarını tamamladık ve tüm bunları da sahibi olduğunuz dünyanın en zengin petrol yatakları için yaptık demek isteyecektir. Türk halkının büyük bilgi ve irfan sahibi vekilleri Clinton'un bu sözlerini çok ince bir şaka ve nüktedanlık örneği kabul etmiş olacaklar ki, onu ayağa kalkarak ve dakikalarca alkışladılar.

Irak, İngiliz Eliti'nin petrol için kurduğu tipik bir devlettir. Osmanlı'dan koparılan Ortadoğu topraklarında kurulan İsrail hariç bütün devletlerin sınırları masa başında ve cetvelle çizilerek belirlenmiştir. Irak devleti kurulduğundan bu yana, ya iç kargaşalar ve darbeler, ya savaşlar, ya da kral ve devlet adamlarının suikastlar sonucu öldürülmesini yaşamıştır.

İran, petrolü dolayısıyla önce İngiliz ve Rusların rekabetini, İran'da gerçekleştirdikleri darbeleri yaşamış, hanedanın sahibi Türk asıllı Kaçar ailesi, Yüzbaşı Pehlevi tarafından düşürülmüş, birçok başbakan da petrol sebebi ile katledilmiştir.

Bakü petrolleri Rus, Alman ve İngilizlerin her zaman ilgisinin odağı olmuş, 1. Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı'nın müttefiki Almanya, Osmanlı'yı atlatarak Bakü'yü işgal etmiştir. Rus İhtilâli'nde Elit'in ABD ve Avrupa bankerlerinin Bolşeviklere büyük para yardımıyla muhakkak ki petrolün de çok önemli etkisi vardı.^{1[1]} Nitekim Ruslar Bolşeviklerle uğraşırken, Bakü'den uzak tutulmuşlardır. Aynı anda Çarlık kuvvetlerine de yardım etmeye devam eden İngiliz Eliti Bolşevikleri oyalıyor, böylece İngiliz Elitinin desteğiyle de Azerbaycan devleti istiklalini ilan etme imkânını buluyordu.

Azerbaycan'ın Sovyet boyunduruğundan kurtulduğu 1991 yılından sonra seçimle işbaşına gelen Ebulfeyz Elçibey, Azeri Petrolleri Konsorsiyumunca tespit edilen Türkiye'nin %12,5 olan hissesini, %25'e çıkarınca bir darbe ile cumhurbaşkanlığından uzaklaştırılmıştır.^{2[2]} Ceza olarak Türkiye'nin hissesi %1,5 'e düşürülmüş, bilahare %6,5'e çıkarılmıştır.

Dünya politik dengelerini belirleyen enerji sorunu, Karadeniz'in altına boru döşenmesinin teknik olarak imkânsızlığına, döşenebilse bile bu döşenen petrol borularının iç yüzeylerindeki negatif elektriklenmenin çok küçük deliklerin oluşmasına sebep olacağı ve bu deliklerin her türlü teknikle hiçbir türlü tamir edilemeyeceği gerçeğine rağmen, Türkiye'nin de ortak olduğu irrasyonel "Mavi Akım" projesini, milyonlarca doların heba edilmesi pahasına rağmen başlatmıştır.

Romanya, Meksika, Venezüella, Libya sahibi oldukları petrolleri sebebiyle son yüzyıl içinde birçok ağır sorunlarla karşı karşıya bırakılmışlardır. Mısır 25 Haziran 1951'de petrol taşımacılığı için büyük önemi olan Süveyş Kanalı'nı millileştirmiş, bunun üzerine Elitin hâkimiyeti altındaki İngiliz ve Fransız birlikleri Mısır'a saldırmışlardır.^{3[3]}

Petrolün ne denli önemli olduğunu en güzel Churchill'in Avam Kamarası'nda söylediği şu sözü belirtir: "*Bir damla petrol bir damla kandan kıymetlidir.*"⁴⁴ Bir devir dünya politikalarının baş aktörü Elit Henry Kissinger, petrolün en önemli stratejik madde olduğunu söylemiştir.

1

"Non dare cali it conspiracy," Gary Ailen, Buccaneer Books Inc. 1976.

² "Boru Hatları Meşeleri", Hüseyin Adıgüzel, **Orkun** Dergisi, Şubat 2001, sf. 36.

³ "Petrol Fırtınası", Raif Karadağ.

Önceleri 3 dolar olan petrolün fiyatı sırasıyla 11,5 -12,75-34 ve 40 dolara kadar yükseltilmiştir. 1973 yılında petrol fiyatları yüz de 370 oranında yükseltilmiştir ve böylece Elit petrol silahını "Yeni Dünya Düzeni"nin yeni stratejilerinin devreye sokulması için harekete geçirmiştir. Dünyayı bu hayali olarak yaratılan petrol fiyatları mahvetmiştir. Tüm dünya ülkelerinin her bakımdan petrole bağımlı olduğu bu devirde Elit yarattığı bu sıkıntı ile gelişmiş adı verilen Avrupa ve Japonya'da ekonomik sarsılma başlatmış ve ciddi finansal ve ekonomik operasyonlar gerçekleştirmiştir. Bu operasyonlar vasıtasıyla 90'lı yıllarda şirket evlilikleri sonucu Mercedes vs. gibi büyük firmaların kontrolünün veya mülkiyetinin Eli te geçmesi sağlanmıştır.

"Azgelişmiş" ya da kandırmaca tabiriyle "gelişmekte olan ülkeler"i ise Elit 1944 yılında hayata geçirdiği IMF ve Dünya Bankası adlı kuruluşlarıyla borç kışkacına almış, milli (ulus) devletlerin tasfiyesine yönelmiştir. Nitekim bu borç kışkacı dünyanın birçok ülkesinde daha önce vuku bulduğu gibi ülkemizde de 200 milyar doların üzerine çıkmış, toplanan vergiler borçların faizlerini ödemeye yetmemeye başlamış, zorla şoka sokulan ülkemizde bu durumunun müsebbibi olan Elitin organları IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü vs., üstelik de kurtarıcı rolüne soyunabilmişler, yine bir Elit üyesi olan kendi adamlarını hükümete "Ekonomiden sorumlu bakan" sıfatıyla sokmuşlardır. Yani ciğer kediye, kuzu kurda teslim edilmiştir.

Petrol

Petrol ismi Latince petra=taş ve oleum=yağ kelimelerinden oluşturulmuştur. En çok Mezozoik (%70), sonra Neozoik (Tersiyer, %20) ve en azda Paleozoik (%10) dönemlerde bulunur. Petrol kapanlarının oluşumu kıvrımlarına, faylanma veya kırılma sonucudur.^{5[5]} Kapan tipleri ise antiklinaller, faylar, diskordanlar, resifler olarak adlandırılırlar.^{6[6]} Türkiye'nin petrollerinin çoğu fay hatlarında bulunmaktadır.

a.g.e.

⁵ "Petrol Stratejisi", Prof. Dr. Ekrem Göksu, İTÜ Kütüphanesi, Sayı 1091,

sf. 63.

⁶ a.g.e., sf. 60.

Petrole her seviyede rastlanır. Eski metotlarla yapılan çalışmalara göre petrolün %52'si 1000-2000 m derinlikte, %34'ü ise 2000-3000 metrede tespit edilmiştir.^{7[7]} 1970 yılına kadarki sondaj makinelerinin elverişli olmaması, rakamların böyle olmasının sebebidir. Oysa ki en son ve güvenli metot olan uydu vasıtasıyla yapılan araştırmalar bu bilgileri kökünden değiştirmiştir.

Eski araştırma metotları manyetik, gravite ve sismiktir. Yeni metotlar ise uzay (uydu), uçak ve radardır. En güvenilir metod olan uzaydan uydu vasıtasıyla yapılan araştırmalarda yerkürenin derinliklerinin haritası çıkarılmıştır. 5000 metre derinliklerde çok büyük rezervler tespit edilmiştir. Türkiye'nin petrolünün çoğunluğu da bu derinliktedir.

Uzay metotlarının en yenisi ve kesin sonuçlar vereni HİPERSPEKTRAL görüntülemedir. Metodun aslı spektral imza esasına dayanır. Her cismin ışığı absorpsiyonu (soğurması) ve yansıtması kendine özgüdür. Aynen her insanın parmak izinin kendine özgü olduğu gibi. Bu metotla 220 farklı dalga boyunda ölçüm yapılarak yer yüzeyinin ve derinlerin kompozisyonu tespit edilir. Bu teknikle donatılmış ilk uydu EO 1 bu yıl uzaya yollanmıştır. Ayrıca Hidrokarbon sızıntılarının spektral analizlerinin yapılarak, bilgisayar teknolojisi ile söz konusu bölgenin üç-boyutlu yeraltı ve yerüstü haritaları çıkartılabilmektedir. Kısacası, bugün için petrol aramak özellikle uzay teknolojisi ile çok kolaylaşmıştır.^{8[8]} Nitekim Yemen'de bir petrol şirketi sismik metotla 27.500 km² lik bölgeyi 2 yılda 17 milyon dolar ücret karşılığı araştırmış ve bir sonuç alamamıştır. Oysa ki aynı bölge uydu vasıtasıyla sadece 165 bin dolar karşılığı araştırılmış ve çalışma 2 ayda önemli veriler elde edilerek sonuçlanmıştır.^{9[9]}

Eskiden "Yedi Kızkardeş" diye tanımlanan Eli tin petrol şirketleri son yıllardaki yeni evliliklerle tekellerinde bulunan teknolojik, siyasi, ekonomik ve sosyal imkânları devasa boyutlara çıkarmışlardır. Çokuluslu adı ile tanınan fakat esasen tamamen Elit'in mülkiyetinde olan bu şirketlerden Exxon-Mobil'in 118 ülkede faaliyeti vardır.

⁷ a.g.e., sf.

⁸ www.geologe.uni-freiburg.de

⁹ Spot uydusu internet sayfası: www.spot.com

Grubun başkanı Lee R. Raymond, aynı zamanda Chase & The United Negro College Fund müdürü, Amerikan Petrol Enstitüsü Yürütme Komitesi üyesidir, Business Round Table, CFR, Trilateral Komisyonu ve daha 15 böyle kuruluşun üyesi ya da yöneticisidir. Rockefeller'ın meşhur Standart Oil kuruluşunun 1930'lu yıllarda çıkarılan antitröst kanunu gereğince bölünmesinden ortaya çıkan 33

kuruluştan sadece ikisi olan Standart Oil New Jersey (Exxon) ile Standart Oil New York (Mobil)'in tekrar birleşmesiyle meydana gelmiştir. Bütün bu dev kuruluşların sahibi Rockefeller'in "*Standart Oil için iyi olan Amerika için de iyidir*,"^{10[10]} meşhur sözü ABD diye bir devletin olmadığını, aksine Rockefeller'in de içinde bulunduğu Elit'in her şeyin sahibi ve hükmedicisi olduğunun göstergesidir. Exxon-Mobil, Royal Dutch-Shell, BP-Amoco, Chevron-Texaco, ve Conaco petrol şirketlerinin en büyükleridirler ve milyarlarca dolara hükmettikleri gibi bugün dünyanın küreselleşme (yani köleleştirme) sürecinde bağış adı altında yaptıkları harcamalarla dünyanın siyasi, ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik gidişini belirlemektedirler.^{11[11]}

Son yıllarda hidrojen elde etme teknikleri çok kolaylaşmıştır. Mercedes yetkilileri 2003 yılından itibaren hidrojenle çalışan otobüsleri piyasaya süreceklerini ilan etmişlerdir.^{12[12]} Bu asır için de artık petrol yakıt olarak kullanılmayacaktır. Çok kıymetli bir madde olan petrol gelecek yıllarda kimya, plastik ve ilaç sanayiinde kullanılacaktır. Daha da kıymeti artacaktır. İşte bu yüz dendir ki Elit petrolün hâlâ bu stratejik özelliğinden dolayı dünya hâkimiyetini tam olarak gerçekleştirip kendi kutsal kitaplarının vaadi ve "Siyon Liderlerinin Protokolleri"nin hedefi olan "Tek Dünya Devleti"ni kurana kadar da bir silah olarak kullanmaya devam edecektir.

IMF ve Dünya Bankası vasıtasıyla 2. Dünya Savaşı'ndan son -ra tatbik mevkiine konan politikalarla "az gelişmiş" ülkelerde çok masraflı karayollarının yapımı desteklemiş, toplu taşımacılığın önü tıkanmış, deniz ve demir yollarının gelişmesi asla desteklenmemiş ve hatta yok olmaları için her şey yapılmıştır. Dünya Bankası kendi petrolünü çıkarması için hiçbir ülke projesini desteklememiştir.

Türkiye'nin Zengin Petrol Yatakları

10

"Oltadaki Balık Türkiye", M. Emin Değer, Çınar Yayınları Araştırma

Dizisi.

¹¹ www.exxon-mobil.com

¹² 2.12.2000 tarihli gazeteler.

1926 yılında 792 sayılı "Petrol Kanunu" kabul edilmiş, 1933 yılında "Petrol Arama ve İşletme İdaresi" kurulmuş, 1935 yılın da 2804 sayılı kanunla "Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü" ku rulunca "Petrol Arama İdaresi" MTA'ya katılmıştır.

Bu devirde birçok araştırma yapılmıştır. Bugün bile 1934 yılında Mürefte'de açılan kuyulardan çıkan doğalgazı fabrikalar kullanmaktadırlar. 1954 yılında TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) 6327 numaralı kanunla kurulmuştur.^{13[13]} 1980 yılına kadar senede sadece 10 sondaj izni olan bu kuruluşun, bu yasaktan kurtulmasından sonra yapmış olduğu çalışmalar(!) da ibret vericidir. Yazımın ilerideki bölümlerinde de görüleceği üzere Türkiye son derece zengin yataklara sahip olmasına rağmen 1995-1999 arasındaki 5 yılda TPAO sondaj masrafı olarak sadece 7 milyon dolar sarf etmiştir.

Bir sondaj kuyusunun masrafı 2 milyon dolar olarak hesap edildiğinde,^{14[14]} yıl başına bir kuyu masrafı bile düşmemektedir. (1995 yılında 1,2, 1996'da 1,6, 1997'de 1,1,1998'de 1,7,1999'da 1,5 milyon dolar.)

TPAO kurulduğu 1954 yılından 1997 yılına kadar sadece 54,3 milyon ton petrol üretmiştir.^{15[15]} Türkiye'nin yıllık petrol tüketiminin 28 milyon ton olduğu göz önüne alınırsa, 43 yıl boyunca milli(!) şirket TPAO tarafından üretilen petrol bir yıllık tüketimin sadece iki katıdır. Oysa aynı TPAO yurtdışına açılmış, Mısır'daki imtiyaz bölgelerinin üç tanesinde (yan kuruluşu TPİC vasıtasıyla) yaptığı çalışmalarda masrafları 17,9 milyon dolar olmuştur.^{16[16]} Ülkemizde araziye hiç çıkmadığı anlaşılan 3900 elemanı ile ne yaptığını TPAO'ya her Türk vatandaşı sormak mecburiyetindedir.^{17[17]}

1954 yılında Elit Max Ball'ın hazırladığı taslak meclisimizde 6326 sayılı petrol kanunu olarak kabul edildi. Bu kanun Türkiye'nin kuzeydoğusunda petrol aranmasını yasaklıyor ve her şirket için yıllık sondaj iznini 10 (on) ile sınırlandırıyor. Bunun pratik anlamı Türk milletine kendi toprağında petrol aramayı yasaklamaktır.

1960 devriminden sonra teşekkül eden devrim idaresinin yetkili

www.tpao.gov.tr/rprte¹⁴ "Kendi kendimize yetebiliriz", Leyla Tavşanoğlu, 21.8.01 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

¹ www.tpao.gov.tr/rprte

¹⁶ DPT 7. Dönem Raporu, www.dpt.gov.tr

¹⁷ a.g. raporu.

şahsiyeti petrol çıkarılmasını hedef olarak almış ve bu amaçla 5000 -5500 metre derinlere inebilen sondaj makinelerinin ABD Elitinden satın alınması için teşebbüse geçmiş, fakat bu maksatla ABD'ye gönderdiği heyet refüze edilmiştir. Aynı heyet bu sefer Sovyetler Birliği'ne aynı maksatla gönderilmiş ve 10 tane 5000 metreye inebilen sondaj makinesi için anlaşmaya varılmıştır.^{18[18]} Sipariş verilen 10 sondaj makinesinin bir tanesi gelmiş, devrin idaresinin işbaşından ayrılmasından sonra diğerlerinin getirilmesi akıl almaz bir mantık sonucu, makinelerin komünist (!?) oldukları gerekçesiyle iptal edilmiştir.^{19[19]}

1970'li yılların ortalarında "Yedi Kızkardeş" diye anılan Elit in petrol şirketlerinin temsilcileri Türkiye üzerinde uzaydan uydu vasıtasıyla yapacakları petrol araştırmaları için yer istasyonlarının kurulmasına Türk hükümeti nezdinde izin talep etmişlerdir. Bu işle görevlendirilen Türk Genelkurmayı, elde edilecek verilerin bir nüshasının Türk tarafına verilmesi ve yer istasyonlarında Türk teknik personel bulundurma şartıyla bu izne evet demiştir. Araştırma sonucu şartların yerine getirilmesine rağmen o günkü elektronik verileri anlayıp değerlendirecek eleman olmayışından dolayı barakalar dolusu belge değerlendirilmemiş ve zamanla heba olmuştur. Araştırmanın sonucunda Türkiye'nin çok geniş bölgelerinde 5000-5500 metre derinliklerde çok zengin petrol yataklarının bulunduğu öğrenilmiştir. Diğer bölgelerde ise petrolün daha yüzeyde olduğu (3000-3500 metre)

bilgisi bu konuyla ilgili kişiler arasında yayılmıştır.

Nitekim şu anda aktif olarak görev başındaki çok yüksek rütbeli bir generale, Hindistan'daki bir uzay üssünde *"Türkiye'nin 5000~5500m derinlerdeki zengin petrol varlığı"* bilgisi, bir Amerikalı üst düzey yetkili general tarafından da şahsen söylenmiştir.

Bu doğrultudaki bir diğer müspet bilgi de Türkiye'de 20 yıl Shell firmasının Araştırma Genel Müdürlüğü'nü yapmış ol an Anthony Hages tarafından dile getirilmiştir: "Petrol ile ilgilenen ABD şirketleri bilirler ki, Türkiye bir petrol okyanusunun üzerinde oturmaktadır ."20[20]

18 Adı bizde saklı devrin yetkili kişisiyle şahsi konuşma.

19 "Kendi kendimize yetebiliriz", Leyla Tavşanoğlu, 21.8.01 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

20

"Akrebin Kısıkcında Güneydoğu", Bilim Araştırma Grubu, Rapor 1,

1980 idaresinin Enerji Bakanı Serbülent Bingöl 6326 sayılı kanunu daha önce sözü edilen, yetkili zatın telkinleriyle değiştirmiş, 10 sondaj kuyusu sınırlandırmasını kaldırmış, petrol arayıcı yabancı şirketlerin hisselerini denizlerde %45, karada %35 olarak yeniden belirlemiştir. Bakan Serbülent Bingöl ABD Elitinin üç büyük petrol şirketi tarafından bu konuda görüşmeler yapılmak üzere ABD'ne davet edilmiştir. Yapılan görüşmelerde Elit, Türkiye'nin derinlerdeki zengin petrol yataklarının varlığını doğrulamış, fakat bunların işletilmesine *"Garantimiz yok, siz de İran, Irak örneğinde olduğu gibi petrolü millileştirirsiniz,"* diyerek razı olmamıştır. Her türlü kanuni ve anayasal garanti sözlerinin verilmesine rağmen Elit işbirliğine bir türlü razı olmamıştır.

Zaman zaman basında gerek makale, gerek söyleşi gerekse haber şeklinde petrol hakkında yazılıp söylenenleri sorumlular ısrarla duymazdan gelmektedirler. Yakın zamanlarda Cumhuriyet Gazetesi'nde Leyla Tavşanoğlu'nun konuğu olan bir İTÜ öğretim üyesi önemli sayılabilecek bilgiler vermiştir: *"1984 yılında Shell şirketi Barbeş sahasında 3300 metrede iyi bir gaz rezervuarı ve kıymetli bir yoğunluk saptadı. Bu bölgenin yakınındaki Güney Hazra sahasına TPAO derin bir kuyu deldi ve 3780 metrede gaz ve yoğunluk rezervuarı buldu."*

Gerek TPAO'nun gerekse Shell'in araştırmaya devam etme -melerini "üretim de nereye satacaklar" şeklindeki anlaşılmas bir mantıkla cevaplandıran öğretim görevlisi kuyuların kapatıldığını ifade etmiştir.

Leyla Tavşanoğlu'nun "Türkiye bu arama çalışmalarına hız verirse kendi ihtiyacını karşılayamaz mı?" şeklindeki sorusuna öğretim görevlisi konuk; "Tabii karşılar," şeklinde cevap vermiş ve "Türkiye bugün kendi tükettiği petrolün sadece %11'ini üretiyor, bu miktar %100'e çıkabilir," diye devam etmiştir.^{21[21]}

Basına yansıyan haberlerden birkaçını vermek, petrolün varlığı ve ilgililerin ilgisizliğini açıkça gösterecektir:

• Hakkâri'de TPAO-Avusturya ve ABD tarafından açılıp *"burada petrol yoktur"* diyerek terk edilen kuyuda son derece yüksek kaliteli ve büyük miktarda petrol bulunduğunu jandarmanın çabaları ortaya çıkardı.

21

"Kendi kendimize yetebiliriz," Leyla Tavşanoğlu, 21.08.01 Cumhuriyet

Gazetesi.

- Deprem sonrası Sapanca ve havalisinde devamlı yanan göletler televizyonların haber konusu olmuştur.
- Adana-Yumurtalık'ta deprem yarıklarından ve kuyulardan değişik yerlerde çıkan petrol resimleriyle birlikte gazetelere haber kaynağı olmuşlardır.
- Bu satırların yazarı Tekirdağ'ın Yeni Çiftlik beldesinde açılan bir su kuyusundan çıkan gazı bizzat müşahade etmiştir.
- Adıyaman bölgesinde birkaç yıl önce açılan sondaj kuyusundan çıkan yüksek basınçlı doğalgazı 6 ay müddetle kontrol altına almak mümkün olmamıştır.
- Arco şirketinin 10 yıl önce kapadığı kuyuda TPAO tarafından Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin en zengin yatağının bulunduğu 30 Mart, 1999 tarihli *Cumhuriyetin* haberidir.
- 29.7.01 tarihinde Flaş Televizyonu'ndan Ferhan Şaylıman'm yönettiği "Flaş Gündem" programına telefonla katılan Prof. Dr. Anıl Çeçen petrolle ilgili şu bilgiyi vermiştir: *"Zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a Sovyetler Birliği'nin o devir Ankara Büyükelçisi, uzaydan yaptıkları araştırmalarda Türkiye'nin zengin petrol yataklarını tespit ettiklerini ve bunların çıkartılıp işletilmesini birlikte gerçekleştirebilecekleri teklifini iletmiştir."*
- Bir arkadaşımız Hakkâri bölgesine sırf bu gayeyle gezi düzenlemiş ve 3000 metre yükseklikte Shell şirketinin 1991 yılında yaptığı araştırma sonucu bulduğu petrol kuyusunu resimlemiş ve bu petrolden örnek getirmiştir. Christmas Tree adı verilen vanaları takılmış olarak bırakılan ve çevreye "Burada petrol yok" söylencesi yayılarak terk edilen kuyunun görünümünü bu konunun eksperleri şöyle tanımlamışlardır: *"Her an faaliyete hazır halde bir petrol kuyusu."*

Bugün 76 yaşında olan Eğridirli Özhan Yiğitbaşı'nın ve babası Hasan Yiğitbaşı'nın 63 senedir devam eden mücadelesi her Türk ferdi için bir ibret vesikasıdır. Hasan Yiğitbaşı 1938 yılında tüm yöre halkının varlığını bildiği petrol için mücadeleye başlamış, tüm çabalan boşa gitmiştir. Değişik zamanlarda yabancı petrol uzmanlarının da verdikleri olumlu raporlara rağmen, zamanın Maden Tetkik Arama Enstitüsü Petrol A. Grubu Direktörü Cevat Eyüp Taşman bu çabaları anlaşılması mümkün olmayacak bir şekilde engellemiştir. Eğridir'de zengin petrol yataklarının mevcudiyeti

ispatını babasından sonra üstlenen Sayın Özhan Yiğitbaşı'nın en yüksek makamlara kadar uzanan başvuruları da sonuçsuz kalmıştır. Görünen odur ki oğul Yiğitbaşı'nın çabaları başka Taşmanlar tarafından engellenmiştir.

Her konudaki politikası tartışmaya açık olan Türkiye'nin hiçbir konuda geliştirdiği bir güvenlik tedbiri olmadığı neredeyse kesine yakın bir gerçektir.

6 Haziran 2001 tarihli Akit gazetesinde Serdar Arseven ve Kamuran Akkuş'un haberi şöyle; "...MOSSAD'a teknik destek vermesiyle tanınan... Geophysical Institute of İsrail (GI)adlı bir şirket aldığı izinle Türkiye'nin stratejik öneme sahip yeraltı ve yerüstü haritalarını çıkartıyor. Denizötesi operasyonlar sorumlusu Efraim Levy; 'Gerek başbakanın, gerek başbakan yardımcılarının, gerekse enerji yönetiminin gösterdikleri ilgi sayesinde Türkiye'de petrol ve doğalgaz çalışmalarında söz sahibi olduk... Hem Diyarbakır'da hem de Trakya'da ekiplerimizle çalışıyoruz. Trakya'da doğalgaz, Diyarbakır'da petrol sahaları var. Biz bunların haritalarını hazırlıyoruz,' demiştir. Levy ayrıca Yeni Petrol Kanununda maden araması yapan yabancı şirketlerden vergi alınmaması yönünde bir madde konulmasını talep ettiklerini söyledi."

Bu konuyla ilgili bir diğer haber ise 17 Ağustos depreminden sonra Marmara Denizi'ne birinin gelip diğerlerinin gittiği ve güya fay hatlarının sismik incelemesini yaptıkları bildirilen yabancı gemilerin bu çalışmalarının hedefi petrol sahalarının tespitidir ve hızı hiç kesilmeden devam etmektedir.

Bizim bu kadar özensiz ve duyarsızlığımızın aksine başta İs rail olmak üzere diğer milletler çok hassastırlar. Bu hassasiyetini İsrail, Amerikan Kongresi'nden karar çıkartacak kadar ileri götürmüştür. Amerikan hükümeti Amerikan firmalarının İsrail'den 2 metreden daha fazla çözünürlükte uzaktan algılama verisi toplamasını yasaklamıştır.^{22[22]} İşte iki farklı ülke ve işte iki farklı tutum.

Ülkemiz Elit tarafından düşük tüketim, düşük yatırım, düşük üretim kısı kacına alınmıştır. Kışın başlangıcıyla birlikte sebze ve meyve bitecek, sobaların yanma mecburiyeti geçim şartlarını iyice

22 "Geo Information Systems" - Shutter Control Rattle Industry, Dee Ann Divis, Sept. 1-1998.

çıkmaza sokacaktır. Elifin yarattığı banka batışları ve borsa düşüşleriyle ekonomisi krizlere sokulan ve milyarlarca doları dışarı çıkarılan ülkemizin Türk parasına dönüş sloganı ile dövizleri Tahtakale vasıtasıyla toplanacak, Merkez Bankası'nın da yabancıya vadeli döviz işlemleri adı altında düşük fiyattan döviz satması temin edilecek ve bu paralar dışarıya kaçırılacaktır. Böylece son ve en büyük vuruş gerçekleştirilmiş olacaktır. Bunun hemen arkası felaketimiz olan açlık ve çaresizlik'tir. Maalesef bu günlere çok kısa bir süre kalmıştır. .

Türkiye üzerinde oturduğu zengin petrol yataklarını bir an evvel işletmeye açmak mecburiyetindedir. Milletçe ve devletçe son kuruşumuzu harcayarak çıkartılmayı bekleyen petrollerimizi hemen çıkartmak mecburiyetindeyiz. Yıllarca varlığından haberdar edilmediğimiz petrolümüz kurtuluşumuzdur.

Akıl Oyununa Giriş:

(.....) Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Cumhur

Asparuk, gazetecilerin, ABD'nin Afganistan'a olası bir operasyonu ile ilgili sorulan üzerine ilginç bir yorumda bulundu ve şunları söyledi: "Bırakın Afganistan'ı, Türkiye'ye bakın, Türkiye zenginlikleri içinde fakir bir ülke. Dünyanın en zengin petrol yataklarının 6000 metre derinlikte bile olsa, Türkiye'de olduğunu biliyor muydunuz?"

Kaynak:

Dr. Ümit Emre'nin katkılarıyla hazırlanmıştır.

ULUSLARARASI TERÖR VE ENERJİ POLİTİKALARI

Bu işten kazançlı çıkacaklar belli; ancak birileri hep kaybetmeye mahkûm!

ABD'nin 2000'li yıllar için öngördüğü dünya enerji kaynakları ve denetimi planlarının kansız hayata geçirilmesi olanaklı değil. Dünya coğrafyasının yeniden şekillenmesini de ister-istemez içeren bu planlar, yeni savaşları, büyük insan kıyımlarını, gerektiğinde sınır tanımaz terör ve karşı-terör eylemlerini, ihtilaller ve darbeler tarihine önemli yeni sayfaların eklenmesini de beraberinde getirmekte. 21 'inci yüzyıl dünya enerji gereksinimi o denli büyük boyutlarda ve ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni" ve "küreselleşme" çabalarının geleceğini belirleyecek özellikte ki, bu işin başarılabilmesi için ABD'nin yapamayacağı şey, saldıramayacağı ülke, yetiştiremeyeceği terörist, kendi insanları da dahil kana bulayamayacağı ülke yok. ABD'nin güncel rolünü sürdürebilmesi için, bu coğrafya değişmeli. Böyle bir işin kansız başarılabilmesi de olası değil! Gözler o denli karartılmış ki, ABD'nin bu savaşımında, başkanlarının kendi ağzından çıkan sözlerle, *"ya ABD ile ortak"* olacaksınız, ya da *"ABD'ye karşı"*. Tarafsızlığa, ulusalcılığa geçit yok!

Böyle bir ortamda, bırakınız sağlam bir enerji politikasını) ciddi bir uluslararası yaklaşımı bile olmayan ülkemizde, yönetim birimlerinde cehalet kol geziyor. Hamasi nutukların sonu, mutlaka bir şekilde, ABD'nin yanındayız mesajları içeriyor. Komşularımızla başımızı, içerisinden çıkamayacağımız belalara sokmaya çalışan ABD ve yakın müttefikleri ile dayanışma içerisinde olduğumuz, hatta onlar istemeden ülkemizi *sabit bir uçak gemisi* haline sokma isteğimiz her fırsatta dile getiriliyor; her türlü ahlâki ve ulusal duygulardan arınmış kişiler tarafından savaş çıkırtkanlığı yapılarak, dünyanın bir ucundaki zavallı insanların yok edilmesi için her türlü fedâkârlığa açık olduğumuz açıklanıyor. "Güvenlik ihracatı" adı altında ülkemiz askeri, yani evlatları, başkalarının ahlâksız savaşlarına taşeron yapılmak isteniyor. "Ulusal bağımsızlık demodur" diyecek kadar alçalabilen insanların yaşadığı ülkemiz, toz duman içerisinde, en üst yönetim kadrolarındaki cehalet ve dünyadan habersizlik batağında, resmen *sıcak savaşın tam göbeğine çekilmek üzere*

ABD'nin ilan ettiği "teröre karşı savaş" hakkında bilmemiz gereken pek çok şey var. İşin başında, bizzat ABD tarafından yetiştirilmiş, silahlandırılmış, terör konusunda eğitilmiş, denetlenmiş, başkalarının üzerine salınmış, yakın zamana kadar korunmuş, birlikte iş yapılmış, parasından faydalanılmış, ancak bugünlerde baş "terörist" ilan edilmiş kişiyi iyi tanımak, onun ABD ile ilişkilerini çözümlemek ve ABD'nin 2000'li yıllar için çizdiği dünya enerji haritasının hayata geçirilebilmesindeki taşeron rolünü ve bu rolündeki ABD-dışı şirketler lehine sapmaları iyice bir anlamak gerekiyor.

Usame Bin Ladin: Bir Garip Adam

Suudi Arabistan'ın Riyad şehrinde, Muhammed Awad bin Ladin'in 52 çocuğunun 17'ncisi olarak 1957 yılında doğdu. Annesi, babasının 10 karısından Filistinli olanı. Babası, Suudi Arabistan'a 1925 yılında Yemen'den göçtü. Kısa süre içerisinde, Suudi prensleri ile yakın ilişkiye girip devlet ihalelerinin çoğunluğunu alarak, 5 milyar dolarlık bir inşaat grubunun sahibi oluverdi. Usame' nin bu servetteki payı yaklaşık 300 milyon dolar.

1979'da Cidde Kral Abdül Aziz Üniversitesi inşaat mühendisliği bölümünden mezun oldu. Ayrıca, Riyad Üniversitesi idari ilimler ve ekonomi bölümünden de diploması olduğu söyleniyor. 16 yaşından itibaren İslami uçlarda yer alan Usame, Sovyetler Birliği'nin 26 Aralık 1979'daki Afganistan işgali ile birlikte, üniversiteden diplomasını henüz almış 22 yaşında çok zengin bir inşaat mühendisi olarak

Afganistan'a geçti. Yanma inşaat makineleri ve İslamcı Arap arkadaşlarını da alan Usame, burada Mücahidin teşkilatını kurdu ve savaşçıların harekâtlara kolay katılmalarını ve çabuk çekilmelerini sağlamak için yollar, köprüler ve tüneller inşa etti. Sovyet birliklerine karşı birkaç harekâta katılmakla birlikte asıl işlevi, Pakistan sınırında para transferi ve lojistik hizmetler oldu. Düzenlediği başarılı uluslararası reklam kampanyaları ve CIA'in büyük katkılarıyla, Arap ve diğer Müslüman ülkelerden 20.000 kişiyi mücadeleye kattı. 1988 yılında, onu tüm dünyaya tanıtan El Kaide (üs) örgütünü kurdu. Örgüt, El Kaide (üs) adını, Usame'nin Pakistan sınırında kurduğu ve dışarıdan gelen mücahitlerin misafir edildikleri, savaşçıların zaman zaman dinlendikleri tesislere verdiği "üs" adından aldı.

1989'da Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı terkenden hemen sonra, Suudi Arabistan'a bir kahraman olarak döndü. ABD'nin Irak'la yapacağı Körfez Savaşı için Suudi Arabistan'a asker yığmasına karşı çıktı. Suudi Kralı'na, kendi örgütü ve dışarıdan kısa sürede toplayacağına inandığı başka Müslüman mücahitlerle birlikte Irak ordusunu durdurmayı önerdi ise de, Kral bu isteğini reddetti. Bu andan itibaren Suudi yönetimine ve ABD'ye cephe aldı.

1991 Nisan'nda Suudi Arabistan'dan kovulunca, önce Afganistan'a, oradan da Sudan'a, Hartum'a gitti. Buraya, "*Afgan Arapları*" adi verilen arkadaşlarının önemli bir bölümünü de beraberinde getirdi. Başta ABD'nin daha sonra bombaladığı LİAÇ fabrikası olmak üzere, büyük inşaat işleri, bankacılık, dericilik, tarım, ithalat-ihracat gibi konularda ciddi yatırımlar yaptı. Port Sudan'ın yeni havaalanını ve Port Sudan-Hartum arasındaki 1200 km'lik otoyolu inşa etti. Ayrıca, beraberinde getirdiği arkadaşları ile, Suudi, Boşnak, Çeçen, Cezayirli, Tunuslu, Mısırlı, Somalili, Filipinli, Suriyeli, Eritreli ve Ugandalı gerillaları yetiştiren kamplar kurdu. Bu amaçla, Çin H. C, İran ve Çek Cumhuriyeti'nden 15 milyon dolarlık silah ve patlayıcı satın aldı. 29 Aralık 1992'de Aden'de (Yemen) ABD'li askerlerin kaldığı bir otelin bombalanmasının, ilk önemli terörist eylemi olduğu biliniyor.

Suudi ve ABD baskıları neticesinde, 1996 Mayıs'ında Su -dan'dan da ayrılmak zorunda bıraktırıldı. 4 karısı ve 15 çocuğu ile birlikte Güney Afganistan'a yerleşti. 1998 yılında, ABD va -tandaşlarının her yerde öldürülmesi gereğini açıklayan cihat fetvalarını buradan yayınladı.

Bin Ladin Şirketler Grubu: Tipik Bir Küreselleşme Ürünü

Afganistan'dan Suudi Arabistan'a döndüğünde inşaat bölümünün başına geçtiği, babasının ölümünden sonra da ortakları arasında bulunduğu ve önce amcası, onun ölümünden sonra da erkek kardeşleri tarafından yönetilen Binladin Şirketler Grubu, Kaliforniya'dan Kazakistan'a dek kurulu holdingleri ve 50.000 çalışanı ile 5 milyar dolarlık bir dev kuruluş. Usame'nin bu kuruluştaki 300 milyon dolarlık payı dışında, Sudan'da bir bankası, inşaat şirketi, tarım ürünleri üretim ve pazarlama şirketleri ve

ithalat-ihracat şirketi var. *Kısacası, Usame Bin Ladin, pazarlama, şirket yönetimi, özelleştirme ve reklamcılık sektörlerindeki inanılmaz başarılı girişimciliği ile, ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni" ürünü, küreselleşmeci bir işadımı. Yani ABD'nin öz malı; arayıp da bulamadığı gözbebeklerinden.*

Usame'nin ortakları arasında bulunduğu Binladin Şirketler Grubu, Suudi Arabistan'da yönetimin hasbahçesi. Tüm devlet ihaleleri onlardan geçiyor. Aralarında Mekke ve Medine'dekiler de olmak üzere cami yapım ve onarım işleri, yollar, oteller, havaalanları ve her türlü devlet tesisleri inşaatı başlıca faaliyet alanı. Usame'nin bombalattığı iddia edilen ABD askerlerinin kaldığı konaklama tesislerinin 150 milyon dolarlık yeniden inşası ve ABD askerleri için barakalar ve havaalanı pistleri inşası, yine bu grup tarafından gerçekleştirildi. Böylece ABD, bir ABD'li diplomatın söylediği gibi, *"Usame'nin bombaladığını, yine Usame'ye yaptırmış"* oldu!

Binladin Şirketler Grubu, başta ABD olmak üzere dünyanın birçok ülkesindeki şirketlerle de ortak, ya da çok yakın işbirliği içerisinde. Bunların bilinen bir kısmı şöyle özetlenebilir:

1. ABD'de, Başkan Bush'un da aralarında bulunduğu petrol arama, üretim, pazarlama şirketleri,
2. İngiliz Multitone Electronics PLC, Suudi Baud Telecom -munications Ltd. ile ortak. Baud Telecommunications Ltd. bir Binladin Grubu yatırımı,
3. Hollanda bankası ABN Amro,
4. Amerikan Citigroup Inc.,
5. Amerikan General Electric Co., Cidde Elektrik Dağıtım

Şirketi ile ortak. Cidde Elektrik Dağıtım Şirketi bir Binladin Grubu yatırımı,

6. Suudi Snapple alkolsüz içecekler şirketi, Scjiweppes PLC ile ortak. Snapple Şirketi bir Binladin Grubu yatırımı,
7. Kanadalı Nortel Networks Corp., Binladin Grubu'nun Baud Telecommunications Ltd.'i ile ortak,
8. Amerikan PictureTel Corp., Binladin Grubu'nun Baud Telecommunications Ltd.'i ile ortak,
9. Amerikan Tellabs Inc., Binladin Grubu'nun Baud Tele -communications Ltd.'i ile ortak,
10. Çokuluslu Iridium uydu telekominikasyon şirketi, bir Binladin Grubu yatırımı,
11. Amerikan Motorola, Binladin Grubu'nun Iridium şirketi ile ortak,
12. Amerikan Loral Corp., Binladin Grubu'nun Iridium şirket ile ortak,
13. Amerikan Hughes Electronics, binladin Grubu'nun Iridium şirketi ile ortak,

14. Çin H. C. Uzay Ajansı, Binladin Grubu'nun Iridium şirketinin uydularını uzaya fırlatan kuruluş,
15. Kanadalı Canaren Electronics, Binladin Grubu'nun Iridium şirketi ile ortak,
16. Boston sahil evleri pazarlama şirketi (tanesi 300.000 ile 2 milyon dolar arasında satılıyor), bir Binladin Grubu yatırımı,
17. Amerika'nın gururu Harvard Üniversitesi'ne, Binladin Grubu'ndan verilen 2 milyon dolarlık yardım karşılığın da hukuk ve güzel sanatlar bölümlerinde iki ayrı kürsü.

Terörizmde Yeni Bir Boyut: Bin Ladin Prensipleri

Güney Afganistan'da, toplam 20.000 kişilik bir topluluk olduğuna inanılan Usame'nin El Kaide örgütünün 3 temel faaliyet alanı var:

1. *Ulaşım*: Sahte kimlikler, pasaportlar, seyahat belgeleri üretimi,
2. *Haberleşme*: Düşük teknolojili iletişim araçları üretimi, it -hali, eğitimi,
3. *Askeri*: Hafif silahlar ve patlayıcı eğitimi.

Usame'nin bu örgüt aracılığı ile uluslararası terörizme getirdiği yenilikler ise şöyle sıralanabilir:

1. *Birlik*: Cihat yolunda birçok organizasyonun bir şemsiye örgüt altında toplanması,
2. *Eylemlerin üstlenilmemesi*: Yapılan eylemin üstlenilmemesi ile, karşı darbeyi vuracakların şaşırtılması, geciktirilmesi, eyleme muhatap olmuş halkların çaresizliğe ve korkuya itilmesi,
3. *Toplu katliamlar*: Bir süper gücün ancak büyük miktarlarda ölü ve yaralı oluşturacak eylemlerle sarsılacağı görüşü,
4. *Biyokimyasal silahlar*: Başta VX gazı olmak üzere, biyolojik ve kimyasal silahların neden olacağı kuşku ve güvensizlik ortamını ilgili ülke topraklarına taşıma,
5. *Doğrudan ABD ve İsrail içerisindeki hedeflere saldırı*: Terörü ilgili topraklara taşıyarak, halklarının yönetimlerine olan güvenlerini sarsma.

Usame - CIA Bağlantısı: Hocasını Döven Öğrenci

Her ne kadar CIA, Afganistan-Sovyetler Birliği Savaşı sırasında Usame'ye yardım etmediğini, hatta ciddiye bile almadığını telaşla açıklayıp duruyorsa da, savaş sırasında Afganistan'a akıttığı yıllık 500 milyon dolardan (toplam 3 milyar dolar) Usame'nin payına da büyük yardımların ulaştığı yadsınamaz bir gerçek. Bunlar arasında, Usame'nin elinde bulunduğu bilinen uçaksavar Amerikan Stinger füzeleri de var. Şu anda kullandığı bilinen birçok kampın da yine CIA tarafından kurulduğu, bizzat eski CIA

ajanları tarafından itiraf ediliyor.

Usame'nin CIA aracılığı ile ABD'de birçok bağlantısının olduğu, yakın zamana kadar sık sık New York'a gelerek, lüks otellerde kaldığı biliniyor. Savaş sırasında, aralarında ABD'nin (New York) de bulunduğu 50 ülkede asker alma büroları açtığını ise, başta CIA olmak üzere bilmeyen yok gibi.

CIA'in, Usame'nin örgütüne silah ve patlayıcı temin ettiği, mücahitlerine de özellikle bomba yapım tekniklerini öğrettiği bir gerçek. Yine CIA'in, Usame Bin Ladin'in örgütleyici özelliğinden ve reklamcılıktaki başarılarından çok faydalandığı ve bu yolla ona, Pakistan sınırından birçok Arap mücahit getirttiği iyi biliniyor.

O zamanın CIA Başkanı'nın da söylediği gibi, Usame'nin Arap ülkelerinden getirttiği mücahitler, Amerika açısından çok önemliydi. CIA, tanımadığı Afgan mücahitlerine güvenemiyor, buna karşın, çok iyi bildiğine ve denetleyebileceğine inandığı Arapları yeğliyordu. Bu Arap mücahitleri de, Usame ve Pakistan istihbarat servisi ISI işbirliği ile bulup getirtebilmekteydi. Bunların Usame kamplarındaki eğitimlerini de CIA üstlenmişti. Dolayısı ile, CIA ve Usame arasında çok önemli işbirlikleri işin başından sonuna dek sürdü.

İŞİN CAN ALICI BOYUTU: BİR ABD ENERJİ POLİTİKASI KLASİĞİ

A. Yirmi Birinci Yüzyılın İpek Yolu

2100 yıl önce doğu ile batıyı biribirine bağlayan "*İpek Yolu*", ipek, baharat, çanak-çömlek, altın ve gümüşün taşındığı çok önemli bir yoldu. Bugün çeşitli ülkeler bu yolu değişik anlamlarda ve kendi çıkarlarına göre yeniden tanımlama çabasında. Örneğin, Türkiye estâî "*İpek Yolu*"nu, mümkün olduğunca eski güzergâhına bağlı kalacak şekilde canlandırıp Doğu'dan kendi sine petrol ve gaz taşıyacak boru hatlarına dönüştürmek niyetinde. Ancak günümüzde, ne yazık ki, ülkemiz kadar *nostaljik* takılan kalmadı!

Başkaları, bu binlerce yıllık yolun anlam ve öneminin altını çizmekle ve de aynen Türkiye gibi eski malların yerine petrol ve gaz hatları olarak kullanmak niyetinde olmakla birlikte, eski güzergâhını tümüyle değiştirme çabasında. Eskiden Doğudan Batı'ya çalışan bu yolun, şimdi Doğu'dan daha da Doğu'ya, Uzak-doğuya işlemesi planlanıyor. Gerçi dünyaya Japonya'dan bakıldığında Amerika Japonya'nın doğusunda kalıyor ve böylece bir bakıma yeni planlanan "*İpek, ya da yeni adı ile Petrol-Gaz Yolu*" yine doğudan başlayıp Amerika'nın batısına ulaşıyor ama Türkiye, ne taraftan bakarsanız bakın, bu güzergâhın çok uzağında kalıyor!

"Yirmi Birinci Yüzyılın İpek Yolu" olarak tanımlanan yeni yol, iki aşamalı olacak:

1. Yirmi birinci Yüzyılın Gaz Yolu, ve
2. Yirmi Birinci Yüzyılın Petrol Yolu.

1. Yirmi Birinci Yüzyılın Gaz Yolu:

Amerikan UNOCAL, Suudi DELTA Oil, Rus GAZPROM ve Türkmen TURKMENRUSGAZ şirketlerinin oluşturduğu konsorsiyum, Türkmen gazını öncelikle Pakistan'a taşıyacak.

Türkmenistan'ın yaklaşık 1,5 trilyon metreküp rezervli Dauletabad Gaz Sahası'ndan başlayacak gaz boru hattı, İran sınırını takiben güneye Afganistan'a ulaşacak.

Afganistan'da güneye doğru ilerleyecek olan boru hattı, önce Herat, sonra da Farah'a gelecek; oradan doğuya dönerek Laşkar ve Kandahor üzerinden Pakistan'a girecek.

Pakistan'da Çjuetta'dan doğuya doğru ilerleyen hat, Multan civarında son bulacak.

Söz konusu gaz boru hattı 122 cm çapındaki borulardan oluşacak ve toplam 1.500 kilometre uzunluğunda olacak. Günümüzde Türkmenistan'ın hemen tüm gaz üretimi olan yılda 21 milyar metreküp Türkmen doğalgazını taşıması planlanan hattın maliyeti, son çalışmalara göre 3.5-4 milyar dolar olarak hesaplanıyor.

Pakistan'da Çjuetta'dan doğuya doğru ilerleyen hat, Multan civarında son bulacak. UNOCAL, bu hattı doğuya, Hindistan'a uzatmayı planlıyor. Bu proje gerçekleşirse, Pakistan'da Multan'dan doğuya uzayacak olan hat, Lahor'un güneyinden Hindistan'a girecek ve Yeni Delhi'de son bulacak. Yaklaşık 800 kilometre'lik bir ilave ile gerçekleşebilecek bu hat sayesinde, Hindistan da çok ihtiyaç duyduğu Türkmen gazından yararlanabilecek. Bu hattın ileride Çin H. C.'ne uzanması da söz konusu.

2. Yirmi Birinci Yüzyılın Petrol Yolu:

Hazar petrollerinin Karadeniz ve Akdeniz'de eritemeyeceğini anlayan Batılı petrol şirketleri, alternatif yollar arayışlarını sürdürmekte ve bu yollar aracılığı ile Hazar petrollerini Uzakdoğu pazarlarına ulaştırmayı planlamaktalar. 2000'li yılların başlarında en az 600 milyon ton petrole gereksinim göstereceği hesaplanan Uzakdoğu ülkeleri, gerçekten de Hazar petrolleri için en uygun pazar durumunda.

UNOCAL ve DELTA Oil Şirketleri, Türkmenistan-Afganistan-

Pakistan-Hindistan doğalgaz boru hattı projesine ek olarak, Hazar petrollerini Uzakdoğu'ya en ucuz şekilde taşıyacak yeni bir petrol boru hattı için de yoğun çaba içerisinde. Bu projeye göre boru hattı, Özbekistan üzerinden Türkmenistan'a girecek ve Türkmenistan'da Çarçu'dan güneye devam ederek, Bayram-Ali ve Kuşka üzerinden Afganistan'a ulaşacak. Afganistan'da Herat-Farah arasında gaz boru hattı güzergâhını takip edecek; Farah'tan güneye devam ederek Pakistan'a girecek. Pakistan'da yine güneye doğru ilerleyerek, Gwadar-Karaçi arasında inşa edilecek büyük petrol terminalinde denize ulaşacak.

106 cm çapında borulardan oluşacak, toplam 1.667 kilometre uzunluğundaki petrol boru hattının yıllık taşıma kapasitesi 50 milyon ton olarak planlanmakta. Hattın maliyeti 3-3,5 milyar dolar olacak. Pakistan'da yapılacak deniz terminaline 300.000 DWT'ten 2 tanker aynı anda yanaşabilecek.

Türkmenistan ve Pakistan, bu proje için kurulacak yeni konsorsiyumun UNOCAL'ın liderliğinde

çalışmasını daha 1996'da onaylamış bulunuyorlar. Afganistan Talibanları, Amerika tarafından uzun süre destek sağladığı ve muhalif Kuzey ittifakını desteklemeyip, hatta Pakistan aracılığı ile yıprattığı için UNOCAL'a şükran borçlular; yani UNOCAL'ın Afganistan'da müthiş bir prestiji var. Kazakistan, Özbekistan ve diğer bölge petrol üreticileri zaten çaresiz. Petrollerini pazara ulaştıracak her teklife çoktan açıklar. Dolayısı ile, söz konusu petrol boru hattına engel olabilecek hiçbir şey yok. Türkiye'nin bu konudaki hayal kırıklığının da uluslararası konjonktürde kıymet-i harbiyesi bulunmuyor. "İpek Yolu" deyiminin patenti de Türkiye'de olmadığından, elâlem adını da, güzergâhını da istediği gibi değiştiriveriyor.

İşin bu aşamasında, söz konusu "İpek Yolu"nda dönen oyunları ve pek sevdiğimiz ve sık sık anlaşmalar yaptığımız Amerikan petrol şirketlerini yakından tanımak amacı ile Afganistan dosyasını açmakta yarar var.

B. Afganistan Dosyası

1. Etrafımızda Olanların Farkında mıyız?

Petrol ve gaz konusunda bir türlü politika geliştiremeyen, bu yönde bir çabası da olmayan ülkemiz, günü kurtarma girişimlerinden öteye gitmeyen uygulamalar yüzünden etrafında olup bitenleri göremeyecek hale getirildi. Petrol ve gaz alım-satım işleri bölgemizin de içerisinde bulunduğu coğrafyada, ne yazık ki, pazarda domates, patlıcan alıp satmaya benzemiyor. Bir yerlerden petrol veya gaz getirtmeye kalkıştığınızda, hele bu işlerde aktif rol almaya soyunduğunuzda, artık elinizde para dışında başka kartların da olması gerekiyor. Bölgeyi ve bölgedeki dengeleri iyi tanıyanlarca saptanmış, doğru ve yıllar sonrasını kapsayacak bir politika; iyi, sağlam ve güncel gelişmelere göre kendini ayarlayabilen, esnek bir planlama; güçlü ve ne tarafta, kiminle birlikte olduğunu belirlemiş bir siyasal iktidar, gibi. Yetmiyor; mangal gibi yürek de istiyor!

Bunların hiçbiri uzun süredir bizde mevcut değil; Kemalizm terk edildiğinden beri de olmadı, olamadı. Zaten parayı da, bu işlerde bizi zerre kadar devreye sokma niyetinde olmayanlardan dilenmek durumunda olduğumuz da hatırlanacak olursa, durumumuzun kelliği iyice ortaya çıkıyor. Politikasında, planlamasında, iktidarında eksikleri olanlar, bırakınız bölgede dönen oyunlarda oyuncu olmayı, istediği zaman parayı bastırıp bölgeden petrol ya da gaz satın almayı bile ancak hayallerinde görebilirler. Başımıza gelen ve gelecek olan da, ne yazık ki işte bu!

İşin başı, bölgeyi ve bölgede dönen oyunları ve oyuncularını iyi tanımaktan geçiyor. Kazak petrolünün büyük çoğunluğunun, Türkmen gazının hemen tümünün kaderini belirleyecek coğrafyada her gün kan dökülüyor. Arkalarına güçlü ülke iktidarlarını alan, bunların önemli temsilcilerini resmen maaşa bağlayıp kiralayan çokuluslu, yani ABD petrol şirketleri, açık şekilde bu savaşlarda taraf oluyor; daha fazla kan dökülmesine, insanlık onurunun ayaklar altına alınmasına yol açıyorlar. Aynı petrol şirketleri, bölge ülkelerinde astığı-astık, kestiği-kestik diktatörleri satın alıyor; bunların hükümetlerinde istedikleri şahısları bakan yaptırıyorlar. Bir gün içerisinde zaferler bahsettikleri zavallıların, ertesi gün kıyıma uğramalarına neden oluyorlar.

Bütün bunları da, bölgede pek bol bulunan petrol ve gazın kontrolünü tekellerine geçirmek için, yani

kâr için tezgâhlıyor lar. Binlerce, milyonlarca bölge insanı işte bu nedenle ölüyor, sakat kalıyor; gerek kendilerinin, gerekse ülkelerinin gelecekleri acımasızca söndürülüyor. Bütün bunlar, belli bazı kafaların hemen suçlayacağı şekilde, belli bir ideolojinin söylemleri değil; günümüzde bizzat yaşanıyor: Afganistan'da insanlar ölüyor!

Acaba Ne İçin?

2. *Taliban Nereye Koşuyor?*

Sorun, Türkmenistan gazını ve Kazak petrolünü en rahat sa-tılabilecekleri Uzakdoğu pazarlarına taşıyabilmek. Tüm bölgeyi altüst eden, daha uzun süre süreceği kesin iç savaşlara sürükleyerek, şimdilerde de yetinmeyip doğrudan müdahale ile bom balayarak kan gölüne çeviren, daha da çevirmeye niyetlenen güncel durumun altında yatan neden, Orta Asya petrol ve gazını pazarlayabilmek. Gerek bölgedeki komşu ülkeleri, gerekse çok uzaklardaki ülkeleri bu kan gölünde oyun oynattıran, savaş körüklettiren, bombalattıran ve hatta kendi vatandaşlarına bile terörün sıcak yüzünü tattıran gerekçe bu kadar basit. Akıllalmaz bir vahşeti içeren, başkalarının ölümünden, savaş çığırtkanlığından çıkar umduran söylemlerin altında da yine bu var.

Arkalarına Amerika'yı alıp bölgeye silah ve para akıtan, prenslerini kiralayan Arap ülkelerinin, Pakistan yönetimlerinin, sırtını Rusya'ya dayayıp bölgede Araplara ve dolayısı ile Amerika'ya karşı oyunlar düzenlemeye kalkışan İran'ın, oyunun sınırlarını ta Arjantin'e, Amerika'ya, Kore'ye, Arabistan'a, Belçika'ya kadar uzatan petrol şirketlerinin tümünün birleştiği nokta petrol ve gaz; yani, kâr! *Deliler gibi çarpışıp sinekler gibi ölen onca insanın kanları, sonuçta bir-iki ülkenin ve petrol şirketinin kasalarına dolar olarak geri dönecek.*

Dolayısı ile, *sorun ne Usame'nin teröristliği, ne de Taliban'ın sakal-sarık merakı.* Sorun 2000'li yılların dünya enerji haritasının çizilmesi. Böyle ulvi bir amaç için, varsın şimdiye dek ölen 2 milyon Afgan'a bir o kadar daha katılsın; ölmeyen çocuklar sakat kalsın; Afganistan'da insanlık onuru yerle bir edilsin...

3. *Orta Asya'nın Gülleri - Afganistan'da Öter Bülbülleri:*

Uğrunda bunca acılar çekilen gaz ve petrol boru hatları, sadece Türkmen gazını, Kazak petrolünü Uzakdoğu'ya ulaştırmakla kalmayacak, aynı zamanda, Orta Asya'nın despot yönetimlerinin bir parça daha nefes alıp baskı rejimlerini daha uzun yıllar sürdürebilmelerini de sağlayacak.

a. TÜRKMENİSTAN:

"Türkmenbaşı" Saparmurad Niyazov, başkent Aşkabad'ın ortasına diktirdiği tam 60 milyon dolara mal olan yeni mermer sarayında yaşıyor. Bu onun dördüncü sarayı. Yeni sarayın yüksek surları dibinde ise başka bir dünya yaşanıyor. Türkmen kadınları, eski ayakkabılarını, ev eşyalarını ve domates salçalarını satmaya çabalıyor. 1991 yılında ülkesini Orta Asya'nın Kuveyt'i yapma sözü veren "Türkmenbaşı"nın ülkesinde bugünkü ekonomik durum, halkı yakında ayaklanmaya dek götüreceği kuvvetle tahmin edilen safhada.

Türkmen yönetimi, gaz dış-satımı ile ilgili bir türlü sağlam, güvenilir bir politika çizemediği için, Türkmenistan gazının tümüne yakını halen Kazakistan gaz boru hattı ağı ile eski Sovyet cumhuriyetlerine gidiyor. Bu cumhuriyetlerin durumu da en az Türkmenistan kadar berbat olduğu için, yıllardır hiçbiri borcunu ödeyemiyor. Kimsede para yok; dolayısı ile Türkmenistan'ın bu işten geliri de yok. Niyazov, her ne kadar durumun her geçen gün aleyhine geliştiğini görüyorsa da, Rusya ve Amerika arasında yalpalamaktan, hiçbir şekilde ulusal yararları doğrultusunda politika geliştiremiyor. 3 trilyon metreküplük doğal gaz, 1 milyar tona yaklaşan petrol rezervleri, Türkmenistan'a bir yarar sağlayamadığı gibi, bölgeyi de kan gölüne çeviriyor.

b. KAZAKİSTAN:

Kazakistan'ın durumu da içler acısı. Sadece karadaki potansiyel petrol rezervi 20 milyar tonu bulan ülkenin, Nazarbayev yönetimi altında ekonomisi, belki de bölgenin en kötüsü. 1991 yılında bağımsızlığına kavuştuğunda, Amerikan yönetimi tarafından Orta Asya'nın örnek oluşturacak ülkesi olarak gösterilen Kazakistan, pilot ülke olarak seçilmişti. Gerek Bu sh ve gerekse Clinton, Nazarbayev'i şahsen ağırlamışlar; 200'den fazla Batılı petrol şirketinin Kazakistan'a girmesine ön-ayak olmuşlardı.

Bu balayı, özellikle Nazarbayev'in Rusya ile olan bitmek-tükenmek bilmeyen flörtü nedeni ile kısa oldu. 17 milyonluk nüfusunun %30'u Rus olan Kazakistan'ın, Rusya'nın direktiflerine her zaman uyması ve tüm nükleer silahlarını ABD yerine Rusya'ya teslim etmesi, Amerikan yönetimi tarafından uzun bir süre "kayıp ülke" statüsüne sokulmasına neden oldu.

c. ÖZBEKİSTAN:

Daha birkaç yıl öncesine dek Amerikan yönetimince, "demokrasinin olmadığı ve dehşet verici insan hakları ihlalleri" nedeni ile, "haydut ülkeler" olarak ilan edilen Türkmenistan ve Özbekistan, bir süredir Amerika'nın gözdeleleri. Türkmenis tan'daki gaz potansiyelinin kesinleşmesi ve Özbeklerin Afganistan Talibanlarına karşı yıllardan beri sürdürmelerine karşın ABD tarafından daha yeni hatırlanan (yani şimdilerde işe yarayacağını düşündükleri) direnişleri, tabii ki Amerikan politika sındaki müthiş dönüşü izah etmeye yeterli.

22 milyon nüfusu ile bölgenin en kalabalık ülkesi olmasının yanı sıra, tüm Orta Asya cumhuriyetlerinde ve Afganistan'da önemli Özbek azınlıklarının bulunması, Özbekistan'ı bir anda Amerika'nın gözdeleleri arasına sokuverdi. Tabii, Afganistan'da Taliban'a karşı savaşan Özbekler üzerinde etkili olması da işin ikramiyesi idi. Cumhurbaşkanı Kerim İslamov, Amerika ile iyi geçinmenin, para musluklarını açmak gibi faydalı bir yan etkisi olduğunun bilincine çok çabuk vardı; Batı'ya yanaştıkça yanaştı. Bu arada biraz işi abartıp, NATO'ya üye olmak isteyecek kadar ileri gitti ise de, Rusya'nın bu konudaki kesin tavrı nedeni ile geri adım atmak zorunda kaldı. Ama, gerekli yerlere mesajını da iletmiş oldu. Kısa süre içerisinde, 60'tan fazla Amerikan şirketi Özbekistan'a 3 milyar dolar tutarında yatırım yapmayı taahhüt etti.

4. Kimin Borusu Ötecek?

Orta Asya'da "Yeni Dünya Düzeni" kimi seviyor, kimi sevmiyor sorunları bugün için aşıldıktan sonra sıra, sevilsin-sevilmesin petrolü-gazı olan ülkelerin bu kaynaklarını pazara taşımak işine geldi. Ne de olsa aşk başka, ticaret başka. Ticaretin ucu da, tabii petrol ve gaz borularından geçiyor. Oyunda yer alan, almayan herkesin kendisine göre bir borusu ve bu borunun da "özel-mi-özel" bir güzergâhı var.

1996 yılı Aralık ayında Güney Koreli Daevvoo Şirketi de bo ru hatlarının yapım işleri için devreye girdi.

Bölgede "yedek"leri oynayan İran ve Türkiye'nin boru hattı önerilerini, kendilerinden başka pek ciddiye alan yok.

Asya ülkelerinin 2010 yılı petrol ithalinin günde 11 milyon varil artacağı tahmin ediliyor. Japonya'nın aynı yıl gaz gereksiniminin, bugünkünün tam iki katı olacağı öngörülüyor. Çin'in ise, Tarım Havzası'ndaki yeni gaz rezervlerine rağmen 2010 yılında 21 milyar metreküp gaz ithal etmek zorunda kalacağı hesaplanıyor. Yani Uzakdoğu'nun petrol ve gaza olan müthiş gereksinimi ortada. Ancak, petrol ve gazın Çin üzerinden Japonya'ya gitmesi de şu an için uzun vadeli ve ekonomik-politik bir çok sorunun çözümüne bağlı gözüküyor. Ayrıca, bu yol, Afganistan-Pakistan yoluna alternatif oluşturmuyor. İleriki senelerde bu yola ek olma iddiasında.

Buna karşın, Çin Halk Cumhuriyeti, Kazakistan'ın Aktau Bölgesi'ndeki dev Üzen Petrol Sahası'nın %50 üretim hakkını satın aldı. 4 milyar doları aşan proje içerisinde, toplam uzunluğu 3.100 km olacak ve 3,5 milyar dolar'a mal olacak Batı Kazakistan-Çin petrol boru hattı da bulunmakta. Anlaşma, bu hattın inşasının 5-7 yılda tamamlanmasını öngörüyor.

Bununla da yetinmeyen Çin Halk Cumhuriyeti, bu anlaşmadan tam iki gün sonra, Kazakistan hükümeti ile Kuzeybatıdaki Aktyubinsk petrol bölgesindeki petrol ve doğalgaz sahalarının önemli bir bölümünün ortak işletilmesi ile ilgili yeni bir anlaşma daha imzaladı. Bu anlaşmanın da toplam yatırım maliyeti 4,3 milyar doları bulmakta. Kısacası Çin, şimdiden Hazar petrollerini ülkesine taşıma yolunda çok ciddi adımlar atmış, bunları yavaş yavaş hayata da geçirmeye başlamış bulunuyor!

Mitsubishi, Itochu, Marubeni ve Mitsui Türkmenistan ile, Hazar Denizi'nde petrol ve gaz arama çalışmaları yapmak için sessiz sedasız dans ediyorlar.

Bölgedeki en sıcak gelişmeler, her zaman Türkmenistan -Afganistan-Pakistan boru hatları üzerinde oldu; olmaya devam ediyor. Suudi Arabistan'ın her iki tarafta da yer aldığı iki Batılı petrol şirketi, Afganistan iç savaşını, şimdilerde de doğrudan ABD ve müttefikleri ordularının katılımını körükleyerek, problemlerine çözüm arıyor. Dolayısı ile, Afgan petrol-gaz savaşlarının iki önemli boru hattı alternatifi üzerinde döndüğü söylenebilir:

- Arjantin’li BRIDAS - Suudi NINGHARCO (TAP) Projesi
- Amerikan UNOCAL - Suudi DELTA Projesi

5. *Arjantin Nire, Afganistan Nire?*

a. ARJANTİNLİ "BRIDAS" BÖLGEYE GİRİYOR:

Amerika'nın, Türkmenistan'ı "tek parti diktatörlüğü" ve "insan hakları ihlalleri" nedeni ile ağır şekilde suçladığı 1992 yılında, bağımsız bir Arjantin petrol şirketi olan BRIDAS Energy, büyük bir cesaretle Türkmenistan'a giriyordu.

Güney Amerika'nın üçüncü büyük petrol şirketi olarak bilinen BRIDAS, 1992 yılında Yaşlar petrol sahasının işletmesini devraldı. Türkmenistan ile yapılan anlaşmada, üretimin %75'i BRIDAS'ın oluyordu. Arjantin şirketi, 1993 yılında 30 milyon dolar daha ödeyip,

Kaymar ve Akpaluk petrol ve gaz sahalarının %50 üretim haklarını da aldı. Söz konusu sahalardaki üretim, önceden belirlenmiş bir üretim planının üstüne çıktığında ise, aradaki farkın tümü BRIDAS'a ait oluyordu.

Tüm çokuluslu petrol şirketlerinin alay konusu olan bu anlaşmaları imzalayan BRIDAS, Türkmenistan'da işe sıkı sarıldı. Kısa zamanda günlük üretimi 13.000 varil'e (yaklaşık 2.000 ton) çıkarttı. Tüm Türkmen petrol üretiminin günde 110.000 varil (yaklaşık 16.000 ton) olduğu göz önüne alındığında, kısa sürede erişilen bu rakamın önemi daha da iyi anlaşılacaktır. Bu da yetmezmiş gibi, Yaşlar bloğunda 800 milyar metreküp rezervi olan yeni bir gaz sahası da keşfetti. Bu, bardağı taşıran son damla oldu.

b. AMERİKALI "UNOCAL" İŞE EL KOYUYOR:

Başta UNOCAL olmak üzere uluslararası petrol devleri, bu gidişe bir dur demek gerektiğinin bilincine vardılar! Adı-sanı duyulmamış bir Arjantin şirketine çığnetilmemesi gerekecek kadar büyük bir lokma kaptırdıklarını hissettiler ve derhal duruma el koydular.

Önce Amerikan yönetiminin Türkmenistan hakkındaki olumsuz fikirlerinin değişmesi gerekiyordu. Değişti! Tabii ki, Türkmenistan'ın Petrol Bakanı'nın da değişmesi gerekiyordu. Bir dost arandı ve bulundu. Türkmen Balkanpetkhimprom Enerji Şirketi'nin direktörü Hekim İşanov'un en baştan beri BRIDAS'a bu kadar yüz verilmesine karşı olduğu ve bu görüşünü sık sık açıkladığı biliniyordu. Dolayısı ile, 1994 yılında Hekim İşanov'un yeni görevi, Petrol Bakanlığı idi. Artık Türkmenistan'da BRIDAS için zor günler başlamıştı.

Yeni Petrol Bakanı Hekim İşanov, vakit kaybetmeden BRIDAS'a karşı eylemlere başladı. İlk iş olarak, Türkmenistan'ın sahalardaki üretim payını artırdı. Sahaların günlük üretim kotasını da yukarıya çekti. BRIDAS bunlara razı olmak zorunda kaldı ve üretimini günlük 17.000 varil'e (2.500 ton) çıkarttı.

c. "BRIDAS" BORU HATTI İŞİNE EL ATIYOR:

Bu arada, Pakistan'ın o zamanki Başbakanı ve ateşli bir BRIDAS savunucusu olan Benazir Butto'nun ısrarı ile, 1995 yılının Mart ayında Pakistan ve Türkmenistan BRIDAS'a resmen, Türkmenistan -

Afganistan-Pakistan gaz boru hattının ön-fizibilite çalışmasını yapma görevini verdiler. BRIDAS bu işi çok ciddiye alarak, aynı yılın Haziran ayında söz konusu fizibilite çalışmasını taraflara teslim etti. Fizibiliteye göre BRIDAS, kurulacak konsorsiyuma UNOCAL'ı da davet ediyordu.

Yılda 20 milyar metreküplük gaz taşıyacak ve Türkmenistan'a yılda 15 milyar dolar gelir sağlayacak olan boru hattı 1998 ortalarında başlayacak ve 2001 yılı başında teslim edilecekti. BRIDAS, iyice ileri giderek, boru hattı çalışmalarına başlamak için savaşın bitmesini beklemeyeceğini açıkladı. Bu çığınca çıkışı, savaşın daha uzun yıllar süreceğinden emin olan Taliban üzerinde müthiş puan topladı. Benazir Butto'nun Pakistan'ı tarafından hemen onaylanan projeyi, Afganistan'ın o zamanki Burhaneddin Rabbani hükümeti 1996 yılının Şubat ayında imzaladı. BRIDAS, ayrıca Afganistan'da savaşan Taliban ve diğer gruplara da bu anlaşmayı imzalatmayı becerdi.

Ancak, artık bölgede UNOCAL ve Suudi DELTA şirketleri de vardı. Ve Türkmenistan'da Hekim İşanov, Petrol Bakanı olarak işinin başında idi. Türkmenistan, şayet kartlarını akıllı-uslu oynarsa, Amerika'nın sevdiği iyi çocuklar listesine alınmak üzere idi!

d. "BRIDAS"A TÜRKMEN ÇALIMI?

BRIDAS'ın boru hattı ön-fizibilitesini taraflara teslim etmesinden 3 ay sonra, 1995 yılının Ekim ayında Türkmenistan Cum-hurbaşı "Türkmenbaşı" Saparmurad Niyazov, BRIDAS'ı. şoke edecek olan bir karar alıyor ve NewYork'da UNOCAL ile bir gaz boru hattı anlaşması imzalayıveriyordu. Niyazov, ken disine bu ani çalımının nedenini soran BRIDAS yöneticileriyle, *"Ne olacak? Siz de UNOCAL'ın borusunun yanına ikincisini yapıverirsiniz; olur, biter,"* diyerek dalga geçiyordu.

UNOCAL, bu muhteşem başarısından hemen sonra, vakit geçirmeksizin bir gaz boru hattı konsorsiyumu kurdu. Konsorsiyumda paylar şu şekilde dağıtıldı:

- Amerikan UNOCAL: %70 . Suudi DELTA: %15
- Rus Gazprom: %10
- Türkmenrosgaz: %5

UNOCAL ortaklarının alelacele hazırladıkları fizibilite çalış -masında bazı ilginç noktalar ve koşullar da vardı:

- Aynen BRIDAS'ın raporunda olduğu gibi, boru hattı yılda 20 milyar metreküp Türkmen doğalgazını Pakistan'a ve gerektiğinde Hindistan'a taşıyacaktı.
- Önce 3 milyar dolar olarak öngörülen maliyet, kısa bir süre sonra 2,5 milyar dolara indiriliyordu.
- BRIDAS'ın Türkmenistan'da kendisine ait olan Yaşlar bloğundan başlattığı boru hattı, UNOCAL'ın raporunda Türkmenistan'ın Dauletabad gaz sahasından başlıyordu.
- BRIDAS'ın fizibilitesinde yapım işine UNOCAL'ın da davet edilmesine karşı, UNOCAL

fizibilitesinde BRIDAS'a ve konsorsiyum dışında kalan hiçbir şirkete boru hattı kullanım hakkı tanınmıy ordu.

Bununla da yetinmeyen UNOCAL ve ortakları, hemen ardından, Türkmenistan'ın Çarju bölgesinden başlayarak, Pakis tan'da Karaçi'nin batısında yapacakları bir terminale uzanacak ayrı bir petrol boru hattı teklifi de verdi. Söz konusu petrol boru hattının kapasitesi, günlük 1 milyon varil (yaklaşık' 150.000 ton) olacaktı. Türkmenistan hükümeti, bu hatla ilgili anlaşmayı da imzalamakta gecikmedi.

e. BENAZİR BUTTO'NUN ACEMİLİĞİ:

UNOCAL'ın bu beklenmeyen yükselişine ilk tepki, Pakistan'ın o zamanki Başbakanı Benazir Butto'dan geldi. Taraf değiştirmede "Türkmenbaşı" kadar başarılı olmayan Butto, bu yeni anlaşmaya karşı çıktı. Arkasına Amerika'nın desteğim ve muhabbet duygularını alan Niyazov bu itirazı dinlemedi. Zaten Butto'nun Pakistan'da suyu ısınmıştı. Bu son hareketi de sonunu -en azından- hızlandırdı.

Eski komünist, yeni "yeni-dünya-düzenci" Saparmurad Niyazov, düzene direnenlerin başına neler geldiğini, ta Sovyetler zamanında edindiği engin tecrübeyle, iyi biliyordu. "Ahde vefa"nın her zaman para getirmediği, ayrıca ne iktidarı, ne de ömrü uzatmaya yaradığı bilinci içerisinde Butto'ya kulak asmadı; ve tabu ki haklı çıktı! Nitekim, yeni Pakistan hükümeti UNOCAL'in projesini, 1997 yılı Mart ayında resmen onaylayacaktı.

f. TÜRKMEN BAKANİN "BRIDAS" KİNİ:

Türkmenistan Petrol Bakanı Hekim İşanov'un BRIDAS kuşatması henüz bitmemişti. Başladığı işi yarım bırakmayı sevmeyen Türkmen Bakan, BRIDAS'ın 1992 yılından beri Türkmenistan'da işlettiği ve daha önce zorla hisselerinin bir bölümünü kaptırıp günlük üretimini 17.000 varil'e (2.500 ton) çıkarttığı Yaşlar sahasından yaptığı petrol ihracatını 1995 yılının Kasım ayında yasakladı. Hemen ardından, BRIDAS'ın diğer sahalarındaki üretimim de durdurttu ve rafineri işletme ruhsatını geri aldı.

Böylece BRIDAS, Türkmenistan'da ürettiği petrolü satıp, gelir elde etme imkânını tümüyle kaybetmişti. Amerikan ve Su udi (ya da kısaca UNOCAL) destekli İşanov'un beklentisi, bu yolla cihat açtığı BRIDAS'ın sessiz sedasız bavulunu toplayıp, Türkmenistan'dan ye bölgeden çekip gitmesi idi.

Ancak, Orta Asya'nın çölleri varsa, Arjantin'in de pampaları ve o pampalarda sert kovboyları vardı. Ve öyle anlaşılıyordu ki, feleğin çemberinden Türkmenlerden çok daha önce ve defalarca geçmiş Arjantinliyi korkutmak, bezdirmek, İşanov gibilerinin harcı değildi.

g. "BRIDAS" KILICINI ÇEKİYOR:

Sessiz sedasız iş çeviren, Türkmen Bakan'ın daha önceki saldırılarını da tevekkülle karşılayan BRIDAS'ın, bu son rezaletler karşısında sabrı taşı. Gerek Türkmenistan hükümetini ve gerekse UNOCAL'ı âleme ibret yapmak için kolları sıvadı.

1996 yılının Şubat ayında, "Yaşlar sahasından yaptığı ihracatın önlenmesine karışmak ve boru hattı

projesini engellemek" suçlaması ile, UNOCAL ve Suudi DELTA aleyhine 14 milyar dolarlık zarar-zıyan davası açtı. Bu mahkemeyi Amerika'da açma saflığını gösteren BRIDAS, yıllardır sonuç alabilmiş değil.

1996 yılı Nisan'ında da, üç ayrı konuda (Yaşlar ve Kaimar sa -halarında üretimi engellemek ve petrol rafineri işletme ruhsatını sebepsiz iptal etmek), "anlaşmalara ve sözleşme hükümlerine uymadığı" gerekçesi ile Türkmenistan hükümetini, Uluslararası Ticaret Odası (ICC)'na şikâyet etti.

ICC, 28 Şubat 1997 tarihinde aldığı bir ara-karar ile Türkmenistan hükümetini haksız bularak, BRIDAS'a getirilen "ihracat yasağı"nın derhal kaldırılmasını istedi. Buna karşın, Türkmenistan hükümeti bu karara uymayacağını açıkladı. Bu talihsiz açıklama ile uluslararası ticaret hukukunu tanımadığını göstermiş olan Türkmenistan'ın başının çok derde gireceği belli. Her ne kadar hukuk tanımazlığı ile BRIDAS'ı çaresiz duruma soktuğuna inansa da, hem BRIDAS'ı davasında daha da güçlü konuma sokmuş oldu, hem de kendi kendisine tamiri olanaksız zararlar verdi. Nitekim, Türkmenistan hükümetinin bu tutumu, başta Mobil, Exxon ve Amoco gibi

Türkmenistan'a ciddi yatırımlar yapmış ve yapmayı planlayan petrol devlerini son derece tedirgin etti. *"Bugün ona, yarın bana"*, diye düşünen tüm Batılı kuruluşlar, Türkmenistan'daki yatırımlarını yeniden gözden geçirme kararı aldılar. Türkmenistan hükümetinin uluslararası platformda güvenilirliği, böylece tek darbede yerle bir oldu.

h. BİR SAVAŞIN ÖZELLEŞTİRİLME DESTANI:

Bir Birleşmiş Milletler uzmanı, "Petrol şirketleri ve bazı ülkeler, Taliban'ı kendi çıkarları için kiralamışlar," diyor. Afganistan eski Başbakanı Gülbeddin Hikmetyar, "Taliban bu savaşı, Orta Asya petrol ve gazı için rekabet eden Batılı petrol şirketleri adına yapıyor," diye feryat ediyor.

Yani Afgan savaşı, petrol şirketleri ve ilintili oldukları ülkeler tarafından "özelleştirilmiş" durumda. Kabaca Taliban'a ve Özbeklere ihale edilmiş görünen savaşta temel olarak iki cephe var:

• UNOCAL CEPHESİ:

UNOCAL adına devreye giren Amerikan Hükümeti'nin baskısı iyice hissedilmeye başlandı. UNOCAL'ın bir üst düzey yetkilisi, "Türkmenbaşı Niyazov UNOCAL ile anlaşmaya mahkûmdur. Zira Amerika ile ilişkilerini geliştirmek zorunda idi ve şunu iyi biliyordu ki Washington'un izni olmadan Afganistan'dan bir boru hattı geçemezdi," diyor. Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın önemli bir yetkilisi, Amerikan yönetiminin Türkmenistan'daki UNOCAL faaliyetlerinin arkasında olduğunu itiraf ediyor ve ilave etmeden de geçemiyordu: "Niyazov tipik bir Doğulu despot. UNOCAL ile yaptığı hiçbir anlaşma bu gerçeği değiştiremeyecek." Batılı ve Rus uzmanlar, Türkmenistan'ın UNOCAL'ı tutmasının nedenini, "Aşkaad'daki yaygın rüşvet" olarak değerlendiriyor; Türkmenbaşı-UNOCAL anlaşmasında "masa-altı" pazarlıkların rol oynadığını dile getiriyordu.

UNOCAL'ın Afganistan'daki kozunu ise bilmeyen yok: kontratı alması halinde, savaş sonrasında Amerikan yönetiminin Afganistan'a "insani yardım" musluklarını sonuna dek açacağı garantisi.

Mart 1996'da Amerikalı bir diplomat, o zamanki Pakistan Başbakanı Benazir Butto BRIDAS'ı desteklediği için, ağır bir tartışma sonucunda Butto'ya hakaretlerde bulundu. Gerçi Benazir Butto bu olay nedeni ile Amerika'dan yazılı bir özür talep edip aldı ise de, artık Benazir Butto'nun sonunun geldiği belli oldu.

Pakistan'daki yeni yönetim, Benazir Butto'nun tam tersine, kayıtsız-şartsız UNOCAL-DELTA destekçisi olarak, Taliban'a açıktan yardım etmeye başladı. Yeni keşfettikleri ve Pakistan'ın gaz gereksinimini 3 yıl kadar daha karşılayabilecek olan, yaklaşık 60 milyar metreküp rezervli Kirthar sahası da Pakistan'ın UNOCAL ve Taliban ateşini söndürmeye yetmedi. Pakistan'ın gaza olan talebi, 1980-1994 yılları arasında her yıl %5,8'lik bir artış göstermişti. Eski ve en önemli gaz kaynağı olan Sui gaz sahasının rezervi 2000'li yılların başında bitecek olan Pakistan'ın günümüz gaz talebi, günde 45 milyon metrekübe dayanmıştı. Enerji gereksiniminin %35'i doğalgaza bağımlıydı ve ülkede halen inşaatı devam eden 15 gaz santralı daha yapılıyordu. Dolayısı ile, zaman kaybetmeden 2000'li yıllar için acil çözümler bulunmalıydı. Bunu yaparken de Pakistan yöneticileri iyi biliyorlardı ki, UNOCAL hem Amerikalı, hem de çok güçlüydü. UNOCAL'a yanaşmak sayesinde Suudi dostluğu da çantada keklik olacaktı. *Pakistan seçimini yaptı.*

1996 yılının Nisan ve Ağustos aylarında Amerikan Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Robin Raphel, birkaç kez gittiği Pakistan, Afganistan ve Moskova'da UNOCAL'ın tezlerini savundu.

UNOCAL'ın Suudi Arabistan'ın DELTA Oil Şirketi ile anlaşma yapması ve pastadan önemli bir pay vermesi, Suudi Arabistan'ın Taliban hareketi üzerindeki etkinliğini devreye sokma savaşının bir parçası idi. DELTA Oil'in Başkanı Badr Al'Aiban, Veliht Prens Abdullah Abdul Aziz'in yakın dostu ve aynı zamanda da kardeşi Kral Fahd'ın sarayında görevli.

UNOCAL'ın ortağı DELTA Oil ayrıca Amerikalı Charles Santos'u danışman olarak tuttu. Santos, 1989'dan yakın zamana kadar Birleşmiş Milletler'in Afganistan masasını yönetti. Afganistan'da iyi tanınan ve Taliban kesiminde iyi isim yapmış olan Santos, aynı zamanda Amerikan yönetimleri ile de hayli içli-dışlı.

UNOCAL'ın Taliban ile ilişkileri, DELTA ve dolayısı ile Suudi Arabistan'ın miskin temposu nedeni ile istediği gibi süratli gitmiyordu. Bu nedenle UNOCAL 1996'da yeni bir ekip kurdu. İlk önce Amerika'nın eski Pakistan Büyükelçisi Robert Oakley'i işe aldı. Oakley 1980'lerde Afgan mücahitlerine CIA yardımıyla önemli rol oynamıştı.

Oakley, UNOCAL'a başka "uzman"ların alınmasını da sağladı.

Örneğin, Nebraska Üniversitesi Afgan Araştırmaları Kürsüsü'nden akademisyenler, CIA'in meşhur Rand Corporation'unda çalışan Afgan kökenli Amerikalı Zalmay Khalilzad, Afgan mücahitlerinin 1980'li yıllarda yakından tanıdığı Amerikan Uluslararası Kalkınma Ajansı'ndan Gerald Boardman, Oakley'in UNOCAL adına işe aldığı "uzman"lardan bilinenleri. Kısacası UNOCAL, mücahitlerin Sovyetler Birliği ile savaştıkları yıllardaki CIA ağını yeniden hayata geçiriyordu.

BRIDAS CEPHESİ:

Taliban üzerinde Suudi Arabistan'ın etkisinin büyük olduğunu bilen BRIDAS, aynen UNOCAL gibi hem Suudi şirketleri ile ilişki kurup, hem de Afganistan'da tanınan ve etkin Suudi yetkilileri kiralama yoluna gitti. Söz konusu Suudiler içerisinde en önemli isim, kuşkusuz Suudi İstihbaratı'nın başı Prens Turki Faysal'dı. Prens Turki, 1980'lerde Afgan mücahitlerine hem parasal destek verdi; hem de CIA ve Pakistan İstihbarat Teşkilatı ile işbirliği yaparak, özellikle Taliban'ların sevgi ve saygısını kazandı.

İşin en ilginç yönü, Taliban uzmanı ve gazeteci-yazar Ahmed Raşid'e göre, Prens Turki Afganistan'a en güvendiği adamı olan Usame Bin Ladin'i gönderdi. Prens Turki'nin Taliban üzerinde müthiş bir prestiji vardı. Usame'nin ise, müthiş parası ve organizasyon yeteneği. BRIDAS, bu bilinç içerisinde, TAP Boru Hattı Şirketi'ni kurdu. TAP, BRIDAS ile Suudi Arabistan'ın NINGHARCO Şirketi'nin %50-%50 ortaklığı olarak faaliyete geçti. Yani UNOCAL'ın Suudi DELTA'sına karşı artık BRIDAS'ın da Suudi NINGHARCO'su vardı. İşin önemli yani, NINGHARCO'nun Başkanı Saleh al Tayyar, aynen Usame Bin Ladin gibi, Prens Turki'nin yakın dostu ve bilindiği kadarı ile Binladin Şirketler Grubu ile de ilintili. BRIDAS kısa zamanda bunun meyvelerini toplamaya başladı.

1997 yılının Şubat ayında hem UNOCAL hem de BRIDAS, Washington ve Buenos Aires'te, ayrı ayrı Taliban liderlerini ağırladılar. Arjantin'den ayrılan Taliban heyeti, dönüş yolculuğunda Cidde'de konakladı ve Prens Turki ile bir görüşme yaptı. Bu görüşmede Turki'nin, NINGHARCO ve BRIDAS'tan yana açık tavır koyduğu anlaşılıyor.

Böylece uzun bir süre sürecek olan Talibanlar arası bölünme gerçekleşti. Bidas'çı Talibanlar, Prens Turki ve Usame Bin Ladin etrafında birleştiler. Böylece, bir süre destek aldıkları, CIA'inin eğitim ve silahlarından faydalandıkları ABD ile yolları ayrılmış oldu. Unocal'cı Talibanlar, Prens Abdullah Abdul Aziz ve CIA etrafında birleştiler.

Bu İşten Kazançlı Çıkacaklar Belli; Ancak Birileri Hep Kaybetmeye Mahkûm!

Savaşın uzaması, söz konusu boru hattı projesini son 3-4 yıldır uykuya yatırdı. Usame'nin Amerikan çıkarlarına karşı şim dilerde büyük cihat açmış olması, BRIDAS'ı geri plana çekilmeye zorladı. UNOCAL ise bu son durumdan çok memnun. Amerika'ya kafa tutuyor gibi görünseler de, Taliban içerisindeki Unocal'cılarının, Usame'nin bertaraf edilmesi ile seslerini daha yüksek duyuracağından emin. Ayrıca şimdilerde, eskiden "*Talibanı kızdırırım*" endişesi ile uzak tuttuğu Taliban muhalifi Kuzey ittifakını da UNOCAL adına mücahit yazmış durumda. Kısacası, UNOCAL, ve tabii ki ABD enerji çevreleri, sabırla bu "*antiterör savaşı mavalı*"nın sonunu bekliyorlar. Sonuç ne olursa olsun, bu boru hattının UNOCAL tarafından yapımına yarayacak, yani ABD petrol şirketlerinin yararına olacak. Aynı zamanda, ABD'nin korporasyonist politikaları ile 2000'li yılların enerji haritasının en önemli bölümü de tamamlanmış olacak. Bu arada birkaç milyon insan oluvermiş; bu kadar ulvi amaçlar için çok mu yani?..

"Kardeş" Pakistan, "dost-ve-müttefik" Amerika, "soydaş" Özbek, "dindaş" Taliban, "komşularımız" İran ve Irak altılısının kıskacındaki Türkiye, bölgede olabilecek tüm olasılıkların kendi aleyhine sonuçlanacağını hâlâ anlayabilmiş durumda değil. Ancak, "çıkmayan candan ümit kesilmez" atasözüne sarılıp bölgedeki gelişmeler içerisinde, bir o yana, bir bu yana savruluyor. Petrol ve gaz

işinin bir politikayı gerektirdiğini anlamaktan uzak ülkemiz, politikasızlık batağında çırpınıp duruyor; ülkesini ve insanlarını ABD enerji senaryolarına figüran yazdırmaya niyetleniyor.

Ulusal bağımsızlık ateşi yeniden yakılmadığı, ulusalcı güçler iktidara gelmediği sürece ülkemiz, *bölgesindeki her gelişmeden zararlı çıkacak; hep kaybeden taraf olacak*. Birileri onu da kullanarak savaşlar kazanacak; petrol ve doğalgaz rezervlerini ele geçirecek; ancak ülkemiz insanları hep kaybedecek. Ulusal devletten yana olmayan, ulusal çıkarları öne çıkartmayı beceremeyen işbirlikçi idarelerden silkinip kurtulacak bir Türkiye'nin ise, bölgenin geleceğinde söz sahibi olmaması, kazançlı çıkmaması için bir neden yok.

İşte tam burada "akıl oyununa" gereksinme var: Bölgeye barışı, istikrarı, çok gereksinim duyulan "birlikte kalkınma"yı getirebilecek en dinamik ve yetişmiş güç, Türkiye'de. İşte bu bilinçteki *ulusal bağımsızlıkçı kadrolar* iktidara getirmemeye uğraşıyorlar!

Kaynak:

Tufan Erdoğan (Petrol/Jeoloji Y. Müh.) Eylül 2001'de, yazmış olup, Habertürk'teki programa izleyiciler tarafından gönderilmiştir.

SEVR'DEN MAI'YE DAR GEÇİT AŞILIRSA

Basında Haziran 1998'de çıkan haberlere göre, 1988 yılında dönemin Başbakanı rahmetli Turgut Özal tarafından gizlice imzalanmış bir protokol var. Çok Taraflı Yatırımlar Garanti Anlaşmaları (MIGA) olarak bilinen şirket niteliğindeki bir kurum ile yapıl an şartlaşmaya göre Eurogold şirketinin Türkiye aleyhine dolaylı yoldan (çünkü Eurogold Türk kanunlarına göre kurulmuş bir şirkettir) tazminat davası açması beklenebilir. MIGA'ya göre bu şirketin yatırımlarını sigortalayan çokuluslu sigorta şirketleri, konuyu uluslararası tahkime götürebilecektir. Gönül is ter ki, devletimizin karar mercileri hukuk devletinin daha fazla yıpranmasına göz yummadan bu anlaşmaların doğurabileceği sonuçları göze alsınlar. Bu ülkede devletini uluslararası tahkim önünde de savunabilecek sayısız hukukçu ve bilim adamı var! Çokuluslu altın tekellerinin, devlet organlarını ve yetkililerini tedirgin etmelerine *yabancı sermayeyi temsil ettiklerini iddia ederek, kendilerine engel olunması durumunda yabancı sermayenin gelmeyeceği* tehdidini savunmalarına bizler katlanmak zorunda değiliz. 1996 yılında Türkiye'ye giren toplam Fransız sermayesi 2.734 milyar dolardır. Eurogold'un % 32 hissesine sahip Fransız BRGM şirketinin koyduğu sermaye ise kredi payları ile birlikte 7.8 milyon dolar tutmaktadır. Yani toplam Fransız sermayesinin % 0.329'u... Alsınlar bu binde üçü, başlarına çalsınlar !

OECD'ye üye (Türkiye'de dahil) 29 zengin ülkenin 3 yıldır gizlice oluşturmaya çalıştıkları ve kısaca MAI diye bilinen çok taraflı yatırım anlaşmaları metninin hazırlıkları geçtiğimiz Ocak ayı sonundan itibaren gizliliğini yitirdi. Başlangıçta 4 Nisan 1998 günü imzalanması planlanan bu anlaşmalar, üye ülkelerin demokratik kitle örgütleri ve değişik partilerden siyasetçileri tarafından *çokuluslu şirketlerin, uluslaşan sermayenin anayasası* olarak görülmüş ve yoğun bir eleştiri bombardımanı altına alınmıştır. Anlaşmaların imzaya açılması şimdilik altı ay daha ertelenmiş bulunuyor. Eurogold şirketi ile ilgili yargı kararlarının bir türlü uygulanmamasının, ardı arkası gelmeyen temyiz ve tashihi karar istemleri ile hukuk sürecinin yılan hikâyesine çevrilmesinin altında yatan amaç, davayı MAI'ye yüklemeye kalkışmak mıdır acaba? Görünen o ki, OECD örgütü MAI anlaşmalarının hayata geçirilmesi için fazla demokratik geldi ve bu işin artık IMF'ye ihale edilme ihtimali var. Artvin'de Cominco 2000 yılına kadar kontakt kapattığını açıklıyor. Eurogold şirketi Gümüşhane-Mastra'da açtığı galerinin ağzını demir parmaklıkla kapatıyor ve hem burada hem de Bergama-Ovacık'taki çalışanlarını işten çıkarıyor. Demek ki, MAI düğümünün 2000 yılında çözüleceğini bekliyorlar. MAI çokuluslu şirketlerin, yani aslında vatansız sermayenin anayasası... Vatansız sermaye kimsenin vatanını korumayı düşünmez. Görünen şu: Sanayileşmelerini tamamlamış 20 kadar ülke kendi devlet yapılarını inanılmaz şekilde pekiştirmekteler. Sosyal devletin, hukuk devletinin ve demokrasinin köklendirilmesi yolunda her türlü önlemi kendi ülkelerinde almaktalar. Ama bu ülkelerin seferber ettiği sermayenin çokuluslulaşması ve kendi sınırlarını aşması, globalleşme ve neoliberalleşme adı altında oralaradaki zenginliğin daha da büyümesini sağlayacak. Elbette bu, hedef ülkelerde her türlü talanın güvence altına alınmasıyla mümkün olacak. MAI'nin yaratacağı tahribat gelişmekte olan ülkelerin hukukunda, sosyal güvence sisteminde, çevresinde ve ekonomisinde büyük benzerlikler göstererek gerçekleşecektir. Çok taraflı yatırım anlaşmalarının çevre üzerinde doğuracağı ağır sonuçların üçü özel önem taşımaktadır: Birincisi, doğal kaynakların insafsızca tüketimi; ikincisi, çevre standartlarının yükseltilmesine konacak engeller; üçüncüsü ise, var olan çevre yasalarının işlemez hale getirilmesi. Yabancı yatırımcının, yeni söylemiyle ulusötesi sermayenin herhangi bir

pazara engelsizce dalmasını sağlamak, MAI'nin te mel hedeflerinden biridir.

Doğal Kaynakların İnsafsızca Tüketimi

Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, yasalarla henüz yeterince emniyet altına alınmamış ekolojik duyarlı faaliyet alanlarıki bunların başında ormanlar, balıkçılık ve biyolojik çeşitlilik gelir-büyük bir tehlike altına girecektir. Ev sahibi ülkedeki yasal boşluklardan yararlanılarak ormanlar satın alınacak; ülkelerin sahillerinde ve göllerinde balıkçılık faaliyetleri türlerin yok edilmesi boyutuna vardiirılacak; bitkisel gen kaynakları alabildiğine istismar edilecektir. Ve bütün bunlar yapılırken ev sahibi ülkeye herhangi bir tazminat ödenmesi söz konusu olmayacaktır. Ulusötesi sermaye, tecavüz ve suiistimalini tamamlayıp doğal kaynağı tükettikten sonra, "pardon" bile demeden çekip gidecektir. Bazı ülkelerde arazi satın alımı ve doğal kaynak kullanımı konusunda yabancı firmalara getirilmiş yasal kısıtlamalar, ya hemen kaldırılacak ya da MAI bünyesinde, o ülkeye özgü istisnalar olarak tahammül görecektir. Ancak bu tür yasal kısıtlamalar anlaşma metninin imzalanmasından itibaren, MAI'nin "geri etkiye" (roll-back) prensibine göre sürekli neoliberalleştirme baskısı altına alınacaktır. Doğal kaynakların tüketimi açısından hayati önem taşıyan başlıca konular:

1. Ormanların ciddi şekilde talan edilme riski.
2. Sahillerin balık çiftlikleriyle kuşatılması.
3. Bitkisel gen kaynaklarının yok edilmesi. Kardelenler kökleriyle sökülüp gizlice yurtdışına kaçırılmakta. MAI ile bu iş açıkça ve çok daha büyük miktarlarda yapılacak. İlaç yapımında çok önemli bir rolü var oysa! Dünyada 7 büyük gen havuzu vardır. Bunların ikisi Anadolu topraklarındadır:

İşte MAI'de, bunların talanını son derece hızlandırabilecek hükümler var. Kanadalı Cominco şirketi, Artvin'de altın ve bakır üretmeye kalkıyor ve o güzelim Kafkasör'de, Milli Park'ın burnunun dibinde, inanılmaz güzel ladin ormanı içinde, 200-250 bin ladin ağacını kesmeyi planlıyor.

Sadece Kafkasör projesindeki ruhsat alanı 1700 hektar. 17 kilometrekare. Bu ruhsat alanı içerisinde 770 bin 100 ağaç var. Başka bir şey söylememe gerek yok.

Çevre Standartlarının Yükseltilmesine Konacak Engeller

Alınması düşünülen liberalleşme önlemleri sonucunda yatırım ülkesi olma konusunda ortaya çıkacak uluslararası rekabet pek çok ülkenin hükümetlerini yatırım engellerini ortadan kaldırmaya yöneltecektir. Bir çokuluslu şirket çıkacak "Benim elimde 2 milyar dolar var; hanginize yatırıyım?" diye soracak. Üçüncü Dünya'dan yukarıya doğru uzanan eller "bana gel, bana gel..." diye yalvaracak. O da diyecek ki: "Beni en çok rahat ettirecek ülkeye gideceğim; senin çevre standartların yüksek, sana gelmem, başıma iş açarsın!" Bu uyum sağlama veya cazip görünme yarışı, sosyal ve iş hukukuna ilişkin normların yanı sıra özellikle çevre politikalarını vuracaktır.

Cazipleşme rekabeti tüm çevresel normların düşürülmesini, çevresel yasa ve yönetmeliklerin gevşetilmesini ve laçkalaştırılmasını beraberinde getirecektir. Çevre koruma düzeyi zaten düşük olan

pek çok ülkede MAFnin uzun vadeli etkileri mutlaka ağır ve acı hissedilecektir.

Yatırım hedefi olarak cazibelerini koruma amacıyla Üçüncü Dünya ülkelerinin hükümetleri, çevre standartlarını yükseltici uluslararası anlaşmalara imza koymaktan kaçınacaklardır. Bu trajik eğilim, MAI bünyesindeki "olduğun gibi kal" (stand-still) prensibiyle daha da körüklenecektir. Çünkü söz konusu prensip, MAI ile uyumlu olmayan herhangi bir yasanın çıkarılmasına yasak koymaktadır.

Var Olan Çevre Yasalarının İşlemez Hale Getirilmesi

Yatırımcı yabancı şirket ile yerli devlet arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıkların uluslararası tahkime götürülecek olması, yatırımcının eline öyle bir silah vermektedir ki, onunla, her türlü sevimsiz çevre yasasını kurşuna dizmek mümkün olacaktır. Bu olasılığı kuvvetlendiren iki tanım var MAI'de. Bunlardan biri, *fiili ayrımcılık*, diğeri *dolaylı kamulaştırma*. Yatırımcı şirket, faaliyet gösterdiği ülkede yeni çıkarılan çevre yasasından rahatsızlık duyarsa, ev sahibi ülkeye ayrımcılık yâda "namüsaitleştirme" nedeniyle tazminat davası açabilecektir. Aynı şekilde devletin koyacağı herhangi bir çevresel önlem, örneğin atıksu yönetmeliğinde kirlilik oranının düşürülmesi zorunluluğu gibi, yabancı sermayenin kâr beklentisini azaltırsa; bacalardan atılan zehrin daha aşağıya çekilmesi yönünde bir yönetmelik yayınlanırsa; bu, yabancı sermayenin kâr beklentisini azaltacaktır. Böyle bir resmi düzenleme, yabancı şirket tarafından dolaylı kamulaştırma ya da istimlak olarak nitelenecek ve ona devletten zarar telafisi talep etme hakkı verecektir.

NAFTA'dan Örnekler

Dünyaya giydirilmek üzere MAI kaftanı biçilirken, Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmaları (NAFTA) manken olarak seçilmiştir. NAFTA, sadece bir ticaret anlaşması olmayıp, yatırımları da kapsar. Ve tıpkı MAI gibi, yabancı yatırımcıya, ev sahibi devlet aleyhine dava açma ve bu davayı kazanma durumunda tazminat talep etme hakkı verir. Dava'nın görüleceği yer ise ICSIT (International Centre for the Settlement of Investment Disputes) adlı uluslararası tahkim kuruludur. Yabancı şirketler tarafından, bu tahkime gitme hakkının nasıl kullanıldığına dair ilginç örnekler var.

Birinci Örnek: 1997 Nisanı'nda Kanada Parlamentosu, benzi ne katkı maddesi olarak kullanılan MMT adlı maddenin ithalatını ve nakliyatını yasaklar. Gerekçe olarak, MMT'nin ağır sağlık riskleri taşımasını gösterir. Kanada'da bu maddeyi üreten tek firma olan Amerika'lı Etyl Corporation, NAFTA tahkim kuruluna başvurarak, Kanada hükümetinden 251 milyon dolarlık tazminat talep eder. Gerekçesi: MMT yasağı, firmaya ait tesislerin değerini ve gelecekteki cirosunu düşüreceğinden bir çeşit kamulaştırmadır. Ve NAFTA kurallarına göre, Kanada hükümetince maddi olarak telafi edilmelidir.

İkinci Örnek: 1997 Ocak ayında ABD'li atık tüccarı Metalclad Corporation, tahkim kuruluna başvurarak, bir Meksika eyaleti olan San Luis Potosi'yi tazminat istemiyle mahkemeye vermiştir. Federal hükümet, firmanın bir çöp imha ve katı atık bertaraf etme tesisi açmasına çevresel nedenlerle izin vermemiştir. Bu kararın dayanağı San Luis Potosi Üniversitesi'nin jeolojik bilirkişi raporudur. Raporda, bölge halkının içme suyunun zehirlenme riskinden söz edilmektedir. Eyalet Valisi bunun üzerine, içinde firmaya ait tesisin de bulunduğu yöreyi çevre koruma alanı ilan etmiştir. Amerikalı

şirket, NAFTA kurallarının çiğnendiği ve kamulaştırma yapıldığı iddiasıyla 90 milyon dolar tazminat talep etmektedir.

MAI görüşmeleri sırasında OECD ülkeleri, çevreci sivil toplum örgütlerinin yoğun ve etkin uyarıları sayesinde, anlaşmaların taşıdığı ekolojik riskler konusunda daha duyarlı tavır sergilemeye başlamıştır. Daha doğrusu öyle görünme zorunluluğunu duymuşlardır. Sosyal ve iş hukukuyla ilgili görüşlerin yanı sıra çevre politikaları da anlaşma metninin 3 ayrı yerine "kancalanmaktadır" (three anchor approach).

1. Sunuş (preamble, mukaddime) bölümüne,
2. Çevre standartlarının düşürülmesini engelleyecek bir madde olarak ana metne,
3. Anlaşma metnine ek olarak asılması düşünülen, çokuluslu şirketlerle ilgili temel prensipler adı altında bir bölüme.

Bu üç kancadan birincisi ve üçüncüsü bağlayıcı değildir ve bu nedenle de politik yaptırım gücünden yoksundur. İkinci kanca ise, görünüme göre çevre standartlarının düşürülmemesini (hiç olmazsa olduğu gibi korunmasını) sağlama iddiasındadır. Buna karşılık, çevre standartlarının yükseltilmesine ambargo konmasını, transnasyonal şirketler tarafından çevre yasalarının torpillenmesini ve doğal kaynakların talan edilmesini önlemekten uzaktır.

Nasıl Bir Yirmi Birinci Yüzyıl?

Hukukunu haykırmak, ancak kudretli ağızlarda ahenkdar hiss olunur. Tıpkı aç aslanın kükremesi gibi... Cenab Sahabettin

Sanayileşmiş ülkeler ve bunların yarattığı çokuluslu sermaye kendileri dışında kalan 160 küsur devletten nasıl birer devlet olmalarını bekliyor: Ulusötesi sermaye anlaşmalarını, sözleşmelerini, imtiyaz şartlaşmalarını mutlaka bir muhatapla yapacak. O muhatap kim? Devletler! Bir şirketle bir devletin sözleşme imzalaması, bu haliyle bile utanç vericidir. Globalleşme mantığına göre anlaşmazlık durumlarında ülkenin yasalarının ve ulusal mahkemelerinin hiçbir değeri ve yetkisi yoktur. Çünkü uluslararası tahkim kurulu bakacak o işlere ve her şey çokuluslu şirketlerin anayasasına göre yargılanıp karara bağlanacaktır. Özellikle grevler, ilgili devlet tarafından önlenmezse kâr kaybı nedeniyle tazminat söz konusu olacak. Grev, dolaylı kamulaştırma sayılacak. Rejim değişiklikleri ve ihtilallerden ya -bancî sermayenin etkilenmemesi garanti altına alınacak. Yani ev sahibi ülkenin nasıl yönetildiği, iç hukuk sistemi, sosyal adaleti ve insan haklarına bakışı, ulusötesi sermayenin umurunda bile olmayacak.

Tüm bunlar ulus devletin içinin boşaltılması girişimidir. Geriye sadece bir kabuk kalıyor: Bu kabuğun da mümkün olduğu kadar sertleştirilmesi istenecek. Nedir o kabuk? Polis ve jandarmadır. Yani çokuluslu şirketlerin imza yetkisine sahip muhataplar olarak karşılarında görmek istedikleri devletler, aslında birer ileri karakoldur. Çokuluslu sermayenin çıkarlarını incitecek en ufak yerli kıpırdanışlar bile o kabuk devlet tarafından şiddetle bastırılacaktır. Dünyayı tek bir köy olarak sunup geliştirmekte olan ülkeleri globalleşme mavahyla uyutanlar, pek iyi bilmektedirler ki, *hukuk sistemiyle,*

sosyal nitelikleriyle, yurttaş ve insan haklarıyla hak edip koruduğu ulusal bağımsızlığıyla, yaratıcılığı, bitime katkısı ve kültürüyle uluslararası arenada birey olarak saygınlık kazanamamış bir ülke, yaptığı bağdaşmalarda, katıldığı topluluklarda söz sahibi bir üye ola maz-Ancak uşak olur. Günümüzde bir devletin bu saygınlığı ve gücü uluslararası düzeyde elde etmesinin yolu, önce kendi yurttaşlarının hakkına ve kendi hukuk sistemine, hukukun üstünlüğü ilkesine saygılı olmaktan geçiyor.

Türkiye'de MAI Yelleri

9 Şubat 1998 günü basında çıkan haberlere göre, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yabancı şirketlerin yatırımlarda koşul olarak öne sürdükleri uluslararası tahkime olanak tanımak amacıyla yasa tasallığı hazırlıyor.

23 Nisan 1998 Perşembe günü yayınlanan bir haber de aynen şöyle: Özelleştirmelere yabancı yatırımcı çekilmesi için "Uluslararası Tahkim Komisyonu" kurulmasını isteyen TÜSIAD'a, Başbakan Yılmaz'ın da destek verdiği öğrenildi.

Yine 1998 Şubat ayı başında bir ABD heyeti Sayın Süleyman Demirel'i ziyarete geliyor.

Demirel'in ağzından aktarıyorum: "Onlara 30 milyar dolarlık altyapı projemiz olduğunu, ilgilenmelerini söyledim. Ben bir sorunuz var mı diye sorunca, oturanlardan biri Türkçe olarak 'Danıştay' dedi. Bunun için Anayasa'yı değiştirmemiz lazım." Bunlar, Demirel'in sözleri... 23 Nisan günü yine bir gazetede küçücük bir haber: "Özelleştirme ve yabancı yatırımların önündeki tek engel Danıştay. ABD Büyükelçisi Mark Parris şu açıklamayı yapıyor: Amerikalı şirketler Türkiye'ye 30 milyar dolar getirmeye hazır, ancak Danıştay'ın kalkması lazım." MAI gecikti ve bunlar tutuştu. O halde ne yapalım, devletin karnına biraz yumruk atalım. Yaptıkları bu, "Danıştay'ı kaldırın yoksa size yabancı sermaye gelmeyecek" tehdidini bu devlete karşı savurabiliyor bunlar. Ve bunu bir büyükelçi utanmadan da söyleyebiliyor. Bu, bir devletin iç işlerine karışmak değil midir? Anayasa hükmüyle kurulmuş bir Yüksek Mahkemeyi ilga ediniz diye telkinde bulunmak, hangi devletin büyükelçisine böyle bir hak verir? Bunlar kendilerini gerçekten genelev kapısında sanı yorlar. Hani, parayla her şeyi elde edebilecekler. İstemiyoruz, gelmesinler! 1924 Anayasası ile, Mustafa Kemal'in Meclis'e bıraktığı bir yetki var. Yabancı imtiyaz sözleşmeleri ve şartlaşmaları Meclis vizesine tabidir.

1960 Anayasası'yla Danıştay'a verildi bu yetki. Ki Danıştay 130 yıllık bir kurum. Onu da devreden çıkarttığınız zaman, ülkenin tüm yabancı sermaye denetimiyle ilgili idari mekanizmalarının hukuksal altyapısını yok etmiş olursunuz.

Yakında yakalarımıza kokartlar takacağız, arabalarımıza çıkartmalar yapıştıracağız, "Danıştay'ıma dokunma" diye. Bu bağlamda Mustafa Kemal'in 1923 yılında Maurice Pernot'ya verdiği bir mülakattaki sözlerini hatırlatalım:

"...Eğer ecnebi düşmanlığından o kadar pahalı elde edilen bağımsızlığa gölge düşürebilecek her şeyden nefret etme anla mı çıkarılırsa, evet bizim ecnebi düşmanı

olduğumuz söylenebilir..... Ecnebi teşebbüslerinin,ecnebi amaçlarının içimizde uyandırdığı

kaygılar bütünüyle ortadan kalkmış değildir. Eğer bazen ihtiyatlı hareket ediyorsak, aşın derecede kuşkulu davranıyorsak, bize çok pahalıya malalan özgürlüğümüzü kaybetme korkumuzdandır."

Evet bizi pasaportla bile ülkelerine sokmuyorlar. Sermayenin serbest dolaşımı kanunlarına imza atmamızı istiyorlar. Emek serbest dolaşabiliyor mu? Dolaşamıyor. Hani üretimin iki ayağı vardı? Bu ulus-devleti yaşatmayacaklarsa, hukuk devleti olarak bu ulus-devletini korumayacaklarsa, bunu şimdiden bilelim. Ama bu toprakların altında yatan yüzbinlerce şehide anlatsınlar önce maruzatlarını. Ben sadece Çanakkale'de 283 bin (57 bin 263, E.M.) şehit verdim, birileri bu ülkeyi satsın diye değil!

Bu ülke, vatansız sermayenin parasına para katacağı bir pazar meydanı olamaz. Zenginlik getirme vaatleriyle tekuluslu veya çokuluslu hiçbir şirketin bu toprakları çöplüğe ve siyanür deposuna çevirme hakkı yoktur. Bu ülkenin dağları yalnızca güzel manzaralı engebeler değil, aynı zamanda mitoloji sahneleridir. Yalnızca Truva'dan Efes'e kadar uzanan kıyı şeridi üzerinde 60 ayrı yerde siyanürlü altın üretimi planlandı. Bergama'daki dar geçit aşılsa, topraklarımızın yüzlerce yerinde her biri yüzlerce dönümlük siyanür yaraları açılacak. MAI'nin saldırgan öncülerine geçit vermemek, bu ülkede yaşayan her yurtsever insanın görevidir. Demokrasiyi *söylenenler* değil, *söyleyenler* yapar. Bir öğretim üyesi olarak ben ve hukukçular olarak sizler, sırtımızdaki cüppeleri *söylemek* için giyiyoruz. Anayasamızın çok şükür halen geçerli olan 17. Maddesi "....çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devlet'in ve vatandaşların ödevidir" diyor.

Bu vatandaşlık ödevine hepimiz sahip çıkalım. Yörelere kirletilecek tüm kentlilerimiz ve köylülerimiz için, Bergamalılara hukuk ve bilim desteği verelim. *Çünkü onlar bizim onurumuzu koruyorlar.* Aynı desteği, içinde bulundukları çıkmazdan kurtulabilmeleri için siyasilerimize ve bürokratlarımıza da verelim. Danıştay ve mahkeme kararları anayasamızın övünç kaynağı olan, 17. ve 56. maddelerine dayanılarak verilmiştir. Bu maddeler, kendilerini gelişmiş kabul eden pek çok ülkenin Anayasasını imrendirecek niteliktedir. *Danıştay'ın ve Türk mahkemelerinin kararları, ülkemize dünya çapında bir prestij sağlamıştır. Ve yine bu kararların uygulanması devletimize dünya çapında saygınlık kazandıracaktır!*

Gandhi yöntemleriyle en sevimli sivil itaatsizlik örneklerini veren Bergamalı'ların eylemleri, henüz kaza olmadan altına karşı gösterilen dünyadaki ilk çevre direnişidir. Binlerce yıl önce altın belasını dünyanın başına saran yerlerden biriydi Anadolu. Yine bu topraklardan yükselen direnişle siyanürlü altın belasını dünyadan Anadolu silsin! Bizi örnek alacak çok ülke çıkacaktır...

Not

Prof. Dr. İsmail Duman (İTÜ) tarafından yazılmıştır.

MESAJLARINIZ ŞİFRELİ BİLE OLSA ONLARI AÇIP BAŞKA YERLERE YÖNLENDİRENLER VAR...

Birilerine bir şeyler anlatacaksınız. Nasıl anlatırdınız? Mektup yazabilirsiniz. Fakat mektup oldukça yavaş gider. Eğer bir de bilgilerin özel ve gizli kalması gerekiyorsa (şirketinizin önümüzdeki yıl yapmayı planladığı yatırımlar ya da milyonlarca dolarlık arge araştırmaları sonuçları) herhangi birisi çok basit bir şekilde zarfı açıp daha sonra hiç dokunulmamış gibi kapatabilir. Mektup gibi bir riski göze alamıyorsanız telefon ya da faksı da deneyebilirsiniz. Ancak bu da pek iyi bir çözüm sayılmaz. Ne de olsa birkaç kabloyu birbirine bağlayan ve bazı temel bilgilere sahip herkes telefon dinlemeyi ve faks mesajını almayı becerebilir. Bunlar dışındaki seçenekler ise ya güvensiz ya da pahalıdır. Gelelim e-mail'in ne kadar güvenilir olduğuna. ABD'de yapılan bir araştırmada yöneticilerin yüzde 25'i çalışanlarının e-mail yazışmalarını okuduklarını kabul ettiler. Ancak bunlar işin sadece şirket içinde olan kısmı. E-mail internet üzerinden aktarılırken onu alabilmek de oldukça kolay olabiliyor. Her durumda, bilginin mahremiyeti büyük tehlike altında.

İnsanların bilgilerini güvenlik içerisinde saklayıp istedikleri yere iletebilmeleri oldukça zor ve dünya üzerindeki devletlerin birçoğu bunu daha da zorlaştırmak için uğraşıyor. Fakat insanlar bunları aşmanın bazı yollarını buldular. E-mail'de mahremiyeti sağlamak için temelde atılabilecek iki adım göze çarpıyor. Birincisi, anonim mail araçlarını kullanmak; böylece e-mail'i alanlar gönderen kişinin kim olduğunu anlayamazlar. Fakat bu sizin bilgilerinizi değil, doğrudan sizi gizler, ikinci yol ise PGP (Pretty Good Privacy) yazılımı ile şifrelenmiş mesajlar göndermek. Günümüzde defacto standart olan

PGP, gönderilen e-mail'i ve bilgisayarınızdaki verileri şifrelemek amacıyla kullanılabilir. Böylece sizin dışınızda kimse bunları okuyamaz.

Şifreleme

Şifrelemenin temel mantığı gizli bir açıcı anahtara sahip olmayan üçüncü kişiler tarafından okunulamayacak hale getirilmesidir. Burada amaç, bilgileri okuması istenmeyen kişilerden onların şifrelenmiş bilgiyi görmesine engel olmadan saklamaktır. Birden fazla kullanıcı ortamlarında, şifreleme güvenilir olmayan bir yoldan da iletişimi sağlayabilir. Oldukça sık karşılaşılan bir olay şöyle gelişir: Ahmet, Mehmet'e sadece onun okuması üzere bir mesaj göndermek ister. Ahmet, şifrelenmemiş mesajı bir şifreleme anahtarı ile şifreler. Şifrelenmiş mesaj Mehmet'e gider.

Mehmet, açıcı anahtarla elde ettiği şifrelenmemiş mesajı okur. Cengiz ise gizli anahtarı elde ederek veya şifreli veriyi anahtarsız açarak mesajı okumaya çalışır. Güvenli bir şifreleme ortamında açıcı anahtar olmadan normal veri elde edilemez. Sıradan kript yöntemlerinde mesajı gönderen ve alıcı tek bir gizli anahtara sahiptir. Gönderen bununla mesajı şifreler ve alıcı da aynı anahtarla şifrelenmiş mesajı açar. Bu yöntem gizli anahtar kriptografisi (ya da simetrik kript sistem) olarak bilinir. Burada en önemli problem gönderenin ve alıcının bir gizli anahtar üzerinde anlaşmasını sağlamaktır. Eğer birbirinden farklı fiziksel ortamlarda bulunuyorlarsa, bir kuryeye ya da telefona güvenmek zorundadırlar. Fakat anahtarı herhangi bir şekilde elde eden bir kişi, o anahtar ile şifrelenmiş tüm mesajları okuyabilir. Anahtarların üretimi, aktarımı ve saklanması işlemine anahtar yönetimi adı verilir ve bu tüm kript sistemlerin önemle dikkate alınması gereken noktalardan birisidir. Gizli anahtar kriptografisi güvenilir bir anahtar yönetim sistemine sahip değildir.

Günümüzde Kriptografi

1976 yılında Whitfield Diffie ve Martin Hellman isimli iki kişi anahtar yönetimi sorununu çözmek adına açık anahtar kriptografisini geliştirdiler. Bu yeni sistemde herkesin kişisel ve açık anahtarı vardı. Açık anahtarı herkes biliyor, ancak kişisel anahtar gizli tutuluyordu. Bu yolla herkesin gizli anahtarı bilmesine gerek kalmıyordu. Gizli bir mesaj göndermek isteyen kişi mesajı açık anahtarla şifreliyordu ve bu şifrelenmiş mesaj sadece kişisel anahtarın sahibi olan alıcı kişi tarafından açılabilirdi. Bu sistem aynı zamanda gönderen kişinin dijital imzası olarak da kullanılabilirdi. Şifrelemenin mantığına bakacak olursak: Ahmet, Mehmet'e şifrelenmiş bir mesaj göndermek istiyorsa, bir anahtar sunucudan Mehmet'in açık anahtarını bulur ve bunu mesajı şifrelemek amacı ile kullanır. Mehmet, kişisel anahtarıyla mesajı açar ve okur. Bu anahtarın sahibinden başkası mesajı açamaz. Fakat, önemli bir nokta kişisel anahtarın iyi gizlenmesidir. Yine aynı şekilde, Ahmet gönderdiği mesajı imzalamak istediğinde ise mesajı ve kişisel anahtarını içeren bir hesaplama işleminin ardından ortaya çıkan dijital imzayı gönderdiği mesaja ekler. Mehmet bu imzanın doğru olup olmadığını görmek için mesajı, imzayı ve Ahmet'in açık anahtarını içeren bir hesaplama yaptırır. Eğer sonuç bu üçünü içeren basit bir matematiksel ilişkiyi doğru olarak sağlıyorsa, imza gerçektir. Eğer sağlamıyorsa ya mesaj değıştirilmiştir, ya da imza sahtedir. Böylece mesajın Ahmet'ten gelmediği anlaşılır.

Kriptografi Tarihi

1977 yılında ABD hükümeti IBM tarafından geliştirilen bir şifreleme tekniğini standart olarak seçti. DES (Data Encryption Standart) olarak bilinen bu sistem gizli anahtar, simetrik kripto sistemiydi ve bugüne kadar en çok kullanılan kripto sistemlerden birisi oldu. 64 bitlik veri bloklarını 54 bitlik bir anahtar aracılığı ile şifreleyen DES, o zamanlar donanımda uygulanmak üzere geliştirilmişti. ABD'de NIST (National Institute of Standards and Technology) tarafından resmi makamlarca kullanılacak kripto sistemler beş yıllık süreler için standart olarak belirlenmektedir. DES'in standart olarak kullanım süresi ise en son 1993 yılında beş yıl daha uzanmıştı. Gelecekte daha iyi bir sisteme geçilmesini isteyen NIST, bu konuda dijital imzaları (DSS) ve bilgi kodlanmasını içeren Capstone projesini başlattı.

Konu ile ilgili NIST, NSA (National Security Agency) isimli ABD devlet kuruluşuyla da yardımlaştı. NSA 1950'H yılların başlarında kurulmuş olan ve çok uzun süre gizli tutulan bir devlet kuruluşuydu. Görevi gereği ABD'nin tüm dış iletişimlerini kontrolü altında tutarak (telefon konuşmaları, e-mail yazışmaları gibi) ülkenin güvenliği ile alakalı olanları ayırmaktadır. Şifrelenmiş mesajların onun yaptığı bu görevi zorlaştırması nedeniyle günümüzün gelişmiş Kriptografi sistemlerinin yayılmasını da elinden geldiği kadarıyla engellemeye yönelik çalışmalarda bulunmaktadır.

1977 yılında yapılan önemli çalışmalardan biri de Ron Rivest, Adi Shamir ve Leonard Adleman tarafından RSA (soyadlarının baş harfleri) isimli kripto sisteminin icadı idi. Çok karmaşık olmayan mod ve üs hesaplamalarına dayanan matematiksel işlemlerin sonucunda iki büyük asal sayıdan birer tane açık ve kişisel anahtar üreten bu kripto-sistemin en büyük özelliklerinden biri kişisel anahtarın açık anahtarı oluşturan parçalardan üretilmesinin olanaklı olmasıydı. RSA, DES alternatifi olarak üretilmişti. Hatta DES'in daha verimli kullanımını sağlamaktadır.

RSA ile bir verinin tamamını şifrelemek, gereken işlemlerin çok olması nedeniyle oldukça uzun bir zaman alıyordu. Ancak, ondan çok daha hızlı DES ile verinin şifrelenmesi ve daha sonra DES anahtarının RSA ile şifrelenerek şifreli veriye eklenmesi, işlemi oldukça hızlandırmaktadır. Fakat güvenliğin çok önemli olduğu durumlarda sadece RSA şifrelemeleri kullanılmaktadır.

RSA kriptosistemini kırmak için bir büyük sayıyı oluşturan iki asal çarpanın bulunması gerekmektedir. Önceleri 125 basamaktan oluşan bir sayı için ideal çözümün bulunması birkaç trilyon yıl sürüyordu. Fakat 1994'te yapılan bir denemede, dünya üzerindeki 1600 bilgisayarda sekiz ay süren bir çalışma sonucunda, 129 basamaklı bir sayının iki asal çarpanı bulunabildi. RSA'ya alternatif olması amacıyla birçok şifreleme sistemi üretildi; fakat bunlardan bir kısmı kırıldı. ElGamal tarafından üretilen ve Schnorr tarafından geliştirilen bir kriptosistem NIST'in projesinde yer alan DSS imza sistemini oluşturdu. Fakat bu sistem oldukça fazla eleştiri aldı; çünkü DSS, pek fazla test edilmemiş ve kınlanmaz olduğu yeterince kanıtlanmamış bir kriptosistemdi.

Fakat, RSA'nın en büyük avantajlarından birisi olan hem anahtarları, hem de dijital imzayı aynı anda üretebilme kapasitesi tesine sahip olan diğer sistemler RSA'nın yakaladığı güvenilirliği yakalayamadılar. RSA bu gücü sayesinde Unix, Linux sistemlerinin neredeyse tamamında ve Microsoft, Novell, Apple tarafından kullanılmaktadır. ISO (International Standards Organization) ve CCITT (Consultative Committee in International Telegraphy and Telephony) tarafından standart bir kriptosistem olarak kabul edilmiştir. İnternet'te PEM (Privacy Enhanced Mail) ve PGP tarafından da kullanılmaktadır. Fakat ABD Hükümeti, NSA'ya ABD dışına çıkacak kriptosistemleri kontrol yetkisini tanıdı ve NSA da neredeyse tüm önemli kriptosistemlerin ABD dışına çıkartılmasını yasakladı.

PGP

PGP, Phil Zimmermann tarafından yazılan, RSA algoritmasını kullanarak verileri şifreleyen bir yazılımdır (Zimmermann sonraki zamanlarda PGP'nin internet üzerinden ABD dışına çıkartılmasına göz yumduğu için mahkemeye verildi). Fakat şifreleme yüzünden başı derde giren sadece Zimmermann değil. İran ve Irak'ta şifrelenmiş verilerin kullanılması yasak. Diğer bir örnek Rusya'da ise hükümet tarafından onaylanmamış şifreleme yöntemlerinin kullanılması yasaklanmıştır. Bunun yanı sıra NSA'nın sürdürdüğü politikalar yüzünden, ABD'de kullanılan PGP yazılımı ile dünya genelinde kullanılan PGP arasında bazı farklılıklar var. PGP'nin yasadışı son versiyonu 2.3'a idi. Sonra PGP'yi ABD'de yasallaştırmak adına yapılan çalışmalar sonucunda Zimmermann'ın da katkılarıyla MIT, yasal 2.6.2 versiyonunu çıkarttı. RSA'nın patent sahibi olan RSADSI ile yapılmış anlaşmalar gereği, 2.6.2 ile şifrelenen veriler 2.3'a ve daha önceki versiyonlar tarafından okunamıyor. Bilhassa ABD yönetiminin ve NSA'nın neden olduğu bu trajikomik duruma daha fazla değinmeden önce, PGP'den ve PGP'de anahtar yönetiminden bahsetmekte fayda var. PGP ilk kullanılacağı zaman, kendinize ait iki ayrı anahtar yaratmanız gerekir. Anahtarların üretiminde kullanılan iki asal sayı, sizin klavyenizden gireceğiniz rasgele karakterlere ve bu karakterleri girerken bıraktığımız zaman aralığına göre hesaplanıyor. Sonra üretilen kişisel anahtar yine sizin gireceğiniz, istenilen uzunluktaki bir şifre tarafından korunuyor. Size gönderilen açık anahtarlar da bir açık anahtar kütüğünde saklanıyor. Yazdığımız bir veriyi PGP ile ilk önce şifreleyip sonrasında bir başka program aracılığı ile (örneğin Outlook Express) göndermeniz gerekiyor. PGP'nin sahip olduğu önemli özelliklerden biri ise, size elinizdeki açık anahtarın güvenilirliğini sınıflandırma şansı tanımasıdır.

Açık anahtarlar, belkide RSA sisteminin en hassas noktasını oluşturuyor. Bu anahtarların size şifrelenmiş mail göndermek isteyenlerin elinde olması şarttır. Peki bu anahtarları size şifrelenmiş mail göndermek isteyenler nasıl elde edecek? Daha önce verdiğimiz örneğe geri dönecek olursak; kötü adam Cengiz, Mehmet'in açık anahtarını bi liyor varsayalım. O, yeni bir kullanıcı, yeni bir özel- açık anahtar yaratıp, bunların Mehmet'e ait olduğunu öne sürerek yaysın. Ahmet, bu sahte anahtarlar ile e-mail'lerini şifreleyip Mehmet'e diye sahte kullanıcıya gönderir. Cengiz ise bu e-mail'i açıp Mehmet'in gerçek açık anahtarı ile şifreleyerek onun gerçek kullanıcıasına aktarır. Bu sırada, mesajdaki her şeyi okuma ve değiştirme şansına da sahip olacaktır. Yine aynı şekilde sahte dijital imzalar da atabilecektir. Bu şekilde birçok önemli gizli bilgi ve belge kaybedilebilir ya da değiştirilebilir. Bu tür olayların olmasını engellemek için, açık anahtarı ilk elden sahibinden ya da güvenilen kişilerden almak gereklidir. Bunun yanında açık anahtarların dolaşımını engellemek için birkaç tane açık anahtar merkezi oluşturulmuştur. Buralara gönderilen açık anahtarlara isteyen herkes ulaşabilir. Birisi anahtar yarattığında, bu merkezlere açık anahtarını göndererek, isteyen kişilerin onun anahtarına kolayca ulaşmasını sağlayacaktır. Fakat bu merkezler bile ilk elden veya güvenilir kişilerin aracılığından daha az emin olacaktır. PGP'nin dünya çapında kullanılan uluslararası versiyonu, tüm Unix, Limuc'larda, Mac'te ve Windows'a kadar birçok işle tim sisteminde kullanılabilir. Fakat yeterince dikkatli kullanılması şarttır. Özellikle newsgrouplar gibi kişilerin kimliğini kanıtlamak gibi bir zorunluluğa sahip olmadıkları yerlerde atılan mesajların PGP ile imzalanması, bir lokantada cep telefonunu çıkartıp herkesin görebileceği bir şekilde masasının üzerine koyması gibi gösterişe yönelik bir harekettir.

Mahremiyetin Geleceği

Bütün bunların yanı sıra yönetimler kolayca çözemeyeceği şekilde şifrelenmiş mesajlarla iletişimi doğru bulmuyor ve onaylamıyor. Bu konuda alınan tüm kararlarda hâlâ bilgi trafiği ve aktarımı açısından İnternet'in lideri ve geliştirici si durumunda olmalarından dolayı tüm dünyayı etkileyebiliyor. Öne sürdükleri iddialara göre, kötü kişilerin şifrelenmiş mesajlarla haberleşmesi gibi bir durumda bunu rahatlıkla açıp okuyamamaları ABD'nin ve insanlığın zararına terörist ve kanun dışı gruplar rahatça haberleşebilecekler.

Bu tarz sınırlandırmalar ile iletişim çağı'nın insanlar arasın daki açıklığının soğuk savaş dönemindeki gibi bir ortama dönüştürülmesine karşı tüm dünya kullanıcıları ortaklaşa ABD Senatosu'na protesto mesajları göndererek, duyarlılığını kanıtladı. Dileğim bu tarz kontrol mekanizmalarıyla tehlikeli ve zararlı bulunan bilgilerin yayılmasını durdurmak için, İnternet'in sansürlenmesi yolundaki çalışmaların durdurulması. Birilerinin bunun bir kaşıkla seli durdurmaya çalışmaktan farklı olmadığını bir an önce fark etmesi gerek.

YENİ OYUN: BİTKİLERE GEN NAKLİYLE FRANKENŞTAYN BİTKİLER YARATMAK

Gen kirliliği adı verilen bu kirlilik, bitkilerin tozlaşma döneminde bu genlerin doğal bitkilere de bulaşma riskini taşır ve bu öyle sanıldığı gibi küçük bir risk değildir. Bitkiler; rüzgâr, böcek ve kuşlar aracılığı ile tozlaşır, yani kirlilik yapacak bu genler kilometrelerce uzaktaki doğal

bitkiye bile ulaşabilir ve onunla tozlaşabilir. Sonuçta tüm doğal dengeyi bozacak Frankenştayn bitkilerin ortaya çıkmasına neden olacak bir sürecin başlaması iştten bile değildir.

Sermaye şimdi bitkilerin genleri ile oynuyor, genlerini değiştiriyor. Emperyalizmin yeni oyuncağı: Genler! Üstelik bunun "dünyadaki açlığa çare için" yapıldığı iddia ediliyor. Sanki dünyadaki açlığın nedeni kendileri değilmiş gibi, sanki dünyadaki gelirin yüzde sekseninin, dünya nüfusunun yüzde beşinin elinde tuttuğu bir dünyada açlık olmazmış gibi ve sanki bu "şanslı" yüzde beşlik nüfus kendilerinden oluşmuyormuş gibi! Böylesi bir pişkinlik karşısında söz gerçekten tükeniyor!

Diyorlar ki; artık mısırlarda kurt olmayacak, patatese zarar veren böcek, domatese zarar veren böcek olmayacak, çiftçi de bunlar için tarım ilacı kullanmaktan kurtulacak! Ama genleri değiştirilmiş bu yeni bitkiler için başka tarım ilaçları gerektiğini ve bu yeni tarım ilaçlarını da yine kendi şirketlerinin ürettiğini açıklamaktan köşe bucak kaçıyorlar.

Bilim dünyası, genleri değiştirilmiş bitkilerin insan sağlığına zararlı olup olmadığını tartışıyor son yıllarda. Bilim dergilerin de bununla ilgili çok sayıda makale yazıldı. Bunların insan sağlığına zararlı olmadığını iddia edenlerle, olası zararlarından kaygı duyan bilim insanlarının tartışmaları sürüyor bilim dergilerinde. Bilim dünyasında bile bu konu hâlâ tartışılırken, bilim henüz buna kesin bir yanıt bulamamış ve kesin bir karara varamamışken her şeyi hiçe sayarak, pervasızca bu bitkilerin ekilmesine ve gıda olarak kullanıma sunulmasına şaşmamak elde değil. Bugün dünyada genleri değiştirilmiş bitkilerin toplam ekim alanı 160 milyon hektara ulaştı ve bunu üreten şirketlerin hemen tümü ABD'li.

Genleri değiştirilmiş bitkiler insan sağlığı için pek çok açıdan risk içeriyor:

Birincisi, bağışıklık sistemi (İmmün Sistem) üzerine olası zararlı etkileridir. Hücrelerin içindeki her gen bir protein üre tir, bitkinin içine yerleştirilen bu yeni gen de bir protein üretecektir ve bu protein insanın o güne kadar bilmediği, yemediği, bağışıklık sisteminin tanımadığı bir proteindir. Gen naklinden sonra ortaya çıkan bu yeni proteinlere karşı bağışıklık sistemi tepki verebilecek, bu tepki basit bir kurdeşenden astıma kadar uzanan geniş bir yelpazeye yayılan alerjik reaksiyonlara neden olabilecek, hatta anafilaktik şok adını verdiğimiz aşırı alerjik reaksiyon sonucu tıpkı penisilin alerjisinde olduğu gibi ölümler olabilecektir. Ya da, bağışıklık sistemi bu yeni genlere tepki verirken yanlışlıkla kendi vücuduna karşı da tepki verebilecek ve kendi vücuduna saldırarak otoimmün hastalıklar adını verdiğimiz romatizmal hastalıklar ortaya çıkabilecektir. Bağışıklık sisteminin önemini açıklamak için, baskılanmış bağışıklık sistemi ya da başka bir deyişle zayıf düşmüş, tükenmiş bağışıklık sisteminin kanserin temel nedeni olduğunu belirtmek yeterlidir.

İkincisi, bitki hücrelerinin içine sokulan bu yeni genlerin bitkideki bazı maddelerin yapımını azaltabileceği hatta yok olmasına neden olabileceği -ki bu durumda beslenmede eksiklik ortaya çıkacaktır- ya da bazı maddelerin yapımının aşırı artabileceği -ki bu durumda bu maddenin artışına bağlı olarak - zehirlenmelerin ortaya çıkabileceğidir. Çünkü DNA içinde sıralanmış her gen sağındaki solundaki genin çalışmasını etkiler, ya onun çok çalışmasına ya da az çalışmasına ya da hiç çalışmamasına neden olur. Onun için genlerin sıralaması son derece önemlidir ve bazı kanserlerde sadece gen sıralaması değiştiği için ortaya kanser tablosu çıkmaktadır.

Bitkiye nakledilecek genler de bu doğal sıralamayı değiştireceği için yukarıdaki değişikliklerin oluşması kaçınılmazdır. Ama neyin ne kadar değiştiğini saptamak o kadar kolay değildir, çünkü, bugün bitkilerin normal hallerinin bile kimyasal içeriği tümüyle bilin memektedir. .

Üçüncüsü, gen naklinde kullanılan teknolojiye bağlı oluşabilecek zararlardır. Bitkilere nakledilen bu genlerin bağırsaklarda sindirim sırasında insan hücrelerine geçme riski vardır. "Bunda ne var?" diye düşünebilirsiniz, "Bugüne kadar yediği miz bitkilerin genleri hücrelerimize geçmedi de şimdi bu mu tehlikeli olacak?" diyebilirsiniz, ama şimdiki durum farklıdır. Çünkü, bu yeni gen bitkilerde olmayan yeni bir gendir, ayrıca bir genin çalışabilmesi için tetikleyici gene gereksinimi vardır ve bitkilere gen naklederken, bu genin bitkinin içinde çalışır hale gelmesi için tetikleyici gen de beraberinde bitki ye nakledilir. İşte bu tetikleyici genler virüslerden elde edilir ve bu gen ler aynı hepatit-B virüsü (mikrobik sarılık yapan virüs) ya da AIDS hastalığını yapan virüs gibi bir işleve sahiptir. Bu tetikleyici genin bağırsaklarda sindirim sırasında insana geçmesi aynı AIDS gibi, hepatit gibi bir hastalık tablosunu ortaya çıkarabilir. Üstelik bu gen artık insanın genlerinin içine yerleştiği için yapacak bir şey de kalmaz. Çünkü bugün biliyoruz ki genler deki bir bozukluktan ya da değişiklikten kaynaklanan hastalıklara karşı tıbbın eli kolu bağlıdır. Yine teknik olarak, gen nakli sırasında genin bitkinin içine girip girmediğini anlamak için antibiyotiklere direnç geni kullanılır. Bu genin yine sindirim sırasında insan hücrelerine geçme riski vardır, bu riskin anlamı ise; antibiyotik kullanmamız gerektiğinde o antibiyotikten hiçbir şekilde yararlanamayacağımızdır. Yine bu gen kendi genle -rimizin içine yerleşeceğinden bu da ömür boyu sürecek bir du rumdur. Bir başka risk; özellikle domates, patates gibi sebzelerin üzerinde yaşayan zararlı böceğe karşı yapılan gen naklidir ve bu gen yine bir bakteriden elde edilir. Domatesi, patatesi böcekten kurtarıırken biz de bu bakteri genini afiyetle yiyeceğiz. Domatesteki, patatesteki bu geni yiyen böcek ölecektir, ama yanısıra insanın ölmesinin ya da sakat kalmasının bir sakıncası yoktur!..

Bu genlerin doğaya olan etkileri ise bir başka geri dönüşsüz felaketler dizisine yol açacaktır. Gen kirliliği adı verilen bu kirlilik, bitkilerin tozlaşma döneminde bu genlerin doğal bitkilere de bulaşma riskini taşır ve bu öyle sanıldığı gibi küçük bir risk değildir. Bitkiler; rüzgâr, böcek ve kuşlar aracılığı ile tozlaşır, yani kirlilik yapacak bu genler kilometrelerce uzaktaki doğal bitkiye bile ulaşabilir ve onunla tozlaşabilir. Sonuçta tüm doğal dengeyi bozarak Frankenştayn bitkilerin ortaya çıkmasına neden olacak bir sürecin başlaması işten bile değildir.

Mezopotamya'nın çölleşmesi, dev eğreltilerin, dinazorların yok olması dünya tarihinde doğadaki küçük değişikliklerin büyük felaketlerine örnektir. Böyle bir felaketin yaşanmayacağını kimse garanti edemez, doğada olaylar zincirleme bir biçimde birbirinden etkilenir, bitki örtüsündeki değişim iklimi değiştirir, iklim değişikliği ise, sağanak yağmurların ya da çölleşmenin ortaya çıkması ya da tüm buzulların eriyerek dünyanın sular altında kalması ya da susuz bir dünyada yaşamın yok olması olasılıklarını içinde barındırır. Ve böyle bir zincirleme olay bir başladı mı, bunu durduracak hiçbir güç yoktur. Doğa yeniden kendi dengesini buluncaya kadar felaket sürecektir. Ama bu yeni doğal dengede insana hâlâ yer var mıdır? İşte bu bilinmez...

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ); GATS anlaşmalarının kendisine sağladığı yeni pazarları ele geçirmeye çalışırken, bu yeni teknolojik ürünlerle pazara girip klasik teknolojik ürüne sahip olan sermayenin elinden pazarın tümünü kapmaya çalışırken, yani sermayenin bu el değiştirme

operasyonunda insanlığı kapkara bir gelecek beklemektedir. Sermayenin bu el değiştirme savaşının insana ait tüm değerleri ortadan kaldırmayı da birincil amaç olarak seçtiğine Irak hapishanelerindeki esirlere yapılan işkenceler çok açık kanıttır. Savaşlarda işkence dünya tarihi boyunca olagelmiştir, bu, savaşta direnci kırmaya, iradeyi teslim almaya yöneliktir, kabul edilebilir bir yanı da yoktur, ama Irak hapishanelerindeki işkence doğrudan insanı insan yapan değerlere saldırıdır ve insanın insanlıktan çıkması için uğraşılmaktadır. Bu yetmiyor, ruhlara saldırıdan sonra şimdi de en temel yaşam birimimiz olan insanın genlerine, hücrelerine saldırılıyor. Bitki genlerini değiştirme operasyonunun insanın yararına hiçbir yanı yoktur, bilimin, bu konuda çok fazla bilinmeyen, çok fazla risk olduğunu açıklamasına karşın bunların üretiminde hâlâ ısrar ediliyor. Dünyayı, ruhları sakatlanmış, hücreleri sakatlanmış insanlarla dolu bir dünya haline getirdikten sonra da yönetmenin çok ama çok kolay olacağının hesabı yapılıyor.

DNA protein toplar üzerine sarılarak paketlenir ve kromozomları oluşturur. Binlerce molekülden oluşan DNA'nın içine gen sokmanın en kestirilemeyen yanı nakledilen genin DNA zincirinde nereye yerleşeğinin belirlenmesidir; yani her şey tesadüfe bağlıdır. Gözümüzün önüne şöyle bir fotoğraf getirmeye çalışalım; soğuk sularda yaşayan ve donmaya karşı genleri bulanan balıktan, donmaya karşı dayanıklı hale getirmek üzere domatese bu genin nakli gerçekleştirilmiş olsun; sevimli gibi görünmesine karşın bu bir kara mizahtır. Doğanın neye benzeyebileceğine tipik bir örnektir.

Sonuç: Frankenştayn bitkilerdir!....

Kaynak:

Doç. Dr. şükran şAHİN (Immnolog) - Habertürk'te "Aynanın Arkasında anlattıklarından derlenmiştir.

PENTAGON'A UÇAK ÇARPMADI... HEDEF ÖNCE AFGANİSTAN, ARDINDAN IRAK OLDU... YENİ HEDEF "BOR" MADENLERİ Mİ?

George W.Bush: "Dünyanın her yerinde her devlet kararını vermelidir. Ya bizimlesiniz ya da teröristlerle!"

11 Eylül 2001 sabahı New York ve Washington D.C. korku içinde kaldı. Dünyanın hipergücü kendi evinde ve kalbinden vurulmuştu!

11 Eylül Salı günü saat 09.00 ile 10.00 arasında iki uçak Dünya Ticaret Merkezi olan ikiz kulelere çarpmıştır. Uçakların United Airlines(175) ve American Airlines'a (11) ait olduğu söylenmiştir. Bu uçaklar Boston-Los Angeles seferlerini yapmaktaydı. Ama uçaklardan haber alınamadı.

Ticaret gücünün simgesi olan ikiz kuleler; savunmanın simgesi olan Pentagon, uçak saldırılarına uğramış; siyasi gücün ve dünyaya egemenliğin simgesi olan Beyaz Saray da havada kaybolan bir uçağın olası saldırı tehditi altındaydı.

Televizyon görüntüleriyle dünya dehşet içinde bırakılmıştı. Müslüman teröristler saldırı halindeydiler. Samuel Huntington haklı çıkmıştı; medeniyetler arası çatışmanın ilk sinyalleriydi bunlar! Teröristlerle ilgili olarak ilk anda yapılan açıklamaya göre, 19 terörist aynı anda eşgüdüm içinde hareket ederek 4 farklı uçağı 'maket bıçağı' tehditiyle kaçırdılar. O anda sıcağı sıcağına hiç kimse şu basit soruyu sormadı: *Ama nasıl?*

George Bush bir süre başkanlık uçağıyla havada dolaştırıl -dıktan sonra yere iner inmez hemen açıklama yaptı:

Bu olay İslamcı teröristler, El Kaide ve Usame Bin Ladin tarafından yapılmıştır.

Uygarlıklar çatışması ve 'Yeni Haçlı Seferler'i başlamıştır.

Artık her ulus kararını vermelidir! Ya bizimlesiniz, ya da Teröristlerle!

Televizyon başındaki izleyiciler iki kuleye yapılan saldırıyı dakika dakika seyrettiler. Buna göre Kuzey kulede yaşananlar (birinci uçağın çarptığı kule) şöyleydi;

07.59'da *11 sayılı American Airlines* Boston'dan havalanır. 08.24'de kaçırıldığı haberi alınır. 08.46'da Kuzey Kuleye çarptığı söylenir. 10.06 Kuzey Kule 80 dakika sonra çöker.

Güney Kulede (ikinci uçağın çarptığı kule) yaşananlar:

08.14'de *175 no'lu United Airlines* Boston'dan havalanır. 08.24'de Uçakların kaçırıldıkları anons edilir. 09.03'de *275 no'lu* uçağın Güney Kule'ye çarptığı söylenir. 09.59'da Güney Kule sadece 56 dakika sonra çöker.

New York'taki kulelerden üç yıl sonra 18 Ekim 2004'te Caracas'da (Venezuela) Parque Central binası (210 m boyunda ve 56 katlı) yandı ama ikiz kuleler gibi çökmedi. 12 Şubat 2005 Cu martesi, Madrid'de Windsor Tower (32 katlı 102 metre yüksekliğinde) ise yanmaya gece 23.00'de başlamış, ertesi akşam üstüne kadar yanmıştı; dünya televizyonlarının geçtiği haber görüntülerine göre Windsor kulesinin tüm kolonları ve çevresi 20 saat süreyle yandı ama bina çatısıyla ayakta durmaktaydı. ABD'de olduğu gibi toz haline gelip yıkılmadı. Halbuki *ikiz kuleler* yangından 56 ve 80 dakika sonra çökmüştü. Üstelik çöküş başladıktan sonra Kuzey Kule 8,5, Güney Kule de 9,5 saniyede aşağıya inmişti.

ABD'deki çöküşlere ilk andan itibaren kuşkuyla bakmış olanlar, haklı olarak şimdi tek bir soru soruyorlardı: Neden Caracas ve Madrid'deki bu iki kule de çökmedi?

Kuzey Kulenin dış çevresinde 236 çelik kolon, içerisinde ise 47 çelik kolon vardı. Taban çelik ızgaradan yapılmıştı ve erimesi için 1500° C'a gereksinme vardı. Oysa bu kuleye çarpan uçaktaki yakıt 800° C sıcaklık oluşturmuştur. Bu da çelik destekli tabanları eritmiş, bina bu nedenle çökmüştür.

236 dış kolon, her bir metrede bir tane dikilmiştir. Dış kolonların içine ek güç sağlamak için çelik levhalar kaynaklanmıştır. Çelik payandalar 47 iç kolonu birbirlerine ve 236 dış kolona bağlıyordu. 47 büyük iç kolon kulelerin içindeydi. Blokların köşelerinde de bir kolon vardı fakat dışarıdan görüleliyordu. Kolonlar birbirlerine çelik plakalarla tutturulmuştu. Asansörler ve merdivenler iç kolonların arasındaki boşlukta idi.

Bu yapı tekniğine göre uzmanların görüşü (Prof. Dr. İlyas Yılmaz), 11 Eylül'de bunların eriyip çökmesi ve ana iskeletin çökmesini sağlaması olanaksızdır.

10 bin galon yakıtın patlamayla 800° C sıcaklık yarattığı söylenmekte. Yine uzmanlarca hidrokarbon yakıtların ve uçak yakıtının çeliği eritemediğini ve tabanların çökmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir.

NASA'nın uzaydan çektiği fotoğraflara göre 11 Eylül'de sıcaklığın maksimum (en fazla) 800-1000° C'a, 5 gün sonra da maksimum 750° C'a çıktığı saptanmıştır. Bilim ortaya koymaktadır ki, 800° C sıcaklıkta ortaya çıkacak olan enerji katlardaki çeliği eritemez.

O halde bu çöküşü hazırlayan maddeler nedir? Acaba yıkım kontrollü patlamayla mı gerçekleştirildi?

23 Şubat 2005 tarihinde Habertürk ekranında sunulan "Aynanın Arkası" programındaki (katılımcı Doç.Dr. Ümit Sayın) görüntülerden elde edilen bilgiler şöyleydi:

- *İkiz kuleler kontrollü patlamayla çökertilmişlerdir. "National Geographic" belgesel kanalında yayımlanan kontrollü patlamalarla çökertilen yapıların çöküşüyle ikiz kulelerin görüntüleri birbirlerine benzemektedir.*

- *Kontrollü patlamalarda da camlardan duman ve toz dışarı fışkırıyordu, ikiz kulelerde de böyle*

oldu. Bunu dışarı çıkan patlama şarjları olarak isimlendiren Ümit Sayın, bu tip volkan ve fişkıma tarzındaki çöküşlerin ancak kontrollü patlamalarda gerçekleşebileceğini söyledi (Prof.Dr. İlyas Yılmaz de bu bilgiyi doğruladı). Dışarıya doğru ateş topları şeklindeki infilaklı patlamaların tek bir açıklaması vardır; bunlar güçlü patlayıcıların eseridir.

Eğer bu binalar kontrollü olarak patlatılıp çökertildiyse, bunun önceden planlanmış olması ve ABD hükümeti ve istihbarat örgütleri tarafından biliniyor olması gerekirdi.

- İkiz kulelerin çöküşü defalarca farklı kameralardan göste rildi. Yavaş çekim ve durdurarak, gerçekten de aşağı katlardan bombalar alevler patlayarak ikiz kuleler çöküyordu. Üstelik Madrid ve Caracas'daki uzun süren yangın saatlerce sürdüğü halde binaları çökertmemişti. İkiz kulelerin ne tesadüf ki ikisi de aynı şekilde pancake (pasta) çöküşü denen bir biçimde sadece 9,5 saniyede birbirleri üzerine çökmüşlerdi.

İlk anda açıklanan resmi teori şuydu: Uçak binaya parçalanarak giriyor, dış alüminyum kısmı erirken, kanatlardaki uçak yakıtı binaya yayılarak yanmaya başlıyor.

Gerçekte ise durum farklıydı. Güney kuleye çarpan uçak parçalanıp yakıtını dışarı atarak yine dışarı doğru patlamıştır. Dolayısıyla burada daha düşük sıcaklık ve daha az ısı enerjisi oluşacaktır. Bu gerçeğin ortaya koyduğu sonuca göre, bu koşulda kuleyi çökertme olasılığı neredeyse sıfır düzeyindedir.

Oysa Güney kule çarpıştan 56 dakika sonra ve Kuzey kuleden 7 dakika önce çökmüştür. Güney kulede uçak yakıtının büyük kısmı fişkıarak dışarıda yanmıştır. Söylenen eritme etkisini ya ratacak yakıtı kalmamıştır. Güney kulenin tepesi 22 derece ya tarak, çökmeye başlamış, sonra toz duman içinde hızla aşağıya inmiştir.

Çarpmaların olduğu an *Fox* televizyonu, olayın göz tanığı muhabiri Mark'a bağlanıyor ve aralarında şu konuşma geçiyor:

Soru: Mark, neler gördün?

Mark: Uçak kesinlikle bir yolcu uçağı değildi. Önünde bir mavi logo vardı, pencereleri yoktu.

Pek çok çekim uçakta pencere ve kapı olmadığını doğrulamaktadır. Neden bu yolcu uçağı ise pencereleri veya kapıları yoktu? Acaba bu bir yolcu uçağı değil miydi?

O sırada yüksek binalardan uçağı izleyen pek çok görgü tanığı bu uçağın bir yolcu uçağı olmadığını doğrulamıştır. Üzerinde mavi dairesel bir logosu olan kargo uçağına benzeyen bir uçak olduğu söylenmiştir.

Uçakların ve kulelerin ölçülebilir özelliklerini karşılaştırmak ufuk açıcı olacaktır. Uçaklardan birisinin eni 63 boyu 70 metre dir. Çarptığı ifade edilen Boeng'in eni 40 boyu ise 50 metredir; ağırlığı 110 ton, hızı saatte 600-800 kilometredir (saniyede 200-250 metre, ortalama güçlü bir tabancanın kurşun hızının yarısı kadar). Birinci uçakla ilgili görüntüler çok net değil ama ikinci

uçağın çarpma görüntüleri çok ayrıntılı olarak yayınlanmıştır. İki uçak da tam binalara çarptıkları an bir patlama ve detonasyon (flaş) ortaya çıkıyor. Buradaki soru şudur: Neden her iki kuleye çarpan uçaklar mükemmel biçimde tam kulelere girdikleri anda infilak etmişlerdir? Neden 110 tonluk uçak girer girmez infilak etmiştir de öteki taraftan çıkmamıştır (ikinci uçağın burnunun öteki taraftan çıkarken patladığına dikkat edilmeli). Güney kuleye uçak 86. kata çarpmıştır. Halbuki 50. katın altında bile çarpıştan 56 dakika sonra patlamalar meydana gelmiştir, bu katlardan dışarıya doğru fişkırان ve püsküren patlama görülmüştür. Yine uzmanlara göre, çarpan uçağın oranları Boeing 767-200 ve 767-300'e uymamaktadır. Acaba bu hızda ve bu ağırlıkta bir uçan cismi bu boyutlardaki bir hedefe çarptırmak bir pilotun yapabileceği bir iş midir? Bu yetenek kaç ay ya da yılda geliştirilebilir? Bu iki soruya uzmanların verdiği yanıt çok nettir; kesinlikle bu başarılamaz!

Uçaklar 800 km/saat hızla giderken tam hedeflerini (63 x70 m) bulmuşlardır. ABD Savunma Bakanlığı'nın elinde Raytheon şirketinin uzaktan uçak kumanda sistemi J-PALS vardır. Çok eğitimli pilotların bile bu hızda ulaşamayacakları hedefe en mükemmel biçimde uçaklar nasıl çarpmışlardır? Bir aylık amatör uçuş kursu ile bu sağlanabilir mi?

Uzmanlar bu soruya "İmkansız" yanıtını vermektedir.

Bunun bir açıklaması olması gerekiyor. Öncelikle soruyla başlamalı. Kulelerde sinyal balizleri var mıydı?

Amatör radyocuların aynı saatlerde *İkiz Kulelerden* geldiğini saptadığı elektromanyetik sinyal ve parazit neydi?

Kulelerde çarpma saatlerinde sinyal balizleri olduğu tespit edilmiştir. Bir uçak hedefini bu sinyallerle bulabilir. Uçaklar uzaktan kumanda ile mi çarptırılmıştır? Bu balizler uçakların *İkiz Kulelere* kilitlenmelerini mi sağlamıştır?

J-PALS yerine *Northrop Global Hawk Teknolojisi* de kullanılmış olabilir mi?

Global Hawk Teknolojisi Amerikalıların, Kanadalılar'ın ve Fransızlar'ın elinde olan ve savaş uçaklarını tehlike anında uzaktan kontrol edip yere indirmek için geliştirilmiş bir teknolojidir. Buna göre, *Global Hawk Teknolojisi* ile bir uçak sinyal veren bir noktaya kilitlendirilip yöneltilebilir.

Birinci uçakla ikinci uçak arasında çok büyük benzerlikler var. İkisinde de çarpma olmadan flaş etkisi görülüyor. Ayrıca bu uçakların normalde kuleleri delip geçmesi gerekirken kulelere çarpıyor, orada infilak ediyor ve kuleler çöküyor. Güney kuleye çarpan uçakların pencereleri yoktu. Görgü tanıkları, uçağın yolcu uçağı olmadığını söylemişlerdi. Yolcu listeleri de yayınlanmamıştı. Birçok görüntüler, FBI tarafından yasaklanmıştı.

İtfaiyeciler arka arkaya patlamaların olduğunu söylüyorlardı. Bir uçağın girmesiyle binanın çökmesi mümkün değil. İtfaiyecilerin ifadelerine göre patlamalar arka arkaya geldi ve birçok bomba arka arkaya patlamıştı.

Neden Kuzey Kule çarpılan 96. katın üzerindeki 15 katla birlikte kontrollü çöküş gibi çökmüştür, 96.

kata giren uçak 80 da kıkada yanmıştır!

15 kat toz bulutuna nasıl dönüştü?

100 metre ileriye betonu toz haline çevirip molozlarla birlikte fırlatan neydi? Beton yanarak toz haline gelemmez, ancak patlamayla gelir!

Kuzey Kuleinin de çöküşü çok net olarak kontrollü patlama olabilir!

Üstteki 15 katın betonu nasıl toz halinde çöker? Nasıl 90-95. katlardaki yangın tüm binanın çelik direncini kırar ve betonu toz haline getirerek çökertir. Isıyla beton toz haline gelip yüzler ce metre öteye savrulamaz.

Kolombiya Üniversitesi'nin sismografları çöküş sırasında dev patlamalar kayıt etmişlerdir, halbuki binanın yavaş yavaş çökmesi beklenirdi. Bu patlamalar açıklanamamıştır! Uzmanlar bu patlamaların yaklaşık 50 bin kiloluk Amonium Nitrat patlamasına eşit olduğunu söylemektedir. Patlamalar 2.3 ölçeğinde deprem oluşturmuştur! Sismograf verileri yanıtsız kalmıştır!

Kulelerin bulunduğu yerleşkede toplam 6 bina vardı. Saat 09.04'te uçak Güney kuleye çarptıktan 1 dakika sonra, güney ve kuzey taraftaki üç binanın olduğu yerden kontrollü çöken 60 kat yüksekliğinde bir binadan yükselen bir bulut fark edildi. Bu ilk anda dikkatleri hiç çekmemişti. Bugüne kadar hiç kimse niçin önce bu binanın çöktüğünü açıklamadı!

CNN'de ilk gün tesadüfen gösterilen ve bir daha gösterilmeyen 60 kat yüksekliğindeki patlama neydi? Bu binayı da mı maket bıçaklı teröristler patlatmıştı?

Binaya patlayıcıları kim, ne zaman, hangi maksatla döşemişti? Niye binalara uçaklar çarptıktan sonra bu bina uçuruldu? Ay rıca 1 *nolu* binanın da *İkiz kulelerin* çöküşünden 8 saat sonra kontrollü patlamayla çökertilmesi, o binaya patlayıcıların kim tarafından, ne zaman ve niye döşendiğı sorusunu gündeme getirdi. 7 *nolu* binaya patlayıcı döşeyenler 11 Eylül'de bir saldırı meydana geleceğini nereden biliyorlardı?

Yanıtlanmayı bekleyen onlarca soru var...

Örneğın; Kuzey kulede en az 30 kat, Güney kulede en az 40 kat üstte kalan insanlar ölmüştür. O saatte her katta en az 136 kişi olmalıydı. Bu da 10 bin civarında insan demektir. Ölü sayısı nasıl olup da 2843 kişide kalmıştır? Sokakta ve yan binalarda da insanlar ölmüştür.

Pentagon'a 77 no'lu uçak çarpmadı...

Pentagon'a çarptığı ileri sürülen uçakla ilgili de o kadar çok soru var ki, nereden başlayacağınıza şaşıırıyorsunuz.

İlk resmi raporlarda 50 destek kolonunun çöktüğü ve Pentagon'da bir krater açıldığı iddia edildi. Oysa fotoğraflar ve video görüntüleri bunları yalanladı. Bahçedeki çimlere bile zarar gelmemişti.

Video görüntülerde, üst katlarda duvara yerleştirilmiş bir küçük monitör ile hemen alt katında sehpa üzerinde sayfaları açık olarak duran bir kitap dikkat çekmekteydi. Kulelere uçak girince neler olduğunu bilen bizler, Pentagon'da olan bitene şaşırdık kaldık.

Pentagon'a düştüğü iddia edilen Boeing 757'nin korsan pilotu Hanjour sadece bir aylık uçuş dersi almıştı ve bir uçağı uçur maktan habersizdi. Pentagon binasına çarpan uçakta hava korsanlarının lideri Muhammet Atta değil, Halid el Mihdar ve Na waf el Hazmi ve diğer dört örgüt üyesi olduğu söylenir. Nasıl olmuştu da radarların takibinden yani ekrandan ayrıldıktan ve kaybolduktan 1 saat sonra bulutların üstünden hiçbir kontrol kulesi yardımı olmadan Hanjour önce Washington'u, sonra da Pentagon'u bulmuştu. Birinci kata nasıl nişanlamıştı. Neden bu sırada Pentagonu korumakla görevli füzeler ve fighterlar devreye girmemişti?

Ayrıca uçak 40 x 50 metre boyutlarındaydı. Ama oluşturduğu çökme 22 x 24 metre boyutlarındaydı. Üstelik kendisine ait hiç bir iz bırakmamıştı. Pentagon'un bahçesi tertemizdi, ayrıca ne bir kanat, ne gövde ne de başka bir kalıntı vardı. Kalıntı diye gösterilenlerin uzaktan kumandalı Global Hawk ya da başka küçük bir uçak parçası olma olasılığı vardı. Ama bu uçuşun olası tüm görüntülerine el konmuştu.

Elimizdeki 5 kare görüntüde de daha ziyade bir füzenin çarptığına dair alev topu mevcuttur. Pentagon'a uçak düşmemişti. Hasarlı bölge uçak çarpması için küçük, uçağın boyutu Pentagon'da oluşan deliğin 2 katıydı. Bir Boeing 757'nin bu kadar küçük delik oluşturması mümkün değildi. Boeing 757'den ve yolculardan tek bir eser yoktu.

En önemlisi, resmi raporlara göre bahsedilen Boeing 757 1. kata girmiş, 7 tane çelikle güçlendirilmiş 50 santimetre kalınlığındaki dış duvarı delmiş, sonra da dıştan üçüncü "C" halkasından çıkmıştı. Çıktığı yerdeki delik ise 2,5 metre çapında, yani uçağın çapının yarısı kadardı. Tek basma bu görüntü bile ABD hükümetinin halka yalan söylediğini ve Pentagon'un bir füze ile vurulduğunu kanıtlamaya yeterdi.

Pentagon'a bir yolcu uçağı düşmedi ya da taarruz etmedi...

Pentagon bir füze ya da uzaktan kumandalı küçük bir uçakla vuruldu. Pentagon'a uçak düşmedi. Çünkü Pentagon'daki hasarlı bölge bir uçak çarpması için çok küçük. Uçağın boyutları Pentagon'da oluşan deliğin iki katı. Bir Boeing 757'nin bu kadar küçük bir delik oluşturması mümkün değil bu olsa olsa bir füze olabilir. Yapılan hesaplara göre 8600 galonluk yakıtı olan bir uçağın Pentagonun o bölgesini çok daha güçlü yarması ve günlerce yanması gerekirdi. Halbuki böyle olmamıştır. 40x50 metre boyutlarındaki koskoca Boeing 757 nereye gitmiştir?

Boeing' ait bir kaç parçanın haricinde hiç bir iz bulanamamıştır. Uçağın motoru, gövdesi, yolcular, cesetler, eşyalar, uçağın tekerleri, kuyruğu, kanatları nereye gitmiştir? Göstermelik bir kaç uçak parçası basına gösterilmiştir. Bunlar ise buraya bir uçak düştüğünü kanıtlamaya yeterli değildir!

Yüzlerce güvenlik kamerasına ait binlerce uçak çarpış görüntüsü olması gerekirdi! Bunlar nerededir?

Pentagondaki patlamaya ait sadece 5 kare görüntü vardır. Neden bir Boeing 757'nin çarptığına ait hiç bir görüntü basına verilmemiştir ? Boeingin düştüğüne dair görüntü yok mudur?

Kulelerdeki patlamalarda çeliğin eridiği söyleniyor oysa Pentagon'daki hasara bakıldığında erime ve çökme yok. Öte yandan çarptığı iddia edilen Boeing 757'den ve yolculardan bir tek eser yok.

Teröristler ve uçaklardaki yolcu listeleri

Her şey yandı yıkıldı ama yanmamış sapasağlam bir pasaport bulundu. Bu kişi bir Araptı, teröristti ve adı Muhammed Atta'ydı. Kuleye çarpıp, İnfilak eden bir uçaktan ve 800° C'a çıkan yangından sonra, kule yıkıldı. Bu patlamadan, enkazdan, yangından sonra nasıl Atta'nın eşyaları sağlam kaldı ve kanıt olarak bulundu? Neden hiçbir uçakta son konuşmalara ve kazaların niteliğine dair kara kutu bulunamamıştır?

İkiz Kulelere veya Pentagon'a çarptığı iddia edilen uçakların hiçbirisinin kara kutusu bulunamadı. Eğer uçak varsa, kara kutu kaza ve son konuşmalar hakkında çok ciddi bilgiler verebilirdi. Ama M. Atta'nın pasaportu o enkaz altında bulundu!

Pennsylvania'ya düşen 93 nolu uçağın yolcu listesinde te -röristlerin adı yok ve öldü denilen 2 kişinin de yaşadığı ortaya çıktı.

Pentagon'a çarptığı söylenen 11 nolu uçağın listesinde de teröristler uçakta yoktu ve açıklanan ölüm listesindeki 2 kişi de yaşıyordu.

Güney kuleye çarpan 175 nolu uçağın yolcu listesine göre de teröristler uçakta yok ve öldükleri söylenen yolcular arasında 1 kişinin yaşadığı ortaya çıktı.

Kuzey kuleye çarpan 11 nolu uçağın yolcu listesinde teröristler yine listede yok ve öldüğü söylenen kişiler arasında 3 kişi yaşıyor.

Suudi Arabistan İçişleri Bakanı Prens Nayef FBI'ın listesindeki 19 kişiden 15'inin bu işle ilgisi olmadığını açıklamıştır (Washingtonpost, 10 Aralık 2001). Suudi Arabistan'ın Washington büyükelçiliği adı ilan edilen 4 kişinin ülkede yaşadığını açıklıyordu. Ayrıca Washington Suudi Büyük Elçiliği, Abdulaziz Alomari, Muhammed Al-Şeri, Salem Alhazmi'nin ve Said Al-hamdi'nin sağlıklı olduğunu ve kendi ülkelerinde yaşadığını açıklamıştır. Emir Burkani olaydan bir yıl önce ölmüş; kardeşi Adnan Burkani ise halen. FBI'da çalışmakta imiş. Abdülaziz el Ömer, uçaklarda değil Suudi Arabistan'da ortaya çıktı. Said el Hamdi ise Tunus'da ortaya çıktı.

İngiliz *The Sunday Telegraph* gazetesine göre, Ladin Dünya Ticaret Merkezi *ikiz kulelerin* "meşru" hedefler olduğunu, saldırıları düzenleyen hava korsanlarının da Allah tarafından kutsandığını, saldırıda ölenlerin Amerikan sistemi için çalıştığını, Musevilerin öldürülmesi gerektiğini söylüyordu.

ABD istihbarat servislerinin basma sızdırdıkları (New York Times) bilgilere göre Muhammet Atta isimli bir Arap Nisan 2 001'de, Florida'dan Çek Cumhuriyeti'ne uçar. 72 saat sonra Prag'dan Florida'ya döner. Bu süreçte Prag'ta Irak Konsolosu Ahmet el-Ani ile görüşmüştür. Konsoloslukta

buluşmadıkları söylentileri ortalığa yayılmıştır. Çek istihbaratı konsolosluğu 24 saat dinlemiş, buluştukları yere kadar da takip etmiş, Irak muhalefeti için yayın yapan Radio Free Europe merkezinin bombalanması emri verildiği öğrenilmiştir. Çek istihbaratı olayı bildirmiştir ama CIA ve FBI suskun kalmıştır...

The Sim gazetesinin iddiasına göre de, teröristler 25-28 Ağustos 2001 tarihleri arasında sadece gidiş için toplam 35 bin sterlin verip 7 bilete Visa kartı ile ödeme yapmışlardır. First elass (birinci sınıf) yerde yolculuk yaparlar. 19 teröristin oturduğu kol tuklar kokpite yakındır. Muhammet Atta Boston - Los Angeles seferini yapan American Airlines'a ait uçakta 80 numaralı koltukta oturmuştur.

FBI o denli derin bir araştırma yapmıştır ki, FBI'ya göre bi letler sık sık uçuş yapılan yolculuk sırasında İnternet aracılığı ile dizüstü bilgisayar kanalıyla ile alınmıştır. VIP kapısından geçerlerken kendi aralarında Almanca konuştukları tespit edilmiştir. America Airlines uçağına binen bir yolcunun yerde kalan vali zinde bir kur'an, kaset, yakıt tüketimine dair hesap makinesi olduğu bildirilmiştir.

Hamburg Meslek Yüksek Okulu yaptığı açıklamada, 2 terörist ile Ziyad Cerrah'ın uçak mühendisliği konusunda eğitim aldığına değinmiştir. Almanya'da yakalanan kuşku lu kişiler arasında bir de Türk vardı.

Televizyona sızdırılan bilgilere göre, Florida'da evlerini uçuş öğretmenlerine kiralayan bir kişi, evindeki iki şüpheli kişinin Muhammed Atta ve Mervan isimli şahıslar olduğundan söz etmiştir. Muhammed Atta'nın Kahire'deki babası olaydan sonra oğlu ile bir kaç kez telefonda görüştüğünü söylüyor. Gerçekten Muhammed Atta 11 Nolu Amerikan Havayolları uçağına mıydı?

Sonuç olarak

Teori 1: Bu global bir savaşı başlatmak için düzenlenmiş bir komlodur. Üçüncü Dünya Savaşı çıkartmaya dönük bir oyun dur. "Akıl oyunları" için yol bir..

Teori 2: 11 Eylül'ün toz dumanı içinde önce Afganistan'a operasyon düzenleyen ABD buraya yerleşmiştir. Ardından da kitle imha silahları üretildiği yalanını İngiltere'yle birlikte uyduran ve dünyayı inandıran ABD Irak'ı işgal ermiştir. Şimdiler de de (Mart 2005) Suriye ve İran'a askeri operasyon düzenleme olasılığının varlığından söz etmektedir. Enerji kaynaklarının olduğu topraklar ile enerji güzergâhlarını kontrolü altına almayı hedeflemiştir.

Buna göre; 21. yüzyılın ve hatta 22. yüzyılın en önemli yer altı kaynağı olacağı belirtilen "bor" madenine sahip Türkiye 'nin de bu plan hedefinde olduğunu söylemek yanlış olabilir mi?

Bu iddialar, teoriden çok öte, gerçeklerle birebir örtüşüyor... Çünkü bu "tuhaf" senaryonun başka türlü açıklanma olanağı yok.

Kaynaklar

1- 23 Şubat 2005 tarihinde HABERTURK televizyonunda 21:00-22:30 arasında yayınlanan "Aynanın Arkası" programı

2- 1 Aralık 2004 ve 29 Aralık 2004 tarihlerindeki Habertürk Televizyonunda yayınlanan "Aynanın Arkası" programı

3- [http:// www.thepowerhour.com](http://www.thepowerhour.com)

4- <http://www.911inplanesite.com>

5- <http://www.letsroll911.org>

6- <http://www.prisonplanet.com>

7- <http://www.copvscia.com>

8- <http://www.fromthewilderness.com>

Okuyucuya Not:

Bu bölümde okuduğunuz "11 Eylül" olayının nasıl bir komplo olduğunu Türkiye'de ortaya koyan kişi Ümit Sayındır HABERTÜRK TV'deki yukarıda belirtilen iki programa konuk olduktan sonra "atv" ve "Avrasya TV'de" konuşmuştur. Ancak bu bölümde okuduğunuz senaryo, o programların deşifresi değildir. Ümit Sayın katıldığı programların deşifresini kendisi kitap olarak yayınlayacaktır. Kendisine programda yaptığı yürekli açıklamalar için teşekkür ediyorum.